ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਕਰਮਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਸ਼ਨ

— ਅਰਥਾਤ —

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਖੇ ਆਏ ਹੋਏ ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ

— ਕਰਤਾ —

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ, ਪੰਥ ਰਤਨ, ਵਿਦਯਾ ਮਾਰਤੰਡ

ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ'

ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ (ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ)

ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਯਾਰਾਂ ਸੌ ਕਾਪੀ

ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੋ:

ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਨੇ ਛਪਵਾਈ ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧੧੦੦

— ਕਰਤਾ —

ਸੰਤ ਗਜਾਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ 'ਖਾਲਸਾ'

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਭਿੰਡਰ ਕਲਾਂ (ਫੀਰੋਜ਼ ਪੁਰ)

— ਸ: ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ —

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੈਸ (ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਰਾਇ) ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਛਪੇ।

ਪ੍ਰਿੰਟਰ—ਗਜਾਨੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਰਤਨ'

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ ਬਿਨਯ

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਹੋਲੇ ਮਹਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੰਗਤਾਂ ਹੁੰਮਹੁਮਾਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰੇ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀਆਂ ਇਹ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਨ – (੧) ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ, (੨) ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, (੩) ਪੂਰਾ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, (੪) ਸਿਧ ਗੋਸ਼ਟ ਅਤੇ (੫) ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ।

ਇਕ ਸਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ੨ ਇਹ ਤੁਕ ਆਈ –

'ਧਧੈ ਧਰਮੁ ਧਰੇ ਧਰਮਾ ਪੁਰਿ ਗੁਣਕਾਰੀ ਮਨੁ ਧੀਰਾ।
ਧਧੈ ਧੂਲਿ ਪੜੈ ਮੁਖਿ ਮਸਤਕਿ ਕੰਚਨ ਭਏ ਮਨੂਰਾ।
ਧਨੁ ਧਰਣੀ ਧਰੁ ਆਪਿ ਅਜੋਨੀ ਤੋਲਿ ਬੋਲਿ ਸਚੁ ਪੂਰਾ।
ਕਰਤੇ ਕੀ ਮਿਤਿ ਕਰਤਾ ਜਾਣੈ ਕੈ ਜਾਣੈ ਗੁਰੁ ਸੂਰਾ।'

ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਕੈ ਜਾਣੈ ਗੁਰੁ ਸੂਰਾ।' (ਅਰਥ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਆਪ ਕਰਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੂਪ ਸੂਰਬੀਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ) ਅਤੇ 'ਕੋ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ? ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਿਖ ਦਾ ਡੇਰਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕੰਨੀ ਪਈ। ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਸਿੱਖਾ! ਬਾਣੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ। ਪਰ ਉਹ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਮਸਤ ਸੀ। ਸਿਖ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਸਮਝਾ। ਉਸ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਿਖ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਸਵੇਰੇ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਭੋਗ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਿਖ ਨੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮੈਨੂੰ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਦੰਡ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ--'ਸਿਖਾ! ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਚਪੇੜਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਅੰਗ ਕਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਤਕ ਦਰਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।' ਸਿਖ ਕੰਬ ਗਿਆ। ਉਸ ਹਥ ਜੋੜ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, 'ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਮੈਂ ਨੀਚ ਨਿਕਾਰਾ ਇੰਨਾ ਹੌਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਪਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਭੁਲ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਆਪ ਐਵੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਭੁਲ ਸਮਝਾ ਦਿਓ ਜੀ।' ਤਦ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ--

'ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਰੇ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਹੈ ਸੇਵਕ ਜਨ ਮਾਨੈ ਪ੍ਰਤਖ ਗੁਰੂ ਨਿਸਤਾਰੇ ।'
ਤਥਾ—'ਗ੍ਰੰਥ ਰਿਦਾ ਗੁਰ ਕੋ ਇਹ ਜਾਨੈ; ਉਤਮ ਹੈ ਸਭ ਕਾਲ ਰਹੈ ।'
(ਗ੍ਰੰਥ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚੋਂ)

ਸੋ ਭਾਈ ਇਹ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਅਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਹੈ। ਗ਼ਲਤ ਪੜ੍ਹਣ ਨਾਲ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਅੰਗ ਕਟ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਗ਼ਲਤ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ ਦਾ ਫਲ ਵੀ ਪਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਤਦ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਅਰਥ ਸੁਣਾਓ ਤਾਂਕਿ ਸ਼ੁਧ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਜਾਚ ਆ ਜਾਵੇ । ਜੰਗਾਂ ਜੁਧਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਨ, ਵਕਤ ਔਖਾ ਸੀ। ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗਾਂ ਜੁਧਾਂ ਦੇ ਬਾਦ ਸੁਣਾਵਾਂਗੇ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਫਿਰਦੇ ਫਿਰਾਂਦੇ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਆਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸਰਵਨ ਕਰਾਵਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ । ਅਸਲੀ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਬੀੜ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਸੀ, ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾਂ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦਾ ਵੈਰ ਭਾਵ ਵੇਖਕੇ ਅਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁਟ ਲਿਆ। ਅਸਲੀ ਬੀੜ ਵੀ ਵਿਚੇ ਹੀ ਸੀ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਪਰ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਬੀੜ ਰਖ ਲਈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਧੀਰ ਮਲ ਜੀ ਦੇ ਵੈਰ ਭਾਵ ਪਿਛੇ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਅਗੇ ਤੁਰ ਪਏ, ਜਦੋਂ ਬਿਆਸਾ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਬੀੜ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਬੀੜ ਬਿਆਸਾ ਨਦੀ ਨੂੰ ਅਮਾਨਤ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਗਏ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਆਉਣ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਾਨਤ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਣੀ। ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਨੇ ਆਕੇ ਬੜੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਬੀੜ ਕਢਣ ਦੇ ਪਰ ਬੀੜ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ। ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਠਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ, ਪਰ ਬੀੜ ਤਦ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲੀ । ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਹਾਰ ਹੁੱਟ ਕੇ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲੀਤਾ ਤਾਂ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਵਾ ਚੋਭੇ ਦੇ ਹਥ ਲਗਾ ਤੇ ਬੀੜ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਤੇਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਹ ਬੀੜ ਅਜ ਤਕ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਵਰਕਾ ਛਡਕੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਉਸ ਵਕਤ ਬੀੜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਨ । ਭਾਈ ਬੰਨੋ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਉਤਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਅਸਲੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਿਖਾਂ ਦੇ

ਕਹਿਣ ਤੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਅਰਥ ਸੁਣਾਵਣ ਲਈ ਬੀੜ ਧੀਰ ਮਲ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਭੇਜੀ। ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿਤਾ, ਜੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਰੂਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਰਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪ ਹੋਰ ਰਚ ਲੈਣ। ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬੈਠਕੇ ਅਪਣੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ। ੧੭੬੨ ਕੱਤਕ ਸੁਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਅਰੰਭ ਕਰਕੇ ਕਥਾ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ੧੭੬੩ ਸਾਵਣ ੨੩ ਨੂੰ ੯ ਮਹੀਨੇ ੯ ਦਿਨ ੯ ਘੜੀਆਂ ੯ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਕਥਾ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ। ਜਿਹੜੇ ਸਿਖ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਉਹ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣ। ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਚਸ਼ਮਾਂ ਚਲਦਾ ਰਹੇ ਤੇ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਖਸ਼ੀ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਚੋਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀ ਕਥਾ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉਠਕੇ ਪੂਰਬ ਵਲ ਜਾਕੇ, ਇਕ ਲਿਖਣਸਰ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਉਥੇ ਬੈਠਕੇ ਕਲਮਾਂ ਘੜਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਬਚਨ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ 'ਸਾਡੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਜਾਕੇ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਇਹੀ ਅਸਥਾਨ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਕਾਂਸ਼ੀ ਹੈ।' ਅਤੇ ਉਚਾਰਿਆ :--

'ਇਹ ਹੈ ਪਰਗਟ ਹਮਾਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ। ਪੜ੍ਹ ਹੈ ਇਹਾਂ ਢੇਰ ਮਤ ਰਾਸੀ।
ਮੂਰਖ ਗੁਨੀ, ਕਵਿਦ ਗਿਆਨੀ। ਬੁਧਿ ਸਿੰਧ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਇਤ ਆਨੀ।
ਦੋਹਿਰਾ--ਤਿਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਲਮ ਘੜ, ਦੇਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹਮ ਡਾਰ।
ਸਿਖ ਸਖਾ ਇਤ ਪੜੈਂਗੇ, ਹਮਰੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰ ਦੇਕੇ ਭੋਗ ਪਾਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਚਾਲੇ ਪਾਏ। ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਥੱਪੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਰਥ ਉਥੇ ਸੁਣਾਏ। ੧੭੬੫ ਵਿਚ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਨ ਦੇ ਵਕਤ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਟਕਸਾਲ ਚਲਾਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਟਕਸਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਭਾਗ ਭਰੇ ਨਾਮ ਇਸੇ ਲੇਖ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਅਜ ਕਲ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਟਕਸਾਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਅਸਥਾਨ ਨਿਮਕ ਮੰਡੀ ਗਲ਼ੀ ਸਤੋ ਵਾਲੀ ਡੇਰਾ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਉਥੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੬੦ ਸਾਲ ਇਹ ਕਥਾ ਕਰਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਦਿਤੀ। ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਲੋੜਵੰਦ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ, ਕਪੜੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਮਾਇਕ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਕਲ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ

ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ, ਜੋ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਙ ਇਸ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਸੋਮੇ ਨੂੰ ਤੇ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ੬੩ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ, ਬੜੇ ਭਜਨੀਕ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰਸਿਖ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੁਣਨ ਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਵਿਦਿਆ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਣੂੰ ਹਨ ਕਿ ਆਪ ਕੇਡੇ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਸਾਗਰ ਤੇ ਉਚ ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ੮੪ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਪੁਰੀ ਪਿਆਨੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਦੀ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ।

ਦੂਸਰੀ ਟਕਸਾਲ ਅਜ ਕਲ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਮਹੀਨਾ ਮਹੀਨਾ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਰਕੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਕੇ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸੱਦਦੇ ਬੁਲਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇਖਕੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਆਪ ਨੂੰ ਜੇਠ ਹਾੜ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਪੋਹ ਮਾਘ ਦੀ ਕੜਕੜਾਂਦੀ ਸਰਦੀ ਦੀ।

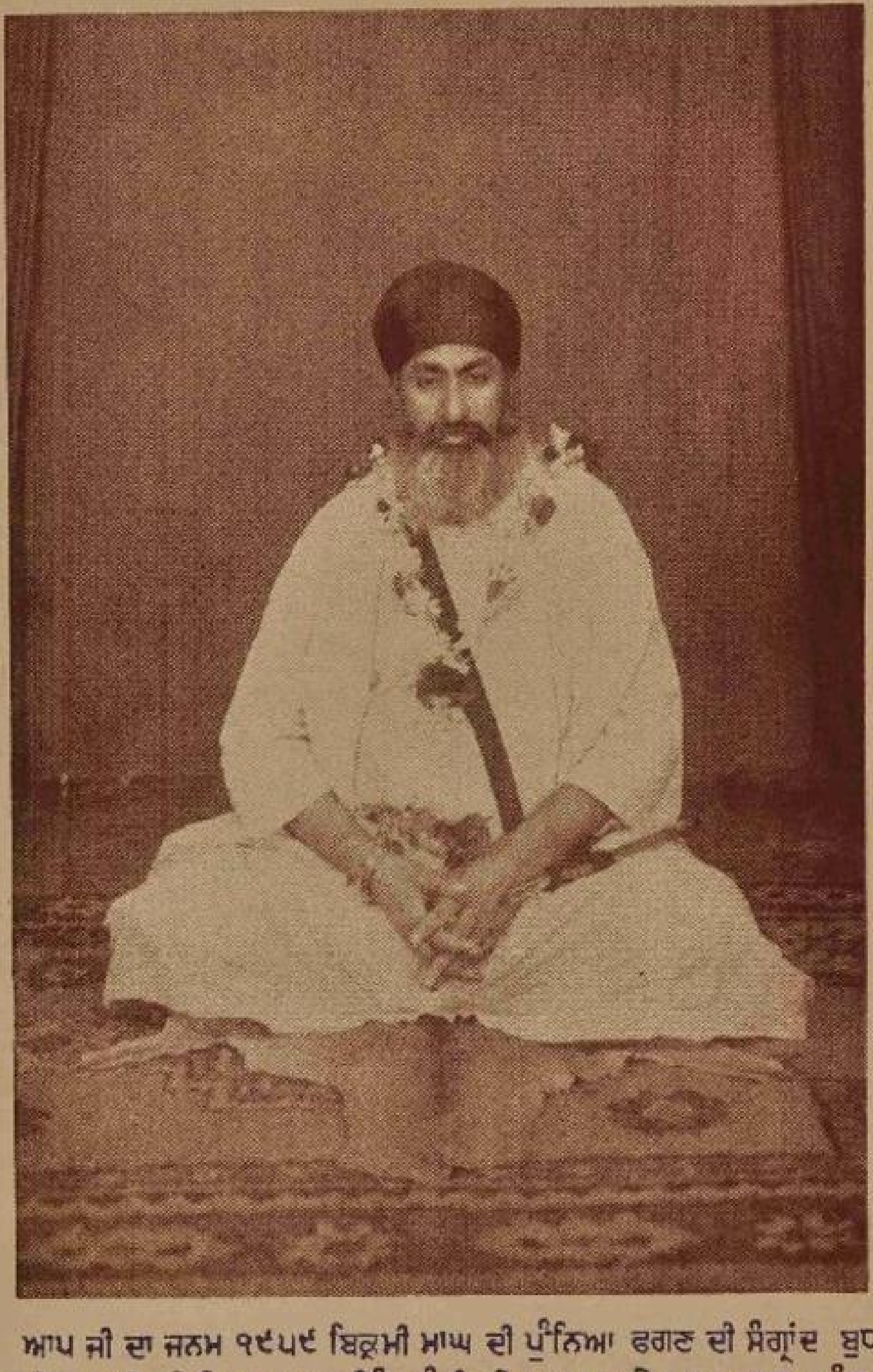
ਆਪ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ, ਸੌ ਸਵਾ ਸੌ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਪੜੇ, ਖੁਰਾਕ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਆਦਿ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪ ਦੇ ਹੀ ਸਿਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਬੜੇ ਭਜਨੀਕ, ਕਮਾਈ ਵਾਲੇ, ਵਿਦਵਾਨ, ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਆਪ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਪਗ ੫੫ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਤੇ ਤਿਆਰ ਬਰਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਪ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਆਦਿ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਆਪ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਵਰੋਸਾਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਮ ਹੁਮਾਕੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਟਕਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹਾ ਵਰਨਣ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰੇ ਦੋਨੋਂ ਟਕਸਾਲਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਮਿਹਰਾਂ ਭਰਿਆ ਹਥ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਰੱਖੀ ਰਖਣ।

ਅਗੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨਾਂ ਦੀ ਗਜਾਤ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਾਰਥਿਕ—ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਪੰਥ ਰਤਨ ਵਿਦਿਆ ਮਾਰਤੰਡ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ੧੯੫੯ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਮਾਘ ਦੀ ਪੂੰਨਿਆ ਫਗਣ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਾਂਦ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਢਾਈ ਵਜੇ ਪਿਤਾ ਸ: ਹੂੜ ਸਿੰਘ ਰੰਬੀ ਦੇ ਘਰ ਅਖਾੜੇ ਨਗਰ ਮਾਤਾ ਅਨੰਦ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ।

ਐਸ ਵੇਲੇ ਆਪ ਜੀ ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਗੁਰਮਤ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੇਕੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਕੇ ਨਿਰੋਲ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਇਕੀਵੀਂ ਕਥਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਰਹੇ ਹਨ।

ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਆਦਿ ਵਕਤੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ———————— ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਕੌਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸੰਤ)

ਭਾ: ਸਾਹਿਬ ਭਾ: ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸੰਤ)

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਮਕ ਮੰਡੀ (ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ) | ਭਾ: ਫਤੇ ਚੰਦ ਜੀ (ਸੰਤ) (ਸ਼ਾਹ ਜੀਵਣੇ ਵਾਲੇ) | ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਅਜ ਕਲ) | ਸੰਤ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਕਮਾਲੀਏ ਵਾਲੇ) | ਸੰਤ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇ ਵਾਲੇ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ)

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ'
ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ (ਅਜ ਕਲ)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ੧੦੮ ਸੰਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ, ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਰਤਨ ਹਨ। ਆਪ ਅਖਾੜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ੧੦੮ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਰੋਸਾਏ ਹੋਏ ਪੂਰਨ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਗੁਰਸਿਖ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੇ ਖੋਜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਆਪ ਦੀ ਸਿਖ ਇਤਹਾਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ, ਪੂਰਨ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਦਵਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ।

ਸਾਲਾਨਾ ਪੰਜੀ, ਛੱਬੀ, ਸਤਾਈ ਭਾਦੋਂ ੨੦੧੬ ਸੰਮਤ ਵਿਚ ਹੋਏ ਜੋੜ ਮੇਲ ਤੇ ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਭਿੰਡਰੀਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣਵੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਮਿਲਿਆ ਉਥੇ ਨਾਲ ੨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ।

ਸੰਤ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾੜਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਯਾਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ 'ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਖ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ।' ਅਜ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤਖ 'ਖਾਲਸਾ' ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਝਲਕਾਰਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇੰਞ ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ ਸਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁਤ੍ਰਾਂ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਖੁਰਾਕ ਸੀ। ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ੨ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਉਚੇਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਲਿਹਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਵਖਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕੋ ਹੀ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਭ ਲੰਗਰ ਛਕਦੇ ਸਨ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅੱਗ ਤੇ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ, ਬਰਤਨ ਮਾਂਜਦੀਆਂ, ਝਾੜੂ ਫੇਰਦੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਆ ਕੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਛਕਦੀਆਂ।

ਧੰਦੋਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਇਕ ਵੀਰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਸੱਠ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੂਰਨ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਭਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬੀਤੀ। ਬੜੇ ਸੰਤ ਮਿਲੇ ਵੀ, ਜਿਹੜੇ ਚੰਗੀਆਂ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਤੇ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸੀ ਵੀ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸੇਵਾ ਸਤਿਕਾਰ

ਵਿਚ ਲਾਇਆ। ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਹੀ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜਾਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮਣਾਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖਣਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੰਢ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਅ ਹੀ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਬੀਬੀ ਜੋ ਕਈ ਮਾਨਸਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਂਵਦੀ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕੋਠੇ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਠੰਢ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਮਨ ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਖਿੜਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇਕ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਅਜ ਕਲ ਦੂਸਰੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਅੱਧਾ ਕੁ ਘੰਟਾ ਆਪ ਨੇ ਉਥੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੰਤ, ਗੁਰੂ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਦੀ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਮੈਂ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਪੁਛਣ ਤੇ ਕਰ ਆਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਦੋ ਹੋਰ ਵੀ ਸਤਸੰਗਣਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਜੀ ਵੀ ਕਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਆਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਆਪ ਪਾਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਕਥਾ ਸੁਣਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਥਾ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨੇਮ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫੇਰ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਅਖੀਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਂਵਦੇ, ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ, ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਂਵਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਦੇ ਆਏ ਗਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਮੈਂ ਆਪ ਬਾਰੇ ਸੁਣਦੀ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਸੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਸਭ ਆਪ ਵਿਚੋਂ ਝਲਕਦੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਿਰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਝੁਕਦਾ ਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, "ਜੇ ਦੀਸੈ ਗੁਰ ਸਿਖੜਾ ਤਿਸੁ ਨਿਵਿ ਨਿਵਿ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ਜੀਉ।" ਤਥਾ :-

"ਜਨ ਨਾਨਕ ਧੂੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ।"

ਪਿੰਡ ੨ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਰ ਕੇ ਤਾਂ ਆਪ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪੁਸਤਕ, 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਸ਼ਨ' ਅਰਥਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਜਾਵਾਂ ਸੁਹਿਰਦ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਜੋ ਹੁਣ ਫਿਰ ਦੂਸਰੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਪਵਾ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉਪਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮੂਹ ਪੰਥ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਰਾਗਮਾਲਾ ਤਕ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਧ ਬਿਸ਼੍ਰਾਮ ਪਦ ਛੇਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਔਖੇ ੨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਰਥ ਵੀ ਦਿਤੇ

ਹਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ੨ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲਗੀਆਂ ਉਥਾਨਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਨੀ ਜਿਸ ਬਾਬਤ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫

"ਹਮਾਰੀ ਪਿਆਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰੀ ਗੁਰਿ ਨਿਮਖ ਨ ਮਨ ਤੇ ਟਾਰੀ ਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ ਸਰਸਨ ਹਰਸਨ ਰੰਗਿ ਰੰਗੀ ਕਰਤਾਰੀ ਰੇ ॥ ਖਿਨ ਰਮ, ਗੁਰ ਗਮ, ਹਰ ਦਮ ਨਹ ਜਮ, ਹਰਿ ਕੰਠਿ ਨਾਨਕ ਉਰਿਹਾਰੀ ਰੇ ॥

ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ:--

ਜੈਸੇ ਤੌ ਸਕਲ ਨਿਧਿ ਪੂਰਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ, ਹੰਸ ਮਰਜੀਵਾ ਨਿਹਚੈ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਪਾਵਈ।
ਜੈਸੇ ਪਰਬਤ ਹੀਰਾ ਮਾਨਿਕ ਪਾਰਸਿ ਸਿਧ, ਖਨਵਾਰਾ ਖਨਿ ਜਗਿ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਈ।
ਜੈਸੇ ਬਨ ਬਿਖੇ ਮਲਿਆਗਰ, ਸੋਧਾ ਕਪੂਰ, ਸੋਧ ਕੈ ਸੁਬਾਸੀ ਸੁਬਾਸੈ ਬਿਹਸਾਵਈ।
ਤੈਸੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਬਿਖੇ ਸਕਲ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਜੋਈ ਜੋਈ ਖੋਜੈ, ਸੋਈ ਸੋਈ ਨਿਪਜਾਵਈ।

ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਧ ਤੇ ਇਕਾਗਰ ਮਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਗੁਪਾਲਾ ਜੀ ਨਾਮੇ ਸਿਖ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਧ ਪਾਠ ਸੁਨਾਉਣ ਤੇ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਬਖਸ਼ਨ ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਪਏ ਸਨ ਪਰ ਫੇਰ ਅਖੀਰਲੇ ਸਲੋਕ ਤੇ ਉਸਦੇ ਫੁਰਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਤੇ ਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਥਾ ਤੋਂ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਧ ਤੇ ਇਕਾਗਰ ਮਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤੁਕ ਲਭਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪਿਛੇ ਤੁਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ੧੪੩੦ ਪੰਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਬੀੜਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਜੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਤੁਕ ਦਾ ਨੰਬਰ ਅਰ ਤੀਜੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੱਭਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

'ਰਾਮਕਲੀ ਸਦ' ਨਾਮ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਕੇਸੋ ਗੁਪਾਲ ਪੰਡਿਤ ਸਦਿਅਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜਹਿ ਪੁਰਾਣ ਜੀਉ' ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਕਈ ਅਨਪੜ੍ਹ ਤੇ ਅੰਞਾਣ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਉਹ ਗੁਰਮਤ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਹੀ ਅਰਥ ਲਿਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਗ ਮਾਲਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕੀਂ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਵੀ ਅਰਥ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਕੇ ਲਿਖ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਮਹਲਾ ਜਾਂ ਮਹਿਲਾ ਦੇ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਕਿਸੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਦਿਲੋਂ ਜਾਨਣ ਦੇ ਇੱਛਾਵਾਨ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਹਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਜਿਥੇ ਆਪ ਸ਼ਾਂਤ ਨਿਰਛਲ, ਗੰਭੀਰ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ, ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਵੀ ਤੇ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿਖ ਹਨ ਉਥੇ ਆਪ ਹਸਮੁਖ ਤਬੀਅਤ ਦੇ ਵੀ ਬੜੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਲਿਖਣਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਇਵੇਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਨੰਨ੍ਹੀ ਜਹੀ ਕਿਰਨ ਕੁਝ ਆਖਣਾ ਚਾਹੇ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਆਪ ਵਰਗੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਗੁਰਸਿਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲੌਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਭੰਡਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਆਪ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਛਾਂਦੇ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਰਹੋ।

ਰਹਾਉ

੧ 'ਇਕ ਰਹਾਉ' ਜਿਥੇ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਵੇ ਉਥੇ ਇਕ ਰਹਾਉ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਰਾ ਰਹਾਉ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਗ ਹਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਏਕਾ (੧) ਰਹਾਉ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਤੁਕ ਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੪ ਵਣਜਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ੮੨ ਪੰਨੇ ਤੇ ਛੇ ਰਹਾਉ ਹਨ, ਪਉੜੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਰਠ ਆਦਿ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਅੰਗ ਤੋਂ 'ਰਹਾਉ' ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਯਥਾ:--'ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਲੋਚੈ ਗੁਰਦਰਸਨ ਤਾਈ' ਵਿਖੇ ਚਾਰ ਵੇਰਾਂ ਔਂਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਾਂ ਸਹਿਤ ਭੀ ਹਨ। 'ਦੂਜਾ ਰਹਾਉ' ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਅਖਰ ਪੜ੍ਹ ਦੇਣੇ। ਸੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਕ ਰਹਾਉ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ ਰਹਾਉ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਹਾਉ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਬਿਸਰਾਮ' ਆਰਾਮ ਜਾਂ ਟਿਕਾਉ, ਅਸਥਾਈ,ਸਨਾਭੀ ਟੀਕਾ ਆਦਿ ਬੇਅੰਤ ਅਰਥ ਹਨ।

ਮਹੱਲਾ ਯਾ ਮਹਿਲਾ

੨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮਹੱਲਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ 'ਮਹਿਲਾ' ਨਹੀਂ ਉਚਾਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ 'ਮਹੱਲਾ' ਪੁਲਿੰਗ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਵਿਚ ਮਹੱਲਾ ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ, ਪੁਲਿੰਗ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। 'ਮਹਲਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ'ਸਰੂਪ'ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਸਰੂਪ ਜਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਭਾਵ ਪਹਿਲਾ ਸਰੂਪ ਜਾਂ ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ,ਚੌਥਾ, ਸਰੂਪ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਾਚਕ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਮਹਿਲਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਆਦਿ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਦੇ ਆਦਿ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ੧, ਇਉਂ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੪ ਚੌਥਾ,ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਤੀਜਾ ਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ 'ਮਹਿਲਾ' ਕਹਿਣਾ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝਦੇ ਤਾਂ ਆਪ ਉਪਰਲੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਦੂਜਾ ਤੀਜਾ ਦੀ ਥਾਂ ਪਹਿਲੀ ਦੂਜੀ ਤੀਜੀ ਆਦਿ ਲਿਖਦੇ ਸੋ ਪਾਠੀ ਤੇ ਪਾਠਕ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਹੱਲਾ ਹੀ ਉਚਾਰਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਥ ਦੀ ਨਿਮਾਣੀ ਬੱਚੀ :--ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ (ਸੁਪਤਨੀ ਸ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੁਸਤਕ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ

੧. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਖੇ ਆਏ ਸਮੂਹ ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਕੇ ਪਦਵੰਡ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸਰਲਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

੨. ਹਰੇਕ ਉਸ ਤੁਕ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਠਹਿਰਾਉ ਇਕ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਲਪ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਵਿਚ –,– (ਕਾਮਾ) ਅਰਧ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਵਿਚ –;– (ਸਿਮੀ ਕੋਲਨ) ਤੇ ਪੂਰਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਵਿਚ –।।– ਡੰਡੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ।

੩. ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਖਰ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪਾਠ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੈਨ ਭੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ, ਉਥੇ ਉਸ ਪਾਠ ਨੂੰ (੨.) ਲਾ ਕੇ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

੪. ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਗੂੜ ਅਰਥ ਭੀ ਫੁਟ ਨੋਟ ਵਿਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

੫. ਖਾਸ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਉਥਾਨਕਾਂ ਭੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

੬. ਕਿਧਰੇ ੨ ਖਾਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਸਤੇ ('--') ਭੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ।

੭. ਕਈ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਪ੍ਰਗਟੌਣ ਵਾਸਤੇ ਬ੍ਰੀਕ ਟਾਈਪ ਵਿਚ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

੮. ਰਾਗਮਾਲਾ ਜੋ ਕੇਵਲ 'ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਲੜੀ' ਖਿਆਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਗੁਰਮਤ ਕਸਵਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਅਰਥ ਕੀਤੇ ਹਨ।

੯. ਪਹਿਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ੧੪੩੦ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਦਾ ਪੰਨਾ, ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਤੁਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਤੀਜੇ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀੜ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸੁਖੈਨਤਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

੧੦. 'ਯਜਾ' ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਏ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਛਾਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਉਚਾਰਣ ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਪੱਕ ਕਰ ਸੱਕਣ।

੧੧. ਬਾਣੀ ਵਿਖੇ ਜੋ ਅੱਧੇ ਅੱਖਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੀ ਗਜਾਤ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ।

੧੨. ਗੁਰਗੱਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਭੇਦ ਹੈ, ਉਹ ਭੀ ਸੰਖੇਪ ਮਾਤ੍ਰ ਛਾਪ ਦਿਤੇ ਹਨ।

੧੩. ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਤੇ ਛਪਾਈ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਛਪੇਪਾਠ ਨਿਸਚੇ ਸ਼ੁਧ ਹਨ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਛਾਪ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਮੁਚੇ ਪੰਥ ਤੇ ਨ ਭੁਲਣ ਵਾਲਾ ਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਨ ਭ੍ਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਜਣ ਪਾਠ ਤੇ ਪਾਠੰਤ੍ਰ ਭੇਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ੨ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੇ।

ਦਾਸ–ਗਜਾਨੀ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਆਟਾ ਮੰਡੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਯਯੇ ਅਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ

ਪਾਠ	ਉਚਾਰਣ	ਅਰਥ
ਦੁਯਾ	ਦੁਇਆ	ਦੂਜਾ
ਦਯੁ	ਦਈਉ	ਪ੍ਰੇਰਕ, ਦਿਆਲੂ
ਦਯੈ	ਦਈਐ	ਪ੍ਰੇਰਕ ਨੂੰ
ਦੁਯੈ	ਦੁਇਐ	ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ
ਭਯਾ	ਭਈਆ	ਭਾਈ, ਭਰਾ
ਰਯਤਿ	ਰਈਅਤਿ	ਪਰਜਾ
ਦਯਿ	ਦਈਇ	ਪ੍ਰੇਰਕ, ਦਿਆਲੂ
ਮੁਯੇ	ਮੁਈਏ	ਪਿਆਰੀਏ
ਪਾਯੈ	ਪਾਇਐ	ਪਉਣਾ
ਰਮਯੇ	ਰਮਈਏ	ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ
ਅਯੋ	ਅਇਓ	ਆਇਆ
ਦੁਯੀ	ਦੁਈ	ਦੂਜੀ
ਅਯਾਨਾ	ਅਇਆਨਾਂ	ਬਾਲਕ ਅਞਾਣਾ
ਕਾਯਾ	ਕਾਇਆ	ਦੇਹ, ਸਰੀਰ
ਪਯਾ	ਪੈਆ	ਪਈ, ਲਿਖਤ
ਕਾਯਉ	ਕਾਇਅਉ	ਦੇਹ
ਭੈਯਾਨ	ਭੈਆਨ	ਭੈ ਦਾਇਕ
ਤੁਯੰ	ਤੁਇਅੰ	ਤੇਰੀ, ਤੇਰੇ ਤੇ
ਮਯਹ	ਮਇਅਹ	ਸਰੂਪ
ਧਾਯੰਤੇ	ਧਾਇਅੰਤੇ	ਧਾਵਾ ਕਰਨਾ
ਰਮਣੀਕ	ਰਮਣੀਅ	ਸੁੰਦਰ
ਪਯਾਲ	ਪਇਆਲ	ਪਤਾਲ
ਦ੍ਰਿੜ੍ਹੰਤਣਃ	ਦ੍ਰਿੜ੍ਹੰਤਣਹ	ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਨਾ
ਮਯ	ਮੈ	ਸਰੂਪ
ਚਾਯ	ਚਾਅ	ਉਤਸ਼ਾਹ
ਨਯਣਿ	ਨੈਣ	ਨੇਤ੍ਰ, ਅਖੀਂ
ਬਯਣਿ	ਬੈਣ	ਬਚਨ
ਜਯੋ	ਜਇਓ	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ
ਜਯ	ਜੈ	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ
ਵਰਤੇ ਗਏ ਖਾਸ ਖਾਸ ਅਖਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ

ਸੂਚਨਾ

ਉ–}ਔਂਕੜ ਤੇ ਹੋੜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਸ੍ਰੋਈ–}(ਦਰਮਿਆਨੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਾਸਤੇ)

ਗਾਵਨ੍ਹਿ–ਪੈਰ ਹਾਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਗ੍ਯਾਨ–ਅੱਧੇ ਯੱਯੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕੰੀ–ਬਿੰਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਟਿੱਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਹੱਉ–ਟਿੱਪੀ ਦੀ ਥਾਂ ਓਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਿਸ੍ਨ–ਅੱਧੇ ਨੰਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਗ੍ਰਿਸ੍ਟ–ਅੱਧੇ ਟੈਂਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਲ੍ਚਰੈ–ਅੱਧੇ ਊੜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਬਿਸ੍ਵ–ਅੱਧੇ ਵੱਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਅਸ੍ਚਰਜ–ਅੱਧੇ ਚੱਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਦ੍ਰਿੜ੍ਹੰਤਣਃ–ਹਾਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਅਮ੍ਰਿਤੰ–ਅੱਧੇ ਸੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਦਸ੍ਤਗੀਰੀ–ਅੱਧੇ ਤੱਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਨੋਟ:–ਸਹਸਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਸਵੱਯਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਅਖਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿਚ ਯਯੇ ਅਖਰਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਓਹ ਐੜੇ ਦੇ ਥਾਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਖਰ ਹੇਠ (੍) ਔਂਕੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਊੜੇ ਦੇ ਥਾਂ ਬੋਲੇਗਾ। ਕਈ ਥਾਂਈ ਚਰਨੀ ਯਯੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਖਰ ਨੂੰ ਲਗਾਂ ਭੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਾ ਕਿ 'ਅਤ੍ਰੈਤ' ਇਥੇ ਚਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਅਖਰ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਯਯਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਇਸੇਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਥਾਂ ਸਮਝੋ।

ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਦੇ 'ਪਾਠ-ਭੇਦਾਂ' ਦੀ ਵੰਨਗੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਛਾਪੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਪਾਠ	ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀਪਾਠ
੧	੪	ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥੧॥	॥੧॥ ਨਹੀਂ ਹੈ
੧	੫	ਚੁਪੈ ਚੁਪਿ ਨ ਹੋਵਈ	ਚੁਪ
੨੫	੪	ਕਰਣੀ ਬਾਝਹੁ ਘਟੇ ਘਟਿ	ਵਾਝਹੁ
੫੪	੪	ਦੁਇ ਕਰ ਜੋੜਿ ਖੜੀ ਤੁਕੈ	ਥਕੀ ਤਕੈ
੭੪	੭	ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਇਆਲਿਆ	ਲੋਆ
੮੨	੯	ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ ਕੇਇ	ਕੇ
੧੩੬	੧੨	ਜਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ	ਜਿਨ
੧੩੬	੧੭	ਕਹੀਐ ਕਿਥੈ ਵੇਣ	ਵੇਣ
੧੪੩	੧੮	ਅਫਜੂ ਖੁਦਾਇਆ	ਖੁਦਾਇ
੧੪੬	੫	ਤਾ ਕਿਆ ਹੋਰਿ	ਕਿਅ
੧੫੪	੧	ਕਰਣੈ ਵਾਲਾ	ਕਹਣੈ
੧੫੭	੧੦	ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਸੋਹਿਲਾ	ਸੋਹੇਲਾ
੧੭੩	੧੭	ਸਭ ਦਾਲਦ	ਸਬ
੧੭੮	੧੫	ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ	ਕਿਆ
੧੮੮	੧੩	ਕਉਨ ਵਡਾ ਮਾਇਆ	ਕੋਉ ਨ
੧੯੯	੧੭	ਜੀਅ ਕੇ ਸਾਥੇ	ਸਾਥੈ
੨੧੩	੧੪	ਸਭਹੂ ਕੋ ਰਸੁ ਹਰਿ	ਸਬ ਹੂ
੨੧੯	੧੬	ਪਤਿਤ ਪੁਨੀਤ	ਪਤਤਿ
੨੨੦	੭	ਜਾਨਹੁ ਗਿਆਨੀ	ਜਾਨਉ
੨੫੬	੧੫	ਰੈਣਿ ਦਿਨਸੁ	ਦਿਣਸੁ
੩੦੪	੧੪	ਜੋਰਾ ਪੁਰਖ	ਪੁਰਸ
੩੧੧	੧੧	ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩	ਸਲੋਕ ਮਹਲ ੩
੩੧੫	੧੭	ਉਸਤਤਿ ਵਿਚਿ	ਉਸਤਤੀ
੩੧੬	੨	ਖੜਿ ਪਾਇਅਹੁ	ਪਾਇਹੁ
੩੧੭	੧	ਓਨਾ ਗੁਣੈ ਨੋ	ਗੁਣਾ ਨੋ
੩੨੩	੧੭	ਸੁਅਟਾ ਤੋਰ	ਸੁਅਟਾ
੩੨੪	੧੩	॥੧॥ ਰਹਾਉ	ਰਹਾਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਛਾਪੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਪਾਠ	ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਪਾਠ
੩੨੪	੧੬	ਕਬ ਕੇ ਹੋਏ	ਹੁਏ
੩੨੬	੯	ਉਠਿ ਆਇਆ	ਆਇਅ
੩੩੩	੧੬	ਗਉੜੀ ਪੰਚਪਦਾ	ਪੰਚਪਦ
੩੪੬	੧੭	ਜਾਤੇ ਆਵਾਗਵਨੁ	ਜਾਤਿ
੩੪੮	੬	ਆਪੇ ਭੁਗਤਾ ਜੀ ਹਉ	ਭੁਗਤਾ ਹਉ
੩੫੬	੫	ਪੰਚਪਦੇ	ਪੰਚਪਦ
੩੭੫	੧੬	ਆਸਾ ਮਃ ੫	ਆਸਾ ੫
੪੦੯	੭	ਆਸਾਵਰੀ	ਅਸਾਵਰੀ
੪੩੬	੧੨	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧	ਮਹਲ ੧
੪੩੮	੯	ਸੰਸਾਰਿ ਜੀਉ	ਜੀ
੪੪੨	੧੫	ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲੈ ਜਾਹਿ	ਰਾਮੁ
੪੫੦	੧੦	ਅਗੈ ਭੁਖਾ ਕਿਆ ਖਾਏ	ਭੁਖ
੪੫੦	੧੫	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪	ਮਹਲ ੪
੪੫੫	੧੪	ਜਪ ਤਾਪ ਸੰਜਮ ਕਿਰਿਆ ਪੂਜਾ	ਕਿਰਿਅ
੪੬੨	੧੮	ਮਹਲਾ ੨	ਮਹਲ ੨
੪੭੩	੧੨	ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧	ਸਲੋਕੁ
੪੭੫	੧੫	ਰਹਾਉ	ਰਹਉ
੪੮੦	੧੬	ਸੁਪਨੀ ਸੁਪਨੀ ਕਿਆ ਕਹਉ	ਕਹਹੁ
੪੯੯	੭	ਆਵਤ ਜਾਤ ਰਹੈ ਗੁਬਾਰਿ	ਜਾਵਤ
੫੦੦	੧	ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫	ਮਹਲ ੫
੫੦੯	੧੨	ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੩	ਸਲੋਕੁ ੩
੫੧੬	੧੮	ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਅਰਦਾਸਿ	ਅਗੈ
੫੧੯	੩	ਨਾਉ ॥੧॥ ਮਃ ੫ ॥ ਸਿਮਰਤ	॥੧॥ ਸਿਮਰਤ
੫੨੪	੧੬	ਤਨਨਾ ਬੁਨਨਾ	ਤਤਨਾ
੫੨੫	੮	॥ ਰਹਾਉ ॥	॥ ਰਹਉ ॥
੫੨੯	੮	ਗਰੀਬ ਬੁਲਾਵਉ	ਬਲਾਵਉ
੫੫੯	੪	ਮਿਲਾਇ ॥੨॥ ਮੇਰੀ	ਮਿਲਾਇ ॥ ਮੇਰੀ
੫੬੮	੧੭	ਗੁਰੁ ਆਪਣਾ	ਅਪਣਾ
੫੯੮	੧੦	ਪੰਚਪਦੇ	ਪੰਚਪਦ
੬੧੭	੧੬	ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫	ਸੋਰਠਿ ਮਹਲ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਛਾਪੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਪਾਠ	ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਪਾਠ
੬੩੨	੩	ਨਾ ਗੁਰਜਨੁ	ਨ ਗੁਰ ਜਨੁ
੬੪੮	੧੨	ਮ: ੩	ਮ: ੧
੬੬੧	੯	ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧	ਮਹਲਾ ੩
੬੬੬	੬	ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ	ਦੂਆ
੬੯੨	੧੬	ਮਾਰਕੰਡੇ ਤੇ ਕੋ ਅਧਿਕਾਈ	ਮਾਰਕੰਡ
੬੯੫	੧੨	ਸੈਣੁ ਭਣੈ	ਸੈਨੁ
੭੨੧	੧੦	ਅਤੀਤੁ	ਤੀਤੁ
੭੩੧	੧੯	ਦੀਜੈ ਦਾਨੁ	ਕੀਜੈ
੭੭੯	੧੦	ਹਮ ਬਹੁਰੀਆ	ਹਮਾ
੭੮੭	੧੦	॥੨॥ ਮ: ੩ ॥	॥੨॥੩॥
੮੦੨	੮	ਜਾਨੜੀਏ ਕੈ ਘਰਿ ਗਾਵਣਾ	ਜਾਨੜੀਏ ਕੈ ਘਰਿ
੮੧੭	੧੨	ਦੀਨੋ ਦਾਨਿ	ਦੀਨੋ ਜਾਨਿ
੮੩੨	੪	ਚੀਤਿ ਚਿਤਵਉ	ਚੀਤਿ ਚਿਤਉ
੮੩੧	੧੮	ਊਤਮ ਕਰਮਾਂ	ਊਤਮਾ ਕਰਮਾਂ
੮੫੩	੧੩	ਨ ਮਰੈ	ਨੋ ਮਰੈ
੮੭੫	੧੮	੪॥੨॥੧੧॥੭॥੨॥੪੯॥ ਜੋੜੁ	੪॥੨॥
੮੭੭	੪	॥੧॥ ਰਹਾਉ	॥੧॥
੮੯੯	੧	ਕਤਹੂ ਨ ਧਾਵੈ	ਕਤਹੂ ਧਾਵੈ
੯੦੮	੧੦	ਮਹਲਾ ੩	ਮਹਲ ੩
੯੪੨	੮	ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨਹੀ	ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨਾਹੀ
੯੫੩	੧੨	ਲੇਖਾ ਰਬੁ ਮੰਗੇਸੀਆ	ਮੰਗਸੀਆ
੯੫੪	੧੧	ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ	ਜਾਣਨੀ
੯੫੪	੩	ਕਿਰਪਨ ਸੰਚਹਿ	ਕਿਰਪ
੯੫੭	੪	ਪੂਰੈ ਵੇਖਾਲਿਆ	ਦੇਖਾਲਿਆ
੯੬੫	੯	ਮਹਲਾ ੫	ਮਹਲ ੫
੯੬੮	੬	ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀ	ਕਿਅ
੯੬੮	੧੨	ਗੁਰੁ ਅਮਰੁ ਤੂ	ਅਮਰੁ
੯੬੮	੧੬	ਦੂਣੀ ਚਉਣੀ ਕਰਾਮਾਤਿ	ਦੂਣੀ ਚਉਣੀ
੯੮੩	੮	॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥	। ਰਹਾਉ ।

ਇਤਿਆਦਿਕ ਕ੍ਰੀਬਨ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਸੌ ਪਾਠ ਹਨ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਸ਼ੁਧੀ ਪੱਤ੍ਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੯	੧		ਸੋ ਦਰੁ	ਸੋਦਰੁ
੧੦	੧੬		ਸਿਰੀਰਾਗੁ	ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ
੧੪	੧੨	੪੬	ਸਤੁਗੁਰੁ	ਸਤ ਗੁਰੁ
੧੫	੧੯	੬੩	ਗੁਣ-ਤਾਸ (ਸਬੰਧਕ ਪੜ੍ਹੋ)	ਗੁਣ ਤਾਸ
੧੫	੧੯	੬੩	ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਸਟੁ ਆਤਮਾ;	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੧੫	੨੮	੭੨	ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਨਿਸੰਗ ਹੋਇ, ਵਰਤੈ ਅ-ਫਰਿਆ	ਅਫਰਿਆ
੧੭	੨[illegible]	੯੬	ਕਹਨ ਕਹਾਵਨ, ਇਹੁ ਕੀਰਤਿ ਕਰਲਾ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੧੯	੧੬	੧੬	ਬਦਫੈਲੀ	ਬਦ ਫੈਲੀ
੨੧	੧੬	੧	ਹਉ ਵਾਰੀ ਹਉ ਵਾਰਣੈ;	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੬	੬	੧੨	ਆਤਮਾਦੇਉ	ਆਤਮਾਦੇ ਉ
੩੦	੭	੨੬	ਗਰਠੇ ਕਰੇ	ਗਰੱਠੇ ਕਰੇ
੩੭	੧੨	੧੪	ਜੇਤੇ ਜੀਅ	ਜੇਤੇਜੀਅ
੩੮	੨੬	੨੦	ਨੋਟ :–ਅਤੀ ਹੂ (ਅਧਕ ਨਾਲ ਨ ਬੁਲਾਉ)	ਅੱਤੀ ਹੂ
੪੪	੬	੫੧	ਵਸਗਤਿ	ਵਸ ਗਤਿ
੪੫	੧੨	੭੮	ਊਨ ਤੇ ਦੁਗੁਣ ;	ਊਨਤੇ ਦੁਗੁਣ
੪੭	੬	੧੪੬	ਹਰਿ ਦਿਨੁ ;	ਹਰਿਦਿਨੁ
੪੭	੧੪	੧੧੩	ਭੂਮੀਆ ਭੂਮਿ ਊਪਰਿ; ਨਿਤ ਲੁਝੈ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੪੭	੪	੧੬੦	ਜਿਉ ਕਾਪੁਰਖੁ ;	ਜਿਉ ਕਾ ਪੁਰਖੁ
੪੮	੧	੧੬੯	ਅਹਿ–ਬੁਧ(ਸਬੰਧਕ ਬੋਲੋ)	ਅਹਿਬੁਧ
੫੦	੧੭	੧੩੪	ਰਾਮ ਸੰਤ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ; ਬਿਸਰਾਮ)	ਰਾਮ ਸੰਤ ਮਹਿ ਭੇਦੁਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਏਕੁ ਜਨੁ;
੫੦	੨	੧੩੫	ਤੁਮਾ ਹੀ	ਤੁਮਾਹੀ
੫੬	੧੯	੧੨	ਭੈ ਹਾਰੀਆ	ਭੈ--ਹਾਰੀਆ
੬੦	੧	੧੦	ਕਰਮ ਰਤ	ਕਰਮਰਤ
੬੩	੧	੪	ਮੁਖਿ ਅਧਿਆਉ;	ਮੁਖਿ, ਅਧਿਆਉ
੬੩	੧੫	੮	ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ	ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
੬੭	੧੬	੧੦	ਕਈ ਕੋਟਿ; ਪਰ ਦੂਖਨਾ ਕਰਹਿ	ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰ,
੬੬	੧੨	੯	ਭਲਾ (ਮੁਖ ਭੱਲਾ ਪਾਠ ਬੋਲੋ ਦੂਜੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)	ਵਿਚਾਲੜਾ ਮੇਲ ਢੋਲੋ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੬੮	੨	੨੦	ਗੁਰਸਿਖ	ਗੁਰ ਸਿਖ
੬੮	੯	੨੧	ਗੁਰਸਿਖਾ	ਗੁਰ ਸਿਖਾ
੬੮	੭	੨੮	ਨਾਰਾਇਣ ਲਇਆ ਨਾਠੂੰਗੜਾ ;	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੭੦	੧੩	੩੩	ਗੁਰਸਿਖਾਂ	ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ
੭੦	੨		ਰਾਇ ਕਮਾਲਦੀ	ਰਾਇ ਕਮਾਲ ਦੀ
੭੨	੮	੧੦	ਜੋ ਜਨ ਪਰ ਮਿਤਿ; ਪਰ ਮਨੁ ਜਾਨਾ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੭੫	੧੯	੪੩	ਦੁਚਿਤੇ ਕੀ ਦੁਇ ਥੂਨਿ ਗਿਰਾਨੀ; ਮੋਹ ਬਲੇਂਡਾ ਟੂਟਾ ॥	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੭੫	੧੩	੪੫	ਆਪਨ ਕਹਿ ਆ ਨ ਲੇਹੀ। (ਇਹੁ ਪਾਠ ਦੂਜਾ ਹੈ)	ਆਪਨ ਕਹਿ ਆਨ ਲੇਹੀ।
੭੫	੫	੪੭	ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ	ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ
੭੬	੪	੫੧	ਏਕੈ ਸਬਦੀ	ਏਕੈਸਬਦੀ
੭੬	੪	੫੧	ਜਾ ਪਹਿ ਜਾਉ ਆਪੁ ਛੁਟਕਾਵਨਿ ;	ਜਾਪਹਿ ਜਾਉ
੭੮	੭	੭੨	ਰਾਜਾਰਾਮ,	ਰਾਜਾ ਰਾਮ,
੭੯	੩	੧	ਨੋਟ:—ਅੱਖਰ, ਪਾਠ ਐੜੇ ਤੇ ਅਧਕ ਲਾਕੇ ਕਰਨਾ ਓਇ ਅਖਰ ਇਨ ਮਹਿ ਨਾਹਿ ॥ ਨੋਟ ਤੇ ਗਲਤੀ ਹੈ	ਅਖੱਰ
੭੯	੫	੩	ਅੱਲਹ(ਐੜਾ ਤੇ ਅਧਕ ਬੁਲਾਓ) ॥	ਅਲੱਹ
੮੦	੧੩	੨੪	ਦਸਵੈਦੁਆਰ	ਦਸਵੈ ਦੁਆਰ
੮੪	੧੫	੫	ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਜਨੀ ਜਥਾ ਗਤਿ; ਜਾਨਤ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ॥	ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਜਨੀ ਜਥਾ;
੮੪	੧੦	੧	ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਸੋ ਦਰੁ	ਸੋਦਰੁ
੮੬	੫	੧੭	ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਰਿ ਨਾਹੀ; ਪ੍ਰਭੁ ਤੂੰਹੈ ॥ (੨) ਤੂੰ ਹੈ ॥	
੮੮	੧੦	੩੨	(੧) ਆਤਮਰਾਉ ॥ (੨) ਆਤਮ ਰਾਉ ॥	
੮੯	੧੫	੫੧	(੧) ਅਨਲ—ਵਾਉ ॥ (੨) ਅਨਲਵਾਉ ॥	
੯੦	੧੪	੬੬	ਹਮਰੈ ਸ੍ਰਵਣ, ਸਿਮਰਨੁ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ; ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉਹਉ, ਇਕੁ ਖਿਨੁ ॥	;ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ, ਹਉ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ॥
੯੧	੫	੩	ਪ੍ਰਗਟੀ—ਆਇ	ਪ੍ਰਗਟੀ ਆਇ
੯੩	੯	੨੬	ਜਾਪ ਤਾਪ, ਕਛੁ ਉਕਤਿ ਨ ਮੋਰੀ ॥	ਜਾਪ ਤਾਪ ਕਛੁ, ਉਕਤਿ
੯੭	੨	੬੯	ਅਵੀਚਾਰੀ (ਪਾਠ ਇਕਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।)	ਅ—ਵੀਚਾਰੀ
੯੮	੭	੧੦੫	ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਸੰਸਾਰ; ਹਭਾ ਹੂੰ ਬਾਹਰਾ ॥	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੯੯	੧੧	੧੧੪	ਬਿਖਲੀ ਪਤਿ	ਬਿਖਲੀ-ਪਤਿ
੧੦੧	੧੩	੧੨੫	ਗੰਧਣ ਵੈਣ	ਗੰਧਣਵੈਣ
੧੦੧	੧੪	੧੨੫	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਤੀ ਨਿੰਦਾ;	ਪਰਤੀ
੧੧੫	੧੯	੯	ਝਿਮਿਝਿਮੇ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਵਰਸੈ ਨੋਟ:-ਜਿਥੇ ਦੋ ਵਾਰ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਆਵੇ ਉਥੇ ਪਿਛਲਾ ਅੱਡ ਕਰਨਾ ਹੈ।	ਝਿਮੋਝਿਮੇ ਝਿਮਿਝਿਮਿ
੧੧੭	੧੫	੧੩	ਹਰਿ ਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਰਲਿ, ਏਕੋ ਹੋਏ;	ਰਲਿ ਏਕੋ ਹੋਏ,
੧੧੮	੯	੩	ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰਖੁ ਜਗਜੀਵਨੋ;	ਜਗ ਜੀਵਨੋ
੧੨੦	੪	੫	(੧) ਸੰਗਿਸਾਤਿ (੨) ਸੰਗਿ ਸਾਤਿ	
੧੨੪	੧੧	੧੪	ਮਿਲੁ ਚਾਉ ਚਾਈਲੇ ਪ੍ਰਾਨ	ਚਾ-ਈਲੇ
੧੨੫	੧੨	੪	(੧) ਸਦ ਵਾਉ (੨) ਸਦਵਾਉ	ਸਦ-ਵਾਉ
੧੨੭	੫	੧੧	ਸੁਵਜਗਿ (ਪਾਠ ਸੁਵੱਜਗਿ ਬੋਲੋ)	ਸੁ-ਵਜਗਿ
੧੩੨	੧੮	੮	ਪਹਿ ਹਾਰੀ	ਪਹਿਹਾਰੀ
੧੩੩	੧੬	੧੬	(੧) ਅਹਿਰਖ ਵਾਦੁ(੨) ਅਹਿਰਖਵਾਦੁ	ਅ-ਹਿਰਖ ਵਾਦੁ
੧੩੪	੨	੨੪	ਲੈਹਉ	ਲੈ ਹਉ
੧੩੯	੧੫	੧	ਅਛਲੀ ਬੋਲੋ	ਅ-ਛਲੀ ਬੋਲੋ
੧੪੬	੧੩	੫	ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ,	ਸੰਸਾਰਸਾਗਰ
੧੫੦	੧੩	੧੭	ਗੁਰਸਿਖ	ਗੁਰ ਸਿਖ
੧੫੬	੧੩	੧੭	ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ	ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ
੧੫੬	੮	੨	ਮੇਰੋ ਸੁੰਦਰੁ, ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ (੨) ਗੱਲੀ	
੧੫੮	੧੨	੨੨	ਸਤਸੰਗਤਿ	ਸਤ-ਸੰਗਤਿ
੧੬੪	੧੪	੧	ਆਇ ਖਰੇ ਕਠਿਨ; ਜਮਕੰਕਰਿ ਪਕੜਿ ਲਇਆ	ਆਇ ਖਰੇ ਕਠਿਨ, ਜਮ ਕੰਕਰਿ, ਪਕੜਿ ਲਇਆ
੧੬੫	੧੨	੧	ਹੋਰ ਥੈ	ਹੋਰਥੈ
੧੬੫	੧੩	੩	ਮੋਰੀ ਰੁਣ ਝੁਣ ਲਾਇਆ,	ਮੋਰੀ ਰੁਣਝੁਣ ਲਾਇਆ,
੧੭੪	੨	੫	ਹਮ ਪਾਪੀ ਹਮ ਪਾਪੀ ਨਿਰਗੁਣ ;	ਹਮ ਪਾਪੀ, ਹਮ ਪਾਪੀ,
੧੮੨	੧੮	੮	ਮਹੀ ਅਲਿ (੨) ਮਹੀਅਲਿ	ਮਹੀਅਲਿ
੧੮੫	੮	੧	ਸੁਖ ਦਾਤੇ	ਸੁਖਦਾਤੇ
੧੮੫	੧੦	੪	ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਕੋ ਖਰਾ ਨ ਹੋਸੀ, ਸਭ ਮਿਥਿਆ	ਅੰਤਕੀ ਬਾਰ ਕੋ ਖਰਾ ਨ ਹੋਸੀ ਸਭ ਮਿਥਿਆ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੧੮੭	੭	੧੩	ਹਰਿ ਜੀਉ, ਨਾਮੁ ਪਰਿਓ ਰਾਮ ਦਾਸ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੧੯੦	੧੮	੭੦	ਸੁਭਾਖਿਆ	ਸੁ-ਭਾਖਿਆ
੧੯੨	੧੯	੨	ਦਹ ਦਿਸ	ਦਹਦਿਸ
੧੯੪	੮	੧	ਬਦ ਨਾਉ	ਬਦ-ਨਾਉ
੧੯੫	੬	੧੫	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ; ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁਲੇ, ਅਵਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥	, ਹੈ ; ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ
੧੯੮	੧੬	੧	ਭੇਟਿਲੇ	ਭੇਟਿ-ਲੇ
੨੦੩	੩	੨	ਸਰਾਪਰ ॥ ਨੋਟ:-ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕਠਾ ਪਾਠ ਹੈ ।	ਸਰਾ-ਪਰ
੨੦੩	੧੬	੫	ਤਿਸ-ਕਾ	ਤਿਸਕਾ
੨੦੩	੩	੯	ਹਰਿਚੰਦਉਰੀ	ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ
੨੦੪	੧੧	੨੨	ਸਗਲਾਈ ॥ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕਠਾ ਹੈ ।	ਸਗਲਾ-ਈ
੨੦੫	੬	੨੮	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ	ਜੈਜੈਕਾਰੁ
੨੧੦	੧੫	੪	ਤਾ-ਚੇ	ਤਾ ਚੇ
੨੧੨	੧੪	੩	ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਅੰਭੁਲਾ, ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਚੰਦਨੋ; ਘਸਿ ਜਪੇ, ਨਾਮੁ ਲੇ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ	;ਘਸਿ ਜਪੇ ਨਾਮੁ, ਲੇ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ
੨੧੨	੭	੩	ਬਿਸਲਿ (ਬਿਸੱਲ ਬੋਲੋ)	ਬਿ-ਸਲਿ
੨੧੪	੫	੧	ਹਸਤਿ ਰਥ	ਹਸਤਿਰਥ
੨੧੮	੧੨	੧੨	ਮੁਖੁ ਡੇਖਾਊ ਪਲਕ; ਛਡਿ ਆਨ ਨ ਡੇਊ ਚਿਤੁ ॥	ਮੁਖੁ ਡੇਖਾਊ ਪਲਕ ਛਡਿ, ਆਨ ਨ ਡੇਊ ਚਿਤੁ ॥
੨੨੦	੧੫	੧	ਤੁਮ ਕਹੀਅਤ-ਹੌ;	ਤੁਮ ਕਹੀਅਤ ਹੌ
੨੨੦	੧੭	੧	ਉਮਾ ਪਤਿ	ਉਮਾਪਤਿ
੨੨੪	੪	੧	ਬੇ-ਐਬ	ਬੇ ਐਬ
੨੨੫	੭	੧	ਬੇ-ਬਾਕ	ਬੇ ਬਾਕ
੨੨੭	੧੩	੧	ਬਖੋਰਾਇ	ਬ-ਖੋਰਾਇ
੨੩੦	੧੧	੨	ਗੁਰਸਿਖ	ਗੁਰ ਸਿਖ
੨੩੧	੧੨	੨	ਮੈ	ਾੈ
੨੩੪	੧੬	੧੪	ਮਹਾਦੇਉ	ਮਹਾ-ਦੇਉ
੨੩੫	੩	੯	ਪਾਰ-ਗਿਰਾਮੀ	ਪਾਰ ਗਿਰਾਮੀ
੨੩੮	੧੮	੫	ਆਇ-ਕੈ	ਆਇਕੈ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸੁਧ ਪਾਠ	ਅਸੁਧ ਪਾਠ
੨੩੯	੪	੩	ਤੂਹੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਜੀਉ	ਤੂ ਹੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਜੀਉ
੨੪੧	੧੮	੩	ਆਪਨੜੇ ਨੋਟ;–ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ ਆਪ ਨੜੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ, ਆਪਨੜੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।	ਆਪਨ–ੜੇ
੨੪੨	੧੮	੪	(੧) ਜਿਨ ਦਿਸਿ ਆਇਆ (੨) ਜਿਨ ਦਿਸਿਆਇਆ	ਜਿਨ ਦਿਸਿਆਇਆ
੨੪੩	੨	੫	ਅੰਧ ਕੀ ਮਤਿ ਅੰਧਲੀ	ਕੀਮਤਿ
੨੪੩	੯	੪	ਸਾ ਧਨ (ਬੋਲਣਾ)	ਸਾ–ਧਨ
੨੪੪	੨	੫	ਲਿਵ ਲਾਇ	ਲਿਵਲਾਇ
੨੪੮	੧੮	੭	ਸਤਭਾਉ	ਸਤ ਭਾਉ
੨੫੨	੯	੧	(੧) ਇਕ ਸਰ (੨) ਇਕਸਰ	ਇਕਸਰ
੨੫੩	੧੬	੧	(੧) ਪੁਰ ਸਲਾਤ ਕਾ; (੨) ਪੁਰਸਲਾਤ ਕਾ;	
੨੫੪	੧੭	੧	(੧) ਪਤ ਲੀ (੨) ਪਤਲੀ	ਪਤਲੀ
੨੫੫	੧੬	੧	ਜਗਜੀਵਨ	ਜਗ ਜੀਵਨ
੨੫੬	੧੧	੬	ਬਿਰਲੋਈ ਪਾਠ ਇਕਠਾ ਹੈ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਈੜੀ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤੀ ਹੈ।	ਬਿਰਲੋ–ਈ
੨੫੬	੧੫	੭	ਸਧੱਰਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ,	ਸ–ਧਰਨਾ
੨੫੭	੧੫	੩੨	ਸੀਤਲਾਗਉ	'ਸੀਤ' ਲਾਗਉ
੨੫੮	੩	੩੮	ਅਹੰ–ਬੁਧਿ	ਅਹੰਬੁਧਿ
੨੫੮	੧੩	੪੦	(੧) ਤੇਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ ॥ (੨) ਤੇ ਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ	ਤੇ ਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ
੨੫੮	੩	੪੧	ਕਰੁਣਾ ਪਤੇ	ਕਰੁਣਾ–ਪਤੇ
੨੬੧	੧੭	੬੭	ਰਾਮ ਰਾਜ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰਿ;	ਰਾਮ ਦਾਸ
੨੬੧	੧੫	੭੨	ਆਨੰਦ ਮੈ	ਆਨੰਦ–ਮੈ
੨੬੨	੧੭	੯੨	ਤਿਸ ਕੀ	ਤਿਸਕੀ
੨੬੪	੧	੧੧੩	ਸਹੀ–ਸਲਾਮਤਿ	ਸਹੀ ਸਲਾਮਤਿ
੨੬੬	੨	੨	ਇਹੁ ਮਨੁ; ਪੁੰਨੁ ਪਾਪੁ ਉਚਰੈ ॥ (ਪਾਠ ਉੱਚਰੈ ਬੋਲੋ)	ਉ--ਚਰੈ
੨੬੬	੧	੨	ਪਰਮਪਦੁ	ਪਰਮ ਪਦੁ
੨੬੮	੧੦	੧੬	ਬਰਤੀ ਬਰਤ; ਰਹੈ ਨਿਹਕਾਮ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੬੯	੯	੩	ਕਰੁਣਾ ਪਤਿ	ਕਰੁਣਾਪਤਿ
੨੭੦	੬	੧	ਦੁਹਚਾਰਣਿ	ਦੁਹ–ਚਾਰਣਿ
੨੭੧	੬	੧	ਤਿਸ ਕੀ	ਤਿਸਕੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁਧ ਪਾਠ
੨੭੧	੮	੯	ਤਿਸ–ਕਾ	ਤਿਸਕਾ
੨੭੩	੭	੨	ਧਨਵੰਤਾ ਅਰੁ ਨਿਰਧਨ ਮਨਈ; (ਮਨੱਈ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ।)	
੨੭੪	੧੫	੧੧	ਬਾਰੰ ਬਾਰ	ਬਾਰੰਬਾਰ
੨੭੫	੩	੪	ਜਿਤਨੇ ਸਾਹ ਪਾਤਿਸਾਹ ਉਮਰਾਵ ਸਿਕਦਾਰ ਚਉਧਰੀ; ਸਭਿ ਮਿਥਿਆ ਝੂਠੁ, ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਜਾਣੁ ॥	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੭੫	੧੦	੪	ਜੋ ਹਰਿ ਜਨੁ; ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਸੇਵਕਾਣੁ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੭੭	੧੪	੨	ਕਹਤ–ਹੌ	ਕਹਤ ਹੌ
੨੭੮	੭	੮	ਛਨ ਹਰੀ	ਛਨਹਰੀ
੨੭੯	੧੧	੧	ਅਸੁਮੇਧ ਜਗਨੇ (ਜੱਗਨੇ ਪਾਠ ਕਰੋ) 'ਗ' ਪਦ ਤੇ ਅਧਕ ਨਹੀਂ।	ਜਗੱਨੇ
੨੭੯	੧੩	੧	ਸਗਲ ਧਰਮ; ਅਛਿਤਾ (ਅਛਤਾ ਬੋਲੋ ਸਿਹਾਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਥੋੜੀ ਬੋਲੋ)	
੨੮੦	੧੬	੨	(੧) ਆਨ ਦੇਵ ਬਦਲਾਵ; ਨਿ ਦੈਹਉ (੨) ਬਦਲਾਵਨਿ ਦੈਹਉ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੮੨	੧੪	੪	ਵਡਭਾਗੀ	ਵਡ ਭਾਗੀ
੨੮੩	੨	੭	ਏਕਾ ਦੇਸੀ	ਏਕਾਦੇਸੀ
੨੮੩	੩	੧੭	ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ	ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ
੨੮੩	੧੯	੨੩	ਰਾਚਿ ਰਹਿਓ ਤੂ; ਸੰਗਿ ਸੁਪਨਾ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੮੭	੭	੮	ਸਮੈਸਰ ਨੋਟ:–ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਬੋਲਣਾ 'ਸਮੈ--ਸਰ' ਹੈ।	ਸਮੈ ਸਰਿ
੨੮੯	੫	੧	ਸੁਕਰਣੀ	ਸੁ ਕਰਣੀ
੨੯੦	੧੪	੮	ਘੂਮਨ--ਘੇਰਿ	ਘੂਮਨ ਘੇਰਿ
੨੯੧	੧੧	੨੬	ਉਪਾਇ ਕੈ	ਉਪਾਇਕੈ
੨੯੨	੭	੨	ਜਮਦੂਤ	ਜਮ ਦੂਤ
੨੯੩	੧੩	੩	ਰੁਣ ਝੁਣੋ	ਰੁਣਝੁਣੋ
੨੯੬	੩	੧੮	ਜਗਤ ਪਸੂ; ਅਹਿ ਕਾਲ ਕਸਾਈ	ਜਗਤ ਪਸੁ ਅਹਿ;
੨੯੮			ਸਿਧਗੋਸਟਿ	ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ
			ਨੋਟ:–ਮੁਖ ਅਰਥ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।	
੨੯੮	੧੪	੪	ਪਾਰ-ਗਰਾਮੀ	ਪਾਰਗਰਾਮੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੨੯੯	੧੩	੩੧	ਗੁਰਮੁਖਿ; ਪਰਵਿਰਤਿ ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਛਾਣੈ ॥	ਗੁਰਮੁਖਿ, ਪਰਵਿਰਤਿ, ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਛਾਣੈ
੩੦੧	੧੫	੬੬	(੧) ਅਸ ਰੂਪੁ (੨) ਅਸਰੂਪੁ	ਅਸਰੂਪੁ
੩੦੨	੩	੬	ਅਭਿਆਗਤ ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਹੈ। ਅਭਿਆ-ਗਤ	ਅਭਿਆ-ਗਤ
੩੦੭	੧੭	੧੧	ਦੁਆਰਬਾਰੁ ਪਾਠ ਇਕਠਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਹੈ। ਦੁਆਰ-ਬਾਰੁ	ਦੁਆਰ-ਬਾਰੁ
੩੦੯	੧੪	੧	ਨੀਵ ਦੈ	ਨੀਵਦੈ
੩੧੦	੧੭	੧	ਜੀਅ ਦੈ	ਜੀਅਦੈ
੩੧੪	੧੧	੬	ਉਰ ਧਰਿਆ	ਉਰਧਰਿਆ
੩੧੪	੧੮	੮	ਭਵ ਨਿਧਿ	ਭਵ-ਨਿਧਿ
੩੧੪	੧੯	੧	ਬੰਧਚਿ	ਬੰਧ-ਚਿ
੩੧੬	੧੫	੪	ਰਾਮਚੰਦੁ	ਰਾਮ-ਚੰਦੁ
੩੧੭	੭	੨	(੧) ਦੇਵ ਸਥਾਨੈ (੨) ਦੇਵਸਥਾਨੈ	ਦੇਵ-ਸਥਾਨੈ
੩੧੮	੬	੩	ਹਰਣਖੇ ॥ ਜਨਖੇ ॥	ਹਰਣ-ਖੇ
੩੧੮	੧੦	੪	ਜਨਗੇ ਤਿਨਗੇ ਨੋਟ:-ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਪਾਠ ਇਕੱਠੇ ਹਨ।	ਜਨ-ਗੇ ਤਿਨ-ਗੇ
੩੧੯	੧੦	੭	ਹਰਿ ਹੋ; ਹੋ ਹੋ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ	ਹਰਿ ਹੋ ਹੋ;
੩੨੧	੧੩	੪	ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ (ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ।)ਧ੍ਰਿਸਟ-ਬੁਧੀ	ਧ੍ਰਿਸਟ-ਬੁਧੀ
੩੨੧	੧੩	੬	ਬਿਸੁ ਕਾਰੈ	ਬਿਸੁਕਾਰੈ
੩੨੨	੧੪	੨	ਜੁਦਰੀਆ ਨੋਟ:-ਜੁਦਰੀਆ ਬੋਲੋ, 'ਜ' ਪਦ ਤੇ ਅਧਕ ਨਹੀਂ।	ਜੁੱਦਰੀਆ
੩੨੨	੧੩	੪	ਹਰਿ ਚਾਰਿਓ ਰੰਗ; ਮਿਲੈ ਗੁਰੁ ਸੋਭਾ;	ਹਰਿ ਚਾਰਿਓ ਰੰਗ ਮਿਲੈ,
੩੨੩	੧੪	੨	(੧) ਘਰ ਘੁੰਮਣਵਾਣੀ ਭਾਈ (੨) ਘੁੰਮਣ ਵਾਣੀ	ਘੁੰਮਣ ਵਾਣੀ
੩੨੫	੧੫	੫	ਅਠ ਸਠਿ	ਅਠਸਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੩੨੮	੧੬	੪	ਕੇਤੀਕ	ਕੇਤੀ--ਕ
੩੨੯	੧੨	੧੯	ਸਿਮਰਹੁ; ਏਕੁ ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਊ ॥	ਸਿਮਰਹੁ ਏਕੁ;
੩੩੧	੧੪	੩	ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਉਪਜੀ ਘਟ ਮੈ ਜਬ; ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਅਨੁਰਾਗਿਓ ॥	ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਉਪਜੀ ਘਟ ਮੈ;
੩੪੨	੧	੨੨	ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ	ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ
੩੪੨	੧੨	੨	ਹਰਿ ਦੇਵੈ; ਜਲਿ ਥਲਿ ਜੰਤਾ ਸਭਤੈ	ਹਰਿ ਦੇਵੈ; ਜਲਿ ਥਲਿ;
੩੪੮	੧੯	੩	ਕਲੱਖਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਹੈ।	ਕੱਲਖਾ

ਨੋਟ:-

ਸੁਧੀ ਪੱਤ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜੋ ਪੰਨੇ, ਤੁਕ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨੰਬਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਨਾ ਪੋਥੀ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨੰਬਰ ਓਹੋ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਅਰ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਤੁਕ ਦਾ ਨੰਬਰ ਭੀ ਓਹੋ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਪੋਥੀ ਦਾ ਕੇਵਲ ਪੰਨਾ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਅਗੋਂ ਸ਼ਬਦ ਨੰਬਰ ਤੇ ਤੁਕ ਨੰਬਰ ਜੋ ਛਪਿਆ ਹੋਯਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖ ਕੇ ਪਾਠ ਦਾ ਨਿਰਣਯ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਅਸੁਧ ਪਾਠ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੁਣ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਵੇਂ ਹੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਪਰ ਸੁੱਧ ਪਾਠ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤੁਕ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰ ਅਸੁਧ ਪਾਠ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਤੁਕ ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੁਧ ਪਾਠ ਵਿਚ ਇਹ ਤੁਕ ਛਪੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਕੇਵਲ ਓਹ ਪਾਠ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਕੁਝ ਅਸੁਧੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਸੁੱਧ ਅਰ ਅਸੁੱਧ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਸੁੱਧ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਪੂਰੀ ਤੁਕ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਕੇਵਲ ਉਤਨਾ ਹੀ ਪਦ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਪਾਠ-ਭੇਦ ਹੈ।

ਜਪੁ ਜੀ ਉਥਾਨਕਾ

ਇਕ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਰੇਣ ਜਿਸਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਛਕਾ ਕੇ ਸਚਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਓਹ ਸਹਿਤ ਬੈਰਾਗੀਆਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਆਏ ਗਏ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸੰਤ ਰੇਣ ਨੇ ਏਹ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਆਪ ਦਾ ਮਾਲਾ ਮੰਤ੍ਰ, ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਕਿਹੜਾਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਮੂਲਮੰਤ੍ਰ "੧ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਜਪੁ॥ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥" ਪਰ ਮਾਲਾ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਪੁਛਿਆ, ਪੁਛ ਕੇ ਦਸਾਂਗੇ। ਦੂਏ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛਿਆ, ਤਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪੁਰਖਾ! ਮਾਲਾ ਮੰਤ੍ਰ ਤਾਂ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਉਚਾਰਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੀ ਵੇਰ ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਉਚਾਰ ਆਏ ਹਾਂ, ਲੈ ਹੁਣ ਫੇਰ ਨੰਬਰਵਾਰ ਪੌੜੀਆਂ ਦਸਦੇ ਹਾਂ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸੁਣਾਇਆ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ।

*ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

੧ ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

॥ ਜਪੁ ॥

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥

ਸੁਖੈਨ ਅਰਥ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਨੰ: ੧

ਜੋ ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਅਦ੍ਵੈਤ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਓ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਸਤਿ=ਨਾਸ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਨਾਮੁ=ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ।ਕਰਤਾ ਹੈ।ਪੂਰਨ ਹੈ। ਭੈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਵੈਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਕਾਲ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਮੂਰਤਿ=ਸਰੂਪ ਹੈ। ਅਜੂਨੀ=ਜੂਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਸੈਭੰ= ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ=(ਗੁ) ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ (ਰੁ) ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੈ। ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਪੋ ਇਸ ਨੂੰ। ਆਦਿ ਸਚੁ- ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਮਧਿਕਾਲ ਵਿਚ ਸਚ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਭੀ।

---

*ਜਪੁ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਰ ਤਤਕਰੇ ਵਿਚ ਜਪੁ ਦੇ ਨਾਲ ਨੀਸਾਣ ਪਦ ਅੰਕਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਨੰ: ੨ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਪਦ ਅਰਥ–

੧=ਏਕਾ ਏਕੰਕਾਰ ਲਿਖ ਵੇਖਾਲਿਆ।

ਤਥਾ ਹੀ:–ਏਕੰਕਾਰ ਇਕਾਂਗ ਲਿਖ ਊੜਾ ਓਅੰਕਾਰ ਲਖਾਇਆ। ਸਤਿਨਾਮ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ ਹੁਇ ਨਿਰਵੈਰ ਸਦਾਇਆ। ਅਕਾਲ ਮੂਰਤ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੋਇ ਨਾਉ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਭਾਇਆ। ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਆਦਿ ਸਚ ਜੁਗਹ ਜੁਗੰਤ੍ਰਹੋਂਦਾ ਆਇਆ। ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਸੱਚ ਨਾਉਂ ਸਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਆ। ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਲਿਵ ਲੀਣ ਹੁਇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਪਰਚਾ ਪਰਚਾਇਆ। ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਰਹਿਰਾਸ ਕਰ ਵੀਹ ਇਕੀਹ ਚੜ੍ਹਾਉ ਚੜ੍ਹਾਇਆ। ਗੁਰਮੁਖ ਸੁਖ ਫਲ ਅਲਖ ਲਖਾਇਆ। (੩੯ ਵੀਂ ਵਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ।) ਭਾਵ ਏਕਾ ਇਕ ਦਾ ਸਰੂਪ ਲਿਖਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। (ਵਾ) ਏਕਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਬੋਧਕ ਹੈ। "ਤਿਸਦਾ ਸਰੀਕ ਕੋਇ ਨਾਹੀ ਜਿਸਨੇ ਲਵੈ ਲਾਇ ਸੁਣਾਇਆ।" ਜੋ ਜਾਤੀ ਬਿਜਾਤੀ ਸ੍ਵੈਗਤ ਭੇਦ ਸੇ ਰਹਿਤ, ਸੋ ਕਹੀਏ ਇਕ। ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤੂ ਸੇ ਰਹਿਤ ਸੋ ਕਹੀਏ ਇਕ।

੧=ਏਕਾ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ? ਏਕ ਮੇਵਾ ਅਦੁਤੀ ਬ੍ਰਹਮ।

ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਆਪਸ ਮੇਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮਤ ਦੇ ੬੩ ਤਰਾਂ ੴ ਦੇ ਝਗੜੇ ਪਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ੧ ਏਕਾ ਲਗਾ ਕੇ ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਭਾਈ ਏਹੁ ਇਕ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਮਤ ਹੈ। ਵਾ ਈਸਾਈਆਂ ਦੇ ਮਤ ਵਿਚ, ਰੂਹ ਮੁਕੱਦਸ, ਖ਼ੁਦਾ ਤੇ ਪੈਗੰਬਰ ਮੰਨੇ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਤੇ ੴ ਪੈਗੰਬਰ ਮੰਨੇ ਹਨ। ਇਹੁ ਸਭ ਭੇਦ ਮੇਟਣ ਵਾਸਤੇ ਏਕਾ ਲਿਖਿਆ। ਵਾ (੧ਓਅੰਕਾਰ ਤੋਂ) ਪਹਿਲੀ ਗਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਪੰਡਤ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ੀ ਅਰਥ–ਨੁਖਾ ਸਾਹੁਰੇ ਵਾਂਙ ਸਭ ਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ।

ਓ ਰੂੜੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਚਾਰਣ ੴ 'ਓਅੰਕਾਰ' ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸੰਕੇਤੀ ਅਰਥ:–ਸਰਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦਾ ਨਾਮ ਓਅੰਕਾਰ ਹੈ।

ਵਿਆਕਰਣ ਅਨੁਸਾਰ:–ਅਵ ਧਾਤੂ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ (ਰਖਜਾ ਅਰਥੇ) ਜੋ ਉਚਾਰਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਰਖਜਾ ਕਰੇ।

ਜੋਗ ਅਰਥ:–ਜੋ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਊਰਧ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਓਅੰਕਾਰ।

ਭਗਤਿ ਅਰਥ–ਜੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋ ਕਹੀਏ ਓਅੰਕਾਰ।

ਲਕੀਰਾਂ ਦੇ ਭੇਦ ਕਰਕੇ:–(ਅਕਾਰ) ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਰਜੋ ਗੁਣ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਕਰਕੇ (ਉਕਾਰ) ਸਤੋ ਗੁਣ ਦੀ ਪਰਧਾਨਤਾ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। (ਮਕਾਰ) ਤਮੋ ਗੁਣ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਵ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। (ਅਰਧ ਬਿੰਦੂ) ਕੁੰਡਲ ਜੋ ਇਹੁ, ਇਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਸ਼-ਟਾਨ ਲਖ ਭਾਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੋ ਕਹੀਏ ਓਅੰਕਾਰ।

ਲੈ ਚਿੰਤਨ ਸੇ ਅਰਥ:- (ਅਕਾਰ) ਜਿਥੇ ਜਾਗ੍ਰਤ ਵਿਖੇ ਛਣ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਸਫੁਰਨ ਹੈ ਤਿਸਦਾ ਵਜਸਟੀ ਭੇਦ ਸੇ ਵਿਸਵ ਨਾਮਾ ਜੀਵ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਵੈਰਾਟ ਹੈ ⌒ ਏਹ ਵੈਰਾਟ ਅਭਿੰਨ ਵਿਸ੍ਵ ਨਾਮੇ ਜੀਵ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ । ਓਹ ਵਾਚ ਸਰੂਪ ਹੈ।(ਓਕਾਰ) ਵਜਸਟੀ ਭੇਦ ਸੇ ਤੈਜਸ ਨਾਮਾ ਜੀਵ ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ, ਸਮਸਟੀ ਭੇਦ ਸੇ ਸੂਖਮ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਾ ਹਿਰਨ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ) ਗਰਭ (ਕਾਰਨ) ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ। ਅਕਾਰ ਹਿਰਨ ਗਰਭ ਤੈਜਸ ਨਾਮੇ ਜੀਵ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਓਹੁ ਵਾਚ ਸਰੂਪ ਹੈ ਇਸ ਮੇਂ (ਮਕਾਰ) ਪ੍ਰਾਗ ਨਾਮਾ ਜੀਵ ਸੁਖੋਪਤ ਦਾ ਤੇ ਈਸ਼ਰ ਸਰਬ ਦਾ। ਈਸ਼ਰ ਅਭਿੰਨ ਪ੍ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ, ਓਹੁ ਵਾਚ ਸਰੂਪ ਹੈ (ਅਰਧ) ਅਧੇ ਭਾਗ ਦਾ (ਬਿੰਦੂ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੋਣੇ ਸੇ ਸਾਖੀਵਾਚ ਹੈ ਤੇ ਸਰਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੋਣੇ ਸੇ ਸ਼ੁਧ ਦਾ ਵਾਚ ਹੈ (ਵਾ) ਪੁਰਖ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ, ਮਹਿਤਤ, ਤ੍ਰਿਧਾਹੰਕਾਰ, ਸੂਖਮ ਪੰਜ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ, ਪੰਜ ਤਤ, ਪੰਜ ਸਥੂਲ ਤਤ, ਇਨਾਂ ਦਾ ਫੇਰ ਲੈ ਕਰਕੇ ਲਖ ਭਾਗ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ।

ਸਤਿ— ਤ੍ਰੈਈ ਕਾਲ ਅਬਾਧਤ੍ਵੰ ਸਤ੍ਵੰ। ਜੋ ਤਿੰਨ ਕਾਲ ਨਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸੋ ਸਤਿ ਹੈ। (ਵਾ) ਜਿਸਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਤਾ ਹੈ (ਵਾ) ਜੋ ਵਿਚ ਸਤ ਰੂਪ ਹੈ ਵਾ ਸਭ ਨੂੰ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੋ ਸਤਿ ਹੈ।

ਨਾਮੁ—ਪ੍ਰਸਿਧ ਜੋ ਹੋਵੇ ਸੋ ਨਾਮੁ (ਯਥਾ) ਫਲਾਣੇ ਦਾ ਨਾਮ ਭਾਵ ਪ੍ਰਸਿਧ (ਮਸ਼ਹੂਰ) ਹੈ। ਸਚਾ ਨਾਮ ਹੈ (ਸਬੰਧਕ ਅਰਥ) ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੋਧਕ ਭਾਵ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਹੀਏ ਨਾਮੁ (ਸਤਿ) ਬੋਧ ਰੂਪ ਤੇ (ਨਾਮੁ) ਬੋਧਕ। (ਵਾ) ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾ-ਆਮ=ਆਮ ਖਾਸ ਪ੍ਰਪੰਚ ਨਾ ਹੋਵੇ। (ਵਾ) ਰੋਗ ਨਹੀਂ (ਵਾ) ਮਾ=ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੋ ਕਹੀਏ ਨਾਮੁ।

ਕਰਤਾ—ਸਾਰੀ ਰਚਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਵਾ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ, ਰੋਜ਼ੀ ਰੂਪੀ ਤੇ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਰੂਪੀ ਤਾਰ, ਜਿਸਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਕਰਤਾ।(ਵਾ)ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਤਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰਿਆ ਹੈ।

ਪੁਰਖੁ— ਪੂਰਨ ਹੈ. ਵਿ-ਾਪਕ ਹੈ (ਵਾ) ਨਰਕਾਦਿ ਤੋਂ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ—ਇਸ ਜਗ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ ਏਕੁ ਹੈ ਹੋਰ ਸਗਲੀ ਨਾਰਿ ਸਬਾਈ। (ਵਾ) (ਪੁਰ-ਖੈ) ਦੇਹਾਂ ਰੂਪੀ ਪੁਰੀਆਂ ਵਿਚ ਖੈ, ਸੈ=ਸੈਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। (ਵਾ) ਪੁਰ-ਖੈ:- ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਰੂਪੀ ਪੁਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਨਿਰਭਉ— ਭੈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਰੂਪ ਹੈ "ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ"। (ਵਾ) ਨਿਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਲਜਾਨ ਭਵ=ਸਰੂਪ ਹੈ । (ਵਾ) ਭਵ=ਉਤਪਤੀ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ (ਵਾ) ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਭੀ ਰਹਿਤ ਹੈ (ਵਾ) ਨਿਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਭੈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ—ਨਿਰਭੈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਦਿਤਾ?

(੧) ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਜੀਵ ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਈਸ਼ਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਬਣਦੀ ਨਹੀਂ।

(੨) ਮਹਾਰਾਜ ਕੋਈ ਅਗਿਆਨੀ ਨਹੀ, ਏਹ ਇਕ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ (ਭੈ ਵਿਚ ਪਵਣ,

ਏਹ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਹੈ) ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਥੇ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ।

ਨਿਰਵੈਰੁ—ਵੈਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਰੂਪ ਹੈ (ਵਾ) ਨਿਰ–ਵੈਲੁ=ਵੈਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ—ਕਾਲ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ (ਮੂਰਤਿ) ਹਸਤੀ ਹੈ ਸਰੂਪ (ਸੰਸ:) ਸਰੂਪ। (ਵਾ) (ਅਕਾਲ) (ਵਾ) ਸਭ ਕਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਵਾ) ਕਾਲ=ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਕਾਲਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਲ (ਦੁਰਭਿਖ) ਪੈਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਮੂਰਤਿ=ਮੇਰੀ ਉਸਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ। (ਅ) ਵਿਸ਼ਨੂੰ (ਕਾ) ਬ੍ਰਹਮਾ (ਲ) ਸ਼ਿਵ। ਸਰੂਪ ਭੀ ਆਪ ਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲ=ਅਕ=ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਲ=ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਅਜੂਨੀ--ਜੂਨੀ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਵਾ ਸਰਬ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਹੈ। (ਅ) ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਭ ਵਿਚ। (ਵਾ) [ਅਜ–ਊਨੀ] ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਭੀ ਊਣੇ ਹਨ ਉਸਤੋਂ (ਵਾ) ਅਜ ਮਾਇਆ ਦਾ ਭੀ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇ ਮਾਇਆ (ਊਨੀ) ਉਸਤੋਂ ਉਰੇ ਹੈ।

ਸੈਭੰ—ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਹੈ (ਵਾ) ਸੈ=ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੰ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। (ਵਾ) ਭੰ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ (ਵਾ) ਸੈ=ਸੰਸਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਗੁਰ—ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ ਹੈ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਆਪ ਹੈ। (ਵਾ) ਗੁ=ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਅੰਧੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਰ–ਰੂ=ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। "ਗੋ=ਤਮ ਨਾਮ ਅਗਿਆਨ ਅਨਿਤ ॥ ਰੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਚਿਤ ॥" (ਵਾ) ਵਡਾ ਹੈ। ਵਾ ਜੋ ਮੁੱਢ ਰੂਪ ਹੈ (ਸੰਸ:) (ਗੁਰ) ਗੀਰ ਧਾਤੂ ਤੋਂ ਅਰਥੇ : ਬਾਣੀ ਰੂਪ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਾਦਿ—ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਜੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਵਾ ਸੁਆਦਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਪਰੇ ਹੈ ਵਾ (ਮੰਦਰ) ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਸਰੂਪ ਜੋ ਹੈ ਵਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਜਪੁ—ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਜਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੌਣ ਵਾਲਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ–ਜਪੁ, ਗਿਆਨ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਜਾਨਣ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਪਣ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਪਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਆਦਿ ਸਚੁ—ਜੋ ਜਗਤ ਦੇ ਆਦਿ ਵਿਚ ਭੀ ਸਚ ਸਰੂਪ ਹੈਸੀ।

ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ—ਸਤਿਜੁਗ, ਤ੍ਰੇਤਾ, ਦੁਆਪਰ ਆਦਿਕ ਜੁਗਾਂ ਦੇ ਆਦਿ (ਪ੍ਰਾਰੰਭ) ਵਿਚ ਭੀ ਸਚੁ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ—ਹੈ, ਹੁਣ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭੀ ਨਾਸ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਨਾਨਕ— ਦ੍ਵੈਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ—ਭਵਿਖਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਭੀ ਕੇਵਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਸਚੁ ਸਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ। (ਇਥੋਂ ਤਕ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਹੈ।)

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧	੫	੧	ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ, ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥
			ਚੁਪੈ ਚੁਪਿ ਨ ਹੋਵਈ, ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥
	੧੦	੨	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ (ਬੁੱਝੈ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੦	੩	ਗਾਵੈ ਕੋ ਤਾਣੁ, ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥
			ਗਾਵੈ ਕੋ ਦਾਤਿ, ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥
			ਗਾਵੈ ਕੋ, ਗੁਣ 'ਵਡਿਆਈਆ' [੧]ਚਾਰ ॥
			(ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ 'ਗਾਵੈ ਕੋ' ਤੇ ਹਨ)
੨	੯	੫	ਦੁਖੁ [੨]ਪਰਹਰਿ, ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥
	੯	੫	ਗੁਰਮੁਖਿ [੩]ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ [੪]ਵੇਦੰ,
			ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥
			ਗੁਰੁ [੫]ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ [੬]ਗੋਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ,
			ਪਾਰਬਤੀ [੭]ਮਾਈ ॥ ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
			(ਗੁਰਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ)
	੧੨	੬	ਮਤਿ ਵਿਚਿ, [੮]ਰਤਨ [੯]ਜਵਾਹਰ [੧੦]ਮਾਣਿਕ,
			ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥

---

੧ ਸੁੰਦ੍ਰ। ਅਚਾਰ ਪਾਠ ਭੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਚਾਰ ਕਰਤੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈਆਚਾਰ ਐੜੇ ਦੇ ਕੰਨੇ ਵਿਚੋਂ ਅਰਥ ਕਰਣ ਲਗਿਆਂ ਐੜਾ ਕਢੀਏ ਅਚਾਰ ਬਣਾਈਏ ਤਾਂ ਨਾਲੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਬਹੁ ਵਚਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲੇ ਅਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਬਣਕੇ ਕਰਤੱਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਕਸਾਲੀ ਚਾਰ=ਸੁੰਦਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਸੁੰਦਰ ਗੁਣ, ਸੁੰਦਰ ਵਡਿਆਈਆਂ ਕੋਈ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਛੱਡਕੇ, ਤਿਆਗਕੇ। ੩ ਉਪਦੇਸ਼। ੪ ਵਿਚਾਰ, ਗਿਆਨ। ੫ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੬ ਵਿਸ਼ਨੂ। ੭ ਮਾ=ਲਛਮੀ, ਈ=ਸੁਰਸਤੀ। ੮ ਵੈਰਾਗ। ੯ ਗਿਆਨ। ੧੦ ਸੰਕੇਤੀ ਅਰਥ ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣ ਨਿਧਿਆਸਣ।

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩	੭	੧੨	ਮੰਨੇ ਕਾ [1]"ਬਹਿ' ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥
	੯	੧੪	ਮੰਨੈ [2]"ਮਗੁ' ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥
			ਮੰਨੈ, ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁਸਿਖ ॥ ੨. ਗੁਰੁ ਸਿਖ ॥
	੧੦	੧੫	ਮੰਨੈ, ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥ ੨. ਮੋਖੁਦੁਆਰੁ ॥
	੧੨	੧੬	ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ, ਦਰਿ [3]ਰਾਜਾਨੁ ॥
	੧੯	੧੭	ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ, ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥
੪	੧੧	੨੦	ਪਾਨੀ ਧੋਤੈ, ਉਤਰ 'ਸੁ' ਖੇਹ ॥ ੨. ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥
	੧੪	੨੧	ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ, ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥
	੧੬	੨੧	[4]"ਸੁਅਸਤਿ' [5]ਆਥਿ, [6]ਬਾਣੀ [7]ਬਰਮਾਉ ॥
	੧੭	੨੧	ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ, ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ, ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥
੫	੧	੨੧	ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ, ਇਕਦੂ ਇਕੁ ਸਿਆਣਾ ॥
	੨	੨੨	ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ, ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥ ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ, ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ॥ [8]ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ, [9]ਅਸੁਲੂ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ॥ ੨. ਅਸੁਲੂ ।

---

੧ ਇਸਥਿਤ ਹੋਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ। ੨ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਪੈਂਡੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੇ ਦਰ ਵਿਚ। ੪ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ। ੫ ਜਾਂ ਮਾਇਆ ਹੈ। ੬ ਓਅੰਕਾਰ ਅਥਵਾ ਬਣਾਵਟ। ੭ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ। ੮ ਹਜ਼ਾਰ ਆਲਮ। ੯ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਥਵਾ ਧਾਤ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਘੋੜੀ ਦੇ ਇਕ ੨ ਲੂੰ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੈ।

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫	੫	੨੩	ਨਦੀਆ ਅਤੈ [1]ਵਾਹ, ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥ (ਅੱਤੈ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ)
	੧੪	੨੫	ਜੇ ਕੋ [2]ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ ॥ (ਕੁਆਖਣਿ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ)
	੧੫	੨੫	ਆਖਹਿ ਸਿ, ਭਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥
੬	੪	੨੭	ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ, ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥
	੭	੨੭	ਗਾਵਹਿ [3]ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ, ਦੇਵਤਿਆ [4]ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥ (ਆਦਰ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ)
	੧੩	੨੭	ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ, ਕਰਿ ਕਰਿ [5]ਜਿਨਸੀ, ਮਾਇਆ [6]ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
੭	੨	੩੦	ਇਕੁ [7]ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ [8]ਭੰਡਾਰੀ, ਇਕੁ [9]ਲਾਏ ਦੀ ਬਾਣੁ ॥ ੨. ਦੀਬਾਣੁ ॥
	੬	੩੨	ਇਕਦੂ 'ਜੀਭੌ' ਲਖ ਹੋਹਿ, ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ ॥ ਏਤੁ ਰਾਹਿ, ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ, ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ ॥
	੧੬	੩੫	ਕੇਤੀਆ ਕਰਮ ਭੂਮੀ, ਮੇਰ ਕੇਤੇ, ਕੇਤੇ ਧੂ ਉਪਦੇਸ ॥

---

੧ ਨਾਲੇ। ੨ ਮੂਰਖ। ੩ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ, ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘਾ-ਸਨ। ੪ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਜਾਂ ਸੰਖ॥ ੫ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਪਦਾਰਥ। ੬ ਮੱਤ। ੭ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਜੋ ਗੁਣ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ। ੮ ਪਾਲਣਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਤੋ ਗੁਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ। ੯ ਲੈਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਵਾਲਾ ਤਮੋਂ ਗੁਣ ਤੇ ਸ਼ਿਵ।

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭	੧੯	੩੫	ਕੇਤੀਆ ਖਾਣੀ, ਕੇਤੀਆ ਬਾਣੀ,
			ਕੇਤੇ [੧]ਪਾਤ [੨]ਨਰਿੰਦ ॥
			ਕੇਤੀਆ ਸੁਰਤੀ, ਸੇਵਕ ਕੇਤੇ,
			ਨਾਨਕ ਅੰਤੁ ਨ ਅੰਤੁ ॥
੮	੧੨	੧	ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ,
			ਗਏ [੩]ਮਸਕਤਿ [੪]ਘਾਲਿ ॥ (ਮਸੱਕਤਿ ਬੋਲੋ)

ਸੋਦਰੁ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮	੧੫	੧	ਵਾਜੇ ਤੇਰੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ,
			ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥
੯	੧੧	੨	ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ, ਤੇਰਾ ਕੇਤਾ, ਕੇਵਡੁ ਚੀਰਾ ॥
	੧੧	੨	ਸਭ ਕੀਮਤਿ ਮਿਲਿ, 'ਕੀਮਤਿ' ਪਾਈ ॥
			ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ [੫]ਗੁਰ [੬]ਗੁਰਹਾਈ ॥
	੧੪	੨	ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ, ਨਾਹੀ ਠਾਕਿ ਰਹਾਈਆ ॥
੧੦	੧	੩	ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ, ਤੇ ਕਮਜਾਤਿ ॥
	੩	੪	ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਗੁਰਦੇਵ, ਮੋਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥
	੯	੫	ਕਾਹੇ ਰੇ ਮਨ ਚਿਤਵਹਿ ਉਦਮੁ,
			ਜਾ ਆਹਰਿ ਹਰਿ ਜੀਉ [੭]ਪਰਿਆ ॥
			(ਉਪਰਿਆ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ, ਪੱਟਣ ਦਾ ਅਰਥ ਬਣਦਾ ਹੈ)

---

੧ ਪੰਗਤੀ ਜਾਂ ਤਖਤ ਜਾਂ ਪੈਦਲ। ੨ ਰਾਜਾ। ੩ ਮੇਹਨਤ। ੪ ਕਮਾਕੇ। ੫ ਦੇਵਤੇ। ੬ ਦੈਂਤ। ੭ ਉਦਮ ਵਿਚ ਹਰੀ ਜੀ ਲਗਾ ਹੈ।

ਸੋਦਰੁ ਵੱਖ ਹੈ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦	੧੪	੫	ਸਭਿ ਨਿਧਾਨ ਦਸ ਅਸਟ ਸਿਧਾਨ, ਠਾਕੁਰ ਕਰ ਤਲ ਧਰਿਆ ॥
੧੨	੩	੩	[1]ਪੰਕ 'ਜੁ' ਮੋਹ, ਪਗੁ ਨਹੀ ਚਾਲੇ, ਹਮ ਦੇਖਾ ਤਹ ਡੂਬੀਅਲੇ ॥
	੫	੪	ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ, ਮਾਨੁਖ [2]ਦੇਹੁਰੀਆ ॥
	੭	੪	[3]ਸਰੰਜਾਮਿ ਲਾਗੁ, ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ ॥

ਸੋਹਿਲਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨	੧੯	੨	[4]ਵਿਸੁਏ [5]ਚਸਿਆ, [6]ਘੜੀਆ [7]ਪਹਰਾ, [8]ਥਿਤੀ [9]ਵਾਰੀ [10]ਮਾਹੁ [11]ਹੋਆ ॥
੧੩	੧	੩	ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ, [12]ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ, ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ, [13]ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥ ਧੂਪੁ [14]ਮਲਆਨ [15]ਲੋ, ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ,

---

੧ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਚਿਕੜ ਉਤਪਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਤਮਾਮ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਚਿਕੜ ਵਿਚ ਹੀ ਡੁਬ ਰਹੇ ਹਨ।

੨ ਦੇਹੀ। ੩ ਇੰਤਜ਼ਾਮ, ਬੰਦੋਬਸਤ। ੪ ਪੰਦ੍ਹਾਂ ਵਾਰੀ ਅੱਖ ਦਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾਂ ਤੇ ਮੀਟਣਾ ਵਿਸੁਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੫ ਪੰਦ੍ਹਾਂ ਵਿਸੁਆਂ ਦਾ ਇਕ ਚਸਾ, ਤੀਹ ਚਸਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਲ। ੬ ਸੱਠ ਪਲਾਂ ਦੀ ਇਕ ਘੜੀ। ੭ ਸਾਢੇ ਸੱਤਾਂ ਘੜੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਹਿਰ। ੮ ਅੱਠਾਂ ਪਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਥਿੱਤ। ੯ ਚਾਰ ਪਹਿਰਾਂ ਦਾ ਦਿਨ, ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹਫਤਾ। ੧੦ ਤੀਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮਹੀਨਾ, ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਰੁਤਾਂ ਛੇ ਰੁਤਾਂ ਦਾ ਸਾਲ। ੧੧ ਹੋਇਆ। ੧੨ ਸੂਰਜ। ੧੩ ਜਾਨਣਾਂ ਕਰੋ ਜਾਂ ਜੜੇ ਹੋਇ। ੧੪ ਮਲਿਆਗਰ ਚੰਦਨ। ੧੫ ਪ੍ਰਜੰਤ, ਤੱਕ ਜਾਂ ਆਨਲੋ ਪਾਠ ਮੰਨਕੇ ਅਗਨੀ।

ਸੋਹਿਲਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩	੧	੩	ਸਗਲ [1]ਬਨਰਾਇ, ਫੂਲੰਤ [2]ਜੋਤੀ ॥ ੨. ਮਲ ਆਨ ਲੋ ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ, ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਤੋਹਿ ਕਉ, ਸਹਸ ਮੂਰਤਿ, ਨਨਾ ਏਕ ਤੁੋਹੀ ॥ ੨. ਨੈਨਨ ਨ ਨੈਨ ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ, ਨਨ ਏਕ ਪਦ, [3]ਗੰਧ ਬਿਨੁ, ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ, ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥ ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ [4]ਮਕਰੰਦ, [5]ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ, ਅਨਦਿਨੋੁ, ਮੋਹਿ [6]ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ, ਹੋਇ ਜਾ ਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥
	੧੫	੫	[7]ਅਉਧ ਘਟੈ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਾਰੇ ॥
	੧੭	੫	ਨਿਜ ਘਰਿ ਮਹਲੁ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇਗੋ ਫੇਰਾ ॥
	੧੯	੫	ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖੁ ਮਾਗੈ, ਮੋਕਉ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਧੂਰੇ ॥ (ਮਾਂਗੈ ਬੋਲੋ)

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਸਾਰੇ ਇਕਠੇ ਹਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪	੧੭	੨	ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ, ਆਖਣੁ ਆਖਣਾ, ਜੇ ਭਾਵੈ ਕਰੇ ਤਮਾਇ ॥ ਕੁਸਾ ਕਟੀਆ ਵਾਰ ਵਾਰ ॥ (ਕੁੱਸਾ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੫	੩	੩	ਲੇਖੈ ਵਾਟ ਚਲਾਈਆ, ਲੇਖੈ ਸੁਣਿ 'ਵੇਖਾਉ' ॥
	੧੦	੪	ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਪਰ ਮਲੁ ਮੁਖ ਸੁਧੀ, ਅਗਨਿ ਕ੍ਰੋਧੁ ਚੰਡਾਲੁ ॥

੧ ਬਨਾਸਪਤੀ। ੨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ। ੩ ਨਾਸਾਂ।
੪ ਧੂੜਾ ਜਾਂ ਰਸ। ੫ ਲੁਭਾਇਨ। ੬ ਹੈ। ੭ ਉਮਰ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫	੧੨	੪	ਰਸੁ ਸੁਇਨਾ ਰਸੁ ਰੁਪਾ ਕਾਮਣਿ, ਰਸੁ ਪਰਮਲ ਕੀ ਵਾਸੁ ॥
	੧੬	੪	ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੇ ਰਾਚਹਿ ਦਾਨਿ ਨ ਨਾਇ ॥
੧੬	੨	੫	ਨਾਉ ਨੀਰੁ ਚੰਗਿਆਈਆ, ਸਤੁ ਪਰਮਲੁ ਤਨਿ ਵਾਸੁ॥
	੧੪	੭	ਰਤਾ ਪੈਨਣੁ, ਮਨੁ ਰਤਾ, ਸੁਪੇਦੀ ਸਤੁ ਦਾਨੁ ॥
	੧੭	੭	ਤਰਕਸ ਤੀਰ, ਕਮਾਣ ਸਾਂਗ, ਤੇਗ ਬੰਦ ਗੁਣ ਧਾਤੁ ॥
੧੭	੪	੮	ਓਤੁ ਮਤੀ ਸਾਲਾਹਣਾ, ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਗੁਣਤਾਸੁ ॥
	੬	੮	ਨਾਉ ਸਦਾਏ ਆਪਣਾ, ਹੋਵੈ ਸਿਧੁ ਸੁਮਾਰੁ ॥
	੧੨	੯	ਮੋਤੀ ਹੀਰਾ ਨਿਰਮਲਾ, ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਰੀਸਾਲ ॥
	੧੭	੧੦	ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਹ ਕਹਾਣੀਆ, ਸੰਮ੍ਰਥ ਕੰਤ ਕੀਆਹ ॥
੧੮	੪	੧੧	ਭਲੀ [1]ਸਰੀ, ਜਿ [2]ਉਬਰੀ, ਹਉਮੈ ਮੁਈ ਘਰਾਹੁ ॥ ਕਲਪ ਤਿਆਗੀ ਬਾਦਿ ਹੈ, ਸਚਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥ ਸੰਜੋਗੀ ਮਿਲਿ ਏਕ ਸੇ, ਵਿਜੋਗੀ ਉਠਿ ਜਾਇ ॥
੧੯	੮	੧੪	ਭਾਹਿ ਬਲੰਦੀ ਵਿਝਵੀ, ਧੂਉ ਨ ਨਿਕਸਿਓ ਕਾਇ ॥
੨੦	੨	੧੬	ਮਨ ਹਠਿ ਮਤੀ ਬੂਡੀਐ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਸੁ ਤਾਰਿ ॥
	੪	੧੬	ਆਗੈ ਦੇਖਉ ਡਉ ਜਲੈ, ਪਾਛੈ ਹਰਿਓ ਅੰਗੂਰੁ ॥
	੧੩	੧੭	ਓਹੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਅਤੋਲਵਾ, ਗੁਰਮਤਿ ਕੀਮਤਿ ਸਾਰੁ॥
	੧੪	੧੭	ਬਿਨੁ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਨ ਧ੍ਰਾਪੀਆ, ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੂਖ ਸੰਤਾਪੁ ॥
	੧੮	੧੮	ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਤੂ ਵਸਹਿ, ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਨਿਰਜਾਸਿ ॥

---

੧ ਹੋਈ। ੨ ਬਚ ਗਈ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੧	੧੧	੧੯	ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ, ਦੂਖੁ ਘਣੋ,
			ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਕਰੈ [1]ਖੁਲ ਹਾਨੁ ॥ ੨. ਖੁਲਹਾਨੁ ॥
			ਮਨਮੁਖਿ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਈਐ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਖੁ [2]ਸੁਭਾਨੁ ॥
੨੩	੫	੨੪	ਪਬਣਿ ਕੇਰੇ 'ਪਤ' ਜਿਉ, (ਪੱਤ ਪੜ੍ਹੋ)
			ਢਲਿ ਢੁਲਿ ਜੁੰਮਣਹਾਰ ॥
	੬	੨੪	ਰੰਗੁ ਮਾਣਿ ਲੈ ਪਿਆਰਿਆ, ਜਾ ਜੋਬਨੁ [3]ਨਉ ਹੁਲਾ ॥
	੭	੨੪	ਸਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ, ਜਾਇ ਸੁਤੇ [4]ਜੀਰਾਣਿ ॥
			ਹੰ ਭੀ ਵੰਞਾ [5]ਡੁਮਣੀ, ਰੋਵਾ [6]ਝੀਣੀ ਬਾਣਿ ॥
			ਕੀ ਨ ਸੁਣੇਹੀ [7]ਗੋਰੀਏ, ਆਪਣ ਕੰਨੀ ਸੋਇ ॥
			ਨਾਨਕ ਸੁਤੀ ਪੇਈਐ, ਜਾਣੁ [8]'ਵਿਰਤੀ' ਸੰਨਿ ॥
			(ਵਿਰੱਤੀ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੨੬	ਇਹੁ ਤਨੁ ਧਰਤੀ, ਬੀਜੁ ਕਰਮਾ ਕਰੋ,
			ਸਲਿਲ ਆ ਪਾਉ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਣੀ ॥
			ਕਾਹੇ ਗਰਬਸਿ ਮੂੜੇ, ਮਾਇਆ ॥
	੧੭	੨੬	ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ, ਹੋਹਿ ਜਬ ਰਾਖੇ,
			ਕਮਲੁ 'ਬਿਗਸੈ', [9]ਮਧੁ [10]ਆਸ੍ਰਮਾਈ ॥

---

੧ ਖੁੱਲ ਕੇ ਹਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤੂੜੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੨ ਅਸਚਰਜ। ੩ ਨਵੇਂ ਹੁਲਾਰੇ ਦਾ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹਿਲਿਆ। ੪ ਉਜਾੜ, ਮਸਾਣ। ੫ ਦੁਖੀ ਹੋਕੇ। ੬ ਬ੍ਰੀਕ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ। ੭ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੮ ਵਰਤੀ ਜਾਂ ਕਰੁਤੀ। ੯ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਰੂਪੀ ਅਸਥਾਨ ਚੋਂ ਮਧੁ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ। ੧੦ ਸੂਵ ਔਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਕਲ ਔਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੩	੧੯	੨੬	[1]ਬੀਸ ਸਪਤਾ ਹਰੋ, [2]ਬਾਸਰੋ [3]ਸੰਗ੍ਰਹੈ,
			ਤੀਨਿ [4]ਖੋੜਾ ਨਿਤ [5]ਕਾਲੁ ਸਾਰੈ॥ ੨. ਬੀਸ ਸਪਤਾਹਰੋ
	੧੯	੨੭	ਅਮਲੁ ਕਰਿ ਧਰਤੀ, ਬੀਜੁ ਸਬਦੋ ਕਰਿ,
			ਸਚ ਕੀ [6]ਆਬ, ਨਿਤ ਦੇਹਿ ਪਾਣੀ ॥
੨੪	੩	੨੭	[7]ਐਬ ਤਨਿ ਚਿਕੜੋ, ਇਹੁ ਮਨੁ [8]ਮੀਡਕੋ,
			ਕਮਲ ਕੀ ਸਾਰ ਨਹੀ ਮੂਲਿ ਪਾਈ ॥
			ਭਉਰ [9]ਉਸਤਾਦੁ, ਨਿਤ ਭਾਖਿਆ ਬੋਲੇ,
			ਕਿਉ ਬੂਝੈ ਜਾ ਨਹ ਬੁਝਾਈ ॥ ੨. ਜਾਨਹ ਬੁਝਾਈ
	੬	੨੭	ਨਾਨਕੁ ਆਖੇ ਰਾਹਿ ਪੈ ਚਲਣਾ,
			ਮਾਲੁ ਧਨੁ ਕਿਤਕੂ [10]ਸੰਜਿਆਹੀ ॥
	੧੧	੨੮	ਨਾਨਕੁ ਆਖੇ ਗੋਰ [11]'ਸਦੇਈ',
			ਰਹਿਓ ਪੀਣਾ ਖਾਣਾ ॥ (ਸੱਦੇਈ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੨੯	ਮੈ ਪਤਿ ਕੀ [12]ਪੰਦਿ ਨ, ਕਰਣੀ ਕੀ ਕਾਰ ॥
			ਹਉ ਬਿਗੜੈ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ॥
	੧੬	੨੯	ਫਾਹੀ ਸੁਰਤਿ [13]ਮਲੂਕੀ ਵੇਸੁ ॥
੨੫	੯	੩੧	[14]ਬਿਆ ਦਰੁ ਨਾਹੀ, ਕੈ ਦਰਿ ਜਾਉ ॥
	੧੩	੩੨	ਅੰਧਾ ਕਚਾ, ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥ ੨. ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥

---

੧ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਪੰਜ ਸੂਖਮ ਤੱਤ, ਪੰਜ ਸਥੂਲ ਤੱਤ, ਚਾਰ ਅੰਤਹ ਕਰਨ, ਤ੍ਰਿੰਨ ਗੁਣ ਏਨ੍ਹਾਂ ਸਤਾਈਆਂ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਮੇਟੇ। ੨ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਦਿਨ। ੩ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰੈ। ੪ ਬਾਲ, ਜੁਵਾ, ਬ੍ਰਿਧ। ੫ ਕਾਲ ਸਾੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ੬ ਸਲ੍ਹਾਬ। ੭ ਗੁਨਾਹ। ੮ ਡੱਡੂ। ੯ ਗੁਰੂ। ੧੦ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਨਾਂ। ੧੧ ਕਬਰ ਸੱਦਦੀ ਹੈ। ੧੨ ਸਿਖਿਆ। ੧੩ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਲਿਬਾਸ। ੧੪ ਦੂਜਾ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫	੧੯	੩੩	ਜਿਉ ਸਾਹਿਬੁ ਰਾਖੈ ਤਿਉ ਰਹੈ, ਇਸੁ ਲੋਭੀ ਕਾ ਜੀਉ [1]ਟਲ ਪਲੈ ॥
੨੬	੨	੩੩	ਕਹੁ ਨਾਨਕ [2]ਬਾਹ ਲੁਡਾਈਐ ॥
	੫	੩੪	ਸਤਿਗੁਰੁ, ਮਨ [3]ਕਾਮਨਾ ਤੀਰਥੁ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੋ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ॥
	੧੫	੩੫	ਮਨ ਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸੁ ॥
੨੭	੨	੩੬	ਜਿਸਹੀ ਕੀ ਸਿਰ ਕਾਰ ਹੈ, ਤਿਸ ਹੀ ਕਾ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥
	੭	੩੬	ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਕੀ, ਵਾਦ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥
੨੯	੮	੪੦	[4]ਧਾਤੁਰ ਬਾਜੀ ਪਲਚਿ ਰਹੇ, ਨਾ ਉਰਵਾਰੁ ਨ ਪਾਰੁ ॥
	੧੦	੪੧	ਮਨਮੁਖੁ ਮੋਹਿ ਵਿਆਪਿਆ, ਬੈਰਾਗੁ ਉਦਾਸੀ ਨ ਹੋਇ ॥
	੧੫	੪੧	ਅੰਤਰਿ ਲਾਗਿ ਨ ਤਾਮਸੁ ਮੂਲੇ, ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ॥
੩੦	੧੦	੪੩	ਲੋਭੀਅਨ ਕਉ ਸੇਵਦੇ, ਪੜਿ ਵੇਦਾ ਕਰਹਿ ਪੂਕਾਰ ॥ ੨. ਲੋਭੀ ਅਨ ॥
੩੧	੧੨	੪੬	ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਜਾ ਭਾਗੈ ਕਾ [5]ਉਦਉ ਹੋਇ ॥
੩੨	੩	੪੭	ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਾਤਾ ਰੰਗ ਸਿਉ, ਰਸਨਾ ਰਸਨ ਰਸਾਇ ॥ ੨. ਰਸ ਨ ਰਸਾਇ ॥

---

੧ ਪਲ ਪਲ ਵਿਚ ਉਲਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਬੇ ਫਿਕਰ ਹੋਕੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਫੁਲੌਣਾਂ। ੩ ਮਨ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੀ ਕਰਨ ਤੀਰਥ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੪ ਦਾਈਆਂ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੌਣ ਦੀ ਬਾਜੀ ਪੌਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤਰਾਂ ਧਾਤੁਰ=ਮਾਇਕੀ ਬਾਜੀ। ੫ ਜਾਗਣਾ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪	੧	੫੨	ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਸਦਾ, ਸਾਚੇ ਕੀ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
੩੫	੧੫	੫੬	ਮਨ ਮੇਰੇ, ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ [1]ਭਰਨਾਲਿ ॥
੩੭	੧੫	੬੦	ਸਾ ਧਨ ਨਾਵੈ ਬਾਹਰੀ, ਅਵਗਣਵੰਤੀ ਰੋਇ ॥
੩੮	੪	੬੧	ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਪਿਰ [2]ਮੁਤੀਆ ਪਿਰਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥
	੧੯	੬੩	ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਸਟੁ ਆਤਮਾ ਓਹੁ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ॥ [3]ਅਧਿਆਤਮੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਤਾਸੁ ਮਨਿ, ਜਪਹਿ ਏਕੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥
੪੦	੧੭	੬੭	ਅੰਤਰਿ ਅਗਿਆਨ ਦੁਖੁ ਭਰਮੁ ਹੈ, ਵਿਚਿ ਪੜਦਾ ਦੂਰਿ ਪਈਆਸਿ ॥
੪੧	੫	੬੯	ਹਉ ਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹਿ ਨ ਰਜਊ, ਮੈ ਮੇਲੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸਿ ॥
੪੨	੧੦	੭੧	ਸਿਰਜਣਹਾਰਿ ਭੁਲਾਇਆ, ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਪਾਕ ॥
	੧੯	੭੨	ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਨਿਸੰਗ ਹੋਇ, ਵਰਤੈ [4]ਅਫਰਿਆ ॥
	੧੯	੭੨	[5]ਗਿਰੰ ਬਾਰੀ ਵਡ ਸਾਹਬੀ, ਸਭੁ ਨਾਨਕ ਸੁਪਨੁ ਥੀਆ ॥

---

੧ ਸਮੁੰਦ੍ਰ। ੨ ਛੁੱਟੜ। ੩ ਅਧੀਂ=ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੈ ਤਿਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਤਮੀ, ਜੋ ਤੱਤ ਬੇਤੇ ਹਨ, ਹਰੀ ਦੇ ਗੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਨ। ੪ ਅਪਵਿਤ੍ਰ। ੫ ਪਹਾੜ ਜੈਸੇ ਕੱਦ ਵਾਲੇ ਹਾਥੀ। (ਬਾਰੀ) ਅੰਬਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਵਡੀ ਸਾਹਬੀ=ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ (ਵਾ) ਗਿਰੰ=ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਬਾਰੀ=ਪਾਣੀ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਟਾਪੂ ਸਹਿਤ ਧਰਤੀ ਦੀ ਵਡੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩	੧	੭੩	ਭਲਕੇ ਉਠਿ [1]ਪਪੋਲੀਐ, ਵਿਣੁ ਬੁਝੇ ਮੁਗਧ ਅਜਾਣਿ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਇਓ, ਛੁਟੈਗੀ [2]ਬੇਬਾਣਿ ॥ ੨. ਬੇ ਬਾਣਿ ॥
	੩	੭੩	ਲਗਾ ਕਿਤੁ [3]ਕੁਫਕੜੇ, ਸਭ ਮੁਕਦੀ ਚਲੀ ਰੈਣਿ ॥
੪੪	੨	੭੪	ਇਕਸੈ ਦੀ ਸਾਮਗਰੀ, ਇਕਸੈ ਦੀ ਹੈ ਰੀਤਿ ॥
	੧੭	੭੭	ਵਰਨਾ ਚਿਹਨਾ ਬਾਹਰਾ, ਕੀਮਤਿ ਕਹਿ ਨ ਸਕਾਉ॥
੪੫	੪	੭੯	ਤਿਸੈ ਪਰਾਪਤਿ ਭਾਈਹੋ, ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ॥
੪੬	੧੯	੮੩	ਦੀਨ ਦਰਦ ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ, ਸੇਵਕ ਕੈ ਸਤ਼ਭਾਇ ॥
੪੭	੧੫	੮੫	ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਬਨਿਤਾ ਅਨੇਕ, ਬਹੁਤੁ ਰੰਗ ਅਰੁ ਵੇਸ ॥
੪੮	੧੯	੮੮	ਸੁਖਾ ਕੀ ਮਿਤਿ ਕਿਆ ਗਣੀ, ਜਾ ਸਿਮਰੀ ਗੋਵਿੰਦੁ॥
੪੯	੨	੮੮	ਅਉਸਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗੁਣ ਰਮਣ, ਜਿਤੁ ਕੋਟਿ ਮਜਨ ਇਸਨਾਨੁ ॥
	੧੧	੮੯	ਪਰਵਦ-ਗਾਰੁ ਸਾਲਾਹੀਐ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਤ ਅਨੇਕ॥
੫੦	੪	੯੧	ਭਾਈ ਮੀਤ [4]ਸੁਰਿਦ ਕੀਏ, ਬਿਖਿਆ ਰਚਿਆ ਬਾਦੁ॥
	੫	੯੨	ਜਿਉ ਕੂਕਰੁ ਹਰਕਾਇਆ, ਧਾਵੈ ਦਹਦਿਸ ਜਾਇ ॥
	੧੦	੯੨	ਗੋਇਲਿ ਆਇਆ ਗੋਇਲੀ, ਕਿਆ ਤਿਸੁ ਡੰਫੁ ਪਸਾਰੁ॥
	੧੪	੯੨	ਸਰਪਰ ਉਠੀ ਚਲਣਾ, ਛਡਿ ਜਾਸੀ ਲਖ ਕਰੋੜਿ ॥
੫੧	੪	੯੪	ਦੇਖਿ ਦਰਸਨੁ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰੈ, ਪਾਪ ਸਗਲੇ ਜਾਹਿ॥
	੧੨	੯੬	ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮੰਧੇ, ਸੰਸਾਰੁ ਸਗਲਾਣਾ ॥

੧ ਪਾਲਣਾ ਪਲੋਸਣਾ। ੨ ਉਜਾੜ ਵਿਚ। ੩ ਖੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ। ੪ ਪਿਆਰੇ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੧	੧੪	੯੬	ਕਹਨ ਕਹਾਵਨ ਇਹੁ ਕੀਰਤਿ [1]ਕਰਲਾ ॥
੫੨	੬	੯੭	ਆਏ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਹਹਿ,
			ਜਿਨ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਸੁਭਾਇ ॥
੫੩	੧੩	੧	ਪੀਰ 'ਪੈਕਾਮਰ', [2]ਸਾਲਕ [3]ਸਾਦਕ,
			[4]ਸੁਹਦੇ ਅਉਰੁ ਸਹੀਦ ॥
			ਸੇਖ [5]ਮਸਾਇਕ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾ,
			ਦਰਿ 'ਦਰਵੇਸ' [6]ਰਸੀਦ ॥
	੧੬	੧	ਬਾਵਾ ਨਾਵ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ, ਨਾਵਾ ਕੇਵਡ ਨਾਉ ॥
੫੪	੭	੨	ਪਿਰੁ ਰੀਸਾਲੂ ਨਉਤਨੋ, ਸਾਚਉ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੯	੩	ਨਿਡਰਿਆ ਡਰੁ ਜਾਣੀਐ, ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਗੁਬਾਰੁ ॥
			('ਨਿੱਡਰਿ' ਅਧਕ ਲਾਕੇ ਬੋਲੋ)
੫੫	੧	੩	ਤਿਤੁ ਤਨਿ ਮੈਲੁ ਨ ਲਗਈ,
			ਸਚ ਘਰਿ ਜਿਸੁ [7]'ਓਤਾਕੁ' ॥
	੧੧	੪	[8]ਸੀਚਾਨੇ ਜਿਉ ਪੰਖੀਆ, ਜਾਲੀ ਬਧਿਕ ਹਾਥਿ ॥
	੧੩	੪	ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸੂਚੇ ਜਾਣੀਅਹਿ,
			ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨਾ ਗਿਆਨੁ ॥
੫੬	੭	੫	ਪਿਰ ਕੈ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵਈ, ਬੋਲੇ [9]ਫਾਦਿਲੁ ਬਾਦਿ ॥
	੯	੫	ਅਨ ਕਉ ਮਤੀ ਦੇ ਚਲਹਿ, ਮਾਇਆ ਕਾ ਵਾਪਾਰੁ ॥

---

੧ ਰਸਤਾ। ੨ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। ੩ ਜਗਿਆਸੂ।
੪ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਬਹੁ ਵਚਨ ਜਾਂ ਗ਼ੀਬ। ੫ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ।
੬ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਇ। ੭ ਬੈਠਕ,ਘਰ। ੮ ਛੋਟੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਾਜ।
੯ ਵਧੀਕ, ਫਜ਼ੂਲ,ਬਿਅਰਥ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬	੮	੫	ਕਥਨੀ ਝੂਠੀ ਜਗੁ ਭਵੈ, ਰਹਣੀ ਸਬਦੁ ਸੁ ਸਾਰੁ ॥
	੧੯	੬	ਜਿਨੀ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ, ਘਰ ਮਹਿ ਮਹਲੁ ਸੁਥਾਇ ॥
੫੭	੪	੬	ਰਾਜਨੁ ਜਾਣਹਿ ਆਪਣਾ, ਦਰਿ ਘਰਿ ਠਾਕ ਨ ਹੋਇ ॥
	੧੪	੭	ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵਕ ਸਾਧਿਕਾ, ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਗੁਣ-ਤਾਸੁ ॥
੫੮	੧੮	੯	ਇਕਤੁ ਤਾਗੈ ਰਲਿ ਮਿਲੈ, ਗਲਿ ਮੋਤੀਅਨ ਕਾ ਹਾਰੁ ॥
੫੯	੧੪	੧੦	ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਿ ਗਏ, ਤਨੁ ਧਨੁ ਕਲਤੁ ਨ ਸਾਥਿ ॥ (ਕਲੱਤੁ ਬੋਲੋ)
੫੯	੧੯	੧੧	ਲਹਰੀ ਨਾਲਿ ਪਛਾੜੀਐ, ਭੀ ਵਿਗਸੈ ਅਸਨੇਹਿ ॥
੬੦	੨	੧੧	ਜਿਉ ਅਧਿਕਉ, ਤਿਉ ਸੁਖੁ ਘਣੋ, ਮਨਿ ਤਨਿ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ ॥
	੬	੧੧	[੧]'ਆਵਟਣੁ' ਆਪੇ ਖਵੈ, ਦੁਧ ਕਉ ਖਪਣਿ ਨ ਦੇਇ ॥ (ਆਵੱਟਣ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧੧	ਖੇਲਿ ਗਏ ਸੇ ਪੰਖਣੂੰ, ਜੋ ਚੁਗਦੇ ਸਰ ਤਲਿ ॥ ਘੜੀ ਕਿ, ਮੁਹਤਿ ਕਿ, ਚਲਣਾ, ਖੇਲਣੁ ਅਜੁ, ਕਿ ਕਲਿ ॥
	੧੩	੧੧	ਸੋ 'ਹੰ' ਆਪੁ ਪਛਾਣੀਐ, ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ ਪਤੀਆਇ ॥
੬੧	੧੦	੧੩	ਮੋਹ ਠਗਉਲੀ ਹਉ ਮੁਈ, ਸਾ [੨]ਵਰਤੈ ਸੰਸਾਰਿ ॥
੬੨	੧	੧੩	ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਚਾ ਮਨਿ ਵਸੈ, ਨਾਮੁ ਭਲੋ ਪਤਿ ਸਾਥੁ ॥
	੬	੧੪	ਤਨੁ ਬੈਸੰਤਰਿ ਹੋਮੀਐ, ਇਕ ਰਤੀ ਤੋਲਿ ਕਟਾਇ ॥

੧ ਉਬਾਲਾ। ੨ ਤਿਸ ਹੰਗਤਾ ਵਿਚ ਹੀ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੨	੭	੧੪	ਅਰਧ ਸਰੀਰ ਕਟਾਈਐ, ਸਿਰਿ ਕਰਵਤੁ ਧਰਾਇ ॥ (ਕਰਵੱਤ ਬੋਲੋ)
	੧੮	੧੪	ਤਨੁ 'ਹੈਮੰਚਲਿ' ਗਾਲੀਐ, ਭੀ ਮਨ ਤੇ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੯	੧੪	ਕੰਚਨ ਕੇ ਕੋਟ [1]ਦਤੁ ਕਰੀ, ਬਹੁ ਹੈਵਰ ਗੈਵਰ ਦਾਨੁ ॥
	੧੬	੧੫	ਚਿਤੇ ਦਿਸਹਿ 'ਧਉਲਹਰ' ਬਗੇ ਬੰਕ ਦੁਆਰ ॥
੬੩	੩	੧੫	ਬਾਹਰਿ ਢੂੰਢਿ ਵਿਗੁਚੀਐ, ਘਰ ਮਹਿ ਵਸਤੁ ਸੁਥਾਇ ॥ ੨. ਸੁ ਥਾਇ ॥
	੯	੧੫	ਬਿਨੁ ਜਲ ਕਮਲ ਸੁ ਨਾ ਥੀਐ, ਬਿਨੁ ਜਲ ਮੀਨੁ ਮਰਾਇ ॥
	੧੧	੧੬	ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਤਰਿ ਜਾਣਿਆ, ਗੁਰਿ ਮੇਲੀ ਤਰੀਆਸੁ ॥
	੧੬	੧੬	ਪਿੰਡੁ 'ਪੜੈ' ਜੀਉ ਖੇਲਸੀ, ਬਦਫੈਲੀ ਕਿਆ ਹਾਲੁ ॥ (ਪੜ੍ਹੈ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੧੯	੧੬	ਮਨਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ, ਜਿਉ [2]ਡਵਿ ਦਧਾ [3]ਕਾਨੁ ॥
੬੪	੧	੧੬	ਸਭੁ ਜਗੁ ਕਾਜਲ ਕੋਠੜੀ, ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਹ 'ਸੁਆਹਿ ॥'
	੬	੧੭	ਪੰਡਿਤ ਵਖਾਣਹਿ ਪੋਥੀਆ, ਸਿਧ ਬਹਹਿ ਦੇਵ [4]ਸਥਾਨਿ ॥
	੬	੧੭	ਸੁਰ ਸਿਧ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਮੁਨਿ ਜਨ, ਸੇਖ ਪੀਰ ਸਲਾਰ ॥

---

੧ ਦਾਨ। ੨ ਡੌ, ਅਗਨੀ। ੩ ਜੰਗਲ। ੪ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਜਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਥਾਂ ਮੰਦਰ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੪	੮	੧੭	ਘੜੀ ਮੁਹਤਿ ਕਿ ਚਲਣਾ, ਦਿਲ ਸਮਝੁ ਤੂੰ ਭਿ ਪਹੁਚੁ ॥
	੯	੧੭	ਸਬਦਾਹ ਮਾਹਿ ਵਖਾਣੀਐ, ਵਿਰਲਾ ਤ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ॥
	੧੧	੧੭	ਦਿਨ ਰਵਿ ਚਲੈ ਨਿਸਿ ਸਸਿ ਚਲੈ, ਤਾਰਿਕਾ ਲਖ ਪਲੋਇ ॥ ਮੁਕਾਮੁ ਓਹੀ ਏਕੁ ਹੈ, ਨਾਨਕਾ ਸਚੁ [1]ਬੁਗੋਇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥
੬੫	੪	੧੮	ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਹਉਮੈ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥
	੯	੧੮	ਨਾਨਕ ਸੋਭਾ ਸੁਰਤਿ ਦੇਇ ਪ੍ਰਭੁ, ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ॥
੬੭	੨	੨੧	ਮਾਇਆ ਭੂਲੇ ਸਿਧ ਫਿਰਹਿ, ਸਮਾਧਿ ਨ ਲਗੈ ਸੁਭਾਇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫ ॥
੭੦	੧੯	੨੬	ਲਸਕਰ ਤਰਕਸ, ਬੰਦ ਬੰਦ, ਜੀਉ ਜੀਉ, ਸਗਲੀ ਕੀਤ ॥
੭੧	੨	੨੬	ਸਭ ਕਿਛੁ ਕੀਤੋਨੁ ਆਪਣਾ, ਜੀਇ ਨ ਸੰਕ ਧਰਿਆ ॥
	੮	੨੭	ਭਗਤਿ ਨਵੈ ਪਰਕਾਰਾ ॥ ੨. ਨ ਵੈ ਪਰਕਾਰਾ ॥
	੯	੨੭	ਗਿਰਸਤੀ, ਗਿਰਸਤਿ [2]ਧਰਮਾਤਾ ॥
	੯	੨੭	ਕਾਪੜੀ [3]ਕਉਤੇ [4]ਜਾਗੂਤਾ ॥

---

੧ ਕਿਹਾ ਹੈ। ੨ ਅਤਿ ਵਡਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ੩ ਗਵਈਏ ਕਲੌਤ। ੪ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧	੧੦	੨੭	ਨਿਰਹਾਰ ਵਰਤੀ ਆਪਰਸਾ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੩
	੧੫	੧	ਜੋਗੀ ਅੰਦਰਿ ਜੋਗੀਆ ॥ ਤੂੰ ਭੋਗੀ ਅੰਦਰਿ ਭੋਗੀਆ ॥
	੧੬	੧	ਹਉ ਵਾਰੀ ਹਉ ਵਾਰਣੈ ਕੁਰਬਾਣੁ ਤੇਰੇ ਨਾਵ 'ਨੋ' ॥
	੧੯	੧	ਸਭੁ ਨਾਵੈ ਨੋ [1]ਪਰਤਾਪਦਾ ॥ ੨. ਪਰ ਤਾਪਦਾ ॥
੭੨	੨	੧	ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਹੁਕਮੁ ਹੈ, ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ਜੀਉ ॥
	੩	੧	[2]ਪਰਤਾਪੁ ਲਗਾ ਦੋਹਾਗਣੀ, ਭਾਗ ਜਿਨਾ ਕੇ ਨਾਹਿ ਜੀਉ ॥ ੨. ਪਰ ਤਾਪੁ ॥
	੫	੧	ਨਦਰਿ 'ਕਰੇਕੈ' ਆਪਣੀ, ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ਜੀਉ ॥
	੭	੧	ਜਿਨਾ, ਭਾਣੇ ਕਾ, ਰਸੁ ਆਇਆ ॥
	੮	੧	ਜੋ ਸਭ-ਸੈ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੩	੩	੧	ਗੋਪੀ [3]ਨੈ ਗੋਆਲੀਆ ॥
	੬	੧	ਅਣ-ਮੰਗਿਆ ਦਾਨੁ ਦੇਵਣਾ, ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਸਮਾਲਿ ਜੀਉ ॥
	੧੦	੨	ਦੂਜਾ ਕਾਗਲੁ, ਚਿਤਿ ਨ ਜਾਣਦਾ ॥
	੧੨	੨	ਹਉ ਆਇਆ [4]ਸਾਮ੍ਹੈ ਤਿਹੰਡੀਆ ॥
੭੪	੪	੨	ਝਿੰਮਿਝਿੰਮਿ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵਰਸਦਾ ॥

---

੧ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੨ ਪਸਚਾਤਾਪ। ੩ ਨਦੀ ਜਮਨਾਂ। ੪ ਸ਼ਰਨ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੪	੮	੨	ਸਭ ਹੋਈ ਛਿੰਝ ਇਕਠੀਆ, ਦਯੁ ਬੈਠਾ ਵੇਖੈ ਆਪਿ ਜੀਉ ॥
	੯	੨	ਨਿਹਤੇ ਪੰਜਿ ਜੁਆਨ ਮੈ, ਗੁਰ ਥਾਪੀ ਦਿਤੀ ਕੰਡਿ ਜੀਉ ॥
	੧੦	੨	ਸਭ ਇਕਠੇ ਹੋਇ ਆਇਆ ॥ (ਇਕੱਠੇ ਨੂੰ ਅਧਕ ਸਹਿਤ ਬੋਲੋ)
	੧੨	੨	ਮੈ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ, ਦਯੈ ਸੇਵੜੀ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਪਹਰੇ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧
	੧੮	੧	ਨਾ [੧]ਮਰਜਾਦੁ ਆਇਆ ਕਲਿ ਭੀਤਰਿ, ਬਾਹੁੜਿ ਜਾਸੀ ਨਾਗਾ ॥
੭੫	੧	੧	ਹਥੋ ਹਥਿ ਨਚਾਈਐ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਜਿਉ ਜਸੁਦਾ ਘਰਿ ਕਾਨੁ ॥ (ਜਸੁੱਦਾ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ)
	੧੮	੨	ਤੀਜੈ ਪਹਰੈ ਰੈਣਿ ਕੈ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, [੨]ਸਰਿ [੩]ਹੰਸ [੪]ਉਲਥੜੇ ਆਇ ॥ (ਉਲੱਥੜੇ ਬੋਲੋ)
੭੬	੨	੨	ਬੁਧਿ [੫]ਵਿਸਰਜੀ, ਗਈ ਸਿਆਣਪ, ਕਰਿ ਅਵਗਣ ਪਛੁਤਾਇ ॥ (ਵਿਸੱਰਜੀ ਬੋਲੋ)
	੪	੨	ਅਖੀ ਅੰਧੁ, ਜੀਭ ਰਸੁ ਨਾਹੀ, ਰਹੇ [੬]ਪਰਾਕਉ ਤਾਣਾ ॥ ੨. ਪਰਾ ਕਉ ॥

---

੧ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਭਾਵ ਨੰਗਾ। ੨ ਸਿਰ। ੩ ਚਿਟੇ ਕੇਸ। ੪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆ ਉਤਰੇ। ੫ ਵਿਦਿਆ ਹੋ ਗਈ, ਚਲੀ ਗਈ। ੬ ਪਹਿਲਾ ਬਲ ਜੁਆਨੀ ਵਾਲਾ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬	੭	੨	ਇਕ ਰਤੀ ਗੁਣ ਨ ਸਮਾਣਿਆ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਅਵਗਣ ਖੜਸਨਿ ਬੰਨਿ ॥ ੨. ਖੜ ਸਨਿ ॥
੭੭	੨	੩	ਚਉਥੈ ਪਹਰੈ ਰੈਣਿ ਕੈ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਹਰਿ ਚਲਣ ਵੇਲਾ ਆਦੀ ॥ (ਆਂਦੀ ਤੇ ਵਿਹਾਦੀ ਪੜ੍ਹੋ)
	੫	੩	ਜਿਤੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸੁਖਾਂਦੀ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਚਉਥੈ ਪਹਰੈ, ਸਫਲਿਉ ਰੈਣਿ, ਭਗਤਾਂ ਦੀ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫
	੬	੪	ਪਹਿਲੈ ਪਹਰੈ ਰੈਣਿ ਕੈ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਧਰਿ [1]ਪਾਇਤਾ ਉਦਰੈ ਮਾਹਿ ॥
	੯	੪	ਕਰਮ ਸੁਕਰਮ ਕਰਾਏ ਆਪੇ, ਇਸੁ ਜੰਤੈ ਵਸਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੨ ਛੰਤ
੭੮	੮	੧	ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਪਨੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਹੁਰੜੈ ਕੰਮ ਸਿਖੈ ॥
	੯	੧	ਸਾਹੁਰੜੈ ਕੰਮ ਸਿਖੈ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਏ ॥
	੧੦	੧	ਲੇਖਾ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕੀ ਬਾਕੀ, ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ [2]ਕਿਰਖੈ ॥
੭੯	੪	੧	ਹਰਿ ਜੁਗਹ ਜੁਗੋ, ਜੁਗ ਜੁਗਹ ਜੁਗੋ, ਸਦ ਪੀੜੀ ਗੁਰੂ ਚਲੰਦੀ ॥

੧ ਪੈਤੜਾ। ੨ ਕੱਟੇ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ
੮੦	੨	੨	ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਸਰਬਤਿ ਰਵਿਆ, ਮਨਿ ਉਪਜਿਆ ਬਿਸੁਆਸੋ ॥
	੬	੨	ਲੜਿ ਲੀਨੇ ਲਾਏ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਏ ਨਾਉ 'ਸਰਬਸੁ' ਠਾਕੁਰਿ ਦੀਨਾ ॥
	੯	੩	[1]ਹਠ [2]ਮਝਾਹੂ ਮਾ ਪਿਰੀ [3]ਪਸੇ ਕਿਉ ਦੀਦਾਰ ॥
	੧੦	੩	ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਰੀਤਿ ਸੰਤਨ ਮਨਿ ਆਵਏ ਜੀਉ ॥ ਦੁਤੀਆ ਭਾਉ ਬਿਪਰੀਤਿ, ਅਨੀਤਿ ਦਾਸਾ ਨਹ ਭਾਵਏ ਜੀਉ ॥
	੧੯	੩	ਧੂੜੀ ਮਜਨੁ ਸਾਧ ਖੇ, ਸਾਈ ਥੀਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ (ਸਾਂਈ ਬੋਲੋ)
੮੧	੨	੩	'ਸਰਬਸੋ' ਸੂਖ ਆਨੰਦ ਘਨ ਪਿਆਰੇ, ਹਰਿ ਰਤਨੁ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਸੀਵਤੇ ॥
	੧੨	੩	ਸਤਿਗੁਰ ਦਇਆਲ ਕਿਰਪਾਲ ਭੇਟਤ, ਹਰੇ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ, ਲੋਭੁ ਮਾਰਿਆ ॥ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਇ ਅਕਥੁ ਸੁਆਮੀ, ਸਦਕੈ ਜਾਇ ਨਾਨਕੁ ਵਾਰਿਆ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੪ ਵਣਜਾਰਾ ॥
੮੨	੧	੧	ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ, ਜਿਉ ਵੇਸੁਆ ਪੁਤੁ [4]ਨਿਨਾਉ ॥

੧ ਹਿਰਦਾ। ੨ ਵਿਚ। ੩ ਦੇਖੇ। ੪ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨	੯	੧	ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ ਕਉ, ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਗੁਰਮਤੇ ॥ (ਗੁਰਮੱਤੇ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੧	ਹਰਿ ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਭਜਿ ਪਉ ਜਿੰਦੂ, ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਦੁਖ ਪਰਹਰੇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪
੯੩	੮	੧	ਹਰਿ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਕੋਈ ਨਾਹਿ, ਡਰੁ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ॥
	੧੧	੨	ਸਿਦਕੁ ਸਬੂਰੀ [1]ਸਾਦਿਕਾ, ਸਬਰੁ ਤੋਸਾ [2]ਮਲਾਇਕਾਂ ॥ ਦੀਦਾਰੁ ਪੂਰੇ ਪਾਇਸਾ, ਥਾਉ ਨਾਹੀ [3]ਖਾਇਕਾ ॥
੯੪	੨	੪	ਸਰੈ ਸਰੀਅਤਿ, ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥
	੪	੫	ਸਪਤ ਦੀਪ ਸਪਤ ਸਾਗਰਾ, ਨਵ ਖੰਡ, ਚਾਰਿ ਵੇਦ, ਦਸ ਅਸਟ ਪੁਰਾਣਾ ॥
	੭	੫	[4]ਕਲਉ [5]ਮਸਾਜਨੀ ਜਾਇਸੀ, ਲਿਖਿਆ ਭੀ ਨਾਲੇ ਜਾਇ ॥
	੯	੫	ਨਦਰੀ ਆਵਦਾ ਨਾਲਿ ਨ ਚਲਈ, ਵੇਖਹੁ ਕੋ [6]ਵਿਉਪਾਇ ॥
	੧੯	੬	ਹਰਿ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਵਡੀ ਹੈ, ਅਪੁਛਿਆ ਦਾਨੁ ਦੇਵਕਾ ॥ ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੱਕੇ ਔਡ ਹਨ)
੯੫	੩	੭	ਹੋਦੈ ਤਾਣਿ ਨਿਤਾਣੀਆ, ਰਹਹਿ ਨਿਮਾਨਣੀਆਹ ॥
	੫	੭	ਤੂ ਆਪੇ ਜਾਲੁ [7]ਵਤਾਇਦਾ, ਆਪੇ ਵਿਚਿ [8]"ਸੇਬਾਲੁ' ॥

੧ ਸਿਦਕ ਵਾਲੇ ਜਗਿਆਸੂ। ੨ ਦੇਵਤਾ ਰੂਪ ਗੁਰੂ। ੩ ਮੂਰਖਾਂ। ੪ ਕਲਮ। ੫ ਦਵਾਤ। ੬ ਨਿਰਣਾਂ ਕਰਕੇ। ੭ ਪੌਂਦਾ, ਫੇਰਦਾ ਹੈਂ। ੮ ਜਾਲਾ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੫	੧੨	੮	ਇਕਿ ਵਲੁ ਛਲੁ ਕਰਿ ਕੈ ਖਾਵਦੇ, ਮੁਹਹੁ ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਤਿਨੀ ਢਾਹਿਆ ॥ (ਕੁਸੱਤੁ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੮	ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਖਾਹਿ ਤਿਨਾ ਸਫਲੁ ਹੈ, ਅਚੇਤਾ ਹਥ [੧]ਤਡਾਇਆ ॥
	੧੮	੯	ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥
੮੭	੬	੧੨	ਆਤਮਾਦੇਉ ਪੂਜੀਐ, ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
	੧੮	੧੨	ਤਹ ਭਇਆ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ, ਜਿਉ ਸੂਰਜ ਰੈਣਿ [੨]ਕਿਰਾਖੀ ॥
੮੮	੧੮	੧੪	ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਧਿਆਇਆ, ਸੇ [੩]ਕੜਿਨ ਸਵਾਹੀ ॥ ੨.ਕੜਿ ਨ ਸਵਾਹੀ ॥
੯੦	੧੨	੧੯	ਹਰਿ ਜੇਵਡੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ, ਜਾਣੁ ਹਰਿ ਧਰਮੁ ਬੀਚਾਰਦਾ ॥
੯੧	੧੧	੨੧	ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਸਦ ਵਜਦੇ, ਉਨਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕਾ
	੧੯	੧	ਇਤਨਾ-ਕੁ ਨ ਜਾਨੈ, ਜਿ ਦਿਨ ਦਿਨ ਅਵਧ ਘਟਤੁ ਹੈ ॥
੯੨	੨	੧	ਰਮਈਆ ਜਪਹੁ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਅਨਤ ਜੀਵਣ ਬਾਣੀ, ਇਨ ਬਿਧਿ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਤਰਣਾ ॥ ੨.ਅਨ ਤਜੀਵਣ ॥

---

੧ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਹਥ ਅੱਡਦੇ ਹਨ। ੨ ਕੱਟੀ। ੩ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਝੂਰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਉਠਕੇ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨	੭	੨	[੧]ਦੂੜਾ ਆਇਓਹਿ, ਜਮਹਿ ਤਣਾ ॥
	੯	੨	ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ, ਭੋਗ ਰਾਜ ਬਿਸਰੇ ਪ੍ਰਾਨੀ,
			ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਪੈ, ਅਮਰੁ ਭਇਆ ॥
	੧੨	੨	ਤਹ ਕਰ ਦਲ ਕਰਨਿ, ਮਹਾ ਬਲੀ,
			ਤਿਨ [੨]ਆਗਲ-ੜੇ ਮੈ, ਰਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੩	੨	ਐ ਜੀ, ਤੂੰ ਆਪੇ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ,
			[੩]ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ ਰਾਮਈਆ ॥
			ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕਾ
	੧੭	੩	ਏਕ ਜੁ ਬਾਤ ਅਨੂਪ ਬਨੀ ਹੈ, ਪਵਨ ਪਿਆਲਾ ਸਾਜਿਆ॥
			ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਬੇਣੀ ਜੀਉ ਕੀ
੯੩	੨	੧	ਮਿਰਤਕ ਪਿੰਡਿ ਪਦ 'ਮਦਨਾ' ਅਹਿਨਿਸਿ,
			ਏਕੁ ਅਗਿਆਨ 'ਸੁ' ਨਾਗਾ ॥ ੨. ਸੁਨਾਗਾ ॥
	੪	੧	ਗਰਭ ਛੋਡਿ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਆਇਆ,
			ਤਉ ਨਰਹਰਿ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰਿਆ ॥
	੫	੧	ਚੇਤਿ ਰਾਮੁ, ਨਾਹੀ ਜਮ ਪੁਰਿ ਜਾਹਿਗਾ,
			ਜਨੁ ਬਿਚਰੈ [੪]ਅਨਰਾਧਾ ॥
	੯	੧	[੫]ਉਨਮਤ ਕਾਮਿ, ਮਹਾ ਬਿਖੁ ਭੂਲੈ,
			ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਨ ਪਛਾਨਿਆ ॥
	੧੭	੨	ਪ੍ਰਭ ਤੇ, ਜਨੁ ਜਾਨੀਜੈ, ਜਨ ਤੇ, ਸੁਆਮੀ ॥
	੧੯	੨	ਰਵਿਦਾਸ ਸਮ [੬]ਦਲ, ਸਮਝਾਵੈ ਕੋਊ ॥

---

੧ ਦੌੜਕੇ(ਵਾ)ਧੈਲਾ ਜਾਂ ਸੁਨੇਹਾ। ੨ ਅਗ੍ਰ ਭਾਵ ਸਾਹਮਣੇ। ੩ ਕਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੪ ਅਨਰਿਧ ਕੋਕੜੂ। ੫ ਕਮਲਾ। ੬ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਮਾਝ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧ ਮਹਲਾ ੪
੯੪	੧੩	੨	ਮੇਰਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ, ਗੁਰ ਜਲ ਮਿਲਿ ਕਮਲੁ ਵਿਗਸੈ ਜੀਉ ॥ (ਵਿਗੱਸੈ, ਰਹੱਸੈ ਪੜੋ)
੯੬	੧੧	੭	ਉਪਦੇਸੁ ਕਰੇ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ, ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਰ-ਉਪਕਾਰੀਆ ਜੀਉ ॥
	੧੭	੮	ਚਿਰੁ ਹੋਆ ਦੇਖੇ ਸਾਰਿੰਗ-ਪਾਨੀ ॥
੯੭	੧੮	੧੧	ਸਾ ਕੁਲਵੰਤੀ, ਸਾ [1] ਸਭਰਾਈ, ਜੋ ਪਿਰਿ ਕੈ ਰੰਗਿ ਸਵਾਰੀ ਜੀਉ ॥
੯੮	੫	੧੨	ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਹਿਰਦੈ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਜੋਗੀ, ਬਹੁੜਿ ਬਹੁੜਿ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ਜੀਉ ॥
੯੯	੨	੧੫	ਦੇਦੇ ਤੋਟਿ ਨਾਹੀ, ਪ੍ਰਭ ਰੰਗਾ ॥ (ਦੇਂਦੇ ਪੜ੍ਹਨਾ)
	੧੮	੧੮	ਆਤਮ ਗੜ੍ਹ [2] ਬਿਖਮੁ, ਤਿਨਾ ਹੀ ਜੀਤਾ ॥
੧੦੦	੪	੧੯	ਸਭ ਕਿਛੁ ਦੀਆ, ਭਲੀਆ [3] ਜਾਈ ॥
	੧੪	੨੧	ਤੂੰ ਜਲਨਿਧਿ, ਹਮ ਮੀਨ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਬੂੰਦ, ਹਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਤਿਖਹਾਰੇ ॥
	੧੯	੨੨	ਸੁਖਦਾਈ, ਦੂਖ ਬਿਡਾਰਨ ਹਰੀਆ ॥
੧੦੧	੪	੨੨	ਹਰਿ [4] ਇਕਸੁ ਹਥਿ ਆਇਆ, ਵਰਸਾਣੇ 'ਬਹੁਤੇਰੇ' ॥

---

੧ ਸਾਰੀਆਂ ਸਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਟਰਾਣੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਕਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਿਸ਼ਰ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਮਾਣਦੀ ਹੈ, ਸੰਤ ਸਖੀ। ੨ ਕਠਨ। ੩ ਜਗਾ। ੪ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧	੧੨	੨੪	ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ, ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ਸਗਲ [1]ਅਵਰਦਾ ਜੀਉ ॥
	੧੬	੨੫	ਓਤਿ ਪੋਤਿ, ਸੇਵਕ ਸੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥
੧੦੨	੩	੨੫	ਸੋ ਗਹਿਰ ਗਭੀਰਾ [2]'ਗਉਹਰੁ' ਜੀਉ ॥
	੭	੨੬	'ਸੁਮਤਿ' ਪਾਏ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਏ ਮੇਲਾ ਜੀਉ ॥
੧੦੩	੧੬	੩੧	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ, ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਸੀਤਲਾਇਆ ॥
	੧੯	੩੨	[3]ਮਨਸਾ ਧਾਰਿ, ਜੋ ਘਰਿ ਤੇ ਆਵੈ ॥
੧੦੪	੧੮	੩੫	ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਸੋ [4]ਪਾਰ-ਗਿਰਾਮੀ, ਕਾਰਜ ਸਗਲੇ ਥੀਏ ਜੀਉ ॥
੧੦੫	੭	੩੭	ਸੇ ਅਸਥਲ, ਸੋਇਨ ਚਉਬਾਰੇ ॥
	੯	੩੭	ਖਾਇ ਖਾਇ ਕਰੇ [5]ਬਦਫੈਲੀ, ਜਾਣੁ ਵਿਸੂ ਕੀ ਵਾੜੀ ਜੀਉ ॥
	੧੦	੩੭	ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ, ਵਿਕਰਮ ਕਮਾਏ ॥
੧੦੬	੧੩	੪੧	ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਹੋਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਠਾਕੁਰੁ, ਸਭ ਤਿਸੈ ਕੀਆ ਜਾਈ ਜੀਉ ॥
੧੦੭	੭	੪੪	ਸਾ ਧਰਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਜਿਤੁ ਵਸਹਿ ਹਰਿ ਜਨ,
	੮	੪੪	ਸਚੁ ਵਡਾਈ, ਕੀਮ ਨ ਪਾਈ ॥
੧੦੮	੪	੪੭	[6]'ਸਰਬਸੁ' ਦੀਜੈ, ਅਪਨਾ ਵਾਰੇ ॥

---

੧ ਉਮਰ। ੨ ਵੱਡਾ, ਅਨਵਿਧ ਮੋਤੀ। ੩ ਸਰਧਾ ਭਾਵਨਾ, ਇਛਾ। ੪ ਸਮੂੰਹ ਸੰਸਾਰ। ੫ ਖੋਟੀ ਕਰਤੂਤ। ੬ ਸਰਬੰਸ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮	੬	੪੭	ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਤਰੀਜੈ ਸਾਗਰੁ,
	੬	੪੭	ਪਾਰਜਾਤੁ, ਜਪਿ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਾਝ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧
੧੦੯	੧੨	੧	ਸਭਨਾ ਕਾ ਦਰਿ ਲੇਖਾ ਸਚੈ, ਛੂਟਸਿ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ॥
੧੧੦	੩	੨	ਗੁਰਮਤੀ ਪਰਗਾਸੁ ਹੋਆ ਜੀ, ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ॥
੧੧੧	੫	੪	ਇਕੋ ਆਪਿ, ਫਿਰੈ [1]ਪਰਛੰਨਾ ॥
੧੧੨	੧੮	੬	ਤੇਰੀ ਨਦਰੀ [2]ਸੀਝਸਿ ਦੇਹਾ ॥
੧੧੩	੧੬	੮	ਤੁਧੁ ਸਾਲਾਹਿ ਨ ਰਜਾ ਕਬਹੂੰ, ਸਚੇ ਨਾਵੈ ਕੀ ਭੁਖ ਲਾਵਣਿਆ ॥
੧੧੪	੧੫	੯	ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਨਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ, ਆਪੇ ਕਰਿ ਸਤਿ ਮਨਾਵਣਿਆ ॥
੧੨੦	੧੪	੧੯	ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਪਤਿ ਗਵਾਏ ਅਪਣੀ, ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵਣਿਆ ॥
੧੨੪	੧	੨੪	ਇਸੁ ਤਨ ਮਹਿ ਮਨੁ, ਕੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਖੈ ॥
	੧੪	੨੫	ਨ ਵਸਤੁ ਲਹੈ ਨ ਚੂਕੈ ਫੇਰਾ ॥
੧੨੫	੭	੨੬	ਜਮ ਕਾਲਿ ਗਰਠੇ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥ (ਗਰਠੇ ਬੋਲੋ)
੧੨੭	੧	੨੯	ਜਮੁ ਜਾਗਾਤੀ, ਦੂਜੈ ਭਾਇ [3]ਕਰੁ [4]ਲਾਏ ॥
	੬	੩੦	ਊਤਮ ਜਨਮੁ, ਸੁਥਾਨਿ ਹੈ ਵਾਸਾ ॥

੧ ਗੁਪਤ, ਛੀਨਤਾਈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ (ਵਾ) ਛੰਨਾ–ਛਪਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ,ਪ੍ਰਗਟ। ੨ ਮੁਕਤ। ੩ ਟੈਕਸ, ਮਸੂਲ। ੪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮	੧੪	੩੨	ਸੋ ਨਿਹਕਰਮੀ, ਜੋ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ॥
			ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫
੧੩੦	੧੩	੩੫	ਧਰਤੀ ਸੇਵਕ, [੧]ਪਾਇਕ ਚਰਨਾ ॥
	੧੬	੩੫	ਪਹਿਲੋਦੇ, ਤੈਂ ਰਿਜਕੁ [੨]ਸਮਾਹਾ ॥
			ਪਿਛੋਦੇ, ਤੈਂ ਜੰਤੁ ਉਪਾਹਾ ॥
੧੩੨	੭	੩੮	ਨਿਤ ਨਿਤ, [੩]'ਦਯੁ' ਸਮਾਲੀਐ ॥
	੧੧	੩੮	ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸਵਾਰਿ ਲੈ,
			ਨਿਤ ਪੂਜਹੁ ਗੁਰ ਕੇ ਪਾਵ ਜੀਉ ॥
੧੩੩	੪	੩੯	ਕਰਤੇ ਕੀਆ [੪]ਤਪਾਵਸੋ,
			ਦੁਸਟ ਮੁਏ ਹੋਇ [੫]ਮੂਰੇ ॥
			ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ ਮਾਂਝ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੪
੧੩੩	੯	੧	ਹਰਿ [੬]'ਨਾਹ' ਨ ਮਿਲੀਐ ਸਾਜਨੈ,
			ਕਤ ਪਾਈਐ ਬਿਸਰਾਮ ॥ ੨. ਨਾਹਨ ॥
	੧੯	੩	ਇਕ-ਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ,
			ਅਗੈ ਲਈਅਹਿ ਖੋਹਿ ॥
੧੩੪	੭	੫	ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਵਿਗੁਚੀਐ,
			ਗਲਿ ਪਈ [੭]ਸੁ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸ ॥
	੧੬	੭	ਜਿਤੁ ਦਿਨਿ ਦੇਹ ਬਿਨਸ ਸੀ,
			ਤਿਤੁ ਵੇਲੈ ਕਹਸਨਿ ਪ੍ਰੇਤੁ ॥
੧੩੫	੬	੯	ਵਿਚੁ ਨ ਕੋਈ ਕਰਿ ਸਕੈ, ਕਿਸ ਥੈ ਰੋਵਹਿ ਰੋਜ ॥

੧ ਦਾਸ ਜਾਂ ਅਗਨੀ । ੨ ਅਪੜਾਇਆ । ੩ ਪ੍ਰੇਰਕ । ੪ ਨਿਆਉ । ੫ ਮੂੜ ਹੋਕੇ, ਬੁੱਟ ਬਣਕੇ । ੬ ਪਤੀ ! ੭ ਓਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫	੧੩	੧੦	ਮੰਘਿਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧਣਾ, ਬਹੁੜਿ ਨ ਜਨਮੜੀਆਹ॥
੧੩੬	੩	੧੨	ਫਲਗੁਣਿ ਅਨੰਦ [1]ਉਪਾਰਜਨਾ, ਹਰਿ ਸਜਣ ਪ੍ਰਗਟੇ ਆਇ॥
	੧੧	੧੪	ਮਾਹ ਦਿਵਸ ਮੂਰਤ ਭਲੇ, ਜਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ॥
			ਦਿਨ ਰੈਣਿ
	੧੯	੧	ਨਾਨਕ ਕੀ ਬੇਨੰਤੀਆ, ਹਰਿ ਸੁਰਜਨੁ ਦੇਖਾ ਨੈਣ॥
੧੩੭	੨	੨	ਸੇਵਾ ਸਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ, ਸੰਤਾ ਕੀ ਹੋਇ ਛਾਰੁ॥
	੫	੩	ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਜਿਨਿ ਸਾਜਿਆ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦਿਤੀਨੁ ਜਿੰਦੁ॥
	੯	੪	ਹਰਿ ਓਟ ਗਹੀ ਮਨ ਅੰਤਰੈ, ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵਾਂ ਨਾਉ॥
			ਵਾਰ ਮਾਝ ਕੀ ਤਥਾ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ਮਲਕ ਮੁਰੀਦ ਤਥਾ ਚੰਦ੍ਰਹੜਾ ਸੋਹੀਆ ਕੀ ਧੁਨੀ ਗਾਵਣੀ
	੧੮	੧	ਤੀਜੈ [2]ਭਜਾ ਭਾਭੀ ਬੇਬ॥ (ਭਈਆ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੧	ਛਿਵੈ ਕਾਮੁ ਨ ਪੁਛੈ ਜਾਤਿ॥
੧੩੮	੧	੧	ਗਏ ਸਿ [3]ਗੀਤ ਪੁਕਾਰੀ ਧਾਹ॥ ੨. ਗਏ [4]ਸਿਗੀਤ॥
	੩	੧	ਦਸ [5]ਬਾਲਤਣਿ ਬੀਸ [6]ਰਵਣਿ, ਤੀਸਾ ਕਾ ਸੁੰਦਰੁ ਕਹਾਵੈ॥ (ਬਾਲੱਤਣਿ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਉਤਪਨ। ੨ ਭਰਾ। ੩ ਓਹੁ ਜੁਆਨੀ ਵਾਲੇ ਗੀਤ। ੪ ਰਗੀ। ੫ ਬਾਲਕ ਪੁਣਾ। ੬ ਸੁੰਦ੍ਰ, ਦਸ ਤੋਂ ਬੀਸ ਸਾਲ ਤਕ ਕਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮	੩	੧	[1]ਚਾਲੀਸੀ ਪੁਰੁ ਹੋਇ, [2]ਪਚਾਸੀ ਪਗੁ ਖਿਸੈ, ਸਠੀ ਕੇ ਬੋਢੇਪਾ ਆਵੈ ॥ 'ਸਤਰਿ' ਕਾ ਮਤਿ ਹੀਣੁ, [3]'ਅਸੀਹਾ' ਕਾ ਵਿਉਹਾਰੁ ਨ ਪਾਵੈ ॥ (ਸੱਤਰ ਬੋਲੋ, ਅੱਸੀਹਾਂ ਬੋਲੋ) 'ਨਵੈ' ਕਾ [4]ਸਿਹਜਾਸਣੀ, ਮੂਲਿ ਨ ਜਾਣੈ ਅਪ [5]ਬਲੁ ॥ ੨. ਅਪਬਲੁ ॥ (ਨੱਵੈ ਬੋਲੋ) ਢੰਢੋਲਿਮੁ ਢੂਢਿਮੁ ਡਿਠੁ ਮੈ, ਨਾਨਕ ਜਗੁ ਧੂਏ ਕਾ 'ਧਵਲਹਰੁ' ॥
	੬	੧	ਰੰਗ [6]ਪਰੰਗ ਉਪਾਰਜਨਾ, ਬਹੁ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਤੀ ॥ ਤੂੰ ਜਾਣਹਿ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈਐ, ਸਭੁ ਖੇਲੁ [7]ਤੁਮਾਤੀ ॥
	੯	੧	ਜੋ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਤੁਧੁ ਧਿਆਇਦੇ ਮੇਰੇ ਸਚਿਆ, ਬਲਿ ਬਲਿ ਹਉ ਤਿਨ ਜਾਤੀ ॥
	੧੦	੨	ਜੀਉ ਪਾਇ ਤਨੁ ਸਾਜਿਆ, ਰਖਿਆ ਬਣਤ ਬਣਾਇ ॥
੧੩੯	੧	੨	ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ, ਸੁਖਿ 'ਰਜਾ' ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਇਆ ॥ (ਰੱਜਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਲ ਤੇ ਲੰਬਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੨ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ। ੩ ਅੱਸੀ। ੪ ਸਿਹਜਾ ਦੇ ਆਸਣ ਤੇ ਹੀ ਪੈ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ। ੫ ਆਪਣੇ ਬਲ ਨੂੰ ਅਥਵਾ ਨਿਰਬਲ। ੬ ਮਿਸਰਤ ਰੰਗ। ੭ ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਦਾ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯	੧	੨	ਕੁਲ ਉਧਾਰੇ ਆਪਣਾ, ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇਆ ॥
	੫	੩	ਭੈ ਕੇ ਚਰਣ, ਕਰ ਭਾਵ ਕੇ, ਲੋਇਣ ਸੁਰਤਿ ਕਰੇਇ॥
	੧੨	੪	ਬਗਾ ਰਤਾ, ਪੀਅਲਾ ਕਾਲਾ, ਬੇਦਾ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ ॥
	੧੩	੪	ਨਾ ਹਉ ਨਾ ਮੈ, ਨਾ ਹਉ ਹੋਵਾ, ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ॥
੧੪੦	੭	੫	ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਹੁਤੁ, ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਕੀ ਆਸਾ॥ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ, ਨ ਗਿਰਹੀ ਨ ਉਦਾਸਾ ॥
	੧੩	੬	ਆਪਿ ਨ ਬੁਝਾ, ਲੋਕ ਬੁਝਾਈ, ਐਸਾ ਆਗੂ ਹੋਵਾਂ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਧਾ ਹੋਇਕੈ ਦਸੇ ਰਾਹੈ, ਸਭਸੁ ਮੁਹਾਏ ਸਾਥੈ ॥
	੧੯	੭	ਮਿਹਰ ਮਸੀਤਿ ਸਿਦਕੁ ਮੁਸਲਾ, ਹਕੁ ਹਲਾਲੁ ਕੁਰਾਣੁ॥ (ਮੁੱਸਲਾ ਬੋਲੋ) ਤਸਬੀ ਸਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ, ਨਾਨਕ ਰਖੈ ਲਾਜ ॥ ੨. ਤਸਬੀ ਸਾਤਿ ਸੁਭਾਵਸੀ ॥
੧੪੧	੧	੧	ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ, ਉਸੁ ਸੂਅਰ ਉਸੁ ਗਾਇ॥
	੮	੭	ਇਕਿ ਨਿਰਧਨ ਸਦਾ ਭਉਕਦੇ, ਇਕਨਾ ਭਰੇ [੧]ਤੁਜਾਰ॥
	੧੧	੮	[੨]'ਅਵਲਿ' [੩]ਅਉਲਿ ਦੀਨੁ ਕਰਿ ਮਿਠਾ, [੪]'ਮਸਕਲ' [੫]ਮਾਨਾ ਮਾਲੁ [੬]ਮੁਸਾਵੈ ॥ (ਅੱਵਲਿ ਬੋਲੋ, ਮੁਸੱਕਲ ਨਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸੰਦੂਕ, ਖਜਾਨੇ। ੨ ਆਦਿ ਵਿਚ। ੩ ਕਰਾਮਾਤ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਸੰਤ। ੪ ਮਾਂਜਣਾਂ, ਸਿਕਲ ਕਰਨਾਂ। ੫ ਮਾਣ ਦਾ। ੬ ਲੁਟੌਣ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧	੧੧	੮	ਹੋਇ [1]ਮੁਸਲਿਮ [2]ਦੀਨ [3]ਮੁਹਾਣੈ, ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕਾ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਵੈ ॥ (ਮੁਸੱਲਿਮ ਬੋਲੋ)
			ਤਉ ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਜੀਆ ਮਿਹਰੰਮਤਿ ਹੋਇ, ਤ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਕਹਾਵੈ ॥
	੧੬	੮	ਰਾਜੇ [4]ਰਯਤਿ [5]ਸਿਕਦਾਰ, ਕੋਇ ਨ ਰਹਸੀਓ ॥ (ਰਹੱਸੀਓ ਨਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੭	੮	ਬਾਗ ਮਿਲਖ ਘਰ ਬਾਰ, ਕਿਥੈ [6]ਸਿ ਆਪਣੇ ॥ ੨. [7]ਸਿਆਪਣੇ ॥
	੧੮	੮	ਤੰਬੂ ਪਲੰਘ ਨਿਵਾਰ, [8]ਸਰਾਇਚੇ [9]ਲਾਲਤੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚ ਦਾਤਾਰੁ, [10]ਸਿਨਾਖਤੁ ਕੁਦਰਤੀ ॥
੧੪੨	੩	੯	ਜੇ ਦੇਹੈ ਦੁਖੁ ਲਾਈਐ, ਪਾਪ [11]ਗਰਹ ਦੁਇ ਰਾਹੁ ॥
	੮	੮	[12]ਕੁਫਰ [13]ਗੋਅ [14]ਕੁਫਰਾਣੈ, ਪਇਆ ਦਝਸੀ ॥ ਸਭ ਦੁਨੀਆ [15]ਸੁਬਹਾਨੁ, ਸਚਿ ਸਮਾਈਐ ॥
	੧੩	੧੦	ਕਿਆ [16]ਲਸਕਰ ਕਿਆ [17]ਨੇਬ [18]ਖਵਾਸੀ, ਆਵੈ ਮਹਲੀ ਵਾਸੁ ॥

---

੧ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਓਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੨ ਧਰਮ ਮਜ਼ਹਬ। ੩ ਮੋਹਰੀ
ਭਾਵ ਮਲਾਹ। ੪ ਪ੍ਰਜਾ। ੫ ਸਰਦਾਰ ਥਾਣੇਦਾਰ। ੬ ਓਹੁ
ਆਪਣੇ। ੭ ਸਿਞਾਣੇ ਜਾਣੇ। ੮ ਕਨਾਤਾਂ। ੯ ਅਤਲਸੀ
ਬਸਤ੍ਰ। ੧੦ ਪਛਾਣ। ੧੧ ਗ੍ਰਸਣਾਂ, ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਗੇਗਾ।
੧੨ ਝੂਠ। ੧੩ ਬੋਲਣੇ ਕਰਕੇ। ੧੪ ਕੁਫਰ ਝੂਠ ਦਾ ਆਣ=
ਘਰ। ੧੫ ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ, ਹੈਰਾਨ। ੧੬ ਫੌਜ। ੧੭ ਚੋਬ-
ਦਾਰ। ੧੮ ਖਾਸ ਟਹਿਲੂਆ ਚੌਰਦਾਰ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨	੧੪	੧੦	ਸਚੇ ਕੀ [੧]ਸਿਰ ਕਾਰ, ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਜਾਣੀਐ ॥ ਤਬਲਬਾਜ ਬੀਚਾਰ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਇਆ ॥
	੧੮	੧੧	ਜਾ ਪਕਾ ਤਾ ਕਟਿਆ, ਰਹੀ ਸੁ [੨]ਪਲਰਿ ਵਾੜਿ ॥
	੧੮	੧੧	[੩]ਸਣੁ [੪]ਕੀਸਾਰਾ ਚਿਥਿਆ, [੫]ਕਣੁ ਲਇਆ ਤਨੁ ਝਾੜਿ ॥
੧੪੩	੧	੧੧	[੬]ਖੁੰਢਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿਕੈ, ਦੇਨਿ ਸੁ [੭]'ਮਲ' ਸਜਾਇ ॥ (ਮੱਲ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੮	੧੩	[੮]ਹਮ [੯]ਜੇਰ ਜਿਮੀ ਦੁਨੀਆ, ਪੀਰਾ [੧੦]ਮਸਾਇਕਾ ਰਾਇਆ [੧੧]'ਮੇ-ਰਵਦਿ' ਬਾਦਿਸਾਹਾ, [੧੨]ਅਫਜੂ ਖੁਦਾਇਆ ॥ (ਮੇ-ਰੱਵਦਿ ਪਾਠ ਬੋਲੋ) ਨ ਦੇਵ [੧੩]ਦਾਨਵਾ ਨਰਾ ॥ ਨ ਸਿਧ [੧੪]ਸਾਧਿਕਾ [੧੫]ਧਰਾ ॥
੧੪੪	੩	੧੩	ਨ ਰਿਜਕੁ ਦਸਤ, [੧੬]ਆ [੧੭]ਕਸੇ ॥ [੧੮]ਹਮਾ [੧੯]ਰਾ ਏਕੁ ਆਸ ਵਸੇ ॥ [੨੦]ਪਰੰਦਏ, ਨ [੨੧]ਗਿਰਾਹ [੨੨]ਜਰ ॥ 'ਦਰਖਤ' ਆਬ, ਆਸ ਕਰ ॥ (ਦਰੱਖਤ ਬੋਲੋ)

੧ ਸਿਰ ਦੇ ਉਪਰ। ੨ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਫੋਕੀ। ੩ ਸਣੇ। ੪ ਕਸੀਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਇੰਦ੍ਰੇ। ੫ ਦਾਣੇ ਦੀ ਤਰਾਂ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ। ੬ ਵੇਲਣੇ ਕਾਠ ਦੇ। ੭ ਪਹਿਲਵਾਨ ਜਮਦੂਤ ੮ ਤਮਾਮ। ੯ ਨੀਚੇ। ੧੦ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਸਭ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ੧੨ ਬਾਕੀ। ੧੩ ਦੈਂਤ। ੧੪ ਸਾਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੫ ਧਰਤੀ। ੧੬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ। ੧੭ ਮਨੁਖ। ੧੮ ਤਮਾਮ। ੧੯ ਦਾ। ੨੦ ਪਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀ। ੨੧ ਗੰਢ। ੨੨ ਮਾਇਆ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੪	੧੨	੧੪	ਜੇਤੇ ਜੀਅ, ਜੀਵਹਿ ਲੈ ਸਾਹਾ, ਜੀਵਾਲੇ, [1]ਤਾ ਕਿ [2]ਅਸਾਹ
	੧੪	੧੪	ਇਕਿ ਪਉਣ [3]ਸੁਮਾਰੀ, ਪਉਣ [4]ਸੁਮਾਰਿ ॥
	੧੭	੧੪	ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਨਾਹੀ, ਸੁਖਿ ਨਿਵਾਸੁ, ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਈਐ ॥
੧੪੫	੧੧	੧੬	ਹਉ ਭਾਲਿ, [5]ਵਿਕੁੰਨੀ ਹੋਈ ॥
	੧੨	੧੬	ਕਲਿ ਕੀਰਤਿ, ਪਰਗਟੁ ਚਾਨਣੁ ਸੰਸਾਰਿ ॥
੧੪੬	੧	੧੭	ਤੀਜੈ ਮੁਹੀ ਗਿਰਾਹ, ਭੁਖ ਤਿਖਾ ਦੁਇ ਭਉਕੀਆ ॥ ੨. ਭਉ ਕੀਆ ॥
	੯	੧੭	ਲਈਅਨਿ ਖਰੇ 'ਪਰਖਿ', ਦਰਿ [6]ਬੀਨਾਈਐ ॥ ੨. [7]ਦਰਿਬੀ ਨਾਈਐ ॥ (ਪਰਖਿ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧੮	ਤਿਨਾ ਦਰੀਆਵਾ ਸਿਉ ਦੋਸਤੀ, ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸਚਾ ਨਾਉ ॥
੧੪੭	੩	੧੯	ਏਵਡੁ 'ਵਧਾ' ਮਾਵਾ ਨਾਹੀ ॥ (ਵੱਧਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ)
	੪	੧੯	ਦੇ ਦੇ ਕਰੇ ਰਜਾਈ ॥
	੧੧	੨੦	ਰਸਿ ਰਸਿਆ ਹਰਿਆ ਸਦਾ, ਪਕੈ ਕਰਮਿ ਧਿਆਨਿ ॥
	੧੨	੨੦	ਸੁਇਨੇ ਕਾ ਬਿਰਖੁ 'ਪਤ' [8]ਪਰਵਾਲਾ, 'ਫੁਲ' ਜਵੇਹਰ ਲਾਲ ॥ (ਪੱਤ ਪਾਠ ਬੋਲੋ) ਤਿਤੁ ਫਲ ਰਤਨ ਲਗਹਿ, ਮੁਖਿ ਭਾਖਿਤ, ਹਿਰਦੈ ਰਿਦੈ ਨਿਹਾਲੁ ॥

---

੧ ਤਾਂ ਕੀ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ੨ ਬਿਨਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਤੋਂ। ੩ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਸੁਆਸਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੌਣ ਵਾਲੇ ਪੌਣਾ ਹਾਰੀ। ੪ ਪੌਣ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ। ੫ ਬਿਅਕਲ, ਝੱਲੀ। ੬ ਚੁਣਕੇ, ਦੇਖਕੇ। ੭ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਵਿਚ। ੮ ਲਾਲ ਮੂੰਗੇ ਵਾ ਗੁਲੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੭	੧੬	੨੦	ਕਾਲੁ ਬੁਰਾ [1]ਖੈ ਕਾਲੁ, ਸਿਰਿ ਦੁਨੀਆਈਐ ॥
੧੪੮	੬	੨੨	ਹੁਕਮੁ ਪਇਆ ਧੁਰਿ ਖਸਮ ਕਾ, 'ਅਤੀ' ਹੂ ਧਕਾ ਖਾਇ ॥ (ਅਤੀ ਬੋਲੋ)
	੭	੨੨	ਦੁਹਾ ਸਿਰਿਆ ਆਪੇ ਖਸਮੁ, ਵੇਖੈ ਕਰਿ [2]ਵਿਉਪਾਇ॥
	੧੧	੨੨	ਅਗੈ ਓਹੁ [3]ਅਗੰਮੁ ਹੈ, [4]ਵਾਹੇਦੜੂ ਜਾਣੁ ॥
	੧੧	੨੨	ਕਰਨਿ ਭਗਤਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ, ਨ ਰਹਨੀ [5]ਵਾਰੀਆ ॥
	੧੨	੨੨	ਸਚੁ ਕਹਨਿ ਅਰਦਾਸਿ, ਸੇ ਵੇਚਾਰੀਆ ॥
	੧੪	੨੨	ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੀ ਆਸੁ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਿਆ ॥
	੧੫	੨੩	ਰਾਜਾ ਰਾਜਿ ਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ, ਸਾਇਰ ਭਰੇ [6]'ਕਿਸੁਕ' ॥ (ਕਿਸੁੱਕ, ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ) ੨. [7]ਕਿ ਸੁਕ ॥
	੧੬	੨੩	ਨਿਹਫਲੰ [8]ਤਸਿ ਜਨਮਸਿ, [9]ਜਾਵਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਨ [10]ਬਿੰਦਤੇ [11]ਸਾਗਰੰ ਸੰਸਾਰਸਿ, ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਤਰਹਿ [12]ਕੇ ॥
੧੪੯	੨	੨੪	ਖਤਿਅਹੁ ਜੰਮੇ [13]ਖਤੇ ਕਰ, ਨਿਤ ਖਤਿਆ ਵਿਚਿ ਪਾਹਿ ॥
	੭	੨੪	ਸਚੇ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹਿ, ਸੁਖੀਏ ਸਚ-ਵਾਲਿਆ ॥ ਨਿਡਰਿਆ ਡਰੁ ਲਗਿ, ਗਰਬਿ ਸਿ ਗਾਲਿਆ॥ (ਨਿੱਡਰਿਆ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਲ। ੨ ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਪਾਉ । ੩ ਅਕਾਸ਼ ਗੰਮਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ੪ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਰ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤੀਰ। ੫ ਵਰਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ੬ ਕਿਸਨੇ। ੭ ਕਿ ਅਥਵਾ ਸੁੱਕੇ ਹੋਇ। ੮ ਤਿਸ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ। ੯ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ। ੧੦ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ। ੧੧ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਅਸਿ=ਹੈ। ੧੨ ਕੋਈ ਕੋਈ। ੧੩ ਗੁਨਾਹ, ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੯	੧੫	੨੬	ਸਿਰੁ ਖੋਹਾਇ ਪੀਅਹਿ [1]ਮਲ ਵਾਣੀ, ਜੂਠਾ ਮੰਗਿ ਮੰਗਿ ਖਾਹੀ ॥ ਫੋਲਿ [2]ਫਦੀਹਤਿ ਮੁਹਿ ਲੈਨਿ [3]ਭੜਾਸਾ, ਪਾਣੀ ਦੇਖਿ [4]ਸਗਾਹੀ ॥ ਓਨਾ ਪਿੰਡੁ ਨ ਪਤਲਿ ਕਿਰਿਆ, ਨ ਦੀਵਾ, ਮੁਏ ਕਿਥਾਊ ਪਾਹੀ ॥
੧੫੦	੧	੨੬	ਦਯਿ ਵਿਗੋਏ ਫਿਰਹਿ [5]ਵਿਗੁਤੇ, ਫਿਟਾ [6]ਵਤੈ [7]ਗਲਾ ॥
	੩	੨੬	ਨਾਇ ਨਿਵਾਜਾ [8]ਨਾਤੇ ਪੂਜਾ, ਨਾਵਨਿ ਸਦਾ ਸੁਜਾਣੀ ॥ ਮੁਇਆ ਜੀਵਦਿਆ [9]ਗਤਿ ਹੋਵੈ, ਜਾਂ ਸਿਰਿ ਪਾਈਐ ਪਾਣੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਿਰਖੁਥੇ ਸੈਤਾਨੀ, ਏਨਾ ਗਲ ਨ ਭਾਣੀ ॥
	੫	੨੬	[10]ਵੁਠੈ ਘਾਹੁ ਚਰਹਿ ਨਿਤਿ [11]ਸੁਰਹੀ, [12]ਸਾ ਧਨ ਦਹੀ [13]ਵਿਲੋਵੈ ॥ ਤਿਤੁ ਘਿਇ ਹੋਮ ਜਗ ਸਦ ਪੂਜਾ, [14]ਪਇਐ ਕਾਰਜੁ ਸੋਹੈ ॥

---

੧ ਮੈਲ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ। ੨ ਵਿਸ਼ਟਾ ਖੁਆਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩ ਗੰਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਭੜਾਸ। ੪ ਸੰਗਦੇ ਹਨ। ੫ ਖਰਾਬ ਹੋਇ। ੬ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ੭ ਟੋਲਾ। ੮ ਨ੍ਹਾਹ ਕੇ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ। ੯ ਪਵਿ-ਤ੍ਰਤਾ, ਏਥੇ ਗਤਿ-ਕਲਿਆਨ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ। ੧੦ ਵਰਖਾ ਦੇ ਵਸਣੇ ਕਰਕੇ। ੧੧ ਗਊਆਂ। ੧੨ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੧੩ ਰਿੜਕ ਦੀ ਹੈ। ੧੪ ਜਿਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫੦	੭	੨੬	ਨਾਨਕ ਜੇ [1]ਸਿਤਖੁਥੇ ਨਾਵਨਿ ਨਾਹੀ, ਤਾ [2]ਸਤਿ [3]ਚਟੇ ਸਿਰਿ ਛਾਈ ॥
	੧੬	੨੭	ਰਾਤਿ ਦਿਹੈ [4]ਕੈ [5]ਵਾਰ, ਧੁਰਹੁ ਫੁਰਮਾਇਆ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ਚਉਪਦੇ ਦੁਪਦੇ ॥

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫੧	੪	੧	ਮਨ ਮਤਿ ਹਉਲੀ ਬੋਲੇ ਬੋਲੁ ॥
	੬		ਭੈ ਬਿਨੁ ਘਾੜਤ ਕਚੁਨਿ ਕਚ ॥
	੧੨	੨	ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਭੂਖ ਬਹੁਤੁ, [6]ਨੈ ਸਾਨੁ ॥ ੨. [7]ਨੈਸਾਨੁ ॥
੧੫੨	੨	੩	[8]ਕਰਣੀ ਕਾਮਣਿ, ਕਰਿ ਮਨ ਲਏ ॥
	੬	੪	ਮੂਈ [9]ਸੁਰਤਿ, ਬਾਦੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥ ੨. ਸੂਰਤਿ ॥
	੧੩	੫	ਜਲ [10]ਪੁਰਾਇਨਿ, [11]ਰਸ ਕਮਲ [12]ਪਰੀਖ ॥
	੧੮	੬	ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤੇ, ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੯	੬	[13]ਸਾਝ [14]ਬਿਹਾਗ ਤਕਹਿ ਆਗਾਸੁ ॥
੧੫੩	੨	੬	ਮਨੁ ਤਨੁ ਦੇ, ਲੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
	੪	੭	ਤਰੁ ਤਾਰੀ, ਮਨਿ ਨਾਮੁ ਸੁ ਚੀਤੁ ॥
	੫	੭	ਅਗਨਿ ਪਾਣੀ, ਬੋਲੈ [15]ਭੜਵਾਉ ॥

---

੧ ਜੈਨੀ ਸਰੇਵੜੇ । ੨ ਸੌ। ੩ ਕਾਠ ਦਾ ਠੂਠਾ, ਬੇੜੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਢਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸੌ ਬੁਕ। ੪ ਕਰਿਆ ਕਰੇ। ੫ ਜਸ। ੬ ਨਦੀ ਦੇ ਸਾਣ=ਸਦ੍ਰਸ। ੭ ਪ੍ਰਗਟ। ੮!ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਕਾਮਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਮਨ ਨੇ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ੯ ਦੇਹ ਅਧਿਆਸਣ ਬ੍ਰਿਤੀ (ਵਾ) ਸੂਰਤ ਸ਼ਕਲ। ੧੦ ਚੁਪੱਤੀ। ੧੧ ਪਾਣੀ। ੧੨ ਪਰਖਣਾ ਕਰੇ। ੧੩ ਰਾਤ। ੧੪ ਦਿਨ। ੧੫ ਭੜਕੀ ਹੋਈ ਹਵਾ, ਭੜ=ਅਗਨੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਉ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫੩	੧੪	੯	ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਸੁਮਰਣੁ ਦਿਖਾਏ ॥
੧੫੪	੫	੧੦	ਤਨ ਮਹਿ ਮੈਲੁ ਨਾਹੀ, ਮਨੁ ਰਾਤਾ ॥
	੭	੧੧	ਅਨ ਭੈ ਵਿਸਰੇ, ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ॥
	੧੨	੧੨	[1]ਤੁਰੀਆਵਸਥਾ, ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ, ਹਰਿ ਜਾਨੁ ॥
੧੫੫	੧	੧੩	ਨਿੰਦਾ [2]ਚਿੰਦਾ ਕਰਹਿ ਪਰਾਈ, ਝੂਠੀ [3]ਲਾਇਤਬਾਰੀ ॥
	੨	੧੩	[4]ਹੰਸੁ ਚਲਿਆ ਤੂੰ ਪਿਛੈ ਰਹੀਏਹਿ, ਛੁਟੜਿ ਹੋਈਅਹਿ ਨਾਰੀ ॥
	੩	੧੩	ਤੂੰ ਕਾਇਆ ਰਹੀਅਹਿ [5]ਸੁਪਨੰਤਰਿ, ਤੁਧੁ ਕਿਆ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ ॥
	੫	੧੩	ਹਉ ਖਰੀ ਦੁਹੇਲੀ ਹੋਈ, ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੋਈ ॥
	੧੨	੧੩	ਉਸਾਰਿ [6]ਮੜੋਲੀ ਰਾਖੈ ਦੁਆਰਾ, ਭੀਤਰਿ ਬੈਠੀ [7]'ਸਾ' ਧਨਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇਲ ਕਰੇ ਨਿਤ ਕਾਮਣਿ, ਅਵਰਿ ਲੁਟੇਨਿ ਸੁ ਪੰਚ ਜਨਾ ॥ ੨. ਲੁਟੇ ਨਿਸੁ ॥

---

੧ ਚੌਥੀ ਭੂਮਕਾ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਹਾਂ ਦਾ ਸਾਖੀ ਤਿੰਨਾਂ ਅਵਸਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਰਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ। ਤਿੰਨੇ ਅਵਸਥਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿਭਚਾਰੀ ਹਨ। ਜਾਗ੍ਰਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸਥੂਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਵਾਲਾ, ਸੁਪਨ ਵਿਚ ਸੂਖਮ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਵਾਲਾ, ਸਖੋਪਤ ਵਿਚ ਅਵਿਦਿਆ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਵਾਲਾ ਤਿੰਨਾਂ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਖੀ ਤੁਰੀਆ ਹੈ। ੨ ਉਸਤਤ। ੩ ਚੁਗਲੀ। ੪ ਜੀਵ। ੫ ਸੰਸਾਰ। ੬ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਮਟੀਲੀ। ੭ ਜਿੰਦ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫੫	੧੪	੧੩	ਕਾਮਣਿ ਲੋੜੈ ਸੁਇਨਾ ਰੁਪਾ, ਮਿਤ੍ਰ ਲੁੜੇਨਿ ਸੁ ਖਾਧਾ-ਤਾ ॥
	੧੭	੧੫	ਏਕੁ [1]ਸਬਦੁ ਦੂਜਾ ਹੋਰੁ [2]ਨਾਸਤਿ, ਕੰਦ [3]ਮੂਲਿ ਮਨੁ ਲਾਵਸਿ-ਤਾ ॥ ਏਕ ਸੁ ਚਰਣੀ ਜੇ ਚਿਤੁ ਲਾਵਹਿ, ਲਬਿ ਲੋਭਿ ਕੀ ਧਾਵਸਿ-ਤਾ ॥
੧੫੬	੩	੧੫	ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕੁ, 'ਨਾਗੀ' ਦਾਝੈ ॥ (ਨਾਂਗੀ ਬੋਲੋ)
	੧੨	੧੭	ਹਟ ਪਟਣ [4]'ਬਿਜਮੰਦਰ' ਭੰਨੈ, ਕਰਿ ਚੋਰੀ ਘਰਿ ਆਵੈ ॥
	੧੮	੧੮	[5]ਅਨਤਾ ਧਨੁ ਧਰਣੀ ਧਰੈ, [6]'ਅਨਤ' ਨ [7]ਚਾਹਿਆ ਜਾਇ ॥
			ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩
੧੫੮	੧੧	੨੩	[8]ਸੁਥਾਉ ਸਚੁ, ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ॥
	੧੨	੨੩	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ, ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਇ ॥
੧੫੯	੧	੨੪	ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਵਹਿ, ਬਿਨੁ [9]ਅਸਨੇਹ ॥
	੭	੨੪	ਮਨੁ [10]ਮੈ [11]ਮਤੁ [12]ਮੈਗਲ [13]ਮਿਕਦਾਰਾ ॥

---

੧ ਇਕ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਚਾ ਹੈ। ੨ ਦੂਜਾ ਹੋਰ ਨਾਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ। ੩ ਕੰਦ=ਡਾਹਣਿਆਂ ਨਾਲ ਲਗਣ ਵਾਲੇ ਫਲ ਤੇ ਮੂਲ=ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲੀਆਂ ਆਦਿ (ਵਾ) ਕੰਦ ਮੂਲ ਇਕ ਫਲ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੪ ਪੱਥਰ ਦੇ ਚੂਨੇ ਗਚ ਮੰਦਰ। ੫ ਅਨੰਤ। ੬ ਹੋਰ। ੭ ਇਛਾ। ੮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਥਾਉ,ਸਾਧ ਸੰਗਤ। ੯ ਪ੍ਰੇਮ। ੧੦ ਮਮਤਾ ਰੂਪ ਸ਼ਰਾਬ। ੧੧ ਮਸਤ। ੧੨ ਹਾਥੀ। ੧੩ ਮਨਿੰਦ, ਸਦ੍ਰਿਸ਼, ਬਰਾਬਰ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੬੦	੧੧	੨੯	ਪਉਣੁ ਪਾਨੀ ਬੈਸੰਤਰੁ, ਸਭਿ [1]ਸਹਲੰਗਾ ॥
੧੬੨	੯	੩੫	ਇਤਨੇ ਜਨਮ ਭੂਲਿ ਪਰੇ ਸੇ, ਜਾ ਪਾਇਆ ਤਾ ਭੂਲੇ ਨਾਹੀ ॥
	੧੦	੩੫	ਤੇਰਾ [2]ਸਬਦੁ 'ਤੂਹੈ' ਹਹਿ ਆਪੇ, ਭਰਮੁ ਕਹਾ ਹੀ ॥ (ਕਹਾਂ ਬੋਲਣਾ)
੧੬੩	੧੨	੩੯	ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ, ਸੋ ਗੁਰੁ ਹਮ ਕੀਨੀ ॥
੧੬੪	੨	੩੯	ਖਤ੍ਰੀ ਕਰਮ ਕਰੇ, [3]ਸੂਰਤਣੁ ਪਾਵੈ ॥
	੧੨	੪੧	ਸਾਰਿੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਬਸੈ ਜਲਧਾਰਾ ॥
੧੬੫	੨	੪੩	ਜਿਤੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ, ਹਰਿ ਧਣੀ ॥
	੬	੪੩	ਕ੍ਰਿਸਨੁ [4]ਬਲਭਦ੍ਰੁ, ਗੁਰ ਪਗ ਲਗਿ ਧਿਆਵੈ ॥
	੧੪	੪੫	ਹਰਿ ਵਣਜੁ ਕਰੋਵੈ, ਦੇ ਰਾਸਿ ਰੇ ॥
	੧੯	੪੬	ਤਿਉ ਹਰਿ ਜਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਿ ਰਾਖਦਾ, ਦੇ ਆਪਿ ਹਥਾਸਾ ॥
			ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਮੈ ਮੂਰਖ, ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਮੇਰੇ ਗੁਸਈਆ ॥
੧੬੬	੧੬	੪੮	ਨਰੁ ਪ੍ਰਾਣੀ ਚਾਕਰੀ ਕਰੇ, ਨਰਪਤਿ ਰਾਜੇ ਅਰਥਿ ਸਭ ਮਾਇਆ ॥
੧੬੭	੫	੪੯	ਮਤੁ ਨਿਰਗੁਣ ਹਮ ਮੇਲੇ ਕਬਹੂੰ, ਅਪੁਨੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥
	੧੪	੫੦	ਮੇਰੇ ਰਾਮ, ਇਹ ਨੀਚ ਕਰਮ ਹਰਿ ਮੇਰੇ ॥
	੧੮	੫੦	ਰਸ ਅਨਿ ਭੋਗਾਣੀ ॥

---

੧ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਥ ਲਗਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨ ਸੰਸਾਰ। ੩ ਸੂਰਮਤਾ ਬਹਾਦਰੀ। ੪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਈ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੬੯	੩	ਪ੧	ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਹਮ ਬਾਰਿਕ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਹੈ ਇਆਣੇ ॥
	੬	ਪ੧	ਜੈਸੇ [1]ਕਾਤੀ ਤੀਸ ਬਤੀਸ ਹੈ, ਵਿਚਿ ਰਾਖੈ ਰਸਨਾ, ਮਾਸ ਰਤੁ ਕੇਰੀ ॥
			ਕੋਈ ਜਾਣਹੁ ਮਾਸ ਕਾਤੀ ਕੈ ਕਿਛੁ ਹਾਥਿ ਹੈ, ਸਭ ਵਸ ਗਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇਰੀ ॥
	੮	ਪ੧	ਜਰਾ ਮਰਾ ਤਾਪੁ [3]ਸਿਰਤਿ [4]ਸਾਪੁ, ਸਭੁ ਹਰਿ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ,
	੯	ਪ੧	ਐਸਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ, ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਨਿਤਿ ਧਿਆਵਹੁ, ਜਨ ਨਾਨਕ, ਜੋ ਅੰਤੀ [5]ਅਉਸਰਿ ਲਏ ਛਡਾਇਆ ॥
੧੬੯	੧੫	ਪਪ	ਆਪੇ ਸਾਹ ਵਡੇ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ਹਮ ਵਣਜਾਰੇ ਹਹਿ ਤਾਚੇ ॥
੧੭੦	੧	ਪ੬	ਮਿਲਿ ਸਤਿਗੁਰ ਮੀਠ ਰਸ ਗਾਨੇ ॥
	੧੯	ਪ੯	ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਖਿਨੁ ਨ ਟਿਕੈ ਬਹੁ ਰੰਗੀ, ਦਹ ਦਹਦਿਸ ਚਲਿ ਚਲਿ ਹਾਢੇ ॥
੧੭੧	੧੫	੬੧	ਮਨਮੁਖ ਹੀਅਰਾ ਅਤਿ ਕਠੋਰੁ ਹੈ, ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਕਾਰ [6]ਕਰੀਠਾ ॥ ੨. [7]ਕਾਰਕ ਰੀਠਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੪
੧੭੨	੧੯	੬੫	ਮਤਿ ਮਾਤਾ ਮਤਿ ਜੀਉ, ਨਾਮੁ ਮੁਖਿ ਰਾਮਾ ॥
੧੭੩	੫	੬੫	ਮਨੁ ਮੋਰੁ [8]ਕੁਹੁਕਿਅੜਾ, ਸਬਦੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ॥

੧ ਦੰਦਾਂ ਰੂਪ ਕੈਂਚੀ। ੨ ਚਲਣਾਂ। ੩ ਛਿਲਤ ਲਗਣੀ ਜਾਂ ਅੱਧਾ ਸਿਰ ਦੁਖਣਾਂ ਜਾਂ ਠੰਢਾ ਤੱਤਾ ਤਾਪ। ੪ ਸਰਪ ਜਾਂ ਸਰਾਪ। ੫ ਵੇਲੇ। ੬ ਕਾਲਾ ਚੋ। ੭ ਕੌੜਾ ਰੀਠਾ। ੮ ਮੋਰ ਦਾ ਬੋਲਣਾ, ਕੂਕਣਾਂ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੭੪	੭	੬੭	ਸਤਿਗੁਰੁ [1]ਵਿਸਟੁ ਮੇਲਿ ਮੇਰੇ ਗੋਵਿੰਦਾ, ਹਰਿ ਮੇਲੇ ਕਰਿ [2]ਰੈਬਾਰੀ ਜੀਉ ॥
੧੭੫	੮	੬੯	ਸਤਿਗੁਰ 'ਮਤਿ', ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਪਰਗਾਸਾ ਜੀਉ ॥
	੧੪	੭੦	ਮੈ [3]'ਵੇਦਨ' ਪ੍ਰੇਮੁ, ਹਰਿ ਬਿਰਹੁ ਲਗਾਈ ਜੀਉ ॥
			ਮਹਲਾ ੫
	੧੯	੭੧	[4]ਕੁਸਲੁ ਨ ਗ੍ਰਿਹਿ, ਮੇਰੀ ਸਭ ਮਾਇਆ ॥
੧੭੬	੧	੭੧	ਲਸਕਰ [5]ਜੋੜੇ, [6]'ਨੇਬ' [7]ਖਵਾਸਾ ॥
	੮	੭੧	ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਭਵਹਿ, ਧੁਰਿ ਕਿਰਤਿ ਲਿਖਿਆਸਾ ॥
	੧੩	੭੨	ਕਈ ਜਨਮ, ਗਰਭ [8]ਹਿਰਿ [9]ਖਰਿਆ ॥
੧੭੮	੧੧	੭੮	ਜੋ ਉਬਰੇ, ਸੇ ਬੰਧਿ 'ਲਕੁ' ਖਰੇ ॥
	੧੨	੭੮	ਉਨਤੇ ਦੁਗੁਣ, ਦਿੜੀ ਉਨ ਮਾਏ ॥
	੧੬	੭੮	ਕਿਆ ਕੋ ਕਹੈ, ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਨੈ ॥
	੧੯	੭੯	ਬਹੁਤੁ ਸਿਆਣਪ, [10]ਆਗਲ ਭਾਰਾ ॥
੧੭੯	੨	੭੯	ਅਗਨਿ, ਸੀਤ ਕਾ, ਲਾਹਸਿ ਦੂਖ ॥
	੧੩	੮੧	[11]ਮਹਰ [12]'ਮਲੂਕ', ਹੋਇ ਦੇਖਿਆ [13]ਖਾਨ ॥
੧੮੦	੧	੮੨	[14]ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ, [15]ਉਆਹੂ ਲਪਟੇਰਾ ॥
	੨	੮੨	ਕਵਨ ਸੁ ਮਤਿ, ਜਿਤੁ ਤਰੈ ਇਹ ਮਾਇ ॥

---

੧ ਵਿਚੋਲਾ। ੨ ਵਿਚੋਲਗੀ। ੩ ਪੀੜਾ। ੪ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ੫ ਪੁਸ਼ਾਕੇ। ੬ ਚੋਬਦਾਰ। ੭ ਚੌਰਦਾਰ। ੮ ਛਣਕੇ। ੯ ਖਰ ਜਾਣਾਂ। ੧੦ ਬਹੁਤਾ, ਪ੍ਰਲੋਕ, ਦਾ ਆਕੇ, ਗਲ ਵਿਚ। ੧੧ ਗੁਜਰਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਾਰ। ੧੨ ਬਿਲੋਚਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਾਰ, ਕੋਮਲ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਲਿਬਾਸ ਵਾਲਾ। ੧੩ ਬਹਾਦਰ ਪਠਾਣ। ੧੪ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਫੇਰ। ੧੫ ਉਸ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੮੦	੨	੮੨	ਜੋ [੧]'ਹਲਾਹਲ' ਸੋ ਪੀਵੈ ਬਉਰਾ ॥
			(ਹਲਾ ਹਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ)
	੧੭	੮੪	ਬਨਸਪਤਿ ਮਉਲੀ, ਫਲ ਫੁਲ ਪੇਡੇ ॥
			(ਬਨੱਸਪਤਿ ਪੜੋ)
	੧੮	੮੪	[੨]ਆਨ 'ਨ' ਰਸ ਕਸ, [੩]ਲਵੈ ਨ ਲਾਈ ॥
			੨. [੪]ਆਨਨ ॥
੧੮੧	੨	੮੫	ਨਾਮ ਰਤਨ, ਕੋ ਕੋ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥
	੧੦	੮੬	ਸਦਾ [੫]ਅਲਿਪਤੁ, ਜੋਗ ਅਰੁ ਜੁਗਤੇ ॥
੧੮੨	੧	੮੮	ਬਿਆਪਤ, ਧਨ ਨਿਰਧਨ ਪੇਖਿ ਸੋਭਾ ॥
			(ਨੋਟ–ਸਾਰੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਬਿਆਪਤ ਤੇ ਹਨ ।)
	੧੧	੮੯	[੬]ਮੁਸਨਹਾਰ ਪੰਚ [੭]ਬਟਵਾਰੇ ॥
			ਸੂਨੇ ਨਗਰਿ, ਪਰੇ ਠਗਹਾਰੇ ॥
੧੮੩	੮	੯੧	ਸਾਧ ਸੰਗਿ, 'ਤਾ' ਬੈਠਨੁ ਪਾਵਉ ॥
੧੮੪	੪	੯੪	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ, ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਜਾਪੇ ॥
	੫	੯੪	ਕਰਣ ਕਰਾਵਨਹਾਰ, ਦਇਆਲ ॥
	੧੯	੯੬	ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ, ਅਉਖਧੁ, [੮]ਪੁਨਹਚਾਰੁ ॥
੧੮੫	੧੨	੯੮	ਜੋ [੯]'ਬਿਬਰਜਤ' ਤਿਸ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ॥
	੧੭	੯੯	ਤਿਸੁ ਨਾਰੀ ਕਉ, ਦੁਖੁ ਨ [੧੦]ਜਮਾਨੈ ॥

੧ ਜ਼ਹਿਰ, ਸੰਖੀਆ, ਨਿੰਦਾ । ੨ ਹੋਰ ਨਾ ਰਸ ਨਾ ਕਸ ਅਰਕ ਆਦਿ । ੩ ਬਰਾਬਰ । ੪ ਮੁਖ । ੫ ਨਿਰਲੇਪ । ੬ ਲੁਟਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਆਦਿਕ । ੭ ਰਾਹ ਮਾਰ । ੮ ਪੁੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕਾਰਜ (ਵਾ) ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ । ੯ ਰੁਕਾਵਟ । ੧੦ ਸੰਸਾਰ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੯੭	੫	੧੦੬	ਆਪਨ ਤਨੁ ਨਹੀ, ਜਾ ਕੋ ਗਰਬਾ ॥
	੧੯	੧੦੯	ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਮੋਹਿ [1]ਅਸਨਾਹਾ ॥
੧੯੮	੨	੧੧੦	ਤਾ ਕਉ, ਕਛੁ ਨਾਹੀ [2]'ਕਾਲੰਗਾ' ॥
	੧੦	੧੧੨	ਕਾਹੇ ਕਉ, ਮੂਰਖ [3]ਭਖਲਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੧੩	[4]ਭੂਮੀਆ, ਭੂਮਿ ਊਪਰਿ ਨਿਤ [5]ਲੁਝੈ ॥
	੧੭	੧੧੪	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਸਰਣਿ, ਜਨ 'ਤਾਕੀ' ॥
	੧੮	੧੧੪	ਪੂਰੀ ਸੋਭਾ, ਪੂਰਾ [6]'ਲੋਕੀਕ' ॥
੧੯੯	੩	੧੧੫	ਸੰਤ 'ਸੁ' [7]ਪ੍ਰਸੰਨ, ਆਏ ਵਸਿ ਪੰਚਾ ॥
	੧੪	੧੧੮	ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ, ਜਨ [8]'ਕਉ' ਧਾਰੈ ॥
			੨. [9]ਜਨਕ ਉਧਾਰੈ ॥
੧੯੧	੧੭	੧੨੯	ਜਿਤੁ ਭੇਟੇ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਜੋਗ ॥
੧੯੪	੧	੧੪੦	ਕਰੈ [10]'ਦੁਹਕਰਮ', ਦਿਖਾਵੈ ਹੋਰੁ ॥
੧੯੫	੬	੧੪੬	ਹਰਿਦਿਨੁ, ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ॥੨.ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਦਿਨੁ
	੧੧	੧੪੭	ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ, ਸਗਲ [11]ਬਿਪਰੀਤਿ ॥
੧੯੮	੩	੧੬੦	ਓਹੁ ਬਿਖਈ, ਓਸੁ ਰਾਮ ਕੋ ਰੰਗੁ ॥
	੪	੧੬੦	ਜਿਉ 'ਕਾ[12]ਪੁਰਖੁ' [13]ਪੁਚਾਰੈ ਨਾਰੀ ॥
	੫	੧੬੦	[14]'ਗਾਡਰ' ਲੇ, ਕਾਮਧੇਨੁ ਕਰਿ ਪੂਜੀ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮ। ੨ ਕਲੰਕ। ੩ ਭੜਕਦਾ ਹੈ। ੪ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜਾ। ੫ ਝਗੜਦਾ ਹੈ। ੬ ਲੋਕ ਪ੍ਰੀਤੀ। ੭ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਈ। ੮ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨੇ ਜੋਗ ਹੈ। ੯ ਜਨਕ ਦਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੧੦ ਖੋਟੇ ਕਰਮ। ੧੧ ਉਲਟੀ ਰੀਤੀ। ੧੨ ਹੀਜੜਾ, ਸ਼ਰਧਾ ਹੀਨ। ੧੩ ਮੁਖ ਨਾਲ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣਾ। ੧੪ ਭੇਡ, ਭੂਤ ਉਪਾਸ਼ਨਾਂ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੯੯	੪	੧੬੫	ਏਕੋ ਸਿਮਰਿ, ਨ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ॥
	੭	੧੬੬	ਮੁਇਆ ਉਨ ਤੇ, ਕੋ ਵਰਸਾਂਲੇ ॥
	੯	੧੬੬	[1]ਦਾਰਨ ਦੁਖ [2]ਦੁਤਰ ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੧੫	੧੬੮	[3]'ਮਹਜਰੁ' ਝੂਠਾ, 'ਕੀਤੋਨੁ' ਆਪਿ ॥
੨੦੦	੧	੧੬੯	ਅਹੰ-ਬੁਧਿ, ਮਨ ਪੂਰਿ [4]ਥਿਧਾਈ ॥ ੨. ਬਿਧਾਈ ॥
	੮	੧੭੧	ਸਾਧੂ [5]ਸੰਗਮਿ, ਹੈ ਨਿਸਤਾਰ ॥
੨੦੧	੫	੧੦੭	ਜੀਆਂ ਕੁਹਤ, ਨ ਸੰਗੇ ਪਰਾਣੀ ॥ (ਕੁਹੱਤ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
੨੦੨	੬	੧੧੧	ਬਹੁਤੁ [6]ਉਰਧ ਤਪ, ਸਾਧਨ ਸਾਧੇ ॥
੨੦੩	੩	੧੧੫	[7]ਗਰਤ ਪਰਤ, ਗਹਿ ਲੇਹੁ [8]ਅੰਗੁਰੀਆ ॥
	੩	੧੧੫	ਸ੍ਰਵਨਿ ਨ [9]ਸੁਰਤਿ, ਨੈਨ ਸੁੰਦਰ ਨਹੀ ॥
	੪	੧੧੫	ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਅਨਾਥ 'ਕਰੁਣਾਮੈ', ਸਾਜਨ ਮੀਤ ਪਿਤਾ [10]ਮਹਤਰੀਆ ॥
	੭	੧੧੬	[11]ਦਯ ਗੁਸਾਈ ਮੀਤੁਲਾ, ਤੂੰ ਸੰਗਿ ਹਮਾਰੈ ਬਾਸੁ ਜੀਉ ॥
	੯	੧੧੬	ਹਸਤ [12]ਅਲੰਬਨੁ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭ, ਗਰਤਹੁ ਉਧਰੁ ਗੋਪਾਲ ॥

---

੧ ਭਿਆਨਕ। ੨ ਕਠਨ ਤਰਨਾਂ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ। ੩ ਪੰਜਾਹ ਸੱਠ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਸਖਤਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਕ ਸ਼ਫੀ ਵਾਸਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਾਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ (ਵਾ) ਮੇਹਜਰ ਨਾਮਾਂ। ੪ ਬੰਧਿਆਈ। ੫ ਇਕੱਤ੍ਰਤਾ। ੬ ਉਲਟੇ ਲਮਕਕੇ। ੭ ਨਰਕ ਰੂਪੀ ਟੋਆ (ਵਾ) ਮੋਹ। ੮ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਉਂਗਲੀ। ੯ ਗਿਆਤਿ। ੧੦ ਮਾਤਾ। ੧੧ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੧੨ ਆਸਰਾ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੦੪	੩	੧੧੮	ਨਾਹਿਨ ਦਰਬੁ ਨ ਜੋਬਨ ਮਾਤੀ, ਮੋਹਿ ਅਨਾਥ ਕੀ ਕਰਹੁ ਸਮਾਈ ॥
੨੦੫	੨	੧੨੨	ਏਕਾ ਸੰਗਤਿ ਇਕਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਸਤੇ, ਮਿਲਿ ਬਾਤ ਨ ਕਰਤੇ ਭਾਈ ॥
	੩	੧੨੨	ਜਿਸਕਾ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਿਨਿ ਦੀਆ [੧]'ਤਾਲਾ, [੨]'ਕੁੰਜੀ ਗੁਰ [੩]'ਸਉਪਾਈ' ॥
	੧੧	੧੨੩	ਨਉ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਇਕ ਠਾਈ, ਤਉ ਬਾਹਰਿ ਕੈਠੈ ਜਾਇਓ ॥
੨੦੬	੨	੧੨੫	ਏਕ ਬਾਤ ਸੁਨਿ 'ਤਾਕੀ' ਓਟਾ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟਿ ਜਾਹੀ ॥
	੩	੧੨੫	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸੰਤ ਮਿਲੇ ਮੋਹਿ, ਤਿਨ ਤੇ ਧੀਰਜੁ ਪਾਇਆ ॥
	੭	੧੨੬	ਏਕ [੪]ਮਹਲਿ ਤੂੰ ਆਪੇ ਆਪੇ, ਏਕ ਮਹਲਿ ਗਰੀਬਾਨੋ ॥
	੯	੧੨੬	ਜੈਸਾ ਭੇਖੁ ਕਰਾਵੈ ਬਾਜੀਗਰੁ, ਓਹੁ ਤੈਸੋ ਹੀ ਸਾਜੁ ਆਨੈ ॥
	੧੧	੧੨੬	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਅਪਰੰਪਰ ਸੁਆਮੀ, ਕੀਮਤਿ ਅਪੁਨੇ [੫]ਕਾਜੀ ॥

(ਕਾੱਜੀ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਜਿੰਦਾ। ੨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ। ੩ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸਉਂਪ ਦਿਤਾ। ੪ ਸ੍ਰੀਰ। ੫ ਕੰਮਾਂ ਦੀ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੦੬	੧੩	੧੨੭	ਉਰਝਿ ਰਹਿਓ ਰੇ [1]ਬਾਵਰ [2]ਗਾਵਰ, ਜਿਉ ਕਿਰਖੈ ਹਰਿਆਇਓ ਪਸੂਆ ॥
	੧੬	੧੨੭	ਕਰਤ ਕਰਤ ਇਵਹੀ ਬਿਰਧਾਨੇ, ਹਾਰਿਓ [3]ਉਕਤੇ ਤਨੁ [4]ਖੀਨਸੂਆ ॥
	੧੭	੧੨੭	ਜਗੁ ਐਸਾ, ਮੋਹਿ ਗੁਰਹਿ ਦਿਖਾਇਓ, ਤਉ ਸਰਣਿ ਪਰਿਓ ਤਜਿ [5]'ਗਰਬਸੂਆ' ॥
੨੦੭	੭	੧੨੯	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਠਾਕੁਰ ਨਾਮੁ ਤੁਮਰਾ, ਸੁਖਦਾਈ ਨਿਰਮਲ 'ਸੀਤਲੋਹੀ' ॥
੨੦੮	੮	੧੩੩	ਅਨੂਪ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਮੁ ਸੁਨਹੁ, ਸਗਲ ਧਿਆਇ-ਲੇ ਮੀਤਾ ॥
	੧੭	੧੩੪	ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਦਰਸਨੁ ਚਾਹੈ, ਜੈਸੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਓਹ ਚੰਦ ਚਕੋਰੀ ॥ ਰਾਮ ਸੰਤ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਏਕੁ ਜਨੁ, ਕਈ ਮਹਿ ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ॥
	੧੮	੧੩੪	ਜਾ ਕੈ ਹੀਐ ਪ੍ਰਗਟੁ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਆ, ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਰਸਨ ਰਮੋਰੀ ॥
੨੦੯	੨	੧੩੫	ਤੁਮਰਾ ਮਰਮੁ ਤੁਮਾਹੀ ਜਾਨਿਆ, ਤੁਮ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ॥

---

੧ ਕਮਲੇ। ੨ ਬੇ ਸਮਝ। ੩ ਬਾਣੀ ਬੋਲਣ ਵਲੋਂ ਭੀ ਹਾਰ ਗਿਆ। ੪ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਲ ਭੀ ਨਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ੫ ਹੰਕਾਰ, ਅਸੂਆ=ਈਰਖਾ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੦੯	੫	੧੩੫	ਐਸਾ ਨਿਧਾਨੁ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ, ਹਰਿ ਜਨ, ਚਲੈ ਹਮਾਰੈ ਸਾਥੇ ॥
	੧੦	੧੩੬	ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਪੀਓ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ ਅਨਭੈ ਠਹਰਾਇਓ ॥
੨੧੦	੬	੧੩੮	ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਲੋਭਿ ਮੋਹਿ ਮਨੁ ਲੀਨੋ, ਨਿਰਗੁਣ ਕੇ ਦਾਤਾਰੇ ॥
	੧੩	੧੪੮	ਸਾਗਰ ਲਹਰਿ ਸੰਸਾ ਸੰਸਾਰੁ ਗੁਰੁ ਬੋਹਿਥੁ ਪਾਰ-ਗਰਾਮਨੋ ॥
	੧੩	੧੪੦	ਮਨ [1]ਧਰ, ਤਰਬੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨੋ ॥
	੧੫	੧੪੦	[2]ਮਤਵਾਰੋ, ਮਾਇਆ ਸੋਇਆ ॥
	੧੯	੧੪੧	ਬਖਸੀਸ ਵਜਹੁ ਮਿਲਿ ਏਕੁ ਨਾਮ ॥ (ਵੱਜਹੁ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ)
੨੧੨	੨	੧੪੭	ਤਾ ਕੇ ਕਰ 'ਤਲ', ਨਵ ਨਿਧਿ ਸਿਧਿ ॥
	੫	੧੪੮	ਬੇਬਰਜਤ, ਬੇਦ ਸੰਤਨਾ, 'ਉਆਹੂ' ਸਿਉ, ਰੇ ਹਿਤਨੋ ॥ ਹਾਰ ਜੂਆਰ ਜੂਆ ਬਿਧੇ, ਇੰਦ੍ਰੀ ਵਸਿ ਲੈ ਜਿਤਨੋ ॥
	੯	੧੪੯	ਕਾਮੁ [3]ਕਰੀ, ਜੇ ਠਾਕੁਰ ਭਾਵਾ ॥
	੧੪	੧੫੧	ਚਿੰਤਾਮਣਿ, ਕਰੁਣਾਮਏ ॥
੨੧੩	੧੭	੧੫੫	ਕਾਹੂ ਹੇ, ਗਉਨੁ ਕਰਿ ਹੋ ॥

---

੧ ਟੇਕ ਮਨ ਦੇ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਰਨ ਵਾਸਤੇ ।
੨ ਮਸਤਾਨਾਂ, ਕਮਲਾ । ੩ ਕਰੀ=ਕੰਮ ਜੇ=ਜੇੜਾ, ਓਹੁ ਕੰਮ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਠਾਕਰ ਨੂੰ ਭਾ ਜਾਈਏ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੧੪	੬	੧੫੮	ਆਗੈ ਬਿਖਮ ਪੰਥੁ, ਭੈਆਨ ॥
	੭	੧੫੮	ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਤੂੰ ਸਾਧ ਕੀ, ਹੋ ਕਾਟੀਐ ਜਮ ਜਾਲੁ ॥
	੯	੧੫੮	ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਸੁਖੁ ਨਹੀ, ਹੋ ਸਾਕਤ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ॥
	੧੩	੧੫੯	ਹਰਖ ਸੋਗ, ਹਾਨਿ ਮਿਰਤੁ, ਦੂਖ ਸੁਖ, ਚਿਤਿ ਸਮਸਰਿ, ਗੁਰ ਮਿਲੇ ॥ ਜਉ ਲਉ ਹਉ ਕਿਛੁ ਸੋਚਉ ਚਿਤਵਉ, ਤਉ ਲਉ ਦੁਖਨੁ ਭਰੇ ॥
	੧੪	੧੫੯	ਜੇਤੀ ਸਿਆਨਪ ਕਰਮ ਹਉ ਕੀਏ, ਤੇਤੇ ਬੰਧ ਪਰੇ॥
੨੧੬	੭	੧੬੪	ਊਹਾ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ ਇਹ ਬਿਧਿ, ਓਹੁ ਲੋਗ ਨਹੀ ਪਤੀਆਵੈ ॥ ੨. ਲੋਗਨ ਹੀ ਪਤੀਆਵੈ ॥
	੧੬	੧੬੬	ਕਿਉ ਪੇਖਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ, ਕਵਣ [੧]'ਸੁਕਰਣੀ' ਜੀਉ ॥
੨੧੭	੩	੧੬੬	ਜਿਸੁ ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ, ਤਿਸੁ ਸਭ ਸੁਕਰਣੀ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧੬੮	ਮਨੁ ਤਨੁ ਤੇਰਾ, ਇਹੁ ਜੀਉ 'ਭਿ' [੨]ਵਾਰੇ ਜੀਉ ॥
	੧੩	੧੬੮	ਸਭ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ, ਪ੍ਰਭ ਕੀਆ ਜਾਈ ਜੀਉ ॥
੨੧੮	੧	੧੬੯	ਦੇਇ ਬੁਝਾਰਤ [੩]'ਸਾਰਤਾ', ਸੇ ਅਖੀ ਡਿਠੜਿਆ ॥
	੨	੧੬੯	ਇਕ-ਸੁ ਦੁਹੁ ਚਹੁ ਕਿਆ ਗਣੀ, ਸਭ ਇਕਤੁ ਸਾਦਿ ਮੁਠੀ ॥

---

੧ ਭਗਤੀ । ੨ ਜੀਉ=ਜਿੰਦਗੀ ਭਿ=ਨਾਂ, ਵਾਰੇ=ਵਾਰਨਾਂ ਕਰੀਏ । ੩ ਇਸ਼ਾਰੇ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੧੯	੨	੧੬੯	ਇਕੁ ਅਧੁ ਨਾਇ ਰਸੀਅੜਾ, 'ਕਾ' ਵਿਰਲੀ ਜਾਇ ਵੁਠੀ ॥
	੧੫	੧੭੨	ਮੀਠੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ਜਿੰਦੂ, ਤੂੰ ਮੀਠੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥
	੧੮	੧੭੨	ਸਾਜਨੁ ਬੰਧੁ 'ਸੁਮਿਤ੍ਰ' ਸੋ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਿਰਦੈ ਦੇਇ ॥
	੧੯	੧੭੨	ਨਾਨਕੁ ਜਾਚਕੁ ਦਰਿ ਤੇਰੈ ਪ੍ਰਭ, ਤੁਧਨੋ ਮੰਗੈ ਦਾਨੁ ॥
			ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੯
੨੨੦	੨	੬	ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਮਹਾ ਸੰਕਟ 'ਬਨ', ਤਾ ਸਿਉ ਰੁਚ ਉਪਜਾਵੈ ॥
	੬	੭	ਸੁਰਗ ਨਰਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਿਖੁ ਏ ਸਭ, ਤਿਉ ਕੰਚਨ ਅਰੁ ਪੈਸਾ ॥
	੧੬	੯	ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਗਾਇ 'ਕਰੁਨਾ-ਮੈ', ਭਵ ਸਾਗਰ ਕੈ ਪਾਰਿ ਉਤਰੁ ਰੇ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧
	੧੯	੧	ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ, 'ਜੀਇ' ਆਈ ਕਾਰਿ ॥
੨੨੧	੧੨	੨	ਰਾਜ ਦੁਆਰੈ, ਸੋਭ ਸੁ ਮਾਨੈ ॥
	੧੩	੨	[1]ਨੰਨਾਕਾਰੁ, ਨ ਕੋਇ ਕਰੇਈ ॥
	੧੯	੨	ਤਨਿ ਮਨਿ ਸੂਚੇ, ਸਾਚੁ ਸੁ ਚੀਤਿ ॥
੨੨੨	੪	੩	ਕਾਮਿ [2]ਬਿਰੂਧਉ, ਰਹੈ ਨ ਠਾਇ ॥

੧ ਰੁਕਾਵਟ। ੨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਕਾਮ ਨੂੰ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੨੨	੧੭	੪	ਮਨਮੁਖ [1]ਕੁਚੀਲ, [2]ਕੁਛਿਤ [3]ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ (ਕੁਛਿੱਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੨੨੩	੯	੬	[4]ਅਧਿਆਤਮ ਕਰਮ ਕਰੇ, ਤਾ ਸਾਚਾ ॥
੨੨੪	੧੪	੯	[5]'ਜਗਨ' ਕਰੈ, ਬਹੁ ਭਾਰ ਅਫਾਰੀ ॥ (ਜੱਗਨ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੧੫	੯	ਬਿਨੁ ਗੁਰ, ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇ, 'ਅਭੇਵੈ' ॥
	੧੭	੯	'ਸਹਸਬਾਹੁ', ਮਧੁ ਕੀਟ ਮਹਿਖਾਸਾ ॥
	੧੯	੯	ਜਰਾਸੰਧਿ, ਕਾਲਜਮੁਨ ਸੰਘਾਰੇ ॥
			ਰਕਤਬੀਜੁ, ਕਾਲੁ ਨੇਮੁ ਬਿਦਾਰੇ ॥
੨੨੫	੯	੧੦	ਨੈਨ [6]'ਸਲੋਨੀ' ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥
	੧੧	੧੦	ਲਸਕਰ ਨੇਬ, 'ਖਵਾਸੀ' [7]ਪਾਜੇ ॥
	੧੨	੧੦	ਤਾਜ [8]ਕੁਲਹ, ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰੁ ਬਨਾਵਉ ॥
	੧੩	੧੦	ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ, ਨ ਸਵੌਰਸਿ ਕਾਜਾ ॥
	੧੫	੧੧	ਸੇਵਾ ਏਕ, ਨ 'ਜਾਨਸਿ' ਅਵਰੇ ॥
			ਪਰਪੰਚ ਬਿਆਧਿ, ਤਿਆਗੈ [9]ਕਵਰੇ ॥
			ਭਾਇ ਮਿਲੈ, ਸਚੁ ਸਾਚੈ [10]ਸਚੁਰੇ ॥
	੧੭	੧੧	ਦੁਰਮਤਿ ਅਗਨਿ, ਜਗਤ ਪਰ-ਜਾਰੇ ॥
	੧੮	੧੧	ਕਾਮੁ ਚਿਤੈ, ਕਾਮਣਿ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

---

੧ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਕਰਕੇ। ੨ ਖੋਟੀ ਧਰਤੀ ਬੁਧ। ੩ ਭਿਆਨਕ ਭੈ, ਦਾਇਕ। ੪ ਆਤਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ। ੫ ਜੱਗਾਂ ਨੂੰ। ੬ ਸੁੰਦ੍ਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ। ੭ ਦਾਸ। ੮ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨੀ ਦੀ ਟੋਪੀ ਵਾ ਤਾਜ। ੯ ਕੌੜੇ ਤੇ ਕਦੌਂ ਦੇ। ੧੦ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਨਾਂ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੨੬	੬	੧੨	ਚੋਆ ਚੰਦਨ, ਅਗਰ ਕਪੂਰਿ ॥
	੮	੧੨	ਅਧਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, ਵਿਆਪੈ ਕਾਮੁ ॥
	੯	੧੨	ਬਿਨੁ ਦਮ ਕੇ, ਸਉਦਾ ਨਹੀ ਹਾਟ ॥
	੧੭	੧੩	'ਰਾਜਨੁ' ਜਾਣਿ, ਪਰਮਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ॥
੨੨੭	੭	੧੪	ਰਯਤਿ ਮਹਰ, 'ਮੁਕਦਮ' ਸਿਕਦਾਰੈ ॥
੨੨੮	੪	੧੬	[1]ਉਪਜੰਪਿ, ਦਰਸਨੁ ਕੀਜੈ ਤਾ ਕਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥
੨੨੯	੧੫	੧	ਸੂਤਕਿ 'ਕਰਮਨ' ਪੂਜਾ ਹੋਇ ॥
			੨. [2]ਕਰਮ ਨ ਪੂਜਾ ਹੋਇ ॥
੨੩੧	੧	੪	ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨਿ, ਕੁਮਾਰਗਿ ਪਾਇ ॥
੨੩੨	੧	੬	ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ, ਕਾਲੈ ਕੀ ਸਿਰਿ ਕਾਰਾ ॥
	੨	੬	ਮਾਇਆ ਕਰਿ, [3]'ਮੂਲਜੰਤ੍ਰ' ਭਰਮਾਏ ॥
	੧੧	੭	ਦਾਸਨਿ ਦਾਸ, ਨਿਤ ਹੋਵਹਿ ਦਾਸੁ ॥
੨੩੩	੩	੮	ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਰਮਲਾ, ਸਭਤੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
	੧੫	੯	ਜਿਸਦਾ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਣ ਹੈ, ਤਿਸ ਕੀ ਸਿਰਿ ਕਾਰ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪ ਕਰਹਲੇ
੨੩੪	੪	੧	[4]'ਕਰਹਲੇ' ਮਨ ਪਰਦੇਸੀਆ, ਕਿਉ ਮਿਲੀਐ ਹਰਿ ਮਾਇ ॥
			(ਕਰੱਹਲੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ)

---

੧ ਉਪ=ਸਮੀਪ, ਜੰਪ=ਜਾਕੇ। ੨ ਜਿਸ ਕਰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸੂਤਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਓਹ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ,ਏਹ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ। ੩ ਚੋਂਭੋਲ। ੪ ਬੇ ਮੁਹਾਰੇ ਊਠ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੩੪	੧੦	੧	ਮਨ 'ਕਰਹਲਾ', ਤੂੰ ਮੀਤੁ ਮੇਰਾ, ਪਾਖੰਡੁ ਲੋਭੁ ਤਜਾਇ ॥
			ਜਿਸ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦੇ ਹਰੀ ॥
੨੩੬	੧੩	੨	ਸਹਜੇ, [1]'ਰੁਣ [2]'ਝੁਣੰਕਾਰੁ' ਸੁਹਾਇਆ ॥
੨੩੭	੪	੩	ਸਾਸਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਸਹਿ-ਗੇ ਬੇਦਾ ॥
	੧੧	੪	ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਸੋਚ ਪਾਕ ਹੋਤੀ ॥
	੧੧	੪	ਧੋਤੀ 'ਡੰਡਉਤਿ' [3]'ਪਰਸਾਦਨ' ਭੋਗਾ ॥
੨੩੮	੫	੫	ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ, ਸੋਈ 'ਸੁਗਿਆਨੀ' ॥
	੧੨	੬	ਵਡੇ ਵਡੇ ਜੋ ਦੁਨੀਆ-ਦਾਰ ॥
	੧੬	੬	ਜਾ ਕੈ ਕਾਮਿ, ਤੇਰਾ ਵਡ [4]ਗਮਰੁ ॥
੨੩੯	੨	੭	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ, ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਆਰਜਾਰੀ ॥
	੪	੭	ਕਾਗ [5]'ਬਤਨ' ਬਿਸਟਾ ਮਹਿ ਵਾਸ ॥
			ਸਾਕਤ, ਬੇਸੁਆ ਪੂਤ, ਨਿਨਾਮ ॥
	੫	੭	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ, ਜੈਸੇ [6]ਸੀਙ ਛਤਾਰਾ ॥
	੬	੭	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਕੂਕਰ ਹਰਕਾਇਆ ॥
			ਸਾਕਤ ਲੋਭੀ [7]ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
੨੪੦	੧੪	੧੧	ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ 'ਨਵਤਨੁ' ਨਿਤ ਬਾਲਾ ॥
	੧੬	੧੧	'ਸਰਬਸੁ' ਨਾਮੁ, ਭਗਤ ਕਉ ਦੀਨ ॥ (ਸਰਬੱਸੁ ਨ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੧੨	ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਪੰਥੁ ਡਰਾਉ, ਬਹੁਤੁ ਭੈ-ਹਾਰੀਆ ॥

੧ ਸੁੰਦ੍ਰ। ੨ ਛਣਕਾਰ। ੩ ਮੰਦਰ। ੪ ਪ੍ਰਤਾਪ।
੫ ਦੇਸ ਜਾਂ ਮੁਖ। ੬ ਛੱਤ੍ਰੇ ਦੇ ਸਿੰਗ। ੭ ਸੰਤੋਖ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੪੧	੬	੧੨	ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਭਉਜਲੁ ਤਰੀਐ, ਕਹਉ 'ਪੁਕਾਰੀਆ' ॥
	੧੫	੧੪	ਬਲਤੇ ਜਲਤੇ [1]ਤਉਕਿਆ, ਗੁਰ ਚੰਦਨੁ 'ਸੀਤਲਾਇਓ' ॥
	੧੮	੧੪	ਅਨਾਥਹ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦੀਨ, ਸੰਮ੍ਰਿਥ ਸੰਤ ਓਟਾਇਓ ॥
	੧੯	੧੪	ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਤੁਹਾਰੀ ਠਾਕੁਰ, ਸੇਵਕੁ ਦੁਆਰੈ ਆਇਓ ॥
੨੪੨	੩	੧੫	ਜਿਉ ਉਲਝਾਇਓ ਬਾਲ ਬੁਧਿ, ਕਾਮ ਰਤਿਆ ਨਹੀ ਬਿਸਰਾਨੀ ॥
			੨. ਜਿਉ ਉਲਝਾਇਓ [2]ਬਾਧ ਬੁਧਿ ਕਾ, ਮਰਤਿਆ ਨਹੀ ਬਿਸਰਾਨੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧
	੧੨	੧	ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ-ਗੀ ਬਿਨੁ ਉਰ ਧਾਰੇ ॥
	੧੬	੧	ਸਾਚ ਕੀ ਮਤਿ ਸਦਾ 'ਨਉਤਨ', ਸਬਦਿ ਨੇਹੁ [3]ਨਵੇਲਓ ॥
੨੪੩	੧	੨	ਸੁਣਿ ਨਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ, 'ਏਕਲ-ੜੀ' ਬਨ ਮਾਹੇ ॥
	੭	੨	ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਨੀ-ਘਰੀਆ ਜੀਉ, ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ ਕੂੜਿਆਰੇ ॥
	੮	੨	ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੇ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ, ਤਿਸਹੀ ਕਾ 'ਸੋ' ਹੋਵੈ ॥

---

੧ ਛਿੜਕਣਾਂ। ੨ ਨਾਸ ਹੋਈ ਬੁਧ ਵਿਚ। ੩ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੇਮ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੪੩	੯	੨	ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਕੋਇ ਨ ਪਾਵੈ, ਹਠਿ ਨਿਗ੍ਰਹਿ [੧]'ਬੇਬਾਣੈ' ॥
੨੪੪	੧੯	੨	ਗੁਰ ਆਗੈ ਕਰਉ ਬਿਨੰਤੀ, ਜੇ ਗੁਰ ਭਾਵੈ, ਜਿਉ ਮਿਲੈ ਤਿਵੈ ਮਿਲਾਈਐ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੩
੨੪੫	੪	੩	ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਕੂੜਿ [੨]ਕੁਸਤਿ ਭਰਿਆ [੩]ਗਲਤਾਈ ਪਾਪ ਕਮਾਏ ॥
੨੪੬	੬	੪	ਹਮ ਮਤਿ ਹੀਣ, ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਅੰਧੇ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ॥
	੧੧	੫	ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਹਰਿ ਪਾਏ, ਸਦਾ ਚਿਤੁ ਲਾਏ, ਸਹਜੇ ਸਤਿ ਸੁਭਾਏ ॥
	੧੪	੫	ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖੁ [੪]ਮੁਯੇ ਜੀਉ, ਅਨ ਰਸ ਸਾਦ ਗਵਾਏ ॥
੨੪੭	੨	੫	ਮਾਇਆ ਕਾ ਭ੍ਰਮੁ ਅੰਧੁ ਪਿਰਾ ਜੀਉ,
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫
	੧੪	੧	ਅਰਪਿਆ ਤ ਸੀਸੁ 'ਸੁਥਾਨਿ' ਗੁਰ ਪਹਿ, ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦਿਖਾਇਆ ॥
੨੪੮	੧	੨	ਮੋਹਨ, ਤੇਰੇ ਊਚੇ ਮੰਦਰ, ਮਹਲ ਅਪਾਰਾ ॥
	੯	੨	ਮਲ ਮੂਤ ਮੂੜ ਜਿ ਮੁਗਧ ਹੋਤੇ, ਸਿ ਦੇਖਿ ਦਰਸੁ 'ਸੁਗਿਆਨਾ' ॥

੧ ਉਜਾੜ। ੨ ਉਲਟਾ ਹਠ। ੩ ਗਲਤਾਨ।
੪ ਪਿਆਰੀਏ, ਪਹਾੜੀ ਬੋਲੀ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੪੮	੧੪	੩	ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਪਿ 'ਪਾਵਕੋ', ਤਿਨ [1]ਕਿਲਬਿਖ ਦਾਹਨਹਾਰ ॥
	੧੭	੩	ਕਲਿਮਲਹ ਦਹਤਾ, ਸੁਧੁ ਕਰਤਾ, ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਅਰਾਧੇ ॥
੨੪੯	੩	੩	'ਕਰੁਣਾਮੈ' ਸਮਰਥੁ ਸੁਆਮੀ, ਘਟ ਘਟ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰੀ ॥
	੬	੩	ਬਿਸੰਭਰੁ ਦੇਵਨ ਕਉ ਏਕੈ, ਸਰਬ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥
	੧੨	੫	ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ, ਉਪਾਧਿ ਰਹਤ ਹੋਇ, ਗੀਤ ਗੋਵਿੰਦਹਿ ਗਾਈਐ ॥
	੧੪	੫	ਸਖੀ ਇਛ ਕਰੀ ਨਿਤ ਸੁਖ ਮਨਾਈ, (ਸੁੱਖ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੫	੫	ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ 'ਸੁਰਿਜਨੁ' ਸੁਖਦਾਤਾ, ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਮਾਏ ॥
			ਗਉੜੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਮਹਲਾ ੫
੨੫੦	੩	੧	ਗੁਰਦੇਵ ਦਾਤਾ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਪਦੇਸੈ, ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤੁ [2]ਨਿਰੋਧਰਾ ॥
	੬	੧	ਗੁਰਦੇਵ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲਿ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਹਮ ਮੂੜ ਪਾਪੀ ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰਾ ॥
	੧੭	੩	ਸੋਊ ਸਰਨਿ ਪਰੈ, ਜਿਹ ਪਾਯੰ ॥ (ਪਾਇਅੰ ਪੜੋ) ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੰ ॥
੨੫੧	੧	੪	ਧਨਿ ਤੇਊ, ਜਿਹ ਰੁਚ ਇਆ ਮਨੂਆ ॥

੧ ਪਾਪਾਂ ਰੂਪ ਕੱਖ । ੨ ਨਿਰਾ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫੧	੨	੪	ਜੋ ਏਕ ਛਾਡਿ, ਅਨ 'ਕਤਹਿ' ਨ ਜਾਹੂ ॥
	੧੮	੯	ਰਾਚਿ ਰਹੇ ਬਨਿਤਾ ਬਿਨੋਦ, ਕੁਸਮ ਰੰਗ ਬਿਖ [1]ਸੋਰ ॥
੨੫੨	੧	੧੦	ਹਉ ਹਉ ਕਰਤੇ ਕਰਮੰਰਤ, ਕਰਮ ਰਤ ਤਾ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਫਾਰ ॥ ੨. ਕਰ ਮਰਤ ॥
	੬	੧੦	ਰੇ ਰੇ ਦਰਗਹ, ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ॥
	੧੦	੧੧	ਕੋਊ 'ਸੁਘਰੁ', ਨ ਕੋਊ ਮੂਰਾ ॥
੨੫੩	੨	੧੫	ਜਿਹ ਆਸਰ, ਇਆ ਭਵਜਲੁ ਤਰਨਾ ॥
	੭	੧੫	ਨਾਨਕ ਤੇ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਇਆ ॥
	੮	੧੬	ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁਲੀਨ ਚਤੁਰ, ਮੁਖਿ ਙਿਆਨੀ ਧਨਵੰਤ॥
	੯	੧੬	[2]ਪੂਰਕੁ [3]'ਕੁੰਭਕ' [4]ਰੇਚਕ, 'ਕਰਮਾਤਾ' ॥
	੧੦	੧੬	[5]ਸੋਮਪਾਕ, 'ਅਪਰਸ' [6]ਉਦਿਆਨੀ ॥
	੧੨	੧੭	ਕਕਾ, 'ਕਾਰਨ' ਕਰਤਾ ਸੋਊ ॥
	੧੩	੧੭	ਨਹੀ ਹੋਤ, ਕਛੂ ਦੋਊਬਾਰਾ ॥
੨੫੪	੮	੨੦	ਨਾਮ ਤਤੁ, ਕਲ ਮਹਿ, [7]'ਪੁਨਹਚਰਨਾ' ॥
੨੫੫	੧੨	੨੬	ਝਾਨਹੁ ਇਆ ਬਿਧਿ ਸਹੀ ਚਿਤ, ਝੂਠਉ ਮਾਇਆ ਰੰਗੁ ॥

---

੧ ਰੋਲਾ, ਬਿਖ=ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ। ੨ ਸੁ੍ਆਸਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹੌਣਾਂ। ੩ ਸੁ੍ਆਸਾਂ ਦਾ ਠਹਿਰੌਣਾ। ੪ ਸੁ੍ਆਸਾਂ ਦਾ ਉਤਾਰਨਾਂ। ੫ ਪਾਕ= ਰਸੋਈ(ਸਮ=ਖੁਦ) ਆਪਣੇ ਹਥੀਂ ਰਸੋਈ ਬਨੌਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸੋਮਵਲੀ ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਦ੍ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵਾਲਾ। ੬ ਬਨ ਵਾਸੀ। ੭ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫੫	੧੩	੨੬	ਞਾਣਤ ਸੋਈ ਸੰਤੁ ਸੁਇ, ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਕੀ 'ਚਿਤ' ਭਿੰਨ ॥ ੨. ਕੀਚਤ ॥
	੧੯	੨੭	ਨਾਨਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸੇ, ਕਦਿ ਕੇ ॥
੨੫੬	੮	੩੦	ਢਾਹਨ ਲਾਗੇ ਧਰਮ ਰਾਇ, ਕਿਨਹਿ ਨ ਘਾਲਿਓ ਬੰਧ ॥
	੯	੩੦	[1]ਢੇਰੀ, ਜਾ 'ਮੈ' ਜਮਿ ਮਰੈ, ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ੨. [2]ਜਾਮੈ ॥
	੧੩	੩੧	[3]ਣਾ 'ਹਉ', [4]ਣਾ ਤੂੰ, [5]ਣਹ ਛੁਟਹਿ, ਨਿਕਟਿ ਨ ਜਾਈਅਹੁ ਦੂਤ ॥ ੨. ਣਾ ਹਉਣਾ ॥
	੧੪	੩੧	ਹਉਮੈ ਅਨ ਸਿਉ ਲਰਿ ਮਰੈ, ਸੋ ਸੋਭਾ [6]ਦੂ ਹੋਇ ॥ ੨. ਸੋ ਸੋ [7]ਭਾਦੂ ॥
	੧੫	੩੧	ਮਨੂਆ ਜੀਤੈ ਹਰਿ ਮਿਲੈ, ਤਿਹ [8]'ਸੂਰਤਣ' ਵੇਸ ॥
੨੫੭	੩	੩੨	ਤਾਤਾ ਕਛੂ ਨ ਹੋਈ ਹੈ,
	੫	੩੩	ਅਨਿਕ 'ਬੈਚ' ਬਲ ਛਲ ਕਰਹੁ, ਮਾਇਆ ਏਕ ਉਪਾਵ ॥
	੧੯	੩੬	ਨੰਨਾਕਾਰੁ, ਨ ਹੋਤਾ ਤਾ ਕਹੁ ॥
੨੫੮	੨	੩੭	ਪਪਾ ਪਰ ਮਿਤਿ, ਪਾਰੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
	੪	੩੭	[9]ਪਰਪਚ, ਧ੍ਰੋਹ ਮੋਹ, ਮਿਟ [10]ਨਾਈ ॥

---

੧ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਢੇਰੀ ਹੈ। ੨ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਹੈ। ੩ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਨਾਂ ਮੈਂ। ੪ ਨਾਂ ਜਮਦੂਤੋ ਤੁਸੀ। ੫ ਨਾਂ ਜਮ ਪੁਰੀ। ੬ ਦੂਣੀ ਚੌਣੀ। ੭ ਕਲਿਆਣ। ੮ ਸੂਰਮ-ਤਾਈ ਵਾਲਾ। ੯ ਛਲ। ੧੦ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫੮	੫	੩੯	ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਥਿਤ ਪਾਈ,
			ਫਿਰ ਨ [1]"ਮਿਟੈ' ਨਿਤ ਨੀਤ ॥ ੨. [2]ਫਿਰਨ ॥
	੧੯	੪੨	ਮਾਗਨਿ 'ਮਾਗਤ', ਏਕਹਿ ਮਾਗ ॥
			੨. ਮਾਗਨਿ ਮਾਗ 'ਤ' ਏਕਹਿ ਮਾਗ ॥
੨੫੯	੬	੪੩	ਏਕ ਨਾਮ ਬਿਨੁ, ਕਹ ਲਉ ਸਿਧੀਆ ॥
	੭	੪੩	ਯਾ 'ਉਬਰਨ', ਧਾਰੈ ਸਭੁ ਕੋਊ ॥
			ਉਆਹਿ ਜਪੇ ਬਿਨੁ, [3]ਉਬਰ ਨ ਹੋਊ ॥
	੯	੪੩	ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਮਤਿ, ਪ੍ਰਗਟੀਆਈ ॥
	੧੨	੪੪	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਰ, ਕੀਨੀ ਦਾਤੇ ॥
੨੬੦	੩	੪੭	ਉਆ ਕੀ [4]ਝਾੜਿ, ਮਿਟਤ [5]ਬਿਨਸਾਹੀ ॥
			੨. [6]ਬਿਨ ਸਾਹੀ ॥
	੧੦	੪੯	ਖਖਾ, ਖਰਾ [7]ਸਰਾਹਉ, ਤਾਹੂ ॥
			ਜੋ ਖਿਨ ਮਹਿ, ਊਨੇ, ਸੁਭਰ ਭਰਾਹੂ ॥
	੧੧	੪੯	ਭਾਵੈ ਖਸਮ, ਤ ਉਆ ਸੁਖੁ ਦੇਤਾ ॥
			ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ, ਐਸੋ [8]ਆਗਨਤਾ ॥
੨੬੨	੭	੧	ਏਹੁ ਸਲੋਕੁ, ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਪੜਣਾ ॥†

---

੧ ਮਰੀ ਦਾ ਨਹੀਂ । ੨ ਫਿਰਨਾਂ ਨਿਤ ਨਿਤ ਦਾ । ੩ ਬਚਾਉ । ੪ ਲੜਾਈ । ੫ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ । ੬ ਪਾਪਾਂ ਰੂਪ ਕਾਲਖ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ । ੭ ਸਲੋਹਣਾਂ ਕਰੋ । ੮ ਅਣ ਗਿਣਤ ।

†ਏਹ ਅੱਖਰ ਤਾਂ ਲਿਖੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਠੋਂ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਏਹ ਸਲੋਕ ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਤਾ ਵਾਲਾ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਪੜਨਾਂ, ਛਡਣਾਂ ਨਹੀਂ, ਏਹ ਅੱਖਰ ਵੀ ਪੜਨੇ, ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਤੇ ਸਧਾਰਨ ਪਾਠ ਵਿਚ ਭੀ ਏਹ ਰੀਤੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੬੨	੯	੧	ਆਦਿ ਗੁਰ [1]ਏ ਨਮਹ ॥
੨੬੪	੩	੨	ਅਨਿਕ ਪੁਨਹਚਰਨ ਕਰਤ, ਨਹੀ ਤਰੈ ॥
	੫	੨	ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ਬੰਧੁਨ ਪਰੈ ॥ ੨. ਬੰਧੁ ਨ ॥
੨੬੬	੧	੩	ਭੇਖ ਅਨੇਕ, ਅਗਨਿ ਨਹੀ ਬੁਝੈ ॥ (ਬੁਝੈ ਪੋਲਾ ਪੜੋ)
੨੬੭	੧	੪	ਮੁਖਿ, ਅਪਿਆਉ ਬੈਠ ਕਉ ਦੈਨ ॥
	੧੭	੪	ਕਰਤਾਰ ਕਰੁਣਾ-ਮੈ, ਦੀਨੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰੈ ॥
੨੬੮	੬	੫	ਏਕ ਬਸਤੁ ਕਾਰਨਿ, [2]ਬਿਖੋਟਿ ਗਵਾਵੈ ॥
੨੬੯	੭	੫	ਮਨਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਮੁਖਹੁ ਗੰਢ ਲਾਵਤ ॥
੨੭੧	੫	੭	ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਗਟੈ ਸੁਗਿਆਨੁ ॥
੨੭੨	੯	੭	ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਾਧ ਬਨਿਆਈ ॥
	੧੩	੮	ਜਿਉ 'ਬਸੁਧਾ' ਕੋਊ ਖੋਦੈ ਕੋਊ ਚੰਦਨ ਲੇਪ ॥ (ਬਸੁੱਧਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ)
੨੭੩	੧੫	੮	ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ, ਕਥਿਆ ਨ ਜਾਇ [3]ਅਧਾਖੵਰੁ ॥
	੧੬	੩	ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਮਿਤਿ, ਕਉਨੁ ਬਖਾਨੈ ॥
੨੭੪	੮	੯	ਨਾਨਕ ਓਹੁ 'ਅਪਰਸੁ', ਸਗਲ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ (ਅਪੱਰਸੁ ਬੋਲੋ)
੨੭੫	੧੬	੧੦	ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰ ਦੂਖਨਾ ਕਰਹਿ ॥
੨੭੮	੧	੧੦	ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ, ਭਰਮੈ ਭਰਮੀਆ ॥

੧ ਕੇ ਤਾਂਈ। ੨ ਸਫਾਈ। ੩ ਅੱਧਾ ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਰੂਪ ਅਖਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਅੱਧਾ ਅੱਖਰ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ, ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਹੀ ਕਥਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਓਸਦੇ ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਕੀ ਕੋਈ ਕਥਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੭੯	੧੮	੧੩	ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ, [1]ਤ੍ਰਿਗਦ ਜੋਨਿ ਕਿਰਮਾਇ ॥
੨੮੦	੧	੧੩	ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ, ਮਹਾ [2]ਅਤਤਾਈ ॥
	੧੧	੧੩	ਜਿਉ ਜਲ ਬਿਹੂਨ, ਮਛੁਲੀ ਤੜਫ-ੜਾਇ ॥
੨੮੨	੧੬	੧੫	ਤਿਉ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ, ਮਨਹਿ [3]ਅਸਥੰਮਨੁ ॥
੨੮੪	੧	੧੬	ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ, ਇਹੁ [4]ਅਨਰਾਉ ॥
੨੮੫	੧	੧੬	ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਵਰਤੀਆ ॥
੨੮੭	੭	੧੮	ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਅਖੵਓ ਜਾਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ॥ (ਅਖਿਅਉ-ਉਚਾਰੋ)
੨੯੦	੧੪	੨੦	ਬਹੁ ਭੋਜਨ, ਕਾਪਰ ਸੰਗੀਤ ॥
	੧੫	੨੦	ਭਲੀ 'ਸੁਕਰਨੀ' ਸੋਭਾ ਧਨਵੰਤ ॥
	੧੭	੨੧	ਪਾਪ ਪੁੰਨ, ਤਬ ਕਹ ਤੇ ਹੋਤਾ ॥
੨੯੪	੩	੨੨	ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਨਖੵਤ੍ਰ ਮਹਿ ਏਕੁ ॥ (ਨਖਿਅਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ)
੨੯੫	੧੦	੨੪	ਅਮੁਲੀਕ ਲਾਲ, ਇਹੁ ਰਤਨ ॥
੨੯੬	੯	੨੪	ਨਾਨਕ ਇਹ ਗੁਣਿ ਨਾਮੁ ਸੁਖਮਨੀ ॥
			ਥਿਤੀ ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫ ਸਲੋਕ
੨੯੭	੧੩	੪	ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ, ਮੁਖ ਊਜਲਾ, ਹੋਇ, ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਰਵਾਲ ॥

੧ ਟੇਢੀਆਂ ਜੂਨਾਂ ਕੀੜੇ ਆਦਿ। ੨ ਅਤਿ ਤਾਈ ਦੇ ਛੇ ਲਛਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ—ਅੱਗ ਲੌਣੀ, ਜ਼ਹਿਰ ਦੇਣੀ, ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾਂ, ਧਨ ਦਾ ਚੁਰੌਣਾਂ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਚੁਰੌਣੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਖੋਹਣੀ ਏਹ ਛੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤਿਤਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿੰਦਕ ਵਡਾ ਅਤਿਤਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੩ ਮਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਥੰਮਣ ਵਾਲਾ। ੪ ਪ੍ਰੇਮ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੯੮	੪	੬	ਖਾਟਿ ਖਜਾਨਾ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਹਰੇ,
	੧੨	੮	ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ, ਨਿਰੋਧਰ ਮੰਤ ॥
	੧੫	੯	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪਹਿ, ਕਰਤ ਬਿਪਰੀਤਿ ॥
੨੯੯	੯	੧੨	[1]ਪੰਚ-ਭੂ-ਆਤਮਾ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਰਸਿ ਪੋਖੇ ॥
੩੦੦	੧੭	੧੨	[2]ਪੂਰਨਮਾ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭ ਏਕੁ, ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰਥੁ ॥
			ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪ ॥
	੧੬	੧	ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਦਇਆਲੁ ਹੈ,
			ਜਿਸਨੋ [3]'ਸਮਤੁ' ਸਭੁ ਕੋਇ ॥
੩੦੧	੬	੨	ਜਿਨ ਸਾਲਾਹਨਿ ਸੇ ਮਰਹਿ,
			ਖਪਿ ਜਾਵੈ ਸਭੁ [4]'ਅਪਵਾਦੁ' ॥
			ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ,
			ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ [5]ਪਰਮਾਨਾਦੁ ॥
	੭	੨	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਵਿਤੁ,
			ਹਰਿ ਮੁਖਿ ਬੋਲੀ ਸਭਿ ਦੁਖ 'ਪਰਹਰੀ' ॥
੩੦੩	੧	੭	ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਰਾਫੁ, ਨਦਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ,
			[6]'ਸੁਆਵਗੀਰ' ਸਭਿ ਉਘੜਿ ਆਏ ॥
			ਓਇ ਜੇਹਾ ਚਿਤਵਹਿ ਨਿਤ ਤੇਹਾ ਪਾਇਨਿ,
			ਓਇ ਤੇਹੋ ਜੇਹੇ ਦਯਿ [7]ਵਜਾਏ ॥
			(ਦਯਿ-ਪਾਠ 'ਦਈਇ' ਪੜ੍ਹੋ)

੧ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੇ ਸਤੋ ਗੁਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਮਨ। ੨ ਪੂੰਨਿਆਂ। ੩ ਸਮਾਨ, ਇਕੋ ਜੇਹਾ। ੪ ਖੋਟਾ ਝਗੜਾ ਵਾ ਨਿੰਦਾ। ੫ ਪਰਮ ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪ ਜਾਂ ਪਰਮ ਉਪਦੇਸ਼। ੬ ਮਤਲਬ ਦੇ ਪਕ-ੜਨ ਵਾਲੇ ਮਤਲਬੀ ਵਾ ਸ੍ਵਾਂਗਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ। ੭ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੦੩	੫	੭	ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨੋ ਦੁਖ ਭੁਖ ਹੈ, ਹਥੁ [੧]'ਤਡਹਿ' ਘਰਿ ਘਰਿ ਮੰਗਾਇ ॥
	੯	੭	ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ, ਜਿਨਿ ਅਉਗਣ ਮੇਟਿ ਗੁਣ ਪਰਗਟੀਆਏ ॥
	੧੫	੮	ਹਰਿ ਬਾਤਾ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ਨਾਨਕੁ, ਹਰਿ ਕਰਤੇ ਏਵੈ ਭਾਵੈ ॥
	੧੭	੮	ਓਹੁ 'ਗਲ' ਫਰੋਸੀ ਕਰੇ ਬਹੁਤੇਰੀ (ਗੱਲ ਬੋਲੋ)
੩੦੪	੧੨	੯	ਨਿਤ ਦੇਵਹਿ ਭਲਾ ॥ (ਵਿਚਾਲੜਾ ਮੇਲ ਬੋਲੋ) ਅਮੇਧ ਖਲਾ ॥ ਭਲ ਭਲਾ ॥ ਖੇਲ ਸਭਿ ਖਿਲਾ ॥ (ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੧੦	ਜਿਨ੍ ਅੰਦਰਿ ਕਪਟੁ ਵਿਕਾਰੁ ਝੂਠੁ, ਓਇ ਆਪੇ ਸਚੈ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲੇ ॥
੩੦੫	੨	੧੦	ਜਿਨ ਅੰਦਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਕੇਰੀ, ਸੇ [੨]ਕਿਚਰਕੁ [੩]ਵੇਰਾਈਅਨਿ ਮਨਮੁਖ [੪]ਬੇਤਾਲੇ ॥
	੧੩	੧੧	ਅਗੋਦੇ [੫]ਸਤਭਾਉ ਨ ਦਿਚੈ, ਪਿਛੋਦੇ ਆਖਿਆ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵੈ ॥
	੧੭	੧੧	ਉਦਮੁ ਕਰੇ, [੬]ਭਲਕੇ ਪਰਭਾਤੀ, ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ ਨਾਵੈ ॥
੩੦੬	੬	੧੨	ਪਾਸਿ ਨ ਦੇਈ ਕੋਈ ਬਹਣਿ ਜਗਤ ਮਹਿ,

੧ ਹੱਥ ਅੱਡਣੇ । ੨ ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਚਿਰ । ੩ ਪ੍ਰਚੌਣਾਂ ਕਰੀਏ । ੪ ਭੂਤ । ੫ ਨਿਸਚਾ ਵਾ ਸਚਾ ਪ੍ਰੇਮ । ੬ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੦੬	੮	੧੨	[1]ਤੜ ਸੁਣਿਆ, ਸਭਤੁ ਜਗਤ ਵਿਚਿ ਭਾਈ, ਵੇਮੁਖੁ ਸਣੈ ਨਫਰੇ ਪਉਲੀ ਪਉਦੀ, ਫਾਵਾ ਹੋਇ ਕੈ ਉਠਿ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥
੩੦੭	੧੦	੧੩	ਤੂਹੈ ਸਚਾ, ਸਚੁ ਤੂ, 'ਸਭਦੂ' ਉਪਰਿ ਤੂ ਦੀਬਾਣੁ ॥
	੧੭	੧੪	ਜੋ ਇਛੇ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ, ਪੁਤੁ ਧਨੁ ਲਖਮੀ, [2]ਖੜਿ ਮੇਲੇ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥
੩੦੮	੮	੧੪	ਸਚੁ ਪੂਜੀ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਪ੍ਰਭ, ਵਣਜਾਰੇ [3]ਥਾਰੇ ॥
	੧੩	੧੫	ਗਲਾ ਉਪਰਿ [4]'ਤਪਾਵਸੁ' ਨ ਹੋਈ, ਵਿਸੁ ਖਾਧੀ 'ਤਤਕਾਲ' ਮਰਿ ਜਾਏ ॥
੩੦੯	੮	੧੫	ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਅਪਾਰੁ ਹੈ, ਅੰਦਰਿ [5]'ਹਟਨਾਲੇ' ॥
	੯	੧੫	ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਵਣਜੀਐ, ਹੀਰੇ [6]ਪਰਵਾਲੇ ॥
੩੧੦	੧੦	੧੭	ਜਾ ਡਿਠਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਤਾਂ ਅੰਦਰਹੁ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥
੩੧੧	੩	੧੯	ਜਿਨਾ ਅੰਦਰਿ [7]'ਉਮਰਥਲ' ਸੇਈ ਜਾਣਨਿ [8]ਸੂਲੀਆ ॥
	੬	੧੯	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਨਕ ਮੇਲਿ, ਗੁਰ ਪਹਿ ਸਿਰੁ ਵੇਚਿਆ ਮੋਲੀਆ ॥

---

੧ ਛੇਤੀ। ੨ ਲਿਜਾਕੇ। ੩ ਤੇਰੇ। ੪ ਨਿਆਉਂ। ੫ ਬਜ਼ਾਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਰੂਪੀ ਜਾਂ ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣਾਦਿ। ੬ ਮੂੰਗੇ, ਸ਼ੁਭ ਗੁਣ ਰੂਪ। ੭ ਗਦੋਦਾਣਾ ਫੋੜਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮਰ ਦਾ ਢੋਲਾ ਸਿਰਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਉਮਗ ਆਇਆ ਹੈ। ੮ ਦੁਖ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੧੧	੧੮	੨੦	ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਆਪੁ ਰਖਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ, ਗੁਰੁ ਆਪੇ ਤੁਧੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥
੩੧੨	੨	੨੦	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੇ ਗੁਰ ਸਿਖ ਪੁਤ ਹਹੁ, ਹਰਿ ਜਪਿਅਹੁ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰਿਆ ॥
	੯	੨੧	ਜਾ ਗੁਰੁ ਕਹੈ ਉਠਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ, ਬਹਿ ਜਾਹਿ ਘੁਸਰਿ [1]ਬਗੁਲਾਰੇ ॥ ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਅੰਦਰਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਵਰਤੈ, ਚੁਣਿ ਕਢੇ ਲਧੋ [2]ਵਾਰੇ ॥ ਓਇ ਅਗੈ ਪਿਛੈ ਬਹਿ ਮੁਹੁ ਛਪਾਇਨਿ, ਨ ਰਲਨੀ ਖੋਟੇਆਰੇ ॥
੩੧੩	੧੮	੨੪	ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ, ਅਤਿ ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ ॥
੩੧੪	੧੧	੨੬	ਜਿਨਿ ਗੁਰੁ [3]ਗੋਪਿਆ ਆਪਣਾ, ਤਿਸੁ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ ॥
੩੧੫	੩	੨੭	ਪਉੜੀ ੫--ਇਹ ਪੰਜ ਅੰਗ ਜਿਸ ਪਉੜੀ ਅਗੇ ਆਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਥਾਂ ਪਉੜੀ ਪੰਜਵਾਂ ਕਹਿਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਉੜੀਆਂ ਪੰਜਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ।
	੬	੨੮	ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ ਪ੍ਰਭ, ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਇ ॥
	੭	੨੮	ਨਾਰਾਇਣਿ ਲਇਆ [4]ਨਾਠੂੰਗੜਾ, ਪੈਰ ਕਿਥੈ ਰਖੈ ॥ ੨. ਨਾ [5]ਠੂੰਗੜਾ ॥

---

੧ ਬਗਲ, ਖੂੰਜੇ ਵਿਚ, ਬਗਲੇ ਵਤ ਦੰਭੀ (ਘੁਸਰ) ਦੱਬ ਕੇ ਛਿਪਣਾਂ। ੨ ਲਭਣ ਵਾਲੇ। ੩ ਛਪਾਇਆ। ੪ ਨਠਣਾਂ ਜੋ ਨਰੈਣ ਤੋਂ ਭਗੌੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੫ ਮਾਇਆ ਦਾ ਰੌਲਾ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੧੫	੧੪	੩੦	ਤਪਾ ਨ ਹੋਵੈ ਅੰਦ੍ਰਹੁ ਲੋਭੀ, ਨਿਤ ਮਾਇਆ ਨੋ ਫਿਰੈ [1]'ਜਜਮਾਲਿਆ' ॥
੩੧੬	੨	੩੦	ਧਰਮਰਾਇ ਜਮਕੰਕਰਾ ਨੋ ਆਖਿ ਛਡਿਆ, ਏਸੁ ਤਪੇ ਨੋ ਤਿਥੈ [2]ਖੜਿ ਪਾਇਅਹੁ, ਜਿਥੈ ਮਹਾ ਮਹਾਂ ਹਤਿਆਰਿਆ ॥
	੧੦	੩੦	ਆਇ [3]'ਲਗੇਨੀ' ਦਿਹ ਥੋੜੜੇ, ਜਿਉ ਪਕਾ ਖੇਤੁ [4]ਲੁਣੀਐ ॥
੩੧੭	੪	੩੨	'ਖੁਧਿਆਵੰਤੁ' ਨ ਜਾਣਈ, ਲਾਜ ਕੁਲਾਜ ਕੁਬੋਲੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ ਨਾਮੁ ਹਰਿ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸੰਜੋਗੁ ॥
	੬	੩੨	[5]ਘਤਿ [6]ਗਲਾਵਾਂ ਚਾਲਿਆ, ਤਿਨਿ ਦੂਤਿ [7]'ਅਮਲ' ਤੇ ॥ (ਅਮੱਲ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ) ਕਾਈ ਆਸ ਨ ਪੁੰਨੀਆ, ਨਿਤ [8]'ਪਰ' ਮਲੁ [9]ਹਿਰਤੇ ॥ ਸਭੇ [10]ਧਿਰਾਂ [11]ਨਿਖੁਟੀਅਸੁ, [12]ਹਿਰਿ 'ਲਈਅਸੁ' ਧਰ ਤੇ ॥ [13]ਵਿਝਣ [14]ਕਲਹ ਨ ਦੇਵਦਾ, ਤਾਂ [15]ਲਇਆ ਕਰਤੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਕਰਤੇ [16]'ਅਹੰਮੇਉ', ਝੜਿ ਧਰਤੀ ਪੜਤੇ ॥

---

੧ ਰੈਂਵਾਣਿਆਂ ਦਵਾਇਆ। ੨ ਲਜਾਕੇ। ੩ ਲੱਗੇ ਹਨ। ੪ ਕੱਟਣਾਂ। ੫ ਪਾਕੇ। ੬ ਫਾਹਾ। ੭ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ੮ ਪਰਾਈ ਮੈਲ ਮਾਇਆ ਜਾਂ ਨਿੰਦਾ। ੯ ਚੁਰੌਂਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਤਰਫਾਂ। ੧੧ ਮੁਕ ਗਈਆਂ। ੧੨ ਚਕ ਲਿਆ (ਧਰ) ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ੧੩ ਮਿਟਣ। ੧੪ ਲੜਾਈ। ੧੫ ਮਾਰ ਲਿਆ। ੧੬ ਹੰਕਾਰ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੧੭	੧੩	੩੩	ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਖੈ, ਸੋ ਕਾਰ ਕਮਾਵਨਿ, ਸੁ ਜਪੁ ਕਮਾਵਹਿ, ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਘਾਲ ਸਚਾ ਥਾਇ ਪਾਵੈ ॥
੩੧੮	੨		ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ਰਾਇ ਕਮਾਲ ਦੀ, ਮੋਜਦੀ ਕੀ ਵਾਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਉਪਰਿ ਗਾਵਣੀ ॥
	੧੦	੨	[੧]ਚੇਤਾਈ ਤਾਂ ਚੇਤਿ, ਸਾਹਿਬੁ ਸਚਾ ਸੋ ਧਣੀ ॥
	੧੩	੨	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਣੀ, ਹਰਿ ਆਪਿ ਪਰਖੇ ॥ (ਪਰੱਖੇ ਬੋਲੋ)
	੧੭	੩	ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ, ਭੁਖ ਰਹੈ ਨ ਕਾਈ ॥
੩੧੯	੧	੪	[੨]ਦਾਮਨੀ 'ਚਮਤਕਾਰ', ਤਿਉ ਵਰਤਾਰਾ ਜਗ [੩]ਖੇ ॥ ਵਥੁ ਸੁਹਾਵੀ ਸਾਇ, ਨਾਨਕ ਨਾਉ ਜਪੰਦੋ ਤਿਸੁ ਧਣੀ ॥
	੯	੬	ਚਿੜੀ ਚੁਹਕੀ ਪਹੁ ਫੁਟੀ, (ਚੁਹੱਕੀ ਨ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੬	ਤਿਸੈ ਪਰਾਪਤਿ [੪]ਭਾਇਰਹੁ, ਜਿਸੁ ਦੇਇ ਬਿਧਾਤਾ ॥
	੧੪	੭	'ਵਿਸਾਰੇਦੇ' ਮਰਿ ਗਏ, ਮਰਿ ਭਿ ਨ ਸਕਹਿ ਮੂਲਿ ॥
੩੨੦	੬	੯	ਓਥੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵੰਡੀਐ, ਸੁਖੀਆ ਹਰਿ ਕਰਣੇ ॥
	੧੨	੧੦	ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਹਰਿ, ਪੜਿ ਬੁਝਿ [੫]'ਸਮਧਾ' ॥ (ਸਮੱਧਾ ਬੋਲੋ)
	੧੨	੧੦	ਨਾਨਕ ਪਾਇਆ ਸੋ ਧਣੀ, ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਧਾ ॥ (ਅਗੱਧਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਚੇਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁੱਧ ਹੈ। ੨ ਬਿਜਲੀ। ੩ ਵਿਖੇ।
੪ ਭਰਾਵੋ ! ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਰਹੋ। ੫ ਸਮਝ ਲਿਆ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੨੦	੧੭	੧੧	ਹਰਿ ਗੁਣ [1]ਗੁੰਫਹੁ, ਮਨਿ ਮਾਲ ਹਰਿ, ਸਭ ਮਲੁ ਪਰਹਰੀਐ ॥
	੧੮	੧੨	ਗਾਲ੍ਹੀ [2]ਅਲ ਪਲਾਲੀਆ, ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਹਿ ਮਿਤ॥
੩੨੧	੭	੧੩	ਇਕੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ, ਭਾਉ 'ਦੁਜਾ' [3]ਕੁਠਾ ॥ (ਦੁਜਾ ਪਾਠ ਦੁਇਆ ਕਰਣਾ)
	੮	੧੪	[4]ਜਾਚੜੀ ਸਾ 'ਸਾਰੁ', ਜੋ ਜਾਚੰਦੀ ਹੇਕੜੋ ॥
	੯	੧੪	[5]ਨੀਹਿ ਜਿ [6]ਵਿਧਾ ਮੰਨੁ, ਪਛਾਣੂ ਵਿਰਲੋ [7]ਥਿਓ ॥
੩੨੨	੬	੧੭	[8]ਧਰਣਿ 'ਸੁਵੰਨੀ', [9]ਖੜ [10]ਰਤਨ ਜੜਾਵੀ, ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖੁ ਮਨਿ ਵੁਠਾ ॥
	੮	੧੭	ਜਿਥੈ ਡਿਠਾ [11]'ਮਿਰਤਕੋ' [12]ਇਲ ਬਹਿਠੀ ਆਇ ॥
	੧੬	੧੯	ਜਿਥਹੁ ਵੰਞੈ ਜਾਇ, ਤਿਥਾਊ [13]ਮਉਜੂਦੁ ਸੋਇ ॥
੩੨੩	੬	੨੧	ਤਿੰਨਾ ਭੁਖ ਨ ਕਾ ਰਹੀ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਸੋਇ ॥
	੯	੨੧	ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸਿਉ, 'ਏ' ਹਸਤੀ ਘੋੜੇ ॥
	੧੦	੨੧	ਸੁਧੁ ਕੀਚੇ॥ ਸੁੱਧ ਪਾਠ ਕਰੋ ਬਾਣੀ ਦਾ, ਏਹੁ ਸੁੱਧ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਲਮ ਨ ਚੁਕੇ।

---

੧ ਗੁੰਦਣਾਂ ਕਰੋ। ੨ ਅਸਤ ਬਿਅਸਤ ਭਾਵ ਬਿਅਰਥ। ੩ ਨਾਸ ਕੀਤਾ। ੪ ਮੰਗਣਾਂ। ੫ ਪ੍ਰੇਮ। ੬ ਵਿੰਨਿਆਂ ਗਿਆ। ੭ ਹੋਇਆ। ੮ ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਸੁਵੰਨੀ=ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ਸੁਭ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ੯ ਘਾਸ,ਖਟ ਸੰਪਤੀ ਰੂਪ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿ। ੧੦ ਵੈਰਾਗ ਆਦਿ। ੧੧ ਮੁਰਦਾਰ। ੧੨ ਇੱਲ, ਮੰਦ ਵੈਰਾਗੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਮੁਰਦੇ ਤੇ। ੧੩ ਇਸਥਿਤ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ
੩੨੩	੧੨	੧	'ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ਚਉਪਦੇ ੧੪' ਨੂੰ ਚੌਦਾਂ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਜੇਹੇ ਅੰਗ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪਾਠ ਸਮੇਂ ਉਚਾਰਨੇ ਹਨ, ਜੇ ਅਖਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਨਹੀ ਪੜਨੇ, ਸਾਰੀ ਬੀੜ ਵਿਖੇ ਏਹੋ ਨਿਯਮ ਹੈ।
	੧੯	੧	ਤੂੰ ਸਤਿਗੁਰੁ, ਹਉ [੧]"ਨਉਤਨੁ" [੨]ਚੇਲਾ ॥
੩੨੪	੨	੩	ਹਮ ਅਪਤਹ, ਅਪੁਨੀ ਪਤਿ ਖੋਈ ॥ (ਅ-ਪੱਤਹ ਬੋਲੋ)
	੮	੫	ਜਉ ਪੈ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਤਿ ਨਾਹੀ ॥ (ਰਾਮ ਨਾਮ ਭੀ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
	੧੨	੫	'ਸਰਬਸੁ' ਛੋਡਿ, ਮਹਾਂ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ॥ (ਸਰਬ ਰਸ ਪਾਠ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
	੧੪	੬	ਕਰਮ ਕਰਤ, [੩]ਬਧੇ ਅਹੰਮੇਵ ॥ (ਬੱਧੇ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੩੨੫	੫	੯	ਕਵਨੁ ਸੁ 'ਘਰੁ', ਜੋ ਨਿਰਭਉ ਕਹੀਐ ॥
	੭	੯	ਕਬੀਰ, ਨਿਰਗੁਣ ਨਾਮ ਨ ਰੋਸੁ ॥
	੮	੧੦	ਜੋ ਜਨ ਪਰ [੪]'ਮਿਤਿ', ਪਰ [੫]ਮਨੁ ਜਾਨਾ ॥ ਬਾਤਨ ਹੀ, ਬੈਕੁੰਠ ਸਮਾਨਾ ॥ ੨. ਬਾਤ ਨਹੀ ॥ ੩. ਬਾ ਤਨ ਹੀ ॥
	੯	੧੦	ਨਾ ਜਾਨਾ, ਬੈਕੁੰਠ 'ਕਹਾ' ਹੀ ॥ ਜਾਨੁ ਜਾਨੁ, ਸਭਿ ਕਹਹਿ ਤਹਾ ਹੀ ॥ ਕਹਨ ਕਹਾਵਨ, ਨਹ [੬]'ਪਤੀਅਈ' ਹੈ ॥

---

੧ ਨਵੀਨ। ੨ ਸੇਵਕ। ੩ ਵਧਦਾ ਹੈ। ੪ ਮ੍ਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਪਰੇ। ੫ ਮਨ ਤੋਂ ਪਰੇ। ੬ ਪਤੀਜਦਾ ਨਹੀਂ, ਮੰਨਦਾ ਨਹੀਂ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੨੫	੧੪	੧੧	ਚੋਆ ਚੰਦਨੁ, [1]'ਮਰਦਨ' ਅੰਗਾ ॥
	੧੬	੧੨	ਤਉ ਕੀਜੈ, ਜਉ [2]'ਆਪ' ਨ ਜੀਜੈ ॥ ੨. ਆਪਨ ਜੀਜੈ ॥
	੧੭	੧੨	ਅਬ ਮੋਹਿ ਮਿਲਿਓ ਹੈ, ਜੀਆਵਨ ਹਾਰਾ ॥
			ਇਆ ਦੇਹੀ, [3]ਪਰਮਲ [4]'ਮਹਕੰਦਾ' ॥
੩੨੬	੬	੧੪	[5]'ਮਾਤਾ [6]ਭੈਸਾ, [7]'ਅੰਮੁਹਾ ਜਾਇ ॥ (ਮੋੱਤਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ॥ ਅੰ-ਮੁਹਾ ਬੋਲਣ ਲਈ)
	੭	੧੪	ਰਾਮ ਰਮਤ, ਮਤਿ ਪਰਗਟੀ-ਆਈ ॥
	੧੦	੧੫	ਮਰਤੀ ਬਾਰ, [8]'ਮਗਹਰਿ' ਉਠਿ ਆਇਆ ॥
	੧੩	੧੬	ਧਰਨਿ ਪਰੈ, ਉਰਵਾਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥
	੧੫	੧੬	ਹਾਥਿ [9]ਤਡੋਰ, ਮੁਖਿ ਖਾਇਓ [10]ਤੰਬੋਰ ॥ ੨. ਤ ਡੋਰ ॥
	੧੯	੧੭	ਸਾਕਤ ਉਲਟਿ, [11]'ਸੁਜਨ' ਭਏ ਚੀਤਾ ॥
੩੨੭	੫	੧੯	ਜਿਉ ਗੂੰਗੇ, 'ਸਾਕਰ' ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥
			ਮਨ ਰੇ ਪਵਨ ਦ੍ਰਿੜ, 'ਸੁਖਮਨ' ਨਾਰੀ ॥
	੭	੧੯	ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ, 'ਜਮੁਨ' ਮਿਲਾਵਉ ॥ ੨. ਜਮੁ ਨ ਮਿਲਾਵਉ ॥

---

੧ ਮਲਦਾ ਹੈ ਬਟਣਾਂ ਆਦਿਕ। ੨ ਆਪ ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ ਹੋਣੇ ਤੇ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਰਨ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ। ੩ ਚੰਦਨ। ੪ ਮਹਿਕੌਂਦਾ ਹੈ। ੫ ਮਸਤ। ੬ ਝੋਟਾ ਹੰਕਾਰੀ ਜੀਵ। ੭ ਅਮੋੜ ਹੋਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੮ ਮਗਹਾ ਧਰਤੀ ਜਿਥੇ ਮਰਕੇ ਜੀਵ ਗਧਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਬਿਆਸ ਤੋਂ ਗਣੇਸ਼ ਨੇ ਧੋਖੇ ਛਲ ਨਾਲ ਸਰਾਪ ਦੁਆਇਆ ਸੀ। ੯ ਹੱਥ ਟੱਡੇ ਹੋਇ ਹਨ। ੧੦ ਪਾਨਾਂ ਦੇ ਬੀੜੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਮਿਤ੍ਰ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੨੭	੯	੧੮	[1]ਅਪੁ [2]ਤੇਜੁ ਬਾਇ, ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਆਕਾਸਾ ॥
	੧੫	੨੦	ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਾਤੇ, ਜਿਨ ਰਾਮੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥
੩੨੮	੪	੨੩	ਬਿਨੁ ਸਤ ਸਤੀ, ਹੋਇ ਕੈਸੇ ਨਾਰਿ ॥
	੬	੨੩	ਸੋ ਰਮਯੇ ਕਉ, ਮਿਲੈ ਨ ਸੁਪਨੈ ॥ (ਰਮਯੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਰਮਈਏ ਪੜ੍ਹਨਾ)
	੧੨	੨੫	[3]ਮੁਚੁ [4]ਮੁਚੁ ਗਰਭ ਗਏ, [5]ਕੀਨ ਬਚਿਆ ॥
			[6]ਬੁਡਭੁਜ-ਰੂਪ, ਜੀਵੇ ਜਗ [7]ਮਝਿਆ ॥
੩੨੯	੭	੩੦	[8]'ਸਾਂਕਲ' [9]ਜੇਵਰੀ, ਲੈ ਹੈ ਆਈ ॥
	੮	੩੦	[10]ਸਾ [11]'ਸਾਪਨਿ' ਹੋਇ, ਜਗ ਕਉ ਖਾਈ ॥
	੧੦	੩੧	ਸਗਲ [12]ਤਜੀਨੁ, ਗਗਨ ਦਉਰਾਵਉ ॥
	੧੨	੩੧	[13]'ਹਿਚਹਿ' ਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਉ ॥
	੧੩	੩੨	ਤਿਹ ਮੁਖ ਦੇਖਤ, [14]'ਲੂਕਟ' ਲਾਇ ॥
	੧੬	੩੩	ਰਾਮ ਜਪਤ, ਤਨੁ ਜਰਿ ਕੀ ਨ ਜਾਇ ॥
			ਕਾ ਕੋ ਜਰੈ, ਕਾਹਿ ਹੋਇ ਹਾਨਿ ॥
			ਨਟ ਵਟ ਖੇਲੈ ਸਾਰਿਗ-ਪਾਨਿ ॥
	੧੯	੩੪	ਨਾ 'ਮੈ' ਜੋਗ ਧਿਆਨ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥

---

੧ ਪਾਣੀ। ੨ ਅਗਨੀ। ੩ ਬਹੁਤੇ। ੪ ਛਣਨਾਂ, ਗਿਰਨਾਂ। ੫ ਕਿਉਂ। ੬ ਭੁਜਾਂ ਤੱਕ ਡੁਬਿਆ ਹੋਇਆ ਕੁਸ਼ਟੀ ਰੂਪ। ੭ ਵਿਚ। ੮ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਰੂਪੀ ਸੰਗਲ। ੯ ਵਾਸ਼ਨਾਂ। ੧੦ ਓਹੁ ਮਾਇਆ। ੧੧ ਸਪਨੀ ਹੋਕੇ। ੧੨ ਸਰਬ ਦਾ ਤਿਆਗ ਰੂਪ ਕਾਠੀ। ੧੩ ਅੜੀ ਕਰੇ। ੧੪ ਅਗਨੀ ਦੀ ਚੁਆਤੀ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੦	੧੫	੩੭	ਏਕ ਨਾਮ, [1]"ਕਲਿਪਤਰ' [2]ਤਾਰੇ ॥ (ਕਲਿ ਪਤਰ, ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ॥ ਕਲਿਪ-ਤਰ ਬੋਲੋ)
	੧੬	੩੮	ਰੇ ਜੀਅ 'ਨਿਲਜ',ਲਾਜ ਤੋੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥(ਨਿਲੱਜ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੩੮	ਕਹੁ ਜਨ, ਕਾ ਨਾਹੀ ਘਰ ਤਾ ਕੇ ॥
੩੩੧	੧੫	੪੨	ਇਹੁ ਮਨੁ ਬਡਾ, ਕਿ ਜਾ 'ਸਉ' ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥
	੧੯	੪੩	ਦੁਚਿਤੇ ਕੀ ਦੁਇ ਥੂਨਿ ਗਿਰਾਨੀ ਮੋਹੁ ਬਲੇਂਡਾ ਟੂਟਾ ॥ (ਦੁਚਿੱਤੇ ਬੋਲੋ)
੩੩੨	੬	੪੪	ਬੈਠਤ ਉਠਤ, [3]'ਕੁਟਿਲਤਾ' ਚਾਲਹਿ ॥
	੭	੪੪	ਛਾਡਿ [4]ਕੁਚਰਚਾ, ਆਨ ਨ ਜਾਨਹਿ ॥ (ਕੁਚੱਰਚਾ ਬੋਲੋ)
	੮	੪੪	'ਅਵਰਨ' ਹਸਤ, ਆਪ ਹਹਿ ਕਾਂਨੇ ॥
	੧੩	੪੫	ਐਸੇ ਪਿਤਰ ਤੁਮਾਰੇ ਕਹੀਅਹਿ, ਆਪਨ 'ਕਹਿਆ' ਨ ਲੇਹੀ ॥ ੨. ਆਪਨ ਕਹਿ ਆਨ ਲੇਹੀ ॥ ਸਰ-ਜੀਉ ਕਾਟਹਿ ਨਿਰ-ਜੀਉ ਪੂਜਹਿ, ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਉ ਭਾਰੀ ॥
੩੩੩	੫	੪੭	ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਅਕਲਿ ਭਈ ਅਵਰੈ, [5]ਨਾ ਤਰੁ 'ਥਾ' ਬੇਗਾਨਾ ॥
	੬	੪੭	[6]ਅਲਉਤੀ ਕਾ ਜੈਸੇ ਭਇਆ [7]ਬਰੇਡਾ, ਜਿਨਿ ਪੀਆ ਤਿਨਿ ਜਾਨਿਆ ॥

---

੧ ਕਲਪ ਤਰ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਨਿਆਈ। ੨ ਜਹਾਜ। ੩ ਟੇਢਤਾਈ। ੪ ਖੋਟੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਛੁਟ। ੫ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ।

੬ ਮਿਸ਼ਰੀ ਦਾ ਜਾਂ ਗਲੋਂ ਦਾ ਜਾਂ ਅਲੌਤ ਤਾੜ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਤੋੜ ਵਰਗੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ੭ ਸ਼ਰਬਤ, ਸਤ ਅਲੌਤੀ ਬਰਾਂਡੀ ਦਾ ਬਰੇਡਾ ਸ਼ਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੩	੯	੪੯	[1]ਤੁਲਿ ਨਹੀ ਚਢੈ ਜਾਇ ਨ [2]ਮੁਕਾਤੀ, ਹਲੁਕੀ ਲਗੈ ਨ ਭਾਰੀ ॥
੩੩੪	੧	੫੦	ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ, ਅਪੁਨਾ ਕਾਰਜੁ ਸਵਾਰੇ ॥
	੪	੫੧	[3]ਰੁੰਡਿਤ [4]ਮੁੰਡਿਤ [5]ਏਕੈਸਬਦੀ, ਏਇ ਕਹਹਿ [6]ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥
	੫	੫੧	ਜਾਪਹਿ ਜਾਉ ਆਪੁ ਛੁਟਕਾਵਹਿ, ਤੇ ਬਾਂਧੇ ਬਹੁ ਫੰਧਾ ॥
	੧੧	੫੨	ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨ ਬੰਦੇ, ਏ [7]ਅਵ, [8]ਗਨ ਕਤ ਜਾਹੀ ॥
	੧੬	੫੩	ਸੁਰਤਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਦੁਇ ਕੰਨੀ ਮੁੰਦਾ, ਪਰ ਮਿਤਿ ਬਾਹਰਿ ਖਿੰਥਾ ॥ ਸੁੰਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਆਸਣੁ ਬੈਸਣੁ, ਕਲਪ ਬਿਬਰਜਿਤ ਪੰਥਾ ॥
	੧੮	੫੩	ਮਰਤ ਨ ਸੋਗ ਬਿਓਗੀ ॥
੩੩੫	੧	੫੩	ਸੁਨਿ ਮਨ ਮਗਨ ਭਏ ਹੈ ਪੂਰੇ, ਮਾਇਆ ਡੋਲ ਨ ਲਾਗੀ ॥
	੩	੫੪	ਗਜ ਨਵ ਗਜ ਦਸ ਗਜ ਇਕੀਸ, ਪੁਰੀਆ ਏਕ ਤਨਾਈ ॥

---

੧ ਤਰਾਜੂ ਤੇ ਨਹੀ ਚੜ੍ਹਦੀ । ੨ ਮੁਕਦੀ ਨਹੀਂ । ੩ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਰੇਵੜੇ । ੪ ਰੋਡੇ ਜਾਂ ਮੁੰਜ ਦੀ ਤੜਾਗੀ ਵਾਲੇ । ੫ ਵਿਆਕਰਨੀ ਜਾਂ ਅਲੇਖੀਏ । ੬ ਮੁਕਤੀ । ੭ ਹੁਣ । ੮ ਗਿਣਤੀ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੫	੭	੫੪	ਛੋਛੀ ਨਲੀ ਤੰਤੁ ਨਹੀ ਨਿਕਸੈ, ਨ ਤਰ ਰਹੀ ਉਰਝਾਈ ॥
	੮	੫੫	ਏਕ ਜੋਤਿ ਏਕਾ ਮਿਲੀ, [1]ਕਿੰਬਾ ਹੋਇ [2]ਮਹੋਇ ॥
	੧੬	੫੬	[3]ਉਨਮਤ ਮਾਨ ਹਿਰਿਓ ਮਨ ਮਾਹੀ, ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਨ ਧਾਰਿਓ ਰੇ ॥
੩੩੬	੭	੫੮	ਰਾਮ ਨਾਮ ਧਨੁ ਕਰਿ [4]ਸੰਚਉਨੀ, ਸੋ ਧਨੁ ਕਤਹੀ ਨ ਜਾਵੈ ॥
	੧੭	੫੯	[5]ਅਉਧ [6]ਅਨਲ, [7]ਤਨ [8]ਤਿਨਕੋ ਮੰਦਰੁ, ਚਹੁਦਿਸ [9]ਠਾਟੁ [10]ਠਇਓ ॥
੩੩੭	੬	੬੨	ਗਉੜੀ [11]੯॥ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਪੜ੍ਹਨੇ ਹਨ, ਨਾਵੀਂ ਦਸਵੀਂ, ਗਿਆਰਵੀਂ ਆਦਿ ਕਹਿਣਾ ਹੈ।
	੧੪	੬੩	ਜਿਉ ਸੰਪੈ ਤਿਉ ਬਿਪਤਿ ਹੈ, ਬਿਧ ਨੇ ਰਚਿਆ ਸੋ ਹੋਇ ॥
	੧੯	੬੫	ਪੰਥੁ ਨਿਹਾਰੈ ਕਾਮਨੀ, ਲੋਚਨ ਭਰੀ ਲੇ [12]ਉਸਾਸਾ ॥
੩੩੯	੧	੬੫	ਉਡਹੁ 'ਨ', [13]ਕਾਗਾ ਕਾਰੇ ॥ ੨. ਉਡ [14]ਹੁਨ ॥
	੮	੬੭	[15]'ਅਬਿਗਤ' ਸਮਝੁ ਇਆਨਾ ॥
	੧੨	੬੯	ਡਗਮਗ ਛਾਡਿ, ਰੇ ਮਨ ਬਉਰਾ ॥ ੨. ਡਗ ਮਗ॥

---

੧ ਅਥਵਾ। ੨ ਮਤ ਹੋਵੇ। ੩ ਕਮਲਾ ਹੋਕੇ। ੪ ਇਕੱਤ੍ਰ। ੫ ਉਮਰ। ੬ ਅਗਨੀ। ੭ ਸਰੀਰ। ੮ ਕੱਖਾਂ ਦਾ ਮੰਦਰ। ੯ ਬਣੌਟ। ੧੦ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ੧੧ ਜਾਤੀ ਹੈ। ੧੨ ਹੌਕੇ। ੧੩ ਹੇ ਕਾਲੇ ਕੇਸ਼ੋ ਰੂਪੀ ਕਾਲੇ ਕਾਓਂ ਉਡੋ ਨਾਂ। ੧੪ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਕਾਗੋ ਹੁਣ ਉਡ ਜਾਵੋ। ੧੫ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਗਿਆਨ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੮	੧੫	੬੯	ਬੰਦੇ, ਬੰਦਗੀ [1]'ਇਕਤੀਆਰ' ॥
	੧੬	੬੯	ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਗੁਲਾਮੁ ਘਰ ਕਾ, ਜੀਆਇ ਭਾਵੈ ਮਾਰਿ ॥
	੧੮	੭੦	ਭਗਤਿ ਹੇਤਿ ਅਵਤਾਰੁ ਲੀਓ ਹੈ,
			ਭਾਗੁ ਬਡੋ 'ਬਪੁਰਾ' ਕੋ ਰੇ ॥
	੧੯	੭੦	ਨੰਦ ਸੁ ਨੰਦਨ, ਕਾ ਕੋ ਰੇ ॥
			ਤਬ ਇਹੁ ਨੰਦੁ ਕਹਾਂ ਥੋ ਰੇ ॥
੩੩੯	੫	੭੧	ਨਿੰਦਕੁ ਸੋ, ਜੋ ਨਿੰਦਾ [2]ਹੋਰੈ ॥
	੭	੭੨	ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਤੂੰ ਐਸਾ ਨਿਰਭਉ,
			ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਰਾਮ ਰਾਇਆ ॥
	੮	੭੨	ਅਬ ਹਮ ਤੁਮ ਏਕ ਭਏ ਹਹਿ,
			ਏਕੈ ਦੇਖਤ ਮਨੁ 'ਪਤੀਆਹੀ' ॥
	੯	੭੨	ਜਬ [3]ਬੁਧਿ ਹੋਤੀ ਤਬ ਬਲੁ ਕੈਸਾ,
			ਅਬ [4]ਬੁਧਿ ਬਲੁ ਨ ਖਟਾਈ ॥
			ਕਹਿ ਕਬੀਰ [5]ਬੁਧਿ ਹਰਿ ਲਈ ਮੇਰੀ,
			ਬੁਧਿ [6]ਬਦਲੀ [7]ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥
	੧੩	੭੩	ਚੇਤਿ 'ਸੁਚੇਤ' ਚਿਤ ਹੋਇ ਰਹੁ,
			ਤਉ ਲੈ ਪਰਗਾਸੁ ਉਜਾਰਾ ॥

---

੧ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇ। ੨ ਹਟਾਵੇ ਵਾ ਨਿੰਦਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹੇ। ੩ ਵਿਸ਼ੈ ਵਿਸ਼ੈਣੀ ਬੁਧ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦੋ ਤਦੋਂ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪੀ ਬਲ ਕੈਸਾ ਹੋਣਾਂ ਸੀ। ੪ ਅਬ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ੈਣੀ ਬੁਧੀ ਹੋਣੈ ਕਰਕੇ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਤਾ ਦਾ ਬਲ, ਖੁਟਾਈ, ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ੫ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਸੈਣੀ ਮੇਰੀ ਬੁਧ ਹਰਿ ਲਈ। ੬ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੱਤਤਾ ਵਲੋਂ ਬੁਧ ਬਦਲ ਗਈ। ੭ ਮੁਕਤ ਪਾ ਲਈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੯	੧੭	੭੪	ਏਕ ਸੁਮਤਿ ਰਤਿ ਜਾਨਿ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭ, ਦੂਸਰ ਮਨਹਿ ਨ ਆਨਾ-ਨਾ ॥ (ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨੰਨੇ ਸੰਬੰਧਕ ਹਨ)
੩੪੦	੩	੧	ਏ ਅਖਰ ਖਿਰਿ ਜਾਹਿਗੇ, ਓਇ ਅਖਰ ਇਨ ਮਹਿ ਨਾਹਿ ॥ (ਓਇ ਅਖੱਰ ਬੋਲੋ, ਅ-ਖਰ ਭੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ)
	੫	੩	ਅਲਹ ਲਹਉ ਤਉ ਕਿਆ ਕਹਉ, ਕਹਉ ਤ ਕੋ ਉਪਕਾਰ ॥ (ਅਲੱਹ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੮	੫	ਮਨ ਸਮਝਾਵਨ ਕਾਰਨੇ, ਕਛੂਅਕ ਪੜੀਐ ਗਿਆਨ॥
	੧੨	੮	ਤਉ ਹੋਇ [1]ਨਿ-ਖਿਅਉ, ਅਖੈ ਪਦੁ ਲਹੈ ॥
	੧੪	੧੦	ਘਟ ਫੂਟੇ, ਘਟਿ ਕਬਹਿ ਨ ਹੋਈ ॥ (ਘੱਟਿ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੧੦	ਸੋ ਘਟੁ ਛਾਡਿ, [2]'ਅਵਘਟ' ਕਤ ਧਾਵਾ ॥
	੧੬	੧੨	ਚਿਤੁ ਬਚਿਤੂ, ਇਹੈ [3]'ਅਵਝੇਰਾ' ॥
	੧੭	੧੩	[4]ਛਕਿ 'ਕਿ' ਨ ਰਹਹੁ, ਛਾਡਿ 'ਕਿ' ਨ ਆਸਾ ॥
	੧੯	੧੪	ਆਸ ਜਰਿ ਪਰ ਜਰਿ, ਜਰਿ ਜਬ ਰਹੈ ॥
੩੪੧	੧	੧੫	ਝਗਰੁ ਕੀਏ, 'ਝਗਰਉ' ਹੀ ਪਾਵਾ ॥
	੩	੧੭	ਟਟਾ ਬਿਕਟ ਘਾਟ, ਘਟ ਮਾਹੀ ॥ (ਟੱਟਾ ਬੋਲੋ)
	੩	੧੭	ਖੋਲਿ ਕਪਾਟ, ਮਹਲਿ ਕਿ 'ਨ' ਜਾਹੀ ॥
	੪	੧੯	[5]ਨੀਠਿ ਨੀਠਿ, ਮਨੁ ਕੀਆ ਧੀਰਾ ॥

---

੧ ਨਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ੨ ਔਖੇ ਘਾਟ ਅਗਿਆਨ ਕਾਮਾ-ਦਿਕਾਂ ਦੇ। ੩ ਉਲਝੇਵਾਂ, ਝਗੜ-ਖਾਤਾ। ੪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ੫ ਸਨੇ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੧	੮	੨੧	ਣਾਣਾ [1]ਰਣਿ ਰੂਤਉ, ਨਰ [2]ਨੇਹੀ ਕਰੈ ॥
	੯	੨੨	ਤਤਾ ਅ-ਤਰ, ਤਰਿਓ ਨਹ ਜਾਈ ॥
	੧੩	੨੪	ਦਸਵੈ ਦੁਆਰਿ, [3]'ਕੁੰਚੀ' ਜਬ ਦੀਜੈ ॥ (ਕੁੰਜੀ ਭੀ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
	੧੫	੨੬	ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ, ਰਹੇ [4]'ਰਤਵਾਈ' ॥
	੧੯	੨੯	ਬਿੰਦਹਿ ਬਿੰਦਿ, ਨ 'ਬਿਛੁਰਨ' ਪਾਵਾ ॥
੩੪੨	੧	੨੯	[5]'ਬੰਦਕ ਹੋਇ, ਬੰਧ ਸੁਧਿ ਲਹੈ ॥ ੨. ਬੰਧਕ ਹੋਇ ॥
	੩	੩੧	ਮਗਨ ਭਇਆ ਤੇ, ਸੋ ਸਚੁ ਪਾਵੈ ॥
	੪	੩੨	ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸਿਉ ਕਹੈ ਕਬੀਰਾ, [6]'ਮਨਸਾ' ਮਿਲਿਆ ਨ ਕੋਇ ॥ [7]੨. ਮਨ ਸਾ ॥
	੫	੩੩	ਇਹੁ ਮਨੁ ਲੇ, ਜਉ [8]'ਉਨਮਨਿ' ਰਹੈ ॥
	੬	੩੪	ਯਯਾ ਜਉ ਜਾਨਹਿ ਤਉ ਦੁਰਮਤਿ ਹਨਿ, ਕਰਿ ਬਸਿ ਕਾਇਆ ਗਾਉ ॥
	੭	੩੪	ਰਣਿ [9]ਰੂਤਉ ਭਾਜੈ ਨਹੀ, ਸੂਰਉ 'ਥਾਰਉ' ਨਾਉ ॥
	੭	੩੫	ਰਾਰਾ ਰਸੁ, 'ਨਿਰਸ' ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥
	੯	੩੬	[10]ਅਨਤ ਨ ਜਾਇ, ਪਰਮ ਸਚੁ ਪਾਵੈ ॥

੧ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਜੰਗ ਜਦੋਂ ਆ ਪਵੇ। ੨ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਹਠ ਕਰੇ। ੩ ਪ੍ਰਾਣਾਂਯਾਮ ਭਗਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ। ੪ ਲਾਲੀ ਦੇ ਸਹਿਤ, ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਸਹਿਤ। ੫ ਜੋ ਬੰਦਕ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸਦੀ (ਬੰਧ) ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਾਂਙੂ ਖਬਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ੬ ਵਾਸ਼ਨਾ। ੭ ਮਨ ਸਰੀਖਾ। ੮ ਤੁਰੀਆ ਪਦ। ੯ ਰੁਕਣਾਂ। ੧੦ ਹੋਰ ਥਾਉਂ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੨	੯	੩੬	ਤਉ ਅਲਹ ਲਹੈ, ਲਹਿ ਚਰਨ ਸਮਾਵੈ ॥
	੧੦	੩੭	ਬਲਿ ਬਲਿ, ਜੋ [1]ਬਿਸਨ [2]'ਤਨਾ' ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥
	੧੧	੩੮	ਵਾਵਾ [3]'ਵਾਹੀ' ਜਾਨੀਐ, [4]ਵਾ ਜਾਨੇ ਇਹੁ ਹੋਇ ॥
	੧੨	੩੯	ਸਸਾ, ਸੋ 'ਨੀਕਾ' ਕਰਿ ਸੋਧਹੁ ॥
			ਘਟ ਪਰਚਾ ਕੀ, ਬਾਤ ਨਿਰੋਧਹੁ ॥
	੧੬	੪੨	ਹਾਹਾ ਹੋਤ, ਹੋਇ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ॥
	੧੭	੪੨	ਤਬ ਓਹੀ ਉਹੁ, ਏਹੁ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੮	੪੩	ਲਖਿਮੀਬਰ ਸਿਉ, ਜਉ ਲਿਉ ਲਾਵੈ ॥
	੧੯	੪੪	ਅਬ ਜਗੁ ਜਾਨਿ, ਜਉ ਮਨਾ ਰਹੈ ॥
			([5]ਮਨ੍ਹਾ ਪਾਠ ਕਰੋ)
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਥਿਤੀੰ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀੰ
੩੪੩	੯	੨	[6]'ਪਰਿਵਾ' ਪ੍ਰੀਤਮ, ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰ ॥
	੧੦	੩	ਦੁਤੀਆ, [7]ਦੂਹਕਰਿ ਜਾਨੈ ਅੰਗ ॥
	੧੪	੬	ਪ੍ਰੇਮ 'ਸੁਧਾ' ਰਸੁ, ਪੀਵੈ ਕੋਇ ॥ (ਸੁੱਧਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ)
	੧੮	੯	ਤਾ ਮਹਿ ਅਕੁਲ, ਮਹਾ ਨਿਧਿ ਰਾਇਆ ॥
			(ਅ-ਕੁਲ ਬੋਲੋ)
੩੪੪	੨	੧੧	ਅਮਲ ਨ 'ਮਲਨ' ਛਾਹ ਨਹੀ ਧੂਪ ॥
			(ਅ-ਮਲ ਪਾਠ ਬਹੁਤਾ ਦੱਬਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੨	੧੨	'ਏਕਾਦਸੀ', ਏਕ ਦਿਸ ਧਾਵੈ ॥

੧ ਬਿਸ=ਸੰਸਾਰ (ਅਨ) ਚੇਸ਼ਟਾ, ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੌਣ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਆਪਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨ ਪੁਤ੍ਰ, ਪਿਆਰੇ, ਸਰੂਪ। ੩ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੪ ਉਸ ਦੇ ਤਾਂਈ। ੫ ਹਟੇ ਰਹਿਣਾ। ੬ ਏਕਮ। ੭ ਕਠਨ ਵਾ ਦੋਹਾਂ ਕਰਕੇ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੪	੩	੧੩	'ਬਾਰਸਿ', ਬਾਰਹ ਉਗਵੈ ਸੂਰ ॥
	੪	੧੩	ਅਚਰਜੁ ਭਇਆ, ਜੀਵ ਤੇ [1]ਸੀਉ ॥
	੫	੧੪	'ਤੇਰਸਿ', [2]ਤੇਰਹ ਅਗਮ ਬਖਾਣਿ ॥
	੯	੧੬	ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਮਧਿ, ਹੋਇ ਰਹਿਆ [3]ਥੀਰ ॥ ੨. ਥੀਰ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਵਾਰ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ੭
	੧੦	੧	ਗੁਰ ਗਮਿ ਭੇਦੁ, ਸੁ ਹਰਿ ਕਾ ਪਾਵਉ ॥
	੧੧	੧	[4]'ਆਦਿਤ' ਕਰੈ ਭਗਤਿ ਆਰੰਭ ॥ (ਆ-ਦਿਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			ਕਾਇਆ ਮੰਦਰ, 'ਮਨਸਾ' ਥੰਭ ॥
			ਅਹਿਨਿਸਿ ਅਖੰਡ, 'ਸੁ' ਰਹੀ ਜਾਇ ॥ ੨. ਸੁਰਹੀ ॥
	੧੩	੩	ਮੰਗਲਵਾਰੇ, ਲੇ [5]ਮਾਹੀਤਿ ॥
	੧੪	੩	ਨਾ ਤਰੁ ਖਰਾ, 'ਰਿਸੈ' ਹੈ ਰਾਇ ॥
	੧੭	੫	ਅਹਿਨਿਸਿ, 'ਕਸਮਲ' ਧੋਵਹਿ ਨ੍ਹਾਹਿ ॥
	੧੯	੭	ਜੋਤਿ ਦੀ [7]ਵਟੀ, ਘਟ ਮਹ ਜੋਇ ॥ ੨. ਦੀਵਟੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ
੩੪੫	੪	੧	ਰਾਮ ਕਹਤ, ਜਨ [8]'ਕਸ' ਨ ਤਰੇ ॥
	੪	੧	ਤਾਰੀ-ਲੇ ਗਨਿਕਾ, ਬਿਨੁ ਰੂਪ ਕੁਬਿਜਾ, ਬਿਆਧਿ ਅਜਾਮਲੁ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥

---

੧ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਚੇਤਨ। ੨ ਨੌ ਵਿਆਕਰਨ, ਚਾਰ ਬੇਦ। ੩ ਇਸਥਿਤ। ੪ ਐਤਵਾਰ। ੫ ਘੇਰਾ ਘਤਣਾ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ। ੬ ਪਾਪ। ੭ ਬ੍ਰਹਮਾਂਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਬੱਤੀ। ੮ ਕਿਸਤਰਾਂ ਨਾਂ ਤਰਨਗੇ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੫	੬	੨	[1]ਜਪ ਹੀਨ [2]ਤਪ ਹੀਨ, [3]ਕੁਲ ਹੀਨ [4]ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ, ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਊ ਤਰੇ ॥
			ਗਉੜੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ
	੯	੧	ਮੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਪੋਚ, ਸੋਚ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ॥ ਮੇਰਾ ਕਰਮੁ [5]'ਕੁਟਿਲਤਾ' ਜਨਮੁ [6]ਕੁਭਾਂਤੀ ॥
	੧੦	੧	ਮੇਰੀ ਹਰਹੁ ਬਿਪਤਿ, ਜਨ ਕਰਹੁ [7]'ਸੁਭਾਈ' ॥
	੧੧	੧	ਬੇਗਿ ਮਿਲਹੁ ਜਨ, ਕਰਿ ਨ [8]ਬਿਲਾਂਬਾ ॥
	੧੨	੨	ਨਾ [9]ਤਸਵੀਸ, [10]ਖਿਰਾਜੁ ਨ ਮਾਲੁ ॥ ਖਉਫੁ ਨ [11]ਖਤਾ, ਨ ਤਰਸੁ [12]ਜਵਾਲੁ ॥
	੧੪	੨	[13]ਕਾਇਮੁ [14]ਦਾਇਮੁ, ਸਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ [15]ਦੋਮ ਨ [16]ਸੇਮ, ਏਕ ਸੋ ਆਹੀ ॥ [17]ਆਬਾਦਾਨੁ, ਸਦਾ ਮਸਹੂਰ ॥ ਊਹਾਂ [18]ਗਨੀ, ਬਸਹਿ [19]'ਮਾਮੂਰ' ॥ [20]'ਮਹਰਮ' [21]ਮਹਲ ਨ ਕੋ ਅਟਕਾਵੈ ॥
	੧੯	੧	ਰਮਈਏ ਸਿਉ ਇਕ ਬੇਨਤੀ, ਮੇਰੀ ਪੂੰਜੀ ਰਾਖੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥

---

੧ ਗਨਕਾ। ੨ ਕੁਬਜਾਂ। ੩ ਬਿਆਧ। ੪ ਅਜਾਮਲ। ੫ ਟੇਢਤਾਈ ਵਾਲਾ। ੬ ਖੋਟੇ ਲਗਨ ਵਾਲਾ ਜਨਮ। ੭ ਸੋਭਾ। ੮ ਦੇਰ। ੯ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ। ੧੦ ਟੈਕਸ। ੧੧ ਗੁਨਾਹ। ੧੨ ਘਾਟਾ। ੧੩ ਇਸਥਿਤ। ੧੪ ਹਮੇਸ਼ਾਂ। ੧੫ ਦੂਜਾ ਵਜ਼ੀਰ, ਦਵੈਤ। ੧੬ ਖਜਾਨਚੀ। ੧੭ ਅਬਾਦ ਨਿਤ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੧੮ ਧਨੀ। ੧੯ ਲਬਾਲਬ ਭਰੇ ਹੋਇ, ਭਰਪੂਰ। ੨੦ ਭੇਤੀ ਹਾਂ। ੨੧ ਸਰੂਪ ਦੇ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੬	੨	੧	ਉਰਵਾਰ ਪਾਰ ਕੇ ਦਾਨੀਆ, ਲਿਖਿ ਲੇਹੁ ਆਲ ਪਤਾਲੁ ॥
	੭	੧	ਮਲਿਨ ਭਈ ਮਤਿ ਮਾਧਵਾ, ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਲਖੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੮	੧	'ਜੋਗੀਸਰ' ਪਾਵਹਿ ਨਹੀ, 'ਤੁਅ' ਗੁਣ ਕਥਨੁ ਅਪਾਰ ॥
	੧੨	੧	ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਧਰਮ [੧]ਨਿਰੂਪੀਐ, ਕਰਤਾ ਦੀਸੈ ਸਭ ਲੋਇ ॥
	੧੫	੫	[੨]ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ, [੩]'ਰਜਨੀ' ਜਥਾ, [੪]'ਗਤਿ'; ਜਾਨਤ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ॥
	੧੬	੮	ਉਨਮਨ ਮਨ ਮਨ ਹੀ ਮਿਲੇ, ਛੁਟਕਤ ਬਜਰ ਕਪਾਟ ॥
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਸੋ ਦਰ
੩੪੭	੧੦	੧	ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ, ਜੇਤੇ, ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥
	੧੪	੧	ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਜਿਨਸੀ, ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
੩੪੮	੮	੨	ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਭਏ ਜਿਨ੍ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀਉ, ਤਿਨ ਟੂਟੀ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ॥
੩੪੯	੧੧	੨	ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਬਾਝੁ [੫]ਸਨਾਤਿ ॥

੧ ਕਥਨ ਕਰੀਦਾ ਹੈ। ੨ ਸੂਰਜ। ੩ ਰਾਤ। ੪ ਨਾਸ।
੫ ਭੂਤਨੇ ਜਾਂ ਨੀਚ ਜਾਤ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੯	੧੬	੩	ਜੇ ਕਿਸੈ ਦੇਇ, ਵਖਾਣੈ ਨਾਨਕੁ, ਆਗੈ ਪੂਛ ਨ ਲੇਇ ॥
	੧੭	੪	[1]ਤਾਲ [2]'ਮਦੀਰੇ', ਘਟ ਕੇ ਘਾਟ ॥
੩੫੦	੭	੫	ਕਲਿ [3]'ਕਲਵਾਲੀ' ਮਾਇਆ ਮਦੁ ਮੀਠਾ, ਮਨੁ ਮਤਵਾਲਾ ਪੀਵਤੁ ਰਹੈ ॥
	੯	੬	ਵਾਜਾ ਮਤਿ [4]'ਪਖਾਵਜੁ' ਭਾਉ ॥
	੧੮	੭	ਨਾਲਿ ਕੁਟੰਬੁ ਸਾਥਿ ਵਰ-ਦਾਤਾ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਭਾਲਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਗਇਆ ॥
	੧੯	੭	ਰਤਨ ਉਪਾਇ ਧਰੇ ਖੀਰੁ ਮਥਿਆ, ਹੋਰਿ [5]'ਭਖਲਾਏ' ਜਿ ਅਸੀ ਕੀਆ ॥
੩੫੧	੮	੯	ਤਉ ਪਰਵਾਹ ਕੇਹੀ, ਕਿਆ ਕੀਜੈ ॥
	੯	੯	ਮਨ ਕੀ ਮਤਿ [6]'ਮਤਾਗਲੁ' ਮਤਾ ॥ (ਮੱਤਾ ਬੋਲੋ)
	੧੫	੧੦	ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹਮਰਾ [7]ਵੀਆਹੁ ਜਿ ਹੋਆ, ਜਾਂ ਸਹੁ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਜਾਨਿਆ ॥
	੧੬	੧੦	ਆਪਣਾ ਕਾਰਜੁ ਆਪਿ ਸਵਾਰੇ, [8]ਹੋਰਨਿ ਕਾਰਜੁ ਨ ਹੋਈ ॥
੩੫੨	੨	੧੧	ਅਧਿਕ [9]'ਤਿਆਸ', ਭੇਖ ਬਹੁ ਕਰੈ ॥

---

੧ ਕੌਂਸੀਆਂ ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਰੂਪ। ੨ ਛੈਣੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਰੂਪ। ੩ ਮੱਟੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਲੀ, ਕਲਜੁਗ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੀ ਮੱਟੀ ਹੈ। ੪ ਜੋੜੀ ਵਾਲਾ। ੫ ਭਟਕਾਏ। ੬ ਮਨ ਰੂਪੀ ਹਾਥੀ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਕਰਕੇ ਮਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੭ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪ ਵਿਆਹ, ਇਸ ਤੁਕ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪੋਠੋਹਾਰੀਏ ਆਗਿਆ ਮੰਨਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ੮ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੋਂ। ੯ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੫੨	੬	੧੨	ਸਦਾ ਬਿਗਾਸੈ, [1]ਪਰਮਲ ਰੂਪ ॥
	੯	੧੨	ਰਾਜਨ ਰਾਜਿ, ਸਦਾ [2]ਬਿਗਸਾਂਤਉ ॥
	੧੧	੧੨	ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਗਤਿ ਕਰੇ, ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
	੧੭	੧੩	ਨਾਨਕ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ॥
੩੫੩	੪	੧੪	ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੰਜਮੁ, 'ਸਤਭਾਉ' ॥
	੭	੧੫	ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਬਿਖੁ ਵਤ ਅਤਿ ਭਉਜਲੁ, ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਈ ॥
੩੫੪	੫	੧੭	ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਰਿ ਨਾਹੀ, ਪ੍ਰਭੁ ਤੂੰ ਹੈ ॥
	੯	੧੮	[3]ਵਾਟ ਨ ਪਾਵਉ, ਵੀਗਾ ਜਾਉ ॥
	੧੭	੧੯	ਚਰਣੀ ਚਲੈ [4]ਪਜੂਤਾ ਆਗੈ, ਵਿਣੁ ਸੇਵਾ ਫਲ ਲਾਗੇ ॥
੩੫੫	੨	੨੦	ਗਿਆਨ ਜਨੇਊ, ਧਿਆਨੁ [5]'ਕੁਸ' [6]ਪਾਤੀ ॥
	੫	੨੦	ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ, ਹੋਰਿ ਕਰਮ ਨ ਭਾਲਿ ॥ ਪੂਜਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਮਾਇਆ ਪਰ ਜਾਲਿ ॥
	੭	੨੦	[7]'ਪਾਹਰੂਅ' [8]ਰਾਛਬਿ, ਚੋਰੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥
੩੫੬	੩	੨੨	ਤੁਰੀਆ-ਵਸਥਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਕੀ ਓਟ ਲਹੀ ॥
	੧੧	੨੪	ਮਨਮੁਖ ਕੀ 'ਮਤਿ', ਕੂੜਿ ਵਿਆਪੀ ॥
	੧੭	੨੫	ਆਪਿ ਮਰੈ, 'ਅਵਰਾ' ਨਹ ਮਾਰੀ ॥

---

੧ ਚੰਦਨ। ੨ ਖਿੜਦਾ ਹੈ। ੩ ਰਸਤਾ ਭਗਤੀ ਦਾ। ੪ ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਪੌਲੇ ਪੈਣਗੇ। ੫ ਦੱਭ। ੬ ਪਵਿਤ੍ਰ ਛਲੇ ਜਾਂ ਪਤਲਾਂ। ੭ ਪਹਿਰੇ ਦਾਰ। ੮ ਰਾਖਾ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੫੬	੧੭	੨੫	ਨਾਨਕੁ ਜਾਣੈ, [1]ਚੋਜ ਨ ਤੇਰੇ ॥
	੧੮	੨੬	[2]ਏਕ ਨ ਭਰੀਆ, ਗੁਣ ਕਰਿ ਧੋਵਾ ॥
੩੫੭	੨	੨੬	ਪ੍ਰੇਮੁ ਨ ਚਾਖਿਆ, ਮੇਰੀ ਤਿਸ ਨ ਬੁਝਾਨੀ ॥
	੧੩	੨੯	[3]ਪੰਕ [4]'ਜੁ' ਮੋਹ [5]ਪਗੁ ਨਹੀ ਚਾਲੈ, ਹਮ ਦੇਖਾ ਤਹ 'ਡੂਬੀਅਲੇ' ॥
	੧੬	੩੦	[6]ਛਿਅ ਘਰ [7]ਛਿਅ ਗੁਰ, [8]ਛਿਅ ਉਪਦੇਸ ॥
	੧੭	੩੦	ਵਿਸੁਏ ਚਸਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ, ਥਿਤੀ ਵਾਰੀ ਮਾਹੁ ਭਇਆ ॥
੩੫੮	੪	੩੧	ਜੇ ਬਹੁਤਾ ਸਮਝਾਈਐ ਭੋਲਾ, ਭੀ ਸੋ ਅੰਧੋ ਅੰਧਾ ॥ ਲਖ ਖਟੀਅਹਿ ਲਖ ਸੰਜੀਅਹਿ ਖਾਜਹਿ, ਲਖ ਆਵਹਿ ਲਖ ਜਾਹਿ ॥
	੬	੩੧	ਜਾਂ ਪਤਿ ਲੇਖੈ ਨਾ ਪਵੈ, ਤਾਂ ਸਭੇ [9]'ਕੁਪਰਵਾਣ' ॥
	੯	੩੨	ਲਖ [10]ਮੜਿਆ ਕਰਿ 'ਏਕਠੇ', ਏਕ ਰਤੀ ਲੇ ਭਾਹਿ ॥
	੧੦	੩੨	ਪਿੰਡੁ ਪਤਲਿ ਮੇਰੀ [11]'ਕੇਸਉ' ਕਿਰਿਆ, ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ ॥

੧ ਕੌਤਕ। ੨ ਇਕ ਔਗਣ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਬਹੁਤੇ ਔਗਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਸ ਗੁਣ ਕਰਕੇ ਧੋਵਾਂ ਭਾਵ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ। ੩ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਚਿੱਕੜ। ੪ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੫ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੈਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ੬ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸਾਂਖ, ਨਿਆਇ, ਪੂਰਬ ਮੀਮਾਸਾ, ਬਿਸੇਸਕ, ਪਤੰਜਲ, ਵਿਦਾਂਤ। ੭ ਕਪਲ, ਗੋਤਮ, ਜੈਮਲ, ਕਨਾਦਿ, ਪਤੰਜਲੀ, ਬਿਆਸ। ੮ ਸਾਂਖ ਜੀਵ ਵਾਦੀ ਇਕ ਦੇਸੀ ਈਸ਼ਰ ਜੁਗਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮ ਕਾਲ ਜੋਗ ਦਾ ਗਿਆਨ। ੯ ਅਪ੍ਰਵਾਣ। ੧੦ ਲਕੜਾਂ ਦੇ ਢੇਰ। ੧੧ ਕੇਸ਼ੋ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿੰਡ ਹੈ, ਸਚ ਨਾਮ ਪੱਤਲ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਰਿਆ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੫੮	੧੦	੩੨	ਗੰਗ [1]ਬਨਾਰਸਿ ਸਿਫਤਿ ਤੁਮਾਰੀ, ਨਾਵੈ ਆਤਮ ਰਾਉ ॥ ਆਤਮ ਰਾਊ ੨
	੧੧	੩੨	ਇਕ [2]ਲੋਕੀ ਹੋਰੁ [3]ਛਮਿਛਰੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਵਟਿ [4]ਪਿੰਡੁ ਖਾਇ ॥
	੧੭	੩੩	[5]ਪੀਰ [6]ਪੈਕਾਂਬਰ [7]ਸਾਲਿਕ [8]ਸਾਦਿਕ, ਛੋਡੀ ਦੁਨੀਆ ਥਾਇ ਪਏ ॥
	੧੮	੩੩	ਖਲੜੀ ਖਪਰੀ ਲਕੜੀ ਚਮੜੀ, ਸਿਖਾ ਸੂਤੁ ਧੋਤੀ ਕੀਨ੍ਹੀ ॥ (ਸਿੱਖ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
੩੫੯	੫	੩੪	ਸਾਹੁ [9]ਪਜੂਤਾ, ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਲੇਖਾ ਦੇਹਾ ॥
	੧੧	੩੫	ਧੀਰਜੁ ਧੜੀ ਬੰਧਾਵੈ ਕਾਮਣਿ, ਸ੍ਰੀ ਰੰਗੁ ਸੁਰਮਾ ਦੇਈ ॥
੩੬੦	੩	੩੭	ਪਤੁ ਵੀਚਾਰੁ, ਗਿਆਨ ਮਤਿ ਡੰਡਾ, ਵਰਤਮਾਨ ਬਿਭੂਤੰ ॥

੧ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਹੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਹੈ । ੨ ਇਕ ਪੱਕੇ ਪਿੰਡ ਭਰਦੇ ਹਨ ਇਕ ਲੋਕੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਮਿਤ ਦਾਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਇਕ ਦੇਵ ਪਦ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਮੰਨਦੇ ਹਨ । ੩ ਇਕ ਕੱਚੇ ਪਿੰਡ ਭਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਫਲਗੂ ਦੇ ਰੇਤ ਦੇ ਪ੍ਰੇਤ ਮੰਨਕੇ ਜਵਾਂ ਦੇ ਆਟੇ ਦਾ ਪੇੜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਪਰ ਜੂਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਮੰਨਕੇ ਓਨਾਂ ਦੇ ਨਮਿਤ ਮਿਟੀ ਦੀਆ ਠੂਠੀਆਂ ਵਿਚ ਅੰਨਾਦਿਕ ਸਿਟਦੇ ਹਨ । ੪ ਆਪ ਬ੍ਰਹਮਣ ਲਡੂ ਪੇੜੇ ਵੱਟ ਵੱਟਕੇ ਖੋਏ ਦੇ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਚਾਰ ਪਹਿਰ ਪਿਛੋਂ ਫੇਰ ਭੁਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਨਮਿਤ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਓਹੁ ਕਿਵੇਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ? ੫ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ । ੬ ਨਵੇਂ ਮੱਤ ਨੂੰ ਚਲੌਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਸ਼ੀ ਹੁਕਮ ਫਰੇਸ਼ਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੈਕੇ ਮੁਹੰਮਦ ਆਦਿ ।

੭ ਗਿਆਨ ਵਾਨ । ੮ ਸਿਦਕ ਵਾਲੇ ਜਗਿਆਸੂ । ੯ ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੬੦	੪	੩੭	ਸਗਲੀ ਜੋਤਿ ਹਮਾਰੀ [1]ਸੰਮਿਆ, ਨਾਨਾ ਵਰਨ ਅਨੇਕੰ ॥
	੮	੩੮	ਪੂਰਾ ਸਾਚੁ ਪਿਆਲਾ ਸਹਜੇ, ਤਿਸਹਿ ਪੀਆਏ ਜਾ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥
	੧੩	੩੯	ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ 'ਕਰਲਾਣੇ' ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਦੁ ਨ ਆਇਆ ॥
	੧੪	੩੯	ਸਕਤਾ ਸੀਹੁ ਮਾਰੇ ਪੈ ਵਗੈ, ਖਸਮੈ ਸਾ [2]'ਪੁਰਸਾਈ' ॥
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਘਰੁ ੨ ਮਹਲਾ ੩
੩੬੧	੩	੪੦	ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ 'ਪਰਵਾਰ' ਸਾਧਾਰੁ ॥
	੫	੪੦	ਗੁਰਮੁਖਿ, ਤਾਕਉ ਲਗੈ ਨ ਪੀਰ ॥
੩੬੩	੮	੪੭	ਦੋਹਾਗਣੀ ਕਾਮਨ ਦੇਖੁ ਸੀਗਾਰੁ ॥
੩੬੪	੩	੪੯	ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਰਹੇ, ਥਿਰ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ॥
	੯	੫੦	ਤਿਨ੍ਕੀ ਗਹਣ-ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੧	੫੦	ਜੇ ਸਉ ਘਾਲੇ ਥਾਇ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੫	੫੧	ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਭਰਮੁ, [3]ਅਨਲਵਾਉ ॥ ਅਨਲ-ਵਾਉ ੧
੩੬੬	੧੦	੫੪	ਪਰਾਇਆ [4]ਛਿਦ੍ਰ, ਅਟਕ 'ਲੈ', ਆਪਣਾ ਅਹੰਕਾਰੁ ਵਧਾਵੈ ॥
	੧੧	੫੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਾ ਹਰਿ [5]ਧੜਾ, ਧਰਮੁ, ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਜਿਣਿ ਆਵੈ ॥

---

੧ ਸੰਗਿਆ ਅਥਵਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾ । ੨ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥ, ਉਦਮ, ਮਰਦਊ ਪੁਣਾਂ । ੩ ਭੜਕੀ ਹਵਾ । ੪ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਅਟਕਾ ਕੇ । ੫ ਪੱਖ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੬੭	੩	੫੭	ਸਤਿ ਸਤਿ 'ਸਤਿਗੁਰਿ' ਨਾਮੁ ਦਿੜਾਇਆ, ਰਸਿ ਗਾਏ ਗੁਣ 'ਪਰਮਾਨੰਦਾ' ॥
	੪	੫੭	ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਪਾਏ, ਹਰਿ ਨਿਰਜੋਗਾ ॥
	੮	੫੮	ਨਾਮੈ ਸੁਰਤਿ ਸੁਨੀ, ਮਨਿ ਭਾਈ ॥
	੧੧	੫੮	ਫਲ ਲਾਗੇ, ਹਰਿ ਰਸਕ ਰਸਾਈ ॥
੩੬੮	੧	੬੧	ਮਹਲਾ ੪ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਘਰੁ ੬ (ਛੇਵੇਂ) ਕੇ ੩ (ਤਿੰਨ)
	੬	੬੧	ਹਰਿ ਜਾਮੈ ਹਰਿਆ ਖੇਤੁ ॥
	੧੦	੬੨	ਕਬ ਕੋਊ ਮੇਲੇ [1]ਪੰਚ [2]ਸਤ ਗਾਇਣ, ਕਬ ਕੋ ਰਾਗ ਧੁਨਿ ਉਠਾਵੈ ॥
	੧੨	੬੨	ਕਬ ਕੋਊ ਲੋਗਨ ਕਉ 'ਪਤੀਆਵੈ', ਲੋਕਿ ਪਤੀਣੈ ਨਾ ਪਤਿ ਹੋਇ ॥
੩੬੯	੧	੬੪	ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਘਰੁ ੮ (ਅਠਵੇਂ) ਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹਲਾ ੪
	੩	੬੪	ਲਾਹਾ ਨਾਮੁ, ਸੁ ਸਾਰੁ, ਸਬਦਿ ਸਮਾਣਿਆ ॥
	੪	੬੪	ਪੂਰਬਿ ਲਿਖੇ [3]ਡੇਹ, ਸਿ ਆਏ ਮਾਇਆ ॥
	੮	੬੫	ਜਿਨ੍ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ, ਤਿਨੀ ਨਾਮੁ ਕਮਾਇਆ ॥
	੧੧	੬੬	ਰਾਗੁ ਆਸਾਵਰੀ ਘਰੁ ੧੬ (ਸੋਲਵੇਂ) ਕੇ ੨ (ਦੋ) ਮਹਲਾ ੪ ਸੁਧੰਗ
	੧੪	੬੬	ਹਮਰੈ ਸ੍ਰਵਣੁ, ਸਿਮਰਨੁ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ, ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ, ਹਉ, ਇਕੁ ਖਿਨੁ ॥

੧ ਪੰਚ ਰਾਗੀ ਆਦਿ। ੨ ਸੁਰਾਂ ਆਦਿ। ੩ ਦਿਨ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੬੯	੧੬	੬੬	ਹਰਿ ਜਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈ, ਹਰਿ ਨਿਰਬਾਣ ਪਦ, ਨਾਨਕ ਸਿਮਰਤ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਭਗਵਾਨ ॥
	੧੮	੬੭	ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ, ਜੈਸੇ [1]ਕਰਹਲੁ ਬੇਲਿ ਰੀਝਾਈ ॥
੩੭੦	੬	੧	ਭਾਈ ਮੀਤ ਕੁਟੰਬ, ਦੇਖਿ [2]ਬਿਬਾਦੇ ॥
			ਹਮ ਆਇਓ 'ਵਸਗਤਿ' ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੇ ॥
	੭	੧	ਐਸਾ ਦੇਖਿ, [3]ਬਿਮੋਹਿਤ ਹੋਏ ॥
	੧੦	੧	ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮੋਹੇ, ਮੋਹਿਆ ਆਕਾਸੁ ॥
			ਹਮ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਖੇ, ਦੇ ਕਰਿ ਹਾਥੁ ॥
			ਗਿਆਨੀ ਕੀ, ਹੋਇ ਵਰਤੀ ਦਾਸਿ ॥
	੧੯	੩	ਰੂਪਿ ਅਨੂਪ, ਪੂਰੀ 'ਆਚਾਰਿ' ॥
੩੭੧	੧	੩	'ਸੁਕਰਣੀ' ਕਾਮਣਿ, ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਹਮ ਪਾਈ ॥
			[4]ਜਜਿ [5]ਕਾਜਿ, [6]ਪਰਥਾਇ ਸੁਹਾਈ ॥
	੩	੩	[7]ਗੁਰਿ 'ਆਣੀ' ਘਰ ਮਹਿ, ਤਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਇਆ॥
			ਬਤੀਹ 'ਸੁਲਖਣੀ', ਸਚੁ [8]ਸੰਤਤਿ ਪੂਤ ॥
	੫	੩	ਧੰਨੁ ਸੁ ਗ੍ਰਿਹੁ, ਜਿਤੁ ਪ੍ਰਗਟੀ-ਆਇ ॥
	੮	੪	ਜਤਨ ਕਰਉ, ਉਰਝਾਇ [9]ਪਰੇਵੈ ॥
	੮	੪	ਧੁਰ ਕੀ ਭੇਜੀ, ਆਈ [10]ਆਮਰਿ ॥

---

੧ ਬੇ ਮੁਹਾਰਾ ਊਠ। ੨ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੩ ਬਿਨਾਂ ਮੋਹ ਤੋਂ ਹੋਏ। ੪ ਪੂਜਾ ਆਦਿ। ੫ ਵਿਆਹ ਜਗ ਆਦਿ। ੬ ਪ੍ਰਲੋਕ। ੭ ਗੁਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਲਿਆਂਦੀ। ੮ ਉਲਾਦ। ੯ ਪੌਂਦੇ ਹੈਂ, ਕਬੂਤਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਫਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਮਾਇਆ। ੧੦ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੭੧	੧੩	੪	ਇਹ ਆਮਰਿ, ਹਮ ਗੁਰਿ ਕੀਏ [1]ਦਰਬਾਰੀ ॥
	੧੫	੫	ਮਹਾ-ਅਨੰਦ, ਅਚਿੰਤ ਸਹਜਾਇਆ ॥
	੧੭	੫	ਤੁਧਨੋ ਛੋਡਿ, ਜਾਈਐ ਪ੍ਰਭ ਕੈ [2]ਧਰਿ ॥
	੧੯	੫	ਸਾਕਤੁ ਭੂਲਾ, ਫਿਰੈ [3]ਬੇਬਾਣਿ ॥
੩੭੨	੧	੬	ਵਸਤੁ ਅਨੂਪ ਸੁਣੀ, ਲਾਭਾਇਆ ॥
	੩	੬	[4]ਵਿਸਟੁ [5]ਸੁਭਾਈ, ਪਾਇਆ ਮੀਤ ॥
	੮	੭	ਸੁਨਿਬੋ ਸਖੀ, ਕੰਤਿ ਹਮਾਰੋ, ਕੀਅਲੋ [6]ਖਸਮਾਨਾ ॥
੩੭੩	੧	੯	ਭਏ ਅਨੰਦ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ, ਅਬ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਕਤਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੮	੧੦	ਅਣਹੋਂਦਾ [7]ਅਜਗਰੁ ਭਾਰੁ ਉਠਾਏ, ਨਿੰਦਕੁ ਅਗਨੀ ਮਾਹਿ ਜਲਾਵੈ ॥
	੯	੧੦	ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਦੁਆਰੈ, ਜਿ ਹੋਇ [8]ਬਿਤੀਤੈ, ਸੁ ਨਾਨਕੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਵੈ ॥
	੧੫	੧੧	[9]ਬਿੰਜਨ ਭੋਜਨ, ਅਨਿਕ ਪਰਕਾਰ ॥
੩੭੪	੩	੧੨	ਅਤਿ ਸੂਚੀ, ਤੇਰੀ [10]ਪਾਕਸਾਲ ॥
	੫	੧੨	ਅਵਰ ਜੋਨਿ, ਤੇਰੀ [11]ਪਨਿਹਾਰੀ ॥
	੧੦	੧੩	ਕਾਚੀ ਮਟੁਕੀ, ਬਿਨਸਿ ਬਿਨਾਸਾ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸਚਖੰਡ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਹਨ, ਮਾਇਆ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ੨ ਕਿਸ ਦੀ ਓਟ। ੩ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ। ੪ ਵਿਚੋਲਾ ਸਤਿਗੁਰੂ। ੫ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ। ੬ ਪੱਖ, ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨਾਂ। ੭ ਅਜਗਲ ਭਾਵ ਸਾਬਤ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਜਾਣ ਵਾਲਾ। ੮ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ। ੯ ਮਿਠੇ ਭੋਜਨ। ੧੦ ਰਸੋਈ। ੧੧ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਵਾਲੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੭੪	੧੬	੧੪	ਬਿਸਟਾ [1]ਅਸਤ [2]ਰਕਤੁ [3]ਪਰੇਟੇ ਚਾਮ ॥
	੧੭	੧੪	ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ, ਤੂੰ ਸਦਾ [4]'ਨਾਪਾਕ' ॥
੩੭੫	੫	੧੬	ਦੁਖਿ ਸੁਖਿ ਸਿਮਰੀ, ਤਹ 'ਮਉਜੂਦੁ', ਜਮੁ ਬਪੁਰਾ ਮੋ ਕਉ ਕਹਾ ਡਰਾਈ ॥
	੧੨	੧੮	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਹਰਿ ਪਰਗਟੀਆਇਆ ॥
੩੭੬	੨	੨੦	ਇਛਾ ਪੂਰਕੁ, ਰਖੈ [5]ਨਿਦਾਨ ॥
	੬	੨੧	[6]ਕਰੈ ਨ ਝੁਰੈ, ਨਾ ਮਨੁ ਰੋਵਨਹਾਰਾ ॥
	੮	੨੧	ਜੋ [7]'ਲਉਡਾ', ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਆ [8]ਅਜਾਤਿ ॥
	੮	੨੧	ਵੇ-ਮੁਹਤਾਜਾ ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ॥
	੧੧	੨੨	ਐਸੇ ਗੁਨਹ, [9]'ਅਛਾਦਿਓ' ਪ੍ਰਾਨੀ ॥
	੧੭	੨੪	ਅਨਦ ਬਿਨੋਦ, 'ਭਰੇਪੁਰਿ' ਧਾਰਿਆ ॥
੩੭੭	੬	੨੬	ਐਸੀ ਗੁਰਮਤਿ, 'ਪਾਈਅਲੇ' ॥
	੯	੨੬	ਜਾਪ ਤਾਪ ਕਛੁ, [10]ਉਕਤਿ ਨ ਮੋਰੀ ॥
	੧੧	੨੭	ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵੈ, [11]ਅਲਮਸਤੁ ਮਤਵਾਰਾ ॥
	੧੬	੨੮	ਦੂਖ ਭੂਖ ਮਿਟੈ ਤੇਰੋ ਸਹਸਾ, ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਤੂੰ ਸੁਖਮਨਿ ਨਾਰੀ ॥
	੧੯	੨੮	ਜੋ ਇਹੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਮਾਵੈ ਨਾਨਕ, ਸੋ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੈ ॥

---

੧ ਹੱਡ। ੨ ਲਹੂ। ੩ ਲਪੇਟਿਆ ਹੈ। ੪ ਅਪਵਿਤ੍ਰ। ੫ ਅੰਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ। ੬ ਬਝਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿਚ। ੭ ਸੇਵਕ, ਦਾਸ, ਗੁਲਾਮ। ੮ ਸੁਤੰਤ੍ਰ, ਅਜਾਦ, ਜਾਤੀ ਅਭਿਮਾਨ ਤੋਂ ਪਰੇ। ੯ ਐਸੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਕੇ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੧੦ ਕਥਨ ਦੀ ਚਤੁਰਾਈ। ੧੧ ਪੂਰਨ ਮਸਤ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੭੮	੧	੨੯	ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ, ਮਾਨੁਖ [1]"ਦੇਹੁਰੀਆ' ॥
	੩	੨੯	[2]ਸਰੰਜਾਮਿ ਲਾਗੁ, ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ ॥
	੧੦	੩੧	[3]ਡਾਕੀ ਕੋ ਚਿਤਿ, ਕਛੂ ਨ ਲਾਗੈ, ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਰਨਾਇ ॥ ੨. [4]ਕੋਚਿਤਿ ॥
੩੭੯	੬	੩੬	ਏਕੋ ਏਕੁ, ਆਪਿ ਇਕੁ ਏਕੈ, ਏਕੈ ਹੈ, ਸਗਲਾ ਪਾਸਾਰੇ ॥
	੧੦	੩੭	ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ, ਅਪਨੇ ਬਾਲਿਕ ਰਾਖਹੁ, [5]ਲੀਲਾ ਧਾਰਿ ॥
	੧੧	੩੭	ਜੈਸੇ 'ਜਨਨਿ' [6]ਜਠਰ ਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨੀ, ਓਹੁ ਰਹਤਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਿ ॥ ਅਨਦੁ ਕਰੈ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਮ੍ਹਾਰੈ, ਨਾ ਪੋਹੈ ਅਗਨਾਰਿ ॥
	੧੭	੩੮	ਰਾਜ [7]ਮਿਲਕ ਜੋਬਨ, ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਭਾ, ਰੂਪਵੰਤੁ [8]ਜੋੁਆਨੀ ॥ ਬਹੁਤੁ ਦਰਬੁ ਹਸਤੀ ਅਰੁ ਘੋੜੇ, ਲਾਲ ਲਾਖ [9]"ਬੈ' ਆਨੀ ॥

---

੧ ਦੇਹੀ । ੨ ਇੰਤਜ਼ਾਮ, ਬੰਦੋਬਸਤ । ੩ ਡਾਇਣ ਮਾਇਆ, ਉਪਰ ਛਲ । ੪ ਦਸਤ ਅਤੀਸਾਰ ਦਾ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਡਾਇਣ ਦਾ ਚਿਤਵਣਾਂ ਦੇਖਣਾਂ ਭਾਵ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ । ੫ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਇਛਾਚਾਰੀ । ੬ ਉਦਰ ਵਿਚ । ੭ ਜਾਗੀਰ । ੮ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਤੇ ਜੁਵਾ ਵਸਥਾ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ । ੯ ਮੁਲ ਲਿਆਂਦੀ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੯੦	੧	੩੮	ਹਉ ਮਾਰਉ ਹਉ ਬੰਧਉ ਛੋਡਉ, ਮੁਖ ਤੇ ਏਵ [1]ਬਬਾੜੇ ॥
	੮	੩੯	ਚਰਨ ਕਮਲ ਆਨੂਪ, ਹਰਿ ਸੰਤ ਮੰਤ ॥
	੯	੩੯	ਨਾਨਕ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ, ਜਾਗੇ ਗਿਆਨ ਰੰਗਿ ॥
੩੯੧	੮	੪੨	ਕੂੜਿ ਕਪਟਿ ਬੰਚਿ [2]ਨਿੰ-ਮੁਨੀਆਦਾ, ਬਿਨਸਿ ਗਇਆ ਤਤਕਾਲੇ ॥
	੧੬	੪੪	ਪਾਤਾਲੀ ਆਕਾਸੀ ਸਖਨੀ, [3]'ਲਹਬਰ' ਬੂਝੀ ਖਾਈ ਰੇ ॥ (ਸੱਖਨੀ ਬੋਲੋ)
	੧੭	੪੪	[4]ਅਜ ਕੈ ਵਸਿ ਗੁਰਿ ਕੀਨੋ [5]ਕੇਹਰਿ, ਕੂਕਰ ਤਿਨਹਿ ਲਗਾਈ ਰੇ ॥ ਬਾਝੁ ਥੂਨੀਆ ਛਪਰਾ ਥਾਮ੍ਹਿਆ, ਨੀ-ਘਰਿਆ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ਰੇ ॥ ਬਿਨੁ ਜੜੀਏ ਲੈ ਜੜਿਓ ਜੜਾਵਾ, ਥੇਵਾ ਅਚਰਜੁ ਲਾਇਆ ਰੇ ॥
੩੯੧	੧੯	੪੪	[6]ਦਾਦੀ [7]ਦਾਦਿ, ਨ ਪਹੁਚਨ ਹਾਰਾ, ਚੂਪੀ 'ਨਿਰਨਉ' ਪਾਇਆ ਰੇ ॥ ਮਾਲਿ ਦੁਲੀਚੇ ਬੈਠੀ-ਲੇ ਮਿਰਤਕੁ, ਨੈਨ ਦਿਖਾਲਨੁ ਧਾਇਆ ਰੇ ॥

---

੧ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਨਿਆਦ ਤੋਂ। ੩ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲਾਟ। ੪ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪ ਬਕਰੇ ਦੇ। ੫ ਹੰਕਾਰ ਸ਼ੇਰ। ੬ ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਫਰਿਆਦੀ। ੭ ਫਰਿਆਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੯੨	੯	੪੬	ਏਕੁ ਤੂੰ ਤੂੰ ਹੀ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੈ, ਮੈ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ॥
	੧੯	੪੭	ਧੰਨੁ ਸੁ ਕਲਿਜੁਗੁ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਈਐ, ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਹੋਇ ॥
੩੯੩	੫	੪੯	ਐਸੀ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ, ਕਾਰਜ ਸਗਲ ਸਵਾਰੇ ॥
	੧੩	੫੦	ਖੋਲਿ ਕਿਵਾਰ ਦਿਖਾਲੇ ਦਰਸਨੁ, 'ਪੁਨਰਪਿ' ਜਨਮਿ ਨ ਆਈਐ ॥
	੧੪	੫੦	ਮਹਾ ਉਦਿਆਨ ਪਾਵਕ ਸਾਗਰ ਭਏ, ਹਰਖ ਸੋਗ ਮਹਿ ਬਸਨਾ ॥
	੧੯	੫੧	ਮੋਹ ਮਲਨ ਨੀਦ ਤੇ ਛੁਟਕੀ, ਕਉਨੁ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਭਇਓ ਰੀ ॥
੩੯੪	੧	੫੧	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਬਿਖਰੇ, ਸੰਜਮਿ ਕਉਨ ਛੁਟਿਓ ਰੀ ॥
	੨	੫੧	ਦਾਵਾ ਅਗਨਿ ਬਹੁਤੁ ਤ੍ਰਿਣ ਜਾਲੇ, ਕੋਈ ਹਰਿਆ ਬੂਟੁ ਰਹਿਓ ਰੀ ॥
	੩	੫੧	ਕਾਜਰ ਕੋਠ ਮਹਿ ਭਈ 'ਨ' ਕਾਰੀ, ਨਿਰਮਲ-ਬਰਨੁ ਬਨਿਓ ਰੀ ॥
	੯	੫੨	ਸੁਰਿਜਨ ਭਾਨੀ, ਸਭੰ ਜਨ ਮੋਹਿਆ ॥
	੧੦	੫੨	ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਨੀ, ਤੁਹੀ ਸੁਰ-ਗਿਆਨਿ ॥
	੧੯	੫੪	ਦੀਸਿ ਆਵਤ ਹੈ, ਬਹੁਤੁ ਭੀਹਾਲਾ ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

---

੧ ਖੁਸ਼ੀਆਂ। ੨ ਚੰਚਲ। ੩ ਬਿਵਹਾਰਾਂ ਕਰਕੇ। ੪ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਗਿਆਨ ਵਲੋਂ। ੫ ਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਵਲੋਂ। ੬ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਵਲੋਂ। ੭ ਪਾਇਆ। ੮ ਮਾਇਆ ਦੇ ਆਗੂ ਕਾਮਾਦਿ ਅਗਵਾਨੀ। ੯ ਸਾਲ=ਘਰ। ੧੦ ਗਿਰਾਮ=ਸਮੂੰਹ, ਸਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ੧੧ ਉਬਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਰਕ ਰੂਪੀ ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ। ੧੨ ਬਹੁਤੇ। ੧੩ ਪੂਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੯੪	੧੦	੯੫	ਲੇ ਪਖਾ, ਪ੍ਰਿਅ [1]ਝਲਉ ਪਾਏ ॥
	੧੯	੯੬	ਹਉਮੈ ਪਚੈ, ਮਨਮੁਖ [2]ਮੂਰਾਖਾ ॥
੩੯੫	੬	੯੮	ਮਿਟੇ [3]'ਉਪਦ੍ਰਹ', ਮਨ ਤੇ ਬੈਰ ॥
੩੯੬	੧੩	੧੦੩	ਮੈ ਬੰਦਾ ਬੈ ਖਰੀਦੁ, ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ॥
੩੯੭	੫	੧੦੫	ਸੂਖੀ ਹੂੰ ਸੁਖੁ ਪਾਇ, ਮਾਇ ਨ ਕੀਮ ਗਣੀ ॥
	੬	੧੦੫	ਨੈਣ [4]ਪਸੰਦੋ ਸੋਇ, ਪੇਖਿ [5]'ਮੁਸਤਾਕ' ਭਈ ॥
	੭	੧੦੫	ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਸੰਸਾਰ [6]ਹਭਾ ਹੂੰ ਬਾਹਰਾ ॥
	੯	੧੦੬	ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਗੋਵਿੰਦ, ਗੁਪਾਲ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭ ॥
	੧੦	੧੦੬	ਨਾਮ ਬਿਹੂਨੜਿਆ, ਸੇ ਮਰਨਿ [7]ਵਿਸੂਰਿ [8]ਵਿਸੂਰਿ ॥
	੧੧	੧੦੬	ਦਾਸ [9]'ਦਾਸਤਣ' ਭਾਇ, ਮਿਟਿਆ ਤਿਨਾ [10]ਗਉਣੁ ॥ (ਦਾਸੱਤਣ ਉਚਾਰੋ)
	੧੧	੧੦੬	ਜੈਸੇ ਪਸੁ 'ਹਰ੍ਹਿਆਉ', ਤੈਸਾ ਸੰਸਾਰੁ ਸਭ ॥
	੧੨	੧੦੬	ਨਾਨਕ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ, ਮਿਲਾਵਹੁ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭ ॥
	੧੫	੧੦੭	ਸੋਈ ਲਗੈ ਸਚਿ, ਜਿਸੁ ਤੂੰ [11]'ਦੇਹਿਅਲਾ' ॥
	੧੯	੧੦੮	ਜੇਤੇ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ, ਉਧਾਰੇ ਤਿੰਨ੍ [12]'ਖੇ' ॥
੩੯੮	੧੦	੧੧੦	ਕਪੜ ਭੋਗ ਸੁਗੰਧ, ਤਨਿ [13]ਮਰਦਨ [14]ਮਾਲਣਾ ॥

---

੧ ਝੱਲ ਪੌਂਦੇ ਹਨ। ੨ ਮੂਰਖ। ੩ ਬਿਘਨ। ੪ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਕਰਕੇ ਪਸੰਦੋ=ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਵਾ ਸਾਡੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਪਸੰਦ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ੫ ਮੋਹਤ ਜਾਂ ਚਾਹਵਾਨ। ੬ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ। ੭ ਝੂਰ ਕੇ। ੮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ। ੯ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਪੁਣਾਂ। ੧੦ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਦਾ ਫਿਰਨਾਂ। ੧੧ ਦੇਣਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਹੇ ਅੱਲਾ! ਪਾਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੧੨ ਤਿਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਕਰਕੇ। ੧੩ ਬਟਣਾਂ। ੧੪ ਮਲਣਾਂ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੯੮	੧੩	੧੧੧	ਮੈ ਗਰੀਬ ਸਚੁ ਟੇਕ ਤੂੰ, ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਰੇ ॥
	੧੪	੧੧੧	ਜੇਤੇ ਮਾਇਆ ਰੰਗ, ਤੇਤ [੧]"ਪਛਾਵਿਆ' ॥
	੧੫	੧੧੧	ਸਚਾ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ਤੂੰ, ਪ੍ਰਭ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੇ ॥
	੧੯	੧੧੨	ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਸੰਗਿ, ਸਹਾਈ ਗਿਆਨ ਜੋਗੁ ॥
੩੯੯	੧੧	੧੧੪	ਦੁਰਮਤਿ [੨]ਮਦੁ ਜੋ ਪੀਵਤੇ, [੩]'ਬਿਖਲੀ-ਪਤਿ' ਕਮਲੀ ॥ ੨. ਬਿਖ [੪]ਲੀਪਤਿ
	੧੫	੧੧੫	ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਦਿਤੀ ਦਾਤਿ, ਸਾ ਪੂਰਨ ਵਡਿਆਈ ॥
	੧੬	੧੧੫	ਨਾਮੁ ਧਨੁ ਗੁਣ ਗਾਉ, ਲਾਭੁ ਪੂਰੇ ਗੁਰਿ ਦਿਤਾ ॥
	੧੭	੧੧੬	ਜਾਕਾ ਠਾਕੁਰੁ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ, ਤਾ ਕੇ ਵਡਭਾਗਾ ॥
	੧੯	੧੧੬	ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਅਉਰੁ ਕੋ, ਤਾ [੫]ਕਾ ਭਉ ਕਰੀਐ ॥
੪੦੦	੪	੧੧੭	ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਹਉ ਚੇਰੁਲੀ, ਸੋ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ ॥
	੫	੧੧੭	ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ਅਨੰਦ-ਮੈ, ਨਾਉ ਮਾਣਕ ਹੀਰਾ ॥
	੬	੧੧੭	[੬]ਰਜੀ [੭]ਧਾਈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ, ਜਾਕਾ ਤੂੰ ਮੀਰਾ ॥
	੮	੧੧੮	ਸੰਤਾ ਕੀ ਹੋਇ ਦਾਸਰੀ, ਏਹੁ ਅਚਾਰਾ ਸਿਖੁ ਰੀ ॥
	੧੧	੧੧੮	ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਰਿ ਦੀਪਕੋ, ਇਹ ਸਤ ਕੀ ਸੇਜ ਬਿਛਾਇ ਰੀ ॥ ('ਰੀ' ਪਾਠ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਵਖਰਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੪	੧੧੯	[੮]"ਡੀਗਨ' ਡੋਲਾ ਤਊ ਲਉ, ਜਉ ਮਨ ਕੇ ਭਰਮਾ ॥

ਬਿਖਲੀ ਪਤਿ ਲਾਪ

੧ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਬਦਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ੨ ਸ਼ਰਾਬ। ੩ ਵੇਸਵਾ ਦਾ ਪਤੀ ਕੰਜਰ। ੪ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਬੜੇ ਹੋਇ ਕਮਲੀ-ਬੁਧ ਵਾਲੇ। ੫ ਤਾਂ ਕੀ ਭੈ ਕਰਨਾ ਹੈ। ੬ ਐਸ ਲੋਕ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਲੋਂ। ੭ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਲੋਂ। ੮ ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਹੋਕੇ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੦	੧੮	੧੧੯	ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇਵਕੋ, ਨਾਨਕ ਖਸਮੈ ਬੰਦਾ ॥
੪੦੧	੨	੧੨੦	'ਸਗੁਨ' 'ਅਪ-ਸਗੁਨ' ਤਿਸ ਕਉ ਲਗੈ, ਜਿਸੁ ਚੀਤਿ ਨ ਆਵੈ ॥
	੬	੧੨੧	ਚਿਤਵਉ ਚਿਤਵਿ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਵਉ, ਆਗੈ ਭਾਵਉ ਕਿ ਨ ਭਾਵਉ ॥
	੯	੧੨੧	ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਨਕਾਦਿਕ, ਸਨਕ ਸਨੰਦਨ ਸਨਾਤਨ ਸਨਤਕੁਮਾਰ, ਤਿਨ੍ ਕਉ ਮਹਲੁ ਦੁਲਭਾਵਉ ॥
	੧੦	੧੨੧	'ਤਾਕੀ' ਸਰਣਿ ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਕੀ, ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਧਿਆਵਉ ॥ (ਤਾਂਕੀ ਬੋਲੋ) ਭਇਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਦਇਆਲੁ ਪ੍ਰਭੁ ਠਾਕੁਰੁ, ਕਾਟਿਓ ਬੰਧੁ [੧]ਗਰਾਵਉ ॥
	੧੫	੧੨੨	ਦਿਨੁ ਭੀ ਗਾਵਉ ਰੈਨੀ ਗਾਵਉ, ਗਾਵਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਰਸਨਾਰੀ ॥ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਬਿਸਾਸੁ ਹੋਇ, ਹਰਿ ਜੀਵਤ ਮਰਤ ਸੰਗਾਰੀ ॥
	੧੯	੧੨੩	ਜਿਸਨੋ ਤੂੰ ਅਸਥਿਰੁ ਕਰਿ ਮਾਨਹਿ, ਤੇ ਪਾਹੁਨ [੨]'ਦੋ' [੩]ਦਾਹਾ ॥
੪੦੨	੧	੧੨੩	ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹ ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ, ਸਭ ਮਿਥਿਆ [੪]ਅਸਨਾਹਾ ॥
	੧	੧੨੩	ਰੇ ਮਨ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਹੈ ਹਾ-ਹਾ ॥

੧ ਫਾਹੇ। ੨ ਦੋ। ੩ ਦਿਨਾਂ ਦੇ। ੪ ਪ੍ਰੇਮ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੨	੨	੧੨੩	ਜੈਸੇ ਬਸਤਰ ਦੇਹ ਓਢਾਨੇ, ਦਿਨ ਦੋਇ ਚਾਰਿ ਭੋਰਾਹਾ ॥ ਭੀਤਿ ਊਪਰੇ ਕੇਤਕੁ ਧਾਈਐ, ਅੰਤਿ [1]ਓਰਕੋ ਆਹਾ ॥
	੪	੧੨੩	ਆਵਗਿ ਆਗਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ, ਉਠਿ ਜਾਸੀ ਮੁਹਤ ਚਸਾਹਾ ॥
	੯	੧੨੪	ਏਕੁ ਬੋਲੁ ਭੀ [2]ਖਵਤੋ ਨਾਹੀ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਸੀਤਲਈ ॥
	੧੨	੧੨੫	ਸਸਤ ਵਖਰੁ ਤੂੰ [3]ਘਿੰਨਹਿ ਨਾਹੀ, ਪਾਪੀ ਬਾਧਾ [4]'ਰੇਨਾਇਆ' ॥ ਸਤਿਗੁਰ, ਤੇਰੀ [5]ਆਸਾਇਆ ॥
	੧੩	੧੨੫	[6]ਗੰਧਣਵੈਣ ਸੁਣਹਿ ਉਰਝਾਵਹਿ, ਨਾਮੁ ਲੈਤ [7]ਅਲਕਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੨੫	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰਤੀ ਨਿੰਦਾ, [8]ਅਖਾਧਿ ਖਾਹਿ [9]'ਹਰਕਾਇਆ' ॥
	੧੬	੧੨੫	ਨਾਨਕ [10]ਆਹਿ ਸਰਣ ਪ੍ਰਭ ਆਇਓ, ਰਾਖੁ ਲਾਜ ਅਪਨਾਇਆ ॥
੪੦੩	੧	੧੨੬	ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਤ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਵੈ, ਪਲੁ ਖਿਨੁ ਛੀਜੈ ਅਰਜਾਵੇ ॥

੧ ਅਖੀਰ । ੨ ਸਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ । ੩ ਲੈਂਦਾ ਨਹੀਂ । ੪ ਕਰਜ਼ਾ ਲੋਕ ਦੰਡ ਪਿਤਰ ਦੰਡ ਆਦਿ । ੫ ਆਸਰਾ ਲੈਕੇ । ੬ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਦੁਰਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਬਚਨ। ੭ ਆਲਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੮ ਨਖਿਧ ਨਾ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ । ੯ ਹਲਕਿਆ ਹੋਇਆ । ੧੦ ਚਾਹ ਕੇ

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੩	੬	੧੨੭	ਘਰੀ ਮੂਹਤ ਰੰਗ ਮਾਣਹਿ, ਫਿਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਵਹਿ ॥
	੭	੧੨੭	ਪਲਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦੇਖਿ ਭੂਲੋ, ਆਕ ਨੀਮ ਕੋ [1]"ਤੂੰਮਰੁ" ॥
	੧੧	੧੨੯	ਆਪ ਕਮਾਨੇ ਕਉ ਲੇ ਬਾਂਧੇ, ਫਿਰਿ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਨੀ ॥
੪੦੪	੧	੧੩੦	ਸਾਜਨ ਸੰਤ ਹਮਾਰੇ ਮੀਤਾ, ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ [2]ਆਨੀਤਾ ਰੇ ॥
	੧੧	੧੩੨	ਵਡੀ ਕੋਮ ਵਸਿ ਭਾਗਹਿ ਨਾਹੀ, [3]ਮੁਹਕਮ ਫਉਜ [4]"ਹਠਲੀ" ਰੇ ॥
	੧੩	੧੩੩	ਨੀਕੀ ਜੀਅ ਕੀ ਹਰਿ ਕਥਾ ਊਤਮ, ਆਨ ਸਗਲ ਰਸ ਫੀਕੀ ਰੇ ॥ ਬਹੁ ਗੁਨਿ ਧੁਨਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਖਟੁ ਬੇਤੇ, ਅਵਰੁ ਨ ਕਿਛੁ ਲਾਈਕੀ ਰੇ ॥ ਬਿਖਾਰੀ ਨਿਰਾਰੀ ਅਪਾਰੀ ਸਹਜਾਰੀ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਪੀਕੀ ਰੇ ॥
	੧੬	੧੩੪	ਖਿਨੁ ਰਮ ਗੁਰ ਗਮ ਹਰਿ ਦਮ ਨਹ ਜਮ, ਹਰਿ ਕੰਠਿ ਨਾਨਕ [5]"ਉਰਿ" ਹਾਰੀ ਰੇ ॥
	੧੯	੧੩੫	ਪਹਰ ਮੂਰਤ ਪਲ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ, ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਵਿੰਦ ਵਖਾਨੀ ॥

---

੧ ਤੂੰਮਾਂ । ੨ ਨਾਸਵੰਤ । ੩ ਇਸਥਿਤ । ੪ ਹਠ ਵਾਲੀ । ੫ ਹਿਰਦਾ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੪	੧੯	੧੩੫	ਹੰਉ ਹਉਰੋ ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਗਉਰੋ, ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਪਛਾਨੀ ॥
੪੦੫	੫	੧੩੬	ਏਕ ਟੇਕ ਅਧਾਰੁ ਏਕੋ, ਏਕ ਕਾ ਮਨਿ ਜੋਰੁ ॥
	੬	੧੩੭	ਜੀਉ ਮਨੁ ਤਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਭ ਕੇ, ਦੀਏ ਸਭਿ ਰਸ ਭੋਗ ॥
	੧੬	੧੩੯	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਗੁਣ ਤੇਰਾ ਜਸੁ ਗਾਉ ॥
੪੦੬	੧੨	੧੪੧	ਮਹਾ ਬਿਖਾਦੀ ਦੁਸਟ ''ਅਪਵਾਦੀ', ਤੇ ਪੁਨੀਤ ਸੰਗਾਰੇ ॥
	੧੫	੧੪੨	ਮੋਹ ਕੁਟੰਬ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮਾਤੇ, ਮਿਥਿਆ 'ਗਹਨ' ਗਹੇ ॥
	੧੬	੧੪੨	ਮਿਥਨ ਮਨੋਰਥ ਸੁਪਨ ਆਨੰਦ [2]ਉਲਾਸ, ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸਤਿ ਕਹੇ ॥
	੧੮	੧੪੩	ਓਹਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਰੀ ॥ ਕਨਿਕ ਮਾਣਿਕ ਗਜ ਮੋਤੀਅਨ ਲਾਲਨ, ਨਹ ਨਾਹ ਨਹੀ ॥
	੧੯	੧੪੩	ਰਾਜਨ ਭਾਗਨ ਹੁਕਮ ਨ [3]ਸਾਦਨ ॥ ੨. ਰਾਜਨ ਭਾਗਨ ਹੁਕਮਨ ਸਾਦਨ ॥ ਕਿਛੁ ਕਿਛੁ ਨ ਚਾਹੀ ॥
੪੦੭	੬	੧੪੫	ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਭਾਈ ਬਾਪੁ ਮੋਰੋ ਮਾਈ, ਭਗਤਨ ਕਾ ਓਲ੍ਹਾ ॥

੧ ਨਿੰਦਕ ਵਾ ਝਗੜਾਲੂ।੨ ਉਤਸ਼ਾਹ। ੩ ਬਟਣੇ ਤੇ ਮੰਦਰ ਤੇ ਸੁਆਦ

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੭	੭	੧੪੫	ਠਾਕੁਰ, ਆਇਓ ਆਹਿ ॥
	੯	੧੪੬	ਏਹ ਮੁਕਤਾ ਏਹ ਜੁਗਤਾ, ਰਾਖਹੁ ਸੰਤ ਸੰਗਾਹਿ ॥
	੧੦	੧੪੭	ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਸੇਵ ਕਮਾਇਆ, ਗੁਨ ਰਸਿ ਰਸਿ ਗਾਵੇ ॥
	੧੯	੧੫੦	ਓਹੁ, [੧]ਨੇਹੁ 'ਨਵੇਲਾ' ॥ ੨. ਓਹੁ ਨੇਹੁ [੨]ਨ ਵੇਲਾ ॥
੪੦੮	੪	੧੫੧	ਵਰਤ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਰਿ ਥਾਕੇ, ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗਿ ਵਸੈ ॥
	੭	੧੫੨	ਲੋਭ ਬਿਖਿਆ ਬਿਖੈ ਲਾਗੇ, [੩]ਹਿਰਿ [੪]ਵਿਤ ਚਿਤ ਦੁਖਾਹੀ ॥ [੫]ਖਿਨ ਭੰਗੁਨਾ ਕੈ ਮਾਨਿ ਮਾਤੇ, ਅਸੁਰ ਜਾਣਹਿ ਨਾਹੀ ॥
	੮	੧੫੨	[੬]ਨਿਪਟਿ ਬਾਜੀ ਹਾਰਿ ਮੂਕਾ, ਪਛੁਤਾਇਓ ਮਨਿ ਭੋਰਾ ॥
	੯	੧੫੨	ਡਾਨੁ ਸਗਲ [੭]ਗੈਰ 'ਵਜਹਿ' ਭਰਿਆ, [੮]ਦੀਵਾਂਨ ਲੇਖੈ ਨ ਪਰਿਆ ॥ (ਵੱਜਹਿ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ)
	੧੨	੧੫੩	ਸਾਧ ਸੰਤ ਮਨਾਏ, ਪ੍ਰਿਅ ਪਾਏ, ਗੁਨ ਗਾਏ, ਪੰਚ ਨਾਦ [੯]ਤੂਰ ਬਜਾਏ ॥

---

੧ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੇਮ। ੨ ਓਹੁ ਨੇਹੁ ਲੈਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਓਹੁ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਵੇਲਾ ਹੈ। ੩ ਚੁਰੌਂਦੇ ਹਨ। ੪ ਧਨ। ੫ ਇਕ ਖਿਨ ਵਿਚ ਨਾਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਹ ਦੇ ਮਾਣ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋਇ ਹਨ। ੬ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ। ੭ ਹੋਰ ਵਜਾ ਡੰਨ ਭਰਦਾ ਰਿਹਾ। ੮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ੯ ਵਾਜੇ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੮	੧੨	੧੫੩	ਕਿਰਪਾ ਪਾਏ, 'ਸਹਜਾਏ' ਦਰਸਾਏ, ਅਬ ਰਾਤਿਆ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿਉ ॥
			ਸੰਤ ਸੇਵਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਥ, ਰੰਗੁ ਲਾਲਨ ਲਾਏ ॥
			ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਮਨਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ, ਰਹਸਾਏ ਨਹੀ ਆਏ, ਸਹਜਾਏ ਮਨਿ ਨਿਧਾਨੁ ਪਾਏ ॥
			ਸਭ ਤਜੀ ਮਨੈ ਕੀ [1]ਕਾਮ ਕਰਾਂ ॥
			ਚਿਰੁ ਚਿਰੁ ਚਿਰੁ, ਚਿਰੁ ਭਇਆ ॥
	੧੭	੧੫੪	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮਾਨ, ਇਹ ਬਿਆਧਿ ਛੋਰੈ ॥
੪੦੯	੨	੧੫੫	ਪ੍ਰਭ ਗੋਪਾਲ ਦੀਨ ਦਇਆਲ, ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਹਰਿ ਚਰਣ ਸਿਮਰਿ ਜਾਗੁ ॥
	੩	੧੫੬	ਹਰਖ ਸੋਗ ਬੈਰਾਗ ਅਨੰਦੀ, ਖੇਲੁ ਰੀ ਦਿਖਾਇਓ ॥
	੪	੧੫੬	ਖਿਨਹੂੰ ਭੈ, ਨਿਰਭੈ ਖਿਨਹੂੰ, ਖਿਨਹੂੰ ਉਠਿ ਧਾਇਓ ॥
			ਖਿਨਹੂੰ ਰਸ, ਭੋਗਨ ਖਿਨਹੂੰ, ਖਿਨਹੂ ਤਜਿ ਜਾਇਓ ॥
	੭	੧੫੭	ਆਸਾਵਰੀ ॥ (ਆਸਾਵਰੀ ਪਾਠ ਕੱਠਾ ਬੋਲੋ)
	੯	੧੫੭	ਅਨ ਸਿਉ ਤੋਰਿ, ਫੇਰਿ ਹਾਂ ॥
			ਐਸੇ ਲਾਲਨੁ, ਪਾਇਓ ਰੀ ਸਖੀ॥
			ਪੰਕਜ ਮੋਹ, ਸਰਿ ਹਾਂ ॥ (ਹਾਂ, ਪਾਠ ਸਭ ਥਾਂ ਕੱਲਾ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੧੫੭	[2]ਗਹਡਿਓ ਮੂੜ ਨਰਿ ਹਾਂ ॥ [3]ਅਨਿ ਨ, ਉਪਾਵ ਕਰਿ ਹਾਂ ॥ ੨. [4]ਅਨਿਨ ਉਪਾਵ ਕਰਿ ਹਾਂ ॥

੧ ਕਾਮ ਦੀ (ਕਰਾ) ਕਲਾ=ਚੇਸ਼ਟਾ। ੨ ਪਕੜਿਆ ਗਿਆ।
੩ ਹੋਰ ਉਪਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ੪ ਇਕ ਰਸ ਉਪਾ ਕਰੀਏ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੯	੧੦	੧੫੭	ਤਉ ਨਿਕਸੈ, ਸਰਨਿ 'ਪੈ' ਰੀ ਸਖੀ ॥
	੧੧	੧੫੭	'ਰਾਜਨ' ਜੋਗੁ, ਕਰਿ ਹਾਂ ॥
	੧੩	੧੫੮	ਮਨਸਾ, ਏਕ ਮਾਨਿ ਹਾਂ ॥
	੧੫	੧੫੮	ਪਾਇਓ, ਪੇਡ ਥਾਨਿ ਹਾਂ ॥
	੧੬	੧੫੮	ਹਰਿ ਰਸ, ਰਸਹਿ ਮਾਨਿ ਹਾਂ ॥
	੧੭	੧੫੯	ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਗੁਨੀ ਹਾਂ ॥
	੧੮	੧੫੯	ਸਾਧੂ ਰਸਨ, ਭਨੀ ਹਾਂ ॥
੪੧੦	੧	੧੫੯	ਅਲਖ, ਅਭੇਵੀਐ ਹਾਂ ॥
	੩	੧੬੦	ਆਗਿਆ ਸਤਿ ਸਹੁ ਹਾਂ ॥
			ਮਨਹਿ ਨਿਧਾਨੁ, ਲਹੁ ਹਾਂ ॥
	੮	੧੬੧	ਉਆ ਰਸ, ਜੋ ਬਿਧੇ ਹਾਂ ॥ (ਬਿੱਧੇ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੦	੧੬੧	ਜਨਮਿ, ਨ ਕਦੇ ਮਰਿ ਹਾਂ ॥
	੧੧	੧੬੧	ਸਾਜਨੁ ਮੀਤੁ, ਤੂੰ ਹਾਂ ॥ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਮੂੰ ਹਾਂ ॥
	੧੪	੧੬੨	ਧੀਰਜ, ਮਨਿ ਭਏ ਹਾਂ ॥
			ਜਬ ਤੇ ਛੂਟੇ, ਆਪ ਹਾਂ ॥
	੧੫	੧੬੨	ਸਾਧੂ ਸੰਗਮੇ, ਹਾਂ ॥ ਪੂਰਨ ਸੰਜਮੇ, ਹਾਂ ॥
	੧੯	੧੬੨	ਨਾਨਕ ਅਰਦਾਸਿ ਏਹੁ, ਮੇਰੇ ਮਨਾ ॥
੪੧੧	੧	੧੬੩	ਓਇ ਪਰਦੇਸੀਆ, ਹਾਂ ॥ ਸੁਨਤ, ਸੰਦੇਸਿਆ ਹਾਂ ॥
	੨	੧੬੩	ਜਨਮਹਿ ਮਰਿ, ਭਰੇ ਹਾਂ ॥
	੮	੨੩੩	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਸੁ, ਕਿਉ ਨਹੀ ਗਾਵਤ, 'ਕੁਮਤਿ' ਬਿਨਾਸੈ ਤਨ ਕੀ ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰੁ ੨

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੧੧	੧੦	੧	ਉਤਰਿ ਅਵਘਟਿ, ਸਰਵਰਿ ਨ੍ਹਾਵੈ ॥
	੧੪	੧	ਸੁਭਰ ਸਰਵਰਿ, [1]ਮੈਲੁਨ ਧੋਵੈ ॥ ੨. ਮੈਲੁ ਨ ਧੋਵੈ ॥
੪੧੨	੫	੨	ਜਗੁ ਤ੍ਰਿਅ ਜਿਤੁ, ਕਾਮਣ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥
੪੧੩	੪	੩	ਭਾਇ ਮਿਲੈ, ਭਾਵੈ ਭਇ ਕਾਰੁ ॥
	੭	੪	ਸੋ ਰੋਵੈ, ਜਿਸੁ [2]'ਬੇਦਨ' ਹੋਇ ॥
	੧੧	੪	ਦੂਖੁ ਸੂਖੁ ਪਰਹਰਿ, ਸਹਜਿ 'ਸੁਚੀਤ' ॥
	੧੩	੪	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ, ਮਿਲਿ [3]'ਪਰਮਾਰਥ' ॥
	੧੭	੫	ਗੁਰੁ ਮਾਨੈ, ਮਨ ਤੇ ਮਨੁ ਧੀਰਾ ॥
	੧੮	੫	ਨਿਰਮਲੁ ਸਾਚਿ ਰਤਾ [4]'ਪੈਕਾਰੁ' ॥
੪੧੪	੩	੧	ਮੂਰਖੁ ਹੋਇ, ਨ ਆਖੀ ਸੂਝੈ ॥
	੮	੬	ਅਹਿਨਿਸਿ ਨਿਰਮਲੁ ਥਾਨਿ [5]'ਸੁਥਾਨੁ' ॥
			ਤੀਨ ਭਵਨ [6]ਨਿਹਕੇਵਲ ਗਿਆਨੁ ॥
	੧੨	੬	ਜਿਸ ਕਾ ਅਨੁ ਧਨੁ, ਸਹਜਿ ਨ ਜਾਨਾ ॥
੪੧੫	੬	੮	ਮਨੁ [7]ਮੈਗਲੁ, ਸਾਕਤੁ ਦੇਵਾਨਾ ॥
੪੧੬	੮	੯	ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਗੁਰ, ਦਰਸ ਨ ਦੇਖਹਿ ॥ ੨. ਦਰਸਨ ਦੇਖਹਿ ॥
			ਵਿਣੁ ਗੁਰ ਸਬਦੈ, ਜਨਮੁ ਕਿ ਲੇਖਹਿ ॥
	੧੬	੧੦	ਬੰਧਨ, ਸਉਦਾ ਅਣ ਵੀਚਾਰੀ ॥

---

੧ ਮੈਲ ਨੂੰ। ੨ ਪੀੜਾ। ੩ ਪਰਮਾਰਥ, ਤਤ ਗਿਆਨ। ੪ ਚਤੁਰ। ੫ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਥਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪ। ੬ ਸ਼ੁੱਧ ਸਰੂਪ ਦਾ ਗਿਆਨ। ੭ ਹਾਥੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੧੬	੧੯	੧੦	ਸਤਿਗੁਰਿ ਰਾਖੇ, ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਈ ॥
੪੧੭	੫	੧੧	"[੧]ਹੀਡੋਲੀ" ਚੜਿ ਆਈਆ, ਦੰਦ ਖੰਡ ਕੀਤੇ ਰਾਸਿ ॥
	੭	੧੧	ਤਿਨ੍ ਗਲਿ [੨]ਸਿਲਕਾ ਪਾਈਆ, ਤੂਟਨਿ੍ [੩]ਮੋਤ, ਸਰੀਆ ॥
	੯	੧੧	ਬਾਬਰ [੪]"ਵਾਣੀ" ਫਿਰਿ ਗਈ, [੫]ਕੁਇਰੁ ਨ ਰੋਟੀ ਖਾਇ ॥
	੧੩	੧੨	ਕਹਾ ਸੁ ਖੇਲ ਤਬੇਲਾ ਘੋੜੇ, ਕਹਾ [੬]ਭੇਰੀ [੭]ਸਹਨਾਈ ॥ ਕਹਾ ਸੁ ਤੇਗਬੰਦ [੮]ਗਾਡੇਰੜਿ, ਕਹਾ ਸੁ ਲਾਲ [੯]ਕਵਾਈ ॥ ਾ. ਗਾਡੇ ਰੜਿ ॥ ਕਹਾ ਸੁ ਆਰਸੀਆ ਮੁਹ ਬੰਕੇ, ਐਥੈ ਦਿਸਹਿ ਨਾਹੀ ॥
੪੧੮	੧	੧੨	ਥਾਨ ਮੁਕਾਮ ਜਲੇ ਬਿਜ ਮੰਦਰ, ਮੁਛਿ ਮੁਛਿ ਕੁਇਰ ਰੁਲਾਇਆ ॥
	੩	੧੨	ਜਿਨ੍ ਕੀ [੧੦]ਚੀਰੀ ਦਰਗਹ ਪਾਈ, ਤਿਨਾ ਮਰਣਾ ਭਾਈ ॥ ਇਕਨਾ [੧੧]ਪੇਰਣ ਸਿਰ ਖੁਰ ਪਾਟੇ, ਇਕਨ੍ਾ ਵਾਸੁ ਮਸਾਣੀ ॥

੧ ਸੁਖ ਪਾਲਕੀ। ੨ ਫਾਹੀਆਂ। ੩ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ। ੪ ਬਾਬਰ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦੀ ਬਾਣੀ। ੫ ਟਿਕੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਕੰਵਰ। ੬ ਵਾਜੇ। ੭ ਸਰਨਾਈ ਆਦਿ। ੮ ਸੂਰਮੇਂ। ੯ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ। ੧੦ ਉਮਰ ਰੂਪ ਚਿਠੀ। ੧੧ ਚੋਲੇ ਵਾ ਬੁਰਕੇ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੧੮	੧੪	੧੩	ਵਣਜੁ ਕਰਹੁ [1]'ਮਖਸੂਦੁ' ਲੈਹੁ, ਮਤ ਪਛੋਤਾਵਹੁ ॥
	੧੭	੧੪	ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ ਢੂਢੀਆ, ਕੋ [2]ਨੀਮ੍ਹੀ ਮੈਡਾ ॥
			ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਹਿਬਾ, ਤੂ ਮੈ ਹਉ ਤੈਡਾ ॥
			ਦਰੁ [3]'ਬੀਭਾ' ਮੈ [4]ਨੀਮ੍ਹਿ ਕੋ, ਕੈ ਕਰੀ ਸਲਾਮੁ ॥
੪੧੯	੫	੧੪	ਇਕਿ ਗਿਰਹੀ ਸੇਵਕ ਸਾਧਿਕਾ, ਗੁਰਮਤੀ ਲਾਗੇ ॥
	੧੨	੧੫	ਦੁਬਿਧਾ ਛੋਡਿ [5]'ਕੁਵਾਟੜੀ', ਮੂਸਹੁ-ਗੇ ਭਾਈ ॥
	੧੬	੧੬	ਮਮਤਾ ਮੋਹੁ [6]ਵਿਸਰਜਿਆ, ਅਪਨੈ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥
੪੨੦	੧	੧੬	ਹੁਕਮੇ ਹੀ ਸਿਰਿ ਮਾਰ, ਬੰਦਿ [7]ਰਬਾਣੀਐ ॥ ੨. [8]ਬੰਦਿਰ ਬਾਣੀਐ ॥
	੩	੧੬	ਗੁਨਹਾਂ ਬਖਸਣਹਾਰੁ, ਸਬਦੁ ਕਮਾਵਹੀ ॥
	੫	੧੭	ਕਿਆ ਜੰਗਲੁ ਢੂਢੀ ਜਾਇ, ਮੈ ਘਰਿ ਬਨੁ ਹਰੀਆਵਲਾ ॥
	੯	੧੭	ਪਥਰ ਕੀ ਬੇੜੀ ਜੇ ਚੜੈ, [9]ਭਰਨਾਲਿ ਬੁਡਾਵੈ ॥
	੧੬	੧੮	ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ, ਸਾਚੇ [10]ਪਰਥਾਈ ॥
੪੨੧	੩	੧੯	ਮੈ [11]ਓਲ੍ਹਗੀਆ ਓਲ੍ਹਗੀ, ਹਮ ਛੋਰੂ ਥਾਰੇ ॥ ੨. ਮੈ ਓ [12]ਲਗੀਆ, ਓ ਲਗੀ ॥
੪੨੨	੪	੨੧	ਭਗਤਿ ਤੇਰੀ [13]ਹੈਰਾਨੁ, ਦਰਦੁ ਗਵਾਵਹੀ ॥
	੧੪	੨੨	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਟੇਕ ਹੈ, ਨਿਸਿ [14]'ਦਉਤ' ਸਵਾਰੈ ॥

੧ ਲਾਭ। ੨ ਨਹੀਂ। ੩ ਦੂਜਾ। ੪ ਨਹੀਂ। ੫ ਖੋਟਾ ਰਸਤਾ ਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪ। ੬ ਵਿਦਿਆ ਹੋਇਆ, ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ੭ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੀ ਖਾਨੇ ਵਿਚੋਂ। ੮ ਬਾਦਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਣ ਹੈ। ੯ ਸਮੁੰਦ੍ਰ। ੧੦ ਸਬੱਬ ਕਰਕੇ। ੧੧ ਦਾਸਾਂ ਦੇ ਦਾਸ। ੧੨ ਓਹੁ ਜੇਹੜੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਨ ਲੱਗੀ ਹੈ ਓਹੁ ਮੈਨੂੰ ਲਗੇ। ੧੩ ਅਸਚਰਜ। ੧੪ ਦਿਨ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੨੫	੫	੨੭	ਆਪੇ [1]'ਥੈ' ਸਭੁ ਰਖਿਓਨੁ, ਕਿਛੁ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥
	੭	੨੭	ਇਕੋ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਦਾ, ਏਕਾ ਸਿਰਿ 'ਕਾਰਾ' ॥
	੧੩	੨੮	ਅੰਦਰੁ ਖੋਲੇ [2]ਦਿਬ ਦਿਸਟਿ, ਦੇਖੈ ਮੁਕਤਿ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	੧੫	੨੮	ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਅਮੁਲੁ 'ਸਾ', ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥
੪੨੬	੧੪	੩੦	ਸਾ 'ਸਭਰਾਈ' ਸੁੰਦਰੀ, ਪਿਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ॥
	੧੬	੩੦	ਪ੍ਰੇਮ 'ਪਿਰਮਲੁ' ਤਨਿ ਲਾਵਣਾ, ਅੰਤਰਿ ਰਤਨੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥
੪੨੭	੪	੩੧	ਭੈ ਬਿਨੁ ਲਾਗਿ ਨ ਲਗਈ, ਨਾ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ॥
	੫	੩੧	ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਸੁ [3]'ਰਪਸੀ', ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਾਇ॥
	੭	੩੧	ਇਕਿ ਗੁਣ ਵਿਹਾਝਹਿ ਅਉਗਣ [4]ਵਿਕਣਹਿ, ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
	੧੨	੩੨	ਬੁਝਣਾ ਅਬੁਝਣਾ ਤੁਧੁ ਕੀਆ, ਇਹ ਤੇਰੀ ਸਿਰਿ 'ਕਾਰ'॥
	੧੪	੩੨	ਇਕਿ ਕੁਚਲ ਕੁਚੀਲ [5]'ਵਿਖਲੀ' ਪਤੇ, ਨਾਵਹੁ ਆਪਿ ਖੁਆਏ ॥ ੨. ਵਿਖ ਲੀਪਤੇ ॥
	੧੫	੩੨	ਨਾ ਓਨ ਸਿਧਿ ਨ ਬੁਧਿ ਹੈ ਨ ਸੰਜਮੀ, ਫਿਰਹਿ [6]ਉਤਵਤਾਏ ॥
੪੨੮	੭	੩੩	ਪਿਰ ਸੇਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਗਹਿ ਰਹੀ, ਸਚੀ ਸੇਜ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥
੪੩੦	੧੫	੧	ਫਰਹੇ [7]'ਮੁਹਕਮ', ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥

---

੧ ਟਿਕਾਣੇ ਸਿਰ। ੨ ਅਪ੍ਰੇਖ ਗਿਆਨ, ਵੱਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਦਾ ਬੋਧ। ੩ ਰੰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ੪ ਵੇਚਦੇ। ੫ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਪਤੀ। ੬ ਅਵੈੜਤਾਈ। ੭ ਇਸਬਿਤ ਕਰਕੇ (ਫਰਹੇ) ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਤਖ-ਤਿਆਂ ਦੇ ਥਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਫਲ੍ਹਾ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩੦	੧੭	੧	[੧]ਜੇਜੀਆ [੨]ਡੰਨੁ, ਕੋ ਲਏ ਨ [੩]ਜਗਾਤਿ ॥
੪੩੧	੩	੨	ਕਰਹੁ [੪]ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥
	੧੧	੩	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ਬਿਰਹੜੇ ਘਰੁ੪ ਛੰਤਾ ਕੀ 'ਜਤਿ'॥ (ਜਤਿ ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ, ਅਧਕ ਸਹਿਤ ਨਹੀ)
	੧੬	੩	ਅੰਚਲੁ ਗਹਿਆ ਸਾਧ ਕਾ, ਨਾਨਕ, ਭੈ ਸਾਗਰੁ ਪਾਰਿ ਪਰਾਇ ॥
	੧੭	੪	ਸੁੰਦਰੁ ਸੁਘਰੁ ਸੁਜਾਣੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ, ਜੀਵਨੁ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇ ॥
੪੩੨	੧੦	੨	ਜਬ ਲੇਖਾ ਦੇਵਹਿ [੫]ਬੀਰਾ, ਤਉ ਪੜਿਆ ॥
	੧੫	੬	ਖਥੇ [੬]ਖੁੰਦਕਾਰੁ ਸਾਹ [੭]ਆਲਮੁ, ਕਰਿ [੮]ਖਰੀਦਿ ਜਿਨਿ [੯]ਖਰਚੁ ਦੀਆ ॥
	੧੭	੭	[੧੦]ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਜਿਨਿ [੧੧]ਆਵੀ ਸਾਜੀ, [੧੨]ਚਾੜਣ ਵਾਹੈ [੧੩]ਤਈ ਕੀਆ ॥

---

੧ ਜੀਆਂ ਜੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ ਦੰਡ, ਟੈਕਸ। ੨ ਲੋਕ ਦੰਡ, ਪਿਤਰ ਦੰਡ, ਆਦਿਕ। ੩ ਮਸੂਲ ਕਰਮਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਜਮਦੂਤ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ੪ ਕ੍ਰਿਪਾ। ੫ ਹੇ ਭਾਈ ਜਾਂ ਪੰਡਤ। ੬ ਸੰਤਾਂ ਵਲੈਤਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ੭ ਸੰਸਾਰ। ੮ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਨ ਕਰਨ ਰੂਪ ਖ੍ਰੀਦਿਆ। ੯ ਰੋਜ਼ੀ ਰੂਪ ਖਰਚ।
੧੦ ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ=ਸਰੀਰਾਂ ਰੂਪੀ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਘੜਨ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ।
੧੧ ਆਵੀ=ਪਾਲਣ ਪੋਸਣ ਕਰਨ ਰੂਪ ਆਵੀ ਸਾਜਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਨੂੰ।
੧੨ ਚਾੜਨ ਵਾਹੈ=ਮ੍ਰਿਤੂ ਕਰੌਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਵ ਜੀ।
੧੩ ਤਈਨਾਤ, ਮੁਕਰਰ ਕੀਤਾ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩੩	੧	੧੦	ਭਰਮੁ ਉਪਾਇ ਭੁਲਾਈਅਨੁ ਆਪੇ, ਤੇਰਾ ਕਰਮੁ ਹੋਆ ਤਿਨ੍ ਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ ॥
	੧੨	੧੯	ਨਾ [1]ਤਰ, ਨਾ [2]ਤੁਲਹਾ ਹਮ ਬੂਡਸਿ, ਤਾਰਿ ਲੇਹਿ ਤਾਰਣ ਰਾਇਆ ॥
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਪਟੀ
੪੩੪	੧੪	੧	[3]ਅਯੋ ਅੰਙੈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਆਇਆ, [4]ਕਾਖੈ [5]ਘੰਙੈ [6]ਕਾਲੁ ਭਇਆ ॥ [7]ਰੀਰੀ [8]ਲਲੀ ਪਾਪ ਕਮਾਣੇ, ਪੜਿ ਅਵਗਣ ਗੁਣ ਵੀਸਰਿਆ ॥
	੧੬	੩	[9]ਸਿਧੰਙਾਇਐ ਸਿਮਰਹਿ ਨਾਹੀ, ਨੰਨੈ ਨਾ ਤੁਧੁ ਨਾਮੁ ਲਇਆ ॥
੪੩੫	੯	੧੨	ਏਹ ਵੇਲਾ ਨ ਲਹਸਹਿ ਮੂੜੇ, ਫਿਰਿ ਤੂੰ ਜਮ ਕੈ ਵਸਿ ਪਇਆ ॥
	੧੯	੧	ਮੁੰਧ [10]ਜੋਬਨਿ ਬਾਲੜੀਏ, ਮੇਰਾ ਪਿਰੁ 'ਰਲੀਆਲਾ' ਰਾਮ ॥

---

੧ ਨਾਂ ਤਰਨਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ੨ ਨਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਤੁਲਹਾ ਹੈ। ੩ ਅਯੋ=ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ੪ ਕਾਖੈ=ਕਾ=ਕਾਲ ਦਾ ਜੋ ਖੈ=ਨਾਸ ਰੂਪ। ੫ ਘੰਙੈ ਘਰ ਹੈ ਸੰਸਾਰ। ੬ ਇਸਦਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ੭ ਰੀਰੀ=ਹੇ ਸਖੀ! ਰੀ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੇ। ੮ਲਲੀ= ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਲੱਗ ਕੇ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਮਾਏ। ੯ ਸਿਧੰ ਙਾਇਐ=ਜੋ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਿਧੰ=ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤਿਸਨੂੰ ਸਿਮਰਦਾ ਨਹੀਂ। ੧੦ ਸ਼ੋਕ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਜੋਬਨ ਤੋਂ ਮੁੰਧ=ਅਗਿਆਤ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩੫	੧੯	੧	ਧਨ ਪਿਰ ਨੇਹੁ ਘਣਾ, ਰਸਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦਇਆਲਾ ਰਾਮ ॥
੪੩੬	੨	੧	ਕਰਿ ਦਇਆ ਮਇਆ ਦਇਆਲ ਸਾਚੇ, ਸਬਦਿ ਮਿਲਿ ਗੁਣ ਗਾਵਓ॥
	੩	੧	ਮੁੰਧ ਸਹਜਿ 'ਸਲੋਨੜੀਏ', ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨੰਤੀ ਰਾਮ॥
	੬	੧	ਨਾਨਕਾ ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਕਰਿ ਪੁਕਾਰੇ, ਰਸਨ ਰਸਿ ਮਨੁ ਭੀਜਏ ॥
	੯	੧	ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਧਨ ਸੋਹਾਗਣਿ, ਸਬਦੁ [1]ਅਭ ਸਾਧਾਰਏ ॥
	੧੩	੨	ਅਨਹਦੋ ਅਨਹਦੁ ਵਾਜੈ, ਰੁਣ 'ਝੁਣਕਾਰੇ' ਰਾਮ ॥
੪੩੭	੧੪	੩	ਅਵਗਣ ਮੇਟਿ ਚਲੇ, ਗੁਣ ਸੰਗਮ ਨਾਲੇ ਰਾਮ ॥
	੧੬	੩	ਸਚੁ ਅੰਜਨੋ ਅੰਜਨੁ ਸਾਰਿ, ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਾਤਾ ਰਾਮ ॥
੪੩੮	੪	੪	ਹੰਸ 'ਸਿ' ਹੰਸਾ, ਬਗ 'ਸਿ' ਬਗਾ, ਘਟ ਘਟ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ਜੀਉ ॥
	੫	੪	ਜਿਨ੍ ਇਕ ਮਨਿ ਧਿਆਇਆ, ਤਿਨ੍ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ, ਤੇ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ਜੀਉ ॥
	੧੮	੫	ਤੂੰ ਸੁਣਿ ਹਰਣਾ ਕਾਲਿਆ, ਕੀ 'ਵਾੜੀਐ' ਰਾਤਾ ਰਾਮ॥
	੧੯	੫	ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਤਾਤਾ ਖਰਾ ਮਾਤਾ, ਨਾਮ ਬਿਨੁ [2]ਪਰਤਾਪਏ ॥ ੨. ਪਰ ਤਾਪਏ ॥ ਓਹੁ [3]ਜੇਵ [4]ਸਾਇਰ ਦੇਇ ਲਹਰੀ, ਬਿਜੁਲ ਜਿਵੈ ਚਮਕਏ ॥

---

੧ ਹਿਰਦਾ। ੨ ਪਸਚਾਤਾਪ। ੩ ਜੇਵ=ਜਿਸਤਰਾਂ। ੪ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩੯	੩	੫	ਸੂਰਜੁ ਚੜਿਆ ਪਿੰਡੁ ਪੜਿਆ, ਤੇਲੁ ਤਾਵਣਿ ਤਾਤਓ ॥
	੧੭	੬	ਕਾਮਣਿ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ, ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੬	ਦੇਖਿ ਪਿਰੁ ਵਿਗਸੀ ਅੰਦਰਹੁ ਸਰਸੀ, ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਏ ॥
੪੪੦	੧	੬	ਅੰਤਰਿ ਸਬਦਿ ਮਿਲੀ, ਸਹਜੇ ਤਪਤਿ ਬੁਝਾਈ ਰਾਮ ॥
	੩	੧	ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਪਣੇ, ਸਦਾ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ, ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਖਿਆ ॥
	੪	੧	ਸਾ ਧਨ ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਲਿ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ॥
	੧੦	੧	ਆਪਣਾ ਭਾਣਾ ਤੁਮ ਕਰਹੁ, ਤਾ ਫਿਰਿ ਸਹ ਖੁਸੀ ਨ ਆਵਏ ॥
	੧੧	੨	ਮੇਰੇ ਮਨ ਬੈਰਾਗੀਆ, ਤੂੰ ਬੈਰਾਗੁ ਕਰਿ ਕਿਸੁ ਦਿਖਾਵਹਿ ॥
	੧੯	੩	ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ, ਜਹ ਮਨ ਤੂੰ ਧਾਵਦਾ, ਤਹ ਹਰਿ ਤੇਰੈ ਸਦਾ ਨਾਲੇ ॥
੪੪੧	੨	੪	ਤਹ ਅਨੇਕ ਵਾਜੇ ਸਦਾ ਅਨਦੁ ਹੈ, ਸਚੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਏ ॥
	੯	੬	ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ, ਮਨ ਤੂੰ ਗਾਰਬਿ ਅਟਿਆ, ਗਾਰਬਿ ਲਦਿਆ ਜਾਵਹੇ ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੪੧	੯	੭	ਮਨ ਤੂੰ ਮਤ ਮਾਣੁ ਕਰਹਿ, ਜਿ ਹਉ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਮਾਣਾ ਹੋਹੁ ॥
	੧੮	੯	ਤਿਨਿ ਸਹਿ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ, ਕੁਮਾਰਗਿ ਪਾਏ, ਤਿਨ ਕਾ ਕਿਛੁ ਨ ਵਸਾਈ ॥
			ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ਛੰਤ
੪੪੨	੧੦	੮	ਖਿਨੁ ਆਵੈ ਖਿਨੁ ਜਾਵੈ, [1]ਦੁਰਗੰਧ ਮੜੈ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੪੪੨	੧੭	੮	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਤੋਲਕੁ ਪਾਇਆ, ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	੧੯	੯	ਝਿਮਿਝਿਮੇ ਝਿਮਿਝਿਮਿ ਵਰਸੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰਾ ਰਾਮ ॥ ੨. ਝਿਮਿ, ਝਿਮੇ ॥
੪੪੩	੭	੯	ਬਾਣੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਣੀ, ਸਿਧਿ ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸੁਹਾਏ ਰਾਮ ॥ ਰੋਮੇ ਰੋਮਿ ਰੋਮਿ ਰੋਮੇ, ਮੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮੁ ਧਿਆਏ ਰਾਮ ॥
	੧੦	੯	ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਆ, ਹਮ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ॥
	੧੧	੯	ਤਿਨ ਅੰਤਰੇ ਮੋਹੁ ਵਿਆਪੇ, ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਮਾਇਆ ਲਾਗੀ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੯	ਮਹਾਂ ਬਿਖਮੁ ਜਮ ਪੰਥੁ ਦੁਹੇਲਾ, [2]ਕਾਲੂਖਤ ਮੋਹ ਅੰਧਿਆਰਾ ॥

੧ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪ ਦੁਰਗੰਧੀ ਦਾ ਮੜ੍ਹੈ=ਸ਼ਰੀਰ । ੨ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਕਾਲਖ ਕਰਕੇ

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੪੩	੧੪	੯	ਰਾਮੋ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਗੁਰੂ, ਰਾਮੁ ਗੁਰਮੁਖੇ ਜਾਣੈ ਰਾਮ ॥ ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਖਿਨੁ [1]ਊਭ ਪਇਆਲੀ, ਭਰਮਦਾ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਣੈ ਰਾਮ ॥
੪੪੪	੬	੯	ਰਾਮੋ ਰਾਮ ਨਾਮ, ਸਤੇ ਸਤਿ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣਿਆ ਰਾਮ ॥ ਸੇਵਕੋ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਲਾਗਾ, ਜਿਨਿ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਰਪਿ ਚੜਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਗੁਰੂ ਸਿਖੁ, ਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਏਕੋ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਚਲਾਏ ॥
੪੪੫	੬	੧੦	ਹਰਿ ਰਸ ਭੋਗ ਮਹਾ [2]ਨਿਰਜੋਗ, ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੧	ਮਨਿ ਹਿਰਦੈ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਹਾ [3]ਬਿਸ 'ਲੋਧੁ', ਨਿਰਪ ਧਾਵਹਿ ਲੜਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
	੧੭	੧੧	ਤਪੁ ਤਾਪਨ ਤਾਪਹਿ, ਜਗ ਪੁੰਨ ਆਰੰਭਹਿ, ਅਤਿ ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ਜੀਉ ॥
੪੪੬	੧੨	੧੨	ਹਰਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ, ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇਆ, ਮੁਖਿ ਭਾਗਾ ਰਤੀ ਚਾਰੇ ॥
੪੪੭	੨	੧੨	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਆਰਾਧਿਆ,
	੧੦	੧੩	ਮਨਮੁਖ ਕਰਣਪਲਾਵ ਕਰਿ ਭਰਮੇ, ਸਭ ਅਉਖਧ ਦਾਰੂ ਲਾਇ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਅਕਾਸ਼ ਤੇ ਪਤਾਲ। ੨ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।
੩ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਲੋਧ=ਘੋਲਣ ਵਾਲੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੪੭	੧੫	੧੩	ਹਰਿਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਰਲਿ, ਏਕੋ ਹੋਏ, ਹਰਿਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕ ਸਮਾਨਿ ਜੀਉ ॥
੪੪੮	੧੧	੧੪	ਤੇਰਾ ਸਬਦੁ ਸਭੁ ਤੂੰਹੈ ਵਰਤਹਿ, ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਰਹਿ ਸੁ ਹੋਈ ॥ (ਤੂੰਹੈ-ਇਕੱਠਾ)
੪੪੯	੧	੧੫	ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣੀ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ, [1]ਅਣੀਆਲੇ [2]ਅਣੀਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
	੧੦	੧੬	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚੇਤਾਇ ਗੁਰ, ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਚਾਲੀ ॥
	੧੧	੧੬	ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਬਨਵਾਲੀ ॥
	੧੩	੧੬	ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸਿ ਗੁਰ, (ਦੱਸ ਬੋਲੋ)
੪੫੦	੧	੧੭	ਹਮ ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਵਿਥਰਹ ਸੁਆਮੀ, ਤੂੰ ਅਪਰ ਅਪਾਰੋ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
	੧੭	੧੯	ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ, ਹਰਿ ਤਾਣੁ ਸਤਾਣੇ ॥
੪੫੨	੧	੨੧	ਭਾਗ [3]ਮਣੀ ਸੋਹਾਗਣਿ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ॥
	੪	੨੧	ਚੜਿ ਚੇਤੁ ਬਸੰਤੁ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਭਲੀਅ ਰੁਤੇ ॥
	੮	੨੧	ਕਿਉ ਪਾਈ ਗੁਰੂ, ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਪਿਆਰਾ ਦੇਖਸਾ ॥ ਹਰਿ ਦਾਤੜੇ ਮੇਲਿ ਗੁਰੂ, ਮੁਖਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਸਾ ॥

---

੧ ਤੀਰ। ੨ ਕੁੰਡੀਆਂ ਵਾਲੇ। ੩ ਸ੍ਰੋਮਣੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੨	੯	੨੧	ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਪਾਇਆ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਲੇਖੁ ਸਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤੁ
੪੫੨	੧੧	੧	ਚਾਖਿਅੜਾ ਚਾਖਿਅੜਾ, ਮੈ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਰਾਮ ॥
੪੫੩	੩	੧	ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਜੀਤਾ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੀਤਾ, ਤੂਟੀ ਭੀਤਾ ਭਰਮ ਗੜਾ ॥
	੪	੧	ਸੋਈ ਸੁਗਿਆਨਾ ਸੋ ਪਰਧਾਨਾ, ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਨਾ ਕੀਤਾ ॥
	੯	੨	ਵਡਭਾਗੀ ਵਡਭਾਗੀ, ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਰਾਮ ॥
	੧੧	੨	ਹਰਿ ਦਰੇ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਹਨਿ, ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ॥
	੧੫	੨	ਬੇਅੰਤਾ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣ, ਤੇਰੇ ਕੇਤਕ ਗਾਵਾ ਰਾਮ ॥ ਤੇਰੇ ਚਰਣਾ ਤੇਰੇ ਚਰਣ ਧੂੜਿ, ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਵਾ ਰਾਮ ॥
੪੫੪	੧	੩	ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਆਰਾਧਿਆ, ਹਰਿ ਘਟਿ ਘਟੇ ਡੀਠਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
	੯	੩	ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰਖੁ ਜਗ ਜੀਵਨੋ, ਸੰਤ ਰਸੁ ਪੀਵਨੋ, ਜਪਿ ਭਰਮ ਮੋਹ ਦੁਖ ਡਾਰਾ ॥
	੧੬	੪	ਜਲ ਦੁਧ ਨਿਆਈ ਰੀਤਿ, ਅਬ ਦੁਧ ਆਰ ਨਹੀ, ਮਨ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰੇ ॥
	੧੭	੪	ਅਬ ਉਰਝਿਓ ਅਲਿ ਕਮਲੇਹ, ਬਾਸਨ ਮਾਹਿ ਮਗਨ, ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਭੀ ਨਾਹਿ ਟਰੇ ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੫	੫	੪	ਚਕਵੀ ਸੂਰ ਸਨੇਹੁ, ਚਿਤਵੈ ਆਸ ਘਣੀ, ਕਦਿ [੧]ਦਿਨੀਅਰੁ ਦੇਖੀਐ ॥ ਕੋਕਿਲ ਅੰਬ ਪਰੀਤਿ, [੨]ਚਵੈ ਸੁਹਾਵੀਆ, ਮਨ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਕੀਜੀਐ ॥
	੯	੪	ਨਿਸਿ [੩]ਕੁਰੰਕ ਜੈਸੇ ਨਾਦ, ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਵਣੀ [੪]ਹੀਉ [੫]ਡਿਵੈ, ਮਨ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜੈਸੀ [੬]ਤਰੁਣਿ ਭਤਾਰ ਉਰਝੀ ਪਿਰਹਿ [੭]ਸਿਵੈ, ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਲ ਦੀਜੈ ॥
	੧੧	੪	ਗੁਰੁ ਥੀਆ ਸਾਖੀ, ਤਾ ਡਿਠਮੁ ਆਖੀ, ਪਿਰ ਜੇਹਾ ਅਵਰੁ ਨ ਦੀਸੈ ॥ (ਆਂਖੀ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੫	ਜਾ ਕਉ ਖੋਜਹਿ ਅਸੰਖ ਮੁਨੀ, ਅਨੇਕ ਤਪੇ ॥
	੧੫	੫	ਜਪ ਤਾਪ ਸੰਜਮ ਕਿਰਿਆ ਪੂਜਾ, ਅਨਿਕ 'ਸੋਧਨ' ਬੰਦਨਾ ॥ ਕਰਿ ਗਵਨੁ ਬਸੁਧਾ 'ਤੀਰਥਹ' ਮਜਨੁ, ਮਿਲਨ ਕਉ ਨਿਰੰਜਨਾ ॥
	੧੬	੫	ਦਇਆਲ ਲਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਨਕ, ਮਿਲੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹੋਇ ਗਤੇ ॥
	੧੭	੫	ਚਾਹਹਿ ਤੁਝਹਿ ਦਇਆਰ, ਮਨਿ ਤਨਿ ਰੁਚ ਅਪਾਰ ॥

---

੧ ਸੂਰਜ। ੨ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ੩ ਹਰਨ। ੪ ਹਿਰਦਾ। ੫ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ੬ ਜੁਆਨ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੭ ਸੇਵਾ ਵਿਚ। ੮ ਸੁਚਮ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੬	੨	੫	ਨਖਿਅਤ੍ਰ ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਧਿਆਵਹਿ, ਬਸੁਧ ਗਗਨਾ ਗਾਵਏ ॥
	੪	੫	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਭਗਤਿ ਵਛਲ, ਨਾਨਕ ਮਿਲੀਐ ਸੰਗਿ ਸਾਤਿ ॥
	੧੦	੬	ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਅਰਾਧਿ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਧਿਆਇ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨਿ ਮੁਖੀ ॥
	੧੬	੬	ਮੋਹਿ ਆਸਰ ਤੁਅ ਚਰਨ, ਤੁਮਾਰੀ ਸਰਨਿ [1]ਸਿਧੇ ॥
	੧੭	੬	ਸਾਗਰ ਸੰਸਾਰ ਭਵ ਉਤਾਰ, ਨਾਮੁ ਸਿਮਰਤ ਬਹੁ ਤਰੇ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਬੇਅੰਤ ਖੋਜਹਿ, ਸੁਨੀ ਉਧਰਨ ਸੰਤ ਸੰਗ ਬਿਧੇ ॥ ਨਾਨਕੁ [2]ਪਇਅੰਪੇ ਚਰਨ ਜੰਪੇ, ਓਟ ਗਹੀ ਗੋਪਾਲ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧੇ ॥
੪੫੭	੪	੭	ਅਵਿਨਾਸੀ ਅਵਿਗਤੁ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ, ਸਦਾ ਨਵਤਨੁ ਨਿਰਮਲਾ ॥
	੫	੭	ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਗਤਿ ਮਤਿ, ਜਾਤੇ, ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਭਾਵਏ ॥
	੭	੭	ਮਾਣੁ ਮਹਤੁ ਕਲਿਆਣੁ ਹਰਿ ਜਸੁ, ਸੰਗਿ 'ਸੁਰਜਨੁ' ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ॥

੧ ਮੁਕਤ। ੨ ਬੇਨਤੀ ਪੂਰਬਕ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਵਾਹੇ ਪੀਆ ਆਪਣੇ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੭	੭	੭	ਸਰਬ ਸਿਧਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਤਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ, ਨਹੀ ਊਨਾ ਸਭੁ ਕਛੂ ॥
	੧੯	੮	ਕਤਹੂ ਨ ਧਾਵਊ ਸਰਣਿ ਪਾਵਊ, 'ਕਰੁਣਾ-ਮੈ' ਪ੍ਰਭ ਕਰਿ ਮਇਆ ॥
੪੫੮	੧	੮	ਅਪਰਾਧੀ ਮਤਿ ਹੀਨੁ, ਨਿਰਗੁਨੁ ਅਨਾਥੁ ਨੀਚੁ ॥
			ਸਠ ਕਠੋਰੁ ਕੁਲ ਹੀਨੁ, ਬਿਆਪਤ ਮੋਹ [1]ਕੀਚੁ ॥
	੩	੮	ਬਨਿਤਾ ਬਿਨੋਦ ਅਨੰਦ ਮਾਇਆ, ਅਗਿਆਨਤਾ ਲਪਟਾਵਏ ॥
	੫	੮	ਲਪਟਿ ਰਹਿਓ ਤਿਹ ਸੰਗਿ, ਮੀਠੇ ਭੋਗ ਸੋ ਨ ॥
	੬	੮	ਰਾਖਨ ਹਾਰੇ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਰੇ, ਮੁਝ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਹੋਆ ਹੋ ਨ ॥
	੭	੮	ਨਾਮ ਧਾਰੀਕ ਉਧਾਰੇ, ਭਗਤਹ ਸੰਸਾ ਕਉਨ ॥
	੮	੮	[2]ਜੇਨ [3]ਕੇਨ [4]ਪਰਕਾਰੇ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ॥
	੯	੮	ਬਸੁਧ ਕਾਗਦ ਬਨਰਾਜ ਕਲਮਾ, ਲਿਖਣ ਕਉ ਜੇ ਹੋਇ ਪਵਨ ॥
	੧੩	੯	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਨੁ ਸੰਸਾਰੁ, ਸਹਾਈ ਆਪਿ ਭਏ ॥
	੧੫	੯	ਗੋਵਿੰਦ ਗੁਪਾਲ ਦਇਆਲ ਸੰਮ੍ਰਿਥ, ਬੋਲਿ ਸਾਧੂ ਹਰਿ ਜੈ ਜਏ ॥
੪੫੯	੫	੧੦	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵਿਸਰਉ ਇਕ ਘੜੀ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਵੰਤ ॥

---

੧ ਚਿਕੜ। ੨ ਜਿਸ। ੩ ਕਿਸ। ੪ ਤਰਾਂ ਭੀ ਹੋ ਸਕੇ-ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋ ਸੱਕੇ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੯	੬	੧੦	ਭਿੰਨੀ ਰੈਨੜੀਐ ਚਾਮਕਨਿ ਤਾਰੇ ॥ (ਚਾਮੱਕਨਿ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੧੦	ਗੁਣ ਗੂੜ ਗੁਪਤ ਅਪਾਰ ਕਰਤੇ, [1]ਨਿਗਮ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵਹੇ ॥
	੧੪	੧੦	ਸਗਲ ਗੁਣ 'ਸੁ-ਗਿਆਨੁ' ਪੂਰਨ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣੀ ॥
੪੬੦	੩	੧੧	[2]ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ ਦੇਖਿ ਮੂਠਾ, ਕੂੜ ਸੇਜਾ ਰਾਵਿਆ ॥
	੬	੧੧	ਤਰਣੁ ਦੁਹੇਲਾ ਭਇਆ ਖਿਨ ਮਹਿ, ਖਸਮੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਇਓ ॥
	੮	੧੧	ਬਲ ਬੁਧਿ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਅਪਣਾ, ਆਪਿ ਨਾਮੁ ਜਪਾਇਆ ॥
	੧੩	੧੨	[3]ਬਿਰਹਾ ਲਜਾਇਆ ਦਰਸੁ ਪਾਇਆ, ਅਮਿਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਿੰਚੰਤੀ ॥
	੧੪	੧੨	ਨਸਿ ਵੰਞਹੁ ਕਿਲਵਿਖਹੁ, ਕਰਤਾ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥
੪੬੧	੧	੧੨	ਨਿਧਿ ਸਿਧਿ ਚਰਣ ਗਹੇ, ਤਾ ਕੇਹਾ ਕਾੜਾ ॥
	੩	੧੨	ਸਾਧ ਸੰਗੇ ਨਾਮ ਰੰਗੇ, ਰਣੁ ਜੀਤਿ ਵਡਾ ਅਖਾੜਾ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਸੁਆਮੀ, ਬਹੁੜਿ ਜਮਿ ਨ [4]ਉਪਾੜਾ ॥
	੧੦	੧੩	ਕੂੜੁ ਕਪਟੁ ਕਮਾਵਦੜੇ ਜਨਮਹਿ ਸੰਸਾਰਾ ॥

---

੧ ਬੇਦ। ੨ ਗੰਧਰਬਾ ਨਗਰੀ ਰੌੜ ਵਿਚ ਨਗਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਾ ਵਾ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਨਗਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਾ। ੩ ਵਿਛੋੜਾ ਲਜਾ-ਇਆ=ਹਉਮੈ ਰੂਪ ਲਜਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਭਾਵ ਮਿਟ ਗਿਆ। ੪ ਪਟਦਾ ਨਹੀਂ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੧	੧੫	੧੩	ਮੀਤੁ ਜੋਬਨੁ ਮਾਲੁ ਸਰਬਸੁ, ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ਕਰਿ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥
	੧੯	੧੪	[1]ਗਹਬਰ ਬਨ ਘੋਰ, ਗਹਬਰ ਬਨ ਘੋਰ ਹੇ, ਗ੍ਰਿਹ ਮੂਸਤ ਮਨ ਚੋਰ ਹੇ, [2]ਦਿਨਕਰੋ ਅਨਦਿਨੁ ਖਾਤ ॥ ੨. ਦਿਨ ਕਰੋ ॥
੪੬੨	੧	੧੪	ਦਿਨ ਖਾਤ ਜਾਤ, ਬਿਹਾਤ ਪ੍ਰਭ ਬਿਨੁ, ਮਿਲਹੁ ਪ੍ਰਭ ਕਰੁਣਾ ਪਤੇ ॥
	੪	੧੪	ਸਨਮੁਖ ਸਹਿ ਬਾਨ, ਸਨਮੁਖ ਸਹਿ ਬਾਨ ਹੇ, ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਪੇ ਮਨ ਤਨ ਪ੍ਰਾਨ ਹੇ, ਓਹੁ ਬੇਧਿਓ ਸਹਜ [3]ਸਰੋਤ ॥
	੫	੧੪	ਪਲਕਾ ਨ ਲਾਗੈ, ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੈ, ਚਿਤਵੰਤਿ ਅਨਦਿਨੁ ਪ੍ਰਭ ਮਨਾ ॥
	੭	੧੪	ਅਲੀ ਅਲ ਗੁੰਜਾਤ ਅਲੀ ਅਲ ਗੁੰਜਾਤ ਹੇ, [4]ਮਕਰੰਦ ਰਸ ਬਾਸਨ ਮਾਤ ਹੇ, ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਮਲ ਬੰਧਾਵਤ ਆਪ ॥ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਚਿਤ ਪਿਆਸ, ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਚਿਤ ਪਿਆਸ ਹੇ, ਘਨ ਬੂੰਦ ਬਚਿਤ੍ਰਿ ਮਨਿ ਆਸ ਹੇ, ਅਲ ਪੀਵਤ ਬਿਨਸਤ ਤਾਪ ॥

---

੧ ਗਾੜ੍ਹਾ ਬਣ। ੨ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ। ੩ ਘੰਡਾ ਹੇੜੇ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਨ ਵਿਚ। ੪ ਧੂੜੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੨	੧੧	੧੪	ਚਿਤਵਉ ਚਿਤ ਨਾਥ, ਚਿਤਵਉ ਚਿਤ ਨਾਥ ਹੇ, ਰਖਿ ਲੇਵਹੁ ਸਰਣਿ ਅਨਾਥ ਹੇ, ਮਿਲੁ ਚਾਉ [1]ਚਾ-ਈਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ (ਚਾ-ਈਲੇ ਉਚਾਰੋ)
	੧੩	੧੪	ਪ੍ਰਭ ਮਾਨ ਪੂਰਨ ਦੁਖ [2]ਬਿਦੀਰਨ, ਸਗਲ ਇਛ ਪੁਜੰਤੀਆ ॥
੪੬੨	੧੭	੦	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਵਾਰ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ, ਸਲੋਕ ਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਲਿਖੇ, ਟੁੰਡੇ ਅਸਰਾਜੈ ਕੀ ਧੁਨੀ । (ਇਸ ਵਾਰ ਵਿਚ ਪਉੜੀਆਂ ਸਭ ਪਹਿਲੇ ਸਰੂਪ ਦੀਆਂ ਹਨ ।)
	੧੯	੧	ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ, ਦਿਉਹਾੜੀ [3]ਸਦ ਵਾਰ ॥
੪੬੩	੧	੧	ਜੇ ਸਉ ਚੰਦਾ ਉਗਵਹਿ, ਸੂਰਜ ਚੜਹਿ ਹਜਾਰ ॥
	੨	੧	ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨੀ, ਮਨਿ ਆਪਣੈ [4]ਸੁਚੇਤ ॥
	੩	੧	ਖੇਤੇ ਅੰਦਰਿ ਛੁਟਿਆ, ਕਹੁ ਨਾਨਕ [5]ਸਉ [6]ਨਾਹ ॥ ਫਲੀਅਹਿ ਫੁਲੀਅਹਿ ਬਪੁੜੇ, ਭੀ ਤਨ ਵਿਚਿ ਸੁਆਹ ॥
	੪	੧	ਆਪੀ-ਨ੍ਹੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ, ਆਪੀ-ਨ੍ਹੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ ॥ [7]ਦੁਯੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ, ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥ (ਦੁਇਈ ਉਚਾਰੋ)
	੫	੧	ਤੂੰ ਜਾਣੋਈ ਸਭਸੈ, ਦੇ ਲੈਸਹਿ ਜਿੰਦੁ [8]ਕਵਾਉ ॥

੧ ਕਾਹਲੇ । ੨ ਕੱਟਣਾ । ੩ ਸੈਂਕੜੇ ਵਾਰ । ੪ ਹੁਸ਼ਿਆਰ । ੫ ਰਖੱਜਕ ਹੈ । ੬ ਨਾਹ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ । ੭ ਦੂਜੀ ਰਚਨਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ੮ ਪੁਸ਼ਾਕ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੩	੯	੨	ਜੋ ਮਰਿ ਜੰਮੇ, ਸੁ [1]ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥ ੨. ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥
	੧੨	੨	ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ, ਜਾ [2]ਪੁਛਿ ਨ ਦਾਤਿ ॥
	੧੨	੨	ਨਾਨਕ ਕਾਰ, ਨ ਕਥਨੀ ਜਾਇ ॥
	੧੬	੨	ਓਥੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਨਿਬੜੈ, ਚੁਣਿ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲਿਆ ॥
੪੬੪	੯	੩	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖੈ, ਵਰਤੈ [3]ਤਾਕੋ ਤਾਕੁ ॥ ਆਪੀ-ਨੑੈ ਭੋਗ ਭੋਗਿ ਕੈ, ਹੋਇ [4]ਭਸ ਮੜਿ ਭਉਰੁ ਸਿਧਾਇਆ ॥
	੧੧	੩	ਥਾਉ ਨ ਹੋਵੀ ਪਉਦੀਈ, ਹੁਣਿ ਸੁਣੀਐ ਕਿਆ [5]ਰੂਆਇਆ ॥
	੧੨	੪	ਭੈ ਵਿਚਿ, ਪਵਣੁ ਵਹੈ [6]ਸਦ-ਵਾਉ ॥
	੧੪	੪	ਭੈ ਵਿਚਿ, ਰਾਜਾਧਰਮ ਦੁਆਰੁ ॥
੪੬੫	੧੧	੫	ਲਾਟੂ ਮਾਧਾਣੀਆ, [7]ਅਨ ਗਾਹ ॥
	੧੫	੫	ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸਦਾ, [8]ਦੇ ਖਾਜੈ, ਆਖਿ ਗਵਾਈਐ ॥

---

੧ ਕੱਚ ਤੋਂ ਵੀ ਕੱਚਾ। ੨ ਪੁੱਛ ਕੇ ਦਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ੩ ਇਕੋ ਇਕ ਨੂੰ ਤੱਕ। ੪ ਸਰੀਰ ਸੁਆਹ ਦਾ ਢੇਰ ਹੋ ਗਿਆ ਭਉਰ=ਜੀਵਾਤਮਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ੫ ਪੁਕਾਰਿਆਂ ਹੋਇਆਂ। ੬ ਪ੍ਰਗਟ ਭਾਵ ਚੰਗੀ ਗਤੀ ਵਾਲੀ। ੭ ਫਲ੍ਹੇ ਗਾਹੁਣ ਵਾਲੇ। ੮ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਆਪ ਖਾਈਏ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੋਂ ਆਖਣਾ ਛਡ ਦੇਈਏ ਕਿਉਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਈਦਾ ਹੈ ਜੇਹੜਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਏਹ ਆਖਕੇ ਗਵੌਣਾ ਹੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੫	੧੯	੬	ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਹਿ ਅਰਚਾ ਪੂਜਾ, ਅਗਰ ਵਾਸੁ [1]ਬਹਕਾਰੁ ॥
੪੬੬	੨	੬	ਦੇ ਦੇ ਮੰਗਹਿ ਸਹਸਾ-[2]ਗੂਣਾ, ਸੋਭ ਕਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੩	੬	ਇਕਿ ਹੋਂਦਾ ਖਾਇ ਚਲਹਿ ਐਥਾਊ, ਤਿਨਾ ਭਿ ਕਾਈ ਕਾਰ ॥
੪੬੭	੪	੮	ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਉਤਭੁਜਾਂ, ਖਾਣੀ ਸੇਤਜਾਂਹ ॥
	੪	੮	ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ, ਸੰਮਾਲੇ ਸਭਨਾਹ ॥
	੬	੮	ਤਿਸੁ [3]ਜੋਹਾਰੀ [4]ਸੁਅਸਤਿ ਤਿਸੁ, ਤਿਸੁ [5]ਦੀਬਾਣੁ [6]ਅਭਗੁ ॥
	੭	੮	ਲਖ ਤਪ ਉਪਰਿ ਤੀਰਥਾਂ, ਸਹਜ ਜੋਗ [7]ਬੇਬਾਣ ॥ ਲਖ [8]'ਸੂਰਤਣ' [9]ਸੰਗਰਾਮ, ਰਣ ਮਹਿ ਛੁਟਹਿ ਪਰਾਣ ॥ (ਸੂਰੱਤਣ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੮	ਜਿਸੁ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਸਚੁ, ਤਾ ਤਿਨੀ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ ॥
	੧੬	੯	ਸਹੁ ਵੇ ਜੀਆ, ਅਪਣਾ ਕੀਆ ॥
	੧੭	੯	ਪਗ [10]ਉਪੇਤਾਣਾ, ਅਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ ॥ [11]ਅਲੁ [12]ਮਲੁ ਖਾਈ, ਸਿਰਿ ਛਾਈ ਪਾਈ ॥

---

੧ ਮਹਿਕੌਂਦੇ ਹਨ ਖੁਸ਼ਬੂ। ੨ ਹਜ਼ਾਰ ਗੁਣਾਂ। ੩ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਕਰੀਏ ਉਸਨੂੰ। ੪ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ। ੫ ਸਾਧ ਸੰਗਤ। ੬ ਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੭ ਉਜਾੜ। ੮ ਸੂਰਮਪੁਣਾਂ। ੯ ਜੰਗ। ੧੦ ਨੰਗਾ, ਬਲੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ। ੧੧ ਰੱਜ ਕੇ। ੧੨ ਮੈਲ ਘੋਰੀਆਂ ਨੇ ਖਾਧੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੮	੧	੯	ਆਸ [1]ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ [2]ਨਿਹਕੇਵਲੁ, ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ॥
	੧੫	੧੦	ਫਲੁ ਤੇਵੇਹੋ ਪਾਈਐ, ਜੇਵੇਹੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਐ ॥
੪੬੯	੧	੧੧	ਅੰਧੀ ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ, [3]ਭਾਹਿ ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ ॥
	੫	੧੧	[4]ਵਦੀ [5]"ਸੁ-ਵਜਗਿ" ਨਾਨਕਾ, ਸਚਾ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥
	੬	੧੧	ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ, ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ॥
	੯	੧੨	ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ, ਜਾ ਸੁਖੁ [6]ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ, 'ਮੈ' ਨਾਹੀ, ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ ॥ (ਮੈਂ ਬੋਲੋ)
੪੬੯	੧੪	੧੨	ਖਤ੍ਰੀ [7]ਸਬਦੰ ਸੂਰ [8]ਸਬਦੰ, ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ [9]ਪਰਾਕ੍ਰਿਤਹ ॥
	੧੫	੧੨	ਏਕ [10]ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸਰਬ ਦੇਵਾ, [11]ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਾ ॥
੪੭੦	੧	੧੩	ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ, ਇਕੁ ਰਥੁ ਇਕੁ ਰਥਵਾਹੁ ॥
	੬	੧੩	[12]ਪਾਰਜਾਤੁ ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ, ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥

---

੧ ਸੰਸੇ। ੨ ਸ਼ੁੱਧ। ੩ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਭਰੇ ਹੋਏ। ੪ ਜੋ ਠਟੀ ਹੈ ਨੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੫ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ਹੈ। ੬ ਇਛਾ। ੭ ਧਰਮ। ੮ ਉਪਦੇਸ਼। ੯ ਪਰਾਈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨੀ ਤਥਾ ਬੈਸ ਨੇ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨੀ। ੧੦ ਭ੍ਰਮਾ ਰੂਪ ਸੁਧ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ। ੧੧ ਚੰਦਰ ਸੂਰਜ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੋ ਆਪਣਾ ਆਪ ਰੂਪ ਹੈ। ੧੨ ਕਲਪਤਰ ਬ੍ਰਿਛ ਸਤ ਭਾਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੈਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੦	੧੪	੧੪	ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ, ਨਿਵੈ ਸੁ [੧]ਗਉਰਾ ਹੋਇ॥ ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ, ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ ॥
੪੭੧	੪	੧੫	'ਸਿਖਾ' ਕੰਨਿ ਚੜਾਈਆ, ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ ॥ (ਸ਼ਿਖਾ ਪਾਠ ਬੋਲੋ ਦੂਜਾ ਪਾਠ ਸਿਖਾ ਹੈ)
	੫	੧੫	ਲਖ ਠਗੀਆ [੩]ਪਹਿਨਾਮੀਆ, ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ॥
	੭	੧੫	[੨]ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨਿ੍ ਖਾਇਆ, ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਪਾਇ॥ (ਕੁਹਿਬ ਕਰਾਰਿੰ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੧੧	੧੫	ਵੇਤਗਾ, ਆਪੇ ਵਤੈ ॥ (ਵੇਤੱਗਾ ਤੇ ਵੱਤੈ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧੫	ਕਢਿ [੪]ਕਾਗਲੁ, ਦਸੇ [੫]ਰਾਹੁ ॥
	੧੨	੧੫	ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ, ਤਾ ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਰਾਇਸੀ ॥
	੧੫	੧੬	ਗਊ ਬਿਰਾਹਮਣ ਕਉ, [੬]ਕਰੁ ਲਾਵਹੁ, ਗੋਬਰਿ ਤਰਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ, ਤੈ ਜਪਮਾਲੀ, ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ ॥
੪੭੨	੧	੧੬	ਹਥਿ [੭]ਛੁਰੀ, ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ ॥
	੭	੧੭	ਜੇ [੮]ਮੋਹਾਕਾ, ਘਰੁ [੯]ਮੁਹੈ, ਘਰੁ ਮੁਹਿ ਪਿਤਰੀ ਦੇਇ ॥
	੯	੧੭	ਜਿਉ [੧੦]ਜੋਰੂ [੧੧]ਸਿਰਨਾਵਣੀ, ਆਵੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ॥

---

੧ ਭਾਰੀ ਨਿੰਮਰਤਾ ਵਾਲਾ । ੨ ਮਾਰਕੇ । ੩ ਛਪਾਬਾਜੀ ਬੇਈਮਾਨੀਆਂ । ੪ ਪੱਤ੍ਰੀ । ੫ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ । ੬ ਟੈਕਸ । ੭ ਪੱਤ੍ਰੀ ਜਾਂ ਕਲਮ । ੮ ਠੱਗ । ੯ ਲੁਟੇ । ੧੦ ਇਸਤ੍ਰੀ । ੧੧ ਰਿਤੂ ਔਣ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ (ਮੰਥਲੀ ਕੋਰਸ) ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੨	੧੧	੧੭	[1]ਤੁਰੇ [2]ਪਲਾਣੇ ਪਉਣ ਵੇਗ, ਹਰ ਰੰਗੀ [3]ਹਰਮ ਸਵਾਰਿਆ ॥
	੧੨	੧੭	ਕਰਿ ਫੁਰਮਾਇਸਿ ਖਾਇਆ, ਵੇਖਿ [4]'ਮਹਲਤਿ' ਮਰਣੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ॥
	੧੭	੧੮	ਕੰਨੀ ਸੂਤਕੁ ਕੰਨਿ ਪੈ, [5]'ਲਾਇਤਬਾਰੀ' ਖਾਹਿ ॥
੪੭੩	੨	੧੯	ਕਰਿ ਹੁਕਮੁ ਮਸਤਕਿ ਹਥੁ ਧਰਿ, ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ਕਢੀਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ॥
	੫	੧੯	[6]ਕੁਹਥੀ ਜਾਈ ਸਟਿਆ, ਕਿਸੁ ਏਹੁ ਲਗਾ ਦੋਖੁ ॥ (ਕੁਹੱਥੀ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
			ਅੰਨੁ [7]ਦੇਵਤਾ ਪਾਣੀ [7]ਦੇਵਤਾ, ਬੈਸੰਤਰੁ [7]ਦੇਵਤਾ ਲੂਣੁ ॥ ਪੰਜਵਾ ਪਾਇਆ ਘਿਰਤੁ ॥ ਤਾ ਹੋਆ ਪਾਕੁ ਪਵਿਤੁ ॥
	੯	੧੯	ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ, ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ [8]ਰਾਜਾਨ ॥
	੧੩	੨੦	ਸਲੋਕੁ ੧ ॥ ਸਲੋਕੁ ਪਹਿਲਾ ਪੜਣਾ
	੧੮	੨੦	ਦਰਿ ਵਾਟ ਉਪਰਿ ਖਰਚੁ ਮੰਗਾ, ਜਬੈ ਦੇਇ ਤ ਖਾਹਿ ॥
	੧੯	੨੦	ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਣਾ ਕੀਓ, [9]ਕਲ ਆਪੇ ਹੀ ਤੈ ਧਾਰੀਐ ॥
੪੭੪	੧੨	੨੨	ਜੇਹਾ ਜਾਣੈ ਤੇਹੋ ਵਰਤੈ, ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਨਿਰਜਾਸਿ ॥
	੧੫	੨੨	ਜੇ ਇਕ ਅਧ ਚੰਗੀ ਕਰੇ, ਦੂਜੀ ਭੀ ਵੇਰਾਸਿ ॥

---

੧ ਘੋੜੇ। ੨ ਕਾਠੀਆਂ। ੩ ਘਰ। ੪ ਹਵੇਲੀਆਂ। ੫ ਚੁਗਲੀ। ੬ ਭੈੜੀ ਜਗਾ। ੭ ਪਵਿਤ੍ਰ। ੮ ਰਾਜੇ ਮਹਰਾਜੇ। ੯ ਸ਼ਕਤੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੪	੧੯	੨੩	ਨਾਨਕ ਸਾ ਕਰਮਾਤਿ, ਸਾਹਿਬ ਤੁਠੈ ਜੋ ਮਿਲੈ ॥
੪੭੫	੫	੨੪	ਇਕਿ ਨਿਹਾਲੀ ਪੈ ਸਵਨਿ੍, ਇਕਿ ਉਪਰਿ ਰਹਨਿ ਖੜੇ ॥
	੭	੨੪	ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਕੈ, ਦੇਖੈ [1]ਥਾਪਿ [2]ਉਥਾਪਿ ॥੨੪॥੧॥ ਸੁਧੁ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ॥
੪੭੫	੧੩	੧	ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਾਗਿ ਹਮ ਬਿਨਵਤਾ, ਪੂਛਤ, ਕਹ ਜੀਉ ਪਾਇਆ ॥
	੧੬	੧	ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਖ [3]ਫੇੜ ਕਰਮ, ਸੁਖ ਜੀਅ ਜਨਮ ਤੇ ਛੂਟੈ ॥
	੧੫	੧	ਮਾਇਆ ਫਾਸ ਬੰਧ ਨਹੀ ਫਾਰੈ, ਅਰੁ ਮਨ ਸੁੰਨਿ ਨ ਲੂਕੇ ॥ ਆਪਾ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਨ ਚੀਨਿ੍ਆ, ਇਨ ਬਿਧਿ [4]ਅਭਿਉ ਨ ਚੂਕੇ ॥
	੧੭	੧	ਜਿਉ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਬਿੰਬ ਕਉ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਦਕ ਕੁੰਭੁ ਬਿਗਰਾਨਾ ॥
	੧੮	੨	ਗਜ ਸਾਢੇ ਤੈ ਤੈ ਧੋਤੀਆ, ਤਿਹਰੇ ਪਾਇਨਿ ਤਗ ॥ ਗਲੀ ਜਿਨ੍ਾ ਜਪਮਾਲੀਆ, ਲੋਟੇ ਹਥਿ [5]ਨਿ-ਬਗ ॥ (ਬੱਗ ਬੋਲੇ)
੪੭੬	੧	੨	ਐਸੇ ਸੰਤ ਨ ਮੋਕਉ ਭਾਵਹਿ ॥

੧ ਇਸਥਿਤ ਕਰਕੇ । ੨ ਲੈ ਕਰਕੇ ਭਾਵ ਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ।
੩ ਕੀਤੇ ਹੋਇ । ੪ ਹਿਰਦਾ ਨਿਰਭਉ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ।
੫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬਗਲਿਆਂ ਵਤ ਚਿਟੇ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੬	੧੧	੪	ਇਕਤੁ ਪਤਰਿ ਭਰਿ ਉਰਕਟ ਕੁਰਕਟ, ਇਕਤੁ ਪਤਰਿ ਭਰਿ ਪਾਨੀ ॥ ਆਸਿ ਪਾਸਿ ਪੰਚ ਜੋਗੀਆ ਬੈਠੇ, ਬੀਚਿ ਨਕਟ ਦੇ ਰਾਨੀ ॥ ਨਕਟੀ ਕੋ [1]ਠਨਗਨੁ, [2]ਬਾਡਾ [3]ਡੂੰ ॥
	੧੩	੪	ਸਗਲ ਮਾਹਿ ਨਕਟੀ ਕਾ ਵਾਸਾ, ਸਗਲ ਮਾਰਿ ਅਉ ਹੇਰੀ ॥ ਸਗਲਿਆ ਕੀ, ਹਉ ਬਹਿਨ ਭਾਨਜੀ, ਜਿਨਹਿ ਬਰੀ ਤਿਸੁ ਚੇਰੀ ॥
	੧੭	੫	ਤਾ ਤੇ ਸੇਵੀਅਲੇ, ਰਾਮ [4]ਨਾ ॥
	੧੮	੫	[5]ਆਗਮ [6]ਨਿਰਗਮ ਜੋਤਿਕ ਜਾਨਹਿ, ਬਹੁ ਬਹੁ ਬਿਆਕਰਨਾ ॥
੪੭੭	੧	੫	ਪਾਨ ਕਪੂਰ [7]ਸੁਬਾਸਕ ਚੰਦਨ, ਅੰਤਿ ਤਊ ਮਰਨਾ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਭ ਖੋਜੇ, ਕਹੂ ਨ ਊਬਰਨਾ ॥
	੩	੬	ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਕਕਰੀਆ ਬਰੇ ਪਕਾਏ ॥ (ਕੱਕਰੀਆ ਬੋਲੋ)
	੫	੬	ਬੰਸ ਕੋ ਪੂਤੁ 'ਬੀਆਹਨ' ਚਲਿਆ, ਸੁਇਨੇ ਮੰਡਪ ਛਾਏ ॥
	੭	੬	ਕਛੂਆ ਕਹੈ ਅੰਗਾਰ ਭਿ ਲੋਰਉ, ਲੂਕੀ ਸਬਦੁ ਸੁਨਾਇਆ ॥

---

੧ ਚਮਤਕਾਰ, ਡੌਰੂ । ੨ ਵੱਡਾ । ੩ ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ । ੪ ਨਾਮ । ੫ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ । ੬ ਬੇਦ । ੭ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਖੁਸ਼ਬੂ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੭	੯	੬	ਤਲ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮੁ, ਲੇ ਗਗਨਿ ਚਰਾਵੈ ॥
	੧੨	੬	ਸਭੁ[1] 'ਜੋਗਤਣ' ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ, ਜਿਸਕਾ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਨਾ ॥ (ਜੋਗੱਤਣ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੮	ਦਿਲ ਮਹਿ ਸੋਚਿ ਬਿਚਾਰਿ [2]ਕਵਾਦੇ, ਭਿਸਤ ਦੋਜਕ ਕਿਨਿ ਪਾਈ ॥
	੧੪	੮	ਕਾਜੀ, ਤੈ ਕਵਨ ਕਤੇਬ ਬਖਾਨੀ ॥
	੧੫	੮	[3]ਸਕਤਿ ਸਨੇਹੁ ਕਰਿ, ਸੁੰਨਤਿ ਕਰੀਐ, ਮੈ ਨ ਬਦਉ-ਗਾ ਭਾਈ ॥ ਜਉ ਰੇ ਖੁਦਾਇ ਮੋਹਿ ਤੁਰਕੁ ਕਰੈ-ਗਾ, ਆਪਨ ਹੀ ਕਟਿ ਜਾਈ ॥
	੧੯	੮	ਕਬੀਰੈ ਪਕਰੀ ਟੇਕ ਰਾਮ ਕੀ, ਤੁਰਕ ਰਹੇ ਪਚਿਹਾਰੀ ॥
੪੭੮	੧	੯	ਕਾ ਕੀ ਮਾਤ, ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕਾ 'ਕੋ', ਕਵਨ ਪੁਰਖ ਕੀ ਜੋਈ ॥
	੧੦	੧੧	[4]ਮੰਦਲੁ ਨ ਬਾਜੈ, [5]ਨਟੁ ਪੈ ਸੂਤਾ ॥
੪੭੯	੬	੧੪	[6]ਭਾਤੁ [7]ਪਹਿਤਿ ਅਰੁ [8]ਲਾਪਸੀ, [9]ਕਰਕਰਾ [10]ਕਾਸਾਰੁ ॥
	੧੦	੧੫	ਸਾਇਰੁ ਸੋਖਿ ਭੁਜੰ ਬਲਇਓ ॥ ੨. ਭੁਜੰਬ ਲਇਓ ॥

---

੧ ਜੋਗ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ੨ ਉਚਰਦੇ ਵਾ ਖੋਟਾ ਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਛੋਟੇ ਧਨਖ ਦੀ ਨਿਆਈਂ, ਦੁਖੀ। ੩ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਇਬਰਾਹੀਮ ਨੇ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਈ ਸੀ (ਬਦਉਗਾ) ਮੈਂ ਰਬ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਾਂਗਾ। ੪ ਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪੀ ਢੋਲ। ੫ ਮਨ ਰੂਪੀ ਨਟ। ੬ ਚਾਵਲ। ੭ ਦਾਲ। ੮ ਮਿਠੀ ਕੜ੍ਹੀ ਵਾ ਸੀਰਾ। ੯ ਪਾਪੜ ਜਾਂ ਲਡੂ। ੧੦ ਪੰਜੀਰੀ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੯	੧੦	੧੫	ਸੂਕੇ ਸਰਵਰਿ, ਪਾਲਿ ਬੰਧਾਵੈ, [1]ਲੂਣੈ ਖੇਤਿ ਹਥ ਵਾਰਿ ਕਰੈ ॥
	੧੬	੧੬	[2]ਅ-ਹਿਰਖ ਵਾਦੁ ਨ ਕੀਜੈ ਰੇ ਮਨ ॥ 1. ਅਹਿਰਖ ਵਾਦੁ ੨. ਅਹਿ ਰਖ ਵਾਦੁ ॥
	੧੮	੧੬	ਕਾਹੂ ਮਹਿ ਮੋਤੀ [3]ਮੁਕਤਾਹਲ, ਕਾਹੂ ਬਿਆਧਿ ਲਗਾਈ ॥
੪੮੦	੨	੧੬	[4]ਚਿਰਗਟ [5]ਫਾਰਿ [6]ਚਟਾਰਾ ਲੈ ਗਇਓ, [7]ਤਰੀ [8]ਤਾਗਰੀ ਛੂਟੀ ॥
	੩	੧੭	ਹਮ ਮਸਕੀਨ ਖੁਦਾਈ ਬੰਦੇ, ਤੁਮ [9]ਰਾਜਸੁ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥
	੪	੧੭	ਕਾਜੀ, ਬੋਲਿਆ ਬਨਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥
	੫	੧੭	ਸਤਰਿ ਕਾਬਾ ਘਟ ਹੀ ਭੀਤਰਿ, ਜੇ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਕੋਈ ॥ ੨. ਸੱਤਰਿ ॥
	੬	੧੭	[10]ਪਾਚਹੁ ਮੁਸਿ [11]ਮੁਸਲਾ ਬਿਛਾਵੈ, ਤਬ ਤਉ ਦੀਨੁ ਪਛਾਨੈ ॥
	੬	੧੭	ਖਸਮੁ ਪਛਾਨਿ ਤਰਸ ਕਰਿ ਜੀਅ ਮਹਿ, ਮਾਰਿ [12]ਮਣੀ ਕਰਿ ਫੀਕੀ ॥

---

੧ ਕਟੇ ਹੋਏ। ੨ ਅ-ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੇ ਝਗੜਾ। ੩ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਭਾਵ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁਕਤ। ੪ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਪਿੰਜਰਾ। ੫ ਪਾੜਕੇ। ੬ ਜੀਵ ਰੂਪ ਚਿੜੇ ਨੂੰ ਕਾਲ ਬਿੱਲਾ ਲੈ ਗਿਆ। ੭ ਪਾਣੀ ਚੋਗੇ ਵਾਲੀਆਂ ਠੂਠੀਆਂ ਭਾਵ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈ। ੮ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀਆਂ ਸੂਤ ਦੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਟੁਟ ਗਈਆਂ ਭਾਵ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ। ੯ ਰਜੋ ਗੁਣ। ੧੦ ਪੰਜੋ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਿ=ਲੁਟਣਾ। ੧੧. ਨਿਵਾਜ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਆਸਣ। ੧੨ ਮਣੋਤ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੦	੯	੧੭	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮਾਧੋ, ਪਰਮਹੰਸੁ ਲੇ ਸਿਧਾਨਾ॥
	੧੦	੧੭	ਬਾਬਾ ਬੋਲਤੇ, ਤੇ ਕਹਾ ਗਏ ॥
	੧੨	੧੭	ਸ੍ਰਵਨਨ ਬਿਕਲ ਭਏ ਸੰਗਿ ਤੇਰੇ, ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾ ਬਲੁ ਥਾਕਾ ॥
	੧੪	੧੭	ਥਾਕਾ ਮਨੁ ਕੁੰਚਰ ਉਰੁ 'ਥਾ' ਕਾ, ਤੇਜੁ ਸੂਤੁ ਧਰਿ ਰਮਤੇ॥
	੧੮	੧੯	ਸੂਪਨੀ ਜੀਤੀ, ਕਹਾ ਕਰੈ ਜਮ ਰਾ ॥
੪੮੧	੨	੨੦	ਸਾਕਤ ਸਿਉ, ਭੂਲਿ ਨਹੀ ਕਹੀਐ ॥
	੧੦	੨੨	ਪਹਿਲਾ ਪੂਤੁ ਪਿਛੈ ਰੀ ਮਾਈ ॥
	੧੨	੨੨	[1]ਤਲੇ ਰੇ ਬੈਸਾ ਊਪਰਿ [2]ਸੂਲਾ ॥
	੧੫	੨੨	ਆਸਾ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ਤਿਪਦੇ ੮ (ਅੱਠ) ਦੁਤੁਕੇ ੭ (ਸੱਤ) ਇਕ ਤੁਕਾ ੧ (ਇੱਕ)
	੧੭	੨੩	ਪੂਰਬ ਜਨਮਿ ਕਰਮ ਭੂਮਿ, ਬੀਜੁ ਨਾਹੀ ਬੋਇਆ ॥
੪੮੨	੧	੨੪	ਤਨੁ [3]ਰੈਨੀ ਮਨੁ ਪੁਨ [4]'ਰਪਿ' 'ਕਰਿਹਉ', ਪਾਚਉ ਤਤ ਬਰਾਤੀ ॥ (ਇਥੇ ਪਾਠ 'ਪੁਨ' ਤੇ 'ਰਪਿ' ਜੁਦਾ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹਨ)
	੨	੨੪	ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਿਉ [5]ਭਾਵਰਿ ਲੈ ਹਉ, ਆਤਮ ਤਿਹ ਰੰਗ ਰਾਤੀ ॥ ਗਾਉ ਗਾਉ ਰੀ, ਦੁਲਹਨੀ ਮੰਗਲ ਚਾਰਾ ॥

੧ ਸੁਭ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ੨ ਸੂਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਮੰਦ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਉਤੇ ਆ ਗਈਆਂ। ੩ ਮੱਟੀ। ੪ ਰੰਗਣਾਂ। ੫ ਫੇਰੇ ਨਿਸਕਾਮ ਧਰਮ, ਵੈਰਾਗ, ਪ੍ਰੇਮ, ਗਿਆਨ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੨	੪	੨੪	ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਕਉਤਕ ਆਏ, ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ [1]ਉਜਾਨਾਂ ॥ ੨. ਤੇਤੀਸਉ ਜਾਨਾਂ ॥
	੭	੨੫	ਸੇਜੈ ਰਮਤੁ, ਨੈਨ ਨਹੀ ਪੇਖਉ, ਇਹੁ ਦੁਖੁ ਕਾ ਸਉ ਕਹਉ ਰੇ ॥
	੮	੨੫	ਬਾਪੁ [2]'ਸਾਵਕਾ' ਕਰੈ ਲਰਾਈ, ਮਾਇਆ ਸਦ ਮਤਵਾਰੀ ॥
	੧੪	੨੬	ਤੂੰ ਬਾਮਨੁ ਮੈ ਕਾਸੀਕ ਜੁਲਹਾ, ਬੂਝਹੁ ਮੋਰ ਗਿਆਨਾ ॥
੪੮੩	੫	੨੯	ਰੋਜਾ ਧਰੈ ਮਨਾਵੈ ਅਲਹੁ, ਸੁਆਦਤਿ ਜੀਅ ਸੰਘਾਰੈ॥
	੬	੨੯	ਕਾਜੀ, ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਤੋਹੀ ਮਹਿ, ਤੇਰਾ, ਸੋਚਿ ਬਿਚਾਰਿ ਨ ਦੇਖੈ ॥
	੧੦	੩੦	ਰਾਮ ਬਡੇ, ਮੈ [3]ਤਨਕ ਲਹੁਰੀਆ ॥
	੧੪	੩੧	ਹੀਰੈ ਹੀਰਾ ਬੇਧਿ ਪਵਨ ਮਨੁ, ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥
	੧੬	੩੧	ਗੁਪਤਾ ਹੀਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇਓ, ਜਬ ਗੁਰ ਗਮ ਦੀਆ ਦਿਖਾਈ ॥
੪੮੪	੧	੩੩	ਲੇ ਰਾਖਿਓ, 'ਰਾਮਜਨੀਆ' ਨਾਉ ॥
	੨	੩੩	ਇਨ੍ ਮੁੰਡੀਅਨ, ਮੇਰਾ ਘਰੁ [4]ਧੁੰਦਰਾਵਾ ॥ ੨. ਧੁੰਦ ਰਾਵਾ ॥ [5]ਬਿਟਵਹਿ, ਰਾਮ ਰਮਊਆ ਲਾਵਾ ॥
	੫	੩੪	ਘੂੰਘਟੁ ਕਾਢਿ ਗਈ, ਤੇਰੀ ਆਗੈ ॥

੧ ਅਜਾਨ ਦੇਵਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੇਤੀ ਕ੍ਰੋੜ। ੨ ਸਕਾ। ੩ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ। ੪ ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਰਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੫ ਮਨ ਬੇਟੇ ਨੂੰ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੪	੧੦	੩੫	ਤੁਮਹਿ ਸੁ ਕੰਤ, ਨਾਰਿ ਹਮ ਸੋਈ ॥
	੧੨	੩੬	ਤਬ ਹਮ 'ਇਤਨਕੁ' ਪਸਰਿਓ ਤਾਨਾਂ ॥
	੧੩	੩੬	ਧਰਨਿ ਅਕਾਸ ਕੀ, [1]'ਕਰਗਹ' ਬਨਾਈ ॥
			ਪਾਈ ਜੋਰਿ ਬਾਤ ਇਕ ਕੀਨੀ, ਤਹ ਤਾਂਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਾਂ ॥
			ਜੋਲਾਹੇ ਘਰੁ ਅਪਨਾ ਚੀਨ੍ਹਾਂ, ਘਟ ਹੀ ਰਾਮੁ ਪਛਾਨਾਂ॥
			ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ, 'ਕਾਰਗਹ' ਤੋਰੀ ॥
	੧੬	੩੭	ਲੋਕ ਪਤੀਣੇ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ, ਨਾਹੀ ਰਾਮੁ ਅਯਾਨਾ ॥
	੧੯	੩੭	ਦਿਨਸੁ ਨ ਰੈਨਿ ਬੇਦੁ ਨਹੀ ਸਾਸਤ੍ਰੁ, ਤਹਾ ਬਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥ (ਪਾਠ ਦਿਨਸੁ ਰੈਨਿ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
੪੮੫	੩	੧	ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਆਪਕ ਪੂਰਕ, ਜਤ ਦੇਖਉ ਤਤ ਸੋਈ॥
			ਮਾਇਆ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਿਮੋਹਿਤ, ਬਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ॥
	੫	੧	ਸੂਤੁ ਏਕੁ, ਮਣਿ ਸਤ ਸਹੰਸ ਜੈਸੇ, ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ॥
	੬	੧	ਇਹੁ ਪਰਪੰਚੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਲੀਲਾ, ਬਿਚਰਤ ਆਨ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੨	੨	ਆਨੀਲੇ ਦੂਧੁ ਰੀਧਾਈਲੇ ਖੀਰੰ, ਠਾਕੁਰ ਕਉ [2]ਨੈਵੇਦੁ ਕਰਉ ॥
	੧੬	੩	ਰਾਂਗਨਿ ਰਾਂਗਉ, ਸੀਵਨਿ ਸੀਵਉ ॥

[1] ਕੰਘੀ। [2] ਮਿਠਾ ਭੋਜਨ ਅਰਪਣਾ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੫	੧੬	੩	ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ, ਘਰੀਅ ਨ ਜੀਵਉ ॥
	੧੯	੪	ਕਾਹੇ ਕਉ ਕੀਜੈ, ਧਿਆਨੁ ਜਪੰਨਾ ॥
	੧੯	੪	[1]ਸਿੰਘਚ ਭੋਜਨੁ ਜੋ ਨਰੁ ਜਾਨੈ ॥
੪੮੬	੧	੪	ਐਸੇ ਹੀ ਠਗ [2]ਦੇਉ ਬਖਾਨੈ ॥
	੩	੫	ਕੈਸੇ ਮਨ ਤਰਹਿਗਾ ਰੇ, ਸੰਸਾਰੁ ਸਾਗਰੁ ਬਿਖੈ ਕੋ ਬਨਾ॥
	੪	੫	ਛੀਪੇ ਕੇ ਘਰਿ ਜਨਮੁ [3]ਦੈਲਾ, ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ [4]ਭੈਲਾ ॥
	੬	੧	ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਸਾਧ ਜਾ ਮਹਿ, ਤਾ ਕੀ ਕੇਤਕ ਆਸ ॥
	੯	੧	ਕਾਲ ਫਾਸ 'ਅਬਧ' ਲਾਗੇ, ਕਛੁ ਨ ਚਲੈ ਉਪਾਇ॥ (ਅਬੱਧ ਪੜ੍ਹੋ, ਦੂਜਾ ਅਬਧ ਹੈ)
			ਰਵਿਦਾਸ ਦਾਸ ਉਦਾਸ, ਤਜੁ ਭ੍ਰਮੁ, 'ਤਪਨ' ਤਪੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ॥
	੧੦	੧	ਭਗਤ ਜਨ ਭੈ ਹਰਨ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਰਹੁ [5]ਨਿਦਾਨ ॥
	੧੧	੨	ਸੰਤ [6]ਤੁਝੀ [7]ਤਨੁ, ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥
			ਸੰਤ [8]ਚੀ ਸੰਗਤਿ, ਸੰਤ ਕਥਾ ਰਸੁ ॥
	੧੨	੨	ਸੰਤ ਆਚਰਣ ਸੰਤ ਚੋ ਮਾਰਗੁ, ਸੰਤਚ [9]ਓਲ੍ਹਗ ਓਲ੍ਹਗਣੀ ॥
			ਅਉਰ ਇਕ ਮਾਗਉ, ਭਗਤਿ ਚਿੰਤਾਮਣਿ ॥
			[10]ਜਣੀ ਲਖਾਵਹੁ, ਅਸੰਤ [11]'ਪਾਪੀਸਣਿ' ॥

---

੧ ਹਿੰਸਕ ਜੀਵ ਘਾਤ ਕਰਕੇ । ੨ ਠਗਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਵਡੇ ਠੱਗ । ੩ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦਿਤਾ । ੪ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ । ੫ ਅੰਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬਾਲਕ ਨੂੰ । ੬ ਤੇਰੇ । ੭ ਪੁਤ੍ਰ । ੮ ਦੀ । ੯ ਦਾਸਾਂ ਦੀ ਦਾਸੀ ਅਥਵਾ ਜੇਹੜੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਵ ਲਗੀ ਹੈ ਓਹੁ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਲਗੇ । ੧੦ ਮਤ, ਨਾਂ ਦਿਖਾਓ । ੧੧ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੬	੧੬	੩	ਤੁਮ [1]ਮਖਤੂਲ [2]ਸੁਪੇਦ [3]ਸਪੀਅਲ, ਹਮ ਬਪੁਰੇ ਜਸ [4]ਕੀਰਾ ॥ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ, ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ, ਜੈਸੇ [5]ਮਧੁਪ [6]ਮਖੀਰਾ ॥
	੧੮	੩	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨ੍ਹੀ, ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥
	੧੯	੪	ਤੁਝਹਿ ਚਰਨ ਅਰਬਿੰਦ, [7]ਭਵਨ ਮਨੁ ॥ [8]ਪਾਨ ਕਰਤ ਪਾਇਓ, ਪਾਇਓ ਰਾਮਈਆ ਧਨੁ ॥
੪੮੭	੨	੫	ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ, ਜਨ ਗਏ ਨਿਸਤਰਿ ਤਰੇ ॥
	੪	੫	'ਨਿਮਤ' ਨਾਮਦੇਉ, ਦੂਧੁ ਪੀਆਇਆ ॥ (ਨਿਮੱਤ ਨਹੀਂ ਪੜਨਾ, ਪੋਲਾ ਪੜੋ)
	੧੦	੧	ਲਾਲਚ ਬਿਖੁ, ਕਾਮ [9]ਲੁਬਧ ਰਾਤਾ, ਮਨਿ ਬਿਸਰੇ ਪ੍ਰਭ ਹੀਰੇ ॥
	੧੩	੧	ਬਿਖੁ ਫਲ ਸੰਚਿ ਭਰੇ ਮਨ ਐਸੇ, ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਭ ਮਨ ਬਿਸਰੇ ॥
	੧੪	੧	ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸੁ ਗੁਰਹਿ ਧਨੁ ਦੀਆ, ਧਿਆਨੁ ਮਾਨੁ ਮਨ ਏਕ ਮਏ ॥

---

੧ ਕਾਲਾ ਰੇਸ਼ਮ । ੨ ਚਿਟਾ ਰੇਸ਼ਮ । ੩ ਪਾਲਾ ਰੇਸ਼ਮ ।
੪ ਰੇਸ਼ਮ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੀੜੇ । ੫ ਸ਼ਹਿਦ । ੬ ਮੱਖੀਆਂ ।
੭ ਘਰ ਜਾਂ ਭੌਰੇ ਨੂੰ । ੮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਪੀਂਦਿਆਂ ਦਾ ।
੯ ਲੁਭਾਇਮਾਨ ਹੋਕੇ ਹੇੜ੍ਹੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੭	੧੫	੧	ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ਸਮਾਨੀ ਜਾਕੈ, 'ਅਛਲੀ' ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿਚਾਨਿਆ ॥ (ਅ-ਛਲੀ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੮	੨	ਨੀਚ ਕੁਲਾ ਜੋਲਾਹਰਾ, ਭਇਓ ਗੁਨੀਯ [1]ਗਹੀਰਾ ॥
	੧੯	੨	ਸੈਨੁ ਨਾਈ ਬੁਤਕਾਰੀਆ, ਓਹੁ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸੁਨਿਆ ॥
੪੮੮	੨	੩	ਰੇ ਚਿਤ ਚੇਤਸਿ ਕੀ ਨ, ਦਯਾਲ ਦਮੋਦਰ, [2]ਬਿਬਹਿ ਨ ਜਾਨਸਿ ਕੋਈ ॥
	੩	੩	ਜਨਨੀ ਕੇਰੇ, ਉਦਰ ਉਦਕ ਮਹਿ, ਪਿੰਡੁ ਕੀਆ ਦਸ ਦੁਆਰਾ ॥
	੪	੩	[3]ਕੁੰਮੀ ਜਲ ਮਾਹਿ, [4]ਤਨ ਤਿਸੁ ਬਾਹਰਿ, ਪੰਖ ਖੀਰੁ, ਤਿਨ੍ ਨਾਹੀ ॥
	੫	੩	ਪਾਖਣਿ ਕੀਟੁ ਗੁਪਤੁ ਹੋਇ ਰਹਤਾ, ਤਾ-ਚੋ ਮਾਰਗੁ ਨਾਹੀ
	੧੨	੧	ਸੇਖ ਫਰੀਦੇ ਖੈਰੁ, ਦੀਜੈ ਬੰਦਗੀ ॥
	੧੩	੨	ਆਜੁ ਮਿਲਾਵਾ ਸੇਖ ਫਰੀਦ, ਟਾਕਿਮ ਕੂੰਜੜੀਆ ਮਨਹੁ ਮਚਿੰਦੜੀਆ ॥
	੧੫	੨	ਜੋ ਗੁਰੁ ਦਸੇ ਵਾਟ, ਮੁਰੀਦਾ [5]ਜੋਲੀਐ ॥
	੧੬	੨	ਸੇਖ [6]'ਹੈਯਾਤੀ' ਜਗਿ, ਨ ਕੋਈ ਥਿਰੁ ਰਹਿਆ ॥ (ਉਚਾਰਨ ਹੈਇਆਤੀ)
	੧੭	੨	ਕਤਿਕ ਕੂੰਜਾ, ਚੇਤਿ [7]ਡਉ, ਸਾਵਣਿ ਬਿਜੁਲੀਆਂ ॥
	੧੮	੨	ਚਲੇ ਚਲਣਹਾਰ, ਵਿਚਾਰਾ ਲੇਇ ਮਨੋ ॥
	੧੯	੨	ਜਿਮੀ ਪੁਛੈ ਅਸਮਾਨ, ਫਰੀਦਾ [8]ਖੇਵਟ ਕਿੰਨਿ ਗਏ ॥

---

੧ ਸਮੁੰਦਰ । ੨ ਦੂਜਾ । ੩ ਕਛੂ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਕਛੋਪਰੀ । ੪ ਪੁਤ੍ਰ । ੫ ਚੱਲੀ । ੬ ਅਮਰ ਹੋਕੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ। ੭ ਡਉ ਅਗਨੀ ਜੋ ਬਾਂਸ ਘਸ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ੮ ਮਲਾਹ ਪੀਰ ਸੀ ਜੋ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੯	੫	੧	ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਕਰੀ, [1]ਚਨਣਾਠੀਆ, ਜੇ ਮਨੁ [2]ਉਰਸਾ ਹੋਇ ॥
	੧੧	੨	ਰਵਿ ਸਸਿ ਦੀਪਕ, ਜਾਕੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣਿ, ਏਕਾ ਜੋਤਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥
੪੯੦	੩	੩	ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੀਐ ਮਨਾ, ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ, ਗੋਵਿਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਊਪਜੈ, ਅਵਰ ਵਿਸਰਿ ਸਭ ਜਾਇ ॥
	੧੦	੪	ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਰੀਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਮੇਰੀ, ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਨੀ ਜੀ ॥
	੧੨	੪	ਹਰਿ ਕੀ ਮੈ ਭੂਖ ਲਾਗੈ, ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤੈ, ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਾਕੁ ਅੰਤਿ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ॥
	੧੪	੪	ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਹੋਆ, ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਈ ॥
	੧੫	੫	ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ, ਵੇਖਹੁ ਕੋ [3]ਵਿਉਪਾਇ ॥
੪੯੧	੧੬	੮	ਪੰਚ-ਭੂ-[4]ਆਤਮਾ ਵਸਿ ਕਰਹਿ, ਤਾ ਤੀਰਥ ਕਰਹਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥
	੧੭	੮	ਇਹੁ ਮਨੁ ਕਾਸੀ ਸਭਿ ਤੀਰਥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ, ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ॥

---

੧ ਚੰਨਣ ਦੀ ਲੱਕੜੀ। ੨ ਚੰਨਣ ਘਸੌਣ ਵਾਲੀ ਸਿਲਾ ਦੀ ਨਿਆਈ ਮਨ ਅਚੱਲ ਹੋਵੇ। ੩ ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ੪ ਮਨ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੯੬	੯	੫	ਖਿਨ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨਹਾਰਾ, ਆਪਨ ਹਾਥਿ [੧]ਮਤਾਤ ॥
	੧੦	੫	ਜੋ [੨]ਅਨਰੂਪਿਓ ਠਾਕੁਰਿ ਮੇਰੈ, ਹੋਇ ਰਹੀ ਉਹ ਬਾਤ ॥ ਦੇਸੁ ਕਮਾਵਨ ਧਨ ਜੋਰਨ ਕੀ ਮਨਸਾ, ਬੀਚੇ ਨਿਕਸੇ ਸਾਸ ॥ ਲਸਕਰ ਨੇਬ ਖਵਾਸ ਸਭ ਤਿਆਗੇ, ਜਮ ਪੁਰਿ ਊਠਿ ਸਿਧਾਸ ॥ ਹੋਇ [੩]ਅਨੰਨਿ ਮਨ ਹਠ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਆਪਸ ਕਉ ਜਾਨਾਤ ॥
੪੯੭	੨	੭	ਗੁਰ ਹਰਿ ਬਿਨੁ, ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖੁ ਕਾਟੈ ॥
	੬	੭	ਸਾਧ ਕੇ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਜਨੁ ਬਾਂਛੈ, ਸੁਖੁ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਪਾਇਆ ॥
	੯	੮	[੪]ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਲ, ਸੁੰਦਰ ਬਾਗ ਮੰਦਰ, ਸੰਗਿ ਨ ਕਛਹੂ ਜਾਇਆ ॥
	੧੦	੮	ਅਵਰ ਸਭ ਮਿਥਿਆ, ਲੋਭ 'ਲਬੀ' ॥ (ਲੱਬੀ ਬੋਲੋ)
੪੯੮	੭	੧੧	ਹੈ ਨਾਹੀ ਕੋਊ ਬੂਝਨਹਾਰੋ, ਜਾਨੈ ਕਵਨੁ ਭਤਾ ॥ (ਭੱਤਾ ਗੱਤਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੧੩	੧੨	ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਕਰਮ ਧਰਮ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਜਨਿ ਗਾਇਓ ॥

---

੧ ਸਿਧਾਂਤ, ਮਤਾ, ਸਲਾਹ। ੨ ਜੋ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਵਾ ਜੋ ਮਿਥੀ ਹੈ, ੩ ਇਕ ਰਸ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਨਣਾ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੯੮	੧੮	੧੪	ਮੁਨਿ ਜੋਗੀ [1]ਸਾਸਤ੍ਰਗਿ ਕਹਾਵਤ, ਸਭ ਕੀਨ੍ਹੇ ਬਸਿ ਅਪਨਹੀ ॥
	੧੯	੧੪	ਤੀਨਿ ਦੇਵ ਅਰੁ ਕੋੜਿ ਤੇਤੀਸਾ, ਤਿਨ ਕੀ [2]ਹੈਰਤਿ ਕਛੁ ਨ ਰਹੀ ॥ ਬਲਵੰਤਿ ਬਿਆਪਿ ਰਹੀ, ਸਭ ਮਹੀ ॥
੪੯੯	੧੦	੧੭	ਆਲ ਜਾਲ ਭ੍ਰਮ ਮੋਹ ਤਜਾਵੈ, ਪ੍ਰਭ ਸੇਤੀ ਰੰਗੁ ਲਾਈ ॥
	੧੩	੧੮	ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕ, ਭਵਜਲੁ ਪਾਰਿ ਪਰਾਈ ॥
	੧੬	੧੮	ਅਚੇਤ ਇਆਨੇ ਬਾਰਿਕ ਨਾਨਕ ਹਮ, ਤੁਮ ਰਾਖਹੁ ਧਾਰਿ ਕਰੀ ॥ (ਨੋਟ–ਬਿਸਰਾਮ ਨਾਨਕ ਤੇ ਭੀ ਠੀਕ ਹੈ)
੫੦੦	੫	੨੧	ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਅਰੁ ਰੁਦ੍ਰ ਲੋਕ, ਆਈ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਤੇ ਧਾਇ ॥
	੭	੨੧	ਗੁਹਜ ਪਾਵਕੋ ਬਹੁਤੁ ਪ੍ਰਜਾਰੈ, ਮੋਕਉ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਓ ਹੈ ਬਤਾਇ ॥
	੧੩	੨੧	'ਬਿਸ੍ੰਭਰ' ਜੀਅਨ ਕੋ ਦਾਤਾ, ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ॥ (ਬਿਸੁਅੰਭਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ)
੫੦੧	੨	੨੫	ਕਉਡੀ ਕਉਡੀ ਜੋਰਤ ਕਪਟੇ, ਅਨਿਕ ਜੁਗਤਿ ਕਰਿ ਧਾਇਓ ॥
	੬	੨੬	ਨਾਮੁ ਏਕੁ ਅਧਾਰੁ ਭਗਤਾ, [3]ਈਤ ਆਗੈ [4]ਟੇਕ ॥

੧ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤੇ। ੨ ਅਕਲ, ਹੋਸ਼। ੩ ਐਥੇ। ੪ ਆਸਰਾ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੧	੧੪	੨੭	ਅਗਮ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭੂ ਊਚਾ, ਸਰਣਿ ਸਾਧੂ ਜੋਗੁ ॥
੫੦੨	੫	੨੯	ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਿ ਤਾਰਣ, ਦਇਆਲ ਕਿਰਪਾ ਕਰਣ ॥ ਅਟਲ ਪਦਵੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ, ਦ੍ਰਿੜੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਣ ॥
	੭	੩੦	ਅਹੰ-ਬੁਧਿ ਬਹੁ ਸਘਨ ਮਾਇਆ, ਮਹਾ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ॥
	੯	੩੦	ਆਦਿ ਅੰਤੇ ਮਧਿ ਆਸਾ, ਕੂਕਰੀ ਬਿਕਰਾਲ ॥
	੧੦	੩੦	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਮੂਠੇ, ਸਦਾ ਆਵਾ ਗਵਣ ॥
	੧੧	੩੦	ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁਰਰਿਦ, ਤੀਨਿ ਤਾਪ ਜਲੰਤ ॥
	੧੨	੩੦	ਸਰਬ ਬਿਧਿ ਭ੍ਰਮਤੇ ਪੁਕਾਰਹਿ, ਕਤਹਿ ਨਾਹੀ ਛੋਟਿ ॥ ਹਰਿ ਚਰਣ ਸਰਣ, ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਭ ਕੇ, ਦ੍ਰਿੜੁ ਗਹੀ ਨਾਨਕ ਓਟ ॥
	੧੫	੩੧	ਗੁਣ ਰਮਣ ਸ੍ਰਵਣ, ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ, ਫਿਰਿ ਨ ਹੋਤ ਬਿਓਗੁ ॥
	੧੬	੩੧	ਮਨ, ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ [1]ਉਪਾਸ ॥
੫੦੩	੩	੩੨	ਚਰਣ ਅਧਾਰੁ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਥਿ ॥
	੬	੧	[2]ਤ੍ਰਿਹਦ ਸਮਾਲ ਰਖੈ ਜੋ ਨਾਨਕ, ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥ ੨. [3]ਤ੍ਰਿਹ ਦਸ ਮਾਲ ॥
	੭	੧	ਚੇਤਹੁ ਬਾਸੁਦੇਉ, ਬਨਵਾਲੀ ॥

੧ ਭਗਤੀ। ੨ ਦੇਵਤੇ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾ ਚੋਰ।
੩ ਤ੍ਰਿੰਨ ਗੁਣ, ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਸ਼ੁਭ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੩	੮	੧	[1]ਉਰਧ ਮੂਲ ਜਿਸੁ [2]ਸਾਖ [3]'ਤਲਾਹਾ', ਚਾਰਿ ਬੇਦ ਜਿਤੁ ਲਾਗੇ ॥ ਸਹਜ ਭਾਇ [4]ਜਾਇ-ਤੇ ਨਾਨਕ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਲਿਵ ਜਾਗੇ ॥
	੯	੧	'ਪਾਰਜਾਤੁ' ਘਰਿ ਆਂਗਨਿ ਮੇਰੈ, ਪੁਹਪ ਪਤ੍ਰ ਤਤੁ ਡਾਲਾ ॥
	੧੦	੧	ਸੁਣਿ 'ਸਿਖਵੰਤੇ', ਨਾਨਕੁ ਬਿਨਵੈ, ਛੋਡਹੁ ਮਾਇਆ ਜਾਲਾ ॥
	੧੧	੧	ਤਿਸੁ ਕਾਰਣਿ ਕੰਮੁ ਨ, ਧੰਧਾ ਨਾਹੀ, ਧੰਧੈ ਗਿਰਹੀ ਜੋਗੀ ॥
	੧੪	੧	ਬ੍ਰਹਮ ਕਮਲ ਮਧੁ, ਤਾਸੁ [5]ਰਸਾਦੰ, ਜਾਗਤ ਨਾਹੀ ਸੂਤਾ ॥ ਮਹਾ ਗੰਭੀਰ ਪਤ੍ਰ ਪਾਤਾਲਾ, ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਜੁ ਆਇਆ ॥
	੧੫	੧	ਉਪਦੇਸ ਗੁਰੂ ਮਮ, ਪੁਨਹਿ ਨ ਗਰਭੰ, ਬਿਖੁ ਤਜਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆਇਆ ॥
	੧੭	੨	ਐ ਜੀ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ, ਸਚੁ ਅਧਾਰ ॥
	੧੯	੨	ਨਾ ਤਦਿ ਮਾਇਆ, ਮਗਨੁ ਨ [6]ਛਾਇਆ, ਨਾ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਨ, ਜੋਤਿ ਅਪਾਰ ॥

---

੧ ਉਤਲੇ ਲੋਕ, ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ। ੨ ਡਾਹਣੀਆਂ। ੩ ਥੱਲੇ ਦੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ। ੪ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੫ ਰਸ ਦਾ ਅਸਨ ਕਰਕੇ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ੬ ਅਵਿਦਿਆ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੪	੧੦	੩	ਐ ਜੀ ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਭਿਖਿਆ ਕਉ, ਕੇਤੇ ਉਦਰੁ ਭਰਨ ਕੈ ਤਾਈ ॥
	੧੧	੩	ਐ ਜੀ ਕਾਲੁ ਸਦਾ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਠਾਢੇ, ਜਨਮਿ ਜਨਮਿ ਵੈਰਾਈ ॥
	੧੯	੪	ਨਾਮ ਰਤੇ ਕੇਵਲ ਬੈਰਾਗੀ, ਸੋਗ ਬਿਜੋਗ [੧]ਬਿਸਰਜਿਤ ਰੋਗ ॥
੫੦੫	੨	੪	ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਿ ਜੀਵਨੁ, ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਨਿਹਫਲ [੨]'ਮੇਕ' ਘਰੀ ॥
	੫	੪	ਐ ਜੀ ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਵੈ, ਬਿਲਮ ਨ [੩]ਅਧੂਆ ਰਾਈ ॥
	੬	੪	ਐ ਜੀ ਸਦਾ ਦਇਆਲੁ, ਦਇਆ ਕਰਿ ਰਵਿਆ, ਗੁਰਮਤਿ ਭ੍ਰਮਨਿ ਚੁਕਾਈ ॥
	੯	੪	ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨਾਹੀ, ਜਨ ਸੰਗਤਿ, ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ॥
	੧੩	੫	ਸੰਸਾਰਸਾਗਰ, ਤਾਰਿ ਤਾਰਣ, ਰਮ ਨਾਮ ਕਰਿ ਕਰਣੀ ॥
	੧੫	੫	ਚਲ ਚਿਤ ਵਿਤ, ਭ੍ਰਮਾ ਭ੍ਰਮੰ, ਜਗੁ ਮੋਹ ਮਗਨ ਹਿਤੰ ॥ ਥਿਰੁ ਨਾਮੁ ਭਗਤਿ, ਦਿੜੰ ਮਤੀ, ਗੁਰ ਵਾਕਿ ਸਬਦ ਰਤੰ ॥
	੧੯	੫	ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਹਚਲ ਮਨਿ ਮਨੁ, ਮਨੰ ਸਹਜ ਬੀਚਾਰੰ ॥
੫੦੬	੪	੬	ਨਿਰਤਿ ਕਰੀ, ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਚਾਈ ॥

੧ ਚਲੇ ਗਏ। ੨ ਇਕ। ੩ ਅੱਧੀ ਰਾਈ ਜਿੰਨੀ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੬	੮	੬	ਸਕਤੀ ਘਰਿ ਜਗਤੁ ਸੂਤਾ, ਨਾਚੈ ਟਾਪੈ ਅਵਰੋ ਗਾਵੈ, ਮਨਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ਸੁਰਿ ਨਰ ਵਿਰਤਿ ਪਖਿ ਕਰਮੀ ਨਾਚੇ, ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ ॥
੫੦੭	੩	੭	ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੀ ਊਤਮ ਬਾਣੀ, ਗਾਵਹਿ ਅਕਥ ਕਥਾ ਨਿਤ ਨਿਆਰੀ ॥
	੮	੭	ਰਸ [1]'ਨਿਰਸਨਿ' ਰਸਿ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਗੁਣ, ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਧਾਰੀ ॥ ੨. [2]ਰਸਨਿ ਰਸਨਿ ਰਸਿ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ॥
	੧੭	੮	ਲਖਿਮੀ ਕੇਤਕ, ਗਨੀ ਨ ਜਾਈਐ, ਗਨਿ ਨ ਸਕਉ [3]ਸੀਕਾ ॥
੫੦੮	੪	੧	ਨਾਥ 'ਨਰਹਰ', ਦੀਨ ਬੰਧਵ, ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਦੇਵ ॥
	੬	੧	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹਰਨ, ਮਦ ਮੋਹ [4]'ਦਹਨ', ਮੁਰਾਰਿ ਮਨ ਮਕਰੰਦ ॥
	੭	੧	ਜਲਤ ਅਨਿਕ ਤਰੰਗ ਮਾਇਆ, ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਹਰਿ ਰਿਦ ਮੰਤ ॥
	੮	੧	ਛੇਦਿ ਅਹੰ ਬੁਧਿ 'ਕਰੁਣਾਮੈ', ਚਿੰਤ ਮੇਟਿ ਪੁਰਖ ਅਨੰਤ ॥
	੧੦	੧	ਧਨਾਢਿ ਆਢਿ ਭੰਡਾਰ ਹਰਿ ਨਿਧਿ, ਹੋਤ ਜਿਨਾ ਨ ਚੀਰ ॥

---

੧ ਨਿਰਾਸੇ ਹੋਕੇ। ੨ ਰਸਨਾਂ ਨੂੰ ਰਸਨ=ਰਸਾ ਕੇ, ਰਸ=ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ। ੩ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ ਸਿਕਾ। ੪ ਸਾੜਨਾਂ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੮	੧੧	੧	ਖਲ ਮੁਗਧ ਮੂੜ ਕਟਾਖੵ ਸ੍ਰੀ ਧਰ, ਭਏ ਗੁਣ ਮਤਿ ਧੀਰ ॥
	੧੨	੧	ਜੀਅ ਦਇਆ ਮਇਆ, ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਮਣੰ, ਪਰਮ ਹੰਸਹ ਰੀਤਿ ॥
	੧੩	੧	ਦੇਤ ਦਰਸਨੁ ਸ੍ਰਵਨ ਹਰਿ ਜਸੁ, ਰਸਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ॥
੫੦੯	੨	੧	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਨਮੁ ਬਿਰਥਾ ਗਵਾਇਆ, ਨਾਨਕ ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਕਰੇ ਖੁਆਰ ॥
	੫	੨	ਓਹੁ ਅਉ [1]ਹਾਣੀ ਕਦੇ ਨਾਹਿ, ਨਾ ਆਵੈ ਨਾ ਜਾਇ ॥
	੭	੨	ਨਿਹਫਲੁ ਤਿਨ ਕਾ ਜੀਵਿਆ, ਜਿ ਖਸਮੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਆਪਣਾ, ਅਵਰੀ ਕਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਏਵ ਨ ਜਾਪਈ, ਕਰਤਾ ਕੇਤੀ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ॥
	੯	੨	ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ ਕਰਤਾ ਫਿਰੈ, ਹੁਕਮੈ ਮੂਲਿ ਨ ਬੁਝਈ, ਅੰਧਾ [2]ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥ ੨. [3]ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥
	੧੧	੩	ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸੁ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ, ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ ॥
	੧੨	੩	ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੂਲੁ ਰਚਾਇਓਨੁ, ਤੁਰੀਆ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
	੧੯	੪	ਮਨੁ ਤਉ ਮੈਗਲੁ ਹੋਇ ਰਹਾ, ਨਿਕਸਿਆ ਕਿਉ ਕਰਿ ਜਾਇ ॥

---

੧ ਉਸਦੀ ਹਾਨੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ੨ ਕੱਚ ਤੋਂ ਭੀ ਕੱਚਾ। ੩ ਕੱਚ ਤੋਂ ਭੀ ਨਿਕੰਮਾਂ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੯	੧੯	੪	ਨਾਨਕ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿ ਨੀਕਾ, [1]ਨਾਨ੍ਹਾ ਹੋਇ ਸੁ ਜਾਇ ॥
੫੧੦	੧	੪	ਹਉਮੈ ਮਨੁ ਅਸਥੂਲੁ ਹੈ, ਕਿਉ ਕਰਿ ਵਿਚੁ [2]ਦੇ ਜਾਇ॥
	੩	੪	ਗਣਤੈ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਪਾਈਐ, ਦੂਜੈ ਭਰਮੀਤਾ ॥
੫੧੧	੭	੭	ਗੁਣਵੰਤੀ ਸਾਲਾਹਿਆ, ਸਦਾ ਥਿਰੁ ਨਿਹਚਲੁ, ਹਰਿ ਪੂਰਾ ॥
	੧੩	੮	ਨਾਨਕ ਕਰਤੈ ਬਣਤ ਬਣਾਈ, ਮਨਮੁਖ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਡੁਬੇ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਰੇ ਜਪਿ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥
੫੧੨	੪	੧੦	ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਕਹੀਐ, ਜਿ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਏ ॥
੫੧੩	੬	੧੨	ਆਪਿ ਤਰਿਆ ਕੁਲ ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ, ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇਆ ॥
	੧੦	੧੨	ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪੜਹਿ ਨਿਤ ਬਿਖਿਆ, ਨਾਵਹੁ ਦਯਿ ਖੁਆਇਆ ॥
	੧੧	੧੨	ਛਾਦਨੁ ਭੋਜਨੁ ਨ ਲੈਹੀ ਸਤ ਭਿਖਿਆ, ਮਨ ਹਠਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਏਤੜਿਆ ਵਿਚਹੁ ਸੋ ਜਨੁ [3]'ਸਮਧਾ', ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥ (ਸਮੱਧਾ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)

---

੧ ਛੋਟਾ। ੨ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਵਿਚ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘਿਆ ਜਾਏ। ੩ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੧੩	੧੩	੧੨	ਏਹ ਜਮ ਕੀ ਸਿਰ ਕਾਰ ਹੈ, ਏਨ੍ਹਾ ਉਪਰਿ 'ਜਮ' ਕਾ ਡੰਡੁ ਕਰਾਰਾ ॥
	੧੭	੧੩	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਰ 'ਜਾਲੀਐ', ਤਾ ਏਹ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ॥
੫੧੫	੧੦	੧੭	ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਹਿਰਦੈ ਉਚਰਾ, ਮੁਖਹੁ ਭੀ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰੇਉ ॥
	੧੩	੧੭	ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੁਰ ਸਿਖ ਨਿਤ ਸਭ ਕਰਹੁ, ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਭਾਵੈ ॥
੫੧੬	੫	੧੮	ਜਿਨ੍ਹਾ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ, ਸੁ ਖਾਲੀ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ॥
	੧੦	੧੯	ਓਹ ਕੁਚਜੀ ਕੁਲਖਣੀ, ਪਰਹਰਿ ਛੋਡੀ ਭਤਾਰਿ ॥
	੧੮	੨੦	ਮਨੁ ਕੁੰਚਰੁ [1]ਪੀਲਕੁ ਗੁਰੂ, ਗਿਆਨੁ ਕੁੰਡਾ, ਜਹ ਖਿੰਚੇ ਤਹ ਜਾਇ ॥
੫੧੭	੨	੨੦	ਨਾਨਕ ਭਏ ਅਚਿੰਤ, ਹਰਿ ਧਨੁ ਨਿਹਚਲਾਇਆ ॥
	੩	੨੧	ਮਹਲ ਭਗਤੀ ਘਰਿ ਸਰੈ, ਸਜਣ ਪਾਹੁਣਿਅਉ ॥
	੪	੨੧	ਬਰਸਨਾ ਤ ਬਰਸੁ ਘਨਾ, ਬਹੁੜਿ ਬਰਸਹਿ ਕਾਹਿ ॥
	੧੨	੨੨	ਆਪੇ ਗੁਰੁ, ਚੇਲਾ ਹੈ ਆਪੇ, ਆਪੇ ਦਸੇ ਘਾਟੁ ॥
੫੧੮	੨	੧	ਸਭਸੈ ਦੇ ਦਾਤਾਰੁ, ਜੇਤ [2]ਉਪਾਰੀਐ ॥ ਇਕਤੁ ਸੂਤਿ ਪਰੋਇ, ਜੋਤਿ [3]ਸੰਜਾਰੀਐ ॥
	੪	੨	ਜਾ ਤੂੰ ਤੁਸਹਿ ਮਿਹਰਵਾਨ, ਨਉ ਨਿਧਿ ਘਰ ਮਹਿ ਪਾਹਿ ॥

੧ ਮਹਾਵਤ। ੨ ਉਤਪਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ। ੩ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੧੮	੬	੨	ਕਿਤੀ [1]ਬੈਹਨ੍ਹਿ ਬੈਹਣੇ, [2]ਮੁਚੁ 'ਵਜਾਇਨਿ' [3]ਵਜ ॥
	੯	੨	ਪੀਰ ਪਿਕਾਬਰ ਸੇਖ, [4]ਮਸਾਇਕ ਅਉਲੀਏ ॥
	੧੧	੩	ਚੰਗਿਆਈਂ [5]ਆਲਕੁ ਕਰੇ, ਬੁਰਿਆਈਂ ਹੋਇ ਸੇਰੁ ॥
	੧੨	੩	ਕਿਤੀਆ ਕੁਢੰਗ, ਗੁਝਾ ਥੀਐ ਨ ਹਿਤੁ ॥
			ਨਾਨਕ ਤੈ ਸਹਿ ਢਕਿਆ, ਮਨ ਮਹਿ ਸਚਾ ਮਿਤੁ ॥
	੧੮	੪	ਨਿਤ ਜਪੀਐ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ, ਨਾਉ ਪਰਵਦਿਗਾਰ ਦਾ ॥
	੧੯	੪	ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਜਾਣੁ, ਬੁਝਿ ਵੀਚਾਰਦਾ ॥
੫੧੯	੨	੪	ਸਦਾ ਅਭਗੁ ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ, ਹਉ ਤਿਸੁ ਨਮਸਕਾਰਦਾ ॥
	੧੩	੬	ਖਿਨ ਮਹਿ ਕਰੇ ਨਿਹਾਲੁ, ਊਣੇ 'ਸੁਭਰ' ਭਰਿ ॥
	੧੪	੭	ਲਗੜੀਆ 'ਸੁਥਾਨਿ', ਜੋੜਣ-ਹਾਰੇ ਜੋੜੀਆ ॥
			ਨਾਨਕ ਲਹਰੀ ਲਖ ਸੈ ਆਨ, ਡੁਬਣ ਦੇਇ ਨ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੫	੭	ਬਨਿ 'ਭੀਹਾਵਲੈ' ਹਿਕੁ ਸਾਥੀ ਲਧਮੁ, ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ॥
	੧੯	੭	ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ, ਜੀਵਾ ਸੁਣਿ ਸੁਣੇ ॥
੫੨੦	੧	੮	ਪ੍ਰੇਮ ਪਟੋਲਾ, ਤੈ ਸਹਿ ਦਿਤਾ, ਢਕਣ ਕੂ ਪਤਿ ਮੇਰੀ ॥
	੨	੮	ਤੈਡੇ ਸਿਮਰਣਿ ਹਭੁ ਕਿਛੁ ਲਧਮੁ, ਬਿਖਮੁ ਨ ਡਿਠਮੁ ਕੋਈ ॥
	੭	੯	ਤਉ ਸਹ ਚਰਣੀ, ਮੈਡਾ [6]'ਹੀਅੜਾ' [7]ਸੀਤਮੁ, ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਤੁਲਹਾ ਬੇੜੀ ॥

੧ ਸਿੰਘਾਸਣ। ੨ ਬਹੁਤੇ। ੩ ਵਾਜੇ। ੪ ਮਿਹਨਤ ਕਰਣ ਵਾਲੇ। ੫ ਆਲਸ। ੬ ਹਿਰਦਾ। ੭ ਸਿਊਤਾ ਹੋਇਆ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੦	੧੩	੧੦	ਬਾਰਿ [੧]ਵਿਡਾਨੜੈ [੨]ਹੁੰਮਸ ਧੁੰਮਸ, ਕੂਕਾ ਪਈਆ ਰਾਹੀ ॥
	੧੯	੧੧	ਵਿਛੋਹੇ ਜੰਬੂਰ, [੩]ਖਵੈ ਨ [੪]ਵੰਞਨਿ [੫]ਗਾਖੜੇ ॥ ਜੇ ਸੋ ਧਣੀ ਮਿਲੰਨਿ, ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਸੰਬੂਹ ਸਚੁ ॥
੫੨੧	੩	੧੧	ਸਰਣਿ ਪਤੇ ਤੇਰੀ ਦਾਸ, ਕਰਿ ਗਤਿ ਹੋਇ ਮੇਰੀਆ ॥
	੬	੧੨	ਖੋਜੀ ਲਧਮੁ ਖੋਜੁ, ਛਡੀਆ ਉਜਾੜਿ ॥
	੧੦	੧੩	ਲਧਮੁ 'ਲਭਣ-ਹਾਰੁ', ਕਰਮੁ ਕਰੰਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥ ਇਕੋ 'ਸਿਰਜਣ-ਹਾਰੁ', ਨਾਨਕ [੬]ਬਿਆ ਨ [੭]ਪਸੀਐ॥
	੧੨	੧੩	[੮]ਪਾਪੜਿਆ ਪਛਾੜਿ, ਬਾਣੁ ਸਚਾਵਾ ਸੰਨ੍ਹਿ ਕੈ ॥
	੧੫	੧੩	ਵਡੀ ਹੂ ਵਡਾ ਅਪਾਰ ਖਸਮੁ, ਜਿਸੁ ਲੇਪੁ ਨ ਪੁੰਨਿ ਪਾਪਿ ॥
੫੨੨	੨	੧੪	ਪੀਵਤਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਜਨ, ਨਾਮੇ ਰਹੇ ਅਘਾਇ ॥
	੩	੧੫	ਨਾਨਕ ਅਨਦਿਨੁ ਬਿਲਪਤੇ, ਜਿਉ ਸੁੰਞੈ ਘਰਿ ਕਾਉ ॥
	੬	੧੫	ਫਉਜ 'ਸਤਾਣੀ' [੯]ਹਾਠ, ਪੰਚਾ ਜੋੜੀਐ ॥ ਦਸ ਨਾਰੀ [੧੦]ਅਉਧੂਤ, ਦੇਨ੍ਹਿ ਚਮੋੜੀਐ ॥
	੭	੧੫	ਭਰਮੁ ਕੋਟੁ, ਮਾਇਆ ਖਾਈ, ਕਹੁ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਤੋੜੀਐ ॥
	੧੬	੧੭	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵਿਸਰਉ ਇਕ ਘੜੀ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਵੰਤ ॥

---

੧ ਬਿਗਾਨੇ ਬਾਰ। ੨ ਤੰਡ ਰੌਲਾ। ੩ ਸਹਾਰੇ ਨਹੀਂ। ੪ ਜਾਂਦੇ। ੫ ਕਠਨ। ੬ ਦੂਜਾ। ੭ ਦੇਖੀਦਾ। ੮ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ। ੯ ਤਰਫ਼ਾਂ। ੧੦ ਵਿਰਕਤ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੩	੭	੧੯	ਨਾਨਕ ਦੁਨੀਆ ਸੰਗਿ [1]ਗੁਦਾਰਿਆ, ਸਾਕਤ ਮੂੜ 'ਨਪਾਕ' ॥
	੧੯	੨੦	ਪ੍ਰਭ ਦਾਸ ਕਾ ਦੁਖੁ ਨ [2]ਖਵਿ ਸਕਹਿ, ਫੜਿ ਜੋਨੀ ਜੁਤੇ ॥
			ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥
੫੨੪	੯	੧	ਚਾਰਿ ਪਾਵ ਦੁਇ ਸਿੰਗ, ਗੁੰਗ ਮੁਖ, ਤਬ ਕੈਸੇ ਗੁਨ ਗਈ ਹੈ ॥
	੧੧	੧	ਫਾਟੇ 'ਨਾਕਨ' ਟੂਟੇ ਕਾਧਨ, ਕੋਦਉ ਕੋ ਭੁਸੁ ਖਈ ਹੈ ॥
	੧੪	੧	ਭ੍ਰੂਮਤ ਫਿਰਤ [3]ਤੇਲਕ ਕੇ [4]ਕਪਿ ਜਿਉ, ਗਤਿ ਬਿਨੁ ਰੈਨਿ ਬਿਹਈ ਹੈ ॥
	੧੭	੨	ਜਬ ਲਗੁ ਤਾਗਾ, 'ਬਾਹਉ' [5]ਬੇਹੀ ॥
੫੨੫	੩	੧	ਸਭ ਤੈ ਉਪਾਈ, ਭਰਮ ਭੁਲਾਈ ॥
	੬	੨	ਮਲੈ ਨ [6]ਲਾਛੈ, ਪਾਰ ਮਲੋ, [7]ਪਰਮਲੀਓ ਬੈਠੋ ਰੀ ਆਈ ॥
	੭	੨	ਕਉਨੁ ਕਹੈ ਕਿਣਿ ਬੂਝੀਐ, ਰਮਈਆ ਆਕੁਲੁ ਰੀ ਬਾਈ ॥
	੮	੨	ਜਿਉ ਆਕਾਸੈ 'ਪੰਖੀਅਲੋ', ਖੋਜੁ ਨਿਰਖਿਓ ਨ ਜਾਈ ॥
	੯	੨	ਨਾਮੇ ਚੇ ਸੁਆਮੀ ਬੀਠਲੋ, ਜਿਨਿ ਤੀਨੈ ਜਰਿਆ ॥

---

੧ ਗੁਜਾਰਿਆ। ੨ ਸਹਾਰ ਨਹੀ ਸਕਦੇ। ੩ ਤ੍ਰੇਲ ਦੇ ਕਿਣਕੇ। ੪ ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਵਾ ਜੋੜੇ ਹੋਇ ਬੈਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੫ ਨਲੀ ਦਾ ਛੇਕ। ੬ ਚਿੰਨ। ੭ ਚੰਨਣ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੫	੧੪	੧	ਅਵਰੁ ਨ ਫੂਲੁ, [1]ਅਨੂਪੁਨੁ ਪਾਵਉ ॥
			੨. ਅਨੂਪੁ ਨ ਪਾਵਉ ॥
			[2]ਮੈਲਾਗਰ [3]ਬੇਰ੍ਹੇ ਹੈ, [4]ਭੁਇਅੰਗਾ ॥
	੧੫	੧	ਧੂਪ ਦੀਪ, 'ਨਈਬੇਦਹਿ' ਬਾਸਾ ॥
੫੨੬	੧	੧	ਭਰਮੇ ਭੂਲੀ ਰੇ, ਜੈ-ਚੰਦਾ ॥
			ਨਹੀ ਨਹੀ ਚੀਨ੍ਹਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥
	੪	੧	ਕਾਇ 'ਕਮੰਡਲੁ' ਕਾਪੜੀਆ ਰੇ,
			ਅਠ ਸਠਿ ਕਾਇ ਫਿਰਾਹੀ ॥
	੧੦	੨	ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ ਤੇ ਨਰ ਮੁਕਤਾ,
			ਪੀਤੰਬਰੁ ਵਾ ਕੇ ਰਿਦੈ ਬਸੈ ॥
	੧੩	੧	[5]ਪਰਮਾਦਿ ਪੁਰਖ ਮਨੋਪਿਮੰ, ਸਤਿ ਆਦਿ ਭਾਵ ਰਤੰ ॥
			[6]ਪਰਮਦਭੁਤੰ ਪਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪਰੰ,
			ਜਦਿ ਚਿੰਤਿ ਸਰਬ ਗਤੰ ॥ ੧ ॥
			[7]ਕੇਵਲ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਨੋਰਮੰ ॥
			ਬਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਤਤ ਮਇਅੰ ॥

---

੧ ਉਪਮਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੨ ਚੰਨਣ। ੩ ਵਲੇ ਹੋਇ। ੪ ਸੱਪਾਂ ਦੇ। ੫ ਵਡਾ ਹੈ ਆਦਿ=ਮੂਢ ਰੂਪ ਹੈ ਉਪਮਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪੂਰਨ ਹੈ ਸਤ ਚੇਤਨ ਅਨੰਦ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ। ੬ ਵਡਾ ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ ਹੈ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਜੇਕਰ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਹੈ। ੭ ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਕਥਨ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
ਪ੨੬	੧੪	੧

[1]ਨ ਦਨੋਤਿ ਜ ਸਮਰਣੇਨ,
ਜਨਮ ਜਰਾਧਿ ਮਰਣ ਭਇਅੰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
[2]ਇਛਸਿ ਜਮਾਦਿ 'ਪਰਾਭਯੰ',
ਜਸੁ ਸ੍ਵਸਤਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥
[3]ਭਵ ਭੂਤ ਭਾਵ, ਸਮਬਿਅੰ, ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਿਦੰ ॥੨॥
[4]ਲੋਭਾਦਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗ੍ਰਿਹੰ, ਜਦਿ ਬਿਧਿ ਆਚਰਣੰ ॥
[5]ਤਜਿ ਸਕਲ ਦੁਹਕ੍ਰਿਤ ਦੁਰਮਤੀ,
ਭਜੁ ਚਕ੍ਰ-ਧਰ, ਸਰਣੰ ॥ ੩ ॥
[6]ਹਰਿ ਭਗਤ ਨਿਜ ਨਿਹਕੇਵਲਾ,
ਰਿਦ ਕਰਮਣਾ ਬਚਸਾ ॥
[7]ਜੋਗੇਨ ਕਿੰ, ਜਗੇਨ ਕਿੰ, ਦਾਨੇਨ ਕਿੰ, ਤਪਸਾ ॥੪॥
(ਜੋਂਗੇਨ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਜਿਸਦਾ ਭਜਨ ਕਰਕੇ ਪੀੜਾ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ ਬੁਢੇਪਾ ਆਧੀ ਬਿਆਧੀ ਅਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਭੈ ਦੀ। ੨ ਜੇ ਇਛਾ ਜਮਾਂ ਆਦਿਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲਿਆਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਪੁੰਨ ਰੂਪ ਜਸ ਕਹਿਣਾਂ ਕਰੇ। ੩ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਭਵਿਖਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਭੂਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਤੇ ਭਾਵ=ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ਵਡਾ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਐਸਾ ਹੈ। ੪ ਲੋਭ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ, ਪਰਾਏ ਘਰਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਜੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਬਿਧੀ ਦੇ ਕਰਤੱਬਾਂ ਨੂੰ ਕਰੇ। ੫ ਸਾਰੀ ਖੋਟੀ ਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਖੋਟੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਸੇਵਨ ਕਰੇ। ੬ ਹਰੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਆਪ ਇਕੋ ਇਕ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਕਰੇ। ੭ ਜੋਗ ਵਿਚ ਕਿਆ ਹੈ, ਜੱਗਾਂ ਵਿਚ ਕਿਆ ਹੈ, ਦਾਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ, ਤਪੱਸਿਆ ਵਿਚ ਕੀ ਪਿਆ ਹੈ ਵਾ ਕੀ ਓਸਨੇ ਜੋਗ ਨਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ? ਜੱਗ ਦਾਨ ਤਪਸਿਆ ਆਦਿ ਨਹੀ ਕਰ ਲਏ ? ਭਾਵ ਸਭ ਕਰ ਲਏ ਹਨ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੬	੧	੧	੨. ਜੋਗੇ ਨ ਕਿੰ ਜਗੇ ਨ ਕਿੰ, ਦਾਨੇ ਨ ਕਿੰ ਤਪਸਾ ॥੪॥ [1]ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦੇਤਿ ਜਪਿ ਨਰ, ਸਕਲ ਸਿਧਿ ਪਦੰ ॥ [2]ਜੈ-ਦੇਵ ਆਇਓ ਤਸ ਸਫੁਟੰ, ਭਵ ਭੂਵ ਸਰਬ ਗਤੰ ॥ ੫ ॥

ਰਾਗੁ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ

ਰਾਗੁ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੭	੫	੧	ਟੂਟੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੰਧਨ ਫਾਹੇ, ਹਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗੇ ॥
	੮	੨	ਮੇਰੋ ਸੁੰਦਰੁ, ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ ॥ (ਗੱਲੀ ਪਾਠ ਹੈ)
੫੨੮	੯	੨	[3]ਲਟੂਰੀ [4]ਮਧੁਰੀ ਠਾਕੁਰ ਭਾਈ, ਓਹ ਸੁੰਦਰਿ ਹਰਿ [5]ਢੁਲਿ ਮਿਲੀ ॥
	੧੧	੩	ਮੇਰੇ ਮਨ, ਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬੋਲੀਐ ॥
	੫	੫	ਤੁਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਾਵਨ ਪੁਰਖ, ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਹ [6]ਜੂਠਾਰੀ ॥

---

੧ ਗੋ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਬਿੰਦ=ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੈ, ਗੋ=ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਜੋ ਰਖੱਜਕ ਹੈ 'ਇਤ' ਐਸੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪਣਾਂ ਕਰ ਹੇ ਪੁਰਖ! ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪਦੰ=ਥਾਨ ਹੈ। ੨ ਜੈ ਦੇਵ ਭਗਤ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮੈ ਆਇਆ ਹਾਂ ਤਿਸਦੀ ਸ-ਸ਼ਰਨ (ਸਫਟੰ) ਜੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੈ। ੩ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਮਸਤੀ ਵਾਲੀ। ੪ ਨੀਵੀਂ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਵਾਲੀ। ੫ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਤੋਂ ਢਲਕ ਕੇ। ੬ ਅਵਿਦਿਆ ਦੀ ਜੂਠ ਕਰਕੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹਨ।

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੮	੮	੬	ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ, ਨਾਹਿ ਹਰਿ ਸੁਆਮੀ, ਤੇ [1]ਬਿਗੜ-ਰੂਪ [2]ਬੇਰकटी ॥
	੧੦	੬	ਤਿਨਾ ਸਾਧ ਜਨਾ ਪਗ [3]ਚਕਟੀ ॥
	੧੧	੬	ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਛੈ [4]ਛੁਕਟੀ ॥
	੧੧		ਛਕਾ ੧ (ਇਕ) ੧ ਅੰਗ ਨੂੰ ਇਕ ਕਹੋ ॥
	੧੯	੨	ਕਹ ਫੂਲਹਿ ਆਨੰਦ ਬਿਖੈ ਸੋਗ, ਕਬ ਹਸਨੋ ਕਬ ਰੋਈਐ ॥
੫੨੯	੨	੩	ਜੋ ਜੋ ਕਹੈ ਸੋਈ ਭਲ ਮਾਨਉ, ਨਾਹਿਨ ਕਾ ਬੋਲ ਕਰਤ ॥ ੨. ਨਾਹਿ ਨ ਕਾ ਬੋਲ ਕਰਤ ॥
	੪	੩	ਨਿਰਗੁਨਿ ਕਰੂਪਿ ਕੁਲ ਹੀਣ, ਨਾਨਕ ਹਉ, ਅਨਦ ਰੂਪ ਸੁਆਮੀ ਭਰਤ ॥
	੭	੪	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੇਰੇ ਪੂਰੇ ਮਨੋਰਥ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ 'ਤਜਿ' [5]ਲਬਹੂ ॥ (ਸੰਗਤ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਪੜਨਾ, 'ਸੰਗਿ' 'ਤਜਿ' ਹੀ ਪੜੋ)
	੧੭	੭	ਖਿਨ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨ-ਹਾਰੇ, ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਪਹੀ ॥
੫੩੦	੪	੯	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਅਪੁਨਾ, 'ਜਲਤੇ' ਸੀਤਲ ਹੋਣੀ ॥
	੮	੧੦	ਸੁੰਦਰ ਸੁਘੜ ਸਰੂਪ ਤੇ ਨਾਨਕ, ਜਿਨੑ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਹਾ ॥

---

੧ ਕੁਸ਼ਟੀ ਰੂਪ । ੨ ਬਿਗੜੇ ਸਰੂਪ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਤੋਂ ਹੈ । ੩ ਚਾਹ, ਇਛਾ। ੪ ਛੁਟਕਾਰਾ। ੫ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਤਿਆਗ

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੦	੯	੧੧	ਮਨ, ਕਹ ਅਹੰਕਾਰਿ ਅਫਾਰਾ ॥ ਦੁਰਗੰਧ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਅਪਾਵਨ ਭੀਤਰਿ, ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਛਾਰਾ ॥
	੧੫	੧੨	ਅੰਧ [1]ਬਿਲਾ ਤੇ ਕਾਢਹੁ ਕਰਤੇ, ਕਿਆ ਨਾਹੀ ਘਰਿ ਤੇਰੈ ॥
੫੩੧	੧੧	੧੭	ਦੇਵ ਗੰਧਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਇਥੇ ਗੰਧਾਰ ਸੁਧ ਹੈ ॥
	੧੪	੧੭	ਕਰੁਣਾ-ਮੈ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸਰਨਹੀਐ ॥
੫੩੨	੬	੨੦	ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਭਗਤ ਜਨ ਸੇਵਕ, ਤਾਕੀ ਬਿਖੈ ਅਧਾਰਾ ॥
	੯	੨੧	ਸਫਲੁ ਜਨਮੁ, ਹਰਿ ਜਨ ਕਾ ਉਪਜਿਆ, ਜਿਨਿ ਕੀਨੋ [2]ਸਉਤੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥
	੧੨	੨੨	ਟਿਕਨੁ ਨ ਪਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਤ-ਸੰਗਤਿ, ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਜਾਇ, [3]ਰੂਆਈਐ ॥
	੧੫	੨੩	ਭਈ ਕਲਿਆਣ ਅਨੰਦ-ਰੂਪ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਬਰੇ ਬਾਲ ਗੁਪਾਲ ॥
੫੩੩	੪	੨੪	ਕਰੁ ਮਸਤਕਿ ਧਾਰਿ, ਸਾਜਿ ਨਿਵਾਜੇ, ਮੂਏ ਦੁਸਟ, ਜੋ [4]ਖਇਆ ॥ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਰਬ ਸਧਾਰੀ, ਸਫਲ ਦਰਸਨ 'ਸਹਜਇਆ' ॥
	੮	੨੫	ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖਉ, ਏਕ ਅਸਾਰੇ ॥

੧ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਖੱਡ ਤੋਂ। ੨ ਸਫਲਾ, ਸਪੁਤ੍ਰ। ੩ ਪੁਕਾਰੀਏ। ੪ ਖਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ।

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੩	੯	੨੬	ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਦਇਆਲ ਮੋਹਿ, ਦੀਜੈ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕਾ ਚੇਰਾ ॥
	੧੫	੨੭	ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਬਹੁ ਪੇਖੇ, ਪ੍ਰਿਅ ਰੋਮ ਨ ਸਮਸਰਿ ਲਾਏ ॥
	੧੬	੨੭	ਮੰਦਰਿ ਭਾਗੁ ਸੋਭ ਦੁਆਰੈ, ਅਨਹਤ ਰੁਣੁ ਝੁਣੁ ਲਾਏ ॥
			ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ, ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਿਅ [1]ਥੀਤੇ ਸਦ ਥਾਏ ॥
	੧੯	੨੮	ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਨਾ ਗੁਨੁ ਨਹੀ ਕੋਈ, ਮਹਾ ਦੁਤਰੁ [2]ਮਾਇਆਛੈ ॥
੫੩੪	੩	੨੯	ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰਾ, ਮੋਹਿ ਠਾਕੁਰ ਹੀ ਦਰਸਾਰੇ ॥
	੪	੨੯	ਦੀਨੁ ਦੁਆਰੈ ਆਇਓ ਠਾਕੁਰ, ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਸੰਤ, ਹਾਰੇ ॥
	੧੧	੩੧	ਕਥਨ ਸੁਨਾਵਨ ਗੀਤ ਨੀਕੇ ਗਾਵਨ, ਮਨ ਮਹਿ ਧਰਤੇ ਗਾਰ ॥
	੧੨	੩੧	ਮਾਨ ਮੋਹ ਮੇਰ ਤੇਰ ਬਿਬਰਜਿਤ, ਏਹੁ ਮਾਰਗੁ ਖੰਡੇ ਧਾਰ ॥
	੧੬	੩੨	ਆਨ ਨ ਸਮਸਰਿ ਕੋਊ ਲਾਗੈ, ਢੂਢਿ ਰਹੇ ਹਮ [3]ਮੂਚਾ ॥

---

੧ ਇਸਥਿਤ। ੨ ਕਠਨ ਮਾਇਆ। ੩ ਬਹੁਤਾ।

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੪	੧੬	੩੨	ਬਹੁ ਬੇਅੰਤੁ ਅਤਿ ਬਡੋ [1]ਗਾਹਰੋ, ਥਾਹ ਨਹੀ [2]ਅਗਹੂਚਾ ॥
	੧੮	੩੨	ਖੋਜ ਅਸੰਖਾ ਅਨਿਕ ਤਪੰਥਾ, ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਨਹੀ ਪਹੂਚਾ ॥
੫੩੫	੨	੩੩	ਚਾਰਿ [3]ਆਸਰਮ ਚਾਰਿ ਬਰੰਨਾ, ਮੁਕਤਿ ਭਏ [4]ਸੇਵਤੇਊ ॥
	੩	੩੩	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਤਰਿਆ, ਹਰਿ ਨਿਧਿ ਪਾਈ [5]ਸਹਜੇਊ ॥
	੭	੩੪	ਕਾਹੇ ਭ੍ਰਮਤ-ਹਉ ਤੁਮ ਭ੍ਰਮਹੁ ਨ ਭਾਈ, ਰਵਿਆ ਰੇ ਰਵਿਆ ਸ੍ਰਬ ਥਾਨ ॥
	੧੦	੩੫	ਕਹ ਪੇਖਾਰਉ ਹਉ ਕਰਿ ਚਤੁਰਾਈ, ਬਿਸਮਨ ਬਿਸਮੇ ਕਹਨ ਕਹਾਤਿ ॥
	੧੩	੩੫	ਗੁਨ ਬੇਅੰਤ ਬੇਅੰਤ ਭਨੁ ਨਾਨਕ, ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ਪਰੈ ਪਰਾਤਿ ॥
	੧੪	੩੬	ਭਉ ਨਾਹੀ ਸੁਖ ਸਹਜ ਅਨੰਦਾ, ਅਨਿਕ ਓਹੀ ਰੇ ਏਕ ਸਮਾਰ ॥
	੧੬	੩੬	ਤਾ ਕੀ ਸਰਨਿ ਆਸਰ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ, ਜਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ॥

੧ ਗਹਿਰਾ ਵਾ ਗਾਹੜਾ, ਭਾਰੀ। ੨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਉਚਾ। ੩ ਚਾਰ ਆਸ਼੍ਰਮ–ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ, ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ, ਬਾਨਪ੍ਰਸਤੀ, ਸੰਨਿਆਸੀ। ੪ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਸੇਵਕੇ। ੫ ਸਹਿਜੇ ਹੀ।

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੫	੧੮	੩੭	ਝੂਠੈ ਕੀ 'ਰੇ' ਝੂਠੁ ਪਰੀਤਿ, ਛੁਟਕੀ 'ਰੇ' ਮਨ ਛੁਟਕੀ ਰੇ, ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ, ਨ ਛੁਟਕੀ ਰੇ ॥ ਜਿਉ ਕਾਜਰ ਭਰਿ ਮੰਦਰੁ ਰਾਖਿਓ, ਜੋ ਪੈਸੈ [੧]ਕਾਲੂਖੀ ਰੇ ॥ ਦੂਰਹੁ ਹੀ ਤੇ ਭਾਗਿ ਗਇਓ ਹੈ, ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਛੁਟਕੀ [੨]ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਰੇ ॥
੫੩੬	੪	੪੪	ਗਾਵਨ ਭਾਵਨ ਸੰਤਨ ਤੋਰੈ, ਚਰਨ ਉਵਾ ਕੇ ਪਾਉ ॥ ਜਾਸਨ ਬਾਸਨ, ਸਹਜ ਕੇਲ ਕਰੁਣਾ-ਮੈ, ਏਕ ਅਨੰਤ, ਅਨੂਪੇ ਠਾਉ ॥
	੧੧	੧	ਕਹੁ ਨਾਨਕ, ਭਜੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਿਤ, ਜਾ ਤੇ ਕਾਜੁ ਸਰੈ ॥
	੧੪	੨	ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਿਉ ਜਗ ਰਚਨਾ ਯਹ, ਦੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥
	੧੯	੩	ਮਨ ਮੂਰਖ 'ਅਜਹੂ' ਨਹ ਸਮਝਤ, ਸਿਖ ਦੈ ਹਾਰਿਓ ਨੀਤ ॥

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੨

(੨ ਅੰਗ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਪੜਨਾ)

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੭	੪	੧	ਦੂਤਨ [੩]ਸੰਗਰੀਆ ॥ [੪]ਭੁਇਅੰਗਨਿ ਬਸਰੀਆ ॥
	੫	੧	ਅਨਿਕ [੫]ਉਪਰੀਆ ॥

੧ ਪਾਪਾਂ ਕਰਕੇ ਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੨ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ। ੩ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ। ੪ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਸਪਨੀ। ੫ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪੱਟ ਦਿਤੇ।

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੭	੫	੧	ਤਉ ਸੁਖ ਸਹਜਰੀਆ ॥
	੬	੧	[1]ਅਨ ਕਉ, ਮੇਰੀਆ ॥
			ਸਗਲ [2]ਬਟਰੀਆ ॥
			ਬਿਰਖ 'ਇਕਤਰੀਆ' ॥ (ਇਕੱਤਰੀਆ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੨	[3]ਰੀਤੇ ਭਰੇ, ਭਰੇ [4]ਸਖਨਾਵੈ, ਯਹ ਤਾ ਕੋ ਬਿਵਹਾਰੇ ॥
	੧੩	੨	ਸਗਲ ਭਰਮ ਤਜਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਚਰਨਿ ਤਾਹਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਓ ॥
੫੩੮	੨	੧	ਮਨ ਚਿੰਦਿਅੜਾ ਫਲੁ ਪਾਇਆ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ, ਗੁਣ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਬੋਲੇ ਰਾਮ ॥
			ਨੋਟ—ਇਹਨਾਂ ਛੰਤਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਦੜੀਏ ਪਾਠ ਤੇ ਬਿਸਰਾਮ ਕਰਨੇ, ਬਾਕੀ ਲੋੜਵੰਦੇ ਬਿਸਰਾਮ ਲਿਖ ਦਿਤੇ ਹਨ ।
	੧੯	੨	ਜਿਉ ਪੰਖੀ [5]ਕਪੋਤਿ ਆਪੁ ਬਨ੍ਹਾਇਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਤਿਉ ਮਨਮੁਖ, ਸਭਿ ਵਸਿ ਕਾਲੇ ਰਾਮ ॥
੫੩੯	੧	੨	ਜੋ ਮੋਹਿ ਮਾਇਆ ਚਿਤੁ ਲਾਇਦੇ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਸੇ ਮਨਮੁਖ ਮੂੜ ਬਿਤਾਲੇ ਰਾਮ ॥
	੮	੩	ਵਡ ਪੁੰਨੀ, ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ, ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਨਿਸਤਾਰੇ ਰਾਮ ॥
	੯	੩	ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ, ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਤਿਨਾ ਪੰਚੇ ਵਸਗਤਿ ਆਏ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਹੋਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਸਮਝਣਾਂ । ੨ ਰਾਹੀ । ੩ ਖਾਲੀ । ੪ ਖਾਲੀ । ੫ ਕਬੂਤਰ ।

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੯	੧੨	੩	ਹਮ ਪਾਪੀ [1]ਬਲ ਵੰਚੀਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਪਰ ਦ੍ਰੋਹੀ, ਠਗ ਮਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੫੪੦	੧੦	੪	ਨਾਨਕ, ਤੇ ਹਰਿ ਦਰਿ ਪੈਨ੍ਾਇਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਮਨੁ ਲਾਵੈ ਰਾਮ ॥
	੧੬	੫	ਸਾ ਵੇਲਾ ਸੋ ਮੂਰਤੁ ਸਾ ਘੜੀ, ਸੋ ਮੁਹਤੁ ਸਫਲ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਮੇਰਾ, ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਰਾਮ ॥
੫੪੧	੩	੫	ਜਿਨ੍ੀ ਇਕ ਮਨਿ ਇਕੁ ਅਰਾਧਿਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਤਿਨਾ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਦੀ ਕਿਛੁ [2]ਚਡਾ ਰਾਮ ॥
	੬	੬	ਸਭਿ ਜੀਅ ਤੇਰੇ ਤੂ ਵਰਤਦਾ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ, ਤੂ ਜਾਣਹਿ ਜੋ ਜੀਇ ਕਮਾਈਐ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੦	ਛਕਾ ੧ (ਛਕਾ ਇਕ) ਪੜਨਾ ॥
੫੪੨	੧੫	੨	ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਮੋਹਨਾ ਘਟ ਸੋਹਨਾ, ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੨	ਨੈਨ ਤਰਸਨ, ਦਰਸ ਪਰਸਨ, ਨਹ ਨੀਦ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀਆ ॥
	੧੮	੨	ਨਾਨਕੁ [3]ਪਇਅੰਪੈ, ਸੰਤ [4]ਜੰਪੈ, ਮੇਲਿ ਕੰਤੁ ਹਮਾਰਾ ॥
	੧੯	੨	ਲਾਖ [5]ਉਲਾਹਨੇ ਮੋਹਿ, ਹਰਿ ਜਬ ਲਗੁ ਨਹ ਮਿਲੈ ਰਾਮ ॥ ਮਿਲਨ ਕਉ ਕਰਉ ਉਪਾਵ, ਕਿਛੁ ਹਮਾਰਾ ਨਹ ਚਲੈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਛਲ ਫਰੇਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ । ੨ ਚਾਹ, ਕਲੋਂਡ । ੩ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ । ੪ ਜਪਦੇ ਹਨ । ੫ ਉਲਾਂਭੇ ।

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੪੩	੧	੨	ਚਲ ਚਿਤ ਬਿਤ ਅਨਿਤ, ਪ੍ਰਿਅ ਬਿਨੁ, ਕਵਨ ਬਿਧੀ ਨ ਧੀਜੀਐ ॥
	੩	੨	ਸੇਜ ਏਕ ਪ੍ਰਿਉ ਸੰਗਿ, ਦਰਸੁ ਨ ਪਾਈਐ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੩	ਧੂਰਿ ਭਗਤਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤਨਿ ਲਗਉ, ਹਰਿ ਜੀਉ, ਸਭ ਪਤਿਤ ਪੁਨੀਤਾ ਰਾਮ ॥
	੧੬	੩	ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਵ ਨਿਧਿ, ਹਰਿ ਜਪਿ, ਜਿਨੀ ਆਤਮੁ ਜੀਤਾ ॥
੫੪੪	੧੪	੪	ਰਾਂਡ ਨ ਬੈਸਈ, ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਖ [1]ਚਿਰਾਣੇ ॥ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਸੋਵਹਿ, ਕਿਲਬਿਖ ਖੋਵਹਿ, ਨਾਮੁ ਰਸਿ ਰੰਗਿ, ਜਾਗੀਆ ॥
੫੪੫	੧੧	੫	ਮਿਲਿ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਤੀ, [2]ਓਤਿ ਪੋਤੀ, ਉਦਕੁ [3]ਉਦਕਿ ਸਮਾਇਆ ॥
੫੪੬	੧	੬	ਅਮਿਅ ਸਰੋਵਰੋ, ਪੀਉ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਰਾਮ ॥
	੪	੬	ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਜਗ ਫਲਾ, ਸੁਣਿ ਗਾਵਨ-ਹਾਰੇ ਰਾਮ ॥
	੮	੭	[4]ਅਨ ਕਾਇ ਰਾਤੜਿਆ, ਵਾਟ ਦੁਹੇਲੀ ਰਾਮ ॥
	੧੧	੭	ਤੂ ਵਲ ਵੰਚ ਲੂਕਿ ਕਰਹਿ, ਸਭ ਜਾਣੈ ਜਾਣੀ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੭	ਇਕ ਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਾਝਹੁ, ਆਨ ਕਾਜ ਸਿਆਣੀ ॥
	੧੪	੭	ਆਇ ਖਰੇ ਕਠਿਨ, ਜਮਕੰਕਰਿ, ਪਕੜਿ ਲਇਆ ॥
	੧੭	੭	ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ, ਹਰਿ ਬਿਰਦੁ ਤੁਮਾਰਾ ਰਾਮ ॥
੫੪੭	੬	੮	ਸਰਨਿ ਤੇਰੀ ਰਖਿ ਲੇਹੁ ਮੇਰੀ, ਸਰਬ-ਮੈ ਨਿਰੰਜਨਾ ॥

---

੧ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਰਖ। ੨ ਓਤਪੋਤੀ=ਤਾਣੇ ਪੇਟੇ ਦੀ ਤਰਾਂ।
੩ ਜਲ ਵਿਚ ਜਲ। ੪ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਇ=ਕਿਸ, ਵਾਸਤੇ।

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੪੭	੯	੮	ਕਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ, ਬਹੁ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਤੇ ਹਾਰੀ ॥
	੧੨	੮	ਰਤਨੁ ਤਿਆਗਿ, [1]ਸੰਗ੍ਰਹਨ ਕਉਡੀ, ਪਸੂ ਨੀਚ ਇਆਨਾ ॥
	੧੪	੮	ਗੁਣ ਗਾਇ ਗੋਵਿਦ, ਸਦਾ ਨੀਕੇ, ਕਲਿਆਣ-ਮੈ ਪਰਗਟ ਭਏ ॥
	੧੭	੯	ਬੋਲਿ ਸੁ [2]ਧਰਮੀੜਿਆ, ਮੋਨਿ ਕਤ ਧਾਰੀ ਰਾਮ ॥
੫੪੮	੧	੯	ਮਾਇਆ ਝੂਠੁ ਰੁਦਨੁ, ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹੀ ਰਾਮ ॥
	੨	੯	ਸਹਸ ਸਿਆਣਪ ਉਪਾਵ ਥਾਕੇ, ਜਹ ਭਾਵਤ ਤਹ ਜਾਹੀ ॥
	੩	੯	ਨਰਪਤਿ ਜਾਣਿ [3]ਗ੍ਰਹਿਓ, ਸੇਵਕ ਸਿਆਣੇ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਮਹਾ ਧਰਮ ਸੁ ਦਾਨ ਕਿਰਿਆ, ਸੰਗਿ ਤੇਰੈ ਸੇ ਚਲੇ ॥
	੧੨	੧	ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ, ਹੋਰਥੈ ਸੁਖੁ ਨ ਭਾਲਿ ॥
	੧੫	੧	ਸਭ ਤੇਰੀ ਤੂ ਸਭਸ-ਦਾ, ਸਭ ਤੁਧੁ ਉਪਾਇਆ ॥
	੧੯	੨	ਗੁਰਮਤਿ ਮਤਿ ਅਚਲੁ ਹੈ, ਚਲਾਇ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥
੫੪੯	੧੦	੩	ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਵਸਾਇਆ, ਦੁਖੁ ਕਟਿਆ, ਚਾਨਣੁ ਕੀਆ ਕਰਤਾਰਿ ॥
	੧੫	੩	ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਦਾਤਾਰੁ, ਮੈ ਕੋਈ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ, ਤੁਧੁ ਸਭਸੈ ਨੋ ਦਾਨੁ ਦਿਤਾ, ਖੰਡੀ ਵਰਭੰਡੀ ਪਾਤਾਲੀ ਪੁਰਈ, ਸਭ ਲੋਈ ॥

---

੧ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਨਾਂ । ੨ ਧਰਮੀਆਂ । ੩ ਘਰ ਦੇ ।

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੪੯	੧੯	੪	ਮੁੰਢੈ ਦੀ [1]ਖਸਲਤਿ ਨ ਗਈਆ ਅੰਧੇ, ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਏ ॥
੫੫੦	੯	੪	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਹੋਆ ਹਰਿ ਭਗਤੁ, ਹਰਿ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਮੁਹਿ ਡਿਠੈ, ਜਗਤੁ ਤਰਿਆ ਸਭੁ ਲੋਞੀਐ ॥
	੧੨	੫	ਹਰਿ ਆਪੇ ਠਾਕੁਰੁ ਸੇਵਕੁ ਭਗਤੁ, ਹਰਿ ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ॥
੫੫੧	੩	੭	ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਭਿ ਬੰਧਨਾ, ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਸਨਬੰਧੁ ॥ ੨. ਸਨ ਬੰਧੁ ॥
	੮	੭	ਫਿਰਿ ਆਪੇ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ਕਰਤੈ, ਦਾਨੁ ਸਭਨਾ ਕਉ ਦੀਆ ॥ ਆਪੇ ਸੇਵ ਬਣਾਈਅਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਆਪੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆ ॥ ਆਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਕਾਰੁ ਹੈ ਆਪੇ, ਆਪੇ ਕਰੈ ਸੁ ਥੀਆ ॥
	੧੭	੯	ਸੇਖਾ ਅੰਦਰਹੁ ਜੋਰੁ ਛਡਿ ਤੂ, ਭਉ ਕਰਿ ਝਲੁ ਗਵਾਇ ॥
੫੫੨	੧੩	੧੦	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਸਾਲਾਹਿ ਨ ਰਜੇ, ਤੁਧੁ ਕਰਤੇ, ਤੂ ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਵਡਨੁ ॥
	੧੮	੧੧	ਆਪੇ [2]ਚਾਟਸਾਲ, ਆਪਿ ਹੈ ਪਾਧਾ, ਆਪੇ ਚਾਟੜੇ ਪੜਣ ਕਉ ਆਣੇ ॥

੧ ਆਦਿਤ। ੨ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ, ਸਕੂਲ।

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੫੨	੧੯	੧੧	ਇਕ ਥੈ ਪੜਿ ਬੁਝੈ ਸਭੁ ਆਪੇ,
			ਇਕ ਥੈ ਆਪੇ ਕਰੇ ਇਆਣੇ ॥
੫੫੩	੨	੧੨	ਸਲੋਕ ਮਰਦਾਨਾ ੧ (ਸਲੋਕ ਮਰਦਾਨਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੨	੧੨	ਕਲਿ [1]ਕਲਵਾਲੀ, ਕਾਮ ਮਦੁ, ਮਨੂਆ ਪੀਵਣ-ਹਾਰੁ॥
			ਕ੍ਰੋਧ ਕਟੋਰੀ, ਮੋਹਿ ਭਰੀ, ਪੀਲਾਵਾ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥
	੩	੧੨	ਕਰਣੀ [2]ਲਾਹਣਿ ਸਤੁ ਗੁੜੁ, ਸਚੁ ਸਰਾ ਕਰਿ ਸਾਰੁ॥
	੫	੧੨	ਮਰਦਾਨਾ ੧ (੧ ਅੰਗ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹੋ)
			ਕਾਇਆ ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ,
			ਮਜਲਸ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਧਾਤੁ ॥
	੭	੧੨	'ਕਾਂਯਾਂ' ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ,
			ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਸ ਕੀ ਧਾਰ ॥ (ਕਾਂਇਆਂ ਪੜ੍ਹੋ)
	੮	੧੨	ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਿਉ ਮੇਲਾਪੁ ਹੋਇ,
			ਲਿਵ ਕਟੋਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੀ, ਪੀ ਪੀ ਕਟਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥
	੯	੧੨	ਆਪੇ ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧਰਬਾ,
			ਆਪੇ ਖਟ ਦਰਸਨ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥
	੧੨	੧੩	ਏਹਾ ਸੰਧਿਆ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ,
			ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਚਿਤਿ ਆਵੈ ॥
	੧੩	੧੩	ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਮਰੈ,
			ਮਨੂਆ ਅਸਥਿਰੁ ਸੰਧਿਆ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ॥
			ਨਾਨਕ ਸੰਧਿਆ ਕਰੈ ਮਨਮੁਖੀ, ਜੀਉ ਨ ਟਿਕੈ,
			ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ॥

੧ ਮੱਟੀ। ੨ ਪੂਰ।

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੫੪	੧	੧੪	ਘਟਿ ਵਸਹਿ ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ, ਰਸਨਾ ਜਪੈ ਗੁਪਾਲ ॥
	੭	੧੫	ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹੋਇਕੈ, ਸਾਹਿਬੁ ਸੰਮਾਲੇਹੁ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ ਹੈ, ਭਰਮੈ ਕੇ [1]ਛਉੜ ਕਟਿ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਧਰੇਹੁ ॥
	੧੦	੧੫	ਆਪੇ ਭਾਰ ਅਠਾਰਹ 'ਬਣਸਪਤਿ', ਆਪੇ ਹੀ ਫਲ ਲਾਏ ॥ (ਬਣੱਸਪਤਿ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੫੫੪	੧੫	੧੬	ਝੂਠਾ ਮਦੁ ਮੂਲਿ ਨ ਪੀਚਈ, ਜੇ ਕਾ ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ ॥
੫੫੫	੧੭	੧੮	ਜੁਗ ਛਤੀਹ ਗੁਬਾਰੁ ਕਰਿ, ਵਰਤਿਆ 'ਸੁੰਨਾ' ਹਰਿ ॥
	੧੮	੧੮	ਬੈਠਾ ਤਾੜੀ ਲਾਇ, ਆਪਿ ਸਭਦੂ ਹੀ ਬਾਹਰਿ ॥
	੧੮	੧੮	ਆਪਣੀ ਮਿਤਿ ਆਪਿ ਜਾਣਦਾ, ਆਪੇ ਹੀ [2]'ਗਉਹਰੁ' ॥
	੧੯	੧੯	ਜਿਚਰੁ ਵਿਚਿ ਦੰਮੁ ਹੈ, ਤਿਚਰੁ ਨ ਚੇਤਈ, ਕਿ ਕਰੇ-ਗੁ ਅਗੈ ਜਾਇ ॥
੫੫੬	੪	੧੯	ਨਾਨਕ ਇਹੁ [3]'ਮਰਤਬਾ' ਤਿਸਨੋ ਦੇਇ, ਜਿਸਨੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ॥
	੭	੨੦	ਪੂਤੁ [4]'ਜਿਨੂਰਾ' ਧੀਅ [5]'ਜਿੰਨੂਰੀ, [6]ਜੋਰੂ ਜਿੰਨਾ ਦਾ [7]ਸਿਕਦਾਰੁ ॥
	੧੭	੨੧	ਨਾਨਕੁ ਮੰਗੈ ਦਾਨੁ ਹਰਿ, ਸੰਤਾ ਰੇਨਾਰੁ ॥ ਸੁਧੁ ॥

---

੧ ਫੋਲੇ, ਪੜਦੇ। ੨ ਅਣਵਿਧ ਮੋਤੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਭਾਰਾ। ੩ ਔਹੁਦਾ, ਦਰਜਾ। ੪ ਭੂਤ। ੫ ਭੂਤਣੀ। ੬ ਇਸਤ੍ਰੀ, ਘਰ ਵਾਲੀ। ੭ ਥਾਣੇਦਾਰ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧
੫੫੭	੫	੧	ਹਉ ਵਾਰੀ ਵੰਞਾ [1]ਘੰਨੀਐ ਵੰਞਾ, ਤਉ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਨਾਵੈ ॥
	੬	੧	ਮੈ [2]ਕੀ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਹੀ, ਵਸਹਿ [3]ਹਭੀਆਂ ਨਾਲਿ ॥ ਤਿਖਾ ਤਿਹਾਇਆ ਕਿਉ ਲਹੈ, ਜਾ ਸਰ ਭੀਤਰਿ ਪਾਲਿ ॥
	੧੦	੨	ਮੇਰਾ ਕੰਤੁ ਰੀਸਾਲੂ, ਕੀ ਧਨ ਅਵਰਾ ਰਾਵੇ ਜੀ ॥
	੧੧	੨	ਰਾਹੁ [4]ਦਸਾਈ ਨ [5]ਜੁਲਾਂ, ਆਖਾਂ [6]ਅੰਮੜੀਆਸੁ ॥ ਤੈ ਸਹ ਨਾਲਿ [7]ਅਕੂਅਣਾ, ਕਿਉ ਥੀਵੈ ਘਰ ਵਾਸੁ ॥
	੧੩	੩	[8]ਮੋਰੀ ਰੁਣ ਝੁਣ ਲਾਇਆ, ਭੈਣੇ [9]ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ॥ ਤੇਰੇ ਮੁੰਧ ਕਟਾਰੇ [10]ਜੇਵਡਾ, ਤਿਨਿ ਲੋਭੀ ਲੋਭ ਲੁਭਾਇਆ ॥
	੧੫	੩	ਚੂੜਾ ਭੰਨੁ [11]ਪਲੰਘ ਸਿਉ, ਮੁੰਧੇ, ਸਣੁ [12]ਬਾਹੀ ਸਣੁ [13]ਬਾਹਾ ॥
੫੫੮	੧	੩	ਨਾ [14]ਮਨੀਆਰੁ ਨ [15]ਚੂੜੀਆ, ਨਾ ਸੇ [16]ਵੰਗੁੜੀਆਹਾ ॥

---

੧ ਟੁਕੜੇ। ੨ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ। ੩ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਾਤਮਾਂ ਰੂਪੀ ਸਖੀਆਂ ਨਾਲ। ੪ ਪੁਛਦੀ ਹਾਂ। ੫ ਚਲਦੀ ਨਹੀਂ। ੬ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹਾਂ। ੭ ਬੋਲਣਾਂ ਨਹੀ। ੮ ਇੰਦ੍ਰੇ। ੯ ਸ਼ੌਕ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪ। ੧੦ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਜੇਵੜਾ। ੧੧ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਚੂੜਾ ਸਕਾਮ ਕਰਮ। ੧੨ ਜੱਗਾਂ ਦੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ। ੧੩ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਆਦਿਕ ਬਾਂਹਾਂ ਹਨ। ੧੪ ਵੰਗਾਂ ਚੜੌਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇਸਟੀ ਗੁਰੂ। ੧੫ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ। ੧੬ ਕਰੁਣਾ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੫੮	੩	੩	[1]ਮਾਠਿ ਗੁੰਦਾਈ [2]ਪਟੀਆ, ਭਰੀਐ [3]ਮਾਗ [4]ਸੰਧੂਰੇ ॥
	੫	੩	ਆਇ ਨ ਸਕਾ ਤੁਝ [5]ਕਨਿ ਪਿਆਰੇ, [6]ਭੇਜਿ ਨ ਸਕਾ ਕੋਇ ॥
	੭	੩	ਸੀਸੁ ਵਢੇ ਕਰਿ [7]ਬੈਸਣੁ ਦੀਜੈ, [8]ਵਿਣੁ ਸਿਰ ਸੇਵ ਕਰੀਜੈ ॥
	੧੪	੩	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ [9]ਮਿਲਦੋ ਮਰੈ, ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਫਿਰਿ ਜੀਵੈ ਕੋਇ ॥
੫੫੯	੧੦	੪	ਦੂਜੈ ਭਾਇ [10]ਕਰੂਪੀ, ਦੂਖੁ ਪਾਵਹਿ ਆਗੈ ਜਾਇ ॥
	੧੧	੪	ਸਭਨਾ ਕਾ ਭਤਾਰੁ ਏਕੁ ਹੈ ਸੁਆਮੀ, ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਵੇਕ ਕੀਤਿਅਨੁ, ਨਾਮੇ ਲਇਅਨੁ ਲਾਇ ॥
	੧੫	੫	'ਮਹਾਦੇਉ' ਗਿਆਨੀ, ਵਰਤੈ ਘਰਿ ਆਪਣੈ, ਤਾਮਸੁ ਬਹੁਤੁ ਅਹੰਕਾਰਾ ॥
੫੬੦	੭	੭	ਨਾਮੁ ਪਰਮਲੁ, ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
੫੬੨	੨	੧	ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸਹੁ, ਹਰਿ ਗੋਸਟਿ ਪੂਛਾਂ, ਕਰਿ ਸਾਂਝੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਾਂ ॥
੫੬੩	੧੭	੭	ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੇ, ਕਢੂ ਦੇ ਹਾਥੀ ॥

---

੧ ਬਣਾਕੇ । ੨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਦਮਨ ਰੂਪ ਪੱਟੀਆਂ । ੩ ਚੀਰ-ਨੀਆਂ ਤਿਲਕ ਛਾਪਾ ਆਦਿਕ । ੪ ਸੰਧੂਰ ਸਹਿਤ । ੫ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ੬ ਇੰਦ੍ਰੇ ਰੂਪ ਹਲਕਾਰਾ । ੭ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸੀਸ ਰੂਪ ਹੰਕਾਰ, ਵਢੇ= ਮੇਟਕੇ । ੮ ਬਿਨਾਂ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ । ੯ ਮਿਲਣ ਸਾਰ । ੧੦ ਦਿਲ ਦੀ ਬੇ ਸਫਾਈ ਵਾਲੀ ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬੪	੪	੯	ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਲੋਚਾ ਮਿਲਣ ਕੀ ਪਿਆਰੇ, ਹਉ ਕਿਉ ਪਾਈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ॥
	੫	੯	ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੈ [1]ਅੰਮਾਲੀ, ਜੇ ਸਉ ਭੋਜਨ ਮੈ ਨੀਰੇ ॥
੫੬੫	੧	੧	ਬਿਨੁ ਸਾਚੇ ਹੋਰੁ ਸਾਲਾਹਣਾ, ਜਾਸਹਿ ਜਨਮੁ ਸਭੁ ਖੋਇ ॥
	੨	੧	ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਹਾ, ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਧਨੁ, ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	੧੩	੨	[2]'ਅਕਹੁ' [3]ਪਰਮਲ ਭਏ, ਅੰਤਰਿ [4]ਵਾਸਨਾ ਵਸਾਈ ॥ (ਅੱਕਹੁ ਬੋਲੋ)
੫੬੬	੧	੧	ਜਬ ਸਾਚ ਅੰਦਰਿ ਹੋਇ ਸਾਚਾ, [5]ਤਾਮਿ ਸਾਚਾ ਪਾਈਐ ॥
	੭	੧	ਜਿਸੁ ਨਾਲਿ ਸੰਗਤਿ ਕਰਿ ਸਰੀਕੀ, ਜਾਇ ਕਿਆ ਰੂਆਵਣਾ ॥
	੯	੧	ਕਿਛੁ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਕਰਣੀ, ਨਾਮ [6]ਤੁਲਿ ਨ ਸਮਸਰੇ ॥ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਮਿਲਿਆ, ਕਰਮੁ ਹੋਆ ਧੁਰਿ [7]ਕਦੇ ॥
	੧੬	੨	ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਹੈ ਸਾਚਾ, ਸਦਾ ਮੈ ਮਨਿ ਭਾਣਾ ॥

---

੧ ਅੰਮਾਂ, ਵਡੀ ਸਖੀ। ੨ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਸਹਿਤ। ੩ ਚੰਨਣ ਬਣ ਗਏ। ੪ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਵੱਸਣ ਕਰਕੇ। ੫ ਤਦੋਂ। ੬ ਵਿਚਾਰੋ। ੭ ਚਿਰੋਕਣਾਂ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬੭	੩	੨	ਕੀਰਤਿ ਕਰਹਿ ਸੁਆਮੀ, ਤੇਰੈ ਦੁਆਰੇ ॥
	੧੧	੨	ਤੇਰੀ ਚਾਲ ਸੁਹਾਵੀ, [1]ਮਧੁਰਾੜੀ ਬਾਣੀ ॥ [2]ਕੁਹਕਨਿ ਕੋਕਿਲਾ, [3]ਤਰਲ ਜੁਆਣੀ ॥
	੧੩	੨	[4]ਸਾਰੰਗ ਜਿਉ ਪਗੁ ਧਰੈ [5]ਠਿਮਿ ਠਿਮਿ, ਆਪਿ ਆਪੁ ਸੰਧੂਰਏ ॥
	੧੯	੧	ਸ੍ਰੀ ਰੰਗ ਰਾਤੀ ਫਿਰੈ ਮਾਤੀ, ਉਦਕੁ ਗੰਗਾ ਵਾਣੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਮੇਲਿ ਲਈ, ਪਿਰਿ ਆਪੇ, ਸਾਚੈ ਸਾਹਿ ਸਵਾਰੀ ॥
੫੬੮	੨	੧	ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ, ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਖਿਆ, ਹਰਿ ਸਰਿ ਰਹੇ ਭਰਪੂਰੇ ॥
	੧੭	੨	ਹਰਿ ਵਾਪਾਰਿ ਸੇ ਜਨ ਲਾਗੇ, ਜਿਨਾ ਮਸਤਕਿ ਮਣੀ ਵਡਭਾਗੋ ਰਾਮ ॥
੫੭੦	੯	੪	ਮਨਮੁਖ ਸੰਤਾ ਨਾਲਿ ਵੈਰੁ ਕਰਿ, ਦੁਖੁ ਖਟੇ ਸੰਸਾਰਾ ॥
	੧੧	੪	ਜਿਉ ਤਿਸਦੀ ਵਡਿਆਈ, ਆਪਿ ਕਰਾਈ, [6]ਵਰੀਆਮੁ ਨ [7]ਫੁਸੀ ਕੋਈ ॥
	੧੮	੫	ਅੰਤਰਿ [8]ਖੂਹਟਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭਰਿਆ, ਸਬਦੇ, ਕਾਢਿ ਪੀਐ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥
੫੭੧	੧੧	੬	ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸਭੁ [9]ਬਰਲੁ ਹੈ, ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਮਿਠੀ। ੨ ਕੂਕਣਾਂ। ੩ ਚੰਚਲ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ। ੪ ਹਾਥੀ। ੫ ਥੰਮ ਥੰਮ ਕੇ, ਇਕਰਸ। ੬ ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮਾਂ। ੭ ਕਾਇਰ। ੮ ਹਿਰਦਾ ਰੂਪੀ ਖੂਹ। ੯ ਕਮਲਾਪਨ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੧	੧੧	੯	ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਭੁ ਹੇਤੁ ਹੈ, ਹੇਤੇ ਪਲਚਾਈ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੯	ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਦਾ ਹੈ ਸਾਚਾ, ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ [੧] ਸੁਭਾਖਿਆ ॥
੫੭੨	੧੨	੧	ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਬੈਰਾਗੁ ਭਇਆ, ਬੈਰਾਗੀ, ਮਿਲਿ ਗੁਰ ਦਰਸਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥
੫੭੩	੨	੨	ਹਰਿ ਆਪੇ ਹਰਿ ਆਪੇ, ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਈ ਰਾਮ ॥
	੧੦	੨	ਹਰਿ ਆਪੇ ਹਰਿ ਆਪੇ ਮੇਲੈ, ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਈ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੩	ਤਿਮਰ ਅਗਿਆਨੁ ਗਵਾਇਆ, ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਅੰਜਨੁ ਗੁਰਿ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੫੭੪	੨	੩	ਜਿਨੀ ਦਰਸਨੁ ਜਿਨੀ ਦਰਸਨੁ, ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥ ਤਿਨ ਨਿਹਫਲੁ, ਤਿਨ ਨਿਹਫਲੁ, ਜਨਮੁ, ਸਭੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੫	੩	ਹਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਹਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦੀਨ, ਹਰਿ ਪਾਸਿ ਬੇਨੰਤੀ ਰਾਮ ॥
	੯	੪	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ॥
	੧੦	੪	ਹਮ ਪੂਛਹ ਹਮ ਪੂਛਹ, ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸਿ ਹਰਿ ਬਾਤਾ ਰਾਮ ॥ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ, ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੪	੧੭	੪	ਮੁਖਿ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਮੁਖਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਪਿ, ਸਭਿ ਰੋਗ ਗਵਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੫੭੫	੨	੫	ਹਮ ਪਾਪੀ, ਹਮ ਪਾਪੀ ਨਿਰਗੁਣ ਦੀਨ ਤੁਮਾਰੇ ਰਾਮ॥
	੭	੫	ਦੇਹ [1]'ਤੇਜਣਿ' ਜੀ, ਰਾਮਿ ਉਪਾਈਆ ਰਾਮ ॥
	੮	੫	ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਵਡ ਪੁੰਨੇ ਪਾਇਆ, ਦੇਹ ਸੁ ਕੰਚਨ [2]ਚੰਗੜੀਆ ॥
	੧੦	੫	ਦੇਹ ਪਾਵਉ ਜੀਨੁ, ਬੁਝਿ ਚੰਗਾ ਰਾਮ ॥
	੧੧	੫	ਹਰਿ ਬੋਹਥਿ ਚੜਿ ਵਡਭਾਗੀ ਲੰਘੇ, ਗੁਰੁ [3]ਖੇਵਟੁ ਸਬਦਿ ਤਰਾਏ ॥
	੧੩	੫	ਕੜੀਆਲੁ ਮੁਖੇ, ਗੁਰਿ ਗਿਆਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਰਾਮ ॥ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਹਰਿ, ਚਾਬਕੁ ਲਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੫	ਅਘੜੋ ਘੜਾਵੈ ਸਬਦੁ ਪਾਵੈ, ਅਪਿਉ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਤਿਆ ॥
	੧੬	੫	ਘੋੜੀ 'ਤੇਜਣਿ' ਦੇਹ, ਰਾਮਿ ਉਪਾਈਆ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੫	ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਪੈ, ਸਾ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਤੁਖਾਈਆ ਰਾਮ॥
	੧੮	੫	ਚੜਿ [4]'ਦੇਹੜਿ' ਘੋੜੀ, ਬਿਖਮੁ ਲਘਾਏ, ਮਿਲੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥
੫੭੬	੧	੬	ਦੇਹ ਤੇਜਨੜੀ, ਹਰਿ ਨਵਰੰਗੀਆ ਰਾਮ ॥
	੪	੬	ਦੇਹ ਕੰਚਨ, ਜੀਨੁ [5]ਸੁਵਿਨਾ ਰਾਮ ॥
	੭	੬	ਕੜੀਆਲੁ ਮੁਖੇ, ਗੁਰਿ [6]ਅੰਕਸੁ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥

੧ ਘੋੜੀ। ੨ ਚੰਗੀ। ੩ ਮਲਾਹ। ੪ ਦੇਹ ਰੂਪੀ। ੫ ਸੁਨੈਹਰੀ। ੬ ਕੁੰਡਾ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੬	੯	੬	ਮਨੁ [੧]'ਮੈਗਲੁ' ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵਸਿ ਆਇਆ ਰਾਮ ॥
			ਮਨੁ ਵਸਗਤਿ ਆਇਆ, ਪਰਮਪਦੁ ਪਾਇਆ,
			ਸਾ ਧਨ ਕੰਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥
	੧੧	੬	ਹਰਿ ਗਾਇ ਮੰਗਲੁ ਰਾਮ ਨਾਮਾ,
			ਹਰਿ ਸੇਵ 'ਸੇਵਕ' ਸੇਵ 'ਕੀ' ॥
	੧੨	੬	ਪ੍ਰਭ ਜਾਇ ਪਾਵੈ ਰੰਗ ਮਹਲੀ,
			ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ ਰੰਗ 'ਕੀ' ॥
	੧੭	੧	ਸੋ ਘਰੁ ਲਧਾ ਸਹਜਿ [੨]'ਸਮਧਾ',
			ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥
			('ਸਮਧਾ' ਸਮੱਧਾ ਬੋਲੋ ਪਰ ਅਧਕ ਲਿਖਣੀ ਨਹੀ, ਪੜਨੀ ਹੈ।)
੫੭੭	੧੩	੨	ਲੋਇਣ [੩]ਲੋਈ ਡਿਠ, ਪਿਆਸ ਨ ਬੁਝੈ ਮੂ ਘਣੀ ॥
			ਨਾਨਕ ਸੇ ਅਖੜੀਆਂ [੪]ਬਿਅੰਨਿ,
			ਜਿਨੀ ਡਿਸੰਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੯	੨	ਦੂਖ ਨਾਸ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸ ਤਨ ਤੇ,
			ਜਪਿ ਜਗਦੀਸ ਈਸਹ ਜੈ ਜਏ ॥
੫੭੮	੨	੨	ਨਾਨਕ ਜਾਣੇ ਸਤਿ, ਸਾਂਈ ਸੰਤ ਨ ਬਾਹਰਾ ॥
	੬	੩	ਪ੍ਰਭ ਦੂਖ ਦਰਦ, ਭ੍ਰਮ ਰਹਤਾ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੧	[੫]ਮੁਹਲਤਿ ਪੁਨੀ [੬]ਪਾਈ ਭਰੀ,
			ਜਾਨੀਅੜਾ ਘਤਿ ਚਲਾਇਆ ॥

---

੧ ਹਾਥੀ। ੨ ਸਮਾਏ ਜਾਂ ਸਮਝੇ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ।
੪ ਦੂਜੀਆਂ ਹੋਰ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸੁਰਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ।
੫ ਅਰਸਾ, ਵਕਤ। ੬ ਪੜੋਪੀ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੯	੧੦	੧	[1]ਵਾਲੇਵੇ ਕਾਰਣਿ ਬਾਬਾ ਰੋਈਐ, ਰੋਵਣੁ ਸਗਲ ਬਿਕਾਰੋ ॥
੫੮੦	੭	੩	ਜਿਨਿ ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਆ, ਸਚੜਾ ਅਲਖ ਅਪਾਰੋ ॥
	੧੨	੩	ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ, ਆਇ ਗਇਆ, [2]ਬਧਿਕੁ ਜੀਉ ਬਿਕਾਰੋ ॥ [3]ਭੂਡੜੈ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ, [4]ਬੂਡੜੈ ਕਿਆ ਤਿਸੁ [5]ਚਾਰੋ ॥
	੧੬	੩	ਸਾ ਧਨ [6]ਛੁਟੀ [7]ਮੁਠੀ ਝੂਠਿ [8]ਵਿਧਣੀਆ, [9]ਮਿਰਤਕੜਾ [10]ਅੰਙਨੜੇ [11]ਬਾਰੇ ॥ ਸੁਰਤਿ ਮੁਈ ਮਰੁ ਮਾਈਏ, ਮਹਲ ਰੁੰਨੀ ਦਰ [11]ਬਾਰੇ ॥
੫੮੧	੧	੩	ਮੁਠੜੀ ਧੰਧੈ ਧਾਵਣੀਆ, ਪਿਰਿ ਛੋਡਿਅੜੀ [12]ਵਿਧਣ ਕਾਰੇ ॥
	੧	੩	ਮੈ ਪਿਰੁ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹਣਾ, ਹਉ [13]ਰਹਸਿਅੜੀ ਨਾਮਿ ਭਤਾਰੇ ॥
	੩	੩	[13]ਬਈਅਰਿ ਨਾਮਿ ਸੋੁਹਾਗਣੀ, ਸਚੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰੋ ॥

---

੧ ਮ੍ਰਿਤੂ ਹੋਇ ਪੁਰਖ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਥਾ ਵਾਲੇਵੇ=ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਧੰਧੇ ਲਈ। ੨ ਹਿੰਸਕ ਜੀਵ। ੩ ਭੈੜੇ ਨੇ। ੪ ਡੁਬਣ ਜੋਗੇ ਦਾ, ੫ ਜੋਰ ਹੈ। ੬ ਛੁਟੜ ਹੋਈ। ੭ ਲੁੱਟੀ ਗਈ। ੮ ਦੁਖੀ। ੯ ਮੁਰਦਾ। ੧੦ ਵੇਹੜੇ ਦੇ! ੧੧ ਬੂਹੇ ਵਿਚ। ੧੨ ਦੁਖੀ ਕਰਕੇ। ੧੩ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ। ੧੪ ਇਸਤ੍ਰੀ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੮੧	੪	੩	ਗਾਵਹੁ ਗੀਤੁ, ਨ [1]ਬਿਰਹੜਾ, ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੋ ॥ ੨. ਗਾਵਹੁ ਗੀਤੁਨ ॥
	੭	੪	ਜਿਨਿ ਜਗੁ [2]ਥਾਪਿ [3]ਵਤਾਇਆ ਜਾਲੋ, ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ ਪਰਵਾਣੋ ॥
	੮	੪	ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਹੈ ਉਠਿ ਚਲਣਾ, [4]ਅਧ ਪੰਧੈ ਹੈ ਸੰਸਾਰੋ 'ਵਾ' ॥
	੧੩	੪	ਇਬ [5]ਕੇ ਰਾਹੇ, ਜੰਮਨਿ ਨਾਹੀ, ਪਛੁਤਾਣੇ ਸਿਰਿ ਭਾਰੋ ॥
	੧੪	੪	ਬਾਬਾ ਰੋਵਹਿ ਰਵਹਿ ਸੁ ਜਾਣੀਅਹਿ, ਮਿਲਿ ਰੋਵੈ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ਵਾ ॥
	੧੯	੫	ਲਬਿ ਧੰਧੇ ਮਾਇਆ, ਜਗਤੁ ਭੁਲਾਇਆ, 'ਕਾਲੁ ਖੜਾ' [6]ਰੂਆਏ ॥ (ਕਾਲੁ ਖੜਾਰੂ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੫੮੨	੭	੫	ਹੋਛੀ ਮਤਿ ਭਇਆ ਮਨੁ ਹੋਛਾ, [7]ਗੁੜੁ ਸਾ, [8]ਮਖੀ ਖਾਇਆ ॥
	੭	੫	[9]ਨਾ 'ਮਰਜਾਦੁ' ਆਇਆ ਕਲਿ ਭੀਤਰਿ, ਨਾਂਗੋ ਬੰਧਿ ਚਲਾਇਆ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਛੋੜਾ। ੨ ਇਸਥਿਤ ਕਰਕੇ। ੩ ਫੇਰਿਆ, ਪਾਇਆ, ਕਾਲ ਰੂਪੀ। ੪ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ। ੫ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇ (ਰਾਹੇ) ਬੀਜਿਆ ਹੋਇਆ। ੬ ਸੱਦਦਾ ਹੈ। ੭ ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਗੁੜ ੮ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਮੱਖੀ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ ਵਾ ਮਾਇਆ ਗੁੜ ਵਾਂਗ ਹੈ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮੱਖੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ੯ ਬੇ ਮਿਰਯਾਦਾ ਭਾਵ ਨੰਗਾ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੮੨	੮	੫	ਲਿਖਿਅੜਾ ਲੇਖੁ ਨ ਮੇਟੀਐ, ਦਰਿ [1]ਹਾਕਾਰੜਾ ਆਇਆ ਹੈ ॥
	੧੦	੫	ਨਾਨਕ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਜਾਣ [2]'ਸਿਜਾਣਾ', ਰੋਵਹਿ ਸਚੁ ਸਮਾਲੇ ॥
	੧੨	੦	ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ ਮਹਲਾ ਤੀਜਾ ॥ (ਦੋ ਵਾਰੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਮਹਲਾ ਤੀਜਾ, ਲਿਖਕੇ ਜਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ੩ ਅੰਗ ਨੂੰ ਤੀਜੀ, ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ, ਤੀਜਾ ਬੋਲਣਾ)
	੧੩	੧	ਸਾ ਧਨ, ਰੰਡ ਨ ਕਬਹੂ ਬੈਸਈ, ਨਾ ਕਦੇ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ ॥
	੧੫	੧	ਗੁਣਵੰਤੀਆ ਗੁਣ ਸਾਰਹਿ, ਅਪਣੇ ਕੰਤ ਸਮਾਲਹਿ, ਨਾ ਕਦੇ ਲਗੈ ਵਿਜੋਗੋ ॥
੫੮੩	੫	੧	ਅਉਗਣ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ, ਦੂਜੈ ਭਾਉ ਗਵਾਏ, ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਰਾਤੀ ॥
	੧੪	੨	ਸੋ ਪਿਰੁ ਸਚਾ, ਸਦ ਹੀ ਸਾਚਾ ਹੈ, ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ॥
	੧੯	੨	ਇਹੁ ਤਨੁ ਰੁਲੈ ਰੁਲਾਇਆ, ਕਾਮਿ ਨ ਆਇਆ, ਜਿਨਿ ਖਸਮੁ ਨ ਜਾਤਾ ਹਦੂਰੇ ॥
	੧੯	੪	ਜਮ ਪੁਰਿ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੁ, ਮਹਾ ਗੁਬਾਰੁ, ਨਾ ਤਿਥੈ ਭੈਣ ਨ ਭਾਈ ॥
੫੮੫	੧੧	੦	ਵਡਹੰਸ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪, ਲਲਾਂ ਬਹਲੀਮਾ ਕੀ ਧੁਨਿ ਗਾਵਣੀ ॥ (ਲੱਲਾਂ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੮	੧	ਤੂ ਅਣ-ਮੰਗਿਆ ਦਾਨੁ ਦੇਵਣਾ [3]'ਸਭਨਾਹਾ' ਜੀਆ ॥

[1] ਸੱਦਾ। [2] ਸਿਆਣਾਂ। [3] ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬੬	੧੦	੩	ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਹਰਖੁ ਸਦਾ, ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚਿਆਰੁ ॥
੫੬੭	੧੭	੫	ਇਕਿ ਸਦਾ 'ਇਕਤੈ' ਰੰਗਿ ਰਹਹਿ, ਤਿਨ ਕੈ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ॥
੫੬੮	੩	੫	ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ, ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦੀਆ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਆਸ ਪੁਰਾਈ ॥
	੬	੬	[1]ਵਰਮੀ ਮਾਰੀ ਸਾਪੁ ਨਾ ਮਰੈ, ਤਿਉ ਨਿਗੁਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥
	੧੦	੬	ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ, ਤਿਨੀ ਪਾਇਅੜੇ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ॥ (ਸੁੱਖਾ, ਭੁੱਖਾ, ਦੁੱਖਾ, ਚੁੱਖਾ, ਮੁੱਖਾ ਪੜਨੇ ਹਨ ਭਾਵ ਅਧਿਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼)
	੧੪	੭	ਜਮ ਕਾਲੈ ਵਸਿ ਜਗੁ ਬਾਂਧਿਆ, ਤਿਸਦਾ [2]ਫਰੂ ਨ ਕੋਇ ॥
	੧੫	੭	ਏਹਾ ਕਾਇਆ ਰੋਗਿ ਭਰੀ, ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੮	੭	ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕਉ ਹਉ ਖੰਨੀਐ, ਜਿਨਿ ਮਧੁਸੂਦਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥
੫੬੯	੧੦	੯	ਰਤਨਾ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ, ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਅੰਧਾਰੁ ॥
੫੭੦	੪	੧੦	ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸਹੁ ਮੰਗੀਐ, ਤਾ ਲਾਜ ਮਰਾਈਐ ॥
	੧੫	੧੨	ਮਨਮੁਖ, ਘਰਿ ਹੋਦੀ ਵਥੁ ਨ ਜਾਣਨੀ, ਅੰਧੇ ਭਉਕਿ ਮੁਏ ਬਿਲਲਾਇ ॥

---

੧ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਦੇਣੇ ਕਰਕੇ ਮਨ ਨਹੀ ਮਰਦਾ ਹੈ।

੨ ਪਕੜਨ ਵਾਲਾ ਵਾ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੧	੧	੧੨	ਜਿਨ੍ਹਾ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਕਉ ਹਰਿ [੧]ਸੰਤੁਸਟੁ ਹੈ, ਤਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਗਲ ਮੰਨੀ ॥ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ, ਤਿਨੀ ਚੜੀ 'ਚਵਗਣਿ' ਵੰਨੀ ॥ (ਚਵੱਗਣਿ ਪੜ੍ਹੋ)
	੭	੧੩	ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਹਰਿ ਨਾਮੁ, ਨ ਕਿਨੈ ਪਾਇਆ ਮੇਰੇ ਭਾਈ॥
	੧੨	੧੪	ਨਾਨਕ ਪੂਰੈ ਕਰਮਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ॥
	੧੨	੧੪	ਜਿਸ ਕੈ ਘਰਿ ਦੀਬਾਨੁ ਹਰਿ ਹੋਵੈ, ਤਿਸ ਕੀ ਮੁਠੀ ਵਿਚਿ ਜਗਤੁ ਸਭੁ ਆਇਆ ॥
	੧੪	੧੪	ਮਾਣਸਾ ਕਿਅਹੁ ਦੀਬਾਣਹੁ, ਕੋਈ ਨਸਿ ਭਜਿ ਨਿਕਲੈ, ਹਰਿ ਦੀਬਾਣਹੁ, ਕੋਈ ਕਿਥੈ ਜਾਇਆ ॥
	੧੯	੧੫	ਸਭਿ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹੈ, ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਣਾ ਜਾਈ ॥
੫੯੨	੭	੧੫	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੰਉ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਗੁਰਿ ਦੀਆ, ਹਰਿ ਹਲਤਿ ਪਲਤਿ ਸਦਾ ਕਰੇ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥
	੧੩	੧੬	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਮਾਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਗਤੁ ਅਗੋਚਰੁ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥
੫੯੩	੨	੧੭	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਮਾਰਾ ਭੋਜਨੁ, ਛਤੀਹ ਪਰਕਾਰ, ਜਿਤੁ ਖਾਇਐ ਹਮ ਕਉ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਭਈ ॥
	੪	੧੭	ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਕੀ ਹਮ ਕੰਉ, ਸਤਿਗੁਰਿ 'ਕਾਰਕੁਨੀ' ਦੀਈ ॥

---

੧ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਈ।

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬੪	੬	੨੦	ਘਰ ਹੀ ਮੁੰਧਿ, ਵਿਦੇਸਿ ਪਿਰੁ, ਨਿਤ ਝੂਰੇ ਸੰਮ੍ਹਾਲੇ ॥
	੯	੨੦	ਤਿਪਤਿ ਰਹੇ ਆਘਾਇ, ਮਿਟੀ ਭਭਾਖਿਆ ॥
	੧੪	੨੧	ਜਿਨ ਕਾਰਣਿ ਗੁਰੂ ਵਿਸਾਰਿਆ, ਸੇ ਨ [1]ਉਪਕਰੇ ਅੰਤੀ ਵਾਰ ॥ (ਉਪੱਕਰੇ ਪੜੋ)
	੧੮	੨੧	ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕੋਈ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲਿ ਨ ਸਕੈ, ਮਨ ਹੋਇ ਨਿਚਿੰਦ ਨਿਸਲੁ ਹੋਇ ਰਹੀਐ ॥ (ਸੱ-ਕੈ ਨੂੰ ਅਧਿਕ ਸਹਿਤ ਪੜੋ)

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੧

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੫	੩	੧	ਸਭਨਾ ਮਰਣਾ ਆਇਆ, ਵੇਛੋੜਾ 'ਸਭਨਾਹ' ॥ ਪੁਛਹੁ ਜਾਇ ਸਿਆਣਿਆ, ਆਗੈ ਮਿਲਣੁ 'ਕਿਨਾਹ' ॥ ੨. ਕਿ ਨਾਹ ॥
	੫	੧	ਜਿਨ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵੀਸਰੈ, ਵਡੜੀ ਵੇਦਨ 'ਤਿਨਾਹ' ॥
	੭	੧	ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ, [2]ਰੰਨ, ਕਿ [3]ਰੁੰਨੈ ਹੋਇ ॥
	੮	੧	ਜੋ ਅਸਮਾਨਿ ਨ ਮਾਵਨੀ, ਤਿਨ ਨਕਿ ਨਥਾ ਪਾਇ ॥
	੯	੧	ਅਗੈ ਗਏ ਨ ਮੰਨੀਅਨਿ, ਮਾਰਿ ਕਢਹੁ [4]ਵੇ-ਪੀਰ ॥
	੧੧	੨	ਭਾਉ ਕਰਮ ਕਰਿ ਜੰਮਸੀ, ਸੇ ਘਰ [5]ਭਾਗਠ ਦੇਖੁ ॥
	੧੩	੨	ਸੁਰਤਿ ਸੋਚ ਕਰਿ ਭਾਂਡ [6]ਸਾਲ, ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਤਿਸਨੋ ਰਖੁ ॥

---

੧ ਸਹੈਤਾ। ੨ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈ। ੩ ਰੋਣੇ ਤੇ। ੪ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਨਿਗੁਰੇ। ੫ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ। ੬ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਜਗਾ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੬	੭	੩	[1]ਗੰਧਣ ਵੈਣਿ ਰਤਾ ਹਿਤਕਾਰੀ, ਸਬਦੈ ਸੁਰਤਿ ਨ ਆਈ ॥
	੧੨	੪	[2]ਪੂੜੁ ਧਰਤੀ ਪੂੜੁ ਪਾਣੀ ਆਸਣੁ, ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਚਉਬਾਰਾ ॥
	੧੫	੪	ਇਕਤੁ ਰੂਪਿ ਫਿਰਹਿ [3]ਪਰਛੰਨਾ, ਕੋਇ ਨ ਕਿਸਹੀ ਜੇਹਾ ॥
੫੯੭	੫	੬	ਜਾਤਿ ਅਜਾਤਿ ਅਜੋਨੀ ਸੰਭਉ, ਨਾ ਤਿਸੁ ਭਾਉ ਨ ਭਰਮਾ ॥
	੮	੬	ਬਜਰ ਕਪਾਟ, ਮੁਕਤੇ ਗੁਰਮਤੀ, ਨਿਰਭੈ ਤਾੜੀ ਲਾਈ ॥
	੧੦	੬	ਸੂਚੇ [4]ਭਾਡੇ ਸਾਚੁ ਸਮਾਵੈ, ਵਿਰਲੇ [5]ਸੂਚਾਚਾਰੀ ॥
	੧੯	੮	ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਗੁਪਤੋ ਵਰਤੈ, ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਦੇਖਿ [6]ਨਿਹਾਰੀ ਜੀਉ ॥
੫੯੮	੩	੮	ਸਤਿਗੁਰ ਬੰਧਨ ਤੋੜਿ ਨਿਰਾਰੇ, ਬਹੁੜਿ ਨ ਗਰਭ ਮਝਾਰੀ ਜੀਉ ॥
	੭	੯	[7]ਸਰ ਅਪਸਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਹਿ, ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ [8]ਕੀਚ ਬੁਡਾਹੀ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧੦	ਅਪਨਾ ਘਰੁ ਮੂਸਤ, ਰਾਖਿ ਨ ਸਾਕਹਿ, ਕੀ ਪਰ ਘਰੁ [9]ਜੋਹਨ ਲਾਗਾ ॥

੧ ਦੁਰਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਬਚਨ। ੨ ਪੜਦਾ ਜਾਂ ਚੱਕ। ੩ ਗੁਪਤ। ੪ ਸੁਧ ਹਿਰਦੇ। ੫ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਰਤੱਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੬ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਈ। ੭ ਸਰ=ਚੰਗੇ, ਅਪਸਰ=ਮੰਦੇ ਦੀ। ੮ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਚਿਕੜ। ੯ ਤਾੜਨ ਲਗਾ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੮	੧੪	੧੦	ਆਪੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਭੋਗਿ ਭੋਗਾਵੈ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋ [1]ਅਨਰਾਗਾ ॥
	੧੫	੧੦	ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਤ ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਰਸੁ ਖੋਇਆ, ਜਾ ਸਾਕਤ ਦੁਰਮਤਿ ਲਾਗਾ ॥
੫੯੯	੫	੧੧	ਜਨਮ ਮਰਣ, ਭਵ ਭੰਜਨੁ ਗਾਈਐ, ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤਤੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਜੋਤਿ ਸਬਾਈ, [2]ਸੋ ਹੰ ਭੇਦੁ ਨ ਕੋਈ ਜੀਉ ॥
	੬	੧੧	ਅਪਰੰਪਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰਮੇਸਰੁ, ਨਾਨਕ, ਗੁਰ ਮਿਲਿਆ ਸੋਈ ਜੀਉ ॥
	੧੯	੧	ਏਕੋ ਸਚਾ ਸਚੁ ਤੂ, ਕੇਵਲੁ ਆਪਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥
੬੦੧	੭	੪	ਹਰਿ ਰਸੁ ਨ ਪਾਇਆ, ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ, ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰਾ ॥
	੯	੪	ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਭਾਈ, ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਈ ॥
੬੦੨	੧੬	੭	ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਮਗੁ ਪਛਾਣੈ, ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਸਨ ਰਸਾਈ ॥
੬੦੩	੨	੮	ਤੁਹ ਕੁਟਹਿ ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਭਾਈ, ਪਲੈ ਕਿਛੂ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੦	੯	ਨਾਨਕ ਨਾਉ ਬੇੜਾ ਨਾਉ ਤੁਲਹੜਾ ਭਾਈ, ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਪਾਰਿ ਜਨ ਪਾਇ ॥

੧ ਪ੍ਰੇਮੀ। ੨ ਜੀਵ ਈਸ਼ ਦੀ ਅਭੇਦਤਾ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੦੩	੧੪	੧੦	ਸੰਧਿਆ [1]ਤਰਪਣੁ ਕਰਹਿ ਗਾਇਤ੍ਰੀ, ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
੬੦੫	੧	੨	ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੪ ਚਉਥਾ (ਚੌਕੇ ਅੱਗੇ ਚਉਥਾ ਲਿਖਕੇ ਚੌਕੇ ਨੂੰ ਉਚਾਰਣ ਦਾ ਨਿਰਣਯ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੌਕੇ ਨੂੰ ਚਉਥਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ।)
	੧	੨	ਆਪੇ ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਉਤਭੁਜ, ਆਪੇ ਖੰਡ ਆਪੇ ਸਭ ਲੋਇ ॥
	੪	੨	ਆਪੇ ਜਲ ਥਲਿ ਸਭਤੁ ਹੈ ਪਿਆਰਾ, ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ॥ ਸਭਨਾ ਰਿਜਕੁ ਸਮਾਹਦਾ ਪਿਆਰਾ, ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ (ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰਾ, ਪਾਠ ਤੇ ਬਿਸਰਾਮ ਦੇਣਾ)
	੧੯	੪	ਆਪੇ ਧਰਤੀ ਸਾਜੀਅਨੁ ਪਿਆਰੇ, ਪਿਛੈ [2]ਟੰਕੁ ਚੜਾਇਆ ॥
੬੦੬	੨	੪	ਆਪੇ ਹੀ ਭਉ ਪਾਇਦਾ ਪਿਆਰਾ, 'ਬੰਨਿ੍' ਬਕਰੀ ਸੀਹੁ ਹਢਾਇਆ ॥ (ਬੰਨ੍ਹਿ ਪੜੋ)
	੧੭	੬	[3]ਕੁਵਲੀਆ-ਪੀੜੁ ਆਪਿ ਮਰਾਇਦਾ ਪਿਆਰਾ, ਕਰਿ ਬਾਲਕ ਰੂਪਿ ਪਚਾਹਾ ॥

---

੧ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦੱਭ ਦੇ ਛੱਲੇ ਲੈਕੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾਂ ।
੨ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਮਾਸੇ ਦਾ ਟੰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਓਅੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਟੰਕ ਵੱਟਾ ਚਾੜਨਾ ਕੀਤਾ ।
੩ ਕੁਪੇਚ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਥੀ ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੦੬	੧੯	੬	ਕਰਿ ਬਾਲਕ ਰੂਪ, ਉਪਾਇਦਾ ਪਿਆਰਾ, [1]ਚੰਡੂਰੁ ਕੰਸੁ [2]ਕੇਸੁ ਮਾਰਾਹਾ ॥
੬੦੭	੧੬	੯	ਅਚਰੁ ਚਰੈ ਤਾ ਸਿਧਿ ਹੋਈ, ਸਿਧੀ ਤੇ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸਰ ਲਾਗੇ ਤਨ ਭੀਤਰਿ, ਤਾ ਭ੍ਰਮੁ ਕਾਟਿਆ ਜਾਈ ॥
੬੦੮	੬	੧	ਹਰਿ ਜੀਉ, ਤੇਰੀ ਦਾਤੀ 'ਰਾਜਾ' ॥ (ਰੱਜਾ ਉਚਾਰਨਾ)
	੮	੧	ਐਸਾ ਧਨੁ ਦੀਆ ਸੁਖਦਾਤੈ, ਨਿਖੁਟਿ ਨ ਕਬਹੀ ਜਾਈ ॥
੬੦੯	੪	੩	ਆਨ ਆਪਨਾ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰਾ, ਤਉ ਲਉ ਬੀਚੁ ਬਿਖਾਈ ॥
	੭	੩	ਸੋਗੁ ਨ ਬਿਆਪੈ ਆਪੁ ਨ ਥਾਪੈ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਸਾਕਤ ਕਾ ਬਕਨਾ ਇਉ ਜਾਨਉ, ਜੈਸੇ ਪਵਨੁ ਝੁਲਾਈ ॥
	੯	੩	ਜਨ ਨਾਨਕ ਦੀਨ ਸਰਨਿ ਆਇਓ ਪ੍ਰਭ, ਸਭੁ ਲੇਖਾ ਰਖਹੁ ਉਠਾਈ ॥
	੧੦	੪	ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਲੋਕ ਗ੍ਰਿਹ ਬਨਿਤਾ, ਮਾਇਆ [3]ਸਨਬੰਧੇਹੀ ॥ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਕੋ [4]ਖਰਾ ਨ ਹੋਸੀ, ਸਭ ਮਿਥਿਆ ਅਸਨੇਹੀ ॥ ਰੇ ਨਰ, ਕਾਹੇ ਪਪੋਰਹੁ ਦੇਹੀ ॥

---

੧ ਇਕ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸੀ। ੨ ਕੇਸੀ ਦੈਂਤ। ੩ ਸਬੰਧੀ।
੪ ਖਰਾ ਤੇ ਚੰਗਾ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੦੯	੧੨	੪	ਤੀਨਿ [1]ਸੰਙਿਆ ਕਰਿ ਦੇਹੀ ਕੀਨੀ, [2]ਜਲ [3]ਕੂਕਰ [4]'ਭਸਮੇਹੀ' ॥ ਹੋਇ ਆਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਬੈਠਾ, ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਬਿਸਰੋਹੀ ॥
	੧੮	੫	ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ, ਹੈ ਭੀ ਹੋਵਨ-ਹਾਰਾ ॥
੬੧੦	੨	੬	ਕਰਣ ਕਰਾਵਨ-ਹਾਰ, ਸੁਆਮੀ, ਆਪਨ ਹਾਥਿ ਸੰਜੋਗੀ ॥
	੧੮	੮	ਸੋਈ ਗਿਆਨੀ ਸੋਈ ਧਿਆਨੀ, ਸੋਈ ਪੁਰਖੁ ਸੁਭਾਈ ॥
੬੧੧	੨	੯	ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਜਨਮ ਮਰਣੁ ਨ ਰਹਈ, ਫਿਰਿ ਆਵਤ ਬਾਰੋ ਬਾਰਾ ॥
	੧੩	੧੧	ਪ੍ਰਭ ਬਾਣੀ, [5]ਸਬਦੁ ਸੁਭਾਖਿਆ ॥
	੧੯	੧੨	ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ, ਤੂ ਮੇਰਾ 'ਗੁਰਹਾਈ' ॥
੬੧੨	੨	੧੨	ਪਾਵ ਮਲੋਵਾ ਮਲਿ ਮਲਿ ਧੋਵਾ, ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੈ-ਕੂ ਦੇਸਾ ॥
	੫	੧੨	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ, ਸਭੁ ਅਕੁਲ ਨਿਰੰਜਨੁ ਡੀਠਾ ॥

---

੧ ਸੰਕੇਤ ਕਰਕੇ। ੨ ਪਾਣੀ। ੩ ਕੁੱਤੇ ਵਾ ਕੂ=ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰ=ਕਰਕੇ। ੪ ਅਗਨੀ ਏਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਗਨੀ। ੫ ਉਪਦੇਸ਼।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

---

੧ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜਦੇ ਹਾਂ। ੨ ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਨਾਰੀ। ੩ ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ੪ ਪਦਾਰਥ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੧੫	੪	੨੨	ਹਉ ਹਉ ਕਰਤ ਬਿਹਾਇ [1]ਅਵਰਦਾ,
			ਜੀਅ ਕੋ ਕਾਮੁ ਨ ਕੀਨਾ ॥
	੮	੨੩	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨ, ਰਸੁ ਪੀਆ,
			ਮਨ ਤਨ ਰਹੇ ਅਘਾਈ ॥
	੧੪	੨੪	ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਆਰਾਧਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ,
			ਆਏ ਅਪੁਨੈ ਥਾਨੇ ॥
੬੧੮	੨	੩੪	ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ, ਸੂਕਾ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰੇ ॥
	੮	੩੫	ਕਾਟਿ [2]ਸਿਲਕ ਕੀਨੋ ਅਪੁਨੋ ਦਾਸਰੋ,
			ਤਉ ਨਾਨਕ ਕਹਾ [3]ਨਿਹੋਰੋ ॥
	੮	੩੬	ਸੋਰਠਿ ੫ ॥
			(ਇਸ ਅੰਗ ਨੂੰ ਪੰਜਵਾਂ ਕਹਿਣਾ, ਮਹਲਾ ਨਾਲ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ ।)
	੧੦	੩੬	ਭਲੋ ਸਮੂਰਤੁ, ਪੂਰਾ ॥
			ਸਾਂਤਿ ਸਹਜ ਆਨੰਦ ਨਾਮ ਜਪਿ,
			ਵਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰਾ ॥
੬੨੦	੧	੪੪	ਜੀਉ ਪਾਇ ਪਿੰਡੁ ਜਿਨਿ ਸਾਜਿਆ,
			ਦਿਤਾ ਪੈਨਣੁ ਖਾਣੁ ॥
	੬	੪੫	ਸੂਖ ਸਹਜ ਆਨਦ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ,
			ਮਨੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ਸੁਖਾਲੀ ॥
	੯	੪੬	ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀ,
			ਸਾਚੁ ਸਬਦੁ ਸਤਿ ਭਾਖਿਆ ॥

---

੧ ਉਮਰ। ੨ ਫਾਹੀ। ੩ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹਸਾਨ ਮੰਦ ਹੋਣਾਂ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੨੦	੧੧	੪੭	ਅਪਣੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਆਪੇ ਰਾਖੇ,
			ਜਮਹਿ ਕੀਓ [1]ਹਟਤਾਰਿ ॥
੬੨੧	੧੧	੫੧	ਊਹਾ ਸਮ ਠਾਕੁਰੁ, ਸਮ ਚੇਰਾ ॥
੬੨੨	੧੯	੫੬	ਸਰਣਿ ਸਚੇ ਕੀ 'ਤਾਕੀ' ॥
੬੨੩	੯	੫੭	ਇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰੁ, ਸੁ ਜਾਨੈ ॥
	੧੭	੫੯	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ, ਸਦਾ [2]'ਸੁਭਾਈ' ॥
੬੨੪	੪	੬੦	ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਤਿਲ ਕਾ ਕੋਈ,
			ਕਾਰਜ ਸਗਲ ਸਵਾਰੇ ॥
	੧੦	੬੧	ਹੁਣਿ ਨਹੀ, [3]ਸੰਦੇਸ [4]ਰੋਮਾਇਓ ॥
			੨. ਸੰਦੇਸਰੋ ਮਾਇਓ ॥
			ਏਕ ਕੋਸਰੋ ਸਿਧਿ ਕਰਤ ਲਾਲੁ,
			ਤਬ ਚਤੁਰ ਪਾਤਰੋ ਆਇਓ ॥
			ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਇਹੁ ਲਾਲੁ ਪਿਆਰੋ,
			ਸਰਬ ਗੁਣਾ ਸੁਖਦਾਇਓ ॥
	੧੨	੬੧	ਭਾਂਭੀਰੀ ਕੇ ਪਾਤ ਪਰਦੋ, ਬਿਨੁ ਪੇਖੇ ਦੂਰਾਇਓ ॥
	੧੩	੬੧	ਸਭੁ ਰਹਿਓ [5]ਅੰਦੇਸਰੋ, ਮਾਇਓ ॥
	੧੯	੬੨	ਪਿਛਲੇ ਅਉਗੁਣ ਬਖਸਿ ਲਏ ਪ੍ਰਭੁ,
			ਆਗੈ ਮਾਰਗਿ ਪਾਵੈ ॥
੬੨੫	੭	੬੩	ਤੂਹੈ [6]ਮੰਤ੍ਰੀ, ਸੁਨਹਿ ਪ੍ਰਭ ਤੂਹੈ,
			ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਕਰਣੈ-ਹਾਰਾ ॥

---

੧ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ। ੨ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ। ੩ ਸੁਨੇਹਾ। ੪ ਪੁਚਾਇਆ। ੫ ਸੰਸੇ। ੬ ਵਜ਼ੀਰ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੨੬	੧੮	੭੦	ਜਨ ਨਾਨਕ, ਸਾਚੁ ਸੁ-ਭਾਖਿਆ ॥ ਸੁਭਾਖਿਆ
੬੨੭	੧੦	੭੪	ਇਹੁ [1]ਲਹੁੜਾ, ਗੁਰੂ ਉਬਾਰਿਆ ॥
੬੨੮	੬	੭੮	ਘਟਿ ਘਟਿ, ਸਬਦੁ ਸੁਭਾਖੇ ॥
	੧੩	੭੯	ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ਸਰਬਸੁ ਦੀਨੇ, ਆਪਹਿ ਆਪੁ ਮਿਲਾਇਆ ॥
੬੨੯	੭	੮੩	ਅਪਨੇ ਕਾਜ ਕਉ, ਕਿਉ [2]ਅਲਕਾਈਐ ॥
੬੩੦	੬	੮੮	ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਿ ਵਿਡਾਰੇ ਸਗਲੇ, ਦਾਸ ਕਉ ਸੁਮਤਿ ਦੀਤੀ ॥
੬੩੧	੬	੯੩	ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ, [3]ਖਸਮਾਨਾ ਕਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥
	੭	੯੩	ਪਹਿਰਿ ਸਿਰਪਾਉ, ਸੇਵਕ ਜਨ ਮੇਲੇ, ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟ ਪਹਾਰੇ ॥
੬੩੨	੬	੪	ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਗਨਕਾ ਸੀ ਉਧਰੀ, ਤਾ ਕੋ ਜਸੁ ਉਰ ਧਾਰੋ ॥
	੯	੪	ਅਜਾਮਲੁ ਪਾਪੀ, ਜਗੁ ਜਾਨੇ, ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਚੇਤ ਚਿੰਤਾਮਨਿ, ਤੈ ਭੀ ਉਤਰਹਿ ਪਾਰਾ ॥
	੧੨	੫	ਕਉਨੁ ਨਾਮੁ ਗੁਰ, ਜਾਕੈ ਸਿਮਰੈ, ਭਵ ਸਾਗਰ ਕਉ ਤਰਈ ॥
	੧੬	੬	ਮਹਾ ਮੋਹ ਅਗਿਆਨਿ ਤਿਮਰਿ, ਮੋ ਮਨੁ ਰਹਿਓ ਉਰਝਾਈ ॥

[1] ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ। [2] ਆਲਸ। [3] ਪੱਖ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੩੨	੧੭	੬	¹ਬਿਖਿਆਸਕਤ ਰਹਿਓ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ, ਨਹ ਛੂਟੀ ²ਅਧਮਾਈ ॥
੬੩੩	੧	੭	ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਮਤਿ ਸੁਨਿ, ਨਿਮਖ ਨ ਹੀਏ ਬਸਾਵੈ ॥
	੧੦	੯	ਕਹੰਤੁ ਕਹਾ 'ਯਿਆ' ਮਨ ਬਉਰੇ ਕਉ, ਇਨ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਇਓ ॥ (ਯਿਆ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇਆ ਬੋਲਣਾ, ਯਯਾ ਦੇ ਥਾਂ ਈੜੀ ਬੋਲਣੀ । ਪਰ 'ਯਯਾ' ਭੀ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹੋ ।)
	੧੭	੧੧	ਜੋ ਨਰੁ, ਦੁਖ ਮੈ, ਦੁਖੁ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥
੬੩੪	੧੧	੧	ਤੂ ਆਪੇ ਦਾਨਾ, ਆਪੇ ਬੀਨਾ, ਤੂ ਦੇਵਹਿ ਮਤਿ ਸਾਈ॥
੬੩੫	੧	੧	ਕਰਮ 'ਸੁਕਰਮ' ਕਰਾਏ ਆਪੇ, ਆਪੇ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਮੰ॥ ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਜੂਠਿ ਲਹੈ, ਭੈ ਮਾਨੰ, ਆਪੇ ਗਿਆਨੁ ਅਗਾਮੰ ॥
	੫	੧	ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਜੇ ਕਿਛੁ ਹੋਵੈ ਅਪਣਾ, ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤੁਮਾਰਾ ॥
	੮	੧	ਪੂਰਾ ਬੈਰਾਗੀ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਗੀ, ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਮਨੁ ਮਾਨੰ ॥
	੯	੨	ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਬੰਧਨੀ ਭਾਈ, ਕਰਮ ਧਰਮ ਬੰਧ ਕਾਰੀ॥ ਪਾਪਿ ਪੁੰਨਿ ਜਗੁ ਜਾਇਆ ਭਾਈ, ਬਿਨਸੈ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰੀ ॥
	੧੦	੨	ਸੁਣਿ ਪੰਡਿਤ, ਕਰਮਾ ਕਾਰੀ ॥

---

੧ ਬਿਖਿਆ=ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਮੋਹਤ ਹੋਕੇ । ੨ ਨੀਚਤਾਈ ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੩੫	੧੧	੨	ਸਾਸਤੁ ਬੇਦੁ ਬਕੈ ਖੜੋ ਭਾਈ, ਕਰਮ ਕਰਹੁ ਸੰਸਾਰੀ ॥
	੧੨	੨	ਇਨ ਬਿਧਿ ਡੂਬੀ [1]ਮਾਕੁਰੀ ਭਾਈ, ਊਂਡੀ ਸਿਰ ਕੈ ਭਾਰੀ ॥
	੧੮	੨	ਇਹੁ ਜਗੁ ਤਾਗੋ ਸੂਤ ਕੋ ਭਾਈ, ਦਹ ਦਿਸ ਬਾਧੋ ਮਾਇ ॥
੬੩੬	੪	੩	ਤਿਨ੍ਹਾ ਠਾਕ ਨ ਪਾਈਐ ਪਿਆਰੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਨ ਹਰੇ ॥
	੧੮	੪	ਤੂ ਗੁਣ ਦਾਤੌ ਨਿਰਮਲੋ ਭਾਈ, ਨਿਰਮਲੁ ਨਾ ਮਨੁ ਹੋਇ ॥
	੧੯	੪	ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮਾ, ਤੂ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਵੇਖੁ ॥
੬੩੭	੩	੪	ਤੂੜੌ ਤੂੜੌ ਆਖੀਐ ਭਾਈ, ਤੂੜੌ ਲਾਲ ਚਲੂਲੁ ॥
	੮	੪	ਬਈਅਰਿ ਬੋਲੈ ਮੀਠੁਲੀ ਭਾਈ, ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਪਿਰ ਭਾਇ ॥ ਬਿਰਹੈ ਬੇਧੀ ਸਚਿ ਵਸੀ ਭਾਈ, ਅਧਿਕ ਰਹੀ ਹਰਿ ਨਾਇ ॥
	੧੧	੪	ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਵਸੈ ਭਾਈ, ਨਾਨਕ ਮਿਲਣੁ ਸੁਭਾਇ ॥
	੧੩	੧	ਭਗਤਾ ਦੀ ਸਦਾ ਤੂ ਰਖਦਾ, ਹਰਿ ਜੀਉ, ਧੁਰਿ ਤੂ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ॥

[1] ਮਕੜੀ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੩੭	੧੫	੧	ਭਗਤਾ ਕੀ ਪੈਜ, ਰਖੁ ਤੂ ਸੁਆਮੀ, ਭਗਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ॥
੬੩੯	੫	੩	ਪਿਰ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣਈ ਭਾਈ, ਸਾ ਕੁਲਖਣੀ ਕੁਨਾਰਿ ॥
	੧੯	੧	ਮਿਟੈ ਅੰਧੇਰਾ ਅਗਿਆਨਤਾ ਭਾਈ, ਕਮਲ ਹੋਵੈ ਪਰਗਾਸੁ ॥
੬੪੦	੯	੧	ਜਿਸੁ ਗੁਰੁ ਸਾਚਾ ਭੇਟੀਐ ਭਾਈ, ਪੂਰਾ ਤਿਸੁ ਕਰਮਾਉ ॥
੬੪੧	੨	੨	ਕਉੜਾ ਹੋਇ [1]ਪਤਿਸਟਿਆ ਪਿਆਰੇ, ਤਿਸ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਸੋਗੁ ॥
	੧੯	੩	ਮੋਨਿ ਭਇਓ ਕਰ ਪਾਤੀ ਰਹਿਓ, ਨਗਨ ਫਿਰਿਓ ਬਨ ਮਾਹੀ ॥
੬੪੨	੧	੩	ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਤੀਰਥ ਜਾਇ ਬਸਿਓ, ਸਿਰਿ ਕਰਵਤ ਧਰਾਏ ॥ (ਕਰਵੱਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੦	੩	ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਵਾਰ ਮਹਲੇ ੪ ਕੀ ॥ (ਚੌਥੇ ਕੀ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧	ਦੰਦੀ [2]ਮੈਲੁ ਨ, [3]ਕਤੁ ਮਨਿ, ਜੀਭੈ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥
	੧੩	੧	ਸਦਾ ਸੀਗਾਰੀ ਨਾਉ ਮਨਿ, ਕਦੇ ਨ ਮੈਲੁ [4]ਪਤੰਗੁ ॥ ਦੇਵਰ ਜੇਠ ਮੁਏ ਦੁਖਿ, ਸਸੂ ਕਾ ਡਰੁ ਕਿਸੁ ॥
	੧੬	੧	ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ, ਮਨੁ ਅਨਤ ਨ ਕਾਹੂ ਡੋਲੇ ॥
੬੪੩	੧	੨	ਹਉਮੈ ਜਲਤੇ ਜਲਿ ਮੁਏ, ਭ੍ਰਮਿ ਆਏ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ॥

---

੧ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਵਾ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਵਾ ਇਸਥਿਤ ਹੋਇਆ। ੨ ਦ੍ਵੈਤ ਦੀ ਮੈਲ। ੩ ਕਤਰਾ ਮਾਤ੍ਰ। ੪ ਸਰੀਰ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੪੩	੪	੨	ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ, ਜੀਵਦਿਆ ਮੁਇਆ ਨ ਵਿਸਰੈ, ਸੇਈ ਪੁਰਖ ਸੁਜਾਣ ॥
	੭	੨	ਹਉ ਗੋਲਾ ਲਾਲਾ ਤੁਧੁ, ਮੈ ਹੁਕਮੁ ਫੁਰਮਾਈਐ ॥
	੯	੩	ਮਤੁ ਜਾਣਹੁ ਜਗੁ ਜੀਵਦਾ, ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮੁਇਆਸੁ ॥
	੧੧	੩	ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਕੋ ਨ [੧]ਵਿਸਹੀ, ਚੁਕਿ ਗਇਆ ਵੇਸਾਸੁ ॥
੬੪੪	੩	੪	ਜਿਉ ਕਸਤੂਰੀ ਮਿਰਗੁ ਨ ਜਾਣੈ, ਭ੍ਰਮਦਾ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ॥
	੭	੪	ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖ ਅਦ੍ਰਿਸਟੁ, ਕਹੁ ਜਨ ਕਿਉ ਧਿਆਈਐ ॥
	੮	੪	ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਆਪਿ, ਸੁ ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਈਐ ॥
੬੪੫	੮	੭	ਜਿਉ ਛੁਟੜਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਫਿਰੈ, ਦੁਹਚਾਰਣਿ ਬਦ-ਨਾਉ ॥
	੧੪	੮	ਏਹ [੨]ਮੁਦਾਵਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਈ, ਗੁਰਸਿਖਾ ਲਧੀ ਭਾਲਿ ॥
੬੪੬	੧੩	੧੧	[੩]ਸੇਖਾ [੪]'ਚਉਚਕਿਆ' [੫]ਚਉਵਾਇਆ, ਏਹੁ ਮਨੁ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਣਿ ॥
੬੪੭	੫	੧੨	ਪੰਡਿਤ ਤਿਨ ਕੀ 'ਬਰਕਤੀ' ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਖਾਇ, ਜੋ ਰਤੇ ਹਰਿ ਨਾਇ ॥ (ਬਰੱਕਤੀ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)

---

੧ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀ। ੨ ਬੁਝਾਰਤ। ੩ ਸ਼ੇਖ ਜਾਤੀ ਵਾ ਸਿਖਿਆ ਵਾਲੇ। ੪ ਚੌਹਾਂ ਚੱਕਾਂ ਵਿਚ। ੫ ਮਨ ਨੂੰ ਫੈਲਾਇਆ ਹੈ ਵਾ ਚਾ-ਪੂਨਾਂ ਉਚਕਿਆ, ਠਗੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾ ਚਾਲਿਆ ਹੋਇਆ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੪੮	੬	੧੪	ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਲਹੁ ਸਭਿ, ਗੁਰੁ ਆਖਿ ਗੁਰੂ ਜੀਵਾਈਆ ॥
	੬	੧੫	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ, ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁਲੇ, ਅਵਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥
	੧੩	੧੬	ਇਕਿ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉ-ਸਟੀਅਹਿ, ਇਕਿ ਭੀ ਫਿਰਿ [1]ਹਸਣਿ ਪਾਹਿ ॥
	੧੫	੧੬	ਤਿਨ ਕੇ ਘਰ ਮੰਦਰ, ਮਹਲ ਸਰਾਈ, ਸਭਿ ਪਵਿਤੁ ਹਹਿ, ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਕ ਸਿਖ, ਅਭਿਆਗਤ ਜਾਇ ਵਰਸਾਤੇ ॥
	੧੬	੧੬	ਤਿਨ ਕੇ ਤੁਰੇ ਜੀਨ [2]ਖੁਰਗੀਰ, ਸਭਿ ਪਵਿਤੁ ਹਹਿ, ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਿਖ, ਸਾਧ ਸੰਤ ਚੜਿ ਜਾਤੇ ॥
੬੪੯	੯	੧੮	ਮਹਲੁ ਕੁਮਹਲੁ ਨ ਜਾਣਨੀ, ਮੂਰਖ ਅਪਣੈ ਸੁਆਇ ॥
	੧੬	੧੯	ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੈ ਤਿਸਦਾ 'ਬ੍ਰਹਮਤੁ' ਰਹੈ, ਏਕ ਸਬਦਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ (ਬ੍ਰਹਮੱਤੁ ਬੋਲੋ)
੬੫੦	੫	੨੦	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਿਹੂਣੇ ਮਨਮੁਖੀ, ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ॥
	੭	੨੦	ਸਾ ਸਿਧਿ ਸਾ ਕਰਮਾਤਿ ਹੈ, ਅਚਿੰਤੁ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਦਾਤਿ॥
	੧੭	੨੧	ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੀਗਾਰੁ ਬਨਾਵਹੁ ਹਰਿ ਜਨ, ਹਰਿ ਕਾਪੜੁ ਪਹਿਰਹੁ ਖਿਮ ਕਾ ॥

---

੧ ਖੂਹ ਧੌਲ ਪੁਰ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਪਾਰਸੀ ਜਿਸ ਡੂੰਘੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ 'ਹੱਸਣ' ਹੈ।

੨ ਤਾਹਰੂ ਦੇ ਹੇਠਲਾ ਬਸਤ੍ਰ ਜੋ ਗੱਦੀਆਂ ਜੋੜਕੇ ਬਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੦	੧੯	੨੧	ਐਸਾ ਸੀਗਾਰੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ,
			ਹਰਿ ਲਾਗੈ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰਿਮ ਕਾ ॥
੬੫੧	੯	੨੩	ਰੇ ਜਨ [1]ਉਥਾਰੈ ਦਬਿਓਹੁ, ਸੁਤਿਆ ਗਈ ਵਿਹਾਇ ॥
	੧੫	੨੩	ਹਰਿ ਜੀਉ ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸਨੁ ਨਾ ਕਰਹੁ,
			[2]ਪਾਪਿਸਟ ਹਤਿਆਰੀ ॥
			ਓਹਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਫਿਰਹਿ ਕੁਸੁਧ ਮਨਿ,
			ਜਿਉ 'ਧਰਕਟ' ਨਾਰੀ ॥
੬੫੩	੮	੨੭	ਗੁਰਿ ਸਚੈ ਬਧਾ ਥੇਹੁ, ਰਖਵਾਲੇ ਗੁਰਿ ਦਿਤੇ ॥
	੧੦	੨੮	ਤਾ ਕੀ ਰਜਾਇ ਲੇਖਿਆ ਪਾਇ,
			ਅਬ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ਪਾਂਡੇ ॥
			ਹੁਕਮੁ ਹੋਆ [3]ਹਾਸਲੁ, ਤਦੇ ਹੋਇ ਨਿਬੜਿਆ,
			[4]ਹੰਢਹਿ ਜੀਅ ਕਮਾਂਦੇ ॥
੬੫੪	੩	੦	ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ ਘਰੁ ੧
			(ਘਰੁ ਪਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੪	੧	[5]ਬੁਤ ਪੂਜਿ ਪੂਜਿ ਹਿੰਦੂ ਮੂਏ, ਤੁਰਕ ਮੂਏ [6]ਸਿਰੁ ਨਾਈ ॥
	੬	੧	'ਕਪੜ' ਕੇਦਾਰੇ ਜਾਈ ॥ (ਕੱਪੜ ਪੜ੍ਹੋ)
	੭	੧	ਦਰਬੁ ਸੰਚਿ ਸੰਚਿ ਰਾਜੇ ਮੂਏ, ਗਡਿ[7]ਲੇ ਕੰਚਨ ਭਾਰੀ ॥

---

੧ ਛਾਤੀ ਉਤੇ ਹੱਥ ਆਕੇ ਦਬਾ ਪੈ ਜਾਣਾਂ ਜਾਂ ਬਹੁਤਾ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਖਾਣ ਨਾਲ ਦਬਾ ਪੈ ਜਾਣਾਂ ਭਾਵ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਦੱਬੇ ਨਾਲ।
੨ ਪਾਪ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਟ=ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ੩ ਪ੍ਰਾਪਤਿ।
੪ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ੫ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਨਕਲ, ਕਾਗਜ਼ ਪੱਥਰ ਕਾਠ ਵਾ ਮਿਟੀ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤਾਂ। ੬ ਮਸਜਦਾਂ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਝੁਕਾ ਕੇ। ੭ ਗਡ ਲਿਆ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੪	੯	੨	ਜਬ ਜਰੀਐ ਤਬ ਹੋਇ ਭਸਮ ਤਨੁ, ਰਹੈ ਕਿਰਮ ਦਲ ਖਾਈ ॥
	੧੧	੨	ਜਿਉ ਮਧੁ ਮਾਖੀ ਤਿਉ [1]ਸਠੋਰਿ ਰਸੁ, ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਧਨੁ ਕੀਆ ॥
	੧੨	੨	ਦੇਹੁਰੀ [2]ਲਉ, [3]ਬਰੀ ਨਾਰਿ ਸੰਗ ਭਈ, ਆਗੈ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲਾ ॥ [4]ਮਰਘਟ ਲਉ, ਸਭੁ ਲੋਗੁ ਕੁਟੰਬੁ ਭਇਓ, ਆਗੈ ਹੰਸੁ ਅਕੇਲਾ ॥
	੧੭	੩	ਭਗਤਿ [5]ਨਾਰਦੀ ਰਿਦੈ ਨ ਆਈ, ਕਾਛਿ [6]ਕੂਛਿ ਤਨੁ ਦੀਨਾ ॥
	੧੮	੩	ਪਰਿਓ ਕਾਲੁ ਸਭੈ ਜਗ ਊਪਰ, ਮਾਹਿ ਲਿਖੇ ਭ੍ਰਮ ਗਿਆਨੀ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਨ ਭਏ [7]ਖਾਲਸੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਿਹ ਜਾਨੀ ॥
੬੫੫	੨	੪	ਅਬ [8]ਬੇਗਲ, ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥
	੮	੫	ਤੇਰੇ ਗਲਹਿ [9]ਤਉਕੁ, ਪਗ [10]ਬੇਰੀ ॥

---

੧ ਮੂਰਖ। ੨ ਤੱਕ। ੩ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ। ੪ ਮਸਾਣ ਭੂਮਿਕਾ। ੫ ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਭਗਤੀ ਵਾ ਨਾ-ਅਰ-ਦੀ, ਵੈਰੀ ਜੋ ਅਗਿਆਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਨਾਸ ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਐਸੀ ਭਗਤੀ। ੬ ਪਾਲ ਪਲੇਸਕੇ ਵਾ ਮਿਣ ਮਿਣਾਕੇ। ੭ ਸ਼ੁੱਧ ਸਰੂਪ। ਨੋਟ—ਖਾਲਸੇ ਪਾਠ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ ਖਾਲਾਸੇ ਤੇ ਖੁਲਾਸੇ=ਪਾਠ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀ। ੮ ਛੇਤੀ ਜਾਂ ਦ੍ਵੈਤ ਦੀ ਗੱਲ। ੯ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜੰਜੀਰ ਵਾਲਾ ਪਟਾ। ੧੦ ਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪੀ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇੜੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੫	੧੧	੫	ਸੁ ਰਸੁ, ਕਬੀਰੈ ਜਾਨਿਆ ॥
	੧੨	੬	ਸਦ ਜੀਵਨੁ, ਭਲੋ 'ਕਹਾਂਹੀ' ॥ ੨. ਕਹਾਂ ਹੀ ॥
੬੫੬	੩	੮	[1]ਲਉਕੀ, ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਈ ॥ ਕਉਰਾ-ਪਨੁ, ਤਊ ਨ ਜਾਈ ॥
	੧੬	੧੧	ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਕਰੈ, ਜਨੁ [2]ਬੀਂਧਾ ॥ ੨. ਪਾਠ ਬੀਂਧਾ ਵੀ ਹੈ ॥
	੧੯	੧	ਨਾਦਿ ਸਮਾਇਲੋ ਰੇ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿ-ਲੇ ਦੇਵਾ ॥ ਭੇਟਿਲੇ
੬੫੭	੧	੧	ਜਹ, [3]ਝਿਲਿਮਿਲਿਕਾਰੁ ਦਿਸੰਤਾ ॥
	੨	੧	ਚਮਕਾਰ, ਬੀਜੁਲ ਤਹੀ ॥
	੫	੨	ਤੋ ਪਹਿ ਦੁਗਣੀ ਮਜੂਰੀ ਦੈਹਉ, ਮੋਕਉ [4]ਬੇਢੀ ਦੇਹੁ ਬਤਾਈ ਹੋ ॥
	੭	੨	ਲੋਗ ਕੁਟੰਬ ਸਭਹੁ ਤੇ ਤੋਰੈ, ਤਉ ਆਪਨ ਬੇਢੀ ਆਵੈ ਹੋ ॥
	੯	੨	ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ [5]ਸੀਅ [6]ਬਹੋਰੀ, ਲੰਕ ਭਭੀਖਣ [7]ਆਪਿਓ ਹੋ ॥
	੧੦	੩	ਅਣ-ਮੜਿਆ, ਮੰਦਲੁ ਬਾਜੈ ॥
	੧੧	੩	ਜਿਹ ਮਿਲਿਐ, ਦੇਹ ਸੁਦੇਹੀ ॥
	੧੨	੩	ਮੁਖ ਮਨਸਾ, ਰਤਨੁ ਪਰੋਇਆ ॥

---

੧ ਤੂੰਬੀ। ੨ ਸਨਿਗਧ ਹੋਕੇ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਸਦਾ ਹੈ; ੪ ਛੱਪਰ ਦੇ ਬੰਨਣ ਵਾਲਾ ਹਰੀ। ੫ ਸੀਤਾ ਨੂੰ। ੬ ਉਬਾਰਿਆ, ਮੋੜਿਆ, ਸੀਅ=ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ। ੭ ਅਰਪਣਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੭	੧੭	੧	ਅਨਲ ਅਗਮ ਜੈਸੇ ਲਹਰਿ [1]ਮਇ [2]ਓਦਧਿ, ਜਲ ਕੇਵਲ ਜਲ ਮਾਂਹੀ ॥ ੨. ਮਇਓ ਦਧਿ ॥
	੧੯	੧	ਨਰਪਤਿ ਏਕੁ, ਸਿੰਘਾਸਨਿ ਸੋਇਆ,
੬੫੮	੧	੧	ਅਨਿਕ [3]ਕਟਕ ਜੈਸੇ ਭੂਲਿ ਪਰੇ, ਅਬ ਕਹਤੇ ਕਹਨੁ ਨ ਆਇਆ ॥
	੬	੨	ਆਪਨ ਬਾਪੈ ਨਾਹੀ ਕਿਸੀ ਕੋ, ਭਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਰਾਜਾ ॥ ਮੋਹ ਪਟਲ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਬਿਆਪਿਓ, ਭਗਤ ਨਹੀ ਸੰਤਾਪਾ ॥
	੮	੩	ਦੁਲਭ ਜਨਮੁ ਪੁੰਨ ਫਲ ਪਾਇਓ, ਬਿਰਥਾ ਜਾਤ [4]ਅਬਿਬੇਕੇ ॥
	੧੨	੩	ਕਹੀਅਤ ਆਨ [5]ਅਚਰੀਅਤ ਅਨ ਕਛੁ, ਸਮਝ ਨ ਪਰੈ ਅਪਰ ਮਾਇਆ ॥ (ਅੱਪਰ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ) ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ, ਉਦਾਸ ਦਾਸ ਮਤਿ, ਪਰਹਰਿ ਕੋਪੁ, ਕਰਹੁ ਜੀਅ ਦਇਆ ॥
	੧੩	੪	ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਸੁਰਤਰ ਚਿੰਤਾਮਨਿ, ਕਾਮਧੇਨੁ ਬਸਿ ਜਾਕੇ ॥
	੧੭	੫	ਜਉ ਤੁਮ ਗਿਰਿਵਰ, ਤਉ ਹਮ ਮੋਰਾ ॥
	੧੮	੫	ਮਾਧਵੇ ਤੁਮਨ ਤੋਰਹੁ, ਤਉ ਹਮ ਨਹੀ ਤੋਰਹਿ ॥ ੨. ਤੁਮ ਨ ਤੋਰਹੁ ॥

੧ ਰੂਪ। ੨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ। ੩ ਕੜਾ। ੪ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੇ। ੫ ਕਰਤਬ।

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੯	੯	੭	'ਚਮਰਟਾ', ਗਾਂਠਿ ਨ ਜਨਈ ॥
	੧੨	੧	ਨੈਨਹੁ ਨੀਰੁ ਬਹੈ ਤਨੁ ਖੀਨਾ, ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਧ ਵਾਨੀ ॥
	੧੪	੧	ਐਸੀ ਬੇਦਨ ਉਪਜਿ ਖਰੀ ਭਈ, ਵਾ ਕਾ ਅਉਖਧੁ ਨਾਹੀ ॥

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੦	੪	੧	ਜੀਉ ਡਰਤੁ ਹੈ ਆਪਣਾ, ਕੈ ਸਿਉ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ ॥
	੧੨	੨	ਅੰਧੇ ਜੀਵਨਾ ਵੀਚਾਰਿ, ਦੇਖਿ ਕੇਤੇ-ਕੇ ਦਿਨਾ ॥
੬੬੧	੪	੩	ਤਪੈ [1]ਹਿਆਉ, ਜੀਅੜਾ ਬਿਲਲਾਇ ॥
	੮	੩	ਹੁਣਿ ਉਠਿ ਚਲਣਾ, ਮੁਹਤਿ 'ਕਿ' ਤਾਲਿ ॥
	੧੧	੪	ਆਤਮਾ ਪਰਾਤਮਾ, ਏਕੋ ਕਰੈ ॥
੬੬੨	੭	੬	ਖੋਟੇ ਕਾ ਮੁਲੁ, ਏਕੁ [2]ਦੁਗਾਣਾ ॥
	੯	੬	ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ, ਜਾਣੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
	੧੨	੭	ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਨਾਵੈ, ਜੀਆ ਘਾਇ ॥
	੧੫	੭	[3]ਦਾਨਸ-ਬੰਦੁ ਸੋਈ, ਦਿਲਿ ਧੋਵੈ ॥ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਸੋਈ, ਮਲੁ ਖੋਵੈ ॥

---

੧ ਹਿਰਦਾ। ੨ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਤੋੜਕੇ ਦੋ ਕਰ ਦੇਣੇ। ੩ ਅਕਲ ਮੰਦ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੨	੧੯	੮	[1]"ਥਾਨਸਟ' [2]ਜਗ ਭਰਿਸਟ ਹੋਏ, ਡੂਬਤਾ ਇਵ ਜਗੁ ॥ (ਥਾਨੱਸਟ ਪੜੋ)
੬੬੩	੬	੯	ਧੂਪੁ [3]ਮਲਆਨ ਲੋ, ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ, ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥ ਕੈਸੀ, ਆਰਤੀ ਹੋਇ, ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥
	੯	੯	ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ, ਨਨ ਏਕ ਪਦ, ਗੰਧ ਬਿਨੁ, ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ, ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ, ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥
	੧੧	੯	ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਮਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ, ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥
	੧੭	੧	ਸੁਖ ਮਨ ਅੰਤਰਿ, ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ॥
੬੬੪	੧੫	੪	ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਤੀਜਾ ॥ (ਤੀਜਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਏਸ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮਹਲਾ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਤ੍ਰੈ ਨਹੀ ਉਚਾਰਨਾਂ ਤੀਜਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ)
੬੬੫	੧੧	੬	ਮਨੁ, ਮੈ ਮਤੁ, ਮੈਗਲ [4]ਮਿਕਦਾਰਾ ॥
	੧੫	੭	ਕਾਚਾ ਧਨੁ ਸੰਚਹਿ, ਮੂਰਖ ਗਾਵਾਰ ॥
੬੬੬	੭	੮	ਨਾਵੈ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਮਿਤਿ, ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੦	੯	ਹੋਹੁ ਦੈਆਲ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ਮੰਗਤ ਜਨ ਕੰਉ, ਸਦਾ ਰਹਉ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥

---

੧ ਇਸ਼ਟ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਥਾਂ। ੨ ਜਗਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਭੀ ਭਰਿਸ਼ਟ ਲੋਕ ਵੱਸਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ੩ ਮਲਿਆਗਰ ਚੰਨਣ ਤੱਕ ਦਾ ਮਲ=ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਲਗਣ ਕਰਕੇ ਜੋ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਏਹ ਧੂਪ ਦਾ ਧੁਖੌਣਾ ਹੈ। ੪ ਸਦਰਸ਼,ਮਨਿੰਦ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੬	੧੯	੧	ਜਿਉ ਕੰਚਨੁ ਬੈਸੰਤਰਿ ਤਾਇਓ, 'ਮਲੁਕਾਟੀ' ਕਟਿਤ ਉਤਾਗੀ ॥
੬੬੭	੬	੨	ਕਿਆ ਹਮ ਕਿਰਮ, ਨਾਨ੍ ਨਿਕ ਕੀਰੇ, ਤੁਮ੍ ਵਡ ਪੁਰਖ ਵਡਾਗੀ ॥ ਤੁਮ੍ਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿ ਪ੍ਰਭ, ਹਮ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਹ ਅਭਾਗੀ ॥
੬੬੮	੧	੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ, ਹਮ ਸਾਧ ਜਨਾ ਪਗ ਰਾਲੀ ॥
	੫	੫	ਤੁਮ ਹਰਿ ਸਰਵਰ ਅਤਿ ਅਗਾਹ, ਹਮ ਲਹਿ ਨ ਸਕਹਿ ਅੰਤੁ ਮਾਤੀ ॥ ਤੂ ਪਰੈ ਪਰੈ ਅਪਰੰਪਰੁ ਸੁਆਮੀ, ਮਿਤਿ ਜਾਨਹੁ ਆਪਨ [1]ਗਾਤੀ ॥
	੧੨	੬	ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਜਪਿਓ ਮਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਲਗਿ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ॥ (ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ, ਜਨਾ, ਕੀ ਪਾਠ ਵਖਰਾ ਹੈ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੱਠੇ ਹਨ)
	੧੬	੭	ਉਰ ਧਾਰਿ ਬੀਚਾਰਿ, ਮੁਰਾਰਿ ਰਮੋ ਰਮੁ, ਮਨੁ ਮੋਹਨ ਨਾਮੁ ਜਪੀਨੇ ॥
	੧੯	੭	ਨਵ ਛਿਅ ਖਟੁ ਬੋਲਹਿ ਮੁਖ ਆਗਰ, ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਇਵ ਨ ਪਤੀਨੇ ॥
੬੬੯	੧	੮	ਗੁਨ ਕਹੁ ਹਰਿ ਲਹੁ, ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਸਤਿਗੁਰ, ਇਵ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈ ॥

[1] ਆਪਨੀ ਰੀਤੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੯	੬	੯	ਮਨਿ ਬਚਨਿ ਰਿਦੈ ਧਿਆਇ ਹਰਿ, ਹੋਇ [1]ਸੰਤੁਸਟੁ, ਇਵ ਭਣੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰੀ ॥
	੧੦	੧੦	ਚਉਰਾਸੀਹ ਸਿਧ ਬੁਧ, ਤੇਤੀਸ ਕੋਟਿ ਮੁਨਿ ਜਨ, ਸਭਿ ਚਾਹਹਿ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੇਰੋ ਨਾਉ ॥
	੧੮	੧੧	ਜਨ ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ, ਸੋਈ ਹਰਿ ਮਿਲਸੀ, ਅਵਰ ਸਭ ਤਿਆਗਿ ਓਹਾ ਹਰਿ ਭਾਨੀ ॥
	੧੬	੧੨	ਇਛਾ ਪੂਰਕੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ, ਜਾ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਕਾਮ ਧੇਨਾ ॥
੬੭੦	੨	੧੨	ਹਲਤਿ ਪਲਤਿ, ਮੁਖ ਊਜਲ ਹੋਈ ਹੈ,
੬੭੧	੩	੨	ਅਤਿ ਰਚਿਓ, ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਅਪੁਨਾ, ਉਨਿ ਛੋਡਿ ਸਰਾ-ਪਰ ਜਾਨਾ ॥
	੧੬	੫	ਜਿਸ ਕਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਸਭੁ ਤਿਸਕਾ, ਸੋਈ ਸੁਘੜੁ ਸੁਜਾਨੀ ॥
੬੭੨	੧	੫	[2]ਅਲੰਕਾਰ ਮਿਲਿ [3]ਥੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾ ਤੇ ਕਨਿਕ ਵਖਾਨੀ ॥
	੬	੬	ਕਾਮਵੰਤ, ਕਾਮੀ ਬਹੁ ਨਾਰੀ, ਪਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋਹ ਨ ਚੂਕੈ ॥ ਦਿਨਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ, ਕਰੈ ਪਛੁਤਾਪੈ, ਸੋਗ ਲੋਭ ਮਹਿ ਸੂਕੈ ॥
੬੭੩	੩	੯	ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ, ਬਨ ਹਰ ਪਾਤ ਰੇ, ਇਹੈ ਤੁਹਾਰੋ ਬੀਤ ॥
	੧੭	੧੧	ਕਿਸਹੀ ਵਾਧਿ, ਘਾਟਿ ਕਿਸਹੀ ਪਹਿ, ਸਗਲੇ ਲਰਿ ਲਰਿ ਮੂਆ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਸੰਨ । ੨ ਭੂਖਣ । ੩ ਸੋਨੇ ਦੀ ਡਲੀ ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੭੪	੯	੧੩	ਜਾਪ ਤਾਪ, ਭ੍ਰਮਨ ਬਸੁਧਾ ਕਰਿ, [1]ਉਰਧ ਤਾਪ [2]ਲੈਗੈਨ ॥
	੧੦	੧੪	ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁਟਕਾਵੈ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਵੈ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਨਾਵੈ ॥
	੧੧	੧੪	ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਜੀਉ ਹੀਉ ਦੇਉ, ਅਰਪਉ ਅਪਨੋ ਚੀਤੁ ॥
	੧੨	੧੪	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਕੀ ਨਿੰਦਾ, ਇਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਲਾਗੈ ॥ ਸੰਤਹ ਸੰਗੁ ਸੰਤ [3]ਸੰਭਾਖਨੁ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨਿ ਮਨੁ ਜਾਗੈ ॥
	੧੬	੧੫	ਭ੍ਰਮਤ ਭ੍ਰਮਤ ਊਹਾਂ ਹੀ ਮੂਏ, ਬਾਹੁੜਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨ ਮੰਝਾਰਿ ॥
੬੭੫	੭	੧੮	ਮੋਹਿ [4]ਆਤੁਰ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ, ਤੂੰ ਆਪਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥
	੧੧	੧੯	ਹਾ ਹਾ, ਪ੍ਰਭ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ॥
	੧੫	੨੦	ਤਰਣ ਤਾਰਣ, ਹਰਿ ਨਿਧਿ, ਦੂਖੁ ਨ ਸਕੈ ਬਿਆਪਿ ॥
੬੭੬	੨	੨੧	ਤਾ ਤੇ, ਮੋਹਿ ਧਾਰੀ ਓਟ ਗੋਪਾਲ ॥
	੧੧	੨੨	ਕਰਮ ਧਰਮ, ਸਗਲਾ-ਈ ਖੋਵੈ ॥
	੧੪	੨੩	ਖਾਟਣ ਕਉ, ਹਰਿ ਹਰਿ 'ਰੋਜਗਾਰੁ' ॥
੬੭੭	੧੧	੨੪	ਚਰਨ ਸਰਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਸੰਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਤੀ ॥

੧ ਉਲਟਾ ਤਪ । ੨ ਲਗਣਾਂ । ੩ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਬਚਨ । ੪ ਅਧੀਨ ਦੁਖੀ

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੭੭	੧੬	੨੭	ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੈ, ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਈ ॥
	੧੯	੨੭	ਸਾ ਮਤਿ ਦੇਹੁ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭ, ਜਿਤੁ ਤੁਮਹਿ ਅਰਾਧਾ ॥
੬੭੮	੪	੨੮	ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕਰਨੈ-ਹਾਰੇ, ਨਾਸਨ ਭਾਜਨ ਥਾਕੇ॥
	੬	੨੮	ਜੈਜੈਕਾਰੁ ਸਗਲ [1]ਭੂ-[2]ਮੰਡਲ, ਮੁਖ ਊਜਲ ਦਰਬਾਰ॥
	੧੦	੨੯	ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਹਰਿ, ਅਵਰਿ ਜੰਜਾਲ, ਤੇਰੈ ਕਾਹੂ ਨ ਕਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੨੯	ਜਾ ਕੋ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ [3]ਬੀਤੁ, ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ, ਓਹੁ ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲੈ ॥
	੧੪	੨੯	ਗਹੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਰਨ, ਹਿਰਦੈ ਕਮਲ ਚਰਨ, ਅਵਰ ਆਸ ਕਛੁ [4]ਪਟਲੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥
	੧੭	੩੦	ਚੰਦਨ ਚੋਆ ਰਸ ਭੋਗ ਕਰਤ ਅਨੇਕੈ, ਬਿਖਿਆ ਬਿਕਾਰ ਦੇਖੁ ਸਗਲ ਹੈ ਫੀਕੇ, ਏਕੈ ਗੋਬਿਦ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨੀਕੋ, ਕਹਤ ਹੈ ਸਾਧ ਜਨ ॥
	੧੯	੩੦	ਜਾ ਕੋ ਰੇ ਕਰਮੁ ਭਲਾ, ਤਿਨਿ ਓਟ ਗਹੀ ਸੰਤ 'ਪਲਾ', ਤਿਨ ਨਾਹੀ ਰੇ ਜਮੁ ਸੰਤਾਵੈ ਸਾਧੂ ਕੀ [5]'ਸੰਗਨਾ' ॥ (ਪੱਲਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੬੭੯	੬	੩੧	ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਰੇਨ ਨਾਨਕ, ਮੰਗਲ ਸੂਖ ਸਧਾਰੇ ॥
	੧੧	੩੨	ਨਿਰਧਨ ਕਉ ਧਨੁ, ਅੰਧੁਲੇ ਕਉ ਟਿਕ, ਮਾਤ ਦੂਧੁ ਜੈਸੇ ਬਾਲੇ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਿਥਵੀ। ੨ ਗੋਲਾਕਾਰ। ੩ ਤਾਕਤ। ੪ ਪੜਦਾ। ੫ ਸੰਗਤ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੭੯	੧੩	੩੩	ਨਵ ਨਿਧਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਹਰਿ, ਲਾਗਿ ਰਹੀ ਜਨ ਪਾਈ ॥
	੧੮	੩੪	ਆਨ ਤਿਆਗਿ ਭਏ ਇਕ ਆਸਰ, ਸਰਣਿ ਸਰਣਿ ਕਰਿ ਆਏ ॥
੬੮੦	੬	੩੬	ਉਤ 'ਤਾਕੈ' ਉਤ ਤੇ ਉਤ ਪੇਖੈ, ਆਵੈ ਲੋਭੀ ਫੇਰਿ ॥
	੧੩	੩੮	ਮਹਾ ਅਨੰਦ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਮਰੇ, ਬਚਨ ਅਨੂਪ ਰਸਾਲ ॥
੬੮੧	੧	੪੦	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੀ ਸਰਧਾ ਪੂਰਹੁ ਠਾਕੁਰ, ਭਗਤ ਤੇਰੇ ਨਮਸਕਾਰੇ ॥
	੬	੪੨	'ਪਰ ਹਰਨਾ' ਲੋਭੁ ਝੂਠ ਨਿੰਦ, ਇਵਹੀ ਕਰਤ ਗੁਦਾਰੀ ॥
			ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਆਸ ਮਿਥਿਆ ਮੀਠੀ, ਇਹ ਟੇਕ ਮਨਹਿ ਸਾਧਾਰੀ ॥
			ਸਾਕਤ ਕੀ [1]ਆਵਰਦਾ, ਜਾਇ ਬ੍ਰਿਥਾਰੀ ॥
੬੮੨	੧੪	੪੯	[2]ਸੂਸਤਿ ਬਿਵਸਥਾ ਹਰਿ ਕੀ ਸੇਵਾ, [3]'ਮਧੰਤ' ਪ੍ਰਭ ਜਾਪਣ ॥ (ਮਧਿਅੰਤ ਪਾਠ ਉਚਾਰੋ)
੬੮੩	੨	੫੧	ਸਰਬ ਮਨੋਰਥ ਰਾਜ ਸੂਖ ਰਸ, ਸਦ ਖੁਸੀਆ ਕੀਰਤਨੁ ਜਪਿ ਨਾਮ ॥
	੧੩	੫੪	ਹਲਤਿ ਸੁਖੁ, ਪਲਤਿ ਸੁਖੁ, ਨਿਤ ਸੁਖੁ ਸਿਮਰਨੋ, ਨਾਮੁ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਦਾ ਲੀਜੈ ॥

---

੧ ਉਮਰ; ੨ ਸਤੀਰ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਕਲਿਆਣ ਰੂਪ। ੩ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੩	੧੫	ਪ੪	ਰਾਜ ਜੋਬਨ ਬਿਸਰੰਤ ਹਰਿ, ਮਾਇਆ, ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਏਹੁ [1]ਮਹਾਂਤ ਕਹੈ ॥
੬੯੪	੬	ਪ੬	ਹਸਤੀ ਰਥ, [2]ਅਸੁ [3]ਅਸਵਾਰੀ ॥
	੯	ਪ੭	ਕੋਈ ਹੋਆ ਕ੍ਰਮ ਰਤੁ, ਕੋਈ ਤੀਰਥ ਨਾਇਆ ॥
	੧੭	੧	ਪੁਹਪ ਮਧਿ ਜਿਉ ਬਾਸੁ ਬਸਤੁ ਹੈ, [4]'ਮੁਕਰ' ਮਾਹਿ ਜੈਸੇ ਛਾਈ ॥ (ਮੁੱਕਰ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੬੯੫	੨	੨	ਜੋਬਨੁ ਧਨੁ [5]ਪ੍ਰਭਤਾ ਕੈ ਮਦ ਮੈ, ਅਹਿਨਿਸਿ ਰਹੈ ਦਿਵਾਨਾ ॥
	੩	੨	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੋਟਨ ਮੈ ਕਿਨਹੂ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਪਛਾਨਾ ॥
੬੯੬	੨	੧	ਆਪੁ ਨ ਚੀਨਸਿ, ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਰੋਵੈ ॥
	੧੭	੧	ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ 'ਘਰੁ ੬' ਅਸਟਪਦੀ, (ਘਰੁ, (੬) ਛੇਵਾਂ ਪੜਨਾ)
	੧੯	੧	'ਤਾਕੀ' ਹੈ ਓਟ ਸਾਧ, ਰਾਖਹੁ ਦੇ ਕਰਿ ਹਾਥ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੇਲਹੁ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥ (ਤੱਕੀ ਬੋਲੋ)
੬੯੭	੧	੧	ਕਰਉ ਸੇਵਾ ਗੁਰ ਲਾਗਉ ਚਰਨ, ਗੋਵਿੰਦ ਜੀ ਕਾ ਮਾਰਗੁ, ਦੇਹੁ ਜੀ ਬਤਾਈ ॥

---

੧ ਵੱਡੇ ਪੁਰਖ । ੨ ਘੋੜਾ । ੩ ਸੁਖ ਪਾਲਕੀ । ੪ ਸ਼ੀਸ਼ਾ । ੫ ਵਡਿਆਈ ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੮੭	੨	੧	ਅਨਿਕ ਉਪਾਵ ਕਰਉ, ਮਾਇਆ ਕਉ [1]'ਬਚਿਤਿ' ਧਰਉ, ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਤ, ਸਦ ਹੀ ਵਿਹਾਵੈ ॥ (ਬੱਚਿਤਿ ਪੜ੍ਹੋ)
	੫	੧	ਜੇਤੇ ਰੇ ਤੀਰਥ ਨਾਏ, ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਮੈਲੁ ਲਾਏ, ਘਰ [2]ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਨ ਮਾਨੈ ॥
	੧੩	੧	ਸਦਾ ਸਦਾ ਆਨੰਦੁ, ਭੇਟਿਓ ਨਿਰਭੈ ਗੋਬਿੰਦੁ, ਸੁਖ ਨਾਨਕ ਲਾਧੇ, ਹਰਿ ਚਰਨ [3]ਪਰਾਤਾ ॥
			ਸਫਲ ਸਫਲ ਭਈ, ਸਫਲ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥
	੧੭	੧	ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਸਾਚਾ ਥਾਨੁ ਤੀਰਥੁ, [4]ਦਸ ਪੁਰਬ ਸਦਾ [5]ਦਸਾਹਰਾ ॥
੬੮੮	੪	੧	ਪਿਰ ਸੰਗਿ ਭਾਵੈ ਸਹਜਿ ਨਾਵੈ, ਬੇਣੀ ਤ ਸੰਗਮੁ 'ਸਤ ਸਤੇ' ॥ (ਸੱਤ ਸੱਤੇ ਪੜ੍ਹੋ)
੬੮੯	੨	੨	ਭੂਖ ਪਿਆਸੋ [6]ਆਥਿ, ਕਿਉ ਦਰਿ ਜਾਇਸਾ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਵਾ ਮਾਇਆ ਦੇ ਨਫੇ ਨੂੰ ਚਿਤ ਵਿਚ ਰਖਣਾ । ੨ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਘਰ ਦਾ ਠਾਕਰ । ੩ ਪੈਰੋ, ਪਛਾਣਕੇ । ੪ ਜੇਠ ਮਾਸ, ਸੁਕਲ ਪੱਖ ਦਸਮੀ ਥਿਤ, ਬੁੱਧ ਵਾਰ, ਗੁਰ ਕਰਨ, ਬਿਤੀ ਪਾਤ, ਅਨੰਦ ਜੋਗ, ਕੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਬ੍ਰਿਖ ਕਾ ਸੂਰਜ, ਹਸਤ ਨਿਛੱਤ੍ਰ । ੫ ਦਸ ਦੋਸ਼ ਹਰਨੇ, ਚੋਰੀ, ਜਾਰੀ, ਹਿੰਸਾ ਏਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਨ ਨਿੰਦਾ, ਝੂਠ, ਕਠੋਰਤਾ, ਚੁਗਲੀ, ਏਹ ਬਾਣੀ ਦੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ, ਚਿੰਤਾ, ਬੁਰੀ ਚਿਤਵਨੀ ਏਹ ਮਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਤਿ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿ ਧਾਰ ਕੇ, ਦਸਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਦੋਸ਼ ਹਰ ਦੇਈਏ, ਦਸਾਹਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ । ੬ ਮਾਇਆ ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੮੯	੧੭	੩	ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਨ ਮਾਨੈ ਫਾਹੀ ਫਾਥੀ, ਸਾ ਧਨ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਏ ॥
੬੯੦	੧	੩	ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵਿਗਾਸੀ, ਸਹੁ ਰਾਵਾਸੀ, ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਗੁਣਕਾਰੀ ॥
੬੯੧	੧੩	੧	ਸਦ ਸਦਾ [1]ਸਿੰਮ੍ਰਤਬ੍ਯ ਸੁਆਮੀ, ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਗੁਣ ਬੋਲਈ ॥
			ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ ॥
੬੯੧	੧੭	੧	ਹਨੂਮਾਨ ਸਰਿ, ਗਰੁੜ ਸਮਾਨਾਂ ॥
	੧੯	੧	ਪਗ ਲਗਿ ਰਾਮ, ਰਹੈ ਸਰਨਾਹੀ ॥
੬੯੨	੧	੨	ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ, ਕਹਹੁ ਕੋਊ ਹੈ 'ਕਾ ਕਾ' ॥
	੪	੨	ਜੋ ਜਨੁ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਛੁ ਜਾਨੈ, ਤਾ ਕਉ ਅਚਰਜੁ ਕਾ ਹੋ ॥
	੬	੩	ਜਉ ਤਨੁ ਕਾਸੀ ਤਜਹਿ ਕਬੀਰਾ, ਰਮਈਐ ਕਹਾ [2]ਨਿਹੋਰਾ ॥
	੭	੩	ਕਿਆ ਕਾਸੀ ਕਿਆ [3]ਊਖਰੁ ਮਗਹਰੁ, ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਜਉ ਹੋਈ ॥
	੯	੪	ਸੋਭਾ ਰਾਜ, [4]ਬਿਭੈ ਬਡਿਆਈ ॥
	੧੪	੫	ਰਾਮ ਨਾਮ ਛਾਡਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਕਾਹੇ ਬਿਖੁ ਖਾਈ ॥

---

੧ ਸਿਮਰਨੇ ਜੋਗ ਅਬਿਨਾਸੀ। ੨ ਅਹਿਸਾਨ। ੩ ਕਾਲਰੀ ਧਰਤੀ। ੪ ਮਾਇਆ ਦੀ ਬਿਭੂਤੀ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੨	੧੯	੧	ਬਾਰਹ ਜੋਜਨ ਛਤ੍ਰੁ ਚਲੈ ਥਾ, ਦੇਹੀ ਗਿਰਝ ¯ਨ ਖਾਈ ॥ ੨. ਗਿਰਝਨ ਖਾਈ॥
੬੯੩	੩	੨	ਦਸ [1]ਬੈਰਾਗਨਿ ਮੋਹਿ ਬਸਿ ਕੀਨ੍ਹੀ, [2]ਪੰਚਹੁ ਕਾ ਮਿਟ ਨਾਵਉ ॥ [3]'ਸਤਰਿ' ਦੋਇ ਭਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ, ਬਿਖੁ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਢਾਵਉ ॥ (ਸੱਤਰਿ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੬	੨	ਸੰਤਨ ਕੇ ਹਮ ਉਲਟੇ ਸੇਵਕ, ਭਗਤਨ ਤੇ ਡਰ ਪਾਵਉ ॥
	੯	੩	[4]ਮਾਰਵਾੜਿ ਜੈਸੇ, ਨੀਰੁ [5]ਬਾਲਹਾ, [6]ਬੇਲਿ ਬਾਲਹਾ [7]'ਕਰਹਲਾ' ॥ (ਕਰਹੱਲਾ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੩	੩	ਬਾਰਿਕ ਕਉ ਜੈਸੇ, ਖੀਰੁ ਬਾਲਹਾ, ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੁਖ ਜੈਸੇ ਜਲਧਰਾ ॥
੬੯੩	੧੫	੪	[8]ਪਹਿਲ ਪੁਰੀਏ, ਪੁੰਡਰਕ ਵਨਾ ॥ ਤਾ-ਚੇ [9]ਹੰਸਾ, ਸਗਲੇ ਜਨਾ ॥ [10]ਕ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਤੇ ਜਾਨਊ, ਹਰਿ ਹਰਿ [11]ਨਾਚੰਤੀ [12]ਨਾਚਨਾ ॥

---

੧ ਚੰਚਲ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ। ੨ ਪੰਜ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮਿਟਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੩ ਪੜਦਾ, ਮਨ ਬੁਧ। ੪ ਇਕ ਦੇਸ ਹੈ। ੫ ਪਿਆਰਾ। ੬ ਵੇਲਾਂ ਜਾਂ ਜੰਗਲ। ੭ ਊਠ। ੮ ਪਹਿਲੇ ਪੁਰੀਏ=ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਪੁੰਡਰਕ=ਕਵਲ, ਵਨਾ=ਬਣਿਆਂ। ੯ ਬ੍ਰਹਮਾਂ। ੧੦ ਮਾਇਆ ਤੋਂ। ੧੧ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੧੨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੩	੧੬	੪	ਪਹਿਲ [1]ਪੁਰਸਾ, [2]ਬਿਰਾ ॥ [3]ਅਥੋਨ ਪੁਰਸਾ, [4]ਦਮਰਾ ॥
			[5]ਅਸਗਾ, ਅਸ [6]ਉਸਗਾ ॥ ਹਰਿ ਕਾ [7]ਬਾਗਰਾ,
			ਨਾਚੈ [8]ਪਿੰਧੀ ਮਹਿ [9]ਸਾਗਰਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
			ਨਾਚੰਤੀ, [10]ਗੋਪੀ [11]ਜੰਨਾ ॥ [12]ਨਈਆ ਤੇ ਬੈਰੇ ਕੰਨਾ ॥
			ਤਰਕੁ, ਨ [13]'ਚਾ' ॥ [14]ਭ੍ਰੰਮੀਆ, 'ਚਾ' ॥
			ਕੇਸਵਾ ਬਚਉਨੀ, [15]ਅਈਏ [16]ਮਈਏ,
			ਏਕ [17]ਆਨ ਜੀਉ ॥ ਪਿੰਧੀ [18]ਉਭ-ਕਲੇ ਸੰਸਾਰਾ ॥
			ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਆਏ, ਤੁਮ-ਚੇ ਦੁਆਰਾ ॥
			ਤੂ ਕੁਨੁ ਰੇ ॥ ਮੈ ਜੀ ॥ ਨਾਮਾ ॥ ਹੋ ਜੀ ॥
			[19]ਆਲਾ ਤੇ [20]ਨਿਵਾਰਣਾ, ਜਮ ਕਾਰਣਾ ॥
			(ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਨਾਮਾ ਹੋ ਜੀ, ਤੇ ਬਿਸਰਾਮ ਕਰੋ)
੬੯੪	੯	੨	ਚਿਤ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਉ, ਨੈਨ [21]ਅਵਿਲੋਕਨੋ,
			ਸ੍ਰਵਨ ਬਾਨੀ 'ਸੁਜਸੁ' ਪੂਰਿ ਰਾਖਉ ॥ (ਸੁਜੱਸੁ ਪੜ੍ਹੋ)

---

੧ ਪੁਰਖ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨ ਬਾਣੀ ਹੋਈ। ੩ ਓਸ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ। ੪ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬੌਣ ਵਾਲੀ ਮਾਇਆ। ੫ ਇਸ ਮਾਇਆ ਦਾ ਅਸੱਤ ਜੜ੍ਹ ਦੁਖ ਰੂਪ ਸੁਭਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ੬ ਓਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਸੁਭਾ ਮਾਇਆ ਮੇਂ ਚਲਾ ਗਿਆ (ਅਸ) ਹੈ। ੭ ਬਗੀਚਾ। ੮ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਟਿੰਡਾਂ ਵਿਚ। ੯ ਜਲ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ (ਨਾਚੈ) ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੦ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ੧੧ ਪੁਰਖ। ੧੨ ਪ੍ਰੇਰਕ ਤੋਂ (ਬੈਰੇ) ਬਗੈਰ ਇਕ ਵੀ ਨਹੀ। ੧੩ ਉਠਾ ਨਾਂ। ੧੪ ਭਰਮ ਉਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੫ ਆਇਆ ਹਾਂ। ੧੬ ਮੈ। ੧੭ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਹੇ ਕੇਸਵ (ਬਚਉਨੀ) ਬਚੌਣਾਂ ਕਰੋ। ੧੮ ਹਲਟ। ੧੯ ਸੰਸਾਰ ਘਰ। ੨੦ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਵਿਰਤ ਕਰ ਦੇਵੋ। ੨੧ ਦੇਖਣਾਂ ਕਰੋ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੪	੧੦	੨	ਮਨੁ [1]'ਸੁਮਧੁਕਰੁ' ਕਰਉ, ਚਰਨ ਹਿਰਦੇ ਧਰਉ, ਰਸਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਾਮ ਨਾਮ ਭਾਖਉ ॥
	੧੪	੩	ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ [2]ਅੰਭੁਲਾ, ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਚੰਦਨੋ, ਘਸਿ ਜਪੇ ਨਾਮੁ ਲੇ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ ॥
੬੯੫	੨	੧	ਨਾਰਾਇਣਿ, ਨਿੰਦਸਿ ਕਾਇ, ਭੂਲੀ [3]ਗਵਾਰੀ ॥ [4]ਦੁਕ੍ਰਿਤੁ [5]ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ, [6]ਥਾਰੋ ਕਰਮੁ ਰੀ ॥
	੩	੧	ਕੁਲ ਜਨ ਮਧੇ, ਮਿਲ੍ਯੋ ਸਾਰਗ-ਪਾਨ ਰੇ ॥
	੪	੧	[7]'ਬਿਸ੍ਵ' ਕਾ ਦੀਪਕੁ ਸ੍ਵਾਮੀ, ਤਾ-ਚੇ ਰੇ [8]ਸੁਆਰਥੀ, ਪੰਖੀ ਰਾਇ ਗਰੁੜ ਤਾ-ਚੇ [9]ਬਾਧਵਾ ॥ (ਬਿਸ੍ਵ) (ਸ੍ਵ) ਦੇ ਪੈਰ ਵਾਵਾ ਪੂਰਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ)
	੫	੩	ਅਨਿਕ [10]ਪਾਤਿਕ ਹਰਤਾ, ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਨਾਥੁ ਰੀ, ਤੀਰਥਿ ਤੀਰਥਿ ਭ੍ਰਮਤਾ, ਲਹੈ ਨ ਪਾਰੁ ਰੀ ॥
	੬	੩	ਅੰਮ੍ਰਿਤ [11]ਸਸੀਅ [12]ਧੇਨ ਲਛਿਮੀ, ਕਲਪ-ਤਰ, [13]ਸਿਖਰਿ [14]'ਸੁਨਾਗਰ' ਨਦੀ ਚੇ [15]ਨਾਥੰ ॥
	੭	੩	[16]ਦਾਧੀ ਲੇ ਲੰਕਾ ਗੜੁ, [17]ਉਪਾੜੀ ਲੇ ਰਾਵਣ ਬਣੁ, [18]ਸਲਿ ਬਿਸਲਿ ਆਣਿ, [19]ਤੋਖੀ ਲੇ ਹਰੀ ॥

---

੧ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਭੋਗ। ੨ ਜਲ। ੩ ਬੇਸਮਝ। ੪ ਪਾਪ। ੫ ਪੁੰਨ। ੬ ਤੇਰਾ। ੭ ਸੰਸਾਰ। ੮ ਆਪਣਾ ਰਥਵਾਹੀ। ੯ ਸਬੰਧੀ ਭਾਈ। ੧੦ ਪਾਪ ਹਰਤਾ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੧੧ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ। ੧੨ ਕਾਮ ਧੇਨ। ੧੩ ਉਚਸ੍ਰਵਾ ਘੋੜਾ। ੧੪ ਐਰਾਪਤਿ ਹਾਥੀ ਵਾ ਚਤਰ ਧਨੰਤਰ ਵੈਦ। ੧੫ ਸਮੁੰਦਰ। ੧੬ ਸਾੜਿਆ। ੧੭ ਪੱਟਿਆ ਰਾਵਣ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕ ਬਣ ਨੂੰ। ੧੮ ਦੁਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਜੀਵਨੀ ਬੂਟੀ। ੧੯ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਤਾ ਰਾਮ ਨੂੰ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੫	੮	੧	[1]ਕਰਮ ਕਰਿ, ਕਛਉਟੀ [2]ਮਫੀਟਸਿ ਰੀ ॥ ਪੂਰਬਲੋ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮੁ ਨ ਮਿਟੈ ਰੀ, ਘਰ [3]ਗੇਹਣਿ, ਤਾ-ਚੇ ਮੋਹਿ ਜਾਪੀਅਲੇ ਰਾਮ-ਚੇ ਨਾਮੰ ॥
	੧੩	੧	[4]ਕਾਇਅਉ, ਧੂਪ ਦੀਪ [5]ਨਈਬੇਦਾ, ਕਾਇਅਉ ਪੂਜਉ [6]ਪਾਤੀ ॥
	੧੮	੧	ਅਨਾਜੁ ਮਗਉ, [7]ਸਤ [8]ਸੀਕਾ ॥

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ ॥

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੬	੪	੧	ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ, ਕਿਲਬਿਖ ਦੁਖ ਉਤਰੇ, ਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦੀਓ [9]ਰਿਨੁ ਲਾਥਾ ॥
੬੯੭	੨	੩	ਹਮ ਬਾਰਿਕ, ਕਛੂਅ ਨ ਜਾਨਹ ਗਤਿ ਮਿਤਿ, ਤੇਰੇ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ, ਇਆਨਾ ॥
	੩	੩	ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਆਲਸੀਆ, [10]ਉਘਲਾਨਾ ॥
	੪	੩	ਗੁਰ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਵਹੁ ਮੇਰੈ ਹੀਅਰੈ, ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਮੁ ਪਰਾਨਾ ॥
	੭	੩	ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ ਮੇਰੈ ਠਾਕੁਰਿ, ਜਨੁ ਬਿਛੁਰਿਆ ਚਿਰੀ ਮਿਲਾਨਾ ॥

---

੧ ਕਰਮ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੀ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਹਨੂਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਕਰਕੇ ਕਛਉਟੀ=ਕੱਛ ਮਿਲੀ। ੨ ਏਹ ਅਮਿਟ ਰਹੀ। ੩ ਹੇ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੪ ਦੇਹ ਜਾਂ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ । ੫ ਮਿਠੇ ਭੋਜਨ। ੬ ਪੱਤਲਾਂ। ੭ ਸੌ। ੮ ਸਿਆੜ ਜੋ ਸੌ ਵਾਰ ਵਾਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੱਤ ਵਾਰੀ। ੯ ਕਰਜ਼ਾ। ੧੦ ਊਂਘਦਾ ਹੈ,ਅਵਿਦਿਆ ਦੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੭	੧੦	੪	ਹਰਿ ਕੀਏ ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ੍ਰ, ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਗੁਰ, ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਬਾ ॥
	੧੧	੪	ਧਨੁ ਧਨੁ ਵਡਭਾਗ, ਮਿਲਿਓ ਗੁਰੁ ਸਾਧੂ, ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ, ਲਿਵ [1]ਉਨਮਨਿ ਲਾਗਿਬਾ ॥
	੧੨	੪	ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝੀ, ਸਾਂਤਿ ਪਾਈ, ਹਰਿ ਨਿਰਮਲ, ਨਿਰਮਲ ਗੁਨ ਗਾਇਬਾ ॥
	੧੪	੪	ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਬਿਮਲ ਮਤਿ, ਗੁਰ ਸਾਧ ਪਗ ਸੇਵਹ, ਹਮ ਹਰਿ, ਮੀਠ ਲਗਾਇਬਾ ॥
੬੯੯	੬	੬	ਜਿਨ ਹਰਿ [2]ਅਰਥਿ, ਸਰੀਰੁ ਲਗਾਇਆ ਗੁਰ ਸਾਧੂ, ਬਹੁ ਸਰਧਾ ਲਾਇ ਮੁਖਿ ਧੂੜਾ ॥
	੯	੬	ਜਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਪਗ ਸਾਧ, ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ, ਪਾਖਾਣੁ ਹਰਿਓ ਮਨੁ ਮੂੜਾ ॥
			ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੩
੭੦੦	੪	੧	ਮੁਕਤਿ ਮਾਲ ਕਨਿਕ ਲਾਲ ਹੀਰਾ, ਮਨ [3]ਰੰਜਨ ਕੀ ਮਾਇਆ ॥
	੫	੧	ਹਸਤਿ ਰਥ ਅਸ੍ਵ ਪਵਨ ਤੇਜ, [4]ਧਣੀ [5]ਭੂਮਨ [6]ਚਤੁਰਾਂਗਾ ॥
	੬	੧	ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ, ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਕੇ, ਤਾ ਕੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਈਐ ॥
	੯	੧	ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸਰੋ, ਕਹੀਅਉ, ਪ੍ਰਿਅ ਕਹੀਅਉ ॥

੧ ਤੁਰੀਆ ਪਦ ; ੨ ਵਾਸਤੇ । ੩ ਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ । ੪ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ । ੫ ਜਗੀਰਦਾਰ । ੬ ਚਤੁਰੰਗੀ ਫੌਜ ਹਾਥੀ ਘੋੜੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ।

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੦	੧੧	੧	ਬਰਨੁ ਨ ਦੀਸੈ ਚਿਹਨੁ ਨ ਲਖੀਐ, ਸੁਹਾਗਨਿ [1]'ਸਾਤਿ' ਬੁਝਹੀਅਉ ॥ (ਸਾਂਤਿ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੨	੧	ਨਾਨਕੁ ਕਹਤ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਗਾ, ਸੰਤ ਰਸਨ ਕੋ [2]ਬਸਹੀਅਉ ॥
	੧੩	੨	ਧੀਰਉ ਸੁਨਿ, ਧੀਰਉ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ॥
੭੦੧	੨	੫	ਅਬ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇਓ, ਗੁਰ [3]'ਆਗਿ੍' ॥ (ਆਗਿਅ ਉਚਾਰਨਾ)
	੭	੬	ਆਇਓ ਦੁਖ ਹਰਣ, ਸਰਣ ਕਰੁਣਾਪਤਿ, ਗਹਿਓ ਚਰਣ ਆਸਰਾ ॥
	੧੦	੭	ਦੀਸਹਿ ਸਭ ਸੰਗਿ ਰਹਹਿ ਅਲੇਪਾ, ਨਹ ਵਿਆਪੈ ਉਨ ਮਾਈ ॥
	੧੧	੭	ਦਇਆ [4]ਮਇਆ ਕਿਰਪਾ ਠਾਕੁਰ ਕੀ, ਸੋਈ ਸੰਤ ਸੁਭਾਈ ॥
੭੦੨	੯	੧੨	ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਕਿਛੁ ਕਰਮੁ ਨ ਜਾਨਾ, ਨਾਹਿਨ ਨਿਰਮਲ ਕਰਣੀ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕੈ ਅੰਚਲਿ ਲਾਵਹੁ, [5]ਬਿਖਮੁ ਨਦੀ ਜਾਇ ਤਰਣੀ ॥
	੧੧	੧੨	ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿ, ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਪਾਵਤ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਰੰਗ ਆਭਰਣੀ ॥

੧ ਸੱਚ ਜਾਂ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ। ੨ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੩ ਆਗਿਆ।
੪ ਸਰੂਪ। ੫ ਔਖੀ ਨਦੀ ਬੈਤਰਨੀ ਜਾਂ ਆਸਾ ਰੂਪ।

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੩	੧੫	੧	ਯਾਰ ਵੇ, ਪ੍ਰਿਅ [੧]ਹਭੇ ਸਖੀਆ, ਮੂ [੨]ਕਹੀ ਨ ਜੇਹੀਆ ॥ ਯਾਰ ਵੇ, ਹਿਕਡੂ [੩]ਹਿਕਿ ਚਾੜੈ, ਹਉ ਕਿਸੁ ਚਿਤੇਹੀਆ ॥
	੧੯	੧	ਯਾਰ ਵੇ, ਪਿਰੁ ਆਪਣ ਭਾਣਾ, ਕਿਛੁ [੪]ਨੀ ਸੀ [੫]ਛੰਦਾ ॥ ਯਾਰ ਵੇ, ਤੈ ਰਾਵਿਆ ਲਾਲਨੁ, ਮੂ ਦਸਿ ਦਸੰਦਾ ॥
੭੦੪	੩	੧	ਯਾਰ ਵੇ, ਨਿਤ [੬]ਸੁਖ ਸੁਖੇਦੀ, ਸਾ ਮੈ ਪਾਈ ॥
	੧੧	੨	[੭]ਨਿਰਤਿ ਨ ਪਵੈ ਅਸੰਖ ਗੁਣ, ਊਚਾ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਨਾਉ ॥
੭੦੫	੯	੩	ਰਤਨ ਜਨਮੁ ਹਾਰੰਤ ਜੂਐ, ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਿ ਨ ਭਾਵਹੀ ॥
	੧੦	੩	ਜੋਬਨੁ ਗਇਆ ਬਿਤੀਤਿ, ਜਰੁ ਮਲਿ ਬੈਠੀਆ ॥ (ਮੱਲਿ ਪੜੋ) [੮]ਕਰ ਕੰਪਹਿ, ਸਿਰੁ ਡੋਲ, ਨੈਣ ਨ ਡੀਠਿਆ ॥
੭੦੬	੫	੨	ਮੁਖੁ ਤਲੈ ਪੈਰ ਉਪਰੇ, ਵਸੰਦੋ [੯]"ਕੁਹਥੜੈ" ਥਾਇ ॥ (ਕੁਹੱਥੜੈ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
	੯	੩	ਖੰਡਣੰ ਕਲਿ ਕਲੇਸਹ, ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਿ, ਨਾਨਕ ਨਹ ਦੂਰਣਹ ॥

---

੧ ਸਾਰੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਸਖੀਆਂ। ੨ ਮੈ ਕਿਸੇ ਜੈਸੀ ਭੀ ਨਹੀ। ੩ ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਮੈ ਕਿਸਦੇ ਚੇਤੇ ਹਾਂ। ੪ ਨਹੀ ਹੈ। ੫ ਮੁਹਤਾਜਗੀ, ਖੁਸ਼ਾਮਦ। ੬ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਸੁਖਾਂ ਸੁਖ ਦੀ ਸਾਂ। ੭ ਨਿਰਨਾਂ। ੮ ਹਥ। ੯ ਭੈੜੀ ਤੇ ਤੰਗ ਕਸੂਤੀ ਜਗਾ।

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੬	੧੦	੩	ਸੋ ਸਹੁ ਬਿੰਦ ਨ ਵਿਸਰਉ, ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਸੁੰਦਰੁ ਰਚਿਆ ਦੇਹੁ ॥
	੧੧	੩	ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਸਾਜਨ ਸੇਵਕ ਦੀਏ, ਪ੍ਰਭ ਦੇਵਨ ਜੋਗ ॥
	੧੩	੪	ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਾਵ ਹੀਣੰ, ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਬਿਸਰਤ, ਤੇ ਪ੍ਰੇਤਤਹ ॥
	੧੪	੪	ਤੁਟੜੀਆ ਸਾ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਜੋ ਲਾਈ [1]ਬਿਅੰਨ ਸਿਉ ॥
	੧੭	੫	ਕੋਟਿ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨੰ, ਅਨਿਕ [2]ਸੋਧਨ ਪਵਿਤ੍ਰਤਹ ॥ ੨. ਸੋਧ ਨ ॥
	੧੯	੫	[3]ਈਧਣੁ [4]ਕੀਤੋਮੂ [5]ਘਣਾ, [6]ਭੋਰੀ [7]ਦਿਤੀਮੁ [8]ਭਾਹਿ ॥
੭੦੭	੩	੬	[9]'ਕਦਾਂਚ' ਨਹ ਸਿਮਰੰਤਿ ਨਾਨਕ, ਤੇ ਜੰਤ ਬਿਸਟਾ ਕ੍ਰਿਮਹ ॥
	੪	੬	[10]ਮੁਚੁ [11]ਅਡੰਬਰੁ ਹਭੁ ਕਿਹੁ, ਮੰਝਿ ਮੁਹਬਤਿ ਨੇਹ ॥
	੫	੬	ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਇਨ ਚੰਦਨ ਸੁਗੰਧ, ਲਾਇ ਮੋਤੀ ਹੀਰੇ ॥
	੭	੭	ਚਰਨ ਕਮਲ [12]ਬਿਰਹੰ, ਖੋਜੰਤ ਬੈਰਾਗੀ ਦਹ ਦਿਸਹ ॥ ਤਿਆਗੰਤ ਕਪਟ ਰੂਪ ਮਾਇਆ, ਨਾਨਕ ਆਨੰਦ ਰੂਪ, ਸਾਧ ਸੰਗਮਹ ॥ ਮਨਿ ਸਾਂਈ ਮੁਖਿ ਉਚਰਾ, [13]ਵਤਾ ਹਭੇ ਲੋਅ ॥
	੧੦	੭	ਮਿਤ੍ਰ ਨ [14]ਇਠ ਧਨ ਰੂਪ ਹੀਣ, ਕਿਛੁ ਸਾਕੁ ਨ ਸਿੰਨਾ ॥

---

੧ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ। ੨ ਸੁਚਮ। ੩ ਲੱਕੜਾਂ। ੪ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ। ੫ ਬਹੁਤੀਆਂ। ੬ ਥੋੜੀ। ੭ ਦਿਤੀ ਹੈ। ੮ ਅਗਨੀ। ੯ ਕਦੇ ਭੀ। ੧੦ ਬਹੁਤਾ। ੧੧ ਬਨਾਵਟ। ੧੨ ਪ੍ਰੇਮੀ। ੧੩ ਫਿਰਨਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ। ੧੪ ਪਿਆਰੇ।

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੭	੧੨	੮	ਰਚੰਤਿ ਮੂੜ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧਹ, ਨਾਨਕ ਸੁਪਨ ਮਨੋਰਥ ਮਾਇਆ ॥
	੧੪	੮	ਬਿਸਰੇ ਰਾਜ ਰਸ ਭੋਗ, ਜਾਗਤ [1]"ਭਖਲਾਇਆ" ॥
	੧੭	੯	ਬਿਸਰੰਤ ਹਰਿ ਗੋਪਾਲਹ, ਨਾਨਕ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ [2]ਉਦਿਆਨ ਭਰਮਣਹ ॥
੭੦੮	੨	੧੦	[3]ਸੰਚੰਤਿ [4]ਬਿਖਿਆ ਛਲੰ [5]ਛਿਦ੍ਰੰ, ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲਤੇ ॥
	੪	੧੦	ਹਰਿ ਬਿਸਰਿਐ ਕਿਉ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ, ਨਾ ਮਨੁ [6]ਰੰਜੀਐ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਛੋਡਿ ਅਨ ਲਾਗੈ, ਨਰਕਿ [7]ਸਮੰਜੀਐ ॥
	੬	੧੧	[8]ਮਿਸਟੰ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ, ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਮਿਸਟੰ, ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨੰ ॥
	੧੦	੧੧	ਜੀਉ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨੁ ਤਨੁ ਪ੍ਰਭੂ, ਬਿਨਸੇ ਸਭਿ ਝੂਠਾ ॥
	੧੦	੧੨	[9]ਤਿਅਕਤ ਜਲੰ, ਨਹ ਜੀਵ ਮੀਨੰ, ਨਹ ਤਿਆਗਿ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੇਘ ਮੰਡਲਹ ॥
	੧੧	੧੨	ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਚੰਤਿ ਸੰਤਹ, ਨਾਨਕ ਆਨ ਨ [10]ਰੁਚਤੇ ॥
	੧੨	੧੨	ਮੁਖੁ [11]ਡੇਖਾਊ [12]ਪਲਕ; ਛਡਿ, ਆਨ ਨ [13]ਡੇਊ ਚਿਤੁ ॥
	੧੪	੧੨	ਬੂੰਦ ਵਿਹੂਣਾ ਚਾਤ੍ਰਿਕੋ, ਕਿਉ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ ॥

---

੧ ਭਟਕਣਾਂ। ੨ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ। ੩ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ੪ ਮਾਇਆ। ੫ ਦੋਸ਼। ੬ ਪ੍ਰਸੰਨ। ੭ ਸਮੌਂਦੇ ਹਨ। ੮ ਮਿਠਾ। ੯ ਤਿਆਗਕੇ। ੧੦ ਇਛਿਆ। ੧੧ ਦਿਖੌਣਾਂ ਕਰੇ। ੧੨ ਨਿਮਖ ਮਾਤ੍ਰ। ੧੨ ਦੇਊਗਾ।

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੮	੨੫	੧੨	ਭਵਰੁ ਲੋਭੀ ਕੁਸਮ ਬਾਸੁ ਕਾ, ਮਿਲਿ ਆਪੁ ਬੰਧਾਵੈ ॥
	੨੬	੧੩	ਨਹ ਬਿਸਰੰਤਿ ਨਾਮ ਅਚੁਤ, ਨਾਨਕ ਆਸ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰਹ ॥
੭੦੯	੨	੧੪	ਹਭਿ ਕੂੜਾਵੇ ਕੰਮ, ਇਕੁ ਸੁ 'ਸਾਈ' ਬਾਹਰੇ ॥ (ਸਾਂਈ ਪੜ੍ਹੋ)
	੬	੧੫	ਨਾਨਕ ਸਾ [1]ਵੇਲੜੀ ਪਰਵਾਣੁ, ਜਿਤੁ ਮਿਲੰਦੜੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੦	੧੬	ਸਰਣਿ ਸੂਰ ਭਗਵਾਨਹ, ਜਪੰਤਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ॥
	੧੧	੧੬	ਨਠੜੋ ਦੁਖ ਤਾਪੁ, ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਪੇਖੰਦਿਆ ॥
	੧੨	੧੬	ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਤੇਰਾ ਬਿਰਦੁ, ਹਰਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਿਆ ॥
	੧੪	੧੭	ਸੰਤ [2]ਉਧਰਣ ਦਇਆਲੰ, ਆਸਰੰ ਗੋਪਾਲ ਕੀਰਤਨਹ ॥
	੧੫	੧੭	ਚੰਦਨ ਚੰਦੁ ਨ ਸਰਦ ਰੁਤਿ, ਮੂਲਿ ਨ ਮਿਟਈ ਘਾਂਮ ॥
	੧੯	੧੮	ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਭਗਵਾਨਹ, ਨਾਨਕ ਲਿਪਤ ਨ ਮਾਇਆ ॥
੭੧੦	੪	੧੯	ਗੁਰ ਦਇਆਲ ਸਮਰਥ ਗੁਰ, ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣਹ ॥

---

੧ ਵੇਲੇ ਦੀ ਘੜੀ। ੨ ਉਧਾਰਣ ਵਾਲੇ।

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੦	੭	੧੯	ਕਾਟਿ ਸਿਲਕ ਦੁਖ ਮਾਇਆ,
			ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਅਪ [1]ਦਸੇ ॥
	੧੨	੨੦	ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਹੁਕਮੁ ਸਭੁ, ਨਿਹਚਲੁ ਤੁਧੁ ਥੇਹੁ ॥
			ਜੈਤਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ
	੧੪	੧	ਨਾਥ, ਕਛੂਅ ਨ ਜਾਨਉ ॥
	੧੫	੧	ਤੁਮ ਕਹੀਅਤ ਹੌ ਜਗਤ ਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ॥
	੧੬	੧	ਅਜੌਂ ਨ 'ਪਤ੍ਯਾਇ' ਨਿਗਮ ਭਏ [2]ਸਾਖੀ ॥
			(ਪਤਿਆਇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੭	੧	[3]ਗੋਤਮ ਨਾਰਿ, [4]ਉਮਾਪਤਿ [5]ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ ਉਮਾ ਪਤਿ
			ਸੀਸੁ [6]ਧਰਨਿ, [7]ਸਹਸ ਭਗ [8]ਗਾਂਮੀ ॥
			ਇਨ ਦੂਤਨ, ਖਲੁ ਬਧੁ ਕਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੧ ਦੁਪਦੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੧	੧੨	੨	ਸੰਤਨ, ਅਵਰ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨੀ ॥
੭੧੨	੧	੩	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਜੋ ਜੀਵਨੁ ਬਲਨਾ,
			ਸਰਪ ਜੈਸੇ ਅਰਜਾਰੀ ॥

---

੧ ਆਪ ਦੇ ਦਾਸ ਜਾਂ ਆਪਦੀ ਤਰਫ । ੨ ਉਗਾਹ ਹੋਇ ਬੇਦ । ੩ ਗੋਤਮ ਰਿਖੀ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਹੱਲਿਆ ਸਿਲਾ ਬਣੀ। ੪ ਸ਼ਿਵ ਜੀ । ੫ ਵਿਸ਼ਨੂੰ । ੬ ਬ੍ਰਹਮਾ । ੭ ਇੰਦ੍ਰ । ੮ ਗੋਤਮ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ।

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੨	੯	੩	ਨਾਨਾ ਝੂਠਿ ਲਾਇ ਮਨੁ [1]ਤੋਖਿਓ, ਨਹ ਬੂਝਿਓ ਅਪਨਾਇਓ ॥
	੧੧	੩	ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹਰਿ, ਭਗਤਿ ਵਛਲ ਸੁਣਿ ਆਇਓ ॥
	੧੫	੪	ਕਰਿ [2]ਆਭਰਣ, ਸਵਾਰੀ ਸੇਜਾ, ਕਾਮਨਿ ਥਾਟੁ ਬਨਾਇਆ ॥
	੧੬	੪	ਸਾਰੋ ਦਿਨਸੁ ਮਜੂਰੀ ਕਰਤਾ, [3]ਤੁਹੁ ਮੂਸਲਹਿ ਛਰਾਇਆ ॥
੭੧੩	੧੩	੮	ਮੁਖ ਊਜਲ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਈ ਹੈ, ਤੇਰੋ ਰਹੈ ਈਹਾ ਊਹਾ ਲੋਗੁ ॥
	੧੪	੮	ਛੋਡਿ [4]'ਆਪਤੁ' ਬਾਦੁ ਅਹੰਕਾਰਾ, ਮਾਨੁ ਸੋਈ ਜੋ ਹੋਗੁ ॥ (ਆੱਪਤੁ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੭੧੪	੯	੧੨	ਅਨਿਕ ਛਿਦ੍ਰ ਬੋਹਿਥ ਕੇ ਛੁਟਕਤ, ਥਾਮ ਨ ਜਾਹੀ [5]ਕਰੇ ॥
	੧੧	੧੩	ਕਾਢਿ [6]ਕੁਠਾਰੁ ਪਿਤ ਬਾਤ ਹੰਤਾ, ਅਉਖਧੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਉ ॥
੭੧੫	੧	੧੫	ਚਰਨ ਕਮਲ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨਿ ਲਾਗੀ, ਸੁਰਿਜਨ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ॥
	੪	੧੬	ਤੇਰੋ ਨਹੀ, ਸੁ ਜਾਨੀ ਮੋਰੀ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਤਾ । ੨ ਭੂਖਣ । ੩ ਤੂਸ । ੪ ਅਪਣੱਤ । ੫ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ । ੬ ਕੁਹਾੜਾ ।

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੫	੧੩	੧੮	ਹਉ ਢੂਢੇਦੀ ਦਰਸਨ ਕਾਰਣਿ, [1]ਬੀਥੀ ਬੀਥੀ ਪੇਖਾ ॥
	੧੬	੧੯	ਗਰਬਿ [2]ਗਹਿਲੜੋ, ਮੂੜੜੋ ਹੀਓ ਰੇ॥ ਹੀਓ, [3]ਮਹਰਾਜ ਰੀ ਮਾਇਓ ॥ [4]ਡੀਹਰ ਨਿਆਈ, ਮੁਹਿ ਫਾਕਿਓ ਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥ [5]ਘਣੋ [6]ਘਣੋ [7]ਘਣੋ ਸਦ ਲੋੜੈ, ਬਿਨੁ ਲਹਣੇ [8]ਕੈਠੈ ਪਾਇਓ ਰੇ ॥ ਮਹਰਾਜਰੋ [9]ਗਾਥੁ, ਵਾਹੂ ਸਿਉ ਲੁਭੜਿਓ, ਨਿਹਭਾਗੜੋ [10]ਭਾਹਿ [11]ਸੰਜੋਇਓ ਰੇ ॥੧॥ ਸੁਣਿ ਮਨ ਸੀਖ, ਸਾਧੂ ਜਨ ਸਗਲੋ, ਥਾਰੇ ਸਗਲੇ ਪ੍ਰਾਛਤ ਮਿਟਿਓ ਰੇ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲਹਣੋ ਮਹਰਾਜ ਰੀ [12]ਗਾਠੜੀਓ, ਜਨ ਨਾਨਕ ਗਰਭਾਸਿ ਨ ਪਉੜਿਓ ਰੇ ॥
੭੧੬	੨	੨੦	ਐਸੋ ਗੁਨੁ, ਮੇਰੋ ਪ੍ਰਭ ਜ਼ੀ ਕੀਨ ॥ [13]ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਰੁ ਅਹੰ ਰੋਗ, ਇਹ ਤਨ ਤੇ ਸਗਲ ਦੂਰਿ ਕੀਨ ॥

---

੧ ਗਲੀ ਗਲੀ। ੨ ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ। ੩ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਇਆ। ੪ ਡੈਣ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜਾਂ ਕੁੰਡੀ। ੫ ਬਹੁਤਾ ਜਸ। ੬ ਬਹੁਤਾ ਜਿਊਣਾ। ੭ ਬਹੁਤਾ ਪਦਾਰਥ। ੮ ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ। ੯ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹੋਏ ਗਾਥ–ਪਦਾਰਥ। ੧੦ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ ਰੂਪੀ ਅੱਗ ਵਿਚ। ੧੧ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੨ ਬੁਧ ਰੂਪ ਗਠੜੀ ਦੇ ਵਿਚ। ੧੩ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੬	੪	੨੦	ਪੇਖਿਓ ਲਾਲਨੁ [1]ਪਾਟ ਬੀਚ [2]ਖੋਇਐ,
			ਅਨਦ ਚਿਤਾ ਹਰਖੇ [3]ਪਤੀਨ ॥
੭੧੭	੨	੨੫	ਸੁੰਦਰੁ ਸੁਘੜੁ ਚਤੁਰੁ ਸਭ ਬੇਤਾ,
			ਰਿਦ ਦਾਸ ਨਿਵਾਸ ਭਗਤ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥
੭੧੮	੬	੩੧	ਕਹਉ ਕਹਾ, ਅਪਨੀ [4]ਅਧਮਾਈ ॥
	੯	੩੧	ਕਹਿ ਨਾਨਕ ਅਬਿ ਨਾਹਿ ਅਨਤ ਗਤਿ,
			ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਨਾਈ ॥
	੧੨	੧	ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪਾਇਓ, ਤਿਨਹਿ ਛਪਾਇਓ ॥
	੧੯	੩	ਨਾਮੇ ਮਧੇ ਰਾਮੁ ਆਛੈ, ਰਾਮ ਸਿਆਮ ਗੋਬਿੰਦ 'ਗੋ' ॥
			('ਗੋ' ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਅਤ ਕਰਨੇ)

ਰਾਗੁ ਬੈਰਾੜੀ

ਰਾਗੁ ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧ ਦੁਪਦੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੯	੫	੧	ਸੰਕਰ ਕ੍ਰੋੜਿ ਤੇਤੀਸ ਧਿਆਇਓ,
			ਨਹੀ ਜਾਨਿਓ ਹਰਿ [5]"ਮਰਮਾਮ' ॥
			ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿ,
			ਸਭ ਗਾਵਤ ਜੇਤ [6]'ਉਪਾਮ' ॥
੭੨੦	੧	੩	ਜੇ ਕੋਈ ਨਿੰਦ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ,
			ਅਪੁਨਾ [7]ਗੁਨੁ ਨ ਗਵਾਵੈ ॥
	੧੧	੩	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਜਪੁ,
			ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥

੧ ਪੜ੍ਹਨਾ। ੨ ਗਵਾ ਦਿਤਾ। ੩ ਪਤੀਜ ਗਏ। ੪ ਨੀਚਤਾਈ ੫ ਭੇਤ। ੬ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਇ। ੭ ਉਪਕਾਰ।

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
੭੨੧	੪	੧

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧

[੧]ਯਕ [੨]ਅਰਜ [੩]ਗੁਫਤਮ, ਪੇਸਿ [੪]ਤੋ,
[੫]ਦਰ [੬]ਗੋਸ [੭]ਕੁਨ, ਕਰਤਾਰ ॥
[੮]ਹਕਾ [੯]ਕਬੀਰ [੧੦]ਕਰੀਮ ਤੂ, ਬੇ-ਐਬ [੧੧]ਪਰਵਦਗਾਰ॥੧॥
ਦੁਨੀਆ [੧੨]ਮੁਕਾਮੇ [੧੩]ਫਾਨੀ, [੧੪]ਤਹਕੀਕ ਦਿਲ [੧੫]ਦਾਨੀ॥
[੧੬]ਮਮ [੧੭]ਸਰ [੧੮]ਮੂਇ, [੧੯]ਅਜਰਾਈਲ, [੨੦]ਗਿਰਫਤਹ,
ਦਿਲ [੨੧]ਹੇਚਿ ਨ ਦਾਨੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
[੨੨]ਜਨ [੨੩]ਪਿਸਰ [੨੪]ਪਦਰ [੨੫]ਬਿਰਾਦਰਾਂ,
[੨੬]ਕਸ [੨੭]ਨੇਸ [੨੮]ਦਸਤੰਗੀਰ ॥
[੨੯]ਆਖਿਰ [੩੦]ਬਿਅਫਤਮ ਕਸ ਨ [੩੧]ਦਾਰਦ,
[੩੨]ਚੂੰ [੩੩]ਸਵਦ [੩੪]ਤਕਬੀਰ ॥
[੩੫]ਸਬ [੩੬]ਰੋਜ [੩੭]ਗਸਤਮ, ਦਰ [੩੮]ਹਵਾ,
[੩੯]ਕਰਦੇਮ ਬਦੀ ਖਿਆਲ ॥

---

੧ ਇਕ। ੨ ਬੇਨਤੀ। ੩ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ੪ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ। ੫ ਵਿਚ। ੬ ਕੰਨਾਂ ਦੇ। ੭ ਕਰਕੇ। ੮ ਐ ਹੱਕ ਸਚ ਸਰੂਪ। ੯ ਵਡਾ। ੧੦ ਕਰਮ ਬਖਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੧੧ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਇਸਥਿਤੀ। ੧੩ ਫਨਾਹ। ੧੪ ਨਿਹਚੇ ਕਰਕੇ। ੧੫ ਜਾਣੀ ਦਿਲ ਦੀ। ੧੬ ਮੇਰੇ। ੧੭ ਸਿਰ ਦੇ। ੧੮ ਕੇਸ। ੧੯ ਜਮਦੂਤ ਨੇ। ੨੦ ਪਕੜੇ। ੨੧ ਕੁਝ ਵੀ, ਥੋੜੇ ਮਾਤ੍ਰ। ੨੨ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨੩ ਪੁਤ੍ਰ। ੨੪ ਪਿਤਾ। ੨੫ ਸਬੰਧੀ। ੨੬ ਮਨੁਖ ਨੇ। ੨੭ ਨਹੀਂ। ੨੮ ਹਥ ਪਕੜਨਾ। ੨੯ ਅਖੀਰ ਨੂੰ। ੩੦ ਜਦੋਂ ਗਿਰ ਪੜਿਆ। ੩੧ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩੨ ਜਦੋਂ। ੩੩ ਹੋਵੇਗੀ। ੩੪ ਬਡ੍ਹੇ ਦੇ ਕੋਹਣ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ। ੩੫ ਰਾਤ। ੩੬ ਦਿਨ। ੩੭ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ। ੩੮ ਖਾਹਸ਼ ਹੈ। ੩੯ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਮੈ

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੧	੭	੧	[1]ਗਾਹੇ ਨ [2]ਨੇਕੀ, [3]ਕਾਰ [4]ਕਰਦਮ, ਮਮ [5]ਈਂ [6]ਚਿਨੀ [7]ਅਹਵਾਲ ॥ [8]ਬਦ-[9]ਬਖਤ [10]ਹਮ ਚੁ [11]ਬਖੀਲ [12]ਗਾਫਿਲ, [13]ਬੇ-ਨਜਰ [14]ਬੇ-ਬਾਕ ॥ ਨਾਨਕ [15]'ਬੁਗੋਯਦ' [16]ਜਨੁ ਤੁਰਾ, ਤੇਰੇ [17]ਚਾਕਰਾਂ [18]ਪਾ [19]ਖਾਕ ॥ (ਬੁਗੋਇਦ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੧	੨	ਕਰ [20]ਕਾਸਾ, ਦਰਸਨ ਕੀ ਭੂਖ ॥
	੧੩	੨	ਕੇਸਰਿ ਕੁਸਮ [21]ਮਿਰਗਮੈ [22]ਹਰਣਾ, ਸਰਬ ਸਰੀਰੀ ਚੜ੍ਹਣਾ ॥ ਚੰਦਨ ਭਗਤਾ [23]ਜੋਤਿ ਇਨੇਹੀ, ਸਰਬੇ ਪਰਮਲੁ ਕਰਣਾ ॥
	੧੪	੨	ਘਿਅ ਪਟ [24]ਭਾਂਡਾ, ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥
੭੨੨	੧	੩	ਰੰਙਣ ਵਾਲਾ ਜੇ ਰੰਙੈ ਸਾਹਿਬੁ, ਐਸਾ ਰੰਗੁ ਨ ਡੀਠ ॥

---

੧ ਕਦੇ ਭੀ। ੨ ਭਲਿਆਈ। ੩ ਕੰਮ। ੪ ਕਰਦਾ। ੫ ਐਸੀ। ੬ ਜੈਸੀ। ੭ ਹਾਲਤ। ੮ ਮਾੜੇ। ੯ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ। ੧੦ ਭੀ ਚਾ,ਐਸੇ ਹੀ। ੧੧ ਸ਼ੁਮਤਾਈ, ਈਰਖਾ। ੧੨ ਸੁਸਤ। ੧੩ ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ। ੧੪ ਬਿਨਾਂ ਖੌਫ ਤੋਂ। ੧੫ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ੧੬ ਤੇਰੇ ਸੇਵਕ। ੧੭ ਭਗਤ। ੧੮ ਪੈਰਾਂ ਦੀ। ੧੯ ਖਾਕ ਮਿਟੀ।੨੦ ਕਾਠ ਦਾ ਠੂਠਾ।੨੧ ਕਸਤੂਰੀ।੨੨ ਮ੍ਰਿਗਾਨ। ੨੩ ਗਿਆਨ ਮਨ ਬੁਧ ਰੂਪ ਹਥ। ੨੪ ਭੰਡੀ ਵਾ ਉਤਪਤੀ।

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੨	੧	੩	ਧੂੜਿ ਤਿਨਾ ਕੀ ਜੇ ਮਿਲੈ, ਜੀ ਕਹੁ, ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥
	੪	੪	ਆਪਨੜੈ ਘਰਿ ਹਰਿ, ਰੰਗੋ ਕੀ ਨ ਮਾਣੇਹਿ ॥
	੫	੪	ਭੈ ਕੀਆ ਦੇਹਿ ਸਲਾਈਆ ਨੈਣੀ, ਭਾਵ ਕਾ ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੋ ॥ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾਣੀਐ ਲਾਗੀ, ਜਾ ਸਹੁ ਧਰੇ ਪਿਆਰੋ ॥
	੯	੪	ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਸੋਹਾਗਣੀ [1]ਵਾਹੈ, ਕਿਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ॥
	੧੩	੪	ਆਪਣੇ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ, ਨਾਨਕ ਸਾ [2]'ਸਭਰਾਈ' ॥
	੧੫	੫	ਜੈਸੀ ਮੈ ਆਵੈ, ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ, ਤੈਸੜਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
੭੨੩	੧	੫	ਸਚਾ ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ, ਸਚੁ ਤਪਾਵਸੁ, ਸਚੜਾ ਨਿਆਉ ਕਰੇ-ਗੁ [3]ਮਸੋਲਾ ॥
	੨	੫	ਆਵਨਿ [4]ਅਠਤਰੈ ਜਾਨਿ ਸਤਾਨਵੈ, ਹੋਰੁ ਭੀ ਉਠਸੀ ਮਰਦ ਕਾ ਚੇਲਾ ॥

---

੧ ਪਾਸੋਂ । ੨ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਟਰਾਣੀ । ੩ ਮਸਲਾ ਜਾਂ ਸਲਾਹ । ੪ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ੧੫ ਸੌ ੭੯ ਵਿਚ ਬਾਬਰ ਆਵੇਗਾ, ਤੇ ੧੭ ਸੌ ੯੭ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਵਿਚ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਮਰਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਚੇਲਾ ਖਾਲਸਾ ਉਠੇਗਾ ਏਹ ਵਰਤਾਰਾ ਵਰਤ ਚੁਕਾ ਹੈ ।

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੩	੫	੬	ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਖੇਲੁ, ਸਭੁ ਹਰਿ ਬਨੀ ॥
			ਸਾਲਾਹਿਹੁ ਸਚੁ, ਸਭ ਊਪਰਿ ਹਰਿ ਧਨੀ ॥
	੮	੭	ਨਿਤ ਨਿਹਫਲ ਕਰਮ ਕਮਾਇ, [੧]ਬਫਾਵੈ ਦੁਰਮਤੀਆ ॥
			ਜਬ ਆਣੈ ਵਲ ਵੰਚ ਕਰਿ ਝੂਠੁ, ਤਬ ਜਾਣੈ ਜਗੁ ਜਿਤੀਆ ॥
	੧੩	੧	[੨]ਖਾਕ [੩]ਨੂਰ [੪]ਕਰਦੰ, [੫]ਆਲਮ ਦੁਨੀਆਇ ॥
			ਅਸਮਾਨ ਜਿਮੀ 'ਦਰਖਤ' [੬]ਆਬ, [੭]ਪੈਦਾਇਸਿ ਖੁਦਾਇ ॥੧॥ (ਦਰੱਖਤ ਪਾਠ ਉਚਾਰੋ)
			ਬੰਦੇ [੮]ਚਸਮ [੯]ਦੀਦੰ, [੧੦]ਫਨਾਇ ॥
			ਦੁਨੀਆ, ਮੁਰਦਾਰ [੧੧]ਖੁਰਦਨੀ, [੧੨]ਗਾਫਲ [੧੩]ਹਵਾਇ ॥ ਰਹਾਉ ॥
			[੧੪]ਗੈਬਾਨ ਹੈਵਾਨ, ਹਰਾਮ [੧੫]ਕੁਸਤਨੀ, ਮੁਰਦਾਰ [੧੬]ਬ-ਖੋਰਾਇ ॥ ਬਖੋਰਾਇ
			ਦਿਲ [੧੭]ਕਬਜ [੧੮]ਕਬਜਾ ਕਾਦਰੇ, [੧੯]ਦੋਜਕ ਸਜਾਇ ॥੨॥

---

੧ ਗਿਰਦਾ ਹੈ, ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੨ ਮਿੱਟੀ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ੪ ਪੈਦਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੫ ਸੰਸਾਰ। ੬ ਪਾਣੀ। ੭ ਏਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਤਪਤੀ ਕੀਤੀ ਖੁਦਾ ਨੇ। ੮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ। ੯ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ੧੦ ਨਾਸਵੰਤ ਹੈ। ੧੧ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਪਰਮਾਦੀ। ੧੩ ਇਛਾ। ੧੪ ਭੂਤਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ। ੧੫ ਕੋਹਣ ਵਾਲੇ, ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੬ ਸਾਬ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ੧੭ ਕਬਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੧੮ ਮਾਇਆ ਨੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਬਜੇ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ੧੯ ਨਰਕ ਦੀ ਸਜਾ ਮਿਲੇਗੀ।

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੩	੧੩	੧	[1]ਵਲੀ [2]ਨਿਆਮਤਿ, [3]ਬਿਰਾਦਰਾ,
			[4]ਦਰਬਾਰ [5]ਮਿਲਕ [6]ਖਾਨਾਇ ॥
			ਜਬ ਅਜਰਾਈਲੁ [7]ਬਸਤਨੀ,
			ਤਬ [8]ਚਿ [9]ਕਾਰੇ, [10]ਬਿਦਾਇ ॥੩॥
			ਹਵਾਲ ਮਾਲੂਮੁ ਕਰਦੰ, ਪਾਕ ਅਲਾਹ ॥
			[11]ਬੁਗੋ ਨਾਨਕ ਅਰਦਾਸਿ, [12]ਪੇਸਿ ਦਰਵੇਸ ਬੰਦਾਹ ॥
੭੨੪	੧	੨	[13]ਹੈ [14]ਤੂਹੈ, ਤੂ [15]ਹੋਵਨ-ਹਾਰ ॥
	੯	੩	ਰਹਮ ਤੇਰੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਦਾ,
			ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥
	੧੦	੪	ਕਰਤੇ, ਕੁਦਰਤੀ [16]ਮੁਸਤਾਕੁ ॥
			ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਏਕ ਤੂਹੀ,
			ਸਭ ਖਲਕ ਹੀ ਤੇ ਪਾਕੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥
			ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਦਾ,
			'ਆਚਰਜ' ਤੇਰੇ ਰੂਪ ॥ (ਆਚੱਰਜ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
			ਕਉਣੁ ਜਾਣੈ ਚਲਤ ਤੇਰੇ, ਅੰਧਿਆਰੇ ਮਹਿ ਦੀਪ ॥
			ਖੁਦਿ ਖਸਮ ਖਲਕ ਜਹਾਨ ਅਲਹ,
			ਮਿਹਰਵਾਨ ਖੁਦਾਇ ॥

---

੧ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਖਾਣਾ। ੨ ਪਦਾਰਥ। ੩ ਸਬੰਧੀ। ੪ ਕਚੈਹਰੀਆਂ। ੫ ਜਗੀਰਾਂ। ੬ ਘਰ। ੭ ਬੰਨੇਗਾ। ੮ ਕਿਆ। ੯ ਕਰੇਂਗਾ। ੧੦ ਜਾਣ ਲੈ ਏਸ ਗੱਲ ਨੂੰ। ੧੧ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ। ੧੨ ਅੱਗੇ। ੧੩ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ। ੧੪ ਭੂਤ ਕਾਲ ਗੁਜਰ ਗਏ ਸਮੇਂ ਵਿਚ। ੧੫ ਤੂੰ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਹੋਵਣਹਾਰ ਹੈਂ। ੧੬ ਚਾਹਵਾਨ, ਮੋਹਤ ਹੋ ਜਾਣਾ।

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੪	੧੨	੪	ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਜਿ ਤੁਧੁ ਅਰਾਧੇ, ਸੋ ਕਿਉ ਦੋਜਕਿ ਜਾਇ ॥੨॥ ਅਜਰਾਈਲੁ ਯਾਰੁ ਬੰਦੇ, ਜਿਸੁ ਤੇਰਾ ਆਧਾਰੁ ॥ ਗੁਨਹ ਉਸਕੇ ਸਗਲ [1]ਆਫੂ, ਤੇਰੇ ਜਨ ਦੇਖਹਿ ਦੀਦਾਰੁ ॥
	੧੪	੪	ਦੁਨੀਆ ਚੀਜ, [2]ਫਿਲਹਾਲ ਸਗਲੇ, ਸਚੁ ਸੁਖੁ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਨਾਨਕ ਬੂਝਿਆ, ਸਦਾ ਏਕ ਸੁ ਗਾਉ ॥
	੧੫	੫	[3]ਮੀਰਾਂ [4]ਦਾਨਾਂ, ਦਿਲ [5]ਸੋਚ ॥ ਮੁਹਬਤੇ ਮਨਿ ਤਨਿ ਬਸੈ, ਸਚੁ ਸਾਹ ਬੰਦੀ [6]ਮੋਚ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੀਦਨੇ ਦੀਦਾਰ ਸਾਹਿਬੁ, ਕਛੁ ਨਹੀ ਇਸ ਕਾ ਮੋਲੁ ॥ ਪਾਕ ਪਰਵਦਗਾਰ ਤੂ, ਖੁਦਿ ਖਸਮੁ ਵਡਾ ਅਤੋਲੁ॥੧॥ ਦਸ੍ਤਗੀਰੀ ਦੇਹਿ [7]ਦਿਲਾਵਰ, ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ ਏਕ ॥ ਕਰਤਾਰ, ਕੁਦਰਤਿ ਕਰਣ ਖਾਲਕ, ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ॥
੭੨੫	੧	੧	[8]ਰਾਇਸਾ ਪਿਆਰੇ ਕਾ ਰਾਇਸਾ, ਜਿਤੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ॥

੧ ਮੁਆਫ। ੨ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ। ੩ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ੪ ਗਿਆਤਾ। ੫ ਵੀਚਾਰ। ੬ ਛਡੌਣਾਂ। ੭ ਬਹਾਦਰ। ੮ ਉਚਾਰਨਾਂ ਕਰਾਂ।

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੫	੨	੧	ਜਿਨਿ ਰੰਗਿ ਕੰਤੁ ਨ ਰਾਵਿਆ, ਸਾ ਪਛੋ ਰੇ ਤਾਣੀ ॥
	੩	੧	ਕੰਤੁ ਲੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਮੈ ਤੇ [1]ਵਧਵੀ ਏਹ ॥
	੧੧	੨	ਆਇ ਮਿਲੁ ਗੁਰ ਸਿਖ ਆਇ ਮਿਲੁ, ਤੂ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ॥
੭੨੭	੭	੧	[2]ਟੂਕੁ [3]ਦਮੁ [4]ਕਰਾਰੀ, ਜਉ ਕਰਹੁ, ਹਾਜਿਰ ਹਜੂਰਿ ਖੁਦਾਇ ॥
	੮	੧	ਬੰਦੇ ਖੋਜੁ ਦਿਲ ਹਰ-ਰੋਜ,ਨਾ ਫਿਰੁ [5]ਪਰੇਸਾਨੀ ਮਾਹਿ॥ ਇਹ ਜੁ ਦੁਨੀਆ [6]ਸਿਹਰੁ ਮੇਲਾ, ਦਸਤਗੀਰੀ ਨਾਹਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ [7]ਦਰੋਗੁ ਪੜਿ ਪੜਿ ਖੁਸੀ ਹੋਇ, ਬੇ-ਖਬਰ ਬਾਦੁ [8]ਬਕਾਹਿ ॥ ਹਕੁ ਸਚੁ [9]ਖਾਲਕੁ, ਖਲਕ [10]ਮਿਆਨੇ, ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਹਿ ॥੨॥ [11]ਅਸਮਾਨ ਮ੍ਹਿਾਨੇ ਲਹੰਗ ਦਰੀਆ, [12]ਗੁਸਲ [13]ਕਰਦਨ [14]ਬੂਦ ॥ ੨. ਕਰਦ ਨ ॥ (ਮ੍ਹਿਾਨੇ ਨੂੰ ਮਿਆਨੇ ਪੜ੍ਹੋ)

---

੧ ਵਧੀਕ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀ । ੨ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ । ੩ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ। ੪ ਰੋਕਣਾ । ੫ ਹੈਰਾਨਗੀ । ੬ ਜਾਦੂਗਰ ਦੇ ਇਕੱਠ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੭ ਝੂਠ । ੮ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ । ੯ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ । ੧੦ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਚ । ੧੧ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਲਹੰਗ=ਲਖ ਕਰਕੇ ਦਰਿਆ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ।੧੨ ਇਸ਼ਨਾਨ । ੧੩ ਕਰਨਾਂ ਸੀ । ੧੪ ਪਰ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ।

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੭	੧੧	੧	ਕਰਿ 'ਫਕਰੁ' [1]ਦਾਇਮ, ਲਾਇ [2]ਚਸਮੇ, ਜਹ ਤਹਾ [3]ਮਉਜੂਦੁ ॥ (ਫੱਕਰ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੨	੨	ਮੈ ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਟੇਕ, ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ [4]ਖੁੰਦਕਾਰਾ ॥
	੧੩	੨	ਦਰੀਆਉ ਤੂ [5]ਦਿਹੰਦ ਤੂ, [6]ਬਿਸੀਆਰ ਤੂ ਧਨੀ ॥
	੧੬	੩	ਨੀਕੀ ਤੇਰੀ [7]ਬਿਗਾਰੀ, [8]ਆਲੇ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥
	੧੭	੩	[9]'ਕੂਜਾ [10]ਆਮਦ, ਕੂਜਾ [11]ਰਫਤੀ, ਕੂਜਾ [12]'ਮੇ-ਰਵੀ' ॥
	੧੮	੩	ਚੰਦੀਂ ਹਜਾਰ [13]ਆਲਮ, ਏਕ [14]ਲਖਾਨਾ ॥ [15]ਹਮ [16]ਚਿਨੀ ਪਾਤਿਸਾਹ, [17]ਸਾਂਵਲੇ ਬਰਨਾਂ ॥ [18]ਅਸਪਤਿ [19]ਗਜਪਤਿ, ਨਰਹ [20]ਨਰਿੰਦ ॥

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੮	੬	੧	ਇਹੁ ਮਨੁ [21]ਈਟੀ, ਹਾਥਿ ਕਰਹੁ ਫੁਨਿ, ਨੇਤ੍ਰਉ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ॥
	੧੩	੨	ਸੇਵਾ ਕਰੇ, ਸੁ ਚਾਕਰੁ ਹੋਇ ॥

---

੧ ਹਮੇਸ਼ਾਂ। ੨ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਚਸ਼ਮੇਂ, ਐਨਕਾਂ। ੩ ਪ੍ਰਤੱਖ। ੪ ਸੱਤਾਂ ਵਲੈਤਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਧੋਬੀ ਦੇ ਪਟੜੇ ਦਾ ਆਸਰਾ, ਕਿੱਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੫ ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ। ੬ ਵਡਾ। ੭ ਵਗਾਰ। ੮ ਚੰਗਾ ਸੋਹਣਾ। ੯ ਕਿਥੋਂ। ੧੦ ਆਏ ਹੋ। ੧੧ ਗਏ ਸੀ। ੧੨ ਜਾਓਗੇ। ੧੩ ਸੰਸਾਰ। ੧੪ ਲਖਿਆ ਹੈ। ੧੫ ਤਮਾਮ। ੧੬ ਐਸੇ। ੧੭ ਸਿਆਮ ਰੰਗ ਵਾਲਾ। ੧੮ ਸੂਰਜ। ੧੯ ਇੰਦ੍ਰ। ੨੦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿਕ। ੨੧ ਗੁੱਲੀਆਂ, ਢੀਟੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੯	੨	੩	ਉਜਲੁ [1]ਕੈਹਾ ਚਿਲਕਣਾ, [2]ਘੋਟਿਮ ਕਾਲੜੀ [3]ਮਸੁ ॥
	੫	੩	ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰੀਰੁ ਮੈ, [4]'ਮੈ ਜਨ' ਦੇਖਿ ਭੁਲੰਨਿ ॥
			੨. ਮੈਜਨ ਦੇਖਿ ਭੁਲੰਨਿ ॥
	੯	੪	ਤੇਰਾ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਮੰਜੀਠੜਾ, [5]ਰਤਾ ਮੇਰਾ ਚੋਲਾ, ਸਦ ਰੰਗ [6]ਢੋਲਾ ॥
	੧੨	੪	ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਫਲੁ ਪਾਇਆ, ਸਹ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੋਲਾ ॥
	੧੭	੫	ਦਰਿ [7]ਦਰਵਾਣੀ ਨਾਹਿ, ਮੂਲੇ ਪੁਛ ਤਿਸੁ ॥
			ਘਲੇ ਆਣੇ ਆਪਿ, ਜਿਸੁ ਨਾਹੀ ਦੂਜਾ ਮਤੇ ਕੋਇ ॥
			ਢਾਹਿ ਉਸਾਰੇ ਸਾਜਿ, ਜਾਣੈ ਸਭ ਸੋਇ ॥
੭੩੦	੬	੭	ਅਗੈ ਪੁਛ ਨ ਹੋਵਈ, ਜੇ ਸਣੁ ਨੀਸਾਣੈ ਜਾਇ ॥
੭੩੧	੬	੧	ਮਨਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਰਾਧਿਆ, ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਕੇ ॥
			(ਨੋਟ–ਗੁਰਕੇ, ਤਿਸਕੇ ਅਤੇ ਰਸਕੇ, ਇਹ ਕੱਕੇ ਇਕੱਠੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜੁਦੇ ਹਨ ।)
	੧੦	੧	ਹਮਰੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ, ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ, ਹਮ ਵੇਚਿਓ ਸਿਰੁ ਗੁਰ ਕੇ ॥
	੧੫	੨	ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਜਨ ਕਿਰਮ ਤੁਮਾਰੇ, ਸਰਣਾਗਤਿ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿਪਲਘਾ ॥

---

੧ ਕਾਂਸੀ। ੨ ਘਸੋਣੇ ਕਰਕੇ। ੩ ਕਾਲੀ ਸਿਆਹੀ ਪਾਪਾਂ ਦੀ। ੪ ਮੇਰੇ ਜੈਸੇ ਤੋਤੇ। ੫ ਮਨ ਰੂਪੀ ਚੋਲਾ। ੬ ਪਿਆਰਾ। ੭ ਡਿਉਢੀਦਾਰ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੩੧	੧੬	੨	ਤੁਮ ਸਮਰਥ ਪੁਰਖ, ਵਡੇ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਮੋਕਉ ਦੀਜੈ ਦਾਨੁ ਹਰਿ [1]ਨਿਮਘਾ ॥
੭੩੨	੨	੩	ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਇਓ, ਮਨਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ [2]ਸਹਲੰਙੁ ॥
੭੩੩	੬	੮	ਪੂਛਹੁ ਬਿਦਰ ਦਾਸੀ ਸੁਤੈ, ਕਿਸਨੁ ਉਤਰਿਆ ਘਰਿ ਜਿਸੁ ਜਾਇ ॥
	੧੩	੯	ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ਮਨ ਮੇਰੇ, ਮਨ ਧਿਆਇ ਹਰਿ, ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਸਭਿ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣ-ਹਾਰਾ ॥
	੧੭	੯	ਜਿਸੁ ਘਰਿ [3]ਵਿਰਤੀ ਸੋਈ ਜਾਣੈ, ਜਗਤ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪੂਛਿ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਚਹੁ ਪੀੜੀ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ, ਬਖੀਲੀ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ, ਹਰਿ ਸੇਵਕ-ਭਾਇ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥
੭੩੪	੨	੧੦	ਹਰਿ ਰਤਨੈ ਕਾ ਵਾਪਾਰੀਆ, ਹਰਿ ਰਤਨ ਧਨੁ ਵਿਹਾਝੇ, ਕਚੈ ਕੇ ਵਾਪਾਰੀਏ, [4]ਵਾ ਕਿ ਹਰਿ ਧਨੁ ਲਇਆ ਨ ਜਾਈ ॥ ਹਰਿ ਧਨੁ ਰਤਨੁ ਜਵੇਹਰੁ ਮਾਣਕੁ, ਹਰਿ ਧਨੈ ਨਾਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਵਤੈ, ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥

---

੧ ਨਿਮਖ ਮਾਤ੍ਰ । ੨ ਸਹ--ਸਾਥ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਲੰਙ ਪੈ ਜਾਣ ਵਾਂਙੂ ਦਿਲ ਛੱਡ ਜਾਣਾ । ੩ ਵਰਤਾਰਾ । ੪ ਓਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸੋਂ ਵਾ ਬਚਨਾਂ ਕਰਕੇ ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੩੪	੪	੧੦	ਹਰਿ ਧਨੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਵਤੈ ਕਾ ਬੀਜਿਆ, ਭਗਤ ਖਾਇ ਖਰਚਿ ਰਹੇ ਨਿਖੁਟੈ ਨਾਹੀ ॥
	੫	੧੦	ਹਰਿ ਧਨੁ ਨਿਰਭਉ, ਸਦਾ ਸਦਾ ਅਸਥਿਰੁ ਹੈ ਸਾਚਾ, ਇਹੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਅਗਨੀ ਤਸਕਰੈ ਪਾਣੀਐ ਜਮਦੂਤੈ, ਕਿਸੈ ਕਾ ਗਵਾਇਆ ਨ ਜਾਈ ॥
	੮	੧੦	ਹਲਤੈ ਵਿਚਿ ਸਾਕਤ ਦੁਹੇਲੇ ਭਏ, ਹਥਹੁ ਛੁੜਕਿ ਗਇਆ, ਅਗੈ ਪਲਤਿ ਸਾਕਤੁ, ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਢੋਈ ਨ ਪਾਈ ॥
	੧੧	੧੧	ਜਿਸਨੋ ਹਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨੁ ਹੋਇ, ਸੋ ਹਰਿ ਗੁਣਾ ਰਵੈ, ਸੋ ਭਗਤੁ ਸੋ ਪਰਵਾਨੁ ॥
	੧੨	੧੧	ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਣ ਗਾਈਐ ਜੀਉ, ਲਾਇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਲਿ ਧਿਆਨੁ ॥
੭੩੫	੪	੧੨	[੧]ਬਕਰੀ [੨]ਸਿੰਘੁ ਇਕਤੈ ਥਾਇ ਰਾਖੇ, ਮਨ ਹਰਿ ਜਪਿ, ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਦੂਰਿ ਕੀਜੈ ॥
	੯	੧੩	ਸਭੁ ਮੋਹੁ ਮਾਇਆ ਸਰੀਰੁ ਹਰਿ ਕੀਆ, ਵਿਚਿ ਦੇਹੀ ਮਾਨੁਖ ਭਗਤਿ ਕਰਾਈ ॥
	੧੬	੧੪	ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾਦੇਉ, ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ ਰੋਗੀ, ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਕਾਰ ਕਮਾਈ ॥
੭੩੬	੧੧	੧	ਬੀਜੁ ਬੀਜਿ, ਦੇਖਿਓ ਬਹੁ ਪਰਕਾਰਾ ॥
੭੩੭	੧੪	੫	ਸੁਨਤ ਸਦੇਸਰੋ ਪ੍ਰਿਅ, ਗ੍ਰਿਹਿ ਸੇਜ ਵਿਛਾਈ ॥

੧ ਧਰਤੀ, ਕਾਠ ਜਿੰਦ। ੨ ਪਾਣੀ ਅੱਗ ਕਾਲ ਭਾਵ ਕ
ਤੇ ਜਿੰਦ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰਖਿਆ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੩੮	੨	੬	ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਸਾਰਿ ਸਮ੍ਹਾਲੀ, ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨ ਕੇ ਦਾਤਾਰੇ ॥ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਹਨ)
	੧੦	੭	ਕੂੜੇ ਮੂਰਖ ਕੀਹਾ, [1]ਠੀਸਾ॥ ੨. ਕੀ [2]ਹਾਠੀਸਾ ॥
	੧੨	੭	ਤੁਮ੍ ਸੁਖ ਦਾਤੇ, ਪੁਰਖ ਸੁਭਾਈ ॥
੭੩੯	੩	੯	ਪਾਹਣ ਨਾਵ, ਨ ਪਾਰ-ਗਿਰਾਮੀ ॥
	੫	੧੦	ਪਾਵ ਮਲੋਵਉ, ਸੰਗਿ ਨੈਨ [3]ਭਤੀਰੀ ॥ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ 'ਭਤੀਰੀ' ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਰਾਰੇ ਵਖਰੇ ਹਨ।)
	੬	੧੦	ਜਹਾ ਪਠਾਵਉ, ਜਾਉ ਤਤੀ ਰੀ ॥
	੧੭	੧੩	ਜਾ ਕੇ ਸਿਮਰਣਿ, ਮੁਖ ਉਜਲਾਰੇ ॥
੭੪੦	੯	੧੬	ਕਈ ਜੰਤ, [4]ਬਿਨਾਹਿ [5]ਉਪਾਰਾ ॥
	੧੬	੧੮	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ, ਮੋਹ 'ਤਜਾਰੀ' ॥
	੧੭	੧੮	ਦ੍ਰਿੜੁ ਨਾਮ ਦਾਨੁ, ਇਸਨਾਨੁ [6]'ਸੁਚਾਰੀ' ॥
੭੪੨	੫	੨੫	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਪਿ, ਪਹਿਰਿ [7]ਸਨਾਹ ॥ ਕੋਟਿ [8]ਆਵਧ, ਤਿਸੁ ਬੇਧਤ ਨਾਹਿ ॥
	੧੪	੨੭	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ, ਸਰਣਿ ਜਨ 'ਤਾਕੀ' ॥(ਤੱਕੀ ਉਚਾਰੋ)
੭੪੩	੧੬	੩੨	ਨਾਨਕ ਦੇਵਨਹਾਰ, ਸੁਜਾਨਾ ॥

---

੧ ਗੱਪਾਂ। ੨ ਹਠ। ੩ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਰੀਆਂ।
੪ ਨਾਸ। ੫ ਉਤਪਤੀ। ੬ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ, ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਹੋਣਾ।
੭ ਸੰਜੋਅ,ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁੜਤਾ। ੮ ਸ਼ਸਤ੍ਰ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੪੪	੩	੩੪	ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ, ਸਾਚੁ [1]ਸੁਆਉ ॥
੭੪੫	੨	੪੦	ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਛੋਹਾ, ਕਰਤ [2]ਕਸਾਈ ॥
			[3]ਨਿਰਦੇ ਜੰਤੁ, ਤਿਸੁ ਦਇਆ ਨ ਪਾਈ ॥
			ਅਨਿਕ ਜਨਮ [4]ਬੀਤੀਅਨ, ਭਰਮਾਈ ॥
			੨. ਬੀਤੀ [5]ਅਨ ਭਰਮਾਈ ॥
	੮	੪੧	ਪੀਸਨੁ ਪੀਸਿ ਓਢਿ ਕਾਮਰੀ, ਸੁਖੁ ਮਨੁ [6]'ਸੰਤੋਖਾਏ' ॥
	੧੧	੪੨	ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਤੁ ਪਰਾਨ ਧਨ, ਤਿਸ ਕਾ ਪਨਿਹਾਰਾ ॥
	੧੭	੪੩	ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਇਹੁ ਬਿਖਈ ਜੀਉ, ਦੇਹੁ ਅਪੁਨਾ ਨਾਉ ॥
੭੪੬	੨	੪੪	ਜਪਿ ਮਨ ਗੋਬਿੰਦ ਏਕੈ, ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਕੋ ਲੇਖੈ,
			ਸੰਤ ਲਾਗੁ ਮਨਹਿ ਛਾਡੁ,
			ਦੁਬਿਧਾ ਕੀ [7]ਕੁਰੀਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
			ਨਿਰਗੁਨ ਹਰੀਆ ॥ ਸਰਗੁਨ ਧਰੀਆ ॥
			ਅਨਿਕ ਕੋਠਰੀਆ ॥
			[8]ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ, ਭਿੰਨ ਭਿਨ ਕਰੀਆ ॥
			ਵਿਚਿ ਮਨ, [9]'ਕੋਟਵਰੀਆ' ॥
	੫	੪੪	[10]ਕਿਰਤਨਿ ਜੁਰੀਆ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਫਿਰੀਆ ॥
			ਪਰ ਕਉ [11]ਹਿਰੀਆ ॥ [12]ਬਿਖਨਾ ਘਿਰੀਆ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਲਾਭ। ੨ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੩ ਨਿਰਦਈ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੪ ਗੁਜਰ ਗਏ ਭਰਮਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ। ੫ ਦ੍ਵੈਤ ਵਿਚ। ੬ ਸੰਤੋਖ ਆਵਨ ਤੇ। ੭ ਡੰਡੀ। ੮ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਰੂਪ। ੯ ਕੋਤਵਾਲ। ੧੦ ਮਾਯਕੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ। ੧੧ ਪਰਾਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁਰੌਂਦੇ ਹਨ। ੧੨ ਮਾਇਆ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੪੬	੮	੪੫	ਪੇਖੈ ਖੁਸੀ, [1]ਭੋਗਨ ਹੀ ਹਾਰਾ ॥
			੨. [2]ਭੋਗ ਨਹੀ ਹਾਰਾ ॥
			ਸਭਿ ਰਸ ਲੈਤ, ਬਸਤ ਨਿਰਾਰਾ ॥
	੯	੪੫	ਬਰਨੁ ਚਿਹਨੁ ਨਾਹੀ, ਮੁਖੁ ਨ [3]ਮਾਸਾਰਾ ॥
	੧੨	੪੬	ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਹੀ, ਡਰਾਇਆ ॥ [4]ਕਰਰੋ, ਧ੍ਰਮਰਾਇਆ ॥
	੧੩	੪੬	ਪਾਵਕੁ [5]ਸਗਰਾਇਆ ॥ ਗਹੀ ਓਟ, ਸਾਧਾਇਆ ॥
੭੪੭	੧੯	੫੦	ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪੈ, ਉਧਰੈ ਸੋ ਕਲਿ ਮਹਿ,
			ਘਟਿ ਘਟਿ ਨਾਨਕ [6]ਮਾਝਾ ॥
੭੪੯	੯	੫੨	ਅੰਧ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢਿ ਲੀਏ ਤੁਮ੍,
			ਆਪਿ ਭਏ ਕਿਰਪਾਲਾ ॥
	੧੩	੫੩	ਜਬ ਕਛੁ ਨ ਸੀਓ ਤਬ ਕਿਆ ਕਰਤਾ,
			ਕਵਨ ਕਰਮ ਕਰਿ ਆਇਆ ॥
੭੫੦	੧੯	੧	ਜੈ ਭਾਵੈ ਪਿਆਰਾ, ਤੈ ਰਾਵੇ-ਸੀ ॥
੭੫੧	੧੦	੧	[7]ਅਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ਮਿਤੜਾ,
			ਖਾਕੁ ਰਲੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੫੨	੯	੪	ਤੂ ਦੇਖਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ, ਦਰਿ [8]ਬੀਨਾਈਐ ॥
			੨. [9]ਦਰਿਬੀ ਨਾਈਐ ॥
	੧੦	੪	ਇਹੁ ਕਿਥੈ ਘਰੁ [10]'ਅਉਤਾਕੁ', ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਈਐ ॥

੧ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਕੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਭੋਗ ਪੌਣ ਵਾਲਾ । ੨ ਪਦਾਰਥ ਦਾਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾਰਦਾ ਨਹੀਂ । ੩ ਦਾਹੜਾ ਵਾ ਮਾਸ । ੪ ਕਰੜਾ । ੫ ਸਮੁੰਦ੍ਰ । ੬ ਵਿਚ । ੭ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ । ੮ ਚੁਣਕੇ । ੯ ਢਲਦਾ ਹੈ ਨਾਮ ਤੇ ਵਾ ਕੜਛੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਜੋੜੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ੧੦ ਬੈਠਕਾਂ ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੫੨	੧੦	੪	ਦਿਹੁ ਦੀਵੀ ਅੰਧ ਘੋਰੁ, [1]ਘਬੁ [2]ਮੁਹਾਈਐ ॥ ਗਰਬਿ ਮੁਸੈ ਘਰੁ [3]ਚੋਰੁ, ਕਿਸੁ [4]'ਰੂਆਈਐ' ॥
	੧੧	੪	ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੀ ਆਗਿ, ਜੋਤਿ [5]ਦੀਪਾਈਐ ॥
੭੫੨	੧੮	੫	ਜਨਮਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਲਾਗੈ, ਮਰਣਾ ਆਇਕੈ ॥
੭੫੩	੧	੫	ਤੂੰ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਭ ਦੂਰਿ, ਜਾਣਹਿ ਸਭ 'ਤੂ ਹੈ' ॥
	੨	੫	ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖਿ ਹਦੂਰਿ, ਅੰਤਰਿ ਭੀ 'ਤੂ ਹੈ' ॥ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਤਿ ਦੇਇ ॥
੭੫੪	੧੨	੨	ਇਸੁ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਨਾਮੁ ਨਉ ਨਿਧਿ, ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ॥
੭੫੫	੧੦	੩	[6]ਗੁਣਕਾਰੀ ਗੁਣ [7]ਸੰਘਰੈ, ਅਵਰਾ ਉਪਦੇਸੇਨਿ ॥ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿ ਓਨਾ ਮਿਲਿ ਰਹੇ, ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਲਏਨਿ ॥
	੧੭	੩	ਸਪੈ ਦੁਧੁ ਪੀਆਈਐ, ਅੰਦਰਿ ਵਿਸੁ [8]ਨਿਕੋਰ ॥
੭੫੬	੬	੩	ਸਤਿਗੁਰ ਨੋ ਮਿਲੇ ਸਿ [9]ਭਾਇਰਾ, ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਲਗੰਨਿ ॥
	੭	੩	ਅਵਗਣ [10]ਵਿਕਣਿ [11]ਪਲ੍ਹਰਨਿ, ਗੁਣ ਕੀ ਸਾਝ ਕਰੰਨ੍ਹਿ ॥
	੧੪	੩	ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਭੀ ਮਿਲਨਿ, ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੰਨਿ ॥

---

੧ ਘਰ । ੨ ਲੁਟੀਂਦੇ ਹਨ । ੩ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਚੋਰ ਘਰ ਨੂੰ ਲੁਟਦਾ ਹੈ । ੪ ਕਿਸ ਅਗੇ ਫਰਿਆਦ ਕਰੀਏ । ੫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਹੈ । ੬ ਉਪਕਾਰੀ । ੭ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਦੇ ਹਨ । ੮ ਨਿਰੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ । ੯ ਭਾਈ । ੧੦ ਵੇਚਦੇ ਹਨ । ੧੧ ਪੱਲਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਫਿਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੫੬	੧੪	੩	ਅੰਤਰਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਹੈ, ਖਾਨਿ ਖਰਚਨਿ ਨ ਨਿਖੁਟਈ, ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਹਜਿ ਰਵੰਨਿ ॥
੭੫੭	੧	੪	ਸੇਵਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜਿਆ, ਸੇ ਹੰਸੁਲੇ ਨਾਮੁ ਲਹੰਨਿ ॥
	੧੩	੧	ਅਖੀ ਕਾਢਿ ਧਰੀ, ਚਰਣਾ ਤਲਿ, ਸਭ ਧਰਤੀ ਫਿਰਿ, [1]ਮਤ ਪਾਈ ॥
੭੫੮	੨	੧	ਤੂ ਆਪੇ ਗੁਰੁ, ਚੇਲਾ ਹੈ ਆਪੇ, ਗੁਰ [2]ਵਿਚੁ ਦੇ ਤੁਝਹਿ ਧਿਆਈ ॥
੭੫੯	੧੪	੧	ਬਸਇ ਕਰੋਧੁ, ਸਰੀਰਿ ਚੰਡਾਰਾ ॥
੭੬੦	੪	੨	ਸਾਧ ਸੰਗਿ, ਜਮਦੂਤ ਨ ਭੇਟਨ ॥
	੧੭	੩	ਆਦਰੁ ਦਿਤਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ, ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ [3]ਸਤਭਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੬੧	੪	੩	ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਤੂ ਸਰਬ ਮੈ, ਤੂ ਹੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਜੀਉ ॥
	੭	੪	ਜਿਨ੍ਹਾ ਨੇਹੁ [4]ਦੂਜਾਣੇ ਲਗਾ, ਝੂਰਿ ਮਰਹੁ ਸੇ [5]ਵਾਢੀਆ ॥
	੧੧	੪	ਪਾਵ [6]ਜੁਲਾਈ [7]ਪੰਧ ਤਉ, ਨੈਣੀ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਲਿ ॥
	੧੨	੪	ਕਿਤੀ ਲਖ ਕਰੋੜਿ ਪਿਰੀਏ, ਰੋਮ ਨ ਪੁਜਨਿ ਤੇਰਿਆ ॥
੭੬੨	੧	੨	ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਅਨੇਕ, ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮਤੇ ॥
	੩	੨	ਖੋਜਹਿ ਕੋਟਿ ਅਸੰਖ, ਬਹੁਤੁ ਅਨੰਤ ਕੇ ॥

---

੧ ਸਿਖਿਆ । ੨ ਵਿਚੋਲਗੀ । ੩ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ । ੪ ਦੂਜੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ । ੫ ਵਿਛੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ੬ ਚੱਲਾਂ । ੭ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੨	੭	੧	ਜਿਨੀ ਸਖੀ ਸਹੁ ਰਾਵਿਆ, ਸੇ [1]ਅੰਬੀ [2]ਛਾਵੜੀਏਹਿ ਜੀਉ ॥
	੯	੧	ਇਕਤੁ [3]ਟੋਲਿ ਨ [4]ਅੰਬੜਾ, ਹਉ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੈ ਤੇਰੈ ਜਾਉ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧	ਹਉ ਏਨੀ [5]ਟੋਲੀ ਭੁਲੀਅਸੁ, ਤਿਸੁ ਕੰਤ ਨ ਬੈਠੀ ਪਾਸਿ ਜੀਉ ॥
	੧੨	੧	ਸੁਤੀ ਸੁਤੀ [6]ਝਾਲੁ ਥੀਆ, ਭੁਲੀ [7]ਵਾਟੜੀਆਸੁ ਜੀਉ ॥ ਤੈ ਸਹ ਨਾਲਹੁ [8]ਮੁਤੀਅਸੁ, ਦੁਖਾਂ ਕੂੰ [9]ਧਰੀਆਸੁ ਜੀਉ ॥
	੧੫	੨	ਸੁਚਜੀ ॥ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਕੁਚੱਜੀ ਤੇ ਸੁਚੱਜੀ ਬੋਲੇ)
	੧੬	੨	ਭਾਣੈ [10]ਥਲ ਸਿਰਿ ਸਰੁ ਵਹੈ, ਕਮਲੁ ਫੁਲੈ [11]ਆਕਾਸਿ ਜੀਉ ॥
	੧੮	੨	ਭਾਣੈ ਸਹੁ [12]ਭੀਹਾਵਲਾ, ਹਉ ਆਵਣਿ ਜਾਣਿ ਮੁਈਆਸਿ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਅੰਬ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਹਨ।
੨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੂਪ ਠੰਢੀ ਛਾਂ ਹੈ। ੩ ਪਦਾਰਥ।
੪ ਪਹੁੰਚ ਸਕਾਂ। ੫ ਪਦਾਰਥ। ੬ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਸਵੇਰਾ। ੭ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਰਸਤਾ। ੮ ਛੁਟੜ ਹੋਕੇ। ੯ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।
੧੦ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਰ=ਦਰਿਆ ਵਹਿ ਤੁਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਸਰਧਾ ਹੀਨ ਖੁਸ਼ਕ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਗ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। ੧੧ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੰਕਾਰੀ ਰਿਦਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਕਵਲ ਖਿੜ ਔਂਦੇ ਹਨ। ੧੨ ਭੈ ਦਾਇਕ ਸੰਸਾਰ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੩	੩	੩	ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੈ-ਕੂੰ [1]ਡੇਵਸਾ, ਮੈ ਮਾਰਗੁ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੬੩	੧੦	੪	ਮੈਲੀ ਅਵਗਣਿ ਚਿਤਿ, ਬਿਨੁ ਗੁਰ, ਗੁਣ ਨ ਸਮਾਵਨੀ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੩	੪	ਨਾਨਕ 'ਬਾਲਤਣਿ' ਰਾਡੇਪਾ, ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਧਨ ਕੁਮਲਾਣੀ ॥ (ਬਾਲੱਤਣਿ ਪੜ੍ਹੋ) ਬਾਬਾ ਮੈ ਵਰੁ ਦੇਹਿ, ਮੈ ਹਰਿ ਵਰੁ ਭਾਵੈ, [2]'ਤਿਸ ਕੀ' ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੬	੪	ਹਰਿ ਕੀ [3]ਨਾਰਿ ਸੁ ਸਰਬ ਸੁਹਾਗਣਿ, [4]ਰਾਂਡ ਨ [5]ਮੈਲੈ ਵੇਸੇ ॥
	੧੭	੪	ਬਾਬਾ [6]ਲਗਨੁ [7]ਗਣਾਇ, ਹੰ ਭੀ [8]ਵੰਞਾ [9]ਸਾਹੁਰੈ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
੭੬੪	੧੮	੩	[10]ਘਰਿ ਆਪਨ-ੜੈ ਖੜੀ ਤਕਾ, ਮੈ ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੩	ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਭਈ [11]ਨਿਹਕੇਵਲ, ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਨਾਸਾ ॥
੭੬੫	੨	੩	ਹਰਿ ਮੋਹਿਅੜੀ ਸਾਚ ਸਬਦਿ, ਠਾਕੁਰ ਦੇਖਿ [12]ਰਹੰਸੀ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਦੇ ਦੇਵਾਂ। ੨ ਤਿਸ ਹਰੀ ਪਤੀ ਦੀ ਹਾਂ। ੩ ਭਗਤ। ੪ ਨਾਸਤਕ ਨਹੀ ਹੁੰਦੇ। ੫ ਪਾਪਾਂ ਕਰਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਦਾ ਮੈਲਾ ਵੇਸ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ। ੬ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਜੋਤਸ਼ ਦਾ ਲਗਨ। ੭ ਵੀਚਾਰੋ। ੮ ਜਾਵਾਂ। ੯ ਸਰੂਪ ਰੂਪੀ ਸਾਹੁਰਾ ਘਰ। ੧੦ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਿਚ। ੧੧ ਸੁਧ ਨਿਰਮਲ। ੧੨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੫	੮	੩	ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਜੋਗ ਸਜੋਗੀ, ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਲਿਵ ਲਾਈਐ ॥ ਪਿਰੁ [1]ਉਚੜੀਐ ਮਾੜੜੀਐ, ਤਿਹੁ ਲੋਆ ਸਿਰਤਾਜਾ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੪	[2]ਚੰਦੋ [3]ਦੀਪਾਇਆ ਦਾਨਿ ਹਰਿ ਕੈ, ਦੁਖੁ ਅੰਧੇਰਾ ਉਠਿ ਗਇਆ ॥ ਗੁਣ [4]ਜੰਞ ਲਾੜੇ ਨਾਲਿ ਸੋਹੈ, ਪਰਖਿ [5]ਮੋਹਣੀਐ ਲਇਆ ॥
	੧੬	੪	ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਾਜਨਾ, ਮੀਤਾ [6]ਅਵਰੀਤਾਂ ॥
	੧੯	੪	ਜਿਨ 'ਦਿਸਿਆਇਆ' ਹੋਹਿ ਰਲੀਆ, ਜੀਅ ਸੇਤੀ ਗਹਿ ਰਹਹਿ ॥
੭੬੬	੬	੫	ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਆਵੈ ਸਾਚ ਭਾਵੈ, ਸਾਚ ਕੀ ਮਤਿ ਕਿਉ ਟਲੈ ॥
	੭	੫	ਇਸਨਾਨੁ ਦਾਨੁ ਸੁਗਿਆਨੁ [7]ਮਜਨੁ, ਆਪਿ [8]'ਅਛਲਿਓ' ਕਿਉ ਛਲੈ ॥ (ਅਛਲਿਓ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸਚਖੰਡ ਰੂਪੀ ਉਚੀ ਮਲ੍ਹੈਤ, ਹਵੇਲੀ । ੨ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ । ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਆ । ੪ ਸੁਭ ਗੁਣ ਰੂਪ ਜਾਂਞੀ ਹਨ । ੫ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਾਈਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ ਮੈਂਤਾਂ ਨੇ । ੬ ਹੋਰ ਰੀਤਾਂ ਵਿਛੁੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲਣ ਵਾਲੀਆਂ । ੭ ਪੁਰਬ । ੮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਏਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਛਲਿਆ ਨਹੀ ਜਾਂਦਾ ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੬	੧੨	੫	[1]ਆਇ ਗਇਆ, ਕੀ ਨ ਆਇਓ, ਕਿਉ ਆਵੈ ਜਾਤਾ ॥
	੧੩	੫	[2]ਪੰਚ-ਭੂ-[3]ਨਾਇਕੋ ਆਪਿ [4]ਸਿਰੰਦਾ, ਜਿਨਿ ਸਚ ਕਾ [5]ਪਿੰਡੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥
	੧੬	੫	ਕਰਮ ਸੁਕਰਮ ਕਰਾਏ ਆਪੇ, ਕੀਮਤਿ ਕਉਣ [6]ਅਭੇਵਏ ॥
੭੬੭	੨	੫	ਕਿਉ ਰਾਹਿ ਜਾਵੈ, ਮਹਲੁ ਪਾਵੈ, ਅੰਧ ਕੀਮਤਿ ਅੰਧਲੀ ॥
	੮	੫	ਸਬਦੇ ਪਤੀਜੈ [7]ਅੰਕੁ ਭੀਜੈ, ਸੁ ਮਹਲੁ [8]ਮਹਲਾ ਅੰਤਰੇ ॥
			ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩
੭੬੮	੧੪	੨	ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਬੈਰਾਗੀ ॥
੭੭੦	੪	੪	ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਵੇ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਆਪਣਾ, ਸਾਚੀ ਸੋਭਾ ਹੋਈ ॥
	੯	੪	ਸਾ-ਧਨ ਬਾਲੀ ਧੁਰਿ ਮੇਲੀ, ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਈ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੫	ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ, ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖੇ ਪਾਏ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਫੇਰ ਕੇਹੜਾ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀ ਆਇਆ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਆ ਗਏ, ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਉਂ ਜਾਵੇ ਭਾਵ ਨਹੀ ਜਾਂਦਾ। ੨ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦਾ। ੩ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੪ ਰਚਨ ਵਾਲਾ। ੫ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰੂਪੀ ਪਿੰਡ। ੬ ਭੇਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੭ ਹਿਰਦਾ। ੮ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਮਹਲ=ਸਰੂਪ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੧	੨	੫	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ, ਸਦ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਭਏ, ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਏ ਰਾਮ ॥
	੯	੬	ਸਦਾ ਹੋਵਹਿ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ਰਾਮ ॥
੭੭੨	੬	੭	ਹਰਿ ਹਰਿ ਏਕੋ, ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ, ਨਾਨਕ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੇ ॥
			ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੪
	੧੯	੧	ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲਾਇ, ਅਵਗਣ [1]'ਵਿਕਣਾ' ਗੁਣ ਰਵਾ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ (ਵਿੱਕਣਾ ਪਾਠ ਕਰੋ)
੭੭੩	੭	੧	ਮਨਮੁਖਿ ਵਿਛੁੜੀ ਦੂਰਿ, ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਏ ਬਲਿ ਗਈ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਅੰਤਰਿ ਮਮਤਾ ਕੂਰਿ, ਕੂੜੁ ਵਿਹਾਝੇ, ਕੂੜਿ ਲਈ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧	[2]ਪੰਡਿਤ [3]ਪਾਧੇ ਆਣਿ, [4]ਪਤੀ ਬਹਿ [5]ਵਾਚਾਈਆ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੪	੨	ਹਰਿ ਪਹਿਲੜੀ [6]ਲਾਵ, [7]ਪਰਵਿਰਤੀ [8]ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਵੇਚਣਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ੨ ਤੱਤ ਵੇਤੇ। ੩ ਮਨ ਰੂਪੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ। ੪ ਚਿਠੀ, ਬੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ੫ ਪੜ੍ਹਾਈ। ੬ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਤੇ ਭੂਮਕਾ, ਅਵਸਥਾ, ਲਗਨ, ਸਿਖਿਆ। ੭ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਣਾਂ। ੮ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਰਮ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੪	੧੨	੩	ਹਿਰਦੈ, ਰਸਨ ਰਸਾਏ ॥
੭੭੫	੩	੩	ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਮਿਲਿ ਆਏ, [1]ਅਪੂਰਬ ਜੰਞ ਬਣਾਈ ॥
	੭	੪	ਸਬਦ ਘਨੇਰੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ, ਤੂ ਕਰਤਾ ਸਭ ਥਾਈ ॥
	੯	੪	ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਰਵੈ ਰਵਿ ਰਹਿਆ, ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਰਾਮ ॥
੭੭੬	੨	੫	ਗੁਰੁ ਸੰਤ ਜਨੋ ਪਿਆਰਾ ਮੈ ਮਿਲਿਆ, ਮੇਰੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝਿ 'ਗਈਆਸੇ' ॥ ੨. ਗਈ ਆਸੇ ॥
	੫	੫	ਘਰਿ ਆਵਹੁ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨਿਆ, ਮਿਲੁ ਸਬਦਿ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਭ [2]ਨਾਹਾ ॥
	੮	੫	[3]ਅਨਤਾ ਧਨੁ ਧਰਿ ਦਬਿਆ, ਫਿਰਿ ਬਿਖੁ ਭਾਲਣ ਗਇਆ ॥
	੧੦	੫	ਮੈ ਅੰਤਰਿ ਵੇਦਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ, ਗੁਰ ਦੇਖਤ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥
	੧੧	੬	[4]ਮਾਰੇਹਿ ਸੁ ਵੇ ਜਨ ਹਉਮੈ [5]ਬਿਖਿਆ, ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਣ ਨ ਦਿਤੀਆ ॥
	੧੨	੬	ਦੇਹ ਕੰਚਨ ਵੇ [6]ਵੰਨੀਆ, ਇਨਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਵਿਗੁਤੀਆ ॥

੧ ਅਸਚਰਜ। ੨ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੩ ਅਨੰਤ ਧਨ। ੪ ਮਾਰਨਾਂ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ। ੫ ਮਾਇਆ ਨੂੰ। ੬ ਰੰਗ ਦੀ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੬	੧੨	੬	ਮੋਹੁ ਮਾਇਆ ਵੇ, ਸਭ ਕਾਲਖਾ, ਇਨਿ ਮਨਮੁਖਿ ਮੂੜਿ [1]ਸਜੁਤੀਆ ॥
	੧੪	੬	ਵਸਿ ਆਣਿਹੁ ਵੇ ਜਨ, ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ, ਮਨੁ [2]ਬਾਸੇ ਜਿਉ ਨਿਤ ਭਉਦਿਆ ॥
	੧੭	੬	ਸਾ ਧਨ ਆਸਾ ਚਿਤਿ ਕਰੇ, ਰਾਮ ਰਾਜਿਆ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਸੇਜੜੀਐ ਆਈ ॥
੭੭੭	੨	੬	ਗੁਰੁ ਤੁਠਾ ਜੀਉ ਰਾਮ ਰਾਜਿਆ, ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਮੇਲੇਈ ॥
			ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੧
	੪	੧	ਸੁਣਿ ਬਾਵਰੇ, ਨੇਹੁ ਕੂੜਾ ਲਾਇਓ, ਕੁਸੰਭ ਰੰਗਾਨਾ ॥ ਕੂੜੀ ਡੇਖਿ ਭੁਲੋ [3]ਅਢੁ ਲਹੈ ਨ ਮੁਲੋ, ਗੋਵਿਦ ਨਾਮੁ ਮਜੀਠਾ ॥
	੬	੧	ਮਿਥਿਆ ਮੋਹਿ ਮਗਨੁ [4]ਥੀ ਰਹਿਆ, ਝੂਠ ਸੰਗਿ ਲਪਟਾਨਾ ॥
	੧੪	੧	ਸੁਣਿ ਬਾਵਰੇ, ਥੀਉ ਰੇਣੁ, ਜਿਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਧਿਆਇਆ ॥ (ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਸੁਣ ਬਾਵਰੇ ਤੇ ਹਨ)
	੧੫	੧	ਓਹੁ ਧਨੁ ਭਾਗ [5]'ਸੁਧਾ' ਜਿਨਿ ਪ੍ਰਭੁ 'ਲਧਾ', ਹਮ ਤਿਸੁ ਪਹਿ ਆਪੁ ਵੇਚਾਇਆ ॥ ('ਸੁਧਾ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ । 'ਲੱਧਾ' ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਜੁੜਨਾਂ ਕੀਤਾ । ੨ ਛੋਟਾ ਬਾਜ । ੩ ਦਮੜੀ ਜਾਂ ਕੌਡੀ । ੪ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ । ੫ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੭	੧੬	੧	ਨਾਨਕ ਦੀਨ ਸਰਣਿ ਸੁਖ ਸਾਗਰ, ਰਾਖੁ ਲਾਜ ਅਪਨਾਇਆ ॥
੭੭੮	੫	੨	ਸੰਮ੍ਲਿਆ ਸਚੁ ਥਾਨੁ, ਮਾਨੁ 'ਮਹਤੁ' ਸਚੁ ਪਾਇਆ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ (ਮਹੱਤ ਬੋਲੋ)
	੬	੨	ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ, ਗਾਉ ਨਿਤ ਨਿਤ, ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਆਮੀਆ ॥
	੯	੨	ਉਪਜਿਆ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ, ਸਾਹੁਰੈ ਪੇਈਐ ਇਕੁ ਹਰਿ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
੭੭੯	੧	੩	ਭਾਇ ਭਗਤਿ, ਸੁਭਾਇ ਹਰਿ ਜਪਿ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਾ ॥
	੧੧	੪	ਤੁਮ ਵਡੇ ਵਡੇ, ਵਡ ਊਚੇ, ਹਉ ਇਤਨੀਕ [੧]ਲਹੁਰੀਆ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੪	ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰੁ ਸਰਬ ਸਮਾਣਾ, ਆਪਨ ਭਾਵਨ ਕਰੀਆ ॥
੭੮੦	੪	੫	ਤਾ ਕੀ ਸਰਣਿ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਏ, ਹੋਏ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣਾ ॥
੭੮੧	੧	੬	ਕਟੀਐ ਜਮ ਫਾਸੀ ਸਿਮਰਿ ਅਬਿਨਾਸੀ, ਸਗਲ ਮੰਗਲ ਸੁਗਿਆਨਾ ॥
	੪	੬	ਭਵ ਸਾਗਰ ਨਾਵ ਹਰਿ ਸੇਵਾ, ਜੋ ਚੜੈ ਤਿਸੁ ਤਾਰਗਿ ਰਾਮ ॥

੧ ਛੋਟਾ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੮੧	੬	੬	ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਏ ਸਗਲੇ, ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ [1]ਅਪਾਰਗਿ ॥
੭੮੨	੭	੭	ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਸੋਹਿਆ, ਮੀਤ ਸਾਜਨ ਸਰਸੇ, ਗੁਣ ਮੰਗਲ ਹਰਿ ਗਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੮	੮	ਦੂਖ ਨ ਭੂਖ ਨ, ਰੋਗੁ ਨ ਬਿਆਪੈ, ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸਰਣੀ ਪਾਏ ॥
	੧੦	੮	ਆਪਨੜਾ ਮਨੁ ਆਗੈ ਧਰਿਆ, ਸਰਬਸੁ ਠਾਕੁਰਿ ਦੀਨੇ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੮	ਜਪਿ ਏਕ ਪ੍ਰਭੂ ਅਨੇਕ ਰਵਿਆ, ਸਰਬ [2]ਮੰਡਲਿ [3]ਛਾਇਆ ॥
੭੮੩	੪	੯	[4]ਘਰ [5]ਮੰਦਰ [6]ਹਟਨਾਲੇ ਸੋਹੇ, ਜਿਸੁ ਵਿਚਿ ਨਾਮੁ ਨਿਵਾਸੀ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ [7]ਖਸਮਾਨਾ ਕੀਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੧੦	ਨਵ [8]ਨਿਧਿ [9]ਸਿਧਿ ਰਿਧਿ, ਦੀਨੇ ਕਰਤੇ, ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ਕਾਈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਪਾਰਾਵਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ । ੨ ਸਮੂਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ । ੩ ਪੂਰਿਆ ਹੈ । ੪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ, ਸਰੀਰ । ੫ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਤਹ ਕਰਨ । ੬ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਜਾਰ, ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪੀ । ੭ ਪੱਖ ।

੮ ਪਦਮ, ਮਹਾਂ ਪਦਮ, ਮਕਰ, ਕਛਪ, ਮੁਕੰਦ, ਕੁੰਦ, ਨੀਲ, ਸੰਖ, ਖਰਬ । ੯ ਅਣਿਮਾਂ, ਮਹਿਮਾ, ਲਘਮਾਂ, ਗਰਮਾਂ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਜ, ਬਸੀ ਕਰਨ, ਈਸਤਾ, ਅਨ-ਰੂਪਣੀ, ਦੂਰ ਸ੍ਰਵਣ, ਦੂਰ ਦਰਸ਼ਨ, ਮਨੋ-ਬੇਗ, ਕਾਮ ਰੂਪ, ਪਰ ਕਾਇਆ ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਸੁਛੰਦ ਮ੍ਰਿਤੂ, ਸੁਰ ਕ੍ਰੀੜਾ, ਸੰਕਲਪ ਸਿਧੀ, ਅਪ੍ਰਤਿਹਤ ਗਤ ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੮੫	੧	੧੧	ਮੈ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਜੀ, ਹਰਿ ਨਿਹਚਲੁ ਸੁ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ॥ ਸਭਿ [੧]ਅਧ੍ਰੁਵ ਡਿਠੇ ਜੀਉ, ਤਾ ਚਰਨ ਕਮਲ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥
			ਵਾਰ ਸੂਹੀ ਕੀ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ ਮਹਲਾ ੩
੭੮੫	੧੫	੨	[੨]ਸੂਹਬ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਜਾ ਮੰਨਿ ਲੈਹਿ ਸਚੁ ਨਾਉ ॥
੭੮੬	੧	੨	ਹੁਕਮੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੀਅਨੁ, ਬਹੁ [੩]ਭਿਤਿ ਸੰਸਾਰਾ ॥
	੫	੩	ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਲੋ ਲਾਲੁ ਹੈ, ਜਿਉ ਰੰਗਿ ਮਜੀਠ [੪]ਸ ਚੜਾਉ ॥ ੨. [੫]ਸਚੜਾਉ
	੧੫	੩	ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣੀ, ਜਿਸੁ ਅਵਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਭਰਤਾਰੁ ॥
	੧੬	੪	[੬]ਸੂਹਾ ਰੰਗੁ ਸੁਪਨੈ [੭]ਨਿਸੀ, ਬਿਨੁ ਤਾਗੇ ਗਲਿ ਹਾਰੁ ॥
੭੮੭	੮	੬	ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ, ਜੋ [੮]ਮੜਿਆ ਲਗਿ ਜਲੰਨਿ੍ ॥
	੧੮	੭	ਮਨ ਹਠਿ ਤਰਫ ਨ [੯]ਜਿਪਈ, ਜੇ ਬਹੁਤਾ ਘਾਲੇ ॥ [੧੦]ਤਰਫ ਜਿਣੈ [੧੧]ਸਤ ਭਾਉ ਦੇ, ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥

---

੧ ਚਲਾਇਮਾਨ। ੨ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪ ਸੂਹੀ। ੩ ਤਰਾਂ, ਚੋਗਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਵਾ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ੪ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੫ ਸਚਾ। ੬ ਕੱਚਾ, ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ, ਮਾਇਕੀ। ੭ ਰਾਤ। ੮ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨਾਲ। ੯ ਜਿਤ ਨਹੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ੧੦ ਕਾਮਾ-ਦਿਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਂ ਮਨ ਜਿਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਨਿਸਚਾ ਕਰਕੇ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੮	੩	੮	[1]ਜਿਨਾ ਭਉ ਤਿਨ ਨਾਹਿ ਭਉ, ਮੁਚੁ ਭਉ ਨਿ ਭਵਿਆਹ ॥ ੨. ਭਵਿ ਆਹ॥ ਨਾਨਕ ਏਹੁ [2]ਪਟੰਤਰਾ, ਤਿਤੁ ਦੀਬਾਣਿ ਗਇਆਹ ॥
	੭	੮	ਜਿਸੁ ਬੁਝਾਇਹਿ ਸੋ ਬੁਝਸੀ ਸਚਿਆ, ਕਿਆ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੀ ॥
	੧੬	੧੦	[3]ਸਾਗਰ ਲਹਰਿ [4]ਸਮੁੰਦ ਸਰ, [5]ਵੇਲਿ [6]ਵਰਸ [7]ਵਰਾਹੁ॥ ਆਪਿ [8]ਖੜੋਵਹਿ ਆਪਿ ਕਰਿ, ਆਪੀਣੈ [9]ਆਪਾਹੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਥਾਇ ਪਵੈ, [10]ਉਨਮਨਿ ਤਤੁ ਕਮਾਹੁ ॥ 'ਮਸਕਤਿ' ਲਹਹੁ ਮਜੂਰੀਆ, ਮੰਗਿ ਮੰਗਿ ਖਸਮ [11]ਦਰਾਹੁ ॥ (ਮਸੱਕਤਿ ਉਚਾਰਨਾ) ਨਾਨਕ ਪੁਰ ਦਰ 'ਵੇਪਰਵਾਹੁ', ਤਉ ਦਰਿ ਊਣਾ ਨਾਹਿ ਕੋ, ਸਚਾ ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ॥

---

੧ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈ ਹੈ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਦਾ ਭੈ ਨਹੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਭੈ ਤੋਂ ਨਿ=ਰਹਿਤ ਆਹ=ਹੈ, ਮੁਚ ਭਉ=ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭੈ ਹੋਵੇਗਾ। ੨ ਭੇਦ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹੇਗਾ। ੩ ਸੌ ਜੋਜਨ ਦਾ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਸਹਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਰੂਪੀ ਜਲ ਦੇ ਵਿਚ ਇਛਾ ਰੂਪ ਲਹਿਰ। ੪ ਲਖ ਜੋਜਨ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ। ੫ ਵੈਰਾਗ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪੀ ਕਨਾਰੇ। ੬ ਵਰਖਾ ਸਾਲ। ੭ ਸਾਲ=ਬੈਰਾਹ ਅਵਿਤਾਰ ਵਾ ਕੂੰਭ। ੮ ਇਸਥਿਤ ਹੁੰਦਾ। ੯ ਨਿਰਲੇਪ ਆਪੀਣੈ=ਆਪਣਾ ਆਪ ਰੂਪ। ੧੦ ਤੁਰੀਆ ਪਦ ਦਾ ਤੱਤ ਗਿਆਨ। ੧੧ ਦਰ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੮੯	੪	੧੧	ਪਉਦੀ ਜਾਇ [੧]ਪਰਾਲਿ, ਪਿਛੈ ਹਥੁ ਨ ਅੰਬੜੈ, ਤਿਤੁ [੨]ਨਿਵੰਧੈ ਤਾਲਿ ॥
	੫	੧੧	ਨਾਨਕ ਮਨ ਕੇ ਕੰਮ, [੩]ਫਿਟਿਆ ਗਣਤ ਨ ਆਵਹੀ ॥ ਕਿਤੀ ਲਹਾ [੪]ਸਹੰਮ, ਜਾ ਬਖਸੇ ਤਾ ਧਕਾ ਨਹੀ ॥
	੮	੧੨	ਨਾਨਕ [੫]ਬਦਰਾ ਮਾਲ ਕਾ, ਭੀਤਰਿ ਧਰਿਆ ਆਣਿ ॥
	੧੦	੧੨	ਬਾਹਰਿ ਧੋਤੀ ਤੂਮੜੀ, ਅੰਦਰਿ ਵਿਸੁ [੬]ਨਿਕੋਰ ॥ ਸਾਧ ਭਲੇ ਅਣ-ਨਾਤਿਆ, ਚੋਰ ਸਿ ਚੋਰਾ ਚੋਰ ॥
	੧੬	੧੩	ਰਾਤੀ ਹੋਵਨਿ ਕਾਲੀਆ, [੭]ਸੁਪੇਦਾ ਸੇ ਵੰਨ ॥ ਦਿਹੁ ਬਗਾ ਤਪੈ ਘਣਾ, ਕਾਲਿਆ ਕਾਲੇ ਵੰਨ ॥
੭੯੦	੧	੧੪	ਚੋਰਾ ਜਾਰਾ [੮]ਰੰਡੀਆ, [੯]ਕੁਟਣੀਆ [੧੦]ਦੀਬਾਣੁ ॥ [੧੧]ਵੇ-ਦੀਨਾ ਕੀ ਦੋਸਤੀ, ਵੇ-ਦੀਨਾ ਕਾ ਖਾਣੁ ॥
	੩	੧੪	ਗਦਹੁ ਚੰਦਨਿ [੧੨]ਖਉਲੀਐ, ਭੀ ਸਾਹੂ ਸਿਉ ਪਾਣੁ ॥
	੪	੧੪	[੧੩]ਬਾਂਗਾ [੧੪]ਬੁਰਗੂ [੧੫]ਸਿੰਙੀਆ, ਨਾਲੇ ਮਿਲੀ [੧੬]ਕਲਾਣ ॥
	੮	੧੫	ਮਹਲਾ ੧ ॥(ਇਥੇ ਮਹਲੇ ਨਾਲ ਸਲੋਕ ਅਖਰ ਨਹੀ ਹਨ ਕੇਵਲ ਮਹਲਾ ੧ ਹੀ ਹੈ।)

---

੧ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਮਿਟੀ ਦੀ ਗੱਭ। ੨ ਨੀਵੇਂ। ੩ ਫਿਟਕਾਰ ਜੋਗ। ੪ ਦੁਖ। ੫ ਦਸ ਹਜਾਰ ਦਾ ਥੈਲਾ, ਸੰਦੂਕ। ੬ ਨਿਰੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ੭ ਚਿਟਿਆਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵੰਨ=ਰੰਗ ਚਿਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ੮ ਵੇਸਵਾ। ੯ ਫਫੇ ਕੁਟਣੀਆਂ। ੧੦ ਕਚੈਹਰੀਆਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ੧੧ ਬੇ ਧਰਮੇ। ੧੨ ਘਸਾਕੇ ਲਾਈਏ। ੧੩ ਬਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂ। ੧੪ ਸੰਖ=ਖੇਖਰ ਵਜੋਣ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਣ। ੧੫ ਸਿੰਙੀ ਵਜੋਣ ਵਾਲੇ ਜੋਗੀ। ੧੬ ਕਲਿਆਣ ਗੌਣ ਵਾਲੇ ਮਰਾਸੀ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੦	੮	੧੫	ਸਤਿਗੁਰ ਭੀਖਿਆ ਦੇਹਿ ਮੈ, ਤੂੰ ਸੰਮ੍ਰਥੁ ਦਾਤਾਰੁ ॥
	੯	੧੫	ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਪਰ-ਜਾਲੀਐ, ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਆਧਾਰੁ ॥
	੧੩	੧੫	ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ੍ ਕਉ, ਸਿਫਤਿ ਜਿਨਾ ਦੈ [1]ਵਾਤਿ ॥
	੧੪	੧੫	ਦਰਿ ਮੰਗਤੁ ਜਾਚੈ ਦਾਨੁ, ਹਰਿ ਦੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥
	੧੯	੧੬	ਢਾਢੀ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ, ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥
੭੯੧	੯	੧੯	ਕਾਇਆ ਕੂਮਲ ਫੁਲ ਗੁਣ, ਨਾਨਕ [2]ਗੁਪਸਿ [3]ਮਾਲ ॥
			ਏਨੀ ਫੁਲੀ [4]ਰਉ ਕਰੇ, ਅਵਰ ਕਿ ਚੁਣੀਅਹਿ ਡਾਲ ॥
	੧੦	੧੯	ਜਿਨ੍ ਕੇ ਕੰਤ [5]ਦਿਸਾਪੁਰੀ, ਸੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਫਿਰਹਿ ਜਲੰਤ ॥
	੧੩	੧੯	ਪਹਿਲ ਬਸੰਤੈ ਆਗਮਨਿ, ਪਹਿਲਾ ਮਉਲਿਓ ਸੋਇ ॥
੭੯੨	੧	੨੦	ਜਾਂ ਸੁਖੁ ਤਾ ਸਹੁ ਰਾਵਿਓ, ਦੁਖਿ ਭੀ ਸੰਮ੍ਾਲਿਓਇ ॥
			ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥
	੭	੧	[6]ਅਵਤਰਿ ਆਇ, ਕਹਾ ਤੁਮ ਕੀਨਾ ॥
	੮	੧	ਮਰਿ [7]ਜਇਬੇ ਕਉ, ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਹੁ ਅਭਾਗੇ ॥
	੯	੧	ਮਰਤੀ ਬਾਰ, [8]'ਇਕਸਰ' ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
			੨.ਇਕ ਸਰ ॥
			ਕੰਠ [9]ਗਹਨ, ਤਬ ਕਰਨ ਪੁਕਾਰਾ ॥

---

੧ ਮੁਖ ਵਿਚ। ੨ ਗੁੰਦਣਾਂ ਕਰੇ। ੩ ਮਾਲ਼ਾ। ੪ ਗਾਵਣਾਂ ਕਰੇ, ਉਚਾਰਨਾਂ ਕਰੇ। ੫ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਭਾਵ ਸਖਿਆਤਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੬ ਅਵਿਤਾਰ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਦਾ। ੭ ਮਰਕੇ ਜੋਹੜੇ ਪਦਾਰਥ ਤਿਆਗ ਜਾਣੇ ਹਨ। ੮ ਇਕ ਰਸ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ। ੯ ਪਕੜ੍ਹ ਲਿਆ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੨	੧੪	੧	[1]'ਅਮਲੁ' [2]ਸਿਰਾਨੋ, ਲੇਖਾ ਦੇਨਾ ॥ (ਅਮੱਲੁ ਨ ਕਹੋ)
	੧੫	੧	ਚਲਹੁ ਸਿਤਾਬ, [3]ਦੀਬਾਨਿ ਬੁਲਾਇਆ ॥
			ਚਲੁ [4]ਦਰਹਾਲੁ, [5]ਦੀਵਾਨਿ ਬੁਲਾਇਆ ॥
੭੯੩	੨	੪	ਜਰਾ ਹਾਕਦੀ ਸਭ ਮਤਿ ਥਾਕੀ,
			ਏਕ ਨ ਥਾਕਸਿ ਮਾਇਆ ॥
	੬	੪	ਜੋ ਜਨ ਜਾਨਿ ਭਜਹਿ [6]ਅਬਿਗਤ ਕਉ,
			ਤਿਨ ਕਾ ਕਛੂ ਨ ਨਾਸਾ ॥
	੯	੫	ਨਉ [7]ਡਾਡੀ [8]ਦਸ ਮੁੰਸਫ ਧਾਵਹਿ,
			ਰਈਅਤਿ ਬਸਨ ਨ ਦੇਹੀ ॥
			ਡੋਰੀ ਪੂਰੀ ਮਾਪਹਿ ਨਾਹੀ, ਬਹੁ [9]ਬਿਸਟਾਲਾ ਲੇਹੀ ॥
	੧੧	੫	ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਾ ਦਫਤਰੁ ਸੋਧਿਆ,
			ਬਾਕੀ [10]ਰਿਜਮ ਨ ਕਾਈ ॥
			ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੬	੧	ਪੁਰ [11]ਸਲਾਤ ਕਾ, ਪੰਥੁ ਦੁਹੇਲਾ ॥
੭੯੪	੨	੨	ਜਿਨਿ ਜੀਉ ਦੀਆ, ਸੁ ਰਿਜਕੁ [12]ਅੰਬਰਾਵੈ ॥
	੪	੨	ਚੇਤਸਿ ਨਾਹੀ, ਦੁਨੀਆ [13]ਫਨ ਖਾਨੇ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਰੂਪੀ ਕਰਮ। ੨ ਜਦੋਂ ਬਿਤੀਤ ਹੋ ਗਿਆ। ੩ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੀ ਕਚੈਹਰੀ ਵਿਚ। ੪ ਸ਼ੀਘਰ ਜਾਂ ਜਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੈ ੫ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੬ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੭ ਨੌ ਗੋਲਕਾਂ ਮਿਣਤੀ ਜ਼ਰੀਬ ਵਾਲੇ ੮ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੇ ਰੂਪ ਮੁੰਸਫ। ੯ ਵੱਢੀ। ੧੦ ਰੱਤੀ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ। ੧੧ ਸੱਲ, ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਖਾਂ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪੁਲ ਹੈ ਓਸਦਾ ਪੰਥ=ਰਸਤਾ ਬੜਾ ਦੁਖ,ਦਾਇਕ ਹੈ। ੧੨ ਅਪੜੌਂਦਾ ਹੈ। ੧੩ ਫਨਾਹ ਦਾ ਖਾਨੇ=ਮੁਕਾਮ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੪	੬	੨	ਘਰ ਕੀ ਨਾਰਿ, [1]ਉਰਹਿ ਤਨ ਲਾਗੀ ॥
			ਬਾਣੀ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕੀ
	੧੫	੧	[2]ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ, ਬਹੁਤੁ [3]ਪਿਈਣੀ ॥
	੧੭	੧	ਇਕ ਆਪੀਨੑੈ [4]ਪਤਲੀ, ਸਹ ਕੇਰੇ ਬੋਲਾ ॥ ੨. ਪਤਲੀ ॥
	੧੮	੧	ਕਹੈ ਫਰੀਦੁ ਸਹੇਲੀਹੋ, ਸਹੁ [5]ਅਲਾਏਸੀ ॥ ਹੰਸੁ ਚਲਸੀ [6]ਡੁੰਮਣਾ, ਅਹਿ ਤਨੁ ਢੇਰੀ ਥੀਸੀ ॥

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੫	੮	੧	ਏਤੇ [7]'ਕੂਕਰ' ਹਉ ਬੇਗਾਨਾ, ਭਉਕਾ ਇਸੁ ਤਨ ਤਾਈ ॥ ੨. ਏਤੇ ਕੂ [8]ਕਰਹਉ ਬੇਗਾਨਾ ॥ ੩. ਏਤੇ [9]ਕੂਕ ਰਹਉ ॥
੭੯੬	੨	੩	ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ, [10]ਧਰਕਟੀ ਨਾਰਿ ॥
	੩	੩	[11]ਬਾਪੁ ਦਿਸੈ, [12]ਵੇ-ਜਾਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

---

੧ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ। ੨ ਖੰਡੇ ਨਾਲੋਂ। ੩ ਬਰੀਕ। ੪ ਪਤ ਨੂੰ ਲੈਣਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੫ ਕਹੇਗਾ। ੬ ਦੁਖੀ ਹੋਕੇ ਜਾਂ ਉਦਾਸ ਹੋਕੇ। ੭ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਕੁਤੇ। ੮ ਇਤਨੇ ਕੁ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਗੌਣ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ੯ ਇਤਨੇ ਕੂਕਦੇ ਹਨ ਬਿਆਸ ਆਦਿ ਮੈ ਬਿਨਾਂ ਗੌਣ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਏਸ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੀ ਭੈ ਹੈ। ੧੦ ਧੂੈਲ,ਛੁਟੜ,ਹੁੰਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਰ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ੧੧ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਜਿਸਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਓਹੁ ਨੀਵੀ ਜਾਤ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਨਿਥਾਵਾਂ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੬	੪	੩	ਸਬਦਿ ਮੁਏ, ਮਨੁ, ਮਨ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ॥
	੮	੪	ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਜੀਅਰਾ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਖਿਨੁ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩ ॥
	੧੬	੧	ਜਗ ਜੀਵਨ ਦਾਤਾ, ਜਨ ਸੇਵਕ ਤੇਰੇ, ਤਿਨ ਕੇ ਤੈ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ ॥
੭੯੭	੫	੨	ਤਾ ਕੋ ਜਾਣੈ, ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਇ ॥
	੧੨	੩	ਜਬ ਅਪੁਨੀ ਜੋਤਿ ਖਿੰਚਹਿ ਤੂ ਸੁਆਮੀ, ਤਬ ਕੋਈ ਕਰਉ ਦਿਖਾ ਵਖਿਆਨਾ ॥
	੧੭	੪	ਚਹੁ ਜੁਗਾ ਕਾ ਹੁਣਿ ਨਿਬੇੜਾ, ਨਰ [1]ਮਨੁਖਾ ਨੋ ਏਕੁ ਨਿਧਾਨਾ ॥ (ਮਨੁੱਖਾ ਨਾ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੪	ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨ੍ਹੀ, ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਜਗਿ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਨਾ ॥
੭੯੮	੧	੪	ਕਹਤ ਸੁਣਤ ਸਭੇ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ, ਮਾਨਤ ਪਾਹਿ ਨਿਧਾਨਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪ ॥
੭੯੯	੧੩	੩	ਮੇਰੇ ਮਨ ਜਪਿ, [2]ਨਰਹਰ ਨਾਮੁ, [3]ਨਰਹਰਾ ॥
੮੦੦	੧੦	੫	ਮਤਿ ਸੁਮਤਿ ਤੇਰੈ ਵਸਿ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਜੰਤ ਤੂ ਪੁਰਖੁ ਜੰਤੈਨੀ ॥

---

੧ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ,ਏਹ ਮਰਹੱਟੀ ਬੋਲੀ ਹੈ । ੨ ਨਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿਕ ਨਾਮਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ । ੩ ਜੋ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇ ਭਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ ॥
੮੦੧	੧੨	੧	ਨਿਰਮੋਲਕੁ ਹੀਰਾ, ਮਿਲੈ ਨ ਉਪਾਇਆ ॥
੮੦੩	੫	੫	ਤਹ ਦੂਖ ਨ ਭੂਖ, ਨ ਰੋਗੁ ਬਿਆਪੈ, ਚਰਨ ਕਮਲ ਲਿਵ ਲਾਈਐ ॥
	੮	੫	ਨਾਨਕ ਅਚਰਜੁ ਅਚਰਜ ਸਿਉ ਮਿਲਿਆ, ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਏ ॥ (ਅ-ਚਰਜ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੬	ਐਸੋ ਗਿਆਨੁ, 'ਬਿਰਲੋ-ਈ' ਪਾਏ ॥
	੧੫	੭	ਆਪਿ ਉਪਾਵਨ, ਆਪਿ [1]ਸ-ਧਰਨਾ ॥
	੧੬	੭	ਆਪਨ [2]ਬਿਭਉ, ਆਪ ਹੀ [3]ਜਰਨਾ ॥
੮੦੪	੪	੯	ਕਵਨ ਸੁਮਤਿ, ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨਾ ॥
	੯	੧੦	ਤ੍ਰਿਖਾ ਭੂਖ, ਬਹੁ [4]ਤਪਤਿ ਵਿਆਪਿਆ ॥
	੧੩	੧੧	ਅਵਰਿ ਕਰਮ, ਸਭਿ ਲੋਕਾਚਾਰ ॥
	੧੬	੧੨	ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ, ਪੂਰਨ [5]ਆਸੀਨਾ ॥
੮੦੫	੭	੧੪	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ, ਪ੍ਰਭ ਬਿਰਦੁ, ਬੇਦਿ ਲੇਖਿਆ ॥
੮੦੬	੪	੧੮	[6]ਮਿਰਤਕ ਫਾਸ, ਗਲੈ ਸਿਰਿ ਪੈਰੇ ॥
	੧੫	੨੨	ਦਿਨੁ ਦਿਨੁ ਛਿਜਤ, ਬਿਕਾਰ ਕਰਤ ਅਉਧ, [7]ਫਾਹੀ ਫਾਥਾ ਜਮ ਕੇ ਜਾਲ ॥
੮੦੭	੧੧	੨੭	ਜੋ ਜੋ ਨਿੰਦ ਕਰੈ, ਇਨ [8]ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੀ, ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਹੀ ਮਾਰੈ ਕਰਤਾਰ ॥

੧ ਸਹਿਤ ਆਸਰੇ। ੨ ਬਿਭੂਤੀ ਮਾਇਆ। ੩ ਆਪ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਸਹਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੪ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਵਿਚ। ੫ ਇਸਥਿਤੀ। ੬ ਮੌਤ ਦੀ ਫਾਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ। ੭ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਫਾਹੀ। ੮ ਗ੍ਰਿਸਤੀਆਂ ਦੀ ਵਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੦੭	੧੪	੨੮	ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਤੇਰੀ [1]ਮੰਡਲੀ, ਤੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਆਰੋਗ ॥
੮੦੮	੬	੩੧	ਸੁਨਿ ਮੇਰੀ [2]ਮਨਸਾ ਮਨੈ ਮਾਹਿ, ਸਤਿ ਦੇਖੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥
	੮	੩੧	ਕਹਾ ਸੁ ਭਾਈ ਮੀਤ ਹੈ, ਦੇਖੁ ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥
	੧੨	੩੨	ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਅਤਿ ਘਨੀ, ਇਹੁ ਜੀਉ [3]ਹੋਮਾਗਉ ॥
	੧੫	੩੨	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ, ਤਨੁ ਮਨੁ 'ਸੀਤ' ਲਾਗਉ ॥
੮੦੯	੨	੩੪	ਰਾਖਹੁ ਅਪਨੀ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ, ਮੋਹਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੇ ॥
	੪	੩੪	ਦਾਸੀ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਤਿਆਗਿ, ਏ ਕਰਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਮ ਅਵਗਨ ਕਰਹ ਅਸੰਖ ਨੀਤਿ, ਤੁਮ੍ ਨਿਰਗੁਨ ਦਾਤਾਰੇ ॥
	੫	੩੪	ਤੁਮ ਦੇਵਹੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਦਇਆ ਧਾਰਿ, ਹਮ ਅਕਿਰਤ-ਘਨਾਰੇ ॥
	੬	੩੪	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਦਇਆਲ ਗੁਰ, ਲੇਹੁ ਮੁਗਧ ਉਧਾਰੇ ॥
	੧੦	੩੫	ਜੋ ਤੁਮ੍ ਕਰਹੁ ਸੋਈ ਭਲਾ, [4]ਮਨਿ ਲੇਤਾ ਮੁਕਤਾ ॥

---

੧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ । ੨ ਸਿਖਿਆ । ੩ ਹਵਨ ਕਰੀਏ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ । ੪ ਜੋ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੦੯	੧੭	੩੭	[1]ਪਿੰਗੁਲ [2]ਪਰਬਤ ਪਾਰਿ ਪਰੇ, [3]ਖਲ [4]ਚਤੁਰ ਬਕੀਤਾ
੮੧੦	੨	੩੭	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਮੁਹਿ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ,
			ਨਾਨਕ ਦਰ [5]ਸਰੀਤਾ ॥ ੨. ਦਰਸ ਰੀਤਾ ॥
	੩	੩੮	ਅਹੰਬੁਧਿ ਪਰ ਬਾਦ ਨੀਤ, ਲੋਭ ਰਸਨਾ ਸਾਦਿ ॥
	੫	੩੮	ਰੂਪ ਧੂਪ ਸੋਗੰਧਤ ਕਾਪਰ ਭੋਗਾਦਿ ॥ ਅਹੰ-ਬੁਧਿ
			ਮਿਲਤ ਸੰਗਿ [6]ਪਾਪਿਸਟ ਤਨ, ਹੋਏ ਦੁਰਗਾਦਿ॥
			ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਮਾਨੁਖੁ ਭਇਆ,
			ਖਿਨ ਭੰਗਨ ਦੇਹਾਦਿ ॥
	੧੩	੪੦	ਬਿਨੁ ਸਾਧੂ ਜੋ ਜੀਵਨਾ, ਤੇ [2]ਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ ॥੨. ਤੇਤੋ [1 ਤੇਤੋ]
	੧੬	੪੦	ਸਗਲ ਰੇਨ ਇਹੁ ਮਨੁ ਭਇਆ, ਬਿਨਸੀ ਅਪ ਧਾਰੀ॥
			ਨਿੰਦ [7]ਚਿੰਦ [8]ਪਰ ਦੂਖਨਾ, ਏ ਖਿਨ ਮਹਿ ਜਾਰੀ॥
	੧੭	੪੦	ਤਨ ਮਨ ਸੀਤਲ ਭਏ ਅਬ, ਮੁਕਤੇ ਸੰਸਾਰੀ ॥
੮੧੧	੩	੪੧	ਬਿਨਉ ਕਰਉ ਕਰੁਣਾ-ਪਤੇ, ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ [ਕਰੁਣਾ ਪਤੇ]
	੧੮	੪੪	ਭਗਤ ਜਨਾ ਕਾ [9]ਲੂਗਰਾ, [10]ਓਢਿ ਨਗਨ ਨ ਹੋਈ॥
			ਸਾਕਤ ਸਿਰਪਾਉ ਰੇਸਮੀ, ਪਹਿਰਤ ਪਤਿ ਖੋਈ ॥
੮੧੨	੩	੪੫	ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ [11]ਰੇਣੁਕਾ, ਲੈ ਮਾਥੈ ਲਾਵਉ ॥

---

੧ ਸਾਧਨਾਂ ਰੂਪੀ ਚਰਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ।੨ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਿਆ । ੩ ਮੂਰਖ ਪ੍ਰੀਤ ਰੂਪੀ ਜਬਾਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੪ ਚਹੁੰ ਬੇਦਾਂ ਦਾ ਬਕਤਾ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਥਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚਤੁਰ ਬਕਤਾ ਬਣਾ ਦਿਤਾ।੫ ਗੋਲੇ ਵਾ ਦਰਸ ਰੀਤਾ= ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਏਹ ਰੀਤ।੬ ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਪ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਹੈ, ਪਾਪੀ। ੭ ਉਸਤਤ। ੮ ਪਰ ਦੋਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ। ੯ ਫਟੇ ਹੋਇ ਭੂਰੇ ਦਾ ਲੜ। ੧੦ ਪਹਿਰਨੇ ਕਰਕੇ। ੧੧ ਧੂੜੀ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੧੨	੧੦	੪੬	ਕਰਮ ਭੂਮਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਬੋਇ, [1]ਅਉਸਰੁ ਦੁਲਭਾਇਆ ॥
	੧੧	੪੬	ਮਤ ਭੂਲਹੁ ਮਾਨੁਖ ਜਨ, ਮਾਇਆ ਭਰਮਾਇਆ ॥
	੧੫	੪੭	ਜਿਨਿ ਅਨਿਕ ਏਕ ਬਹੁ ਰੰਗ ਕੀਏ, ਹੈ ਹੋਸੀ ਏਹ॥
	੧੬	੪੭	ਊਚੇ ਤੇ ਊਚਾ ਵਡਾ, ਸਭ ਸੰਗਿ [2]ਬਰਨੇਹ ॥
੮੧੩	੧੩	੫੧	ਜਲੁ ਢੋਵਉ ਇਹ ਸੀਸ ਕਰਿ, [3]ਕਰ ਪਗ [4]ਪਖਲਾਵਉ ॥
੮੧੪	੧	੫੨	ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਜੀਵੈ, ਦਾਸੁ ਤੁਮ੍, ਬਾਣੀ ਜਨ ਆਖੀ ॥
	੬	੫੩	ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਤਾ ਕੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥
	੯	੫੩	ਸੁਨਤ ਜਪਤ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਸੁ, ਤਾ ਕੀ ਦੂਰਿ ਬਲਾਈ ॥
੮੧੫	੧	੫੫	ਨੀਚੁ ਅਨਾਥੁ ਅਜਾਨੁ ਮੈ, ਨਿਰਗੁਨੁ ਗੁਣ ਹੀਨੁ ॥
	੪	੫੬	ਏਕਸੁ ਆਗੈ ਬੇਨਤੀ, ਰਵਿਆ ਸ੍ਰਬ ਥਾਇ ॥
	੧੩	੫੯	ਮਨ [5]ਖੁਟਹਰ ਤੇਰਾ ਨਹੀ ਬਿਸਾਸੁ, ਤੂ ਮਹਾ [6]ਉਦਮਾਦਾ ॥

---

੧ ਸਮਾਂ। ੨ ਕਥਨ ਕਰੀਦੇ ਹਨ। ੩ ਹਥਾਂ ਨਾਲ। ੪ ਧੋਣਾਂ ਕਰੋ। ੫ ਖੁਟਿਆਈ ਹਾਰੇ। ੬ ਹੰਕਾਰ ਉਦੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਲਾ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੧੫	੧੩	੫੮	[1]ਖਰ ਕਾ [2]ਪੈਖਰ ਤਉ [3]ਛੂਟੈ, ਜਉ ਊਪਰਿ ਲਾਦਾ ॥
	੧੬	੫੯	ਤਨੁ ਧਨੁ [4]ਸਰਬਸੁ ਆਪਣਾ, ਪ੍ਰਭ ਜਨ ਕਉ ਦੀਨ੍ਾ ॥
੮੧੬	੧	੫੯	ਧੰਨੁ ਸੁ ਥਾਨੁ ਬਸੰਤ ਧੰਨੁ, ਜਹ ਜਪੀਐ ਨਾਮੁ ॥
	੪	੬੦	ਸਦਾ ਸਿਮਰਿ ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ, ਸੀਤਲ [5]ਹੋਤਾਇਆ ॥ ੨. [6]ਹੋ ਤਾਇਆ ॥
	੫	੬੦	ਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਉਸਨ ਸੀਤ ਕਰਤਾ ਕਰੈ, ਘਾਮ ਤੇ ਕਾਢੈ ॥
	੧੨	੬੧	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਾ ਕਉ ਮਿਲੇ, ਧਨਿ ਧਨਿ ਤੇ ਈਸੁਰ ॥
੮੧੭	੪	੬੩	ਜਪਿ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨ ਸੁਖ, ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ॥
	੫	੬੪	ਰਾਮਚੰਦ ਕੀ [7]ਲਸਟਿਕਾ, ਜਿਨਿ ਮਾਰਿਆ ਰੋਗੁ ॥
	੧੧	੬੫	ਬਾਹ ਪਕੜਿ ਪ੍ਰਭਿ ਕਾਢਿਆ, ਕੀਨਾ ਅਪਨਇਆ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਮਨ ਤਨ ਸੁਖੀ, ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਇਆ ॥
	੧੨	੬੭	ਕਰੁ ਧਰਿ ਮਸਤਕਿ ਥਾਪਿਆ, ਨਾਮੁ ਦੀਨੋ ਦਾਨਿ ॥

---

੧ ਖੋਤੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਮਨ ਅਮੋੜ ਹੈ। ੨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਸਮਾਧ ਲਾਉਣੀ ਏਹ ਮਨ ਨੂੰ ਪੈਖੜ ਪੌਣਾ ਹੈ। ੩ ਉਪਰ ਲੱਦਣਾ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਜੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣੌਣਾ ਹੈ ਏਹ ਛੁਟ ਪੌਣੀ ਹੈ। ੪ ਸਰਬੰਸ। ੫ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਠੰਢਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੬ ਅਗਨੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ। ੭ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਲਾਠੀ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੧੭	੧੭	੬੭	ਰਾਮ ਰਾਜ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰਿ, ਕੀਨ੍ਹੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥
੮੧੮	੧	੬੮	ਤੰਤੁ ਮੰਤੁ ਨਹ ਜੋਹਈ, ਤਿਤੁ [1]ਚਾਖੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥
	੮	੭੦	ਕਥਾ ਕੀਰਤਨੁ ਰਾਗ ਨਾਦ ਧੁਨਿ, ਇਹੁ ਬਨਿਓ ਸੁਆਉ ॥
	੧੫	੭੨	ਨਾਨਕ ਭਗਤ ਆਨੰਦ-ਮੈ, ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਧੀਰ ॥
	੧੯	੭੪	ਨਿੰਦਕ ਮਿਰਤਕ ਹੋਇ ਗਏ, ਤੁਮ੍ ਹੋਹੁ ਨਿਚਿੰਦ ॥
੮੧੯	੮	੭੬	ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ, ਫਿਰਤੇ [2]ਪਹਨਾਮ ॥
	੧੨	੭੮	ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮੇ, ਜਿਨ ਬਿਸਰਿਆ ਜੀਵਨ ਕਾ ਦਾਤਾ ॥
੮੨੦	੬	੮੧	ਅਭਿਮਾਨੁ [3]ਖੋਇ [4]ਖੋਇ ਖੋਇ [5]ਖੋਈਹਉ, ਮੋਕਉ ਸਤਿਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ॥
	੧੫	੮੩	ਸੰਚਿ ਬਿਖਿਆ ਲੇ [6]ਗ੍ਰਾਹਜੁ ਕੀਨੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਮਨ ਤੇ ਡਾਰਨ ॥
	੧੮	੮੪	ਕਥਾ ਕੀਰਤਨੁ ਆਨੰਦ ਮੰਗਲ ਧੁਨਿ, ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਦਿਨਸੁ ਅਰੁ ਰਾਤਿ ॥
੮੨੧	੧੩	੮੭	ਊਚਨ ਊਚਾ [7]ਬੀਚੁ ਨ [8]ਖੀਚਾ, ਹਉ ਤੇਰਾ ਤੂ ਮੋਰਾ ॥

---

੧ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀ ਲਗਦੀ। ੨ ਛਿਪਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ੩ ਆਦਤ। ੪ ਚੰਗੀ ਸੁਭਾ ਨੂੰ ਖੋਇ=ਗਵਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੫ ਮੇਟਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੬ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲਈ। ੭ ਪੜਦਾ ਦ੍ਵੈਤ ਦਰਸ਼ਨ ਰੂਪੀ। ੮ ਖਿਚਿਆ ਨਹੀ ਭਾਵ ਤਾਣਿਆਂ ਨਹੀਂ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੧	੧੫	੮੭	[1]ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ [2]ਸੂਚਾ ਸੂਚੋ, [3]ਸੂਚਾ ਸੂਚੋ ਸੂਚਾ ॥ ਅੰਤ [4]ਨ ਅੰਤਾ, ਸਦਾ ਬੇਅੰਤਾ, ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਊਚੋ ਊਚਾ ॥
	੧੯	੮੮	ਐਸੇ ਗੜ ਮਹਿ [5]ਐਠਿ [6]ਹਠੀਲੋ, [7]ਫੂਲਿ ਫੂਲਿ ਕਿਆ ਪਾਵਤ ਹੇ ॥
੯੨੨	੫	੮੯	[8]ਰੂਪ ਨ [9]ਧੂਪ ਨ, [10]ਗੰਧ ਨ [11]ਦੀਪਾ, ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੰਗਿ ਮਉਲੀ ॥
	੯	੯੦	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਦਇਆ ਧਰਮੁ ਸੁਚਿ, ਸੰਤਨ ਤੇ ਇਹੁ ਮੰਤੁ ਲਈ ॥
	੧੧	੯੧	ਕਿਆ ਹਮ ਜੀਅ ਜੰਤ ਬੇਚਾਰੇ, ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਹ ਏਕ ਰੋਮਾਈ ॥
	੧੫	੯੨	ਅਚਰਜੁ ਸੁਨਿਓ ਪਰਾਪਤਿ ਭੇਟੁਲੇ, ਸੰਤ ਚਰਨ ਚਰਨ ਮਨੁ ਲਾਈਐ ॥
	੧੭	੯੨	ਜੋ [12]ਮਾਨੁਖੁ ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਓਹੁ ਤਿਸ ਕੀ ਲਈ ਲਈ, ਫੁਨਿ ਜਾਈਐ ॥

---

੧ ਗੁਰੂ ਜੋ ਨਿਰਮਲ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ। ੨ ਸੁਚਾ ਓਨਾਂ ਦਾ ਸੂਚੋ ਨਾਮ ਹੈ। ੩ ਸੁਚਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਤਿਸਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪ ਕੇ ਸੁਚਿਆਂ ਤੋਂ ਭੀ ਸੁਚੇ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਨਿਅੰਤਾ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੫ ਆਕੜ ਵਾਲਾ। ੬ ਹਠੀਆ। ੭ ਦੀਵੇ ਦੇ ਫੁਲ ਦੀ ਨਿਆਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕਾਲਖ ਹੀ ਹੈ ਫੁਲ ਫੁਲ ਕੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈਂ। ੮ ਦਿਲ ਦੀ ਸਫਾਈ। ੯ ਜਸ। ੧੦ ਭਗਤੀ। ੧੧ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ। ੧੨ ਜੋ ਮਨੁਖ ਕਿਸੇ ਮਨੁਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਓਹੁ ਤਿਸਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਅੱਗੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਲਈ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਦਾ ਫਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨੩	੪	੯੪	ਅਨ-ਬੋਲੇ ਕਉ ਤੁਹੀ ਪਛਾਨਹਿ, ਜੋ ਜੀਅਨ ਮਹਿ ਹੋਤਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਕਾਇ ਕਹਾ ਲਉ ਡਹਕਹਿ, ਜਉ ਪੇਖਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸੁਨਤਾ ॥
	੧੨	੯੬	ਕਾਚ ਬਿਹਾਝਨ ਕੰਚਨ ਛਾਡਨ, ਬੈਰੀ ਸੰਗਿ ਹੇਤੁ, ਸਾਜਨ ਤਿਆਗਿ ਖਰੇ ॥
	੧੬	੯੭	ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖੇ ਅਪਨੇ ਕਉ, ਕਾਹੂ ਨ [੧]ਕਰ ਤੇ ਕਛੁ [੨]ਖੀਨਾ ॥
੮੨੪	੨	੯੮	ਤਾ ਕੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਨਾਨਕ ਦਾਸ, ਜਾ ਤੇ ਊਪਰਿ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥
	੬	੯੯	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕੀ ਸਰਣਾਈ,
	੭	੧੦੦	ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਪਰ-ਉਪਕਾਰ ਨਿਤ, ਤਿਸੁ ਰਸਨਾ ਕਾ ਮੋਲੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥
	੮	੧੦੦	ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ, ਅਨਦ ਸੇਤੀ [੩]ਬਿਖਿਆ [੪]ਬਨੁ [੫]ਗਾਹੀ ॥
	੧੪	੧੦੨	ਸਰਨਿ ਸਮ੍ਰਥ ਅਕਥ ਸੁਖ ਦਾਤਾ, ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਧੁ ਬਡੋ ਦਇਆਲ ॥ ('ਸਰਨਿ ਸਮਥ' ਪਾਠ ਭੀ ਹੈ)
	੧੯	੧੦੩	ਜੇਤੇ ਪੁਨਹਚਰਨ ਸੇ ਕੀਨੇ, ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਚਰਣ ਗਹੇ ॥

੧ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਥ ਤੋਂ । ੨ ਨਾਸ ਨਹੀਂ । ੩ ਮਾਇਆ । ੪ ਸੰਸਾਰ । ੫ ਲੰਘ ਕੇ ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨੫	੪	੧੦੪	ਪੁਤ੍ਰ ਮੀਤ ਧਨੁ ਕਿਛੂ ਨ ਰਹਿਓ, ਸੁ ਛੋਡਿ ਗਇਆ ਸਭ ਭਾਈ ਸਾਕੁ ॥
੮੨੬	੧੪	੧੧੨	ਮਿਟੀ ਉਪਾਧਿ ਭਇਆ ਸੁਖੁ ਸਾਚਾ, ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਨੁ ॥
੮੨੭	੧	੧੧੩	ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤਿ ਮਿਲਿ ਘਰਿ ਆਏ, ਨਿੰਦਕ ਕੇ ਮੁਖ ਹੋਇ ਕਾਲ ॥
	੩	੧੧੪	ਮੂ ਲਾਲਨ ਸਿਉ, ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨੀ ॥
	੧੬	੧੧੭	ਈਘੈ ਨਿਰਗੁਨ ਊਘੈ ਸਰਗੁਨ, ਕੇਲ ਕਰਤ ਬਿਚਿ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰਾ ॥
	੧੭	੧੧੭	ਆਪੇ ਹੀ ਰਾਜਨ ਆਪੇ ਹੀ ਰਾਇਆ, ਕਹ ਕਹ ਠਾਕੁਰੁ ਕਹ ਕਹ ਚੇਰਾ ॥
	੧੯	੧੧੭	ਸਾਧ ਮੂਰਤਿ ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਓ ਨਾਨਕ, ਮਿਲਿ ਸਾਗਰ ਬੂੰਦ, ਨਹੀ [1]ਅਨ [2]ਹੇਰਾ ॥
੮੨੮	੨	੧੧੮	ਜੋ ਜੋ ਕੀਨੋ ਸੋ ਤੁਮ ਜਾਨਿਓ, [3]ਪੇਖਿਓ ਠਉਰ ਨਾਹੀ ਕਛੁ, ਢੀਠ 'ਮੁਕਰਨ' ॥ (ਮੁੱਕਰਨ ਪੜ੍ਹੋ)
	੩	੧੧੮	ਤੁਮਰੋ ਬਿਰਦੁ ਪਤਿਤ ਉਧਰਨ ॥ (ਉ-ਧਰਨ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੦	੧੨੦	ਜਨ ਕੀ ਟਹਲ [4]ਸੰਭਾਖਨ ਜਨ ਸਿਉ, ਊਠਨੁ ਬੈਠਨੁ ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥

---

੧ ਹੋਰ। ੨ ਦੇਖਦੇ ਨਹੀ। ੩ ਐਸਾ ਥਾਂ ਨਹੀ ਜਿਥੇ ਤੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀ ਦੇਖਦਾ ਏਹ ਮਨ ਫੇਰ ਭੀ ਐਸਾ ਢੀਠ ਹੈ ਮੁਕਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ੪ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਬੋਲ ਚਾਲ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨੮	੧੦	੧੨੦	ਜਨ ਚਰ ਰਜ ਮੁਖਿ ਮਾਥੈ ਲਾਗੀ, ਆਸਾ ਪੂਰਨ ਅਨਤ ਤਰੰਗਾ ॥
੮੩੦	੪	੧੨੮	ਮੋਹਨ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ [1]ਹਾਵੈ, ਹਾਰ ਕਜਰ ਬਸਤ੍ਰ [2]ਅਭਰਨ ਕੀਨੇ ॥
	੬	੧੨੮	ਸੁਨਹੁ ਸਹੇਰੀ ਮਿਲਨ ਬਾਤ ਕਹਉ, ਸਗਰੋ ਅਹੰ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥ ਤਉ ਘਰ ਹੀ ਲਾਲਨੁ ਪਾਵਹੁ ॥
	੧੦	੧੨੯	ਰਾਚਹੁ ਨਾਥ ਹੀ, ਸਹਾਈ ਸੰਤਨਾ ॥ ਆਹੇ ਮਨ ਅਵਰੁ ਨ ਭਾਵੈ, ਚਰਨਾਵੈ ਚਰਨਾਵੈ, ਉਲਝਿਓ [3]ਅਲਿ [4]ਮਕਰੰਦ ਕਮਲ ਜਿਉ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੯
	੧੭	੧	ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਭਗਤ 'ਰਛਕ' ਹਰਿ, ਨਿਕਟਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਮਾਨੋ ॥ (ਰੱਛਕ ਬੋਲੋ)
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧
੮੩੧	੧੪	੧	ਮਨੁ ਮਾਇਆ, ਬੰਧਿਓ ਸਰ ਜਾਲਿ ॥
	੧੫	੧	ਜੋ [5]ਆਂਜੈ, ਸੋ ਦੀਸੈ ਕਾਲਿ ॥
	੧੭	੧	ਨਾਮ ਬਿਨਾ, ਝੂਠੇ [6]ਕੁਚਲ [7]ਕਛੋਤਿ ॥
	੧੯	੧	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਂਤਿ, ਊਤਮ [8]ਕਰਾਮੰ ॥

---

੧ ਹੌਕਿਆਂ ਵਿਚ। ੨ ਭੂਖਣ। ੩ ਭੌਰਾ। ੪ ਧੂੜੀ।
੫ ਜੋ ਆਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਹੈ ਸੋ ਕੱਲ ਨੂੰ ਦਿਸੇਗਾ ਨਹੀਂ।
੬ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਬਦਚਲਣ। ੭ ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਖੋਟੀ ਧਰਤੀ।
੮ ਕਲਾਮ, ਬਾਣੀ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੩੨	੨	੨	ਮਨ ਕਾ ਕਹਿਆ, [1]ਮਨਸਾ ਕਰੈ ॥
			ਇਹੁ ਮਨੁ ਪੁੰਨੁ ਪਾਪੁ ਉਚਰੈ ॥ (ਉੱਚਰੈ ਪੈਲਾ ਬੋਲੋ)
	੩	੨	ਤਨੁ ਧਨੁ ਕਲਤੁ, ਸਭੁ ਦੇਖੁ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥
			(ਕੱਲਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੫	੨	ਗੀਤ ਰਾਗ [2]ਘਨ, ਤਾਲ ਸਿ ਕੂਰੇ ॥
	੭	੨	ਅੰਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧੁ, ਪੜਹਿ ਨਾਟ [3]ਸਾਲਾ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩
	੧੫	੧	ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ, ਪਾਜੁ ਲਹਗੁ [4]ਨਿਦਾਨਿ ॥
	੧੭	੧	ਗੁਰਿ ਕਹਿਆ, ਸਾ ਕਾਰ ਕਮਾਵਹੁ ॥
	੧੯	੩	ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ, ਕਿਆ ਚਲੈ ਪਹਨਾਮੀ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪ ਅਸਟਪਦੀਆ
੮੩੩	੧੪	੧	ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੂਆ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਵੈ,
			ਮਿਲਉ ਗੋੁਪਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਜਈਆ ॥
੮੩੪	੧	੨	ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ,
			ਮੈ [5]ਹਿਰਡ [6]ਪਲਾਸ ਸੰਗਿ ਹਰਿ [7]ਬੁਹੀਆ ॥
	੩	੨	ਸਾਕਤ ਕੂੜੇ [8]ਊਭ-ਸੁਕ ਹੂਏ,
			ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਵਿਛੁੜਿ ਦੂਰਿ ਗਈਆ ॥

੧ ਬੁਧ। ੨ ਕੈਂਸੀਆਂ। ੩ ਨਟਾਂ ਦੇ ਸਖੌਣ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਜਾਂ ਨਟ
ਦੇ ਵਟੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੪ ਅੰਤ ਨੂੰ। ੫ ਇਰਿੰਡ, ਕੌੜਾ ਸੁਭਾ।
੬ ਪਲਾਹ, ਫਿਕਾ ਸੁਭਾ। ੭ ਸੁਗੰਧੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ। ੮ ਖੜ ਸੋਕੜ,
ਸ਼ਰਧਾ ਰੂਪ ਜੜ ਨਹੀ, ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਛਿਲ ਨਹੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਰਸ ਨਹੀ,
ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮਾਂ ਰੂ[illegible] ਪੱਤੇ ਨਹੀ, ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਫੁਲ ਨਹੀ, ਗਿਆਨ
ਰੂਪੀ ਫਲ ਨਹੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੂਪ ਛਾਂ ਨਹੀ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੩੪	੭	੨	ਪਰਮ ਬੈਰਾਗੁ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹਰਿ ਧਿਆਏ, ਮੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਕਹਤੇ ਭਾਵਨੀ ਕਹੀਆ ॥
੮੩੫	੧੨	੪	ਪ੍ਰ-ਭਵਨੁ ਕਰੈ ਬੂਝੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, ਮਿਲਿ ਸੰਗਿ ਸਾਧ ਦਇਆ ਘਰੁ ਲਹੀਆ ॥
	੧੬	੪	ਨਾਮਾ ਜੈ-ਦੇਉ ਕੰਬੀਰੁ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ, 'ਅਉ' ਜਾਤਿ ਰਵਿਦਾਸੁ ਚਮਿਆਰੁ [1]ਚਮਈਆ ॥ ੨. ਅਉਜਾਤਿ ॥ ਜੋ ਜੋ ਮਿਲੈ ਸਾਧੂ ਜਨ ਸੰਗਤਿ, ਧਨੁ ਧੰਨਾ ਜਟੁ, ਸੈਣੁ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਦਈਆ ॥
੮੩੭	੨	੬	ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਿਰਿਆਚਾਰ ਵਧਾਏ, ਮਨਿ ਪਾਖੰਡ ਕਰਮੁ ਕਪਟ ਲੋਭਈਆ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫
	੧੫	੧	ਤੇ, ਜਮੁ ਨ ਪੇਖਹਿ ਨੈਨ ॥
੮੩੯	੨	੨	ਤਮ ਅਗਿਆਨ, ਮੋਹਤ ਘੂਪ ॥
	੪	੨	ਚਿਤ ਗੁਪਤ, ਕਰਮਹਿ ਜਾਨ ॥
	੧੦	੨	ਜਿਉ ਮਹਾ [2]ਖੁਧਿਆਰਥ [3]ਭੋਗੁ ॥
	੧੧	੨	ਜਿਉ ਦੀਪ, [4]ਪਤਨ ਪਤੰਗ ॥ ਜਿਉ ਚੋਰੁ, ਹਿਰਤ ਨਿਸੰਗ ॥
	੧੨	੨	ਜਿਉ ਜੂਆਰ, ਬਿਸਨੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੭	੧	ਜਤਿ ॥ (ਜੱਤਿ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਬੇਟਾ,ਪੁਤ੍ਰ । ੨ ਭੁਖ ਦੇ ਅਧੀਨ । ੩ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਾ ਪਦਾਰਥ । ੪ ਨਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੩੯	੪	੩	ਧਰਤਿ ਅਕਾਸੁ ਕੀਏ, ਬੈਸਣ ਕਉ ਥਾਉ ॥
੮੪੦	੩	੧੩	ਏਕਾਦਸੀ, ਇਕੁ ਰਿਦੈ ਵਸਾਵੈ ॥
	੬	੧੪	ਫਲੋਹਾਰ ਕੀਏ, ਫਲੁ ਜਾਇ ॥
	੮	੧੫	ਜਾਗਤੁ ਜਾਗਿ, ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
	੧੦	੧੬	ਬਰਤੀ ਬਰਤ ਰਹੈ ਨਿਹਕਾਮ ॥
	੧੩	੧੮	ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ, ਸਤ ਕਾਲ ਸਮਾਵੈ ॥
	੧੫	੧੯	[੧]ਆਮਾਵਸਿਆ, ਚੰਦੁ ਗੁਪਤੁ ਗੈਣਾਰਿ ॥
੮੪੨	੧੬	੮	ਮਨਮੁਖ ਮਰਹਿ, ਮਰਿ ਬਿਗਤੀ ਜਾਹਿ ॥
	੧੯	੮	ਭਵਿ ਭਵਿ ਭਰਮਹਿ, ਕਾਚੀ ਸਾਰੀ ॥
੮੪੩	੨	੧੦	ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੧
	੫	੧	[੨]ਮੁੰਧ [੩]ਨਵੇਲੜੀਆ, [੪]ਗੋਇਲਿ ਆਈ ਰਾਮ ॥
	੭	੧	ਨਾਨਕ ਮੁੰਧ ਨਵੇਲ ਸੁੰਦਰਿ, ਦੇਖਿ ਪਿਰੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥
	੧੬	੧	ਦਰਿ ਜਾਇ ਦਰਸਨੁ ਕਰੀ ਭਾਣੇ,
			ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪
੮੪੪	੨	੨	ਨਵ ਹਾਣਿ ਨਵ ਧਨ ਸਬਦਿ ਜਾਗੀ, ਆਪਣੇ ਪਿਰ ਭਾਣੀਆ ॥
	੪	੨	ਜਾਗੁ [੫]ਸਲੋਨੜੀਏ, ਬੋਲੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਮ ॥
੮੪੫	੬	੪	ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਕਟਿਆ, ਜੋਤਿ ਪਰਗਟਿਆਈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਮਸਿਆ। ੨ ਬੇਸਮਝ। ੩ ਨਵੀਨ। ੪ ਗੋਇਲ ਵਾਸਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ। ੫ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੪੫	੮	੪	ਅਖੀ ਪ੍ਰੇਮ [1]ਕਸਾਈਆ, ਜਿਉ [2]ਬਿਲਕ [3]ਮਸਾਈ ਰਾਮ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ
	੧੬	੧	ਭਇਆ [4]ਸਮਾਹੜਾ, ਹਰਿ ਰਤਨੁ ਵਿਸਾਹਾ ਰਾਮ ॥
੮੪੬	੫	੧	ਆਨੰਦ ਅਨਦਿਨੁ ਵਜਹਿ ਵਾਜੇ, ਅਹੰ-ਮਤਿ ਮਨ ਕੀ ਤਿਆਗੀ ॥
	੮	੨	ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ [5]ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ, ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	੧੬	੨	ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ ਮਿਲੇ, [6]ਜਲ ਕਾ ਜਲੁ ਹੂਆ ਰਾਮ ॥
੮੪੭	੨	੩	ਸਖੀ ਆਉ ਸਖੀ, ਵਸਿ ਆਉ ਸਖੀ, ਅਸੀ ਪਿਰ ਕਾ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਹ ॥
	੩	੩	ਲਗੁ ਚਰਣ ਸਰਣ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸਗਲ [7]ਦੁਰਤ [8]ਬਿਖੰਡਣੋ ॥
	੭	੩	ਨਾਨਕੁ ਪਇਅੰਪੈ ਦਇਆ ਧਾਰਹੁ, ਮੈ ਨਾਮੁ ਅੰਧੁਲੇ [9]ਟੋਹਨੀ ॥
	੯	੩	ਜੈ ਜੈ [10]ਜਇਅੰਪਹਿ, ਸਗਲ ਜਾ ਕਉ, ਕਰੁਣਾਪਤਿ ਗਤਿ ਕਿ [11]ਨਿ ਲਖਹੁ ॥
	੧੧	੩	ਲਾਡਿਲੇ ਲਾਡ ਲਡਾਇ ਸਭ ਮਹਿ, ਮਿਲੁ ਹਮਾਰੀ ਹੋਇ ਗਤੇ ॥

੧ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਕਸ=ਖਿਚ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ। ੨ ਬਿੱਲੀ। ੩ ਮਾਸ ਚੂਹਾ। ੪ ਅਨੰਦ। ੫ ਨਿਰਾ। ੬ ਵਿਕਾਰ ਜਾਂ ਬਰਫ। ੭ ਪਾਪ। ੮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੱਟਣਾਂ। ੯ ਸੋਟੀ। ੧੦ ਜਪਕੇ। ੧੧ ਕਿਉਂ ਨਹੀ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੪੮	੨	੧	[੧]ਮਾਨਨਿ ਮਾਨੁ ਵਞਾਈਐ, ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਲਾਗੋ ਰਾਮ ॥
	੪	੧	ਲਾਜ ਨ ਆਵੈ ਅਗਿਆਨ ਮਤੀ, ਦੁਰਜਨ [੨]ਬਿਰਮਾਈਐ ਰਾਮ ॥
	੬	੧	ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲੁ ਨ ਉਚਰਹਿ, ਬਲਿ ਗਈਏ, ਦੁਹਚਾਰਣਿ ਰਸਨਾ ਰਾਮ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਨਹ ਸੇਵਹੀ, ਕਾਇਆ [੩]ਕਾਕ ਗ੍ਰਸਨਾ ਰਾਮ ॥
	੧੫	੨	ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਰਾਇਣੈ, ਭਏ ਪਾਰ-ਗਰਾਮੀ ਰਾਮ ॥
			ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪
੮੪੯	੧੭	੨	ਹਰਿ ਭਗਤਾ ਕਾ ਮੇਲੀ 'ਸਰਬਤ' ਸਉ, [੪]ਨਿਸੁਲ ਜਨ [੫]ਟੰਗ ਧਰਿ ॥ (ਸਰਬੱਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੮੫੦	੬	੩	[੬]ਜਿ ਵਸਤੁ ਮੰਗੀਐ ਸਾਈ ਪਾਈਐ, ਜੇ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥
	੧੩	੪	ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ, ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਚੇਇ॥
੮੫੧	੧੨	੬	ਜੋ ਕਿਛੁ ਹਰਿ ਕਰਾਵੈ ਸੁ ਓਇ ਕਰਹਿ, ਸਭਿ ਹਰਿ ਕੇ [੭]ਅਰਥੀਏ ॥

---

੧ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨ ਪਰਚਦੀ ਹੈ। ੩ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਕਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਸੀ ਹੋਈ ਜਾਂ ਕਾਮਾਦਿ ਕਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਸੀ ਹੋਈ। ੪ ਬੇਫਿਕਰ, ਦੁਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੫ ਨਿਸ਼ੰਕ ਹੋਕੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕਰੇ। ੬ ਜੇਹੜੀ ਵਸਤੂ। ੭ ਮੰਗਤੇ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੧	੧੩	੬	ਸੋ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸਭਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਭੁ, ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਵਲਿ ਹੈ, ਤਿਨਿ ਸਭਿ ਵਰਨ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਗੋਲੇ ਕਰਿ, ਸਤਿਗੁਰ ਅਗੈ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣ ਕਉ ਦੀਏ ॥
੮੫੨	੬	੭	ਤਿਸਕੀ [1]ਮੁਹਤਾਜੀ ਲੋਕੁ ਕਢਦਾ, ਹੋਰਤੁ ਹਟਿ ਨ ਵਥੁ ਨ ਵੇਸਾਹੁ ॥
	੧੩	੮	ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ, ਸੇਈ ਜਨ [2]ਸਮਧੇ, ਜਿ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥ (ਏਥੇ ਸਮੱਧੇ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੯	੮	ਜਿਨ੍ਹੀ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਧਨੁ ਨ ਖਟਿਓ, ਸੇ [3]ਦੇਵਾਲੀਏ ਜੁਗ ਮਾਹਿ ॥
੮੫੩	੬	੯	ਜੇ ਕਿਸੈ ਕਿਹੁ ਦਿਸਿ ਆਵੈ, ਤਾ ਕੋਈ ਕਿਹੁ ਮੰਗਿ ਲਏ, [4]ਅਕੈ ਕੋਈ ਕਿਹੁ ਦੇਵਾਏ, ਏਹੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਜੋਰਿ ਕੀਤੇ, ਕਿਸੈ ਨਾਲਿ ਨ ਜਾਇ ਵੰਡਾਇਆ ॥
	੮	੯	ਇਸੁ ਹਰਿ ਧਨ ਕਾ ਕੋਈ ਸਰੀਕੁ ਨਾਹੀ, ਕਿਸੈ ਕਾ ਖਤੁ ਨਾਹੀ, ਕਿਸੈ ਕੈ [5]ਸੀਵ[6]ਬੰਨੈ ਰੋਲੁ ਨਾਹੀ, ਜੇ ਕੋ ਹਰਿ ਧਨ ਕੀ ਬਖੀਲੀ ਕਰੇ, ਤਿਸਕਾ ਮੁਹੁ ਹਰਿ ਚਹੁ ਕੁੰਡਾ ਵਿਚਿ ਕਾਲਾ ਕਰਾਇਆ ॥
	੧੩	੧੦	ਨਾ ਇਹ ਮਾਰੀ ਨ ਮਰੈ, ਨਾ ਇਹ ਹਟਿ ਵਿਕਾਇ ॥

---

੧ ਖੁਸ਼ਾਮਤੀ। ੨ ਸਮਝੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਮਾਏ ਹਨ। ੩ ਦੁਆਲਾ ਕਢਣ ਵਾਲੇ, ਕਰਜ਼ਾਈ। ੪ ਅਥਵਾ। ੫ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੱਦ। ੬ ਪੱਤੀ ਦੇ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੩	੧੩	੧੦	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਰ-ਜਾਲੀਐ, ਤਾ ਇਹ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ॥
	੧੬	੧੦	ਪੁਤ੍ਰੀ [੧]ਭਾਤੀਈ [੨]ਜਾਵਾਈ ਸਕੀ, ਅਗਹੁ ਪਿਛਹੁ ਟੋਲਿ ਡਿਠਾ, ਲਾਹਿਓਨੁ ਸਭਨਾ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਜਿਥੈ ਕੋ ਵੇਖੈ ਤਿਥੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਹਰਿ ਬਖਸਿਓਸੁ ਸਭੁ ਜਹਾਨੁ ॥
੮੫੪	੧	੧੧	ਕੋਈ ਵਾਹੇ ਕੋ ਲੁਣੈ, ਕੋ ਪਾਏ [੩]ਖਲਿਹਾਨਿ ॥
	੧੩	੧੨	ਸਚੁ ਸਹਜੁ ਅਨਦੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਸਿ, ਸਚੀ ਗੁਰ [੪]ਮਣੀਆ ॥
	੧੯	੧੩	ਜਿਉ ਮੀਹਿ ਵੁਠੈ, [੫]ਗਲੀਆ [੬]ਨਾਲਿਆ [੭]ਟੋਭਿਆ ਕਾ ਜਲੁ, ਜਾਇ ਪਵੈ ਵਿਚਿ [੮]ਸੁਰਸਰੀ, ਸੁਰਸਰੀ ਮਿਲਤ, ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਪਾਵਨੁ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥ ਇਹ ਵਡਿਆਈ ਸਤਿਗੁਰ ਨਿਰਵੈਰ ਵਿਚਿ, ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਤਿਸਨਾ ਭੁਖ ਉਤਰੈ, ਹਰਿ ਸਾਂਤਿ ਤੜ ਆਵੈ ॥

---

੧ ਭਤੀਜਾ ਸਾਵਣ ਮੱਲ। ੨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਜੀ, ਪੁਤ੍ਰੀ ਮੋਹਣ ਆਦਿ। ੩ ਖਲਵਾੜਾ ਵਾਹੇ–ਕਰਮ ਸ੍ਰਵਣ, ਲੁਣੈ ਮੰਨਣ, ਉਪਾਸ਼ਨਾਂ ਖੁਲਹਾਨ=ਨਿਧਿਆਸਣ ਗਿਆਨ। ੪ ਮਨੌਤ। ੫ ਵੈਸ। ੬ ਖੱਤ੍ਰੀ। ੭ ਬ੍ਰਹਮਣ। ੮ ਗੰਗਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਿਲਕੇ ਇਕੋ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮੀਹ ਵੁਠੈ=ਈਸ਼ਰ ਦੀ ਇਛਾ ਜਗਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਰੂਪ ਵਰਖਾ ਹੋਈ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ॥ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੫	੫	੧	ਸੂਧੇ ਸੂਧੇ [੧]ਰੇਗਿ ਚਲਹੁ ਤੁਮ, [੨]ਨ-ਤਰ [੩]ਕੁਧਕਾ ਦਿਵਾਈ ਹੈ ਰੇ ॥
	੭	੨	ਧਨਵੰਤਾ ਅਰੁ ਨਿਰਧਨ [੪]ਮਨਈ, ਤਾ ਕੀ ਕਛੂ ਨ ਕਾਨੀ ਰੇ ॥
	੧੮	੩	ਬਿਖੈ ਬਿਖੈ ਕੀ ਬਾਸਨਾ, ਤਜੀਅ ਨਹ ਜਾਈ ॥
੮੫੬	੪	੪	ਜਬ ਕੀ ਮਾਲਾ ਲਈ ਨਿਪੂਤੇ, ਤਬ ਤੇ ਸੁਖੁ ਨ ਭਇਓ ॥
	੬	੪	ਸੰਤ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਪੈਜ ਜਿਨਿ ਰਾਖੀ, ਹਰਨਾਖਸੁ ਨਖ [੫]ਬਿਦਰਿਓ ॥
	੯	੫	ਤੇਰੋ ਜਨੁ ਹੋਇ ਸੋਇ ਕਤ ਡੋਲੈ, ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਪਰ [੬]ਛਾਜਾ ॥
	੧੫	੭	ਦਰ [੭]ਮਾਂਦੇ, ਠਾਢੇ ਦਰਬਾਰਿ ॥
	੧੬	੭	ਤੁਮ ਧਨ ਧਨੀ ਉਦਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀਅਤੁ ਸੁਜਸੁ ਤੁਮ੍ਹਾਰ ॥
੮੫੭	੧	੮	ਕਹਿ ਕਬੀਰ, ਕੈਸੇ ਜਗਿ ਜੋਗੀ ॥
	੪	੯	ਕਿਆ ਖੇਤੀ ਕਿਆ ਲੇਵਾ ਦੇਈ, ਪਰਪੰਚ ਝੂਠੁ ਗੁਮਾਨਾ ॥
	੬	੧੦	ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪੁਰਖੋਤਮੋ, ਜਾ ਕੈ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪ ॥

---

੧ ਰਸਤੇ। ੨ ਨਹੀ ਤਾਂ। ੩ ਖੋਟਾ ਧੱਕਾ ਨਰਕ ਆਦਿਕ ਦਾ। ੪ ਮਨੁਖ। ੫ ਨਾਸ ਕੀਤਾ। ੬ ਸਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੭ ਮਾਂਦਗੀ, ਥਕਾਵਟ ਦੇ ਸਹਿਤ।

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੭	੭	੧੦	ਜਹ ਉਪਜੈ ਬਿਨਸੈ ਤਹੀ, ਜੈਸੇ [1]ਪੁਰਿਵਨ ਪਾਤ ॥
	੧੧	੧੧	ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਸਮਾਚਰੀ, ਘਟ ਮਾਹਿ ਤਿਆਗੀ ॥
			ਆਪ ਆਪ ਤੇ ਜਾਨਿਆ, ਤੇਜ ਤੇਜੁ ਸਮਾਨਾ ॥
	੧੫	੧੧	ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਟਕੈ, ਲੈ [2]ਨਰਜਾ ਮਨੁ ਤੋਲੈ ਦੇਵ ॥
	੧੬	੧੧	ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ, ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀਓ ਲੈ ਦੇਵ ॥ ੨. ਕੀ ਓਲੈ ਦੇਵ
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਕੀ
੮੫੮	੪	੧	ਅਸਟ ਦਸਾ ਸਿਧਿ ਕਰ ਤਲੈ, ਸਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਾਰੀ ॥
	੬	੧	ਊਚ ਨੀਚ ਤੁਮ ਤੇ ਤਰੇ, [3]ਆਲਜੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ੨. [4]ਆ ਲਜੁ ॥
	੧੦	੨	ਜਿਨਿ ਪੀਆ ਸਾਰ ਰਸੁ, ਤਜੇ ਆਨ ਰਸ, ਹੋਇ ਰਸ ਮਗਨ, ਡਾਰੇ ਬਿਖੁ [5]ਖੋਇ ॥
	੧੨	੨	ਜੈਸੇ [6]ਪੁਰੈਨ ਪਾਤ ਰਹੈ ਜਲ ਸਮੀਪ, ਭਨਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮੇ ਜਗਿ ਓਇ ॥
			ਬਾਣੀ ਸਧਨੇ ਕੀ
	੧੫	੧	[7]ਕਾਮਾਰਥੀ [8]ਸੁਆਰਥੀ, ਵਾ ਕੀ ਪੈਜ ਸਵਾਰੀ ॥

੧ ਚੁਪੱਤੀ। ੨ ਤਰਾਜੂ। ੩ ਸੰਪੂਰਨ। ੪ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਵਾ ਨਿਰਲੱਜ। ੫ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਿਤ। ੬ ਚੁਪੱਤੀ। ੭ ਕਾਮ ਦਾ ਮਤਲਬੀ। ੮ ਆਪਣਾ ਮਤਲਬੀ।

(ਮੋਰ ਧੁਜ ਰਾਜੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਵਿਆਹੁਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸੁਨਿਆਰੇ ਨੇ ਹਰੀ ਦਾ ਭੇਸ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਕਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਤੇ ਗਰੜ ਬਣਾਕੇ, ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਪੈਜ ਰੱਖੀ ਸੀ।)

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੮	੧੮	੧	ਪ੍ਰਾਨ ਜੁ ਥਾਕੇ ਥਿਰੁ ਨਹੀ, ਕੈਸੇ [1]ਬਿਰਮਾਵਉ ॥ ਬੂਡਿ ਮੂਏ [2]ਨਉਕਾ ਮਿਲੈ, ਕਹੁ ਕਾਹਿ ਚਢਾਵਉ ॥

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੯	੮	੧	ਜੋ ਦੀਸੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਕੁਟੰਬੁ ਸਭੁ, ਮਤ ਤਿਸ ਕੀ ਆਸ ਲਗਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ ॥
	੧੦	੧	ਜੇ ਕਿਛੁ ਆਸ ਅਵਰ ਕਰਹਿ ਪਰ-[3]ਮਿਤ੍ਰੀ, ਮਤ ਤੂੰ ਜਾਣਹਿ ਤੇਰੈ ਕਿਤੈ ਕੰਮਿ ਆਈ ॥
੮੬੦	੧੨	੨	ਮਨ ਮੇਰੇ ਅਪਨਾ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਜੋ ਤੁਧੁ [4]ਉਪਕਰੈ ਦੂਖਿ ਸੁਖਾਸਾ ॥ (ਪਾਠ, 'ਉੱਪਕਰੈ' ਬੋਲੋ ਪਰ ਅਧਿਕ ਲਿਖਣੀ ਨਹੀ)
	੧੫	੩	ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਸਦਾ ਹੋਇ ਅਨੰਦੁ, ਸੁਖੁ ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸੀਤਲ ਮਨੁ ਅਪਨਾ ॥
੮੬੧	੧	੩	ਓਹੁ ਘਟੈ ਨ ਕਿਸੈ ਕੀ ਘਟਾਈ, ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਤਿਲੁ ਤਿਲਨਾ ॥
	੩	੪	ਜਿਤਨੇ ਸਾਹ ਪਾਤਿਸਾਹ ਉਮਰਾਵ ਸਿਕਦਾਰ ਚਉਧਰੀ, ਸਭਿ ਮਿਥਿਆ ਝੂਠੁ ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਜਾਣੁ ॥
	੧੦	੪	ਜੋ ਹਰਿ ਜਨੁ, ਨੀਚੁ ਜਾਤਿ ਸੇਵਕਾਣੁ ॥

---

੧ ਦੇਰ ਲਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਪਰਚਾਉਂਦੇ। ੨ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਬੇੜੀ।
੩ ਮਾਇਕੀ ਮਿਤ੍ਰ, ਮਾਇਆ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ। ੪ ਸਹੈਤਾ ਕਰੇ।

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੬੧	੧੨	੫	ਸੋ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਮਨ ਮੇਰੇ, ਜੋ ਤੁਧਨੋ [1]ਸਭਦੂ ਰਖਿ ਲਈਐ ॥ (ਪੜੀਈਐ ਕਢੀਈਐ, ਛਡੀਈਐ ਇਤਿਆਦਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਅਧਿਕ ਲਾਕੇ ਪੜ੍ਹੋ।)
	੧੮	੬	ਮੇਰੈ ਮਨਿ, ਪ੍ਰੇਮੁ ਲਗੋ, ਹਰਿ ਤੀਰ ॥
੮੬੨	੭	੧	ਫਾਕਿਓ ਮੀਨ [2]ਕਪਿਕ ਕੀ ਨਿਆਈ, ਤੂ ਉਰਝਿ ਰਹਿਓ ਕੁਸੰਭਾਇਲੇ ॥ ਪਗ ਧਾਰਹਿ ਸਾਸੁ ਲੇਖੈ ਲੈ, ਤਉ ਉਧਰਹਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਲੇ ॥ ੨. ਲੇਖੈ ਲੈਤਉ ॥
	੯	੨	ਅਪਨੇ ਰਹਨ ਕਉ ਠਉਰੁ ਨ ਪਾਵਹਿ, ਕਾਏ ਪਰ ਕੈ ਜਾਇਲੇ ॥ (ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਲੱਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਨ)
੮੬੩	੧੭	੬	ਸੇ ਸੰਤਨ ਹਰਿ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਮੀਤ ॥
੮੬੪	੧੦	੮	ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੁ ਕਰਿ ਮਨ ਮੋਰ ॥
	੧੪	੮	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਗੁਰੁ, ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
੮੬੫	੩	੧੦	ਰਾਮ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਇ ॥
	੮	੧੦	ਨਿਸਿਬਾਸੁਰ ਜਪਿ, ਨਾਨਕ ਦਾਸ ॥
	੯	੧੧	ਉਨ ਕਉ ਖਸਮਿ, ਕੀਨੀ ਠਾਕਹਾਰੇ ॥
	੧੨	੧੧	ਸਾਧ ਜਨਾ, ਪਗ ਮਲਿ ਮਲਿ ਧੋਵਹਿ ॥
	੧੨	੧੧	ਪੰਚ ਪੂਤ ਜਣੇ, ਇਕ ਮਾਇ ॥
	੧੩	੧੧	ਤੀਨਿ ਗੁਣਾ ਕੈ ਸੰਗਿ, ਰਚਿ ਰਸੇ ॥

੧ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ। ੨ ਬਾਂਦਰ।

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੬੭	੬	੧੬	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ, ਮਿਟਹਿ [1]ਉਨਮਾਦ ॥
	੯	੧੭	ਮਹਾ ਬੀਚਾਰ, ਪੰਚ ਦੂਤਹ [2]ਮੰਥ ॥
	੧੨	੧੭	ਕਰਣ [3]ਪਲਾਹ ਕਰਹਿ, ਸਿਵ ਦੇਵ ॥
	੧੬	੧੮	ਸੰਤ ਕਾ [4]ਲੀਆ, ਧਰਤਿ ਬਿਦਾਰਉ ॥ (ਕਾਲੀਆ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੬	੧੮	ਸੰਤ ਉਧਾਰਉ, [5]ਤਤ [6]ਖਿਣ [7]ਤਾਲਿ ॥
	੧੮	੧੮	ਜੋ ਨਿੰਦੈ, ਤਿਸਕਾ [8]ਪਤਨੁ ਹੋਇ ॥
੮੬੮	੧੦	੨੦	ਰਾਮ [9]ਕਵਚੁ, ਦਾਸ ਕਾ ਸੰਨਾਹੁ ॥
			ਦੂਤ ਦੁਸਟ, ਤਿਸੁ ਪੋਹਤ ਨਾਹਿ ॥
	੧੪	੨੧	[10]ਪ੍ਰਾਤਮਾ, [11]ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਰੂਪੁ ॥
੮੬੯	੭	੨੮	ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ ਰੰਉ, ਸਚੁ ਵਾਪਾਰੁ ॥
੮੭੦	੧੪	੨	ਕਰਮ 'ਬਧ' ਤੁਮ ਜੀਉ ਕਹਤ-ਹੌ, ਕਰਮਹਿ ਕਿਨਿ ਜੀਉ ਦੀਨੁ ਰੇ ॥ (ਬੱਧ ਪੜ੍ਹੋ)
੮੭੧	੭	੫	ਨਾ ਇਹੁ ਰਾਜ, ਨ ਭੀਖ ਮੰਗਾਸੀ ॥
			ਨਾ ਇਸੁ ਪਿੰਡੁ, ਨ ਰਕਤੂ [12]ਰਾਤੀ ॥
	੧੨	੬	ਆਵਤ ਜਾਤ, ਨਾ ਕਸਰ [13]ਹੋਈ ॥ ੨. ਨਾਕ [14]ਸਰ

---

੧ ਹੰਕਾਰ ਤੇ ਕਮਲ। ੨ ਮਲਣਾਂ। ੩ ਕੀਰਨੇ,ਜਤਨ। ੪ ਫਿਟਕਾਰਿਆ ਹੋਇਆ। ੫ ਛੇਤੀ। ੬ ਸ਼ਿਘਰ। ੭ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ। ੮ ਨਾਸ਼। ੯ ਮੰਤ੍ਰ, ਸੰਨਾਹ=ਸੰਜੋਅ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜੋ ਰਖਿਆ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੧੦ ਪ੍ਰਤਕ ਚੇਤਨ ਆਤਮਾ ਜੀਵ। ੧੧ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦ੍ਵੈਤ ਅਨੰਦ ਕਾ ਸਰੂਪ। ੧੨ ਲਹੂ=ਪ੍ਰੀਤ। ੧੩ ਆਵਣ ਜਾਵਣ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਦੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ੧੪ ਨੱਕ ਵਿਚ ਜਿੰਦ ਆਵਣ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੋ ਗਈ,ਨਾਕ=ਸੁਰਗ ਆਦਿਕ ਜਿਤੇ ਗਏ।

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੧	੧੩	੬	[1]ਲਰਿਕੀ [2]ਲਰਿਕਨ, ਖੈਬੋ ਨਾਹਿ ॥
	੧੯	੭	ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੁ, ਬਹੈ [3]ਪਖਿਆਰੀ ॥
੮੭੨	੨	੭	ਹਮ ਕਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰੈ, [4]ਤ੍ਰਖਿ ਡਾਇਨਿ ॥
	੭	੮	[5]ਪਗ [6]ਨੇਵਰ, [7]ਛਨਕ, [8]ਛਨਹਰੀ ॥
			[9]ਨਾਹਿ ਤ ਚਲੀ, ਬੇਗਿ ਉਠਿ ਨੰਗੇ ॥
	੯	੮	ਪਾਂਚ ਨਾਰਦ ਕੈ, ਸੰਗਿ ਬਿਧਵਾਰਿ ॥
	੧੦	੯	ਜੈਸੇ ਮੰਦਰ ਮਹਿ, [10]ਬਲ [11]ਹਰ ਨਾ ਠਾਹਰੈ ॥
	੧੧	੯	ਕੁੰਭ ਬਿਨਾ, ਜਲੁ ਨਾ ਟੀਕਾਵੈ ॥
	੧੨	੯	ਤਨ ਮਨ ਰਮਤ, ਰਹੈ ਮਹਿ [12]ਖੇਤੈ ॥
	੧੫	੯	ਖਸਮਿ ਦੁਹਾਗਨਿ, ਤਜਿ [13]ਅਉ [14]ਹੇਰੀ ॥
	੧੬	੯	ਕਹੈ ਕਬੀਰ, ਏਕੈ ਕਰਿ ਕਰਨਾ ॥
੮੭੩	੧	੧੦	[15]ਨਉ ਨਾਇਕ ਕੀ, ਭਗਤਿ ਪਛਾਨੈ ॥
	੩	੧੧	ਧੰਨੁ [16]ਅਨਾਦਿ, ਭੂਖੇ [17]ਕਵਲ [18]ਟਹਕੇਵ ॥

---

੧ ਬੁਧੀ। ੨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀ ਖਾਂਦੀ। ੩ ਵੇਸਵਾ=ਸਹੁਰੇ ਤੇ ਪੇਕੇ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਰੀ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੪ ਤਿਖੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਡੈਣ ਜਾਂ ਤਰਖ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਉਤੇ ਅਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਡੈਣ। ੫ ਪੈਰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਰਾਗੁ ਦ੍ਵੈਖ ਰੂਪ। ੬ ਪੌਂਟੇ ਸਬਦ ਸਪਰਸ ਰੂਪ ਰਸ ਗੰਧ । ੭ ਛਣਕਾਟ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖਿਚ ਰੂਪੀ ਛਣਕਾਟ ਨਾਲ ਇਕ ਛਿਨ ਵਿਚ ਹਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ੮ ਇਕ ਛਿਨ ਵਿਚ ਹਰਿ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ੯ ਨਹੀ ਤਾਂ ਨਿਹਾਇਤ, ਅੰਤ ਨੂੰ। ੧੦ ਛਤੀਰ। ੧੧ ਖਿਚ ਲਈਏ ਤਾਂ ਮੰਦਰ ਨਹੀ ਠਹਿਰਦਾ। ੧੨ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਖੇਤ। ੧੩ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ। ੧੪ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ। ੧੫ ਨਵਾਂ ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ। ੧੬ ਅਨਾਜ। ੧੭ ਰਿਦੇ। ੧੮ ਖਿੜੌਣ ਵਾਲਾ।

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੩	੫	੧੧	ਜਪੀਐ ਨਾਮੁ, ਜਪੀਐ ਅੰਨੁ ॥ (ਜੱਪੀਐ ਅੰਨ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			[1]ਅੰਭੈ ਕੈ ਸੰਗਿ, [2]ਨੀਕਾ [3]ਵੰਨੁ ॥
	੭	੧੧	ਗੁਪਤੀ ਖਾਵਹਿ, [4]ਵਟਿਕਾ ਸਾਰੀ॥੨. ਵਟਿ [5]ਕਾਸਾਰੀ
			ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀ ਕੀ
	੧੧	੧	[6]ਅਸੁਮੇਧ ਜਗਨੇ ॥ (ਜੱਗੰਨੇ ਪਾਠ ਕਰੋ)
	੧੩	੧	[7]ਬਨਾਰਸਿ, [8]ਅਸਿ ਬਸਤਾ ॥
			ਸਗਲ ਧਰਮ, [9]ਅਛਿਤਾ ॥ (ਅਛਿ-ਤਾ)
	੧੫	੧	ਭਜੁ ਨਾਮਾ, ਤਰਸਿ ਭਵ ਸਿੰਧੰ ॥
	੧੫	੨	[10]ਨਾਦ ਭ੍ਰਮੇ ਜੈਸੇ ਮਿਰਗਾਏ ॥
	੧੬	੨	ਰਾਮ ਛੋਡਿ, ਚਿਤੁ ਅਨਤ ਨ ਫੇਰਉ ॥
			ਜਿਉ ਮੀਨਾ, ਹੇਰੈ [11]ਪਸੂਆਰਾ ॥
੮੭੪	੩	੪	ਮੋਹਿ ਲਾਗਤੀ, ਤਾਲਾ ਬੇਲੀ ॥
	੪	੪	ਐਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਬਿਨੁ, ਬਾਪਰੋ ਨਾਮਾ ॥
	੧੦	੧	ਸੋ ਹਰਿ, ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ [12]ਲਾਕਰੀ ॥
			ਹਰ [13]ਏ ਨਮਸਤੇ, ਹਰ ਏ ਨਮਹ ॥
	੧੧	੧	ਹਰਿ ਹਰਨਾਖਸ, ਹਰੇ ਪਰਾਨ ॥
	੧੩	੧	[14]ਗਊਤਮ [15]ਸਤੀ, ਸਿਲਾ ਨਿਸਤਰੀ ॥

---

੧ ਜਲ। ੨ ਸੋਹਣਾ। ੩ ਰੰਗ। ੪ ਪੰਨਸੇਰੀ। ੫ ਪੰਜੀਰੀ ਵੱਟ ਵੱਟ ਕੇ ਪੇੜੇ। ੬ ਅਸਮੇਧ ਜਗ ਆਦਿਕ ਘੋੜੇ ਦਾ ਮਾਰਕੇ ਪੌਣ ਵਾਲੇ ਜਗ। ੭ ਕਾਂਸੀ। ੮ ਹੈ। ੯ ਸਹਿਤ, ਸੰਜੁਗਤ। ੧੦ ਘੰਡਾ ਹੇੜੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ। ੧੧ ਪਸੂਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਧਤੀਰਾ। ੧੨ ਸੋਟੀ। ੧੩ ਕੇ ਤਾਂਈ। ੧੪ ਗੋਤਮ ਰਿਖੀ ਦੀ। ੧੫ ਅਹਲਿਆ ਇਸਤ੍ਰੀ।

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੪	੧੬	੨	ਆਨ ਦੇਵ [1]ਬਦਲਾਵ[2]'ਨਿ' ਦੈਹਉ ॥ ੨. ਬਦਲਾਵਨਿ ਦੈ ਹਉ ॥
੮੭੫	੩	੨	ਰਾਵਨ ਸੇਤੀ [3]ਸਰਬਰ ਹੋਈ, ਘਰ ਕੀ [4]ਜੋਇ ਗਵਾਈ ਥੀ ॥
			ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੭	੧	ਬਿਨੁ ਮੁਕੰਦ, ਤਨੁ ਹੋਇ [5]'ਅਉ' [6]ਹਾਰ ॥ ੨. ਅਉਹਾਰ ॥
	੧੧	੧	ਤੁਹੀ ਮੁਕੰਦ, [7]ਜੋਗ ਜੁਗ ਤਾਰਿ ॥

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੬	੪	੧	ਕੋਈ ਪੜਤਾ [8]ਸਹਸਾਕਿਰਤਾ, ਕੋਈ ਪੜੈ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਕੋਈ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਜਪ ਮਾਲੀ, ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਧਿਆਨਾ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਰਾਖਹੁ ਮੇਰੀ ਲਾਜ ਪਤੇ ॥
	੭	੧	ਮਰਣੁ ਲਿਖਾਇ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਆਏ, ਜੀਵਣੁ [9]ਸਾਜਹਿ [10]ਮਾਈ ॥

---

੧ ਵੱਟੇ ਬਦਲੇ । ੨ ਨਹੀ । ੩ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ । ੪ ਇਸਤ੍ਰੀ । ੫ ਪੂਨਾਂ । ੬ ਨਾਸ । ੭ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰਨਾਂ । ੮ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਨਾਗ ਭਾਸ਼ਾ । ੯ ਸੰਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ੧੦ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੭	੧	੨	ਅੰਤਰਿ ਸਹਸਾ ਬਾਹਰਿ ਮਾਇਆ, ਨੈਣੀ ਲਾਗਸਿ [1]ਬਾਣੀ ॥ ਪੂਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ, [2]ਪਰਤਾਪਹਿਗਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥ ੨. ਪਰ [3]ਤਾਪਹਿ ਗਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥
	੭	੩	ਜਬ ਆਸਾ ਅੰਦੇਸਾ ਤਬਹੀ, ਕਿਉ ਕਰਿ ਏਕੁ ਕਹੈ ॥
	੯	੪	ਸੁਰਤਿ ਸਬਦੁ [4]ਸਾਖੀ ਮੇਰੀ ਸਿੰਙੀ, ਬਾਜੈ ਲੋਕੁ ਸੁਣੇ ॥
	੧੩	੪	ਜੇ ਤਿਨ ਮਿਲਾ, ਤ ਕੀਰਤਿ ਆਖਾ, ਤਾ ਮਨੁ ਸੇਵ ਕਰੇ ॥
	੧੫	੫	ਵਸਗਤਿ ਪੰਚ ਕਰੇ, ਨਹ ਡੋਲੈ ॥
	੧੭	੫	ਹੋਵੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ, ਸੰਤੋਖਿ 'ਅਮੁਲੈ' ॥ ('ਅਮੁੱਲੈ' ਬੋਲੋ)
੮੭੮	੭	੬	ਅਹਿਨਿਸਿ ਦੀਵਾ ਬਲੈ 'ਅਥਕੁ' ॥ ('ਅਥੱਕੁ' ਬੋਲੋ)
	੧੨	੭	ਨਾਨਕ, ਸੋ [5]ਪਾਰੰਗਤਿ ਹੋਇ ॥
	੧੭	੮	ਲੋਕੁ ਧਿਕਾਰੁ ਕਹੈ ਮੰਗਤ ਜਨ, ਮਾਗਤ ਮਾਨੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਸਹ ਕੀਆ ਗਲਾ, ਦਰ ਕੀਆ ਬਾਤਾ, ਤੈ ਤਾ [6]ਕਹਣੁ ਕਹਾਇਆ ॥

---

੧ ਬਾਣੀ=ਰਸਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਮਾਇਆ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਮਾਇਆ ਦੀਆਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੨ ਪਛਤਾਵਹਿਗਾ। ੩ ਤਾਪਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ। ੪ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਜੋ ਸ਼ਬਦ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਏਹੀ ਮੇਰੀ ਸਿੰਙੀ ਵਜਦੀ ਹੈ, ਸੁਰਤਿ=ਗਿਆਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ੫ ਪਰਮ ਗਤਿ, ਕਲਿਆਣ। ੬ ਉਲਾਂਭਾ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੯	੧੬	੧੧	ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਸਮ ਕਰਣਾ, ਸੋਗ ਬਿਓਗੀ ॥
	੧੭	੧੧	ਸਹਜ [1]ਜਗੋਟਾ, ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੂਟਾ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥
੯੮੦	੧੩	੧	ਜੇ ਵਡਭਾਗ ਹੋਵਹਿ ਵਡਭਾਗੀ,
	੧੬	੧	ਜਿਸੁ ਵਡਭਾਗੁ ਹੋਵੈ ਵਡ ਮਸਤਕਿ, ਤਿਨਿ ਗੁਰਮਤਿ ਕਢਿ [2]ਕਢਿ ਲੀਆ ॥
	੧੭	੧	ਭਾਗ ਹੀਣ ਮਨਮੁਖਿ ਨਹੀ ਲੀਆ, [3]ਤ੍ਰਿਣ ਓਲੈ ਲਾਖੁ ਛਪਾਇਆ ॥
੯੮੧	੧	੨	ਰਾਮ, ਜਨ ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੁ ਬੋਲਾਇ ॥
	੧੨	੩	ਮੋ ਕਉ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਗ ਜੀਵਨ ਦਾਤੇ, ਹਰਿ ਸੰਤ ਪਗੀ ਲੇ ਪਾਵੈ ॥ (ਪੱਗੀ ਨਾਂ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੪	ਹਰਿ ਜਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਟ [4]ਸਰ [5]ਨੀਕੇ, ਵਡਭਾਗੀ ਤਿਤੁ ਨਾਵਾਈਐ ॥
੯੮੨	੯	੬	ਰਾਮ, ਗੁਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕੰਠਿ ਧਾਰੇ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥
੯੮੩	੧੨	੩	ਸੁਰਗ ਪਵਿਤ੍ਰਾ ਮਿਰਤ ਪਵਿਤ੍ਰਾ, ਪਇਆਲ ਪਵਿਤ੍ਰ [6]ਅਲੋਗਨੀ ॥
੯੮੪	੧੬	੭	ਪਵਨੁ ਵਿਚੋਲਾ ਕਰਤ ਇਕੇਲਾ, ਜਲ ਤੇ ਓਪਤਿ ਹੋਆ ॥

---

੧ ਲੰਗੋਟਾ। ੨ ਖਾਨ। ੩ ਕੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪੀ ਜਾਂ ਪੰਜ ਕੋਸ਼ਾਂ ਰੂਪੀ ਲਾਖ=ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਲਾਲ।
੪ ਸਦਰਸ਼। ੫ ਅੱਛੇ। ੬ ਅਲੱਗ ਜਾਂ ਅਲੌਕਿਕ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੪	੧੮	੭	ਦਸ [1]ਪਾਤਉ ਪੰਚ [2]ਸੰਗੀਤਾ ਏਕੇ ਭੀਤਰਿ ਸਾਥੇ ॥
੯੭੫	੨	੭	ਓਅੰਕਾਰਿ ਏਕ ਧੁਨਿ ਏਕੇ, ਏਕੇ ਰਾਗੁ ਅਲਾਪੈ ॥
			ਏਕਾਦੇਸੀ ਏਕੁ ਦਿਖਾਵੈ, ਏਕੋ ਰਹਿਆ ਬਿਆਪੈ ॥
	੫	੮	[3]ਨਾਰਦੀ ਨਰਹਰ ਜਾਣਿ ਹਦੂਰੇ ॥
	੧੧	੯	ਕੋਈ ਓਢੈ ਨੀਲ ਕੋਈ ਸੁਪੇਦ ॥
			ਕੋਈ ਬਾਛੈ ਭਿਸਤੁ, ਕੋਈ [4]ਸੁਰਗਿੰਦੁ ॥
	੧੬	੧੦	ਸੁਪਨੁ ਭਇਆ, [5]ਭਖਲਾਏ ਅੰਧ ॥
੯੭੬	੫	੧੨	ਜੋਗੀਆ ਮਤਵਾਰੋ ਰੇ ॥
	੭	੧੨	ਗਾਠੀ [7]ਭਿਨਿ ਭਿਨਿ, ਭਿਨਿ ਭਿਨਿ ਤਣੀਏ ॥
	੧੧	੧੩	[8]ਲਉ ਨਾੜੀ ਸੂਆ ਹੈ [9]ਅਸਤੀ ॥
	੧੪	੧੩	ਸਿੰਙੀ ਵਾਜੈ, ਨਿਤ ਉਦਾਸੇਰਾ ॥
	੧੬	੧੩	ਨਾਮੇ ਖਿੰਥਾ ਨਾਮੇ ਬਸਤਰੁ ॥
੯੭੮	੩	੧੭	ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ ਕੀ, ਓਸੁ ਉਤਰੀ ਮਾਇ ॥
੯੭੯	੧	੨੦	ਡਿਗਿ ਨ ਡੋਲੈ ਕਤਹੂ ਨ ਧਾਵੈ ॥
	੧੮	੨੩	ਜਮ ਕੀ ਜੇਵੜੀ, ਤੂ ਆਗੈ ਬੰਧ ॥
	੧੯	੨੩	ਰਾਚਿ ਰਹਿਓ ਤੂ ਸੰਗਿ ਸੁਪਨਾ ॥
੯੮੦	੯	੨੪	ਸਗਲ ਫਲਾ, ਸੇ ਸੂਖਿ ਸਮਾਏ ॥
			ਰਾਮ ਗੁਣਾ, ਨਿਤ ਨਿਤ ਹਰਿ ਗਾਈਐ ॥
	੧੫	੨੫	

੧ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵੇਸਵਾ, ਦਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ। ੨ ਪੰਜ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਸੰਗੀਤਾ=ਸੰਗੀ ਭੜੂਏ। ੩ ਭਗਤੀ। ੪ ਬੈਕੁੰਠ। ੫ ਬੋਲਣਾਂ ਜਾਂ ਭਟਕਦਾ ਹੈ। ੬ ਵਰਨਾਂ ਆਸ੍ਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਢਾਂ। ੭ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਰੂਪ। ੮ ਲਵੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮੂੰਹ ਜਾਂ ਬਰੀਕ। ੯ ਮੋਟੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੯੦	੧੮	੨੬	ਰਿਧਿ ਬੁਧਿ ਸਿਧਿ, ਸੁਰਗਿਆਨ ॥
੮੯੧	੫	੨੭	ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਾਪੁ, ਜਪਲਾ ॥
੮੯੨	੩	੨੯	ਰਾਮ ਜਨੀ, ਕੀਨੀ ਖੰਡ ਖੰਡ ॥
	੧੭	੩੨	ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਆ, ਟੇਢਉ ਜਾਤ ॥
੮੯੩	੧	੩੨	ਮਨਿ ਮੁਖਿ, ਕਬਹਿ ਨ ਉਸਤਤਿ ਕਰੈ ॥
	੬	੩੩	ਗਨਿ ਮਿਨਿ ਦੇਖਹੁ, ਸਗਲ ਬੀਚਾਰਿ ॥
੮੯੪	੧੨	੩੭	ਰਿਧਿ ਨ ਬੁਧਿ, ਨ ਸਿਧਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
੮੯੫	੧	੩੯	ਸੁ ਮਤਿ ਸਾਰੁ, ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਸਿਮਰੀਜੈ ॥
੮੯੭	੧	੪੫	ਓ [1]ਨਮੋ, ਭਗਵੰਤ ਗੁਸਾਈ ॥
	੧੮	੪੭	ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ, ਸਬਦਿ ਗੁਰ ਰਾਜੇ ॥ (ਰੱਜੇ ਪੜ੍ਹੋ)
੮੯੮	੧੬	੫੦	ਦੀਸਤ [2]ਮਾਸੁ, ਨ ਖਾਇ [3]ਬਿਲਾਈ ॥
			ਮਹਾ [4]ਕਸਾਬਿ, ਛੁਰੀ ਸਟਿ ਪਾਈ ॥
੮੯੯	੨	੫੧	ਤੀਨਿ [5]ਆਵਰਤ ਕੀ, ਚੂਕੀ ਘੇਰ ॥
	੧੧	੫੨	ਗਾਫਲ ਸੰਗਿ ਨ [6]ਤਸੂਆ ਜਾਈ ॥
੯੦੦	੫	੫੪	[7]ਹੋਂਦੀ ਕਉ, ਅਣਹੋਂਦੀ ਹਿਰੈ ॥
	੬	੫੪	[8]ਠਗਣਹਾਰੁ, ਅਣਠਗਦਾ ਠਾਗੈ ॥
	੧੫	੫੬	ਚਰਨ ਕਮਲ ਬਸੇ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੇ ॥

---

੧ ਓਅੰਕਾਰ ਜੋ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਹੈ। ੨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਰੂਪੀ ਮਾਸ। ੩ ਬੁਧੀ ਰੂਪੀ ਬਿਲੀ। ੪ ਵਡਾ ਕਸਾਈ, ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਸਧਨਾ ਹਿੰਸਾ ਰੂਪੀ ਛੁਰੀ। ੫ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਤਲਾ ਕਾਰ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ਚੁਕੀ ਗਈ। ੬ ਦੋ ਸੂਤ ਮਾਤ੍ਰ, ਗਜ ਦਾ ਚੌਵੀਵਾਂ ਹਿਸਾ ਭਾਵ ਥੋੜੇ ਮਾਤ੍ਰ। ੭ ਮੌਤ ਨੂੰ। ੮ ਇਹ ਜੀਵ ਅਣਠੱਗ ਸੀ ਪਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿ ਠਗਾਂ ਨੇ ਠਗ ਲਿਆ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੦੧	੧੧	੫੯	ਨਰ [1]ਨਰਹ, ਨਮਸਕਾਰੰ ॥ ਜਲਨ ਥਲਨ ਬਸੁਧ ਗਗਨ, ਏਕ ਏਕੰਕਾਰੰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਨ ਧਰਨ, ਪੁਨ ਪੁਨਹ ਕਰਨ ॥ ਨਹ ਗਿਰਹ, ਨਿਰੰਹਾਰੰ ॥੧॥ ਗੰਭੀਰ ਧੀਰ ਨਾਮ ਹੀਰ, ਊਚ ਮੂਚ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰਨ ਕੇਲ ਗੁਣ ਅਮੋਲ, ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੰ ॥
	੧੩	੬੦	ਰੂਪ ਰੰਗ ਸੁਗੰਧ ਭੋਗ, ਤਿਆਗਿ ਚਲੇ, ਮਾਇਆ ਛਲੇ, ਕਨਿਕ ਕਾਮਨੀ ॥
	੧੪	੬੦	ਭੰਡਾਰ ਦਰਬ ਅਰਬ ਖਰਬ, ਪੇਖਿ ਲੀਲਾ ਮਨੁ ਸਧਾਰੈ ॥
	੧੫	੬੦	ਸੁਤ ਕਲਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ਮੀਤ, ਉਰਝਿ ਪਰਿਓ ਭਰਮਿ ਮੋਹਿਓ, ਇਹ ਬਿਰਖ ਛਾਮਨੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੯
੯੦੨	੧	੧	ਅਜਾਮਲੁ ਕਉ ਅੰਤ ਕਾਲ ਮੈ, ਨਾਰਾਇਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਜਾਂ ਗਤਿ ਕਉ ਜੋਗੀਸੁਰ ਬਾਛਤ, ਸੋ ਗਤਿ ਛਿਨ ਮਹਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾਹਨ ਗੁਨੁ ਨਾਹਨਿ ਕਛੁ ਬਿਦਿਆ, ਧਰਮੁ ਕਉਨੁ ਗਜਿ ਕੀਨਾ ॥
	੯	੩	[2]ਤਰਨਾਪੋ ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਖੋਇਓ, ਬਾਲਪਨੁ ਅਗਿਆਨਾ ॥

---

੧ ਨਿਅੰਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੈ। ੨ ਜੁਆਨੀ ਪੁਣਾਂ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੦੨	੧੫	੧	ਸਾ ਧਰਤੀ ਸੋ ਪਉਣੁ ਝੁਲਾਰੇ, ਜੁਗ ਜੀਅ ਖੇਲੇ ਥਾਵ ਕੈਸੇ ॥
	੧੭	੧	ਦਾਤਾ ਦਾਨੁ ਕਰੇ ਤਹ ਨਾਹੀ, ਮਹਲ ਉਸਾਰਿ ਨ ਬੈਠਾ ॥
			ਜੇ ਕੋ ਸਤੁ ਕਰੇ ਸੋ ਛੀਜੈ, ਤਪ ਘਰਿ ਤਪੁ ਨ ਹੋਈ ॥
			ਜੇ ਕੋ ਨਾਉ ਲਏ ਬਦਨਾਵੀ, ਕਲਿ ਕੇ ਲਖਣ ਏਈ ॥
੯੦੩	੧	੧	ਤਿਹੁ ਜੁਗ ਕੇਰਾ ਰਹਿਆ [੧]ਤਪਾਵਸੁ, ਜੇ ਗੁਣ ਦੇਹਿ ਤ ਪਾਈਐ ॥
			[੨]ਕਲਿ ਕਲਵਾਲੀ [੩]ਸਰਾ ਨਿਬੇੜੀ, ਕਾਜੀ [੪]ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਹੋਆ ॥
	੧੪	੨	ਮੁਕਤਿ ਨਹੀ, ਬਿਦਿਆ [੫]ਬਿਗਿਆਨਿ ॥
	੧੭	੨	ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮੁ, ਸਚੁ ਸੁ ਚੀਤੁ ॥
੯੦੪	੧੨	੪	ਗਣਿ ਗਣਿ [੬]ਜੋਤਕੁ [੭]ਕਾਂਡੀ ਕੀਨੀ ॥
	੧੩	੪	ਹੋਰ ਕਥਨੀ [੮]ਬਦਉ ਨ, ਸਗਲੀ ਛਾਰੁ ॥ ੨. [੯]ਬਦਉਨ ॥
੯੦੫	੪	੫	ਹਠੁ [੧੦]ਨਿਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿ, ਕਾਇਆ ਛੀਜੈ ॥
	੫	੫	ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ, ਅਵਰੁ ਨ ਪੂਜੈ ॥ (ਪੂੰਜੈ ਪੜੋ)

---

੧ ਨਿਆਉਂ। ੨ ਕਲਜੁਗ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਾਲੀ ਕਿਰਿਆ। ੩ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੪ ਕਾਲੇ ਮਨ ਵਾਲੇ ਹੋਏ। ੫ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ। ੬ ਜੋਤਸ਼ ਵਿਦਿਆ। ੭ ਪੱਤੀ ਕੀਤੀ। ੮ ਕਥਨ ਨਹੀ ਕਰਦੇ। ੯ ਕਵੀਸ਼ਰੀ। ੧੦ ਇੰਦ੍ਰੇ ਰੋਕਣੇ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੦੫	੬	੫	ਜਮ [1]ਜੰਦਾਰੁ ਜੋਹਿ ਨਹੀ ਸਾਕੈ,
			[2]ਸਰਪਨਿ ਡਸਿ ਨ ਸਕੈ ਹਰਿ ਕਾ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ॥
	੭	੫	ਚਾੜਸਿ ਪਵਨੁ [3]ਸਿੰਘਾਸਨੁ ਭੀਜੈ ॥
	੧੨	੫	ਮਨੁ ਹਰਿ ਰਾਚੈ, ਨਹੀ ਜਨਮਿ ਮਰੀਜੈ ॥
੯੦੬	੧	੬	ਤੀਰਥਿ ਭਰਮਸਿ, ਬਿਆਧਿ ਨ ਜਾਵੈ ॥
	੪	੬	ਤੁਮ ਸਰਣਾਗਤਿ, ਰਹਉ ਸੁਭਾਉ ॥
	੯	੭	[4]ਕਨਿਕ [5]ਕਾਮਨੀ ਸਿਉ, ਹੇਤੁ ਵਧਾਇਹਿ,
			ਕੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ, ਭਰਮਿ ਗਇਆ ॥
	੧੯	੭	ਮੂਏ ਕਉ ਰੋਵਹਿ ਕਿਸਹਿ ਸੁਣਾਵਹਿ,
			ਭੈ ਸਾਗਰ [6]ਅਸਰਾਲਿ ਪਇਆ ॥
੯੦੭	੭	੮	ਰਹੈ [7]ਗਗਨ ਪੁਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ [8]ਸਮੈ-ਸਰਿ,
			ਅਨਹਤ ਸਬਦਿ ਰੰਗੀਣਾ ॥
			ਸਤੁ ਬੰਧਿ ਕੁਪੀਨ ਭਰਿਪੁਰਿ ਲੀਣਾ,
			ਜਿਹਵਾ ਰੰਗਿ ਰਸੀਣਾ ॥
	੧੩	੯	[9]ਅਉ [10]ਹਠਿ [11]ਹਸਤ, [12]ਮੜੀ ਘਰੁ [13]ਛਾਇਆ,
			ਧਰਣਿ ਗਗਨ ਕਲ ਧਾਰੀ ॥
	੧੬	੯	ਪਰਪੰਚ [14]ਬੇਣੁ ਤਹੀ ਮਨੁ ਰਾਖਿਆ,
			ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਪਰ-ਜਾਰੀ ॥

੧ ਜਿੰਦ ਦਾ ਵੈਰੀ ਡੰਡਾ ਤੇ ਜਲਾਦ। ੨ ਮਾਇਆ। ੩ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ। ੪ ਸੋਨਾ। ੫ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੬ ਅਸਰਾਲ ਆਦਿ ਜੂਨਾਂ ਨੂੰ। ੭ ਚਿਦਾ ਕਾਸ਼ ਪੂਰਨ ਚ। ੮ ਇਕ ਜੈਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ। ੯ ਬਹੁੜੇ। ੧੦ ਹਿਰਦਾ। ੧੧ ਹੈ। ੧੨ ਸਰੀਰ। ੧੩ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੧੪ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਬੀਨ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੦੭	੧੭	੯	[1]ਰਵਿ ਸਸਿ [2]ਲਉਕੇ, ਇਹੁ ਤਨੁ ਕਿੰਗੁਰੀ, ਵਾਜੈ ਸਬਦੁ ਨਿਰਾਰੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ
੯੦੮	੧੩	੧	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ [3]ਪਤੁ ਕਰਿ [4]ਝੋਲੀ ਜੋਗੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ [5]ਭੁਗਤਿ ਪਾਈ ॥
	੧੪	੧	ਮਨੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਆਸਣਿ ਬੈਸੁ ਜੋਗੀ, ਤਾ ਤੇਰੀ ਕਲਪਣਾ ਜਾਈ ॥ ਕਾਇਆ ਨਗਰੀ ਮਹਿ ਮੰਗਣਿ ਚੜਹਿ ਜੋਗੀ, ਤਾ ਨਾਮੁ ਪਲੈ ਪਾਈ ॥
	੧੭	੧	ਭਉ ਭਾਉ ਦੁਇ [6]ਪਤ ਲਾਇ ਜੋਗੀ, ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਕਰਿ ਡੰਡੀ ॥
੯੦੯	੧	੧	ਏਹੁ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਵੈ ਜੋਗੀ, ਜਿ ਕੁਟੰਬੁ ਛੋਡਿ [7]ਪਰ ਭਵਣੁ ਕਰਹਿ ॥
	੮	੨	ਸਚਿ ਰਹਹੁ ਸਦਾ ਸਹਜੁ ਸੁਖੁ ਉਪਜੈ, ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਵਿਚਹੁ ਜਾਈ ॥
੯੧੦	੧੭	੩	ਭੈ ਭੰਜਨੁ ਅਤਿ ਪਾਪ [8]ਨਿਖੰਜਨੁ, ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਿ ਸਖਾਈ ॥
੯੧੧	੧੯	੫	ਸੰਤਹੁ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥

---

੧ ਸੂਰਜ ਬਿਬੇਕ, ਚੰਦ ਵੈਰਾਗ। ੨ ਤੂੰਬੇ। ੩ ਸਤੁ ਦਾ ਪਾਤ੍ਰ ਕਰੇ। ੪ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਝੋਲੀ ਕਰੇ। ੫ ਭੋਜਨ। ੬ ਤੂੰਬੇ। ੭ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਚਰਨਾ ਕਰੇ, ਵਾ ਪਰਾਏ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ੮ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੧੨	੧੭	੧	ਕੋਈ ਕਹਤਉ, [1]ਅਨੰਨਿ [2]ਭਗਉਤੀ ॥
੯੧੩	੩	੧	ਕਿਨਹੀ ਤਿਲਕੁ, [3]ਗੋਪੀ ਚੰਦਨ ਲਾਇਆ ॥
	੫	੧	ਕੋਈ ਕਰੈ ਆਚਾਰ, ਸੁ ਕਰਣੀ ॥
	੧੦	੨	ਜਿਨਿ ਦੀਏ ਤੁਧੁ, ਬਾਪ ਮਹਤਾਰੀ ॥
			ਜਿਨਿ ਦੀਏ ਭ੍ਰਾਤ [4]ਪ੍ਰੁਤ ਹਾਰੀ ॥ ੨. [5]ਪ੍ਰੁਤਹਾਰੀ ॥
	੧੪	੨	[6]ਹਸਤ ਕਮਾਵਨ, [7]ਬਾਸਨ [8]ਰਸਨਾ ॥
	੧੬	੨	ਕਾਰਜੁ ਸਵਰੇ, ਮਨ ਪ੍ਰਭੁ ਧਿਆਈਜੈ ॥
	੧੮	੨	ਨਾ ਕਿਛੁ ਸੇਵਾ, ਨਾ [9]ਕਰਮਾਰੇ ॥
੯੧੪	੫	੩	ਕਾਹੂ ਰੋਗ ਸੋਗ, ਭਰਮੀਜਾ ॥
	੮		ਕਾਹੂ ਬਿਹਾਵੈ, [10]ਜੀਆਇਹ ਹਿਰਤੇ ॥
			ਕਾਹੂ ਬਿਹਾਵੈ, [11]ਮਤਾ [12]ਮਸੂਰਤਿ ॥
	੧੭	੬	ਪੰਗੁਲ ਪਰਬਤ, ਪਰਤੇ ਪਾਰਿ ॥
	੧੭	੪	ਜਿਉ ਪਾਵਕ ਸੰਗਿ, ਸੀਤ ਕੋ ਨਾਸ ॥

---

੧ ਇਕ ਰਸ । ੨ ਭਗਤ । ੩ ਅਰਜਨ ਪਾਸੋਂ ਜਦੋਂ ਭੀਲਾਂ ਨੇ ਗੋਪੀਆਂ ਖੋਹੀਆਂ ਸਨ ਓਹੁ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰਕੇ ਮਰ ਗਈਆਂ ਸੀ, ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤਿਲਕ ਲਾਉਣ ਦਾ ਨਾਮ ਗੋਪੀ ਚੰਦਨ ਹੈ ਵਾ ਗੋਪੀ 'ਨਾਮ' ਚੰਦਨ ਦਾ ਹੈ, ਲਾਲ ਚੰਦਨ ਦਾ ਟਿੱਕਾ ।੪ ਪੁਤ੍ਰ ।੫ ਪੁਤ ਹਾਰੀ=ਨੋਂਹ।੬ ਹਥਾਂ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।੭ ਨਾਸਾਂ ਨਾਲ ਬਾਸ਼ਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ । ੮ ਰਸਨਾਂ ਨਾਲ ਰਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ । ੯ ਕਰਮ । ੧੦ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਅਉਗਣਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਤੇ=ਦੇਖਦੇ । ੧੧ ਥੋੜਿਆਂ ਦੀ ਰਾਇ । ੧੨ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਰਾਇ ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੧੬	੧	੬	ਅਪਣੇ ਜੀਅ, ਤੈ ਆਪਿ ਸਮ੍ਾਲੇ, ਆਪਿ ਲੀਏ ਲੜਿ ਲਾਈ ॥
	੩	੬	ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੰਭਉ, ਕਲਿ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਪਾਈ ॥
	੮	੭	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲਾਹਾ ਦਾਸ ਕਉ ਦੀਆ, ਸਗਲੀ ਤ੍ਰਿਸਨ [੧]ਉਲਾਹੀ ਸੰਤਹੁ ॥
	੧੩	੭	ਮੀਤ ਸਾਜਨ ਮਾਲੁ ਜੋਬਨੁ ਸੁਤ, ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਬਾਪੁ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਸੰਤਹੁ ॥
	੧੪	੮	ਘੂਮਨ-ਘੇਰਿ ਮਹਾ ਅਤਿ ਬਿਖੜੀ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥
	੧੫	੮	ਅੰਤਰਿ ਸੂਖਾ ਬਾਹਰਿ ਸੂਖਾ, ਹਰਿ ਜਪਿ ਮਲਨ ਭਏ ਦੁਸਟਾਰੀ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਨੰਦੁ ॥
੯੧੭	੧੩	੫	ਧੁਰਿ ਕਰਮਿ ਪਾਇਆ ਤੁਧੁ ਜਿਨ ਕਉ, ਸਿ ਨਾਮਿ ਹਰਿ ਕੈ ਲਾਗੇ ॥
੯੧੮	੬	੧੦	ਚਤੁਰਾਈ ਨ ਪਾਇਆ ਕਿਨੈ, ਤੂ ਸੁਣਿ ਮੰਨ ਮੇਰਿਆ॥
	੧੦	੧੧	ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਿ ਤੂ, ਹੋਵੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ ॥
	੧੭	੧੪	ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਤਜਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, ਬਹੁਤੁ ਨਾਹੀ ਬੋਲਣਾ ॥
੯੧੯	੭	੧੭	ਪਵਿਤੁ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੁਟੰਬ ਸਹਿਤ ਸਿਉ, ਪਵਿਤੁ ਸੰਗਤਿ ਸਬਾਈਆ ॥

੧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਹ ਦਿਤੀ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੧੯	੭	੧੭	ਕਹਦੇ ਪਵਿਤੁ ਸੁਣਦੇ ਪਵਿਤੁ, ਸੇ ਪਵਿਤੁ ਜਿਨੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ॥
੯੨੦	੮	੨੪	ਚਿਤੁ ਜਿਨ ਕਾ ਹਿਰਿ ਲਇਆ ਮਾਇਆ, ਬੋਲਨਿ ਪਏ [1]ਰਵਾਣੀ ॥
	੧੦	੨੫	ਆਪੇ ਹੀਰਾ ਰਤਨੁ ਆਪੇ, ਜਿਸਨੋ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ॥
	੧੧	੨੬	[2]ਸਿਵ ਸਕਤਿ ਆਪਿ ਉਪਾਇਕੈ ਕਰਤਾ, ਆਪੇ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਾਏ ॥
	੧੫	੨੭	ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੇ ਜਨ ਜਾਗੇ, ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ, ਬੋਲਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ॥ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੋ ਤਤੁ ਪਾਏ, ਜਿਸਨੋ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਗੈ, ਜਾਗਤ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ॥
੯੨੧	੩	੨੯	ਏਹ ਮਾਇਆ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਵਿਸਰੈ ਮੋਹੁ ਉਪਜੈ, ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਲਾਇਆ ॥
	੬	੩੦	ਹਰਿ ਆਪਿ ਅਮੁਲਕੁ ਹੈ, ਭਾਗ ਤਿਨਾ ਕੇ ਨਾਨਕਾ, ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਲੈ ਪਾਇ ॥
	੮	੩੧	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਿਤ ਜਪਿਹੁ ਜੀਅਹੁ, ਲਾਹਾ ਖਟਿਹੁ ਦਿਹਾੜੀ ॥
	੧੧	੩੨	ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇ ਪਲੈ ਪੀਐ ਹਰਿ ਰਸੁ, ਬਹੁੜਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੈ ਆਇ ॥
	੧੩	੩੩	ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਹਰਿ ਤੁਮ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਰਖੀ, ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ॥

੧ ਆਦਿਤ ਵਾ ਬਿਅਰਥ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ੨ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੧	੧੭	੩੪	ਗੁਰ ਚਰਨ ਲਾਗੇ ਦਿਨ ਸਭਾਗੇ, ਆਪਣਾ ਪਿਰੁ ਜਾਪਏ ॥
੯੨੨	੬	੩੬	ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਹਿ ਨੇਤ੍ਰ ਅੰਧ ਸੇ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ [1]ਦਿਬ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਹੋਈ ॥
	੭	੩੭	ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ ਸਰੀਰਿ ਲਾਏ, ਸੁਣਹੁ ਸਤਿ ਬਾਣੀ ॥
	੧੨	੩੮	ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ, ਗੁਫਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿ ਕੈ, ਵਾਜਾ ਪਵਣੁ ਵਜਾਇਆ ॥
	੧੭	੪੦	ਸੁਣਤੇ ਪੁਨੀਤ ਕਹਤੇ ਪਵਿਤੁ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ॥ ਰਾਮਕਲੀ [2]ਸਦੁ ॥ (ਪਾਠ ਸੱਦ ਕਰੋ)
੯੨੩	੨	੧	ਜਗਿ ਦਾਤਾ ਸੋਇ, ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਤਿਹੁ ਲੋਇ ਜੀਉ ॥
	੭	੨	ਅੰਤਿ ਚਲਦਿਆ ਹੋਇ ਬੇਲੀ, ਜਮ ਦੂਤ ਕਾਲੁ ਨਿਖੰਜਨੋ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀ ਬੇਨਤੀ [3]ਪਾਈ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਸੁਣੀ ਅਰਦਾਸਿ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੩	ਤੁਸੀ ਪੁਤ ਭਾਈ ਪਰਵਾਰੁ ਮੇਰਾ, ਮਨਿ ਵੇਖਹੁ ਕਰਿ ਨਿਰਜਾਸਿ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਵਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ। ੨ ਅਖੀਰੀ ਸੱਦਾ ਅੰਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ। ੩ ਕੀਤੀ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਸਦ ਦਾ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਅਰਥ

ਅੰਤੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਲਿਆ

ਮੈ ਪਿਛੈ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਿਅਹੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਜੀਉ ॥

ਅੰਤ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਣ ਵੇਲੇ ਬੋਲੇ:-ਸਾਡੇ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਰਸ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਣਾ।

ਕੇਸੋ, ਗੋਪਾਲ, ਪੰਡਿਤ, ਸਦਿਅਹੁ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜਹਿ ਪੁਰਾਣ ਜੀਉ ॥

ਕੇ, ਸੋ, ਜੋ ਜਲ ਆਦਿਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੈਨ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੇਸਵ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਬਤ(ਕੇਸੋ ਕੇਸੋ ਕੂਕੀਐ ਨਾ ਸੋਈਐ ਆਸਾਰ ਅਤੇ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਹੇ ਗੋਪਾਲ,ਕੇਸਵ ਗੋਪਾਲ ਪਰਮੇਸਰ ਸਾਡਾ ਪੰਡਤ -ਪੜਿਆ ਪੰਡਿਤ ਆਪੁ ਥੀਆ- ਦੇ ਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਸ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਜੋ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬੁਲੌਣਾ ਹੈ, ਇਹੋ ਹੀ ਪੰਡਤ ਦਾ ਸੱਦਣਾ ਹੈ। ਹਰੀ ਜੋ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਹਾਰਕ ਹੈ, ਤਿਸ ਹਰੀ ਦੀ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੀ ਮੇਰਾ ਪੁਰਾਣ ਹੈ-ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਾਸਤ, ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਜੀ।

ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜੀਐ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣੀਐ
ਬੇਬਾਣੁ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਗੁਰ ਭਾਵਏ ॥

ਹਰੀ ਦੀ ਹੀ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹੀਏ, ਅਕਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁਣੀਏ-ਹਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਬਿਬਾਣ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਹਰੇ ਰੰਗ ਆਦਿਕਾਂ ਦੇ ਬੇਬਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਪਿੰਡੁ੧ ਪਤਲਿ੨ ਕਿਰਿਆ੩ ਦੀਵਾ੪ ਫੁਲ੫ ਹਰਿ ਸਰਿ੬ ਪਾਵਏ ॥

ਪਿੰਡ ਦਾ ਜੋ ਭਰਨਾ ਹੈ ਪੱਤਲਾਂ ਦੇਣੀਆਂ, ਕਿਰਿਆ ਬਾਰ੍ਹੀ, ਤੇਰ੍ਹੀ ਕਰਣੀ, ਦੀਵੇ ਜਗੌਣੇ, ਫੁਲ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਪੌਣਾ, ਇਹ (ਹਰਿ) ਹਰੀ ਦੇ (ਸਰਿ) ਸਦਰਸ਼ ਪਾ ਦਿਓਗੇ, ਭਾਵ ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਸਦਰਸ਼ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਕੇਸੋ੧ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿੰਡ ਹੈ, ੨ਗੋਪਾਲ ਦਾ ਨਾਮ ਪੱਤਲ ਹੈ, ੩ਪੰਡਿਤ ਤਤ ਬੇਤਿਆਂ ਦਾ ਬੁਲੌਣਾ (ਮਲਾਰ ਮ: ੩-ਸੋ ਪੰਡਿਤ ਜੋ ਤਿਹਾ

ਗੁਣਾ ਕੀ ਪੰਡ ਉਤਾਰੈ) ਐਸੇ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦਾ ਸੱਦਣਾ ਸਾਡੀ ਕਿਰਿਆ ਹੈ, ੬ਹਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਦੀਵਾ ਹੈ, ਹਰੀ ਰੂਪ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਜੇਹੜੀ ਪਰਾਪਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਫੂਲ੫ ਪਾਉਣੇ ਹਨ-ਪਿੰਡੁ ਪਤਲ ਮੇਰੀ ਕੇਸੋ ਕਿਰਿਆ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰ ॥ ਦੀਵਾ ਮੇਰਾ ਏਕ ਨਾਮੁ-ਹਰਿ ਸਰਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ-੬ਹਰਿ ਸਰਿ, ਸਤ ਸੰਗਤ ਹੈ-ਸੰਗਤ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਹੀ ਸਾਡੇ ਫੂਲ ਪਾਉਣੇ ਹਨ, ਹਰਿ ਸਰ ਵਾਸਾ ਪਾਵਣਿਆ, 'ਹਰਿ ਸਰਿ' ਇਹਨਾਂ ਤੁਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੰਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ, ਹਰਿ ਸਰਿ ਸਤ ਸੰਗਤ ਦਾ ਤੇ ਹਰੀ ਦਾ ਨਾਮ. ਹੈ, ਗੰਗਾ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਗੰਗਾ, ਭਗੀਰਥਆਣੀ, ਜਾਹਰਨਵੀ, ਸੁਰਸਰੀ ਆਦਿ ਨਾਮ ਹਨ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਭੀ (ਹਰਿ ਸਰਿ) ਗੰਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇਵ ਨਦੀ ਦਿਬ ਧੁਨੀ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਨਾਮ ਹਨ। 'ਨਖ ਪ੍ਰਸੇਵ ਜਾਂਕੈ ਸੁਰਸਰੀ' ਜਿਥੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਓਥੇ ਨਖ=ਨੌਂਹਾਂ 'ਪ੍ਰਸੇਵ'=ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਸੁਰਸਰੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਹਰਿ ਸਰਿ ਨਹੀਂ, ਬਾਕੀ ਜੇ ਕੋਈ ਹਠ ਕਰੇ ਭੀ ਕਿ ਇਹ ਗੰਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਗੰਗਾ ਬਾਬਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-ਗੰਗ ਬਨਾਰਸਿ ਸਿਫਤ ਤੁਮਾਰੀ, ਨਾਵੈ ਆਤਮ ਰਾਉ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਹੀ ਸਾਡੀ ਗੰਗਾ ਕਾਂਸੀ ਹੈ ॥

ਹਰਿ ਭਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰ ਬੋਲਿਆ
ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ਜੀਉ ॥

ਜੋ ਹਰੀ ਨੂੰ ਭਾਇਆ ਹੈ, ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੁਰਖ ਜੀ ਬੋਲੇ ਹਨ, ਹਰੀ ਪੂਰਨ ਦੇ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ॥

ਰਾਮਦਾਸ ਸੋਢੀ ਤਿਲਕੁ ਦੀਆ
ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਨੀਸਾਣੁ ਜੀਉ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਤਿਲਕ ਦਿਤਾ, ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੋਟ:-

ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪੜੋਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਦ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਪੁਤਰ ਭਾਈ ਮੋਹਰੀ ਜੀ,ਮੋਹਰੀ ਜੀਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਈ ਅਨੰਦ, ਭਾਈ ਅਨੰਦ ਜੀ ਦੇ ਪੁਤਰ ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪਾਸ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬੀੜ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਹੈ ॥

--0--

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੩	੧੩	੪	ਮਿਤੁ[੧] ਪੈਨੑੈ[੨] ਮਿਤੁ ਬਿਗਸੈ, ਜਿਸੁ[੩] ਮਿਤ ਕੀ ਪੈਜ ਭਾਵਏ ॥
	੧੭	੫	ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜੀਐ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣੀਐ, [੪]ਬੇਬਾਣੁ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਗੁਰ ਭਾਵਏ ॥ ਪਿੰਡੁ ਪਤਲਿ ਕਿਰਿਆ ਦੀਵਾ, ਫੁਲ ਹਰਿ ਸਰਿ ਪਾਵਏ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ
੯੨੪	੮	੧	ਨਾਲਿ ਹੋਵੰਦਾ ਲਹਿ ਨ ਸਕੰਦਾ, ਸੁਆਉ ਨ ਜਾਣੈ ਮੂੜਾ ॥ ਮਾਇਆ ਮਦਿ ਮਾਤਾ ਹੋਛੀ ਬਾਤਾ, ਮਿਲਣੁ ਨ ਜਾਈ ਭਰਮ ਧੜਾ ॥
੯੨੫	੫	੨	ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣਾ ਨਾਮ ਪੁਨਹਚਰਣਾ, ਨਾਮੁ ਜਮ ਕੀ ਤ੍ਰਾਸ ਹਰਾ ॥
	੬	੨	ਗੁਣ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ, ਤੇਰੇ ਕੋਇ ਨ ਜਾਨਈ ॥
	੮	੨	ਸਰਬ ਜਾਚਿਕ ਏਕੁ ਦਾਤਾ, ਕਰੁਣਾਮੈ ਜਗਦੀਸਰਾ ॥
	੧੩	੩	ਰੁਣ ਝੁਣੋ ਸਬਦੁ ਅਨਾਹਦੁ, ਨਿਤ ਉਠਿ ਗਾਈਐ ਸੰਤਨ ਕੈ ॥
੯੨੬	੧੧	੧	ਗੁਰ ਚਰਨ ਲਾਗੇ ਦਿਨ ਸਭਾਗੇ, ਸਰਬ ਗੁਣ ਜਗਦੀਸਰੇ ॥

---

੧ ਪੈਨ੍ਹਾਈਅਹਿ–ਸਿਰੋਪਾ। ੨ ਮਿਤ੍ਰ। ੩ ਜਿਸਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਓਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
੪ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਬਿਬਾਣ ਸਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹਰੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾਂ ਹੈ ਏਹ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੬	੧੩	੨	ਭੈ ਸੰਕਟ ਕਾਟੇ, ਨਾਰਾਇਣ ਦਇਆਲ ਜੀਉ ॥
	੧੮	੩	ਸੋ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਭੁ ਰਖਕੋ, ਅੰਚਲਿ ਤਾ ਕੈ ਲਾਗੁ ਜੀਉ ॥
੯੨੭	੭	੦	ਰਣ [1]ਝੁੰਝਨੜਾ ਗਾਉ ਸਖੀ, ਹਰਿ ਏਕੁ ਧਿਆਵਹੁ ॥
	੧੮	੨	ਰੁਤਿ ਸਰਸ ਬਸੰਤ ਮਾਹ, ਚੇਤੁ ਵੈਸਾਖ ਸੁਖ ਮਾਸੁ ਜੀਉ ॥
	੩	੩	ਕੋਮਲ ਬੰਧਨ ਬਾਧੀਆ, ਨਾਨਕ ਕਰਮਹਿ ਲੇਖ ॥
	੭	੩	ਕਰਿ ਪਾਪ ਜੋਨੀ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋਈ, ਦੇਇ [2]ਸਾਸਨ ਜਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੪	ਘਣ [3]ਉਨਵਿ ਵੁਠੇ, ਜਲ ਥਲ ਪੂਰਿਆ, ਮਕਰੰਦ ਜੀਉ ॥
	੧੪	੫	ਹੈ ਕੋਈ ਸਾਜਨੁ ਸੰਤ ਜਨੁ, ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲਣਹਾਰ ॥

---

੧ ਸੁੰਦਰ ਝੁਨਕਾਰ ਵਾਲਾ ਜਸ, ਬਾਲਕ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਜੋ ਗਾਵਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨਦੇਵਜੀ ਨੇ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਹਨ ਬਾਕੀ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀ ਉਚਾਰਿਆ, ਏਹ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤ੍ਰਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਤੁਕਾਂ ਹਨ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀ ਹੈ ਨਾਂ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਾਣੀ ਵਾਂਗ ਥਾਂ ਛਡਿਆ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਵੀ ਇਤਨਾ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਵੀ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ ਬੰਨੋ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ੪ ਪੌੜੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਗਣੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਔਂਦਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀਆਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਨਹੀ, ਛੰਦ ਦੀ ਚਾਲ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀ। ੨ ਤਾੜਨਾਂ। ੩ ਝੁਕਕੇ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੭	੧੮	੫	ਈਤ ਊਤ ਦਹਦਿਸ ਅਲੋਕਨ, ਮਨਿ ਮਿਲਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਸ ਜੀਉ ॥
੯੨੯	੨	੬	ਸਾਧ ਪਠਾਏ ਆਪਿ ਹਰਿ, ਹਮ ਤੁਮ ਤੇ ਨਾਹੀ ਦੂਰਿ॥
	੩	੬	ਰੁਤਿ ਸਿਸੀਅਰ ਸੀਤਲ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਗਟੇ ਮੰਘਰ ਪੋਹਿ ਜੀਉ ॥
	੮	੭	ਹਿਮਕਰ ਰੁਤਿ ਮਨਿ ਭਾਵਤੀ,
	੧੫	੮	ਤਜਿ ਆਪੁ ਸਰਣੀ ਪਰੇ ਚਰਨੀ, ਸਰਬ ਗੁਣ ਜਗਦੀਸਰੇ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰੁ
੯੩੦	੧	੧	ਓਅੰਕਾਰਿ, ਬੇਦ [੧]ਨਿਰਮਏ ॥ [੨]ਓ ਨਮ ਅਖਰ ਸੁਣਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥
	੮	੪	ਗੁਰ ਰਸੁ ਗੀਤ ਬਾਦ ਨਹੀ ਭਾਵੈ ਸੁਣੀਐ, ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ਗਵਾਇਆ ॥
	੧੪	੭	ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ, [੩]ਅਸ ਰੂਪੁ ॥
	੧੬	੮	[੪]ਊਰਮ [੫]ਧੂਰਮ ਜੋਤਿ ਉਜਾਲਾ ॥ ੨. ਊਰ ਮਧੂ ਗਮ
	੧੭	੮	[੬]ਊਗਵਿਆ ਅਸ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਵੈ ॥
੯੩੧	੧	੯	ਓਹੁ ਬਿਧਾਤਾ, ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸੋਇ ॥
	੨	੧੦	ਰਾਜਨ ਰਾਮ, ਰਵੈ ਹਿਤਕਾਰਿ ॥

---

੧ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ੨ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਅਖਰ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ੩ ਐਸਾ ਰੂਪ। ੪ ਅਕਾਸ਼। ੫ ਧਰਤੀ। ੬ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੧	੬	੧੧	ਏਕੁ ਸਬਦੁ ਰਾਮ ਨਾਮ [1]ਨਿਰੋਧਰ, ਗੁਰੁ ਦੇਵੈ ਪਤਿ ਮਤੀ ॥
	੯	੧੩	[2]ਲਾੜੀ [3]ਚਾੜੀ, [4]ਲਾਇ-ਤਬਾਰੁ ॥
	੩	੧੯	ਕਸਿ ਕਸਵਟੀ ਸਹੈ ਸੁ ਤਾਉ ॥ ਨਦਰਿ ਸਰਾਫ, ਵੰਨੀਸ ਚੜਾਉ ॥ ੨. ਵੰਨੀ ਸ ਚੜਾਉ ॥ ਜਗਤੁ ਪਸੂ ਅਹੰ, ਕਾਲੁ ਕਸਾਈ ॥
	੭	੨੦	[5]ਗਗਨ [6]ਗੰਭੀਰੁ, [7]ਗਗਨੰਤਰਿ ਵਾਸੁ ॥
	੯	੨੦	ਅਸਥਿਰੁ ਚੀਤੁ ਸਮਾਧਿ [8]ਸਗੋਨੀ ॥
	੧੦	੨੧	ਘਰ ਦਰ, ਫਿਰਿ ਬਾਕੀ ਬਹੁਤੇਰੇ ॥
	੧੫	੨੨	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹੈ ਸਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਪਾਵੈ ਪਾਰੁ ॥
	੧੬	੨੩	ਚਿੰਤਤ ਹੀ, ਦੀਸੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਚੇਤਹਿ ਏਕੁ ਤਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥
	੧੭	੨੪	[9]ਛੈਆਨਿਤ ਦੇਖਹੁ ਜਗਿ [10]ਹੰਢਿ ॥
	੧੯	੨੪	ਧੂਪ ਛਾਵ, ਜੇ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਣੈ ॥
੯੩੩	੧	੨੪	ਕਾਇਆ ਛੀਜੈ ਭਈ [11]ਸਿਬਾਲੁ ॥
	੪	੨੬	ਝੂਰਿ ਮਰੈ, ਦੇਖੈ [12]ਪਰਮਾਦੁ ॥

੧ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ। ੨ ਨਿੰਦਾ। ੩ ਉਸਤਤਿ। ੪ ਚੁਗਲੀ। ੫ ਚੇਤਨ। ੬ ਡੂੰਘਾ ਹੈ। ੭ ਅਕਾਸ਼ ਆਦਿਕ ਤੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਅੰਦਰ ਭੀ। ੮ ਸੌ ਗੁਣੀ। ੯ ਛੈਆਨਿਤੁ=ਨਾਸ਼ ਰੂਪ, ਝੂਠਾ। ੧੦ ਫਿਰਕੇ। ੧੧ ਸੁੱਕੇ ਜਾਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈ। ੧੨ ਪਰਮ ਆਦੀ ਸਰੂਪ ਵਾ ਹੰਕਾਰ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੩	੮	੨੭	ਗੁਰਿ ਕਹਿਆ, ਸਾ ਕਾਰ ਕਮਾਵਹੁ ॥
			ਗੁਰ ਕੀ ਕਰਣੀ ਕਾਹੇ *ਧਾਵਹੁ ॥
	੯	੨੮	ਟੂਟੈ ਨੇਹੁ, ਕਿ ਬੋਲਹਿ [1]ਸਹੀ ॥
			ਟੂਟੈ [2]ਬਾਹ ਦੂਹੂ ਦਿਸ ਗਹੀ ॥
	੧੨	੨੯	ਪਰ ਘਰਿ ਜਾਤੀ, ਠਾਕਿ ਰਹਾਈ ॥
			ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਈ, ਠਾਕ ਨ ਪਾਈ ॥
	੧੪	੩੦	[3]ਡਾਹਪਣਿ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਨਹੀ,
			ਬਿਨੁ ਡਰ [4]ਬਿਣਠੀ ਡਾਰ ॥
੯੩੪	੨	੩੨	ਣਾ ਕੋ ਮੇਰਾ ਕਿਸੁ [5]ਗਹੀ, ਣਾ ਕੋ ਹੋਆ ਨ ਹੋਗੁ ॥
	੬	੩੩	ਤਤੁ ਚੁਗਹਿ ਮਿਲਿ ਏਕ ਸੇ, ਤਿਨ ਕਉ ਫਾਸ ਨ ਰੰਚ ॥
			ਉਡਹਿ ਤ ਬੇਗੁਲ ਬੇਗੁਲੇ, ਤਾਕਹਿ ਚੋਗ ਘਣੀ ॥
	੧੯	੩੬	ਨਾ ਨਾ ਕਰਤ ਨ ਛੂਟੀਐ,
			ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਜਮ ਪੁਰਿ ਜਾਹਿ ॥
੯੩੫	੨	੩੭	ਥਾਕਿ ਰਹੀ ਕਿਵ ਅਪੜਾ, ਹਾਥ ਨਹੀ ਨਾ ਪਾਰੁ ॥
	੫	੩੮	ਕਿਉ ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਵੀਸਰੈ, ਝੂਠੁ ਬੁਰਾ ਖੈ ਕਾਲੁ ॥
	੯	੩੯	ਇਵ ਛੂਟੈ, ਫਿਰਿ ਫਾਸ ਨ ਪਾਇ ॥
੯੩੬	੧	੪੨	ਗੜ ਮੰਦਰ ਮਹਲਾ ਕਹਾ, ਜਿਉ ਬਾਜੀ ਦੀ [6]ਬਾਣੁ ॥
			੨. ਦੀਬਾਣੁ ॥

*ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਕਿਉ ਨੱਸਦੇ ਹੋ?

੧ ਸਖੀ ਜੋਹੜੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ੨ ਬਾਂਹ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਖਿਚੋ ਤਾਣ ਵਿਚ ਟੁਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੩ ਭਟਕਣੇ ਕਰਕੇ, ਚਤੁਰਾਈ (ਡਾਹਪਣ ਸਿੰਧੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।) ੪ ਨਾਸ ਹੋ ਗਈ। ੫ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਾਂ। ੬ ਬਾਜੀ ਦੀ ਬਣੌਟ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੬	੨	੪੨	ਆਪੇ ਚਤੁਰੁ ਸਰੂਪੁ ਹੈ, ਆਪੇ ਜਾਣੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
	੫	੪੩	ਜੀਉ [1]"ਸਮਪਉ' ਆਪਣਾ, ਤਨੁ ਮਨੁ ਆਗੈ ਦੇਉ ॥ (ਸਮੱਪਉ ਬੋਲੋ)
	੭	੪੪	ਰਾਹੁ ਬੁਰਾ [2]ਭੀਹਾਵਲਾ, [3]ਸਰ [4]ਡੂਗਰ [5]ਅਸਗਾਹ ॥
	੧੨	੪੫	ਚਾਕਰੁ ਕਹੀਐ ਖਸਮ ਕਾ, [6]ਸਉਹੇ ਉਤਰ ਦੇਇ ॥
	੧੪	੪੬	ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣੁ ਨਰਹ ਨਰੁ, ਸਾਚਉ ਸਾਚੇ ਨਾਇ ॥
੯੩੭	੬	੪੯	ਖਸਮੁ ਪਛਾਣੇ ਆਪਣਾ, ਖੂਲੈ 'ਬੰਧੁ' ਨ ਪਾਇ ॥ ੨. ਬੰਧਨ ॥
੯੩੮	੩	੫੪	[7]ਸਚੀ ਪਟੀ ਸਚੁ ਮਨਿ, ਪੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸੁ ਸਾਰੁ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ [8]ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ
	੧੩	੪	ਚਰਪਟੁ ਬੋਲੈ [9]ਅਉਧੂ ਨਾਨਕ, ਦੇਹੁ ਸਚਾ ਬੀਚਾਰੋ ॥
	੧੪	੪	ਸਾਚੁ ਕਹਹੁ ਤੁਮ [10]ਪਾਰਗਰਾਮੀ, ਤੁਝੁ ਕਿਆ [11]ਬੈਸਣੁ ਦੀਜੈ ॥
	੧੫	੪	ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲੁ ਨਿਰਾਲਮੁ, ਮੁਰਗਾਈ [12]ਨੈ [13]ਸਾਣੇ ॥ ੨. [14]ਨੈਸਾਣੇ ॥

---

੧ ਅਰਪਣਾਂ ਕਰੋ। ੨ ਭੈ ਦਾਇਕ। ੩ ਸਮੁੰਦਰ ਸੰਸਾਰ।
੪ ਪਹਾੜ ਪੰਜ ਕੋਸ਼। ੫ ਡੂੰਘਾ। ੬ ਸਾਹਮਣੇ। ੭ ਸਰਧਾ
ਰੂਪੀ ਸੱਚੀ ਪੱਟੀ। ੮ ਸਿੱਧ ਸਿਧੀਆਂ, ਵਾਲੇ ਗੋਸ਼ਟ=ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ
ਚਰਚਾ। ੯ ਅਵਧੂਤ, ਸੁਧ, ਵਿਰਕਤ। ੧੦ ਸਮੂੰਹ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ
ਪਰੇ ਹੋਇ। ੧੧ ਉਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਉਠਦੇ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ
ਉਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬੈਸਣ ਹੈ। ੧੨ ਨਦੀ ਦੇ। ੧੩ ਸਾਹਮਣੇ।
੧੪ ਖੰਭਾਂ ਨੂੰ ਭਿਜਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੯	੧	੮	ਗੋਰਖ [1]ਪੂਤੁ [2]ਲੋਹਾਰੀਪਾ ਬੋਲੈ, ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਬਿਧਿ ਸਾਈ ॥
	੯	੧੧	ਊਂਧਉ ਖਪਰ, ਪੰਚ ਭੂ ਟੋਪੀ ॥ ਕਾਇਆ [3]ਕੜਾਸਣੁ, ਮਨੁ ਜਾਗੋਟੀ ॥
੯੪੦	੮	੨੨	ਏਸੁ ਸਬਦ ਕਉ ਜੋ [4]ਅਰਥਾਵੈ, ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਈ ॥
	੧੧	੨੩	ਅਕਲਪਤ [5]ਮੁਦ੍ਰਾ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬੀਚਾਰੀਅਲੇ, ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਾਚਾ ਸਰਬ ਜੀਆ ॥
੯੪੧	੨	੨੫	ਨਾਨਕ ਤਾਰੇ ਤਾਰਣ-ਹਾਰਾ, ਹਉਮੈ ਦੂਜਾ ਪਰਹਰਿਆ ॥
	੩	੨੬	ਮਨਮੁਖਿ ਭਰਮਿ, ਭਵੈ [6]ਬੇਬਾਣਿ ॥ ਵੇ-ਮਾਰਗਿ ਮੂਸੈ, ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਸਾਣਿ ॥ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ, ਲਵੈ [7]ਕੁਬਾਣਿ ॥
	੯	੨੯	ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਬਹੈ, ਸ-ਪਰਵਾਰਿ ॥
	੧੦	੩੦	ਤਿਸ ਮਹਿ ਓਪਤਿ ਖਪਤਿ, ਸੁ ਬਾਜੀ ॥
	੧੩	੩੧	ਗੁਰਮੁਖਿ; ਪਰਵਿਰਤਿ, ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਛਾਣੈ ॥
੯੪੨	੯	੩੯	ਬਿਨੁ ਗੁਰ, ਬਿਸੀਅਰੁ ਡਸੈ ਮਰਿ ਵਾਟ ॥
	੧੩	੪੦	ਰਾਮਚੰਦਿ, ਮਾਰਿਓ [8]ਅਹਿ ਰਾਵਣੁ ॥

---

੧ ਚੇਲਾ। ੨ ਸਿਧ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੩ ਲੱਕ ਨੂੰ ਕੜਨ ਵਾਲਾ ਜੰਜੀਰ। ੪ ਅਰਥ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ੫ ਨਿਸ਼ਾਨੀ। ੬ ਉਜਾੜ ਵਿਚ, ਖੋਟੀ ਆਦਿਤ। ੭ ਖੋਟੀ ਬਾਣੀ। ੮ ਹੰਕਾਰੀ ਰਾਵਣ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੨	੧੪	੪੦	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਇਰਿ, ਪਾਹਣ ਤਾਰੇ ॥
			ਗੁਰਮੁਖਿ, ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਉਧਾਰੇ ॥
	੧੬	੪੧	ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇ ॥
੯੪੩	੪	੪੫	[1]ਹਿਵੈ ਕਾ ਘਰੁ ਮੰਦਰੁ, ਅਗਨਿ [2]ਪਿਰਾਹਨੁ ॥
	੬	੪੫	ਹਉ ਹਉ ਮੈ ਮੈ, ਵਿਚਹੁ ਖੋਵੈ ॥
	੧੦	੪੮	ਕਵਨ ਮੁਖਿ, ਕਾਲੁ ਜੋਹਤ ਨਿਤ ਰਹੈ ॥
	੧੫	੫੧	[3]ਅੰਤਰਿ ਸੁੰਨੰ [4]ਬਾਹਰਿ ਸੁੰਨੰ, [5]ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੁੰਨ [6]ਮਸੁੰਨੰ ॥
	੧੯	੫੩	[7]ਨਉ ਸਰ ਸੁਭਰ, [8]ਦਸਵੈ ਪੂਰੇ ॥
੯੪੪	੧੦	੫੮	[9]ਤ੍ਰੈ ਸਤ ਅੰਗੁਲ [10]ਵਾਈ ਕਹੀਐ,
			ਤਿਸੁ ਕਹੁ ਕਵਨੁ ਅਧਾਰੋ ॥
	੧੭	੬੦	[11]ਸੁਖਮਨਾ [12]ਇੜਾ [13]ਪਿੰਗੁਲਾ [14]ਬੂਝੈ,
			ਜਾ ਆਪੇ ਅਲਖੁ ਲਖਾਏ ॥
੯੪੫	੧੨	੬੫	ਖਾਵੈ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਾਚੇ ਕੀ, ਸਾਚੇ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸਿ ਰਹੈ ॥
	੧੩	੬੬	ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਸਚੁ ਸੁਭਾਖੈ,
			ਸਚਿ [15]ਰਪੈ ਰੰਗੁ ਕਬਹੂ ਨ ਜਾਵੈ ॥

---

੧ ਬਰਫ ਦਾ। ੨ ਚੋਲਾ। ੩ ਸੁਪਨੇ ਅੰਦਰ ਭੀ ਅਫੁਰ ਰੂਪ ਹੈ। ੪ ਜਗਤ ਰੂਪ ਵੀ ਅਫੁਰ ਰੂਪ ਹੈ। ੫ ਸੁਖੋਪਤਿ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਫੁਰ ਰੂਪ ਹੈ। ੬ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀ, ਜੜ੍ਹਤਾਈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਹੈ ਅਫੁਰ ਤੇ ਹੈ ਚੇਤਨ। ੭ ਨਵਾਂ ਗੋਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨੂੰ ਭਰਕੇ। ੮ ਦਸਮੇਂ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਵੇ। ੯ ਦਸ, ਅੰਗਲ=ਉਂਗਲਾਂ। ੧੦ ਹਵਾ। ੧੧ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕੌਣ ਵਾਲੀ ਨਾੜ੍ਹੀ। ੧੨ ਖੱਬੀ ਸੁਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦੀ। ੧੩ ਸੱਜੀ ਸੁਰ ਸੂਰਜ ਦੀ। ੧੪ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਉਤਾਰਨਾ ਚੜ੍ਹੌਣਾਂ ਤੇ ਠਹਿਰੌਣਾਂ ਸਮਝੇ। ੧੫ ਰੰਗੇ ਜਾਣੇ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੫	੧੪	੬੬	ਜਾ ਇਹੁ ਹਿਰਦਾ ਦੇਹ ਨ ਹੋਤੀ, ਤਉ ਮਨੁ ਕੈਠੈ ਰਹਤਾ ॥
	੧੫	੬੬	ਰਕਤੁ ਬਿੰਦੁ ਕੀ ਮੜੀ ਨ ਹੋਤੀ, ਮਿਤਿ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ਵਰਨੁ ਭੇਖੁ ਅਸਰੂਪੁ ਨ ਜਾਪੀ, 1ਅਸ ਰੂਪੁ 2ਅਸਰੂਪ ਕਿਉ ਕਰਿ ਜਾਪਸਿ ਸਾਚਾ ॥
	੧੯	੬੭	ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਜਾਤਿ ਨ ਹੋਤੀ, ਤਉ ਅਕੁਲੀਣਿ ਰਹਤਉ ਸਬਦੁ ਸੁ ਸਾਰੁ ॥
੯੪੬	੧੪	੭੨	ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਅਉਧੂ, ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਾ ਹੋਈ ॥
	੧੬	੭੩	ਮਾਗਹਿ ਨਾਮੁ ਪਾਇ ਇਹ ਭਿਖਿਆ, ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕਉ ਕੁਰਬਾਣੇ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਜੋਧੈ ਵੀਰੈ, ਪੂਰਬਾਣੀ ਕੀ ਧੁਨੀ ॥
੯੪੭	੧੩	੧	[1]ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਤੂ ਸਚੀ ਨਾਈ ॥ (ਏਹ ਪੰਗਤੀ ਏਸ ਵਾਰ ਦੀ ਹਰ ਇਕ ਪਉੜੀ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੈ)

੧ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਰਚਕੇ, ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਨੌ ਧੁਨਾਂ ਚਾਹੜੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਮਕਲੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਬਤ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੌੜੀਆਂ ਲਿਖਾਈਆਂ ਹਨ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਇਕੀ ਹਨ ਓਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰੋਂ (ਵਾਹੁਵਾਹੁ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੂ ਸਚੀਨਾਈ)' (ਅੱਗੇ ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ ੩੦੨)

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੭	੧੪	੨	ਤੈ ਸਹ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੀਆ, ਕਬਹੂ ਨ ਲਾਈ ਪਾਇ ॥
	੬	੩	ਏਨਾ ਨੋ ਭਉ ਅਗਲਾ, ਪੂਰੀ ਬਣਤ ਬਣਤੀ ॥ (ਬਣੱਤੀ ਬੋਲੋ)
੯੪੮	੧੬	੩	ਵੇਕੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈਅਨੁ, ਸਭ ਹੁਕਮਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ਸਮਾਹੀ ॥
੯੪੯	੩	੬	[1]ਅਭਿਆ-ਗਤ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ, ਜਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਰਮੁ ॥
	੬	੬	ਅੰਬਰੁ ਧਰਤਿ ਵਿਛੋੜਿਅਨੁ, ਵਿਚਿ ਸਚਾ [2]ਅਸਰਾਉ ॥
	੯	੭	[3]ਰੈਣਾਇਰ ਮਾਹਿ ਅਨੰਤੁ ਹੈ, ਕੂੜੀ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥
	੧੨	੭	ਇਕਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਵਿਣੁ, ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਵਾਸੁ ॥

(ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ੩੦੧ ਦਾ ਬਾਕੀ ਨੋਟ)

ਏਹ ਤੁਕ ਹਰਿ ਪੌੜੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪੜਨੀ ਭਾਵ ਇਕੀ ਵਾਰ ਪੜਨੀ ਹੈ। ਧੁਨ ਵਾਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਪੌੜੀ ਦੀਆਂ ਛੇ ਤੁਕਾਂ ਸਨ, ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਏਹ ਤੁਕ ਪੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਕੇ ਛੇ ਤੁਕੀ ਵਾਰ ਦੀ ਧੁਨ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧੁਨਾਂ ਚੜੌਣ ਵਾਲੇ ਧਿਆਇ ਵਿਚ ਜੋ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਤੋਂ ਲਿਖਾਈਆਂ ਹਨ ਟਕਸਾਲੀ ਗਿਆਨੀ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਇ ਵਿਚ ਤੇ ਬਾਬਾ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਟਕਸਾਲੀ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਇ ਟੀਕਾ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਆਦਿ ਵਿਚ ਏਹ ਤੁਕ ਪੜਨ ਦੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਆਗਿਆ ਦਸੀ ਹੈ।

੧ ਅਤਿਥੀ, ਵਿਰਕਤ, ਸੰਤ। ੨ ਆਸਰਾ। ੩ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੯	੧੪	੭	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ, ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵ ਹਰਿ ਗੁਣ-ਤਾਸੁ ॥
	੧੫	੭	ਛਤੀਹ ਜੁਗ ਗੁਬਾਰੁ ਸਾ, ਆਪੇ ਗਣਤ ਕੀਨੀ ॥
੯੫੦	੫	੮	ਸੈਸਾਰੈ ਵਿਚਿ ਸੋਭ ਨ ਪਾਇਨੀ, ਅਗੈ ਜਿ ਕਰੇ, ਸੁ ਜਾਣੈ ਕਰਤਾਰੁ ॥
	੧੪	੯	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸੋ ਭਗਤੁ ਹੋਇ, ਵਿਣੁ ਮੰਨੇ ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥
੯੫੧	੧	੯	ਜਨ ਨਾਨਕ ਜਿਸਦੇ ਏਹਿ ਚਲਤ ਹਹਿ, ਸੋ ਜੀਵਉ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥
	੫	੧੦	ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਬਿਆਸ ਸੁਕ ਨਾਰਦ, ਬਚਨ ਸਭ [1]ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇਨਿ ॥
੯੫੧	੧੧	੧੦	ਜਿਨ ਕਉ [2]ਪੋਤੈ ਪੁੰਨੁ ਹੈ, ਤਿਨ੍ਹ [3]ਵਾਤਿ [4]ਸਿਪੀਤੀ ॥
	੧੨	੧੧	ਸਤੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ, ਸਤੁ ਕਮਾਹਿ ॥ (ਸਤੀ ਤੇ ਸਤੁ ਢਿੱਲੇ ਬੋਲੋ)
੯੫੨	੭	੧੨	ਨਾ ਸਤਿ ਦੁਖੀਆ, ਨਾ ਸਤਿ ਸੁਖੀਆ, ਨਾ ਸਤਿ ਪਾਣੀ ਜੰਤ ਫਿਰਹਿ ॥
	੧੫	੧੨	[5]ਅਉ [6]ਹਠ [7]ਪਟਣ ਮਹਿ, ਭੀਖਿਆ ਕਰੈ ॥
੯੫੩	੩	੧੨	[8]ਆਸਤਿ [9]ਨਾਸਤਿ, ਏਕੋ ਨਾਉ ॥ ਕਉਣੁ ਸੁ ਅਖਰੁ, ਜਿਤੁ ਰਹੈ [10]ਹਿਆਉ ॥

੧ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਬਚਨ ਕਰਨੇ। ੨ ਖਜ਼ਾਨੇ। ੩ ਮੁਖ। ੪ ਸਿਫਤ ਵਾ (ਵਾਤਿਸਿ ਪੀਤੀ)=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਤਾ ਹੈ। ੫ ਪੁਨਾਂ। ੬ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ। ੭ ਸ਼ਹਿਰ,ਸਰੀਰ। ੮ ਆਸਤਕ,ਸ਼ਰਧਾਲੂ। ੯ ਨਾਸਤਕ, ਨਾਸ ਰੂਪ ਸਮਝੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ। ੧੦ ਲਜਿਆ ਰਹਿ ਆਵੇ ਵਾ ਹਿਰਦਾ ਟਿਕੇ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੫੩	੧੩	੧੩	ਲੇਖਾ ਰਬੁ ਮੰਗੇਸੀਆ, ਬੈਠਾ ਕਢਿ ਵਹੀ ॥
			[1]ਤਲਬਾ ਪਉਸਨਿ [2]ਆਕੀਆ, ਬਾਕੀ ਜਿਨਾ ਰਹੀ,॥
			ਅਜਰਾਈਲੁ ਫਰੇਸਤਾ, ਹੋਸੀ ਆਇ [3]ਤਈ ॥
	੧੮	੧੪	ਸਹੰਸਰ ਦਾਨ ਦੇ, ਇੰਦ੍ਰੁ ਰੋਆਇਆ ॥
	੧੯	੧੪	ਅਜੈ ਸੁ ਰੋਵੈ, ਭੀਖਿਆ ਖਾਇ ॥
੯੫੪	੨	੧੪	[4]ਏਕੀ ਕਾਰਣਿ, ਪਾਪੀ ਭਇਆ ॥
	੧੦	੧੫	ਰਤਨਾ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ, ਆਵੈ ਆਪੁ ਲਖਾਇ ॥
	੧੬	੧੬	ਮਃ ੨ ॥ ਸਾਹਿਬਿ ਅੰਧਾ ਜੋ ਕੀਆ, (ਇਥੇ ਮਹਲਾ ੨ ਸੁਧ ਹੈ)
੯੫੫	੨	੧੬	ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਜਾਣਿਆ, ਸਚੁ ਪਰਗਟੀਏਸਾ ॥
	੩	੧੭	ਲਬੁ ਵਤ੍ਰ [5]ਦਰੋਗੁ ਬੀਉ, ਹਾਲੀ ਰਾਹ [6]ਕੁਹੇਤ ॥
			ਹਲੁ ਬੀਚਾਰੁ ਵਿਕਾਰ ਮਣ, ਹੁਕਮੀ ਖਟੇ ਖਾਇ ॥
	੪	੧੭	ਭਉ ਭੁਇ ਪਵਿਤੁ ਪਾਣੀ, ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਬਲੇਦ ॥
			ਹਲੁ ਹਲੇਮੀ,ਹਾਲੀ ਚਿਤੁ,ਚੇਤਾ ਵਤ੍ਰ,ਵਖਤ ਸੰਜੋਗੁ॥
	੧੧	੧੮	ਜੀਆ ਕਾ ਆਹਾਰੁ ਜੀਅ, ਖਾਣਾ ਏਹੁ ਕਰੇਇ ॥
	੧੮	੧੯	ਇਉ ਪਤਿ ਪਾਟੀ, ਸਿਫਤੀ ਸੀਪੈ, ਨਾਨਕ ਜੀਵਤ ਜੀਵੈ ॥
੯੫੬	੨	੧੯	ਸਬਦੇ ਸਾਣ, ਰਖਾਈ ਲਾਇ ॥
			ਗੁਣ ਕੀ [7]ਥੇਕੈ, ਵਿਚਿ ਸਮਾਇ ॥

---

੧ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸੱਦੇ ਪੈਣਗੇ। ੨ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ। ੩ ਤਈਨਾਤ=ਮੁਕਰਰ। ੪ ਇਕੋ ਕਾਰਨ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਨਾਂ ਮੰਨਣੇ ਕਰਕੇ ਜਨਮੇਜਾ। ੫ ਝੂਠ। ੬ ਖੋਟੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਹੇਤ। ੭ ਗੁਥਲੀ,ਮਿਆਨ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੫੬	੩	੧੯	ਨਾਨਕ ਦਰਿ, ਦੀਦਾਰਿ ਸਮਾਇ ॥
	੫	੧੯	ਭਗਤ ਸੋਹਨਿ ਗੁਣ ਗਾਵਦੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਅਚਲੈ ॥ (ਅਚੱਲੈ ਬੋਲੋ)
	੮	੨੦	ਨਾ ਕਿਛੁ ਆਸਾ ਹਥਿ ਹੈ, ਕੇਉ ਨਿਰਾਸਾ ਹੋਇ ॥
	੧੪	੨੧	ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਾ ਧੁਰੇ ਪੈਯਾ ਪਰਵਾਨਾ ॥ ('ਪੈਯਾ' ਨੂੰ ਪਇਆ ਉਚਾਰਨਾ)
			ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫
੯੫੭	੫	੧	ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ, ਵੇਖਾਲਿਆ, (ਵੇਖਾਲਿਆ ਦਾ ਵੱਵਾ ਸੁਧ ਹੈ)
	੭	੧	ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਪਾਇ, ਅਲਖ [1]ਬ੍ਰਹਮਟਿਆ ॥
	੮	੧	ਆਪੇ ਵਡ ਪਾਤਿਸਾਹੁ, ਆਪਿ ਵਜੀਰਟਿਆ ॥
	੧੦	੨	ਇਕ ਸੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਹਰਾ, ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਸੰਸਾਰਿ ॥
੯੫੮	੫	੩	ਤਿਸਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸਚੁ, ਮੰਤ੍ਰੁ ਗੁਰ ਮਨਿ ਧਰੇ ॥
	੫	੪	ਧੰਨੁ ਸੁ ਰਾਗ [2]ਸੁਰੰਗੜੇ, ਆਲਾਪਤ ਸਭ ਤਿਖ ਜਾਇ ॥
	੯	੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਪਾਇਆ ਅਗਮ ਰੂਪੁ, ਅਨਤ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਇ ॥
	੧੧	੪	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਲਗਾ ਸੇਵ ਹਰਿ, ਉਧਰਿਆ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੧੪	੪	ਓਨਾ ਪਿਆਰਾ ਰਬੁ, ਓਨਾਹਾ ਜੋਗਈ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਹਮ ਅਟਿਆ=ਪੂਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੨ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਪੁਤ, ਅਨੰਦ ਦਾਇਕ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੫੮	੧੯	੪	ਹਰਿ ਇਕਸੈ ਦੀ ਮੈ ਟੇਕ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਿ ਸਭਨਾ ਸਮਰਥ ॥
੯੫੯	੮	੫	ਮਨੁ ਤਨੁ ਹੋਇ ਨਿਹਾਲੁ, ਬਿੰਦਕ ਨਦਰਿ ਝਾਕੁ ॥
	੧੦	੬	[1]ਹਰਣਾਖੀ ਕੂ ਸਚੁ ਵੈਣੁ ਸੁਣਾਈ, ਜੋ ਤਉ ਕਰੇ ਉਧਾਰਣੁ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬਚਨ ਤੁਮ ਸੁਣਹੁ [2]ਛਬੀਲੀ, ਪਿਰੁ ਤੈਡਾ ਮਨ [3]ਸਾਧਾਰਣੁ ॥
	੧੩	੬	ਨਾ ਹਉ ਭੁਲੀ, ਨਾ ਮੈ ਚੁਕੀ, ਨਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਦੋਸਾ ॥
	੧੯	੬	ਅਠੇ ਪਹਰ ਇਕਤੈ ਲਿਵੈ, ਮੰਨੇਨਿ ਹੁਕਮੁ ਅਪਾਰੁ ॥
੯੬੦	੧	੬	ਜਿਸੁ ਤੂ ਆਵਹਿ ਚਿਤਿ, ਤਿਸੁ ਕਿ [4]ਕਾੜਿਆ ॥
	੭	੭	ਜਾ ਹੰਸ ਸਭਾ ਵੀਚਾਰੁ ਕਰਿ ਦੇਖਨਿ, ('ਸਭਾ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੭	ਸਿਖ ਹੰਸ ਸਰਵਰਿ ਇਕਠੇ ਹੋਏ, ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਹੁਕਮਾਵੈ ॥
	੧੪	੭	ਅੰਦਰਿ ਮੋਹੁ ਨਿਤ ਭਰਮਿ ਵਿਆਪਿਆ, [5]'ਤ੍ਰਿਸਟਸਿ' ਨਾਹੀ ਦੇਹਾ ॥ (ਇਕੱਠਾ ਤੇ ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
	੧੬	੭	ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਰਾਫੁ ਨਦਰੀ ਵਿਚਦੋ ਕਢੈ, ਤਾ ਉਘੜਿ ਆਇਆ [6]ਲੋਹਾ ॥
	੧੮	੭	ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਿਰਵੈਰੁ, ਪੁਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਸਮਾਨੇ, ਅਉਗਣ ਕਟੇ, ਕਰੇ ਸੁਧੁ ਦੇਹਾ ॥

---

੧ ਸੁਰਤੀ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀ ਰੂਪ ਹਰਨਾਂ ਸਰੀਖੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਜਗਿਆਸੂ ਸਖੀ। ੨ ਸ਼ੋਭਾ ਵਾਲੀ। ੩ ਸਹਿਤ ਆਸਰੇ ਦੇ। ੪ ਝੇਰਾ। ੫ ਇਸਥਿਤ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ੬ ਲੋਭੀ, ਲਾਲਚੀ, ਪਾਪੀ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੧	੩	੭	ਜਿਸਨੋ ਤੂ [1]ਸੰਤੁਸਟੁ, ਕਲਮਲ ਤਿਸੁ ਖਈ ॥
	੪	੭	ਜਿਸਨੋ ਤੂ ਕਿਰਪਾਲੁ, ਸਚਾ ਸੋ [2]ਥਿਆਈ ॥
	੧੧	੮	ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਸਚੁ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥
	੧੬	੮	ਜਿਸਨੋ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਵਲਿ, ਤਿਸੁ ਕਿਆ [3]ਮੁਹਛੰਦਗੀ ॥
	੧੮	੯	ਤਿਨ ਕਦੇ ਨ ਚੁਕਨਿ ਹਾਵੇ ॥
੯੬੨	੧	੯	ਸੁਣਿ ਕੈ ਜਮ ਕੇ ਦੂਤ, ਨਾਇ ਤੇਰੈ ਛਡਿ ਜਾਹਿ ॥
	੩	੧੦	[4]ਦੂਜਾ ਤਿਸੁ ਨ ਬੁਝਾਇਹੁ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ਆਧਾਰੁ ॥
	੬	੧੦	ਜਿਨ੍ਾ ਲਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮ, ਸਹਜ ਸੁਖ ਸਾਰੁ ॥
	੮	੧੦	ਅਵਰ ਸਿਆਣਪ ਛਾਡਿ ਦੇਹਿ, ਨਾਨਕ ਉਧਰਸਿ ਨਾਇ ॥
	੧੩	੧੧	ਹੁਕਮਿ [5]ਉਛਲੈ ਹੁਕਮੇ ਰਹੈ ॥
	੧੭	੧੧	ਸੋ ਢਾਢੀ ਭਾਗਠੁ, ਜਿਸੁ ਸਚਾ ਦੁਆਰ-ਬਾਰੁ ॥
			ਓਹੁ ਢਾਢੀ ਤੁਧੁ ਧਿਆਇ, [6]ਕਲਾਣੇ ਦਿਨੁ ਰੈਣਾਰ ॥
੯੬੩	੧੧	੧੩	ਤਉ ਸਜਣ ਕੀ ਮੈ ਕੀਮ ਨ ਪਉਦੀ, ਹਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਅਢੁ ਨ ਲਹਦੀ ॥

---

੧ ਭਲੀ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ। ੨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੩ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੁਹਤਾਜਗੀ। ੪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਵੈਤ ਨਹੀ ਸਮਝੌਣੀ ਕੀਤੀ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੫ ਉਛਾਲਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਮਨ ਸਮੁੰਦਰ। ੬ ਜਸ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੩	੧੨	੧੩	[੧]ਸਸੁ [੨]ਵਿਰਾਇਣਿ ਨਾਨਕ ਜੀਉ, [੩]ਸਸੁਰਾ ਵਾਦੀ, [੪]ਜੇਠੋ [੫]ਪਉ ਪਉ ਲੂਹੈ ॥ ਹਭੇ [੬]ਭਸੁ [੭]ਪੁਣੇਦੇ [੮]ਵਤਨੁ, ਜਾ ਮੈ ਸਜਣੁ ਤੂ ਹੈ ॥
	੧੭	੧੪	ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮੈ ਹਭ [੯]ਵੰਞਾਈ, ਛੋੜਿਆ ਹਭੁ ਕਿਝੁ ਤਿਆਗੀ ॥
	੧੮	੧੪	ਫਿਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਨਾਨਕ ਜੀਉ, ਹਉ [੧੦]ਫਾਵੀ [੧੧]ਥੀਈ ਬਹੁਤੁ ਦਿਸਾਵਰੁ [੧੨]ਪੰਧਾ ॥
੯੬੪	੮	੧੫	ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਇਕੁ, ਇਕ [੧੩]ਰੀਤਾਵੀਆ ॥ ਮਨਿ ਦਰਸਨ ਕੀ ਪਿਆਸ, ਚਰਣ [੧੪]ਦਾਸਾਵੀਆ ॥
	੯	੧੬	ਹਭਿ ਗੁਣ ਤੈਡੇ ਨਾਨਕ ਜੀਉ, ਮੈ ਕੂ ਥੀਏ ਮੈ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਕਿਆ ਹੋਵੈ ॥
	੧੧	੧੬	ਦੇਹ [੧੫]ਛਿਜੰਦੜੀ [੧੬]ਊਣ [੧੭]ਮਝੂਣਾ, ਗੁਰਿ ਸਜਣਿ ਜੀਉ ਧਰਾਇਆ ॥੨. [੧੮]ਊਣਮ ਝੂਣਾ
	੧੯	੧੭	[੧੯]ਆਤਮੁ ਜਿਤਾ ਗੁਰਮਤੀ, [੨੦]ਆਗੰਜਤ [੨੧]ਪਾਗਾ ॥ ੨. ਆਗੰਜ ਤਪਾਗਾ ॥

---

੧ ਸੰਸੇ ਆਤਮਕ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਮਾਇਆ। ੨ ਵੈਰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ੩ ਦੇਹ ਅਧਿਆਸ ਅਗਿਆਨ। ੪ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੫ ਨਰਕ ਵਿਚ ਪਾ ਪਾ ਕੇ ਲੂਹੈ=ਸਾੜਦਾ ਹੈ। ੬ ਸੁਆਹ ਖੇਹ। ੭ ਛਾਣਦੇ। ੮ ਫਿਰਨ। ੯ ਛਡੀ। ੧੦ ਬਿਆਕਲ ਝੱਲੀ। ੧੧ ਹੋਈ। ੧੨ ਜੂਨਾਂ ਰੂਪੀ ਦਸੌਰਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ। ੧੩ ਮ੍ਰਯਾਦਾ। ੧੪ ਦਾਸੀ ਸਦੌਨੀ ਹਾਂ। ੧੫ ਨਾਸ ਹੋਣ ਵੇਲੇ। ੧੬ ਖਾਲੀ। ੧੭ ਹਿਰਦਾ ਸੀ। ੧੮ ਨਿੰਮੋ ਝੂਣੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ੧੯ ਮਨ। ੨੦ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨੧ ਪਾਇਆ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੫	੧੪	੧੯	ਜਿਸੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾਨਕ ਦਾਸ, ਤਿਸੁ ਨਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦਿਤਾ ॥
੯੬੬	੧	੨੧	ਫਰੀਦਾ [੧]ਭੂਮਿ [੨]ਰੰਗਾਵਲੀ, ਮੰਝਿ [੩]ਵਿਸੂਲਾ ਬਾਗੁ ॥
	੮	੨੨	ਨਾਨਕ ਵਿਰਲੇ ਪਾਈਅਹਿ, ਤਿਸੁ ਜਨ [੪]ਕੀਮ ਨ [੫]ਮੂਲ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ,ਰਾਇ ਬਲਵੰਡਿ ਤਥਾ ਸਤੈ ਡੂਮਿ ਆਖੀ ॥
			੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
੯੬੬	੧੪	੧	ਨਾਉ ਕਰਤਾ ਕਾਦਰੁ ਕਰੇ, ਕਿਉ ਬੋਲੁ ਹੋਵੈ [੬]ਜੋਖੀਵਦੈ ॥ ੨. ਜੋ [੭]ਖੀਵਦੈ ॥ [੮]ਦੇ ਗੁਨਾ ਸਤਿ [੯]ਭੈਣ ਭਰਾਵ ਹੈ, [੧੦]ਪਾਰੰਗਤਿ ਦਾਨੁ [੧੧]ਪੜੀਵਦੈ ॥ ਨਾਨਕਿ [੧੨]ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ, [੧੩]ਸਚੁ ਕੋਟੁ [੧੪]ਸਤਾਣੀ ਨੀਵਦੈ ॥

੧ ਬੁਧੀ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ। ੨ ਅਨੰਦ ਵਾਲੀ ਸੀ। ੩ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਹੁ ਵਾਲਾ ਬਾਗ। ੪ ਕੀਮਤ। ੫ ਉਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ੬ ਜੋਖਣਾਂ। ੭ ਸਹਾਰਨਾਂ। ੮ ਦੈਵੀ ਗੁਣ,ਸਤ ਆਦਿਕ ਭਾਈ। ੯ ਕਰੁਣਾ ਆਦਿ ਭੈਣਾਂ। ੧੦ ਪਰਮ ਗਤੀ ਮੋਖ। ੧੧ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਦਾ ਰਾਜ। ੧੩ ਸਚ ਦਾ ਕਿਲਾ ੧੪ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਸਹਿਤ ਬਲ ਦੇ ਨਿਉਂ ਰੱਖੀ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੬	੧੬	੧	[1]ਮਤਿ ਗੁਰ [2]ਆਤਮਦੇਵ ਦੀ,
			ਖੜਗਿ [3]ਜੋਰਿ [4]ਪਰਾਕੁਇ ਜੀਅਦੈ ॥ ੨. [5]ਜੀਅ ਦੈ
	੧੭	੧	ਸਹਿ ਟਿਕਾ ਦਿਤੋਸੁ, ਜੀਵਦੈ ॥
	੧੯	੨	ਲੰਗਰੁ ਚਲੈ ਗੁਰ ਸਬਦਿ,
			ਹਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੀ ਖਟੀਐ ॥
੯੬੭	੧	੨	ਖਰਚੇ ਦਿਤਿ ਖਸੰਮ ਦੀ,
			ਆਪ ਖਹਦੀ [6]ਖੈਰਿ [7]ਦਬਟੀਐ ॥
			੨. ਖੈਰਿਦ [8]ਬਟੀਐ ॥
	੩	੨	ਪੁਤ੍ਰੀ ਕਉਲੁ ਨ ਪਾਲਿਓ,
			ਕਰਿ ਪੀਰਹੁ ਕੰਨ੍ ਮੁਰਟੀਐ ॥
			ਦਿਲਿ ਖੋਟੈ ਆਕੀ ਫਿਰਨ੍ਹਿ,
			ਬੰਨ੍ਹਿ [9]ਭਾਰੁ ਉਚਾਇਨ੍ਹਿ ਛਟੀਐ ॥
	੫	੨	ਕਉਣੁ ਹਾਰੇ, ਕਿਨਿ [10]ਉਵਟੀਐ ॥
	੫	੩	ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ ਸੋ ਮੰਨਣਾ,
			[11]ਕੋਸਾਲੁ [12]ਜਿਵਾਹੇ [13]ਸਾਲੀ ॥ ੨. ਕੋ ਸਾਲੁ ॥
	੬	੩	ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਖੈ ਸਚਾ ਕਰੇ, ਸਾ ਬਾਤ ਹੋਵੈ [14]ਦਰਹਾਲੀ ॥

---

੧ ਸਿਖਿਆ। ੨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਦੀ ਇਹ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੩ ਗਿਆਨ ਖੜਗ। ੪ ਬਲ ਵਾਲਾ। ੫ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੬ ਖਰੈਤ ੭ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, (ਖਹਦੀ=ਆਪ ਖਾਂਦੇ ਹਨ)। ੮ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ੯ ਪਾਪਾਂ ਰੂਪੀ ਭਾਰ ਨੂੰ ਬੰਨ ਕੇ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਛੱਟੀ ਚਕਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਜਿਤੇਗਾ, ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜਿਤਣਾਂ। ੧੧ ਬੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਆਗਿਆ ਨਹੀ ਮੰਨਦਾ ਭਾਵ ਪੁਤ੍ਰ। ੧੨ ਜੇਹੜਾ। ੧੩ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੧੪ ਛੇਤੀ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੭	੭	੩	ਨਾਨਕੁ ਕਾਇਆ ਪਲਟੁ ਕਰਿ, ਮਲਿ ਤਖਤੁ ਬੈਠਾ [1]'ਸੈ' ਡਾਲੀ ॥ ਦਰੁ ਸੇਵੇ [2]ਉਮਤਿ ਖੜੀ, [3]ਮਸਕਲੈ ਹੋਇ [4]ਜੰਗਾਲੀ ॥ (ਮਸੱਕਲੈ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੪	ਹੋਰਿੰਓ ਗੰਗ ਵਹਾਈਐ, ਦੁਨਿਆਈ ਆਖੈ ਕਿ [5]ਕਿਓਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਈਸਰਿ ਜਗਨਾਥਿ, ਉਚ [6]ਹਦੀ ਵੈਣੁ [7]ਵਿਰਿਕਿਓਨੁ ॥ ਮਾਧਾਣਾ ਪਰਬਤੁ ਕਰਿ, ਨੇਤ੍ਰਿ [8]ਬਾਸਕੁ, [9]ਸਬਦਿ ਰਿੜਕਿਓਨੁ ॥
	੧੩	੪	[10]ਕੁਦਰਤਿ [11]ਅਹਿ ਵੇਖਾਲੀਅਨੁ, ਜਿਣਿ ਐਵਡ [12]ਪਿਡ [13]ਠਿਣਕਿਓਨੁ ॥ [14]ਲਹਣੇ ਧਰਿਓਨੁ ਛਤ੍ਰੁ ਸਿਰਿ, ਅਸਮਾਨਿ [15]ਕਿਆੜਾਂ ਛਿਕਿਓਨੁ ॥

੧ ਸੈਂਕੜੇ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪ ਡਾਲੀਆਂ । ੨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸਿਖੀ । ੩ ਮਾਜਣਾਂ, ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਸਿਕਲ ਕਰਨਾਂ । ੪ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਜੰਗਾਲ ਦੀ ਬੁਧੀ । ੫ ਕੀ ਕੀਤਾ, ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਤੀ ਏਹ ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ ਵਗਾ ਦਿਤੀ, ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਲਟਾ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵੱਲ ਜੋੜ ਦਿਤੀ । ੬ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਉਚੇ ਬਚਨ । ੭ ਵਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ । ੮ ਬਾਸ਼ਕ ਨਾਗ ਦਾ ਨੇਤ੍ਰਾ । ੯ ਸਮੁੰਦਰ । ੧੦ ਸ਼ਕਤੀ । ੧੧ ਅਸਚਰਜ । ੧੨ ਬ੍ਰਹਮੰਡ । ੧੩ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ । ੧੪ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ । ੧੫ ਗਰਦਨ ਅਸਮਾਨ ਤੱਕ ਖਿਚਣਾਂ ਕੀਤੀ, ਗਰਦਨ ਫਰਾਜ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਭਾਵ ਏਥੋਂ ਲਾਕੇ ਅਸਮਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਤੱਕ ਜਸ ਫੈਲ ਗਿਆ । ਅਸ=ਹੈ ਮਾਨ ਜੋ ਕਿਆੜਾ=ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪ ਕਿਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਛਿਕਿਓਨੁ=ਖਿਚ ਕੇ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੭	੧੫	੪	ਸਿਖਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ [1]ਘੋਖਿ ਕੈ,
			ਸਭ [2]ਉਮਤਿ ਵੇਖਹੁ ਜਿ ਕਿਓਨੁ ॥
			ਜਾਂ [3]ਸੁਧੋਸੁ, ਤਾਂ ਲਹਣਾ ਟਿਕਿਓਨੁ ॥
	੧੬	੫	ਫੇਰਿ ਵਸਾਇਆ [4]ਫੇਰੁ-ਆਣਿ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਖਾਡੂਰੁ ॥
	੧੭	੫	ਲਬੁ [5]ਵਿਣਾਹੇ ਮਾਣਸਾ, ਜਿਉ ਪਾਣੀ ਬੂਰੁ ॥
੯੬੮	੧	੬	[6]'ਪਿਯੂ' [7]ਦਾਦੇ [8]ਜੇਵਿਹਾ, [9]ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥
			(ਪਿਊ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
			ਜਿਨਿ ਬਾਸਕੁ ਨੇਤ੍ਰੈ ਘਤਿਆ, ਕਰਿ ਨੇਹੀ [10]ਤਾਣੁ ॥
	੩	੬	ਧਣਖੁ ਚੜਾਇਓ ਸਤ ਦਾ, ਜਸ [11]ਹੰਦਾ ਬਾਣੁ ॥
			ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਧੂ ਅੰਧਾਰੁ ਸਾ, ਚੜਿਆ [12]ਰੈ ਭਾਣੁ ॥
	੪	੬	ਨਿਤ ਰਸੋਈ ਤੇਰੀਐ, ਘਿਉ ਮੈਦਾ [13]ਖਾਣੁ ॥
	੫	੬	[14]ਅਉਤਰਿਆ ਅਉਤਾਰੁ ਲੈ, ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
	੧੧	੭	ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮੋਹੁ,
			ਮਾਰਿ ਕਢੇ ਤੁਧੁ ਸ-ਪਰਵਾਰਿਆ ॥

---

੧ ਖੋਜਕੇ। ੨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੩ ਜਦੋਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਲਿਆ।੪ ਬਾਬਾ ਫੇਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਣ=ਪੁਤ੍ਰ,ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੋਗੀ ਨੇ ਜੱਟਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਢਾਇਆ ਸੀ ਫੇਰ ਮੁੜਕੇ ਆਣਕੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਸਾਇਆ ਸੀ। ੫ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੬ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੭ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੮ ਜੈਸਾ। ੯ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ। ੧੦ ਬਲ ਦੀ ਨੇਹੀ ਬਣਾਈ। ੧੧ ਜਸ ਦਾ। ੧੨ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕਿਰਨਾਂ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਸੂਰਜ। ੧੩ ਖੰਡ,ਤਿਹਾਵਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ। ੧੪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੮	੧੨	੭	ਧੰਨੁ ਸੁ ਤੇਰਾ ਥਾਨੁ ਹੈ, ਸਚੁ ਤੇਰਾ [1]ਪੈਸਕਾਰਿਆ ॥ ਨਾਨਕੁ ਤੂ, ਲਹਣਾ ਤੂਹੈ, ਗੁਰੁ ਅਮਰੁ ਤੂ ਵੀਚਾਰਿਆ॥ ਗੁਰੁ ਡਿਠਾ, ਤਾ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥
	੧੩	੮	ਆਪੀਨੈ੍ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓਨੁ, ਆਪੇ ਹੀ ਥੰਮਿ੍ ਖਲੋਆ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥
੯੬੯	੭	੨	[2]ਉਨਮਦ ਚਢਾ [3]ਮਦਨ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ, ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਭਇਆ ਉਜਿਆਰਾ ॥ ੨. ਮਦ ਨ ॥
	੯	੨	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਦੁਇ ਕੀਏ [4]ਜਲੇਤਾ, ਛੂਟਿ ਗਈ ਸੰਸਾਰੀ॥
	੧੦	੩	ਤੂੰ ਮੇਰੋ, ਮੇਰੁ ਪਰਬਤੁ ਸੁਆਮੀ, ਓਟ ਗਹੀ ਮੈ ਤੇਰੀ ॥ ਦਾਸੁ ਕਬੀਰੁ ਤਾਸੁ ਮਦ ਮਾਤਾ, [5]ਉਚਕਿ ਨ ਕਬਹੂ ਜਾਈ ॥ (ਉਚੱਕਿ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ, ਪੋਲਾ ਬੋਲਣਾ ਹੈ)
	੧੨	੩	ਤੋਰੇ ਭਰੋਸੇ ਮਗਹਰ ਬਸਿਓ, ਮੇਰੇ ਤਨ ਕੀ ਤਪਤਿ ਬੁਝਾਈ ॥
	੧੫	੩	'ਅਜੈ' ਸੁ ਚੋਭ ਕਉ [6]ਬਿਲਲ ਬਿਲਾਤੇ, ਨਰਕੇ ਘੋਰ ਪਚਾਹੀ ॥ (ਅੱਜੈ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੯੭੦	੩	੪	ਕੋਠਰੇ ਮਹਿ ਕੋਠਰੀ, ਪਰਮ ਕੋਠੀ ਬੀਚਾਰਿ ॥
	੮	੫	ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮਨੁ ਮੈ ਕਾਸੀਕ ਜੁਲਹਾ, ਮੁਹਿ ਤੋਹਿ ਬਰਾਬਰੀ ਕੈਸੇ ਕੈ ਬਨਹਿ ॥

---

੧ ਪਸਾਰਾ ਵਾ ਤੇਰੀ ਪੇਸ਼ਗੀ, ਆਗੂਪੁਣਾਂ। ੨ ਮਸਤੀ। ੩ ਸੁੰਦਰ। ੪ ਬਾਲਣ, ਲਕੜਾਂ। ੫ ਉਥਾਨ ਹੋਣਾਂ, ਉਤਰਨਾਂ। ੬ ਇਕ ਰਸ ਜਾਂ ਬਿਲਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੦	੧੧	੬	[1]ਭਵਰੁ ਏਕੁ [2]ਪੁਹਪ ਰਸ ਬੀਧਾ, [3]ਬਾਰਹ ਲੇ ਉਰਧਰਿਆ ॥
	੧੨	੬	[4]ਸਹਜ ਸੁੰਨਿ ਇਕੁ [5]ਬਿਰਵਾ ਉਪਜਿਆ, [6]ਧਰਤੀ [7]ਜਲਹਰੁ ਸੋਖਿਆ ॥ ੨. ਜਲ ਹਰੁ ॥
	੧੩	੭	[8]ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਮੋਨਿ ਦਇਆ ਕਰਿ ਝੋਲੀ, ਪਤ੍ਰ ਕਾ ਕਰਹੁ [9]ਬੀਚਾਰੁ ਰੇ ॥
	੧੯	੮	ਭਵ-ਨਿਧਿ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਚਿੰਤਾਮਨਿ, ਇਕ ਨਿਮਖ ਨ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਇਆ ॥
੯੭੧	੧	੮	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਤੀ ਨਿੰਦਾ, ਪਰ ਅਪਬਾਦੁ ਨ ਛੂਟੈ ॥
	੮	੯	ਜਿਹ ਸਿਮਰਨ ਨਾਹੀ [10]ਨਨਕਾਰੁ ॥
	੧੦	੯	ਸੋ ਦੀਪਕੁ, ਅਮਰਕੁ ਸੰਸਾਰਿ ॥
	੧੧	੯	ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਨਹੀ ਰਾਖੁ ਉਤਾਰਿ ॥
	੧੯	੧	ਬੰਧਚਿ, ਬੰਧਨੁ ਪਾਇਆ ॥
੯੭੨	੩	੧	ਚੂਕੀਅਲੇ, ਮੋਹ [11]ਮਇ ਆਸਾ ॥

---

੧ ਜਗਿਆਸੂ । ੨ ਫੁਲ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ । ੩ ਬਾਰਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲਾ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਂ ਪੰਜੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਪੰਜੇ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਮਨ ਬੁਧ, ਏਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਤਕੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਧਰਿਆ । ੪ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸੁੰਨ ਅਫੁਰ ਰੂਪ । ੫ ਬੂਟਾ । ੬ ਬੁਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ । ੭ ਪਦਾਰਥਾਂ ਰੂਪੀ ਜਲ ਸੁਕਾ ਦਿਤਾ । ੮ ਮਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁਪ ਕਰਨਾ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਹੈ । ੯ ਵੀਚਾਰ ਦਾ ਪੱਤ੍ਰ । ੧੦ ਰੁਕਾਵਟ । ੧੧ ਮੋਹ ਰੂਪ ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੭੨	੭	੩	ਦੁਨੀਆ ਹੁਸੀਆਰ [੧]ਬੇਦਾਰ, ਜਾਗਤ [੨]ਮੁਸੀਅਤਹਉ ਰੇ ਭਾਈ ॥ ਨਿਗਮ ਹੁਸੀਆਰ ਪਹਰੂਆ, ਦੇਖਤ ਜਮੁ ਲੇ ਜਾਈ ॥
	੯	੩	[੩]ਨਾਲੀਏਰ ਫਲੁ [੪]ਸੇਬਰਿ ਪਾਕਾ, ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ ॥
	੧੦	੩	ਕਹਿ ਕਮੀਰ ਕੁਲ ਜਾਤਿ ਪਾਂਤਿ ਤਜਿ, ਚੀਟੀ ਹੋਇ ਚੁਨਿ ਖਾਈ ॥
			ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੩	੧	ਆਨੀ-ਲੇ ਕਾਗਦੁ ਕਾਟੀ-ਲੇ ਗੂਡੀ, ਆਕਾਸ ਮਧੇ ਭਰਮੀਅਲੇ ॥
	੧੫	੧	ਆਨੀ-ਲੇ ਕੁੰਭੁ ਭਰਾਈ-ਲੇ ਊਦਕ, ਰਾਜ-ਕੁਆਰਿ [੫]ਪੁਰੰਦਰੀਏ ॥
	੧੭	੧	ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਨਹੁ ਤਿਲੋਚਨ, ਬਾਲਕੁ ਪਾਲਨ ਪਉਢੀਅਲੇ ॥
	੧੯	੨	ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਆਨੰਤਾ, ਗੀਤ 'ਕਬਿਤ' ਨ ਗਾਵਉ-ਗੋ ॥ (ਕਬਿੱਤ ਨ ਬੋਲੋ)
੬੭੩	੯	੪	ਬਾਨਾਰਸੀ ਤਪੁ ਕਰੈ, ਉਲਟਿ ਤੀਰਥ ਮਰੈ, ਅਗਨਿ ਦਹੈ ਕਾਇਆ [੬]ਕਲਪੁ ਕੀਜੈ ॥

---

੧ ਖਬਰਦਾਰ। ੨ ਲੁਟੀ ਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ੩ ਸੰਗਤਿ। ੪ ਸਿੰਬਲ, ਕੁਸੰਗਤ। ੫ ਪੁਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ। ੬ ਚੌਹਾਂ ਜੁਗਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰ ਚੌਕੜੀ ਤਕ ਦੇਹ ਰਖ ਲਈਏ ਵਾ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਆਦਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਲਪ ਤੱਕ ਰਖਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੩	੧੦	੪	ਅਸੁਮੇਧ ਜਗੁ ਕੀਜੈ, ਸੋਨਾ [1]ਗਰਭ ਦਾਨੁ ਦੀਜੈ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ ॥ (ਪੂੱਜੈ ਬੋਲੋ) ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਰੇ ਪਾਖੰਡੀ, ਮਨ ਕਪਟੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥
	੧੨	੪	ਕੋਟਿ ਜਉ ਤੀਰਥ ਕਰੈ, ਤਨੁ ਜਉ ਹਿਵਾਲੇ ਗਾਰੈ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ ॥
	੧੫	੪	[2]ਜਸਰਥ-ਰਾਇ ਨੰਦੁ, ਰਾਜਾ ਮੇਰਾ ਰਾਮ-ਚੰਦੁ, ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਤਤੁ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ, ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
	੧੮	੧	ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ [3]ਹਿਰਨ ਹੋਇ ਕੈਸੇ, ਜਉ ਪਾਰਸਹਿ ਨ ਪਰਸੈ ॥
	੧੯	੧	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਇਆ ਮਦ ਮਤਸਰ, ਇਨ ਪੰਚਹੁ ਮਿਲਿ ਲੂਟੇ ॥
੯੭੪	੧	੧	ਹਮ ਬਡ ਕਬਿ ਕੁਲੀਨ, ਹਮ ਪੰਡਿਤ, ਹਮ ਜੋਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥

---

੧ ਗੁਪਤ ਦਾਨ ਖੀਰੇ ਆਦਿਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

੨ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਤ ਰਸ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਜੋ ਪੀਣਾਂ ਹੈ ਏਹ ਜਸਰਥ ਰਾਇ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਡੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹੈ ਅਥਵਾ ਜਸ=ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਰਸ=ਪ੍ਰਵਾਹ, ਰਾਇ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦਾ, ਨੰਦ=ਪੁਤ੍ਰ ਗਿਆਨ, ਰਾਜਾ=ਬਿਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਮ=ਬਿਆਪਕ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸੀਤਲਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਣਵੈ=ਓਅੰਕਾਰ ਰੂਪ ਤਿਨ ਕੇ ਤਤ ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਨੂੰ ਪੀਦੇ ਹਾਂ। ਅਥਵਾ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਨੂੰ ਪੀਤਾ ਸੀ।

੨ ਬਾਰਾਂ ਵੰਨੀਆਂ ਦਾ ਸੋਨਾ।

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਰਾਮਕਲੀ ਬਾਣੀ ਬੇਣੀ ਜੀਉ ਕੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੪	੫	੧	[1]ਬੇਣੀ ਸੰਗਮੁ ਤਹ ਪਿਰਾਗੁ; ਮਨੁ ਮਜਨੁ ਕਰੇ ਤਿਥਾਈ ॥
	੭	੨	ਦੇਵ-ਸਥਾਨੈ; ਕਿਆ ਨੀਸਾਣੀ ॥
	੧੧	੫	ਤੀਨ ਤਿਲੋਕ ਸਮਾਧਿ ਪਲੋਵੈ ॥
	੧੨	੬	ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ; ਨ [2]ਅਲੀਆ ਭਾਖੈ ॥
	੧੩	੭	ਕਰ [3]ਪਲਵ; [4]ਸਾਖਾ ਬੀਚਾਰੇ ॥
	੧੪	੭	ਅਸੁਰ [5]ਨਦੀ ਕਾ; ਬੰਧੈ ਮੂਲੁ ॥
	੧੬	੮	[6]ਪਲੂ [7]ਅਨਤ; [8]ਮੂਲੁ ਬਿਚਕਾਰ ॥ (ਪੱਲੂ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੭	੯	[9]ਮਸਤਕਿ ਪਦਮੁ; ਦੁਆਲੈ [10]ਮਣੀ ॥

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ ਮਹਲਾ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੫	੫	੧	ਕਿਲਬਿਖ ਦੋਖ ਗਏ ਸਭ [11]ਨੀਕਰਿ, ਜਿਉ ਪਾਨੀ ਮੈਲੁ ਹਰੇ ॥ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਨਰੁ ਨਾਰਾਇਨੁ ਗਾਵਹਿ, ਮੁਖਿ ਬੋਲਹਿ ਨਰ ਨਰਹਰੇ ॥

---

੧ ਗੰਗਾ ਜਮਨਾਂ ਸੁਰਸਤੀ ਸੰਗਮ, ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨਾਂ, ਭਗਤੀ ਕਰਮ ਗਿਆਨ। ੨ ਝੂਠ। ੩ ਪਤ੍ਰ ਰਿਦੇ ਕਮਲ ਦੇ। ੪ ਨਾੜੀਆਂ। ੫ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਤੇ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ। ੬ ਪੱਤ੍ਰ ਪੰਜ ਕੋਸ਼। ੭ ਲਾਂਭੇ। ੮ ਡੋਡੀ। ੯ ਦਸਮਾਂ ਦੁਆਰ। ੧੦ ਮਿਤ੍ਰ ਦੀਆਂ ਬੁਰਜੀਆਂ ਕਰਣਾਂ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਸ਼ੋਮਣੀ ਪਦਮ ਸਾਧ ਸੰਗਤ। ੧੧ ਨਿਕਲ ਗਏ।

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੫	੧੩	੨	[1]ਉਨਵੈ [2]ਘਨੁ, [3]ਘਨ [4]ਘਨਿਹਰੁ ਗਰਜੈ; ਮਨਿ ਬਿਗਸੈ ਮੋਰ [5]ਮੁਰਲੇ ॥
੯੭੬	੪	੩	ਜਿਉ [6]ਚੰਦਨ ਸੰਗਿ ਬਸੈ [7]ਨਿੰਮੁ ਬਿਰਖਾ, ਗੁਨ ਚੰਦਨ ਕੇ [8]ਬਸਖੇ ॥
	੬	੩	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੇ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਤੁਮ ਦੁਸਟ ਤਾਰੇ [9]ਹਰਣ-ਖੇ ॥ (ਹਰਣ-ਖੇ ਬੋਲੋ, ਜਨ-ਖੇ ਬੋਲੋ, ਜੱਨਖੇ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
	੮	੪	ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਭੂਲ ਚੂਕ ਹਮ, ਅਬ ਆਏ ਪ੍ਰਭ ਸਰਨਗੇ ॥ ਤੁਮ ਸਰਣਾਗਤਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਵਡ ਪਾਪਗੇ ॥
	੧੦	੪	ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਛੀਪਾ ਦੁਸਟਾਰਿਓ, ਪ੍ਰਭਿ ਰਾਖੀ ਪੈਜ ਜਨ-ਗੇ ॥ ਬਲਿ ਬਲਿ ਤਿਨ-ਗੇ ॥ (ਇਹ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਇਕਠੇ ਹੀ ਹਨ, ਬੋਲੋ ਜਨ-ਗੇ)
	੧੫	੪	ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਜਸੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਇਓ; ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਸੁਨੇ ॥
੯੭੭	੪	੬	ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀਆ ਸੁ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨਹੁ, ਹਮ ਨਹ ਜਾਣੀ ਹਰਿ [10]ਗਹਣੇ ॥

---

੧ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ । ੨ ਇਕ ਰਸ । ੩ ਘਨੇ ਹੀ, ਬਹੁਤੇ । ੪ ਬੱਦਲ ਗੁਰੂ । ੫ ਕਲੈਹਰੀ ਮੋਰ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ । ੬ ਗੁਰੂ । ੭ ਅਧਿਕਾਰੀ । ੮ ਵੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ੯ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਵਰਗੇ । ੧੦ ਗੁਪਤ ਗਤੀ ।

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੭	੧੦	੭	ਹਰਿ ਹੋ;ਹੋ, ਹੋ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਗ੍ਰਿਹੁ, ਹਰਿ ਆਪਿ ਸਵਾਰਿਓ; ਹਰਿ ਰੰਗ ਰੰਗ, ਮਹਲ ਬੇਅੰਤ;ਲਾਲ ਲਾਲ ਹਰਿ ਲਾਲ ॥ ਹਰਿ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ, ਆਪਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇਓ; ਹਮ ਹਰਿ ਕੀ ਗੁਰ ਕੀਈ ਹੈ [1]ਬਸੀਠੀ,ਹਮ ਹਰਿ ਦੇਖੇ, ਭਈ ਨਿਹਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥
	੧੩	੭	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਿਲੇ, ਭਏ [2]ਗਲਤਾਨ [3]ਹਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥
	੧੯	੮	ਤਿਸ ਕਉ ਹਉ, ਬਲਿ ਬਲਿ ਬਾਲ ॥
੯੭੮	੧	੯	ਹਰਿ ਹੋ, ਹੋ ਹੋ ਮੇਲਿ ਨਿਹਾਲ ॥
	੨	੯	ਅੰਤਰਿ ਕਪਟੁ ਚੁਕਾਵਹੁ, ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਸਿਖਹੁ ਨਿਹਕਪਟ ਕਮਾਵਹੁ, ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਘਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥
			ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ ਮਹਲਾ ੫
	੧੫	੧੦	[4]ਉਲਾਹਨੋ, ਮੈ ਕਾਹੂ ਨ ਦੀਓ ॥
	੧੭	੮	ਮੇਰੈ [5]'ਸਰਬਸੁ' ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ॥ (ਪੋਲਾ ਬੋਲਣਾ)
੯੮੦	੧	੯	ਹਉ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਜਾਉ; ਗੁਰ ਗੋਪਾਲ ॥
	੫	੧੦	ਕੋਊ ਹੈ, ਮੇਰੋ ਸਾਜਨੁ ਮੀਤੁ ॥
	੬	੧੦	ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ, ਆਪਨ ਕੀਤ ॥

---

੧ ਵਿਚੋਲਗੀ । ੨ ਮਸਤ । ੩ ਹਾਲਤ । ੪ ਉਲਾਂਭਾ । ੫ ਸਰਬੰਸ ।

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਨਟ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੦	੧੨	੧	ਮਧ-ਸੂਦਨ ਜਗਜੀਵਨ ਮਾਧੋ, ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਅਗਮ ਅਪਾਰੇ ॥
੯੮੧	੧	੧	ਸਾਸੁ ਸਾਸੁ ਜਾਇ ਨਾਮੈ ਬਿਨੁ, ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਸਾਸੁ ਬਿਕਾਰੇ ॥
	੫	੨	ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਅਤਿ ਮੀਠਾ; [1]ਮੈਲਾਗਰੁ [2]ਮਲਗਾਰੇ ॥
	੧੦	੨	ਆਈ ਰੈਨਿ ਭਇਆ ਸੁਪਨੰਤਰੁ, ਬਿਖੁ ਸੁਪਨੈ ਭੀ ਦੁਖ ਸਾਰੇ ॥
	੧੩	੨	ਜਗੰਨਾਥ ਸਭਿ ਜੰਤ੍ਰ ਉਪਾਏ, [3]ਨਕਿ ਖੀਨੀ ਸਭ [4]ਨਥਹਾਰੇ ॥
	੧੬	੩	ਪਰਸ [5]ਨਪਰਸ ਭਏ ਕੁਬਿਜਾ ਕਉ, ਲੈ ਬੈਕੁੰਠਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥
੯੮੨	੩	੩	ਪੂਰਬਿ ਜਨਮਿ [6]ਪਰਚੂਨ ਕਮਾਏ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰੇ ॥
	੧੧	੪	............ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਲਾ ਮਿਰਗੁ ਸਿੰਙ੍ਹਾਰੇ ॥ (ਪੈਰ ਵਿਚ ਰਾਰਾ ਨਹੀ, ਭਾਰੇ ਪੈਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ)
	੧੩	੪	ਸਭੁ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਹੈ ਪਸਰਿਆ, ਮਨਿ ਬੀਜਿਆ ਖਾਵਾਰੇ ॥

---

੧ ਚੰਦਨ। ੨ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਮੈਲ ਨੂੰ ਗਾਲਣ ਵਾਲਾ। ੩ ਪੌਉਣੀ, ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਰੂਪੀ ਨੱਕ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ ਨੱਥ ਪਾਈ। ੪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੫ ਜੇਹੜੀ ਨਾਂ ਪਰਸਣੇ ਜੋਗ ਸੀ। ੬ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮਾਂ ਰੂਪੀ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕੀਤੇ ਸੀ।

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੨	੧੩	੪	ਜਿਉ ਜਨ [੧]ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸੁ, ਦੁਖਿਆ ਧ੍ਰਿਸਟ-ਬੁਧੀ, ਅਪੁਨਾ ਘਰੁ ਲੂਕੀ ਜਾਰੇ ॥
੯੮੩	੧੦	੬	[੨]ਪਚੈ ਪਤੰਗੁ ਮ੍ਰਿਗ [੩]ਭ੍ਰਿੰਗ ਕੁੰਚਰ ਮੀਨ, ਇਕ ਇੰਦ੍ਰੀ ਪਕਰਿ [੪]ਸਘਾਰੇ ॥
	੧੩	੬	[੫]ਮੇਰ [੬]ਸੁਮੇਰ, ਮੋਰੁ ਬਹੁ ਨਾਚੈ, ਜਬ ਉਨਵੈ ਘਨ ਘਨਹਾਰੇ ॥ ਸਾਕਤ ਕਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਹੁ ਸਿੰਚਹੁ, ਸਭ [੭]ਡਾਲ [੮]ਫੂਲ [੯]ਬਿਸੁਕਾਰੇ ॥

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੪	੧੧	੨	ਜਪਿ ਮਨ, ਰਾਮ ਨਾਮੁ; ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥
	੧੩	੨	ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲੁ ਗਈ ਸਭ ਨੀਕਰਿ; ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ [੧੦]ਹਰਿ ਸਰਿ ਨਾਤਾ ॥

---

੧ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਭਗਤ ਨੂੰ ਧ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬੁਧੀ ਰਾਜੇ ਨੇ ਬਿਖ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀ
ਸੀ, ਅਖੀਰ ਜਲਾਦਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਸੀ
ਇਉਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚੁਆਤੀ ਲਾਈ ਸੀ। ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਦੀ ਉਸਦੀ
ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋ ਗਈ, ਨਾਲੇ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ
ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਨੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦਾ
ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ੨ ਸੜਦੇ ਹਨ। ੩ ਭੌਰਾ। ੪ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿਤੇ।
੫ ਉਪਰ। ੬ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਸੁਮੇਰ ਦੇ ਮੇਰ=ਉਪਰ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪੀ ਮੋਰ
ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਨ ਰੂਪ ਨਚਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਘਨਹਾਰੇ=ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪ ਬੱਦਲ
ਘਨ=ਬਹੁਤੇ ਉਨਵੈ=ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਬਰਖਾ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ੭ ਇੰਦ੍ਰੇ। ੮ ਕਰਮ। ੯ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਓਹ ਕਰਕੇ।
੧੦ ਹਰੀ ਨਾਮ ਦਾ ਸਰੋਵਰ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸਦਰਸ਼ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੪	੧੪	੨	ਪਾਇ ਲਗਉ ਨਿਤ ਕਰਉ "[1]ਜੁਦਰੀਆ'; ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ ਕਰਮਿ ਬਿਧਾਤਾ ॥ (ਜੁੱਦਰੀਆ ਬੋਲੋ)
੯੮੫	੭	੩	ਮਤਿ ਦੇਹਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਅਗਮ ਠਾਕੁਰ; ਗੁਰ ਚਰਨ ਮਨੁ ਮੈ ਲਾਇਓ ॥
	੧੧	੪	ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ [2]ਪਰਤਾਪੈ; ਡੰਡੁ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਾ ਲਾਗਾ ॥
	੧੩	੪	ਹਰਿ ਚਾਰ੍ਹਿਓ ਰੰਗੁ ਮਿਲੈ, ਗੁਰੁ ਸੋਭਾ, (ਚਾਰ੍ਹਿਓ ਇਹ ਭੀ ਪੈਰ ਵਿਚ 'ਹ' ਸਮਝ ਕੇ ਬੋਲਨਾ)
	੧੬	੫	ਜਿਨ ਕੈ ਮਸਤਕਿ ਲੀਖਿਆ; ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਬਨਮਾਲਾ ॥
			ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੫
੯੮੬	੧੫	੨	ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ, ਕੁਲਹ ਉਧਰ ॥
੯੮੭	੧	੩	ਬੂਝਤ ਦੀਪਕ; ਮਿਲਤ [3]ਤਿਲਤ ॥
	੨	੩	ਜੈਸੇ [4]ਕਿਰਖਹਿ; ਬਰਸ ਮੇਘ ॥
	੧੬	੫	ਨਾਮ ਸੰਗਿ; ਮਨ ਤਨਹਿ ਰਾਤ ॥
੯੮੮	੩	੭	ਜੇਤ ਕੀਨ ਉਪਾਰਜਨਾ; ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਨੁ ਦੇਇ ਦਾਤਾਰ ॥
			ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ
	੧੦	੧	ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਓ; ਰਾਮ ਬੇਨੁ ਬਾਜੈ ॥
	੧੧	੧	ਧਨਿ ਧਨਿ ਤੂ ਮਾਤਾ ਦੇਵਕੀ ॥

---

੧ ਬੇਨਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਂ। ੨ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਤਪਦਾ ਹੈ। ੩ ਤੇਲ। ੪ ਖੇਤੀ ਤੇ।

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੮	੧੩	੨	[1]ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ; [2]ਗੋਧਨੁ ਚਰੈ ॥ ਮੇਰੋ ਬਾਪੁ ਮਾਧਉ ਤੂ ਧਨੁ ਕੇਸੌ, [3]ਸਾਂਵਲੀਓ [4]ਬੀਠੁਲਾਇ ॥

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੯	੫	੧	[5]ਖੇਮੇ [6]ਛਤ੍ਰ [7]ਸਰਾਇਚੇ, ਦਿਸਨਿ [8]ਰਥ [9]ਪੀੜੇ ॥
	੬	੧	ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇਰਾ, ਅੰਧਾ ਭਰਮਿ ਭੂਲਾ ਮਨੁ ਮੇਰਾ ॥
	੭	੧	ਸਾਦ ਕੀਤੇ ਦੁਖ [10]ਪਰਫੁੜੇ, ਪੂਰਬਿ ਲਿਖੇ ਮਾਇ ॥
	੧੧	੨	ਮੂਰਖ ਮਨ, ਕਾਹੇ [11]ਕਰਸਹਿ ਮਾਣਾ ॥
	੧੪	੨	ਘਰ ਘੁੰਮਣ ਵਾਣੀ ਭਾਈ ॥ ੨ ਘੁੰਮਣ ਵਾਣੀ
੯੯੦	੩	੨	ਚਿਤ ਚੇਤਸਿ ਕੀ ਨਹੀ; ਬਾਵਰਿਆ ॥
	੬	੨	ਕੋਇਲੇ ਪਾਪ ਪੜੇ ਤਿਸੁ ਊਪਰਿ; ਮਨੁ ਜਲਿਆ ਸੰਨ੍ਹੀ ਚਿਤ ਭਈ ॥

---

੧ ਚੇਤਨ ਸੱਤਾ ਰੂਪ ਬੀਨ, ਚੇਤਨ ਚੁਗੌਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ ਗਊਆਂ। ੩ ਸਿਆਮ। ੪ ਉਤਪਤੀ ਪਾਲਣਾਂ ਲੈਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਪੁੰਡਰੀਕ ਭਗਤ ਨੇ ਠਾਕਰ ਜੀ ਨੂੰ ਇਟ ਦਿਤੀ ਸੀ ਇਸ ਇਟ ਨੂੰ ਲੈਣੇ ਕਰਕੇ ਬੀਠਲ ਨਾਮ ਪਿਆ ਹੈ। ੫ ਤੰਬੂ ਖਿਮਾਂ ਦੇ। ੬ ਛਤ੍ਰ ਜਸ ਦੇ। ੭ ਕਨਾਤਾਂ ਕਰੁਣਾਂ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿ। ੮ ਰਥ ਸ੍ਰਵਣ ਆਦਿਕਾਂ ਦੇ। ੯ ਜੋੜੇ ਹਨ। ੧੦ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਏ। ੧੧ ਕਰਦਾ ਹੈਂ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੦	੭	੩	ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਓਹੁ ਦੇਵੈ; ਤਉ ਨਾਨਕ [1]ਤ੍ਰਿਸਟਸਿ ਦੇਹਾ ॥
	੮	੪	[2]ਬਿਮਲ ਮਝਾਰਿ ਬਸਸਿ ਨਿਰਮਲ ਜਲ, [3]ਪਦਮਨਿ [4]ਜਾਵਲ ਰੇ ॥ ੨. ਪਦਮ ਨਿਜਾਵਲ ਰੇ ਪਦਮਨਿ ਜਾਵਲ, ਜਲ [5]ਰਸ ਸੰਗਤਿ; ਸੰਗ ਦੋਖ ਨਹੀ ਰੇ ॥
	੯	੪	[6]ਭਖਸਿ [7]ਸਿਬਾਲੁ, ਬਸਸਿ ਨਿਰਮਲ ਜਲ; ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨ ਲਖਸਿ ਰੇ ॥ ਬਸੁ [8]ਜਲ ਨਿਤ, ਨ ਵਸਤ ਅਲੀ [9]ਅਲ; ਮੋਰ ਚ [10]ਚਾਗੁਨ ਰੇ ॥ ਚੰਦ [11]ਕੁਮੁਦਨੀ ਦੂਰਹੁ ਨਿਵਸਸਿ; [12]ਅਨਭਉ ਕਾਰਨਿ ਰੇ ॥ [13]ਅੰਮ੍ਰਿਤ [14]ਖੰਡੁ [15]ਦੂਧਿ [16]ਮਧੁ ਸੰਚਸਿ, [17]ਤੂਬ ਨ ਚਾਤੁਰ ਰੇ ॥ ੨. ਤੂ ਬਨ ॥

---

੧ ਇਸਥਿਤ। ੧ ਉਜਲ। ੩ ਕਵਲ। ੪ ਜਾਲਾ। ੫ ਪਾਣੀ ੬ ਭੱਖਦਾ ਹੈ। ੭ ਜਾਲਾ। ੮ ਡੱਡੂ ਜਲ ਵਿਚ ਨਿਤ ਵਸਦਾ ਹੈ।
੯ ਭੌਰਾ ਭੌਰੀਆਂ ਜਗਿਆਸੂ ਜਗਿਆਸਣਾਂ ਮੇਰ ਉਪਰੋਂ ਭਾਵ ਬਾਹਰੋਂ। ੧੦ ਚਾ ਗੁਨ=ਚ=ਪੁਨਾਂ, ਚਾਗੁਨ=ਚੁਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ। ੧੧ ਕਵੀਆਂ ।੧੨ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਤਾਤਪਰਯ। ੧੩ ਗਿਆਨ। ੧੪ ਭਗਤੀ। ੧੫ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮ। ੧੬ ਸ਼ਹਿਦ ਪ੍ਰੇਮ। ੧੭ ਤੂੰਬੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜੋ ਜੀਵ ਹਨ ਕੌੜੇ, ਚਾਤੁਰ ਚਾ ਪੁਨਾਂ ਅਤਰ-ਅਤਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਤੇ ਮਿਠਾਸ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੦	੧੩	੪	ਅਪਨਾ ਆਪੁ ਤੂ ਕਬਹੁ ਨ ਛੋਡਸਿ, [1]ਪਿਸਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਉ ਰੇ ॥
	੧੫	੫	ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ, ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗ ॥
	੧੬	੫	ਜੋ ਮੈ ਬੇਦਨ, ਸਾ ਕਿਸੁ ਆਖਾ ਮਾਈ ॥
੯੯੧	੩	੬	ਪੀਅਹਿ ਤ ਪਾਣੀ ਆਣੀ ਮੀਰਾ, ਖਾਹਿ ਤ ਪੀਸਣ ਜਾਉ ॥
	੧੫	੯	[2]ਸੂਰ ਸਰੁ ਸੋਸਿ-ਲੈ [3]ਸੋਮ ਸਰੁ ਪੋਖਿ-ਲੈ; ਜੁਗਤਿ ਕਰਿ [4]ਮਰਤੁ ਸੁ ਸਨਬੰਧੁ ਕੀਜੈ ॥
	੧੭	੯	ਮੂੜੇ [5]ਕਾਇਚੇ, ਭਰਮਿ ਭੁਲਾ ॥
	੧੮	੯	[6]ਅਜਰ ਗਹੁ ਜਾਰਿ ਲੈ [7]ਅਮਰ ਗਹੁ ਮਾਰਿ ਲੈ; ਭ੍ਰਾਤਿ ਤਜਿ ਛੋਡਿ, ਤਉ ਅਪਿਉ ਪੀਜੈ ॥
	੧੯	੯	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਜਨੋ, ਰਵੈ ਜੇ ਹਰਿ ਮਨੋ; ਮਨ ਪਵਨ ਸਿਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥
੯੯੨	੩	੧੦	ਰਾਜਾ ਤਖਤਿ ਟਿਕੈ ਗੁਣੀ, ਭੈ [8]ਪੰਚਾਇਣ ਰਤੁ ॥

---

੧ ਚਿਚੜ ਜਾਂ ਚੁਗਲ। ੨ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸੁਰ ਪਿੰਗਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਸੋਖ ਲੈ, ਤਮੋ ਗੁਣੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਕੋਚ ਲਵੇ। ੩ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਇੜਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਤ ਕਰ ਲਵੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੀ ਸਤਿਸੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲ ਲਵੇ। ੪ ਪੌਣ=ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਜਾਪ ਕਰੇ। ੫ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ। ੬ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰ ਲੈ। ੭ ਮਨ ਜੇਹੜਾ ਮਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਚ ਜੋੜਨਾਂ ਹੈ ਏਹੀ ਮਾਰਨਾਂ ਹੈ। ੮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਾ ਸਤ ਸੰਗਤ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੨	੫	੧੦	ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਸੰਕਰੁ, ਇੰਦੁ ਤਪੈ ਭੇਖਾਰੀ ॥ ਮਾਨੈ ਹੁਕਮੁ ਸੋਹੈ ਦਰਿ ਸਾਚੈ, ਆਕੀ ਮਰਹਿ ਅਫਾਰੀ ॥
	੧੨	੧੧	ਜਾ ਤਉ ਭੀਤਰਿ ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਵਹਿ; ਪੂਛਉ ਬਾਤ ਨਿਰੰਤੀ ॥
	੧੫	੧੧	ਦੋਵੈ ਸਿਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਿਬੇੜੇ; ਸੋ ਬੂਝੈ ਜਿਸੁ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ; ਜੀਅਹੁ ਰਹੈ ਨਿ-ਭਰਾਤੀ ॥
	੧੭	੧੧	[1]ਊਪਰਿ ਗਗਨੁ ਗਗਨ ਪਰਿ ਗੋਰਖੁ, ਤਾ [2]ਕਾ ਅਗਮੁ ਗੁਰੂ ਪੁਨਿ ਵਾਸੀ ॥
੯੯੩	੬	੧੨	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਮਨੁ ਮਾਰੇ; ਸੁੰਦਰਿ ਜੋਗਾ ਧਾਰੀ ਜੀਉ ॥
	੯	੧੨	ਨਾ ਹਉ ਕਰਤਾ, ਨਾ ਮੈ ਕੀਆ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩
	੧੩	੧	ਬਾਬਾ ਦੇਹਿ ਵਸਾ; ਸਚ ਗਾਵਾ ॥
	੧੭	੧	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ ਕਵਨਾ, ਜਾ ਚੂਕਾ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥
੯੯੪	੧	੨	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਧਿਆਇ ਤੂ, ਤਾ ਸਚਿ ਲਗੀ ਪਿਆਰੁ ॥

---

੧ ਚੌਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਉਪਰ ਅਕਾਸ਼ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਗੋਰਖ, ਗੋਰਖ ਦਾ ਗੁਰੂ ਮਛਿੰਦ੍ਰ।

੨ ਤਿਸ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜੋ ਅਗੰਮ ਹੈ ਊਪਰ ਗਗਨ=ਸ੍ਵਰਗ ਗਗਨ ਪਰ ਬੈਕੁੰਠ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਗੋਰਖ=ਵਿਸ਼ਨੂੰ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜੋ ਅਗੰਮ ਹੈ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਚ ਪੁਨਾਂ ਅਸੀਂ ਵਸਦੇ ਹਾਂ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੪	੬	੨	ਨਾ ਮੈ ਜਾਤਿ ਨ ਪਤਿ ਹੈ; ਨਾ ਮੈ ਥੇਹੁ ਨ ਥਾਉ ॥
	੧੯	੨	ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ, ਨਾ[1] ਤਿਸੁ[2] ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥
			੨. ਨਾ ਤਿਸੁ ਤਿਲੁਨ ਤਮਾਇ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੪
੯੯੫	੩	੧	ਜਪਿਓ ਨਾਮੁ ਸੁਕ ਜਨਕ ਗੁਰ ਬਚਨੀ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਪਰੇ ॥
	੧੧	੨	ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਧਿਆਇਆ, ਮੁਖਿ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਰਵਿਆ ॥
੯੯੬	੧੨	੪	ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ, ਹਰਿ ਧੀਰਕ ਹਰਿ ਸਾਬਾਸਿ ॥
੯੯੮	੧	੭	ਹਰਿ ਸਤਿ ਸਤਿ, ਸਦਾ ਹਰਿ ਸਤਿ; ਹਰਿ ਸਤਿ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ਜੀਉ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫
੯੯੯	੪	੨	ਮੋਹਿ ਦੀਨ ਅਲਪ ਮਤਿ ਨਿਰਗੁਣ, ਪਰਿਓ ਸਰਣਿ ਦੁਆਰੇ ॥
	੫	੨	ਬਾਲਮੀਕੁ [3]ਸੁਪਚਾਰੋ ਤਰਿਓ, ਬਧਿਕ ਤਰੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਏਕ ਨਿਮਖ ਮਨ ਮਾਹਿ ਅਰਾਧਿਓ, ਗਜਪਤਿ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੇ ॥
	੯	੩	[4]ਵਿਤ [5]ਨਵਿਤ ਭ੍ਰਮਿਓ ਬਹੁ ਭਾਤੀ, ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥

---

੧ ਨਾ=ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਤਿਸ=ਤਿਸਦੇ ਤਾਂਈ। ੨ ਤਿਲ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ। ੩ ਚੂਹੜਾ, ਚੰਡਾਲ। ੪ ਧਨ ਦੇ। ੫ ਵਾਸਤੇ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੯	੯	੩	ਜੋ ਜੋ ਕਰਮ ਕੀਏ ਹਉ ਹਉਮੈ; ਤੇ ਤੇ ਭਏ [੧]ਅਜਾਏ ॥
	੧੧	੩	ਮਾਇਆ ਮਦ ਚਾਖਿ, ਭਏ [੨]ਉਦਮਾਤੇ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਬਹੁ ਨ ਗਾਏ ॥
	੧੬	੪	ਏਤੀ ਨ ਜਾਨਉ ਕੇਤੀ-ਕ ਮੁਦਤਿ, ਚਲਤੇ ਖਬਰਿ ਨ ਪਾਇਓ ॥ ਸਹਨ ਸੀਲ ਪਵਨ ਅਰੁ ਪਾਣੀ; ਬਸੁਧਾ ਖਿਮਾ ਨਿ-ਭਰਾਤੇ ॥
	੧੯	੪	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਜਬ ਖੇਲੁ [੩]ਉਝਾਰੇ; ਤਬ ਏਕੈ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥
੧੦੦੦	੩	੫	ਸਹਜੁ ਅਨੰਦੁ ਰਖਿਓ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ; ਉਠਿ ਉਆਹੂ ਕਉ ਦਉਰਿਓ ॥
	੧੪	੭	ਬੈਰੀ ਸੰਗਿ ਰੰਗ ਰਸਿ ਰਚਿਆ; ਤਿਸੁ ਸਿਉ ਜੀਅਰਾ ਜਾਗਸਿ ਰੇ ॥ (ਜਾਰਸਿ ਪਾਠ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
੧੦੦੧	੧੪	੧੧	ਗੁਪਤ ਕਰਤਾ ਸੰਗਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ; ਡਹਕਾਵਏ 'ਮਨੁਖਾਇ ॥' (ਮਨੁੱਖਾਇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੬	੧੧	ਬਿਕਾਰ ਪਾਥਰ ਗਲਹਿ ਬਾਧੇ; ਨਿੰਦ ਪੋਟ ਸਿਰਾਇ ॥
	੧੯	੧੧	ਸੀਸੁ ਉਠਾਵਨ ਨ ਕਬਹੂ ਮਿਲਈ; ਮਹਾ ਦੂਤਰ ਮਾਇ ॥

੧ ਬਿਅਰਥ । ੨ ਕਮਲੇ । ੩ ਉਜਾੜੇ, ਖਿੰਡਾਵੇ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੧	੧੯	੧੧	ਸੁਭਾਵਤ ਜੈਸੇ ਬੈਸੰਤਰ, ਅਲਿਪਤ ਸਦਾ ਨਿਰਮਲਾਇ ॥
੧੦੦੨	੧	੧੧	ਗੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਅਵਖਧੁ ਨਾਮੁ ਦੀਨਾ; ਜਨ ਨਾਨਕ, ਸੰਕਟ ਜੋਨਿ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੭	੧੪	ਜਬ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ਭਇਆ, ਤਉ ਛੋਡਿ ਗਏ [1]ਨਿਗਹਾਰ ॥
੧੦੦੩	੧	੧੫	ਬੇਦੁ ਪੁਕਾਰੇ ਮੁਖ ਤੇ ਪੰਡਤ; [2]ਕਾਮਾਮਨ ਕਾ ਮਾਠਾ ॥ ੨. [3]ਕਾਮਾ ਮਨ ਕਾ ਮਾਠਾ ॥
			ਮੋਨੀ ਹੋਇ ਬੈਠਾ ਇਕਾਂਤੀ, ਹਿਰਦੈ ਕਲਪਨ ਗਾਠਾ ॥
	੫	੧੫	ਘੂੰਘਰ ਬਾਧਿ ਭਏ ਰਾਮਦਾਸਾ; ਰੋਟੀਅਨ ਕੇ ਓਪਾਵਾ ॥
	੯	੧੫	ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ, ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਕਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ; ਬਿਸਰਿ ਗਏ [4]ਬਕਬਾਇਆ ॥
	੧੨	੧੬	ਰੂਪ ਰੰਗ ਖੁਸੀਆ ਮਨ ਭੋਗਣ; ਤੇ ਤੇ ਛਿਦ੍ਰ ਵਿਕਾਰਾ ॥
	੧੪	੧੬	ਊਚ ਮੂਚ ਅਪਾਰ ਸੁਆਮੀ, ਅਗਮ ਦਰਬਾਰਾ ॥ ਨਾਮੋ ਵਡਿਆਈ ਸੋਭਾ, ਨਾਨਕ ਖਸਮੁ ਪਿਆਰਾ ॥
੧੦੦੪	੨	੧੭	ਤੇ ਤੇ, ਬੰਧ [5]ਗਲਾਣੇ ॥
	੧੨	੧੯	ਸਿਮਰਹੁ ਏਕੁ, ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਊ ॥

੧ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੨ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ। ੩ ਕਾਮਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਦਾ ਮੱਠਾ ਹੈ। ੪ ਬਕਵਾਸ। ੫ ਗਲ ਵਿਚ ਫਾਹੀ ਬੰਨਣ ਵਾਲੇ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੪	੧੬	੧੯	ਸਾਧ ਸੰਗਿ, ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਪਾਇ ॥
੧੦੦੫	੩	੧੯	ਅਹੰਮੇਵ, ਮੂਠੋ ਬੇਚਾਰਾ ॥
	੫	੧੯	ਤਹ ਮਾਤ ਨ ਬੰਧੁ, ਨ ਮੀਤ ਨ [1]ਜਾਇਆ ॥
	੧੦	੨੦	ਕਤ ਕਉ ਡਹਕਾਵਹੁ ਲੋਗਾ, ਮੋਹਨ ਦੀਨ ਕਿਰਪਾਈ।
	੧੪	੨੧	ਮੋਹਨੁ ਲਾਲੁ ਮੇਰਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਮੋਕਉ ਦੇਹੁ ਦਾਨਾ ॥ (ਇਹ ਇਕੋ ਹੀ ਤੁਕ ਹੈ ਬਿਸਰਾਮ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਹੱਦਾਂ ਲਾਕੇ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਸੁਧ ਇਕੋ ਹੀ ਤੁਕ ਹੈ।)
	੧੫	੨੧	ਹੈ, ਹੋਸੀ, [2]ਆਹੇ ॥
	੧੬	੨੨	ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਤਾਰਨ; ਬਲਿ ਬਲਿ, ਬਲੇ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥
	੧੯	੨੨	ਪੂਰਨ ਬਿਸਥੀਰਨ ਸੁਆਮੀ; ਆਹਿ ਆਇਓ ਪਾਛੈ ॥
੧੦੦੬	੧	੨੨	ਸਗਲੋ ਭੂ-ਮੰਡਲ ਖੰਡਲ; ਪ੍ਰਭ ਤੁਮਹੀ ਆਛੈ ॥
	੯	੨੪	ਅਵਰੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮਿਥਿਆ, ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਖਾਨ ॥
	੧੯	੨੬	[3]ਨਵਲ ਨਵਤਨ ਚਤੁਰ ਸੁੰਦਰ, ਮਨੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸੰਗਿ ਬੀਧਿ ॥
੧੦੦੭	੧੦	੩੦	ਮਹਾ ਭਉਜਲ ਮਾਹਿ ਤੁਲਹੋ; ਜਾ ਕੋ ਲਿਖਿਓ ਮਾਥ ॥
	੧੪	੩੧	[4]ਸਾਹੈ ਕੇ ਫੁਰਮਾਇਅੜੇ ਜੀ; ਦੇਹੀ ਵਿਚਿ, ਜੀਉ ਆਇ ਪਇਆ ॥

੧ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੩ ਨਹੀ ਹੈ ਬਲ ਜਿਸ ਵਿਚ। ੪ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੭	੧੬	੩੧	ਜਿਥੈ ਅਗਨਿ ਭਖੈ, ਭੜ ੧ਹਾਰੇ ॥
	੧੯	੩੧	ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਜਿਣਿ ਚਲਿਆ ਨਾਨਕ, ਆਇਆ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਥਿਆ ॥
੧੦੦੮	੨	੩੨	ਕੀਤਾ ਜਿਸੋ ਹੋਵੈ ਪਾਪਾਂ ਮਲੋ ਧੋਵੈ, ਸੋ ਸਿਮਰਹੁ ਪਰਧਾਨੁ ਹੇ ॥ (ਸਾਰੇ ਸਿਹੇ ਵਾਲੇ ਹਾਹੇ ਅਡ ਅਡ ਹਨ)
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੯
	੬	੧	ਜਾ ਕਉ ਸਿਮਰਿ ਅਜਾਮਲੁ ਉਧਰਿਓ; ਗਨਕਾ ਹੂ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ੨ਪੰਚਾਲੀ ਕਉ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥
	੧੦	੧	ਸਗਲ ਜਨਮੁ ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਖੋਇਆ, ਸਿਮਰਿਓ ਨਾਹਿ ੩ਕਨ੍ਹਾਈ ॥
	੧੨	੨	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਯਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਮਨਿ, ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਬਹੂ ਨ ਗਾਈ ॥
	੧੪	੩	ਕਹਾ ਹੋਤ ਅਬ ਕੈ ਪਛੁਤਾਏ, ਛੂਟਤ ਨਾਹਨਿ ਭਾਗਿਓ ॥ ੨. ਨਾਹਿ ਨਿਭਾਗਿਓ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਉਪਜੀ ਘਟ ਮੈ ਜਬ; ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਅਨੁਰਾਗਿਓ ॥

੧ ਭੱਠ ਦੇ ਸਦਰਸ਼ । ੨ ਦ੍ਰੋਪਤਾ ਪੰਚਾਲ ਦੇਸ ਦੀ ਪਟਰਾਣੀ ।
੩ ਸੁਖ ਰੂਪੀ ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਜੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਮਾਰੂ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੯	੧	੧	ਤੂ [੧]ਅਜਰਾਵਰੁ ਅਮਰੁ ਤੂ, ਸਭ ਚਾਲਣ-ਹਾਰੀ ॥
	੪	੧	ਗੁਰਮਤੀ ਦਧਿ ਮਥੀਐ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਈਐ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨਾ ॥
੧੦੧੦	੧੦	੩	ਅਗੈ ਕਿਆ ਜਾਣਾ, ਨਾਹਿ ਮੈ; ਭੂਲੇ ਤੂ ਸਮਝਾਇ ॥
	੧੨	੩	ਮੁਖਿ [੨]ਧਿਮਾਣੈ ਧਨ ਖੜੀ; ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਖੀ ਦੇਖੁ ॥
	੧੫	੩	ਨਾਰਿ ਨ ਪੁਰਖੁ ਨ [੩]ਪੰਖਣੂ; ਸਾਚਉ ਚਤੁਰੁ ਸਰੂਪੁ ॥ ੨. [੪]ਨਪੰਖਣੂ ॥
੧੦੧੧	੩	੪	ਲਾਲੇ ਗੋਲੇ ਮਤਿ ਖਰੀ, ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਨੀਕੀ ॥
	੪	੪	ਮਨੁ ਤਨੁ ਤੇਰਾ ਤੂ ਪ੍ਰਭੂ, ਸਚੁ ਧੀਰਕ ਧੁਰ ਕੀ ॥
	੮	੪	ਬਾਦਿ ਕਾਰਾ ਸਭਿ ਛੋਡੀਆ, ਸਾਚੀ ਤਰੁ ਤਾਰੀ ॥
	੧੨	੫	[੫]ਲਾਲੇ ਨੋ ਸਿਰਿ [੬]ਕਾਰ ਹੈ, ਧੁਰਿ ਖਸਮਿ ਫੁਰਮਾਈ ॥
੧੦੧੨	੧੧	੬	ਦੇਦੇ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵਈ; ਲੈ ਲੈ ਥਕਿ ਪਾਈ ॥
੧੦੧੩	੧	੭	ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ ਨ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਬੂਝੈ; ਬਾਹਰਿ [੭]ਪੂਅਰ ਤਾਪੈ ॥
	੨	੭	ਨਿੰਦਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਨਰਕ ਨਿਵਾਸੀ; ਅੰਤਰਿ 'ਆਤਸ' ਜਾਪੈ ॥ ੨. ਆਤਮ ਜਾਪੈ ॥
	੪	੭	ਪਾਠੁ ਪੜੈ ਮੁਖਿ ਝੂਠੋ ਬੋਲੈ; ਨਿਗੁਰੇ ਕੀ ਮਤਿ ਓਹੈ ॥

---

੧ ਬੁਢੇਪੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਵਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ। ੨ ਨਿੰਮੋਂ ਝੂਣੇ, ਉਦਾਸ। ੩ ਪੰਛੀ। ੪ ਹੀਜੜਾ। ੫ ਸੇਵਕ। ੬ ਭਗਤੀ ਦੀ ਕਾਰ ਹੈ। ੭ ਧੂਣੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧੩	੫	੭	ਮੂੰਡੁ ਮੁਡਾਇ ਜਟਾ 'ਸਿਖ' ਬਾਧੀ; ਮੋਨਿ ਰਹੈ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥ (ਸਿਖ ਬੋਲੋ, ਸਿੱਖ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੭	੭	ਹਾਥ ਕਮੰਡਲੁ ਕਾਪੜੀਆ; ਮਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਉਪਜੀ ਭਾਰੀ ॥
	੯	੭	'ਸਿਖ' ਕਰੇ ਕਰਿ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ; ਲੰਪਟੁ ਹੈ ਬਾਜਾਰੀ ॥ (ਸਿੱਖ ਪਾਠ ਬੋਲੋ) ਅੰਤਰਿ ਬਿਖੁ ਬਾਹਰਿ ਨਿ-ਭਰਾਤੀ; ਤਾ ਜਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ ॥
੧੦੧੪	੭	੮	ਬਿਸਰਤ ਨਾਮ ਐਸੇ ਦੋਖ ਲਾਗਹਿ; ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਸਮਾਰੇ ਨਰਕਿ [1]ਖਰੇ ॥
੧੦੧੫	੧	੯	ਕਿਤੀ ਚਖਉ [2]ਸਾਡੜੇ; ਕਿਤੀ ਵੇਸ ਕਰੇਉ ॥ ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਜੋਬਨੁ ਬਾਦਿ ਗਇਅਮੁ; ਵਾਢੀ 'ਝੂਰੇਦੀ' ਝੂਰੇਉ ॥ (ਝੂਰੇਂਦੀ ਬੋਲੋ)
	੩	੯	ਤਉ ਭਾਵਨਿ ਤਉ ਜੇਹੀਆ; ਮੂ ਜੇਹੀਆ ਕਿਤੀਆਹ ॥
	੬	੧੦	ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਏਤਾ ਭਵਿ ਥਕੀ; ਗੁਰਿ ਪਿਰੁ ਮੇਲਿਮੁ, ਦਿਤਮੁ ਮਿਲਾਇ ॥
	੮	੧੦	ਮਾਮੇ ਤੈ ਮਾਮਾਣੀਆ; [3]ਭਾਇਰ ਬਾਪ ਨ ਮਾਉ ॥

੧ ਲਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖੜਦਾ ਹੈ। ੨ ਸੁਆਦ। ੩ ਭਰਾ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧੫	੧੦	੧੦	[੧]ਪਤਣਿ ਕੂਕੇ ਪਾਤਣੀ; ਵੰਞਹੁ ਧ੍ਰੁਕਿ ਵਿਲਾੜਿ ॥ ਪਾਰਿ ਪਵੰਦੜੇ ਡਿਠੁ ਮੈ; ਸਤਿਗੁਰ ਬੋਹਿਥਿ ਚਾੜਿ ॥ ਹਿਕਨੀ ਲਦਿਆ ਹਿਕਿ ਲਦਿ ਗਏ; ਹਿਕਿ ਭਾਰੇ [੨]ਭਰਨਾਲਿ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩
੧੦੧੬	੧੦	੧	ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਮਰੈ ਮੰਦਾ; ਹੋਵੈ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ ਜੀਉ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫
੧੦੧੭	੧੩	੨	ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਜਾ-ਕੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪਰਵਾਹ ॥
	੧੬	੨	ਬਲ ਬੁਧਿ ਸੁਧਿ ਪਰਾਣ ਸਰਬਸੁ; ਸੰਤਨਾ ਕੀ ਰਾਸਿ ॥
੧੦੧੮	੨	੩	ਊਚ ਨੀਚ ਬਿਕਾਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ, ਸੰਲਗਨ ਸਭ ਸੁਖ ਛਤ੍ਰ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੁ ਨ ਕਛੂ ਜਾਨੈ; ਸਰਬ ਜੀਅ [੩]ਸਮਤ ॥ (ਪਾਠ ਸਮੱਤ ਨਹੀ ਪੜਣਾ, ਸਮਤ ਪੜਣਾ ਹੈ)
	੧੯	੬	ਜੀਵਨਾ ਸਫਲ ਜੀਵਨ; ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪਿ ਸਦ ਜੀਵਨਾ ॥

---

੧ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਮਲਾਹ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਪੱਤਣ ਦੇ ਉਤੇ ਕੂਕਦੇ ਹਨ, ਵੰਞਹੁ=ਚਲੋ ਧ੍ਰੁਕ=ਸ਼ੀਘਰ ਵਿਲਾੜ=ਲੰਘਾ ਦੇਈਏ ਵਾ ਖਰਾਬੜੀਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਲਗ ਰਹੇ ਹੋ, ਆ ਜਾਓ। ੨ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਡੁਬਦੇ ਹਨ। ੩ ਇਕੋ ਜੇਹਾ, ਬਰਾਬਰ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧੯	੪	੬	ਮਾਤਿਆ ਹਰਿ ਰਸ ਮਹਿ ਰਾਤੇ; ਤਿਸੁ ਬਹੁੜਿ ਨ ਕਬਹੂ ਅਉ[੧]ਖੀਵਨਾ ॥ ੨. ਅਉਖੀਵਨਾ ॥
	੯	੭	ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਜ ਮਹਿ ਨਰਕੁ, ਉਦਾਸ ਕਰੋਧਾ ॥
	੧੯	੮	ਪਾਪ [੨]'ਕਰੇਦੜ'; ਸਰਪਰ ਮੁਠੇ ॥ (ਕਰੇਂਦੜ ਬੋਲੋ)
੧੦੨੦	੫	੮	ਸਿਦਕੁ [੩]ਸਬੂਰੀ ਸੰਤੁ ਨ ਮਿਲਿਓ; [੪]ਵਤੈ ਆਪਣ ਭਾਣੀਆ ॥
			ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੧
	੧੭	੧	ਆਪੇ ਮਛੁ ਕਛੁ ਕਰਣੀ ਕਰੁ; ਤੇਰਾ ਰੂਪੁ ਨ ਲਖਣਾ ਜਾਈ ਹੇ ॥
੧੦੨੧	੧	੧	ਆਪੇ ਕਿਸਹੀ [੫]ਕਸਿ ਬਖਸੇ; ਆਪੇ ਦੇ, ਲੈ ਭਾਈ ਹੇ ॥
	੧	੧	ਆਪੇ [੬]ਧਨਖੁ; ਆਪੇ [੭]ਸਰ [੮]ਬਾਣਾ ॥
	੫	੧	ਆਪੇ [੯]ਵੇਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ; ਨਿਰਭਉ ਤਾੜੀ ਲਾਈ ਹੇ ॥
੧੦੨੨	੧੧	੩	ਘਰਿ ਵਰੁ ਸਹਜੁ ਨ ਜਾਣੈ ਛੋਹਰਿ; ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਨੀਦ ਨ ਪਾਈ ਹੇ ॥
	੧੨	੩	ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ; ਜਲੈ [੧੦]ਭੜਕਾਰੇ ॥

---

੧ ਮਸਤੀ ਤੋਂ ਅਉ=ਰਹਿਤ ਨਹੀ ਹੋਏ ।
੨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ । ੩ ਸੰਤੋਖ ਵਾਲਾ । ੪ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ।
੫ ਕਸ਼ਟ, ਦੁਖ ਵਾ ਮਨੁਖ । ੬ ਆਪੇ ਧਰਮ ਰੂਪ ਧਨਖ ਹੈ ।
੭ ਸਰ=ਸਦਰਸ਼ ਹੈ । ੮ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਤੀਰ ਦੇ । ੯ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ । ੧੦ ਭੜ ਭੜ ਕਰਕੇ ਭੜਕਦੇ ਹਾਂ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੨੨	੧੪	੩	ਮਾ ਕੀ ਰਕਤੁ; ਪਿਤਾ ਬਿਦੁ ਧਾਰਾ ॥ (ਮਾਂ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੩	ਕਿਉ ਰਹੀਐ; ਚਲਣਾ ਪਰਥਾਏ ॥
੧੦੨੩	੧	੩	ਸਚੈ ਊਪਰਿ ਅਵਰ ਨ ਦੀਸੈ; ਸਾਚੇ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ਹੇ ॥
	੮	੩	ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗੀ; ਭਉ ਨ ਭਰਾਤੀ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਸ੍ਰੋਤ ਰਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ; ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ॥
	੧੬	੪	ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸਾਚੁ ਭਰਮ ਭਉ ਭੰਜਨੁ; ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੁ ਸਖਾਈ ਹੇ ॥
੧੦੨੪	੬	੪	ਹਠਿ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਅਪਤੀਜੁ ਨ ਭੀਜੈ; ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਿਨਿ ਪਤਿ ਪਾਈ ਹੇ ॥
	੭	੪	ਕਲੀ ਕਾਲ ਮਹਿ; ਇਕ ਕਲ ਰਾਖੀ ॥
	੧੭	੫	ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ; ਠਗੀ ਠਗਵਾੜੀ ॥
੧੦੨੫	੬	੫	ਭਗਤਿ ਭਾਉ ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਪੂਰੀ; ਅਨਹਦਿ ਸਬਦਿ ਲਖਾਈ ਹੇ ॥
	੧੯	੬	ਕੂੜੁ ਮਾਰੇ; ਕਾਲੁ [1]ਉਛਾਹਾੜਾ ॥
੧੦੨੬	੫	੬	[2]ਭੜ ਭੜ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰੁ ਦੇ ਲਹਰੀ; ਪੜਿ ਦਝਹਿ ਮਨਮੁਖ ਤਾਈ ਹੇ ॥
	੧੫	੭	ਧੁੰਧੂਕਾਰਿ ਨਿਰਾਲਮੁ ਬੈਠਾ; ਨਾ ਤਦਿ ਧੰਧੁ ਪਸਾਰਾ ਹੇ ॥

੧ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾ ਉੱਛਲ ਕੇ ।

੨ ਭੜਾਕੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੨੬	੧੭	੭	ਗੁਪਤੇ ਬੂਝਹੁ; ਜੁਗ [1]ਚਤੁਆਰੇ ॥
੧੦੨੭	੧੫	੮	ਹਰਿ ਸਾ ਮੀਤੁ; ਨਾਹੀ ਮੈ ਕੋਈ ॥
	੧੮	੮	ਸਤਿਗੁਰ ਮਤਿ ਤਾਰੇ ਤਾਰਣਹਾਰਾ; ਮੇਲਿ ਲਏ ਰੰਗਿ ਲੀਨਾ ਹੇ ॥
੧੦੨੮	੧੨	੮	ਦਰਸਨੁ ਪਾਵਹੁ, ਸਹਜਿ 'ਮਹਲਹੁ' ॥ (ਮਹੱਲਹੁ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੦੨੯	੧੭	੯	ਭਉਕਿ ਮਰਹਿ; [2]ਭਉ ਭਉ [3]ਭਉਹਾਰਾ ॥
	੧੯	੯	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਦੇ; ਸਰਣਿ [4]ਪਰੇਕੈ ॥
੧੦੩੧	੧੦	੧੧	[5]ਚਾਰਿ ਨਦੀ ਅਗਨੀ; [6]ਅਸਰਾਲਾ ॥
	੧੧	੧੧	ਅਪੁ ਤੇਜੁ ਵਾਇ; ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਆਕਾਸਾ ॥
੧੦੩੨	੪	੧੧	ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ; [7]ਸੁਪਰਸਨੁ ॥ (ਸੁਪੱਰਸਨੁ ਉਚਾਰੋ)
	੭	੧੧	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਸੁ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਦੀਜੈ; ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ ਹੇ ॥
	੧੮	੧੧	ਸਚੁ ਸਉਦਾ ਲੈ; ਗੁਰ ਵੀਚਾਰੀ ॥
੧੦੩੩	੧	੧੨	ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਮਤਿ ਅੰਧਲੀ ਬੋਲੀ; ਆਇ ਗਇਆ ਦੁਖੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥
	੩	੧੨	ਸਚੀ ਕਰਣੀ; ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਰ ਕਾਰਾ ॥

---

੧ ਚਾਰੇ । ੨ ਜਨਮ ਧਾਰਕੇ ਭਉ=ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ । ੩ ਭਉਕਣ ਵਾਲੇ ਕੂਕਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਭਉਕ ਮਰਹਿ=ਭੜਕ ਭੜਕ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ੪ ਪੈ ਕੇ । ੫ ਚਾਰ ਨਦੀਆਂ ਹਿੰਸਾ ਕਾਮ ਮੋਹ ਲੋਭ । ੬ ਭਿਆਨਕ । ੭ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈ ਦਾ ਹੈ ਵਾ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਕੇ ਜੋ ਬਚਨ ਮੰਨਣਾਂ ਹੈ ਏਹੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੩੩	੯	੧੨	ਅਸਥਿਰੁ ਥਾਨੁ ਸਦਾ ਨਿਰਮਾਇਲੁ;
			ਆਪੇ ਆਪੁ ਉਪਾਇਦਾ ॥
			(ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੱਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਨ)
	੯	੧੩	ਸਾਚਾ ਵਾਸਾ; ਪੁਰਿ ਗਗਨੰਦਰਿ ॥
	੧੦	੧੩	ਅੰਦਰਿ ਕੋਟ; ਛਜੇ ਹਟਨਾਲੇ ॥
	੧੬	੧੩	ਪੰਖੀ [1]ਪੰਚ; ਉਡਰਿ ਨਹੀ ਧਾਵਹਿ ॥
	੧੭	੧੩	ਝਿਲਮਿਲਿ ਝਿਲਕੈ; ਚੰਦੁ ਨ ਤਾਰਾ ॥
			ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ; ਨ ਬਿਜੁਲਿ [2]ਗੈਣਾਰਾ ॥
	੧੯	੧੩	ਅਨਹਦ ਰੁਣ ਝੁਣਕਾਰੁ ਸਦਾ ਧੁਨਿ;
			ਨਿਰਭਉ ਕੈ ਘਰਿ ਵਾਇਦਾ ॥
੧੦੩੪	੮	੧੩	ਦੇਖਹਿ ਆਪਿ; ਬੈਸਿ [3]ਬਿਜਮੰਦਰਿ ॥
੧੦੩੫	੬	੧੪	ਆਪੇ ਮੁਕਤਿ ਦਾਨੁ ਮੁਕਤੀ ਸਰੁ;
			ਮਮਤਾ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਦਾ ॥
	੯	੧੫	[4]ਅਰਬਦ [5]ਨਰਬਦ; ਧੁੰਧੂਕਾਰਾ ॥
	੧੧	੧੫	ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਸਪਤ ਨਹੀ ਸਾਗਰ;
			ਨਦੀ ਨ ਨੀਰੁ ਵਹਾਇਦਾ ॥
	੧੨	੧੫	ਦੋਜਕੁ ਭਿਸਤੁ; ਨਹੀ [6]ਖੈ ਕਾਲਾ ॥
	੧੯	੧੫	ਨਾ ਤਦਿ ਗੋਰਖੁ; ਨਾ ਮਾਛਿੰਦੋ ॥
੧੦੩੬	੭	੧੫	ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਪਾਤਾਲ ਅਰੰਭੇ;
			ਗੁਪਤਹੁ ਪਰਗਟੀਆਇਦਾ ॥

੧ ਪੰਜੇ ਇੰਦ੍ਰੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਣ। ੨ ਅਕਾਸ਼। ੩ ਪੱਕੇ ਮੰਦਰ ਤੁਰੀਆ ਰੂਪ। ੪ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ। ੫ ਅਣਗਿਣਤ। ੬ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਲ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੩੭	੭	੧੬	[1]ਨੇਬ [2]ਖਵਾਸ; [3]ਭਲਾ ਦਰਵਾਜਾ ॥
	੮	੧੬	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ; ਨਗਰ ਮਹਿ [4]ਕਾਰੀ ॥
	੧੬	੧੭	ਬਿਨੁ ਥੰਮਾ ਰਾਖੇ; ਸਚੁ ਕਲ ਪਾਏ ॥
	੧੯	੧੭	ਸਾਮਵੇਦੁ ਰੁਗੁ; ਜੁਜਰੁ ਅਥਰਬਣੁ ॥
			(ਰੁਗੁ ਪਾਠ ਸੁਧ ਹੈ)
੧੦੩੮	੩	੧੭	ਰਜ ਤਮ ਸਤ ਕਲ; ਤੇਰੀ ਛਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੮	ਨਾ ਤਿਸੁ ਉਪਤਿ ਖਪਤਿ ਕੁਲ ਜਾਤੀ; ਓਹੁ [5]ਅਜਰਾ-ਵਰੁ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ॥
੧੦੩੯	੧	੧੮	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ; ਗੁਰਿ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਦੀਪਾਇਆ ॥
	੭	੧੮	ਆਪਿ ਤਰਹਿ 'ਸੰਗਤਿ' ਕੁਲ ਤਾਰਹਿ; ਤਿਨ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਜਗਿ ਆਇਆ ॥
			('ਸਗਲੇ' ਭੀ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
੧੦੪੦	੧੬	੨੦	'ਅਕਲੁ' ਗਾਇ; ਜਮ ਤੇ ਕਿਆ ਡਰੀਐ ॥
			(ਅਕੱਲੁ ਨਾ ਬੋਲੋ)
੧੦੪੧	੨	੨੦	ਝੂਠੀ; ਜਗ ਹਿਤ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥
	੩	੨੦	ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਚਲਹਿ ਅਭਿਮਾਨੀ; ਉਪਜੈ ਬਿਨਸਿ ਖਪਾਇਆ ॥

---

੧ ਚੋਬਦਾਰ, ਚਾਰ ਸਾਧਨ, ਦੇਵਤੇ । ੨ ਚੌਰਦਾਰ, ਸੁਵਣਾਦਿ ਇੰਦ੍ਰੇ । ੩ ਮੁਖ, ਗਿਆਨ, ਦਰਵਾਜੇ । ੪ ਔਸ਼ਧੀ ।
੫ ਅਜਰ=ਬੁਢੇਪੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਵਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੪੧	੬	੨੦	ਗੁਰਮਤਿ; ਕ੍ਰਿਸਨਿ [1]ਗੋਵਰਧਨ ਧਾਰੇ ॥ ਗੁਰਮਤਿ; ਸਾਇਰਿ ਪਾਹਣ ਤਾਰੇ ॥
੧੦੪੨	੨	੨੧	ਹਰਿ ਜਪਤੇ; ਮਨੁ ਮਨ ਤੇ ਧੀਰਾ ॥ ਦੁ-ਘਟ ਘਟ ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਪਾਈਐ; ਬਾਹੁੜਿ ਜਨਮਿ ਨ ਜਾਇਆ ॥
	੪	੨੧	ਜਿਨਿ ਜਪੁ ਜਪਿਓ; ਸਤਿਗੁਰ ਮਤਿ [2]ਵਾਕੇ ॥ ਜਮਕੰਕਰ ਕਾਲੁ; ਸੇਵਕ ਪਗ ਤਾ ਕੇ ॥
	੧੨	੨੧	ਅੰਤਰੁ ਦੇਖਿ ਨਿਰੰਤਰਿ ਬੂਝੈ; ਅਨਤ ਨ ਮਨੁ ਡੋਲਾਇਆ ॥
	੧੬	੨੨	ਕੁਦਰਤਿ ਕਰਨੈ-ਹਾਰ; ਅਪਾਰਾ ॥ ਕੀਤੇ ਕਾ; ਨਾਹੀ ਕਿਹੁ ਚਾਰਾ ॥
੧੦੪੩	੬	੨੨	ਬਿਖਿਆ ਮਲੁ ਜਾਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ ਨਾਵਹੁ; ਗੁਰ ਸਰ ਸੰਤੋਖੁ ਪਾਇਆ ॥
			ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੩
੧੦੪੪	੧੮	੨	ਏਕੋ ਏਕੁ ਵਰਤੈ; ਸਭੁ ਸੋਈ ॥
੧੦੪੫	੧	੨	ਸਭਨਾ ਰਿਜਕੁ ਸਮਾਹੇ ਆਪੇ; ਕੀਮਤਿ ਹੋਰ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ॥
	੩	੨	ਸਚਾ ਹੁਕਮੁ ਸਚਾ ਪਾਸਾਰਾ; ਹੋਰਨਿ ਹੁਕਮੁ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ॥
੧੦੪੬	੧੬	੩	ਮਨਮੁਖ; ਸੇਵਿ ਨ ਜਾਣਨਿ ਕਾਚੇ ॥

---

੧ ਜਮਨਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਮਥਰਾ ਪਾਸ ਏਹ ਪਰਬਤ ਹੈ।

੨ ਵਾਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੪੯	੬	੫	ਦੇਹੀ ਕਾਚੀ; ਕਾਗਦ [1]ਮਿਕਦਾਰਾ ॥
	੧੩	੫	ਡੁਬਦੇ ਪਾਥਰ ਮੇਲਿ ਲੈਹੁ, ਤੁਮ ਆਪੇ; ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੇ ॥
੧੦੫੧	੫	੮	ਆਪੇ ਆਪੁ; ਉਪਾਇ [2]ਉਪੰਨਾ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ; ਏਕੁ [3]ਪਰਛੰਨਾ ॥
	੧੫	੮	ਕੋਟ [4]ਗਹੀ ਕੇ; ਪਾਪ ਨਿਵਾਰੇ ॥
੧੦੫੨	੬	੯	ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ੩ ॥ (੩ ਨੂੰ ਤੀਜਾ ਪੜ੍ਹੋ) ਆਪੇ ਕਰਤਾ; ਸਭੁ ਜਿਸੁ ਕਰਣਾ ॥
੧੦੫੪	੧੬	੧੧	ਹਰਿ ਜੀਉ ਕੀ ਹੈ, ਸਭ ਸਿਰ ਕਾਰਾ ॥
੧੦੫੫	੧੯	੧੨	ਬਿਖਿਆ ਕਾਰਣਿ ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਕਮਾਵਹਿ; ਦੁਰਮਤਿ ਕਾ [5]ਦੋ ਰਾਹਾ ਹੇ ॥ ੨. ਦੋਰਾਹਾ ਹੇ ॥ (ਖੋਟਾ ਰਾਹ)
੧੦੫੬	੧੪	੧੩	ਅਪਣੀ ਗਹਣਗਤਿ; ਆਪੇ ਜਾਣੈ ॥
੧੦੫੭	੪	੧੩	ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ; ਪਰਮਲ ਵਾਸੁ ਮਨਿ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥
	੫	੧੩	ਆਪੇ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ; ਸਬਦੈ ਕਾ ਰਸੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥
੧੦੫੮	੬	੧੪	ਅਨ ਰਸ ਰਾਤੀ, ਰਸਨਾ ਫੀਕੀ ਬੋਲੇ; ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੂਲਿ ਨ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥

੧ ਸਦਰਸ਼ ਮਾਨਿੰਦ। ੨ ਉਤਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩ ਗੁਪਤ ਵਾ ਪ੍ਰਗਟ। ੪ ਜਨਮਾਂ ਦੇ। ੫ ਖੋਟਾ ਰਾਹ ਵਾ ਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਰਾਹ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

---

੧ ਈਸ਼ਰ। ੨ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ਮੋਹ ਦੀ।

੩ ਸਭ ਤਾਈਂ ਸਾਰੇ ਥਾਂ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੭੩	੧੦	੨	ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਕਰੇ ਆਨੰਦੀ; ਜਿਸੁ ਸਿਰਪਾਉ ਪਇਆ, ਗਲਿ ਖਾਸਾ ਹੇ ॥
	੧੭	੩	ਰੂਪ ਕਰੇ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਵਿਗਸੈ; ਆਪੇ ਹੀ ਆਪਿ ਪੂਜਾ ਹੇ ॥ (ਪੁੱਜਾ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੦੭੪	੧੪	੩	ਬਾਰਹਾ ਕੰਚਨੁ; ਸੁਧੁ ਕਰਾਇਆ ॥ ਨਦਰਿ ਸਰਾਫ; ਵੰਨੀਸ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ॥ ੨. ਵੰਨੀ ਸ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ॥
੧੦੭੫	੭	੪	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਦੀਆ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ; ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀ ਪਾਨਾਂ ਹੇ ॥
	੧੮	੫	ਜੋ ਕੀਜੈ, ਸੋ ਬੰਧਨੁ ਪੈਰੇ ॥ ਕੁਰੁਤਾ ਬੀਜੁ ਬੀਜੇ ਨਹੀ ਜੰਮੈ; ਸਭੁ ਲਾਹਾ ਮੂਲੁ ਗਵਾਇਦਾ ॥ (ਕੁਰੁੱਤਾ ਬੋਲੋ)
੧੦੭੬	੭	੫	ਜਿਥੈ ਅਉਘਟੁ; ਆਇ ਬਨਤੁ ਹੈ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥
੧੦੭੭	੧੨	੬	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਤੁਟਹਿ ਸਭਿ ਬੰਧਨ; ਇਹੁ ਭਰਮੁ ਮੋਹੁ ਪਰ-ਜਾਲਣਾ ॥
੧੦੭੮	੪	੭	ਸੁਰਿ ਨਰ ਦੇਵ; ਨ ਪਾਵਹਿ ਮੀਤਾ ॥
	੬	੭	ਭੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ; ਹੋਵਹਿ ਨਿਰਮਲਾ ਤੂ ॥
੧੦੭੯	੩	੯	ਅਗਨਤੁ; ਨ ਜਾਈ ਜਸੁ ਗਨਾ ॥ (ਅ-ਗਨਤ ਪੜ੍ਹੋ)
	੪	੯	[1]ਲਤਾ [2]ਬਲੀ ਸਾਖ ਸਭ ਸਿਮਰਹਿ; ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸੁਆਮੀ ਸਭ ਮਨਾ ॥ (ਬੱਲੀ ਬੋਲੋ)

੧ ਬ੍ਰਿਛ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਵੇਲ ।੨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਛਣ ਵਾਲੀ ਵੇਲ

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੭੯	੧੧	੮	ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ; ਬਹੁੜਿ ਨ ਜੋਨੀ ਭਰਮਿ ਰੁਨਾ ॥
	੧੩	੮	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਾ-ਕੈ ਮਨਿ ਵੂਠਾ, ਸੋ ਪੂਰ ਕਰੰਮਾ ਨਾ [1]ਛਿਨਾ ॥
੧੦੮੦	੨	੯	ਹਰਿ ਦਾਤਾ ਜੀਅ ਜੰਤ ਭੇਖਾਰੀ; ਜਨੁ ਬਾਂਛੈ [2]ਜਾਚੰਗਨਾ ॥
	੧੫	੯	ਆਦਿ ਮਧਿ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਵਿਆ; ਤ੍ਰਿਸਨ ਬੁਝੀ ਭਰਮੰਗਨਾ ॥
	੧੭	੯	ਜੋ ਕੀਨੋ ਸੋ ਤੁਮਹਿ ਕਰਾਇਓ; ਸਰਣਿ ਸਹਾਈ ਸੰਤਹ [3]ਤਨਾ ॥
	੧੯	੯	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭ ਸਾਧੈ ॥ (ਸਾਧੈ ਢਿਲਾ ਬੋਲੋ) ਏਕੋ ਦਾਨੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਗੁਣ ਨਿਧਿ; ਆਨ ਮੰਗਨ [4]ਨਿਹਕਿੰਚਨਾ ॥
			ਨੋਟ--ਸ਼ਬਦ ਨੰ: ੯ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਸਾਰੇ ਨੰਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਗਦੇ ਹਨ ।
੧੦੮੧	੯	੧੦	ਉਝੜ ਮਾਰਗੁ ਸਭੁ ਤੁਮਹੀ ਕੀਨਾ; ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਕੋ [5]ਵੇ-ਪਾੜਾ ॥
	੧੪	੧੦	ਇਕਿ ਖੜੇ ਰਸਾਤਲਿ ਕਰਿ; ਮਨਮੁਖ ਗਾਵਾਰਾ ॥

---

੧ ਨਾਸ਼ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ। ੨ ਜਾਚਣੇ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ।
੩ ਪਿਆਰਾ। ੪ ਨਰਿੱਛਤ। ੫ ਉਲਟ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੧	੧੮	੧੦	ਆਪੇ ਆਪਿ; ਨਿਰੰਜਨ ਪੂਜਾ ॥ (ਪੂੰਜਾ ਪੜ੍ਹੋ)
			ਆਪਿ ਸੁਗਿਆਨੀ ਆਪਿ ਧਿਆਨੀ;
			ਆਪਿ ਸਤਵੰਤਾ ਅਤਿ ਗਾੜਾ ॥
੧੦੮੨	੨	੧੦	ਆਪੇ ਸਿਵ ਵਰਤਾਈਅਨੁ ਅੰਤਰਿ;
			ਆਪੇ ਸੀਤਲੁ ਠਾਰੁ ਗੜਾ ॥
	੫	੧੦	ਆਦਿ ਮਧਿ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ;
			ਹਾਥਿ ਤਿਸੈ ਕੈ ਨੇਬੇੜਾ ॥
	੫	੧੬	ਕਿਸਹੀ [੧]ਬੁਤੇ; ਜਬਾਬੁ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੧	੧੧	ਬਨਵਾਲੀ ਚਕ੍ਰ-ਪਾਣਿ, ਦਰਸਿ ਅਨੂਪਿਆ ॥
	੧੩	੧੧	ਕਮਲਾ ਕੰਤ, ਕਰਹਿ [੨]ਕੰਤੂਹਲ;
			ਅਨਦ ਬਿਨੋਦੀ [੩]ਨਿਹਸੰਗਾ ॥
	੧੬	੧੧	ਮਛੁ ਕਛੁ [੪]ਕੂਰਮੁ; ਆਗਿਆ ਅਉਤਰਾਸੀ ॥
੧੦੮੩	੨	੧੧	[੫]ਧਨੰਜੈ; ਜਲਿ ਥਲਿ ਹੈ ਮਹੀਐ ॥
	੨	੧੧	ਅਸਥਿਰ ਥਾਨੁ; ਜਿਸੁ ਹੈ ਅਭਗਾ ॥ (ਅਭੱਗਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੭	੧੧	ਨਵਤਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ;
			ਇਕੁ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ, ਪ੍ਰਭ ਕਹਿ [੬]ਸੰਗਾ ॥
	੧੧	੧੧	ਤਿਨ ਸਾਧੂ ਚਰਣ ਲੈ; ਰਿਦੈ [੭]ਪਰਾਤੇ ॥

---

੧ ਪਾਸੋਂ ਜਾਂ ਬਹਾਨੇ ਕਰਕੇ। ੨ ਉਤਸ਼ਾਹ। ੩ ਅਸੰਗ। ੪ ਕਛੂ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨੂੰ ਚੱਕਣ ਵਾਲਾ ਕੱਛ ਅਵਤਾਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਰਿੜਕਣ ਵੇਲੇ ਪਹਾੜ ਹੇਠ ਕੰਡ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਦੋ ਕੱਛੂ ਹਨ। ੫ ਧਨਖ ਨਾਲ ਜੈ ਕਰਕੇ ਧਨ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਰਜਨ। ੬ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ੭ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤੇ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੩	੧੫	੧੨	ਹੋਇ ਪੈ ਖਾਕ ਫਕੀਰ ਮੁਸਾਫਰੁ; ਇਹੁ ਦਰਵੇਸੁ ਕਬੂਲੁ ਦਰਾ ॥
	੧੬	੧੨	ਦੇਹਿ ਮਸੀਤਿ ਮਨੁ ਮਉਲਾਣਾ; ਕਲਮ ਖੁਦਾਈ ਪਾਕੁ ਖਰਾ ॥ ਸਰਾ [1]ਸਰੀਅਤਿ; ਲੇ ਕੰਮਾਵਹੁ ॥ [2]ਤਰੀਕਤਿ [3]ਤਰਕ; ਖੋਜਿ ਟੋਲਾਵਹੁ ॥ [4]ਮਾਰਫਤਿ ਮਨੁ ਮਾਰਹੁ [5]ਅਬਦਾਲਾ; ਮਿਲਹੁ [6]ਹਕੀਕਤਿ ਜਿਤੁ ਫਿਰਿ ਨ ਮਰਾ ॥
	੧੯	੧੨	ਦਸ [7]ਅਉਰਾਤ; ਰਖਹੁ [8]ਬਦ ਰਾਹੀ ॥ ਮਕਾ ਮਿਹਰ; ਰੋਜਾ ਪੈ ਖਾਕਾ ॥
੧੦੮੪	੧	੧੨	ਹੂਰ ਨੂਰ [9]ਮੁਸਕੁ ਖੁਦਾਇਆ; ਬੰਦਗੀ ਅਲਹ [10]'ਆਲਾ' [11]ਹੁਜਰਾ ॥ (ਆਲਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੨	੧੨	ਸੋ ਮੁਲਾ [12]ਮਲਊਨ ਨਿਵਾਰੈ; ਸੋ ਦਰਵੇਸੁ ਜਿਸੁ ਸਿਫਤਿ ਧਰਾ ॥
	੩	੧੨	ਤਸਬੀ ਯਾਦਿ ਕਰਹੁ [13]ਦਸ ਮਰਦਨੁ; ਸੁੰਨਤਿ ਸੀਲੁ [14]ਬੰਧਾਨਿ ਬਰਾ ॥

---

੧ ਸ਼ਰਾ ਕਰਮ ਕਾਂਡ। ੨ ਉਪਾਸ਼ਨਾ। ੩ ਤਰਕ=ਵੈਰਾਗ। ੪ ਗਿਆਨ। ੫ ਵੱਡਾ। ੬ ਅਨੁਭਵ। ੭ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ। ੮ ਖੋਟੇ ਰਾਹ ਤੋਂ। ੯ ਖੁਸ਼ਬੂ ਅਤਰ, ਭਗਤੀ। ੧੦ ਉਤਮ, ਆਲ੍ਹਾ। ੧੧ ਕੋਠੜੀ, ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਹੈ ਏਹ ਉਤਮ ਕੋਠੜੀ ਹੈ। ੧੨ ਦੂਰ ਹਟਾਈ ਵਾਲੀ ਮੈਲ ਪਾਪਾਂ ਦੀ। ੧੩ ਦਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ। ੧੪ ਨਿਯਮ

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੪	੪	੧੨	[1]ਖਿਲਖਾਨਾ [2]ਬਿਰਾਦਰ; [3]ਹਮੂ ਜੰਜਾਲਾ ॥
	੭	੧੨	ਸਗਲੀ ਜਾਨਿ; ਕਰਹੁ [4]ਮਉਦੀਫਾ ॥
			ਖੁਦਾਇ ਏਕੁ ਬੁਝਿ ਦੇਵਹੁ ਬਾਂਗਾਂ;
			[5]ਬੁਰਗੂ [6]ਬਰ [7]ਖੁਰ [8]ਦਾਰ [9]ਖਰਾ ॥
			੨. ਬਰਖੁਰ-ਦਾਰ ॥
	੮	੧੨	ਹਕੁ ਹਲਾਲੁ; [10]ਬਖੋਰਹੁ [11]ਖਾਣਾ ॥
			ਪੀਰੁ ਪਛਾਣੈ ਭਿਸਤੀ ਸੋਈ;
			ਅਜਰਾਈਲੁ ਨ [12]ਦੋਜ [13]ਠਰਾ ॥
	੯	੧੨	ਰੰਗ ਤਮਾਸੇ; ਮਾਣਿ [14]ਹਕੀਨਾ ॥
			੨. [15]ਮਾਣਿਹ ਕੀਨਾ ॥
	੧੧	੧੨	ਦੁਨੀਆ ਰੰਗ ਨ ਆਵੈ ਨੇੜੈ;
			ਜਿਉ [16]ਕੁਸਮ [17]ਪਾਟੁ, ਘਿਉ [18]ਪਾਕੁ [19]ਹਰਾ ॥
	੧੪	੧੨	ਹਕੁ ਹੁਕਮੁ ਸਚੁ ਖੁਦਾਇਆ ਬੁਝਿ;
			ਨਾਨਕ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸ [20]ਤਰਾ ॥
	੧੫	੧੩	ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਣਿ ਗਹਤ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ;
			ਕਿਛੁ ਭਉ ਨ ਵਿਆਪੈ [21]ਬਾਲ ਕਾ ॥

---

੧ ਖੇਲ੍ਹ ਖਾਨਾ, ਕਾਰਖਾਨਾ। ੨ ਸਬੰਧੀ। ੩ ਤਮਾਮ। ੪ ਦਫ਼ਾ ਕਰੋ, ਵਜ਼ੀਫ਼ਾ, ਹੈਦੇ ਕਢਣੇ। ੫ ਕਾਜ਼ੀ। ੬ ਫਲ। ੭ ਖਾਣਾ। ੮ ਰਖਣਾਂ। ੯ ਚੰਗਾ। ੧੦ ਖਾਣਾ। ੧੧ ਭੋਜਨ। ੧੨ ਦੋਜ਼ਕ। ੧੩ ਠਹਿਰੌਂਦਾ ਹੈ। ੧੪ ਹੱਕ ਦਾ ਮਾਨਣਾਂ। ੧੫ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ੧੬ ਫੁਲ। ੧੭ ਰੇਸ਼ਮ। ੧੮ ਪਵਿਤ੍ਰ। ੧੯ ਮ੍ਰਿਗਾਨ। ੨੦ ਇਸਤ੍ਰਾਂ ਬੰਦ ਖਲਾਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ੨੧ ਮਾਇਆ ਦਾ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੫	੪	੧੩	[1]ਬਾਸਨ ਮੇਟਿ [2]ਨਿਬਾਸਨ ਹੋਈਐ; ਕਲਮਲ ਸਗਲੇ ਜਾਲਕਾ ॥
			(ਬਾਲ ਕਾ, ਕਾਲ ਕਾ, ਨਾਲ ਕਾ, ਅਨਾਲ ਕਾ, ਇਸ ਤੇਰੁਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਕੱ-ਕੇ ਇਕਠੇ ਹਨ ।)
			ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩
੧੦੮੭	੩	੧	ਨਾਮ ਵਿਹੂਣੇ ਭਰਮਸਹਿ; ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਨੀਤ॥
	੯	੨	ਨਾਨਕ ਮਿਲਿਆ ਸੋ ਜਾਣੀਐ; ਗੁਰੂ ਨ ਛੋਡੈ ਆਪਣਾ, ਦੂਜੈ ਨ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ॥
	੧੧	੨	ਠਾਕ ਨ ਸਚੈ ਬੋਹਿਥੈ; ਜੇ ਗੁਰੁ ਧੀਰਕ ਦੇਇ ॥
	੧੯	੩	ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਨ ਬੂਝਈ; ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਜਮ ਖੜਗੁ [3]ਕਲਖਾ ॥
			(ਪਾਠ ਕੱਲੱਖਾ ਕਰਨਾ)
੧੦੮੮	੭	੫	[4]ਮਹਲ ਕੁਚਜੀ [5]ਮੜ ਵੜੀ; ਕਾਲ਼ੀ ਮਨਹੁ ਕਸੁਧ॥
੧੦੮੯	੪	੮	ਨਾਨਕ [6]ਤਰਵਰੁ ਏਕੁ ਹੈ; [7]ਏਕੋ ਫੁਲੁ [8]ਭਿਰੰਗੁ ॥
	੬	੮	ਗਿਆਨੀਆ ਕਾ ਇਹੁ ਮਹਤੁ ਹੈ; ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ ॥ (ਮਹੱਤੁ ਬੋਲੋ)
	੧੫	੯	ਅਹੰਕਾਰਿ ਮੁਏ ਸੇ [9]ਵਿਗਤੀ ਗਏ; ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ॥

---

੧ ਵਾਸ਼ਨਾਂ । ੨ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੩ ਕਰਖਾ= ਖਿਚੀ ਖੜੇ ਹਨ । ੪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਿੰਦ। ੫ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਮੜੀ ਵਿਚ ਵੜੀ=ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਈ। ੬ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੭ ਫੁਲ, ਧਰਮ ਭਾਵ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ੮ ਭੌਰਾ ਜਗਿਆਸੂ। ੯ ਅਵਿਗਤ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੯	੧੬	੧੦	ਕਾਗਉ ਹੋਇ ਨ ਊਜਲਾ; ਲੋਹੇ ਨਾਵ, ਨ ਪਾਰੁ ॥
੧੦੯੦	੧	੧੦	ਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਸਾਤਿ ਪਾਈਐ; ਜਪਿ ਸਾਸ ਗਿਰਾਸਾ ॥
	੯	੧੨	ਦਿਲ [1]ਦਰਵਾਨੀ ਜੋ ਕਰੇ; ਦਰਵੇਸੀ ਦਿਲੁ [2]ਰਾਸਿ ॥
	੧੦	੧੨	[3]ਅਲਗਉ, ਜੋਇ [4]ਮਧੂਕੜਉ; ਸਾਰੰਗ-ਪਾਨਿ ਸਬਾਇ ॥ (ਅਲੱਗਉ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੧੩	ਸਰਬੇ [5]ਜੋਇ, [6]ਅਗਛਮੀ; ਦੂਖ ਘਨੇਰੋ [7]ਆਥਿ ॥ [8]ਕਾਲਰੁ ਲਾਦਸਿ [9]ਸਰੁ ਲਾਘਣਉ; ਲਾਭੁ ਨ ਪੂਜੀ ਸਾਥਿ ॥
	੧੫	੧੩	ਪੂੰਜੀ ਸਾਚਉ ਨਾਮੁ ਤੂ; ਅਖੁਟਉ ਦਰਬੁ ਅਪਾਰੁ ॥
	੧੬	੧੩	ਪੂਰਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਰਾਣਿ ਲੈ; [10]ਮੋਟਉ ਠਾਕੁਰੁ ਮਾਣਿ ॥
	੧੯	੧੪	ਭੋਲਤਣਿ ਭੈ ਮਨਿ ਵਸੈ; ਹੇਕੈ ਪਾਧਰ ਹੀਡੁ ॥ (ਭੋਲੱਤਣਿ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੦੯੧	੧	੧੪	[11]ਮਾਂਦਲੁ ਬੇਦਿ [12]ਸਿ ਬਾਜਣੋ; ਘਣੋ [13]ਧੜੀਐ ਜੋਇ ॥

---

੧ ਰੋਕਣਾਂ ਕਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ । ੨ ਸਚਿਆਈ ਵਾਲਾ । ੩ ਅਲੱਗ। ੪ ਮਧੂ=ਭੌਰੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜੋ ਮਨ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਕੜਉ=ਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੫ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ੬ ਇਸਥਿਤ। ੭ ਮਾਇਆ ਵਿਚ। ੮ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਰੂਪੀ ਕੱਲਰ। ੯ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ। ੧੦ ਭਾਰੀ। ੧੧ ਢੋਲ। ੧੨ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ। ੧੩ ਪੱਖ, ਬਹੁਤੇ ਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਆਦਿਕ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੧	੨	੧੪	ਸਾਗਰੁ ਗੁਣੀ ਅਥਾਹੁ; ਕਿਨਿ [1]ਹਾਥਾਲਾ ਦੇਖੀਐ॥ ੨. ਕਿਨਿਹਾ [2]ਥਾਲਾ॥
	੩	੧੪	[3]ਮਝ ਭਰਿ; ਦੁਖ ਬਦੁਖ॥
	੧੩	੧੬	ਮਨਮੁਖ ਵਾਪਾਰੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨੀ; ਬਿਖੁ ਵਿਹਾਝਹਿ, ਬਿਖੁ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ; ਬਿਖ ਸਿਉ ਧਰਹਿ ਪਿਆਰੁ॥
੧੦੯੨	੮	੧੭	ਏਕੋ ਸਿਮਰਹੁ ਭਾਇਰਹੁ; ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ॥
	੧੭	੧੮	ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਦਰੁ ਜਾਣੀਐ; ਅੰਦਰਿ ਮਹਲੁ [4]ਅਸਰਾਉ॥
੧੦੯੩	੩	੧੯	ਨਾਨਕ [5]ਸੋ ਹੰ, ਹੰ ਸਾ, ਜਪੁ ਜਾਪਹੁ; ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਤਿਸੈ ਸਮਾਹਿ॥ ੨. ਸੋਹੰ [6]ਹੰਸਾ॥
			ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ਡਖਣੇ ਮ: ੫
੧੦੯੪	੮	੧	ਤੂ [7]ਚਉ ਸਜਣ [8]ਮੈਡਿਆ; [9]ਡੇਈ [10]ਸਿਸੁ ਉਤਾਰਿ॥
	੯	੧	[11]ਨੀਹੁ [12]ਮਹਿੰਜਾ ਤਊ ਨਾਲਿ; [13]ਬਿਆ ਨੇਹ ਕੂੜਾਵੇ ਡੇਖੁ॥
	੧੦	੧	ਕਾਜਲੁ ਹਾਰੁ ਤਮੋਲ ਰਸੁ; ਬਿਨੁ [14]ਪਸੇ [15]ਹਭਿ ਰਸ ਛਾਰੁ॥

---

੧ ਹਾਥ, ਅੰਤ। ੨ ਥੱਲਾ, ਅੰਤ। ੩ ਹਿਰਦੇ ਦੇ। ੪ ਆਸਰਾ। ੫ ਸੋ=ਕਹੀਏ ਤਤ ਪਦ ਦਾ ਲਖ ਅਰਥ, ਹੰ=ਕਹੀਏ ਤੂੰ ਪਦ ਦਾ ਲਖ ਅਰਥ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈ ਹੂੰ। ੬ ਹੰ ਸਾ=ਮੈ ਓਹ ਹਾਂ ਅਭੇਦ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਹੈ। ੭ ਉਚਾਰਣ ਕਰ। ੮ ਮੇਰਿਆ। ੯ ਦਿਆਂ। ੧੦ ਸਿਰ। ੧੧ ਪ੍ਰੇਮ। ੧੨ ਮੇਰਾ। ੧੩ ਦੂਜਾ, ਹੋਰ। ੧੪ ਦੇਖੇ। ੧੫ ਸਾਰੇ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੪	੧੧	੧	ਤੂ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੁ; ਸਚੁ ਸਭੁ ਧਾਰਿਆ ॥
	੧੨	੧	ਹਰਿ ਆਗਿਆ ਹੋਏ ਬੇਦ; ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਵੀਚਾਰਿਆ ॥
੧੦੯੫	੪	੩	ਹਿਕ ਸੁ ਕੰਤੈ ਬਾਹਰੀ; ਮੈਡੀ ਵਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੋਇ ॥ ਹਭੇ ਟੋਲ ਸੁਹਾਵਣੇ, ਸਹੁ ਬੈਠਾ; ਅੰਙਣ ਮਲਿ ॥ (ਮੱਲਿ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੪	ਜਾ ਮੂ [1]ਪਸੀ [2]ਹਠ ਮੈ; ਪਿਰੀ ਮਹਿਜੈ ਨਾਲਿ ॥ ਹਭੇ ਡੁਖ [3]ਉਲਾਹਿਅਮੁ;ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ ॥ ਨਾਨਕ [4]ਬੈਠਾ [5]ਭਖੇ ਵਾਉ;ਲੰਮੇ ਸੇਵਹਿ [6]ਦਰੁ ਖੜਾ ॥ ਪਿਰੀਏ ਤੂ ਜਾਣੁ ਮਹਿਜਾ [7]ਸਾਉ; ਜੋਈ ਸਾਈ [8]'ਮੁਹੁਖੜਾ' ॥ (ਮੁਹੁਖੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ, ਮੁਖੜੇ ਦਾ ਹੀ ਵਾਚਕ ਹੈ, ਮੁਹੁਖ-ੜਾ ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ੜਾੜਾ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ) ਕਿਆ [9]ਗਾਲਾਇਓ [10]ਭੂਛ; ਪਰ [11]ਵੇਲਿ ਨ [12]ਜੋਹੇ ਕੰਤ ਤੂ ॥
	੧੭	੫	[13]ਕੁਰੀਏ ਕੁਰੀਏ [14]ਵੈਦਿਆ; [15]ਤਲਿ [16]ਗਾੜਾ [17]ਮਹ [18]ਰੇਰੁ ॥

---

੧ ਦੇਖਣਾ ਕਰੇ। ੨ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ। ੩ ਲਾਹ ਦਿਤੇ। ੪ ਇਸਥਿਤ ਹੋਕੇ। ੫ ਕਨਸੋਆਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ। ੬ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਰੂਪ। ੭ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਮਤਲਬ। ੮ ਮੁਖੜਾ। ੯ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ੧੦ ਮੋਟਾ ਵਾਕ। ੧੧ ਇਸਤ੍ਰੀ,ਪਰ=ਪਰਾਈ। ੧੨ ਤੱਕੇ। ੧੩ ਡੰਡੀ ਡੰਡੀ.ਵੈਰਾਗ ਰੂਪੀ। ੧੪ ਚਲਣ ਵਾਲਾ। ੧੫ ਥਲੇ। ੧੬ ਤਕੜਾ। ੧੭ ਬੁਧੀ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ। ੧੮ ਟੋਆ, ਖਾਤਾ, ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ ਬਚਕੇ ਰਹੀਂ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੫	੧੮	੫	ਸਚੁ ਜਾਣੈ [1]ਕਚੁ ਵੈਦਿਓ; ਤੂ ਆਘੂ ਆਘੇ ਸਲਵੇ ॥ ਨਾਨਕ [2]ਆਤਸੜੀ ਮੰਝਿ [3]ਨੈਣੂ; ਬਿਆ [4]ਢਲਿ [5]ਪਬਣਿ ਜਿਉ [6]ਜੰਮਿਓ ॥
	੧੯	੫	[7]ਭੋਰੇ [8]ਭੋਰੇ [9]ਰੂਹੜੇ; [10]ਸੇਵੇਦੇ [11]ਆਲਕੁ ॥ (ਸੇਵੇਂਦੇ ਬੋਲੋ)
੧੦੯੬	੨	੫	ਤੂ ਪੁਰਖੁ ਅਨੰਦੀ ਅਨੰਤ; ਸਭ ਜੋਤਿ [12]ਸਮਾਹਰਾ ॥
	੪	੫	ਸੇਵਕ ਸਭਿ ਕਰਦੇ ਸੇਵ ਦਰਿ; ਨਾਨਕੁ ਜਨੁ ਤੇਰਾ ॥
	੫	੬	[13]ਗਹਡੜੜਾ ਤ੍ਰਿਣਿ ਛਾਇਆ; ਗਾਫਲ ਜਲਿਓਹੁ [14]ਭਾਹਿ ॥
	੧੩	੭	ਆਗਾਹਾ ਕੂ [15]ਤ੍ਰਾਘਿ; ਪਿਛਾ ਫੇਰਿ ਨ [16]'ਮੁਹਡੜਾ' ॥ ('ਮੁਹਡੜਾ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ) ਨਾਨਕ ਸਿਝਿ ਇਵੇਹਾ ਵਾਰ; ਬਹੁੜਿ ਨ ਹੋਵੀ ਜਨਮੜਾ ॥
	੧੪	੭	ਸਜਣੁ ਮੈਡਾ [17]ਚਾਈਆ; ਹਭ ਕਹੀਦਾ ਮਿਤੁ ॥
	੧੬	੭	ਜਾ ਤੂ ਮੇਰੈ ਵਲਿ ਹੈ; ਤਾ ਕਿਆ [18]ਮੁਹਛੰਦਾ ॥

---

੧ ਕੱਚੇ ਪਦਾਰਥ ਵੈਦਿਓ=ਚਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਚੇ ਜਾਣਕੇ ਤੂੰ ਅਗੇ ਤੋਂ ਅਗੇ ਹੋਕੇ ਸਲਵੇ=ਵਿਚਰਦਾ ਹੈਂ। ੨ ਜਿਵੇਂ ਅਗਨੀ ਵਿਚ। ੩ ਮੱਖਣ ਢਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੪ ਪਾਣੀ ਦੇ ਢਲ ਜਾਣ ਕਰਕੇ। ੫ ਚੁਪਤੀ ਦੇ ਪਤੇ। ੬ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਉਂ ਪਦਾਰਥ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੭ ਹੇ ਭੋਲੇ। ੮ ਸਵੇਰੇ। ੯ ਸੁੰਦਰ ੧੦ ਭਜਨ ਕਰਨ ਨੂੰ। ੧੧ ਆਲਸ ਕਰਦਾ ਹੈਂ। ੧੨ ਸਮਾਈ। ੧੩ ਟੋਆ, ਛੱਪਰ, ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਛੱਪਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਕਖਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ੧੪ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪੀ ਅਗਨੀ ਜਾਲਦਾ ਹੈ। ੧੫ ਚਾਹੁਣਾਂ ਕਰ। ੧੬ ਮੋੜਾ, ਮਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਰੂਪ। ੧੭ ਪਿਆਰਾ, ਲਾਡਲਾ, ਚਾ ਵਾਲਾ। ੧੮ ਮੁਛੰਦਗੀ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੬	੧੯	੮	ਡੇਖਣ ਕੂ [1]ਮੁਸਤਾਕੁ; ਮੁਖੁ [2]ਕਿ-ਜੇਹਾ ਤਉ ਧਣੀ ॥
੧੦੯੭	੧	੮	ਦੁਖੀਆ ਦਰਦ ਘਣੇ; [3]ਵੇਦਨ ਜਾਣੇ ਤੂ ਧਣੀ ॥
	੮	੯	[3]ਗਿਲੀ [4]ਗਿਲੀ ਰੋਡੜੀ; [6]ਭਉਦੀ [7]ਭਵਿ [8]ਭਵਿ ਆਇ ॥
	੧੩	੯	ਹਉ ਨਿਰਗੁਣੁ ਢਾਢੀ ਬਖਸਿਓਨੁ; ਪ੍ਰਭਿ ਪੁਰਖਿ ਵੇ-ਦਾਵੈ ॥
	੧੪	੧੦	ਜਾ ਛੁਟੇ ਤਾ ਖਾਕੁ; ਤੂ ਸੁੰਞੀ ਕੰਤੁ ਨ ਜਾਣਹੀ ॥ ਦੁਰਜਨ ਸੇਤੀ ਨੇਹੁ; ਤੂ ਕੈ ਗੁਣਿ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਮਾਣਹੀ ॥
	੧੬	੧੦	ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ [9]ਆਲੂਦਿਆ; ਜਿਤੀ ਹੋਰੁ ਖਿਆਲੁ ॥
	੧੭	੧੦	ਜਿਨੀ ਠਗੀ ਜਗੁ ਠਗਿਆ; ਸੇ ਤੁਧੁ ਮਾਰਿ [10]ਨਿਵਾੜਾ ॥
	੧੯	੧੦	ਸਭਿ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਵਸਿ ਕਰਿ ਦਿਤੀਓ; ਸਤਵੰਤਾ ਸਾੜਾ ॥
੧੦੯੮	੧	੧੧	ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਤੁਠਾ ਭਾਇਰਹੁ; ਹਰਿ ਵਸਦਾ ਨੇੜਾ ॥
	੨	੧੧	ਜਾ ਮੂ ਆਵਹਿ ਚਿਤਿ ਤੂ; ਤਾ ਹਭੇ ਸੁਖ ਲਹਾਉ ॥
	੩	੧੧	ਕਪੜ ਭੋਗ ਵਿਕਾਰ; ਏ ਹਭੇ ਹੀ ਛਾਰ ॥ ਖਾਕੁ ਲੋੜੇਦਾ ਤੰਨਿ ਖੇ; ਜੋ ਰਤੇ ਦੀਦਾਰ ॥

---

੧ ਚਾਹਵਾਨ, ਮੋਹਤ। ੨ ਕੇਹੋ ਜਿਹਾ। ੩ ਪੀੜਾ। ੪ ਨਿਗਲਨ ਵਾਸਤੇ। ੫ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਭ ਵਾਲੀ ਰੋਡੜੀ, ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਮਾਇਆ। ੬ ਮੱਖੀ ਜੀਵ ਰੂਪ। ੭ ਜਨਮ ਧਾਰਕੇ। ੮ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਔਂਦੀ ਹੈ। ੯ ਗੰਦੇ, ਭੈੜੇ। ੧੦ ਨਵਿਰਤ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੮	੪	੧੧	ਕਿਆ ਤਕਹਿ ਬਿਆ ਪਾਸ; ਕਰਿ ਹੀਅੜੇ ਹਿਕੁ ਅਧਾਰੁ ॥
	੯	੧੨	ਲੋੜੀਦੋ ਹਭ ਜਾਇ; ਸੋ ਮੀਰਾ [1]ਮੀਰੰਨ ਸਿਰਿ ॥
	੧੦	੧੨	[2]ਮਾਣਿਕੂ ਮੋਹਿ [3]ਮਾਉ; ਡਿੰਨਾ ਧਣੀ [4]ਅਪਾਹਿ ॥
	੧੧	੧੨	ਮੂ ਥੀਆਊ ਸੇਜ; ਨੈਣਾ ਪਿਰੀ ਵਿਛਾਵਣਾ ॥ ਜੇ ਡੇਖੈ ਹਿਕ ਵਾਰ; ਤਾ ਸੁਖ ਕੀਮਾ ਹੂ, ਬਾਹਰੇ ॥
	੧੩	੧੨	ਮੈ ਲਖ [5]ਵਿੜਤੇ ਸਾਹਿਬਾ; ਜੇ ਬਿੰਦ ਬੋੁਲਾਈਆ ॥ (ਵਿੜੱਤੇ ਬੋਲੇ)
	੧੬	੧੩	[6]ਮੂ [7]ਥੀਆਊ ਤਖਤੁ; ਪਿਰੀ ਮਹਿੰਜੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥ ਪਾਵ ਮਿਲਾਵੇ [8]ਕੋਲਿ; ਕਵਲ ਜਿਵੈ [9]ਬਿਗਸਾਵਦੋ ॥
	੧੭	੧੩	ਪਿਰੀਆ ਸੰਦੜੀ ਭੁਖ; ਮੂ [10]ਲਾਵਣ [11]ਥੀ [12]ਵਿਥਰਾ ॥
	੧੮	੧੩	ਠਗਾ [13]ਨੀਹੁਮ ਤ੍ਰੋੜਿ; ਜਾਣੁ [14]ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਨਗਰੀ ॥ ੨. ਨੀਹੁ ਮਤ੍ਰੋੜਿ ॥
੧੦੯੯	੨	੧੩	ਤਿਲਕੁ ਕਢਹਿ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰਿ; ਅੰਤਰਿ [15]ਕਾਲੇਖੰ ॥
	੭	੧੪	ਇਕ ਸੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਬਾਹਰੀ; ਸਭ ਫਿਰੈ ਨਿਕਾਮੀ ॥

---

੧ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ । ੨ ਮਾਣਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ । ੩ ਮਾਤਾ ਰੂਪ ਸੰਤੋ । ੪ ਅਪਾਹਜ, ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ । ੫ ਵੱਟ ਲਏ, ਖੱਟ ਲਏ । ੬ ਮੈਂ । ੭ ਹੋ ਜਾਵਾਂ । ੮ ਪਾਸ । ੯ ਖਿੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ੧੦ ਸਲੂਣਾਂ । ੧੧ ਹੋਕੇ । ੧੨ ਬਿਸਥਾਰ ਪੂਰਬਕ ਟਿਕਾਂ । ੧੩ ਪ੍ਰੇਮ । ੧੪ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਨਗਰੀ, ਦੀ ਤਰਾਂ ਝੂਠੇ ਜਾਣਕੇ । ੧੫ ਕਾਲਖ ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੯	੮	੧੪	ਬਿਚਰਦੇ ਫਿਰਹਿ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ; ਹਰਿ ਜੀ [੧]ਹੁਕਾਮੀ ॥
	੧੧	੧੫	ਮੁਖਹੁ ਅਲਾਇ ਹਭ ਮਰਣੁ; ਪਛਾਣੰਦੋ ਕੋਇ ॥
	੧੩	੧੫	[੨]ਮਤੜੀ [੩]ਕਾਂਢਕੁ ਆਹ; ਪਾਵ ਧੋਵੰਦੋ ਪੀਵਸਾ ॥
			੨. ਕਾਂਢ ਕੁਆਹ ॥
			[੪]ਮੂ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਅਥਾਹ; [੫]ਪਸਣ ਕੂ ਸਚਾ ਧਣੀ ॥
	੧੬	੧੫	ਮਾਰਿਆ ਸਚੈ ਪਾਤਿਸਾਹਿ; ਵੇਖਿ ਧੁਰਿ ਕਰ ਮਚਾ ॥
			੨. ਕਰਮ ਚਾ ॥
੧੧੦੦	੧	੧੬	ਨਾਨਕ ਸੇ ਅਖੜੀਆ [੬]ਬਿਅੰਨਿ; ਜਿਨੀ ਡਿਸੰਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੪	੧੬	ਤਿਨਿ ਵੈਰੀ ਮਿਤ੍ਰੁ, ਸਮ ਕੀਤਿਆ; ਸਭ ਨਾਲਿ ਸੁਭਾਈ ॥
			ਹੋਆ ਓਹੀ [੭]ਅਲੁ, ਜਗ ਮਹਿ; ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਜਪਾਈ ॥
	੬	੧੭	ਸਜਣ ਮੁਖੁ ਅਨੂਪੁ; ਅਠੇ ਪਹਰ ਨਿਹਾਲਸਾ ॥
	੭	੧੭	ਸੁਤੜੀ ਸੋ ਸਹੁ ਡਿਠੁ; ਤੈ ਸੁਪਨੇ ਹਉ ਖੰਨੀਐ ॥
	੭	੧੭	ਸਜਣ ਸਚੁ ਪਰਖਿ; (ਪਰੱਖਿ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ)
	੮	੧੭	ਮੰਨ ਮਝਾਹੂ ਲਖਿ; ਤੁਧਹੁ ਦੂਰਿ ਨ ਸੁ ਪਿਰੀ ॥
	੯	੧੭	ਰੰਗ ਤੁੰਗ ਗਰੀਬ ਮਸਤ; ਸਭੁ ਲੋਕੁ ਸਿਧਾਸੀ ॥

---

੧ ਹੁਕਮ ਵਿਚਾਰ ਖੋਟੀਮਤ ਨੂੰ। ੩ ਕਢ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਹ=ਹੈਨ। ੪ ਮੇਰੇ। ੫ ਦੇਖਣ ਨੂੰ। ੬ ਦੂਜੀਆਂ ਸਰਧਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ। ੭ ਪੂਰਨ, ਤ੍ਰਿਪਤ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੦	੧੧	੧੭	ਨਿਹਚਲੁ ਸਚੁ ਖੁਦਾਇ ਏਕੁ; ਖੁਦਾਇ ਬੰਦਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥
	੧੨	੧੭	ਡਿਠੀ ਹਭ ਢੰਢੋਲਿ; ਹਿਕਸੁ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ ॥
	੧੩	੧੮	ਆਸਕੁ ਆਸਾ ਬਾਹਰਾ; ਮੂ ਮਨਿ ਵਡੀ ਆਸ ॥ ਆਸ ਨਿਰਾਸਾ ਹਿਕੁ ਤੂ; ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ, ਬਲਿ ਗਈਆਸ ॥
	੧੪	੧੮	ਬਾਝੁ ਪਿਆਰੇ ਆਪਣੇ, [੧]ਬਿਰਹੀ ਨਾ [੨]ਧੀਰੇਂਦਿ ॥
	੧੬	੧੮	ਪੋਥੀ ਪੰਡਿਤ ਗੀਤ 'ਕਵਿਤ'; ਕਵਤੇ ਭੀ ਜਾਸੀ ॥ (ਕਵਿਤ-ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ,ਕਵਿੱਤ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ ,
੧੧੦੧	੧੭	੧੮	ਮੁਨਿ ਜੋਗੀ ਦਿਗੰਬਰਾ; ਜਮੈ ਸਣੁ ਜਾਸੀ ॥
	੨	੧੯	ਹਿਕਸ ਕੂੰ ਤੂ ਆਹਿ; ਪਛਾਣੂ ਭੀ ਹਿਕੁ ਕਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਆਸੜੀ ਨਿਬਾਹਿ; ਮਾਨੁਖ [੩]ਪਰਥਾਈ [੪]ਲਜੀਵਦੋ ॥
	੭	੨੦	ਜੋ ਡੁਬੰਦੋ ਆਪਿ; ਸੋ ਤਰਾਏ ਕਿਨ੍ ਖੇ ॥ ਤਾਰੇਦੜੋ ਭੀ ਤਾਰਿ;ਨਾਨਕ ਪਿਰ ਸਿਉ ਰਤਿਆ ॥
	੮	੨੦	ਜਿਥੈ ਕੋਇ ਕਥੰਨਿ; ਨਾਉ ਸੁਣੰਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥ ਮੂੰ ਜੁਲਾਊਂ [੫]ਤਥਿ; ਨਾਨਕ ਪਿਰੀ ਪਸੰਦੋ ਹਰਿਓ ਥੀਓਸਿ ॥
	੯	੨੦	ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਵਿਹੂਣੀਆ; [੬]ਨਿ-ਮੁਣੀਆਦੀ ਦੇਹ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ। ੨ ਧੀਰਜ ਨਹੀ ਉਦੇ ਹੁੰਦੀ। ੩ ਪਾਸੋਂ ਜੋਹੜਾ ਮੰਗਣਾਂ ਹੈ। ੪ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣਾ। ੫ ਤਿਸ ਜਗਾ। ੬ ਜੜ ਤੋਂ ਬਗੈਰ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੧	੧੪	੨੧	ਲਗੜੀਆ ਪਿਰੀਅੰਨਿ; ਪੇਖੰਦੀਆ ਨਾ [1]ਤਿਪੀਆ॥
	੧੫	੨੧	ਕਥੜੀਆ ਸੰਤਾਹ; ਤੇ ਸੁਖਾਊ ਪੰਧੀਆ ॥
੧੦੦੨	੯	੨੨	[2]ਹਿਆਇ [3]ਕਮਾਇ ਧਿਆਇਆ; ਪਾਇਆ ਸਾਧ ਸਰਣਾ ॥ ਬੋਹਿਥੁ ਨਾਨਕ ਦੇਉ ਗੁਰੁ; ਜਿਸੁ ਹਰਿ ਚੜਾਏ ਤਿਸੁ ਭਉਜਲੁ ਤਰਣਾ ॥
	੧੧	੨੩	ਹੋਹੁ ਸਭਨਾ ਕੀ ਰੇਣੁਕਾ; ਤਉ ਆਉ ਹਮਾਰੈ ਪਾਸਿ॥
	੧੨	੨੩	ਮੁਆ ਜੀਵੰਦਾ ਪੇਖੁ; ਜੀਵੰਦੇ ਮਰਿ ਜਾਨਿ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ
੧੧੦੩	੨	੧	ਜੀਅ [4]ਬਧਹੁ, ਸੁ ਧਰਮੁ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ; ਅਧਰਮੁ ਕਹਹੁ ਕਤ ਭਾਈ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਮੁਨਿਵਰ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ; ਕਾ ਕਉ ਕਹਹੁ ਕਸਾਈ ॥
	੫	੧	ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰਾਮੈ ਰਮਿ ਛੂਟਹੁ; ਨਾਹਿ ਤ ਬੂਡੇ ਭਾਈ ॥
	੮	੨	[5]ਅੰਜਨੁ ਦੇਇ ਸਭੈ ਕੋਈ; [6]ਟੁਕੁ ਚਾਹਨ ਮਾਹਿ, [7]ਬਿਡਾਨੁ ॥
	੧੪	੩	ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ; ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਹਰ ਤਾਰਿ॥

---

੧ ਰੱਜਦੀਆਂ ਨਹੀ ਅੱਖਾਂ। ੨ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ।
੩ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ। ੪ ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ੫ ਗਿਆਨ।
੬ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਚਾਹਨਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਹੋ। ੭ ਅਸਚਰਜ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੪	੩	੫	ਏਕ, ਅਨੇਕ ਹੋਇ ਰਹਿਓ ਸਗਲ ਮਹਿ; ਅਬ ਕੈਸੇ ਭਰਮਾਵਹੁ ॥
	੪	੫	[1]ਸੋਧਉ ਮੁਕਤਿ ਕਹਾ ਦੇਉ ਕੈਸੀ; ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਮੋਹਿ ਪਾਈ ਹੈ ॥
	੬	੬	ਕਾਹੇ ਕੀਜਤੁ ਹੈ; ਮਨਿ ਭਾਵਨੁ ॥
	੮	੬	ਦੇਹੀ ਗਾਵਾ, ਜੀਉ ਧਰ [2]'ਮਹਤਉ'; ਬਸਹਿ ਪੰਚ [3]ਕਿਰਸਾਨਾ ॥ ('ਮਹਤਉ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੇ)
	੯	੭	ਨੈਨੂ ਨਕਟੂ ਸ੍ਰਵਨੂ ਰਸਪਤਿ; ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਨ ਮਾਨਾ ॥
	੧੦	੭	ਘਰੀ ਘਰੀ ਕਾ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ; [4]ਕਾਇਥੁ [5]ਚੇਤੂ ਨਾਉ ॥
	੧੧	੭	[6]ਪੰਚ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਵਾ ਭਾਗਿ ਗਏ; ਲੈ ਬਾਧਿਓ ਜੀਉ, [7]ਦਰਬਾਰੀ ॥
	੧੪	੮	ਬਿਨੁ ਭੈ, ਅਨਭਉ ਹੋਇ; [8]ਵਣਾ [9]ਹੰਬੈ ॥ ('ਵਣਾਂ' ਉਚਾਰੋ)
			ਕਬੀਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀ ਕੀ
੧੧੦੫	੮	੧	ਚਾਰਿ ਮੁਕਤਿ ਚਾਰੈ ਸਿਧਿ ਮਿਲਿ ਕੈ; ਦੂਲਹ, ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ॥
	੯	੧	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜਪਤ; ਕੋ ਕੋ ਨ ਤਰਿਓ ॥

---

੧ ਖੋਜਦੇ ਹੈਂ। ੨ ਪਟਵਾਰੀ। ੩ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿ। ੪ ਮੁਣਸ਼ੀ। ੫ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਨਾਮ ਵਾਲੇ। ੬ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੭ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਨੇ। ੮ ਬਣਦਾ। ੯ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੫	੧੧	੧	ਨਿਰਭਉ ਭਏ, ਰਾਮ ਬਲ ਗਰਜਿਤ; ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੰਤਾਪ ਹਿਰਿਓ ॥
	੧੬	੧	ਸੁਆਨ ਸੂਕਰ [1]ਬਾਇਸ ਜਿਵੈ; ਭਟਕਤੁ ਚਾਲਿਓ ਊਠਿ ॥
	੧੭	੧	ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ [2]ਕਰਮਨਾ; ਮੈ ਦੇਖੇ ਦੋਜਕ ਜਾਤ ॥ ਕਾਮੀ ਕ੍ਰੋਧੀ ਚਾਤੁਰੀ; ਬਾਜੀਗਰ ਬੇ ਕਾਮ ॥
੧੧੦੬	੨	੨	[3]ਚੰਦ ਸਤ ਭੇਦਿਆ, [4]ਨਾਦ ਸਤ ਪੂਰਿਆ; [5]ਸੂਰ ਸਤ ਖੋੜਸਾ ਦਤੁ ਕੀਆ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੨	੧	ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੁ ਗੁਸਈਆ ਮੇਰਾ; ਮਾਥੈ ਛਤ੍ਰੁ ਧਰੈ ॥
	੧੫	੨	ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸੁਰਿਤਰੁ ਚਿੰਤਾਮਨਿ; ਕਾਮ ਧੇਨ ਬਸਿ ਜਾ-ਕੇ ਰੇ ॥

---

੧ ਕਾਂ। ੨ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਜੋ ਵਡੇ ਕਹੌਂਦੇ ਹਨ।

੩ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਦਿਆ=ਉਤਾਰਿਆ=ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸ਼ਾਂਤ ਸਰੂਪ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਨ ਨੂੰ ਭੇਦਿਆ ਬਿੰਨਿਆਂ। ੪ ਸੁਖਮਨਾਂ=ਸਤ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾਦ=ਸ਼ਬਦ ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆ ਠਹਰਾਇਆ। ੫ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ੧੬ ਮਾਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਦਤੁ=ਦੇਣਾਂ ਕੀਤਾ ਦਸਮੇਂ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਸ੍ਵਾਸਾ ਦਾ ਤਮੋਂ ਗੁਣੀ ਕੁਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਮਨ ਏਨਾਂ ਨੂੰ ਦਮਨ=ਰੋਕਣਾ ਕੀਤਾ, ਵਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਪੂਰਿਆ=ਵਸਾਇਆ।

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੬	੧੫	੨	ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਅਸਟ ਮਹਾ ਸਿਧਿ; ਨਵ ਨਿਧਿ ਕਰ ਤਲ ਤਾ-ਕੈ ॥
	੧੭	੨	[1]ਨਾਨਾ ਖਿਆਨ ਪੁਰਾਨ ਬੇਦ [2]ਬਿਧਿ; [3]ਚਉਤੀਸ ਅਛਰ ਮਾਹੀ ॥

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧ ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੭	੪	੧	ਰਚਨਾ ਰਾਚਿ ਰਹੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ; ਪ੍ਰਭ ਮਨਿ [4]ਕਰਮ ਸੁਕਰਮਾ ॥
	੬	੧	ਸਾ ਧਨ ਸਭਿ ਰਸ [5]ਚੋਲੈ; [6]ਅੰਕਿ ਸਮਾਣੀਆ ॥
	੧੩	੧	'ਉਨਵਿ' ਘਨ ਛਾਏ; ਬਰਸੁ ਸੁਭਾਏ ॥ (ਉਨੱਵ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੧੧੦੮	੮	੭	ਨਿਮਾਣੀ ਨਿਤਾਣੀ ਹਰਿ ਬਿਨੁ; ਕਿਉ ਪਾਵੈ 'ਸੁਖ' ਮਹਲੀ ॥
	੧੦	੮	ਅਗਨਿ ਰਸੁ ਸੋਖੈ ਮਰੀਐ ਧੋਖੈ; ਭੀ ਸੋ ਕਿਰਤੁ ਨ ਹਾਰੈ ॥

---

੧ ਅਨੇਕ ਤਰਾਂ ਦੇ ਖਯਾਨ ਪ੍ਰਸੰਗ=ਭਾਵ ਮਹਾਂ ਭਾਰਥ।
੨ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ, ਸਾਰੇ ਚੌਤੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਸਾਂਝੀ ਸਤਰ ਮਿਲਾਕੇ ੫੨ ਅੱਖਰ ਬਣੌਂਦੇ ਹਨ। ੩. ੩੪ ਅਖਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ ਅੜਾੜੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ, ਬਾਕੀ ਦੇ। ੪ ਸਾੜੇ ਸਮਾਨ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਰਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ੫ ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਚੋਲੇ ਵਿਚ।
੬ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੮	੧੧	੮	[1]ਰਥੁ ਫਿਰੈ [2]ਛਾਇਆ ਧਨ 'ਤਾਕੈ', [3]ਟੀਡੁ [4]ਲਵੈ ਮੰਝਿ [5]ਬਾਰੇ ॥ (ਤੱਕੈ ਬੋਲੋ)
	੧੬	੧੦	ਜਲ ਥਲ ਨੀਰਿ ਭਰੇ, ਬਰਸ ਰੁਤੇ ਰੰਗੁ ਮਾਣੀ ॥
	੧੭	੧੦	ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਚਵੈ ਬਬੀਹਾ ਬੋਲੇ; ਭੁਇਅੰਗਮ ਫਿਰਹਿ ਡਸੰਤੇ ॥
	੧੯	੧੧	ਅਸੁਨਿ ਆਉ ਪਿਰਾ; ਸਾ ਧਨ ਝੂਰਿ ਮੁਈ ॥ ਝੂਠਿ ਵਿਗੁਤੀ ਤਾ ਪਿਰ ਮੁਤੀ; [6]ਕੁਕਹ [7]ਕਾਹ ਸਿ [8]ਫੁਲੇ ॥
੧੧੦੯	੫	੧੨	ਨਾਨਕ ਮਿਲਹੁ ਕਪਟ ਦਰ ਖੋਲਹੁ; ਏਕ ਘੜੀ ਖਟੁ ਮਾਸਾ ॥
	੭	੧੩	ਗੀਤ ਨਾਦ 'ਕਵਿਤ' ਕਵੇ ਸੁਣਿ; ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਦੁਖੁ ਭਾਗੈ ॥ (ਕਵਿੱਤ ਨ ਬੋਲੋ)
	੯	੧੪	ਆਵਤ ਕੀ ਨਾਹੀ; ਮਨਿ ਤਨਿ ਵਸਹਿ ਮੁਖੇ ॥
	੧੪	੧੪	ਨਾਨਕ ਮਾਘਿ ਮਹਾ ਰਸੁ ਹਰਿ ਜਪਿ; ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਤਾ ॥
	੧੪	੧੬	ਫਲਗੁਨਿ ਮਨਿ ਰਹਸੀ; ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਭਾਇਆ ॥
	੧੭	੧੭	[9]ਬੇ ਦਸ ਮਾਹ; ਰੁਤੀ ਥਿਤੀ, ਵਾਰ ਭਲੇ ॥ [10]ਘੜੀ ਮੂਰਤ ਪਲ ਸਾਚੇ; ਆਏ ਸਹਜਿ ਮਿਲੇ ॥

੧ ਅਗਿਆਨ ਰਥ। ੨ ਸ਼ਾਂਤ ਰੂਪੀ ਛਾਂ। ੩ ਬਿੰਡੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਰੂਪੀ। ੪ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ੫ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ। ੬ ਪਿਲਛੀ, ਕੇਸ। ੭ ਕਾਹੀ ,ਦਾਹੜਾ। ੮ ਚਿਟੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ੯ ਬੇ=ਦੋ, ਦਸ, ਭਾਵ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ। ੧੦ ਦੋ ਘੜੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੧੦	੨	੨	ਪਹਿਲੈ ਪਹਰੈ ਨੈਣ [1]ਸਲੋਨੜੀਏ; [2]ਰੈਣਿ ਅੰਧਿਆਰੀ ਰਾਮ ॥
	੧੨	੨	ਕਰ ਕੰਪਿ ਚਰਣ ਸਰੀਰੁ ਕੰਪੈ; ਨੈਣ ਅੰਧੁਲੇ ਤਨੁ [3]ਭਸਮ ਸੇ ॥
	੧੩	੨	ਖੂਲੀ [4]ਗੰਠਿ ਉਠੋ; ਲਿਖਿਆ ਆਇਆ ਰਾਮ ॥
੧੧੧੧	੧੧	੩	ਪਿਰਿ ਛੋਡਿਅੜੀ ਸੁਤੀ; ਪਿਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ॥
	੧੬	੪	ਸਾਜਨ [5]ਦੇਸਿ [6]ਵਿਦੇਸੀਅੜੇ; [7]ਸਾਨੇਹੜੇ ਦੇਦੀ ॥
	੧੯	੪	ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ [8]ਬਿਰਖੁ, ਮਹਾ ਰਸ ਫਲਿਆ; ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਸੁ ਚਾਖੈ ॥
੧੧੧੨	੧੪	੫	[9]ਦੋਤਿ [10]ਉਚਾਪਤਿ ਲੇਖੁ ਨ ਲਿਖੀਐ; ਪ੍ਰਗਟੀ ਜੋਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ (ਉਚਾ ਪਤਿ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
			ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੪
੧੧੧੪	੧੧	੨	ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ; ਅਪਰੰਪਰ ਅਪਰ ਪਰਾ ॥
	੧੯	੨	ਤਿਨ ਕੇ ਕੋਟਿ, ਸਭਿ ਪਾਪ; ਖਿਨੁ ਪਰਹਰਿ, ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਕੀਏ ॥

---

੧ ਸੁੰਦਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪ ਸਖੀ। ੨ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਰਾਤ। ੩ ਖਾਕ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੪ ਪ੍ਰਾਨ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਦੀ ਗੰਢ। ੫ ਸਰੂਪ ਰੂਪੀ ਦੇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ੬ ਜੋਹੜਾ ਗੁਪਤ ਆਸ਼ਖਿਆਤ ਸਮਝਣਾਂ ਹੈ ਏਹ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੈ। ੭ ਰੱਬ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ। ੮ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੯ ਉਠ ਗਿਆ। ੧੦ ਰੋਜ਼ ਨਾਮ ਦਾ, ਹੁਧਾਰ ਚੱਕੀ ਜਾਣਾਂ, ਰੋਜ਼ ਲਿਖਾਈ ਜਾਣਾਂ।

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੧੫	੧੫	੩	ਵਣਿ ਤ੍ਰਿਣਿ ਤ੍ਰਿਭਵਣਿ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ; ਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ [1]ਚਵਿਆ ॥
੧੧੧੬	੪	੪	ਨਾਵਣੁ ਪੁਰਬੁ [2]ਅਭੀਚੁ; ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸੁ ਭਇਆ ॥
	੬	੪	ਹਰਿ ਆਪਿ ਕਰਤੇ ਪੁਰਬੁ ਕੀਆ; ਸਤਿਗੁਰੂ [3]ਕੁਲਖੇਤਿ ਨਾਵਣਿ ਗਇਆ ॥
	੭	੪	ਮਾਰਗਿ ਪੰਥਿ ਚਲੇ ਗੁਰ; ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਸਿਖਾ ॥ (ਸਿੱਖਾ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੪	ਪ੍ਰਥਮ ਆਏ ਕੁਲਖੇਤਿ ਗੁਰ; ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਬੁ ਹੋਆ ॥
	੧੧	੪	ਦੇਖਣਿ ਆਏ ਤੀਨਿ ਲੋਕ; ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਭਿ ਆਇਆ ॥
	੧੨	੪	ਜੋਗੀ ਦਿਗੰਬਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਖਟੁ ਦਰਸਨ; ਕਰਿ ਗਏ ਗੋਸਟਿ ਢੋਆ ॥
	੧੩	੪	ਦੁਤੀਆ ਜਮੁਨ ਗਏ ਗੁਰ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨੁ ਕੀਆ ॥
			[4]ਜਾਗਾਤੀ ਮਿਲੇ ਦੇ ਭੇਟ; ਗੁਰ ਪਿਛੈ ਲੰਘਾਇ ਦੀਆ ॥
	੧੯	੪	ਸਭ ਮੋਹੀ ਦੇਖਿ ਦਰਸਨੁ ਗੁਰ ਸੰਤ; ਕਿਨੈ [5]ਆਢੁ 'ਨ' ਦਾਮੁ ਲਇਆ ॥

---

੧ ਉਚਾਰਿਆ। ੨ ਅਭੀਜਿਤ ਨਿਛੱਤ੍ਰ। ੩ ਕੁਰਛੇਤ੍ਰ। ੪ ਮਸੂਲੀਏ। ੫ ਅੱਧੀ ਦਮੜੀ।

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੧੬	੧੮	੪	ਆਢੂ ਦਾਮੁ ਕਿਛੁ ਪਇਆ ਨ [੧]ਬੋਲਕ; ਜਾਗਾਤੀਆ [੨]ਮੋਹਣ [੩]ਮੁੰਦਣਿ ਪਈ ॥
੧੧੧੭	੧	੪	ਜਾਗਾਤੀਆ ਉਪਾਵ ਸਿਆਣਪ ਕਰਿ, ਵੀਚਾਰੁ ਡਿਠਾ; ਭੰਨਿ ਬੋਲਕਾ ਸਭਿ ਉਠਿ ਗਇਆ ॥
	੩	੪	ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਵਿਦੁ ਪੁਛਿ; ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕੀਤਾ ਸਹੀ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭਨੀ ਸਹੀ ਕੀਤਾ; ਸੁਕਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਰਿ; ਗੁਰ ਗੋਵਿਦੁ ਧਿਆਇਆ ॥ ਦੇਹੀ ਨਗਰਿ ਕੋਟਿ, ਪੰਚ ਚੋਰ ਵਟਵਾਰੇ; ਤਿਨ ਕਾ ਥਾਉ ਥੇਹੁ ਗਵਾਇਆ ॥
	੬	੪	ਮਿਲਿ ਆਏ ਨਗਰ [੪]ਮਹਾ ਜਨਾ; ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਓਟ ਗਹੀ ॥

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
	੧੮	੩	ਕਉਣੁ ਕਹੈ; ਤੂ ਕਦ ਕਾ ॥

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੧੮	੧੩	੨	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ, ਅਭਿਮਾਨੁ ਬਿਖੈ ਰਸ; ਇਨ ਸੰਗਤਿ ਤੇ, ਤੂ ਰਹੁ ਰੇ ॥

---

੧ ਬੋਲਕੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਆਈਏ ਪੈਸੇ ਭਾਵ ਗੋਲਕ। ੨ ਮੋਹਤ ਹੋਕੇ। ੩ ਬੋਲਣ ਵਲੋਂ ਮੁੰਦ=ਚੁਪ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪੁਰਖ।

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੧੯	੧	੨	ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਕੀਜੈ ਹਰਿ ਗੋਸਟਿ; ਸਾਧੂ ਸਿਉ ਗੋਸਟਿ; ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਾਇਣੁ; ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰਸਾਇਣੁ; ਹਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮ, ਰਾਮ ਰਮਹੁ ਰੇ ॥ ਅੰਤਰ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੁ ਜੋਰੁ, ਤੂ ਕਿਛੁ ਕਿਛੁ, ਕਿਛੁ ਜਾਨਤਾ; ਇਹੁ ਦੂਰਿ ਕਰਹੁ, [1]ਆਪਨ [2]ਗਹੁ ਰੇ ॥ ੨. ਆਪ ਨ ਗਹੁ ਰੇ ॥
			ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥
	੬	੧	ਬਿਸਰੀ; [3]ਤਿਆਸ [4]ਬਿਡਾਨੀ ॥
	੧੨	੨	ਉਪਾਵ ਸਗਲ ਕਰਿ ਹਾਰਿਓ; ਨਹ ਨਹ ਹੁਟਹਿ ਬਿਕਰਾਲ ॥
	੧੪	੨	ਲਗਿ ਸੰਤਨਾ; ਪਗ ਪਾਲ ॥
੧੧੨੦	੧	੪	ਕਰਉ ਸੇਵਾ ਸਤ-ਪੁਰਖ ਪਿਆਰੇ; ਜਤ ਸੁਨੀਐ ਤਤ ਮਨਿ ਰਹਸਾਉ ॥
	੫	੫	ਓਇ ਦਿਨ ਪਹਰ ਮੂਰਤ ਪਲ ਕੈਸੇ; ਓਇ ਪਲ ਘਰੀ [5]ਕਿਹਾਰੀ ॥
	੧੦	੬	ਸਭ ਕੀ ਰੇਨ ਹੋਇ ਮਨੁ ਮੇਰਾ; ਅਹੰ-ਬੁਧਿ ਤਜਾਵਹੁ ॥
	੧੬	੮	ਸੁਤ ਸੰਪਤਿ 'ਬਿਖਿਆ' ਰਸ ਭੋਗਵਤ; ਨਹ ਨਿਬਹਤ ਜਮ ਕੈ [6]ਪਾਥ ॥
੧੧੨੧	੧੩	੧੨	ਕਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਆਪਿ ਰਾਖਿਓ; ਨਹ ਉਪਜਤਉ ਬੇਕਾਰੁ ॥

੧ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ । ੨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੋ । ੩ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ । ੪ ਬਿਗਾਨੀ । ੫ ਕੇਹੋ ਜੇਹੀ । ੬ ਰਸਤੇ ।

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੨੧	੧੬	੧੩	ਖਾਤ ਪੀਤ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ; ਜੈਸੇ ਭਾਰ [1]ਬਾਹਕ [2]ਖੋਤ ॥
	੧੯	੧੪	ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਕਾਰਜ ਸਰਬ ਪੂਰਨ; ਈਤ ਊਤ ਨ ਹਲੀ ॥
			ਕੇਦਾਰਾ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫
੧੧੨੨	੯	੧	ਮਾਰਗੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਹਰਿ ਕੀਆ; ਸੰਤਨ ਸੰਗਿ ਜਾਤਾ ॥
	੧੨	੧	ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕਿਉ ਰਹੀਐ, ਦੂਖ ਕਿਨਿ ਸਹੀਐ; ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੂੰਦ ਪਿਆਸਿਆ ॥
	੧੯	੧	ਨਿਰਗੁਣੁ ਨੀਚੁ ਅਨਾਥੁ ਮੈ; ਨਹੀ ਦੋਖ ਬੀਚਾਰੇ ॥
			ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ
੧੧੨੩	੫	੧	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਬਿਬਰਜਿਤ; ਹਰਿ ਪਦੁ ਚੀਨੈ ਸੋਈ ॥
	੧੦	੨	ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੇ; ਬਿਆਪਾਰੀ ॥
	੧੫	੩	[3]ਰੀ [4]ਕਲਵਾਰਿ, ਗਵਾਰਿ ਮੂਢ ਮਤਿ; [5]ਉਲਟੋ ਪਵਨੁ ਫਿਰਾਵਉ ॥ ਮਨੁ [6]ਮਤਵਾਰ [7]ਮੇਰ ਸਰ ਭਾਠੀ; [8]ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ਚੁਆਵਉ ॥
੧੧੨੪	੫	੪	[9]ਬਲੂਆ ਕੇ ਘਰੂਆ ਮਹਿ ਬਸਤੇ, ਫੁਲਵਤ ਦੇਹ ਅਇਆਨੇ ॥

੧ ਭਾਰ ਬਾਹੁਣ ਵਾਲਾ। ੨ ਖੋਤਾ। ੩ ਹੇ ਸਖੀ। ੪ ਕਲਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੫ ਉਲਟਾਕੇ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਨੂੰ ਦਸਮੇਂ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਵੇ।੬ ਮਤਵਾਲਾ। ੭ ਦਸਮਾਂ ਦੁਆਰ ਹੀ ਭਠੀ ਹੈ। ੮ ਆਤਮ ਰਸ ਦੀ ਧਾਰ ਚੁਅੌਣਾਂ ਕਰੋ।੯ ਪੰਜ ਤਤ ਰੂਪੀ ਰੇਤੇ ਦੇ ਸ੍ਰੀਰ ਘਰ ਵਿਚ

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੨੪	੧੧	੬	[1]ਮਰਹਟ ਲਗਿ ਸਭੁ ਲੋਗੁ ਕੁਟੰਬੁ ਮਿਲਿ; ਹੰਸੁ ਇਕੇਲਾ ਜਾਇ ॥
	੧੨	੬	[2]ਵੈ [3]ਸੁਤ ਵੈ [4]ਬਿਤ ਵੈ [5]ਪੁਰ [6]ਪਾਟਨ; ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖੈ ਆਇ ॥
			ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ; ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੫	੧	ਚਰਨਾਰਬਿੰਦ ਨ ਕਥਾ ਭਾਵੈ; [7]ਸੁਪਚ [8]ਤੁਲਿ ਸਮਾਨਿ ॥
	੧੬	੧	ਕਾਹੇ ਨ; ਬਾਲਮੀਕਹਿ ਦੇਖ ॥ ਕਿਸੁ ਜਾਤਿ ਤੇ, ਕਿਹ ਪਦਹਿ [9]ਅਮਰਿਓ; ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸੁਆਨ 'ਸਤ੍ਰੁ' ਅਜਾਤੁ ਸਭ ਤੇ; ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਲਾਵੈ ਹੇਤੁ ॥ (ਸੱਤ੍ਰ ਬੋਲੋ)

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ ॥
੧੧੨੬	੬	੪	[10]ਭੂੰਡੀ ਚਾਲ ਚਰਣ ਕਰ [11]ਖਿਸਰੇ; ਤੁਚਾ ਦੇਹ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥

---

੧ ਮਸਾਣਾਂ ਤੱਕ। ੨ ਓਹੁ। ੩ ਪੁਤ੍ਰ। ੪ ਧਨ ਰੋਕੜੀ। ੫ ਪਿੰਡ। ੬ ਸ਼ਹਿਰ। ੭ ਚੂਹੜੇ ਦੇ। ੮ ਵਿਚਾਰੋ। ੯ ਅਪੜਿਆ। ੧੦ ਭੈੜੀ। ੧੧ ਹੱਥ ਪੈਰ ਨਿਰਬਲਤਾ ਨਾਲ ਖਿਸਕਣ ਲਗ ਪਏ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੨੬	੧੦	੪	[1]ਅਨ ਕੋ ਦਰੁ ਘਰੁ ਕਬਹੂ ਨ ਜਾਨਸਿ; ਏਕੋ ਦਰੁ ਸਚਿਆਰਾ ॥
	੧੬	੫	ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ ਹੈ ਮਾਇਆ; ਅੰਧੁ ਲਉ ਧੰਧੁ ਕਮਾਈ ॥
੧੧੨੭	੧੨	੮	'ਜਗਨ' ਹੋਮ ਪੁੰਨ ਤਪ ਪੂਜਾ; ਦੇਹ ਦੁਖੀ ਨਿਤ ਦੂਖ ਸਹੈ ॥ (ਜੱਗਨ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੮	ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ ਬਿਆਕਰਣ ਵਖਾਣੈ; ਸੰਧਿਆ ਕਰਮ ਤਿਕਾਲ ਕਰੈ ॥
			ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩
੧੧੨੮	੯	੨	ਆਪਿ ਮਰੈ; ਅਵਰਾ ਨਹ ਮਾਰੈ ॥ ਪਰਕਿਰਤਿ ਛੋਡੈ; ਤਤੁ ਪਛਾਣੈ ॥
੧੧੨੯	੧	੫	ਮੂਲੁ ਮੋਹੁ ਕਰਿ; ਕਰਤੈ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥
੧੧੩੦	੧	੧੦	ਨਾ ਰੁਤਿ, ਨ ਕਰਮ ਬਾਇ ਪਾਹਿ ॥
	੯	੧੧	ਇਕਿ ਆਪੇ ਕਾਢਿ ਲਏ, ਪ੍ਰਭਿ ਆਪੇ; ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਿ ਲਾਏ ॥
	੧੨	੧੧	ਏਕਸੁ ਕੀ ਸਿਰਿ ਕਾਰ ਏਕ; ਜਿਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰੁ ਉਪਾਇਆ ॥
੧੧੩੧	੧੩	੧੫	ਉਦਰੁ [2]ਨੈ [3]ਸਾਣੁ ਨ ਭਰੀਐ ਕਬਹੂ; ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਪਚਾਏ ॥ ੨. [4]ਨੈਸਾਣੁ ॥
੧੧੩੨	੧੦	੧੭	ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਨ ਸੇਵਿਆ ਦਾਤਾ; ਸੇ ਅੰਤਿ ਗਏ ਪਛੁਤਾਹਿ ॥

੧ ਹੋਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਘਰ ੨ ਨਦੀ ਦੇ। ੩ ਸਦ੍ਰਸ਼। ੪ ਟੋਆ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੩੨	੧੪	੧੯	ਅੰਤਰਿ ਤਿਸਾ ਭੂਖ ਅਤਿ ਬਹੁਤੀ;
			ਭਉਕਤ ਫਿਰੈ [1]ਦਰ ਬਾਰੁ ॥ ੨. ਦਰਬਾਰੁ ॥
੧੧੩੩	੬	੨੦	[2]ਸਾਸਨਾ ਤੇ; ਬਾਲਕੁ [3]ਗਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥
	੭	੨੦	[4]ਸੰਡਾ ਮਰਕਾ; ਸਭਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥
	੧੦	੨੦	ਖਿਨ ਮਹਿ ਭੈਆਨ ਰੂਪੁ; ਨਿਕਸਿਆ ਥੰਮ੍ ਉਪਾੜਿ ॥
	੧੪	੨੧	ਦੈਤ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ, ਗਾਇਤ੍ਰੀ [5]ਤਰਪਣੁ
			ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਣੈ; ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥
			ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੪
੧੧੩੪	੪	੧	ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਮੇਲਿ; ਹਰਿ ਗਾਇਣੁ ॥
੧੧੩੫	੧੪	੬	ਹਰਿ ਜਿਸੁ ਤੂ ਮੇਲਹਿ, ਸੋ ਤੁਧੁ ਮਿਲਸੀ;
			ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਿਆ ਏਹਿ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੀ ॥
			ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫
੧੧੩੬	੪	੧	ਅਸਟਮ ਥੀਤਿ; [6]ਗੋਵਿੰਦ ਜਨਮਾ ਸੀ ॥
			ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ; ਨਰ ਕਰਤ [7]ਕਚਰਾਇਣ ॥
	੬	੧	ਸਗਲ ਪਰਾਧ; ਦੇਹਿ [8]ਲੋਰੋਨੀ ॥
	੧੧	੩	ਵਰਤ ਨ ਰਹਉ; ਨ, [9]ਮਹ [10]ਰਮਦਾਨਾ ॥

---

੧ ਦਰਾਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ । ੨ ਤਾੜਨਾਂ, ਸਜ਼ਾ । ੩ ਸ਼ੋਕ । ੪ ਸ਼ੁਕਰਾਚਾਰਜ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁਤ੍ਰ ਸਨ ਜੋ ਦੈਤਾਂ ਦੇ ਉਸ-ਤਾਦ ਸਨ । ੫ ਪੂਜਾ, ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਚੜ੍ਹੌਣਾਂ ਆਦਿ । ੬ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ੭ ਖੀਰੇ ਵਿਚ ਠਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੌਣਾਂ, ਸਵੇਰੇ ਵੱਟੀ ਨੂੰ ਕਢ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੋਵਿੰਦ ਜਨਮਿਆਂ ਹੈ ਇਹ ਕਚਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ । ੮ ਲੋਰੀਆਂ ਠਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ੯ ਮਹੀਨਾ । ੧੦ ਰਮਜ਼ਾਨ=ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੩੬	੧੨	੩	ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ; ਦੁਹਾਂ ਨੇਬੇਰਾ ॥
	੧੫	੪	[1]ਦਸ ਮਿਰਗੀ; ਸਹਜੇ ਬੰਧਿ-ਆਨੀ ॥
	੧੯	੫	ਜੇ ਸਉ [2]ਲੋਚਿ ਲੋਚਿ; ਖਾਵਾਇਆ ॥
੧੧੩੭	੩	੫	ਬਿਨੁ [3]ਕਣ [4]ਖਲਹਾਨੁ; ਜੈਸੇ ਗਾਹ ਨ ਪਾਇਆ ॥
			੨. ਗਾਹਨ ਪਾਇਆ ॥
			ਤਿਉ ਸਾਕਤ ਤੇ; ਕੋ ਨ ਬਰਾਸਾਇਆ ॥
	੮	੭	'ਮਧਿਭਾਗਿ'; ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਾਇਣ ॥
	੧੪	੮	ਪੂਜਾ ਜਾਪ ਤਾਪ; ਇਸਨਾਨ ॥
			ਰਾਜ ਮਾਲ; [5]ਸਾਦਨ ਦਰਬਾਰ ॥
	੧੬	੯	ਲੇਪੁ ਨ ਲਾਗੋ; [6]ਤਿਲ ਕਾ ਮੂਲਿ ॥
	੧੮	੯	ਪ੍ਰਭ ਮਾਤ ਪਿਤਾ; ਅਪਣੇ ਦਾਸ ਕਾ ਰਖਵਾਲਾ ॥
੧੧੩੮	੨	੧੦	[7]ਨਗਜ ਤੇਰੇ ਬੰਦੇ; ਦੀਦਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥
	੬	੧੧	[8]ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ; ਜੀਵਤ ਰਹਹੁ ॥
੧੧੩੯	੪	੧੫	ਬਨ ਮਹਿ ਪੇਖਿਓ, ਤ੍ਰਿਣਿ ਮਹਿ ਪੇਖਿਓ; ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੇਖਿਓ ਉਦਾਸਾਏ ॥
	੫	੧੫	ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਪੇਖਿਓ; ਮਨ ਮਾਏ ॥
	੭	੧੫	ਤਪੀ ਤਪੀਸੁਰ ਮੁਨਿ ਮਹਿ ਪੇਖਿਓ; ਨਟ ਨਾਟਿਕ ਨਿਰਤਾਏ ॥

---

੧ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ। ੨ ਚਾਹ ਚਾਹ ਕੇ। ੩ ਦਾਣੇ। ੪ ਖਲਵਾੜਾ। ੫ ਵੱਟਣੇ। ੬ ਤਿਲ ਜਿੰਨੀ ਭੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਲਿਪਾਇਮਾਨਗੀ ਉਕਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਹੀ ਲਗੀ। ੭ ਉਤਮ, ਅਸਚਰਜ। ੮ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਲਾਂ 'ਚ ਜਿਊਂਦੇ ਰਹੇ, ਜੀਵਤ ਭਾਵ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਜਿਊਂਦੇ ਰਹੇ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੩੯	੮	੧੫	ਅਗਹ ਅਗਹ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ; ਨਹ ਕੀਮ ਕੀਮ ਕੀਮਾਏ ॥ (ਅਗੱਹ ਅਗੱਹ ਬੋਲੋ)
			ਜਨ ਨਾਨਕ ਤਿਨ੍ ਕੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ; ਜਿਹ ਘਟਿ ਪਰਗਟੀ-ਆਏ ॥
	੧੯	੧੭	ਕਿਆ ਤੂ ਸੋਚਹਿ; ਮਾਣਸ [1]ਬਾਣਿ ॥
੧੧੪੦	੯	੧੮	[2]ਦੂਤੀਆ [3]ਨਾਸਤਿ; ਇਕੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
	੧੭	੨੦	ਕਾਮ ਰੋਗਿ; ਮੈਗਲੁ ਬਸਿ ਲੀਨਾ ॥
	੧੯	੨੦	ਜਿਹਵਾ ਰੋਗਿ; ਮੀਨੁ ਗ੍ਰਸਿ-ਆਨੋ ॥
			[4]ਬਾਸਨ ਰੋਗਿ; ਭਵਰੁ ਬਿਨਸਾਨੋ ॥
੧੧੪੧	੭	੨੧	ਚੀਤਿ ਆਵੈ; ਤਾਂ ਸਦ [5]ਨਿ-ਭਰੰਤਾ ॥
	੧੩	੨੨	ਮਾਲੁ ਹਮਾਰਾ; ਅਖੂਟੁ [6]ਅਬੇਚਲੁ ॥
੧੧੪੨	੧੦	੨੫	ਨਾਮੁ ਲੈਤ; ਸਗਲ ਪੁਰਬਾਇਆ ॥
	੧੨	੨੫	ਨਾਮੁ ਲੈਤ; ਅਤਿ ਮੂੜ ਸੁਗਿਆਨਾ ॥
੧੧੪੩	੯	੨੮	ਚਿਤਵਤ ਪਾਪ; ਨ [7]ਆਲਕੁ ਆਵੈ ॥
	੧੨	੨੮	ਪੇਖਤ; ਮਾਇਆ ਰੰਗਿ ਬਿਹਾਇ ॥
	੧੯	੨੯	ਸੂਖ ਸਹਜ ਆਨੰਦ; ਗੁਣ ਗਾਉ ॥
੧੧੪੪	੯	੩੧	ਤੂ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ; ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥
੧੧੪੫	੩	੩੩	[8]ਬਲਨ ਬਰਤਨ ਕਉ; ਸਨਬੰਧੁ ਚਿਤਿ ਆਇਆ ॥

---

੧ ਆਦਿਤ ਦੇ ਅਧੀਨ। ੨ ਦ੍ਵੈਤ। ੩ ਨਾਸ ਹੋ ਗਈ। ੪ ਨਾਸਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ। ੫ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੬ ਅਚੱਲ। ੭ ਆਲਸ। ੮ ਵਰਤਨ ਵਲੇਵਾ, ਪਦਾਰਥ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੪੫	੧੧	੩੪	ਭਗਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ; [1]ਕੰਧੁ ਛੇਦਾਵੈ ॥
	੧੯	੩੫	ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ; ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਭੋਗ ॥
੧੧੪੬	੫	੩੬	ਸਗਲ ਭਇਆਨ ਕਾ; ਭਉ ਨਸੈ ॥
	੧੬	੩੯	ਜਬ [2]ਇਹੁ ਨ ਸੋ; ਤਬ ਕਿਨਹਿ ਉਪਾਇਆ ॥
੧੧੪੯	੩	੪੫	ਤੀਰਥਿ ਨਾਇ; ਕਹਾ ਸੁਚਿ [3]ਸੈਲੁ ॥
	੭	੪੫	ਸਰਣਿ ਨਾਨਕ; ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥
੧੧੫੧	੭	੫੧	ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ; ਇਹੁ [4]ਪੁਰਖਾਰਥੁ ॥
	੧੨	੫੩	ਪੰਚ [5]ਮਜਮੀ; ਜੋ ਪੰਚ ਨ ਰਾਖੈ ॥ ੨. [6]ਪੰਚਮ ਜਮੀ ਜੋ ਪੰਚਨ ਰਾਖੈ ॥
	੧੪	੫੩	ਲੀਪਿਐ ਥਾਇ; ਨ ਸੁਚਿ ਹਰਿ ਮਾਨੈ ॥
੧੧੫੩	੨	੫੭	ਅਨਿਕ ਰੰਗ, [7]ਬਹੁਤ ਰੰਗ; ਸਰਬ ਕੋ ਧਨੀ ॥
	੪	੫੭	ਅਨਿਕ ਨਾਦ ਅਨਿਕ ਬਾਜ, ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਅਨਿਕ ਸ੍ਵਾਦ; ਅਨਿਕ ਦੋਖ ਅਨਿਕ ਰੋਗ, ਮਿਟਹਿ ਜਸ ਸੁਨੀ ॥ (ਸਵਾਦ ਪਾਠ ਕਰਨਾ) ਨਾਨਕ ਸੇਵ, ਅਪਾਰ ਦੇਵ; [8]ਤਟਹ [9]ਖਟਹ, ਬਰਤ ਪੂਜਾ; ਗਵਨ ਭਵਨ, ਜਾਤ੍ਰ ਕਰਨ; ਸਗਲ ਫਲ ਪੁਨੀ ॥

---

੧ ਸਰੀਰ ਛਿਦਾਵੈ=ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੨ ਜਦੋਂ ਏਹ ਕੁਛ ਭੀ ਨਹੀ ਬਣਿਆਂ ਸੀ। ੩ ਪੱਥਰ। ੪ ਉਦਮ। ੫ ਪੰਜ ਪੀਰੀਆ ਪੰਜਾਂ ਬਾਪਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਜੋ ਪੰਜਾਂ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਨ ਰੱਖੇ। ੬ ਵੇਸਵਾਂ ਨੂੰ ਓਹੁ ਜੰਮਿਆਂ ਹੈ। ੭ ਮਿਸ੍ਰਿਤ ਰੰਗ। ੮ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਕਿਨਾਰਾ। ੯ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਭੈਰਉ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧
੧੧੫੩	੧੦	੧	ਆਪੇ ਪਰਖੇ ਪਰਖਣ ਹਾਰੈ; ਬਹੁਰਿ [1]ਸੂਲਾਕੁ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੧	੧	ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਰੋਗੀ; ਰੋਗੀ ਧਰਤਿ [2]ਸ-ਭੋਗੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਮਾਇਆ ਦੇਹ ਸਿ ਰੋਗੀ; ਰੋਗੀ ਕੁਟੰਬ ਸੰਜੋਗੀ ॥ ਰੋਗੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਸ-ਰੁਦ੍ਰਾ; ਰੋਗੀ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥
	੧੩	੧	ਰੋਗੀ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ [3]ਸ-ਨਦੀਆ; ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਸਿ ਰੋਗਿ ਭਰੇ ॥
			ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩
੧੧੫੪	੬	੧	[4]ਪਰਵਿਰਤਿ ਨ ਪੜਹੁ; ਰਹੀ ਸਮਝਾਇ ॥
	੧੮	੧	[5]ਦੇਵ ਕੁਲੀ; ਲਖਿਮੀ ਕਉ ਕਰਹਿ ਜੈਕਾਰੁ ॥
੧੧੫੬	੧੧	੫	ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ; ਜਾ-ਕੈ ਸੇਵਕਾਇ ॥
	੧੪	੫	ਕੋਟਿ ਪੁਰੀਅਤ ਹੈ; ਜਾ-ਕੈ ਨਾਦ ॥
			ਭੈਰਉ, ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ
੧੧੫੭	੧੯	੨	ਸੰਪੈ ਹੇਤੁ; ਕਲਤੁ ਧਨੁ ਤੇਰੈ ॥ (ਕਲੱਤ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸੋਕ, ਦੁਖ, ਸੂਲਾਕਣਾ। ੨ ਰਾਜੇ ਸਹਿਤ ਸਰਾਪਾਂ ਦੇ। ੩ ਸਹਿਤ ਨਦੀਆਂ ਦੇ। ੪ ਪਰਾਈ ਬ੍ਰਿਤ ਭਾਵ ਦੈਤਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਤੋਂ ਵਖਰੀ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀ ਪੜਨੀ। ੫ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਕੁਲ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੫੮	੪	੩	ਮੈਲੇ [1]ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਇ ਕੈ; ਈਸ ॥
			੨. ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਇ ਕੇਈਸ ॥
	੭	੩	ਨਿਰਮਲ ਤੇ; ਜੋ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨ ॥
	੯	੪	[2]ਮਿਸਿਮਿਲਿ [3]ਤਾਮਸੁ; ਭਰਮੁ [4]ਕਦੂਰੀ ॥
			ਭਾਖਿ-ਲੇ [5]ਪੰਚੈ; ਹੋਇ [6]ਸਬੂਰੀ ॥
	੧੨	੫	ਸਾਚੁ ਭਇਓ; ਅਨ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਈ ॥
	੧੪	੫	ਸੋ ਕਬੀਰੁ; ਰਾਮੈ ਹੋਇ ਨਿਬਰਿਓ ॥
੧੧੫੯	੨	੭	ਰਿਦੈ [7]ਇਖਲਾਸੁ; ਨਿਰਖ-ਲੇ ਮੀਰਾ ॥
	੧੫	੧੦	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨਾਮੁ; ਮੋਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੁ ॥
	੧੭	੧੦	[8]ਮੇਰਡੰਡ; ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਬਸੈ ॥
	੧੯	੧੧	[9]ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ; ਮਰਦੈ ਮਾਨੁ ॥
੧੧੬੦	੨	੧੧	ਕਾਇਆ ਕੀ [10]ਅਗਨਿ; ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰ-ਜਾਰੈ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਜਾਂ ਕੈ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਈਸ=ਰਾਗਾ ਵਰਣ ਜਾਂ ਇਕ ਈਸ਼ਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੈਲੇ ਹਨ। ੨ ਬਿਸਮਿੱਲਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾਂ ਅਰਥ ਹੈ ਪਰ ਮਤਲਬ ਗਲਾ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੈ। ੩ ਤਮੋ ਗੁਣ ਦਾ। ੪ ਰੁਮਾਲ ਪਾਕੇ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਅੱਗੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਅਰਪਣਾਂ ਕਦੂਰੀ ਹੈ ਵਾ ਭਰਮ ਨੂੰ ਕਦੂਰੀ= ਕੱਟਣਾ। ੫ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ, ਪੰਜੇ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੬ ਸੰਤੋਖ। ੭ ਨਿਸਕਪਟ ਪ੍ਰੇਮ। ੮ ਕਮਰੋੜ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਦਸਮੇ ਦੁਆਰ ਵਸੇ, ਲੋਕ ਡੰਡ, ਪਿਤਰ ਦੰਡ ਆਦਿਕਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰ= ਉਪਰ ਹੋਕੇ ਸਿਰ=ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਵਸੇ। ੯ ਪੁਰਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮ੍ਰਿਤੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਲ ਹੈ, ਤਿਸਦਾ ਮਾਨ ਮਲੇ ਭਾਵ ਕਾਲ ਨੂੰ ਜਿਤੇ। ੧੦ ਬ੍ਰਹਮ ਅਭਿਆਸ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਕਰਕੇ ਦੇਹ ਦਾ ਅਭਿਆਨ ਜਾਲਣਾਂ ਕਰੇ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੦	੩	੧੧	ਸੋ [੧]ਸੁਰਤਾਨੁ; ਜੁ ਦੁਇ [੧]ਸਰ ਤਾਨੈ ॥
	੧੬	੧੩	ਬੰਤਰ ਚੀਤੇ; ਅਰੁ [੩]ਸਿੰਘਾਤਾ ॥
	੧੭	੧੩	[੪]ਮਾਂਜਾਰ [੫]ਗਾਡਰ; ਅਰੁ ਲੂਬਰਾ ॥
	੧੮	੧੩	ਸਾਗਰ [੬]ਇੰਦ੍ਰਾ; ਅਰੁ ਧਰਤੇਵ ॥
੧੧੬੧	੧	੧੪	ਹਰਿ, ਕੀ ਨ ਸਿਮਰਹੁ; ਦੂਖ ਭੰਜਨਾ ॥
	੨	੧੪	ਜਬ ਹੀ [੭]ਸਿਆਰੁ; [੮]ਸਿੰਘ ਕਉ ਖਾਇ ॥
	੪	੧੫	ਸਤਰਿ [੯]ਸੈਇ; [੧੦]ਸਲਾਰ ਹੈ ਜਾਕੇ ॥ (ਸੱਤਰਿ ਬੋਲੋ)
			ਸਵਾ ਲਾਖੁ; ਪੈਕਾਬਰ ਤਾ-ਕੇ ॥
	੫	੧੫	[੧੧]ਛਪਨ ਕੋਟਿ; ਜਾ ਕੇ ਖੇਲ [੧੨]ਖਾਸੀ ॥
			ਮੋ ਗਰੀਬ ਕੀ; ਕੋ ਗੁਜਰਾਵੈ ॥
	੬	੧੫	ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜੀ ਹੈ; [੧੩]ਖੇਲਖਾਨਾ ॥
	੭	੧੫	ਦਿਲ [੧੪]ਖਲਹਲੁ ਜਾ ਕੈ; [੧੫]ਜਰਦ, [੧੬]ਰੂ [੧੭]ਬਾਨੀ ॥
	੧੦	੧੫	ਭਿਸਤੁ ਨਜੀਕਿ; ਰਾਖੁ [੧੮]ਰਹਮਾਨਾ ॥
	੧੧	੧੬	ਬਾਤਨ ਹੀ; ਬੈਕੁੰਠੁ 'ਬਖਾਨਾਂ' ॥

੨. ਬਾਤ ਨਹੀ ॥ ੩. ਬਾ ਤਨ ਹੀ ॥

---

੧ ਜੋਗੀ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ। ੨ ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ, ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ, ਪ੍ਰੇਖ ਅਪ੍ਰੇਖ। ੩ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਭਾ। ੪ ਬਿਲੇ। ੫ ਭੇਡੂ। ੬ ਲਛਮੀ। ੭ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪੀ ਸਰਭਾ। ੮ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ। ੯ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ। ੧੦ ਫਰੇਸ਼ਤੇ। ੧੧ ਛਪੰਜਾ ਕ੍ਰੋੜ ਜਾਦਵ। ੧੨ ਖਾਸ ਨਿਜ ਦੇ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ। ੧੩ ਕਾਰਖਾਨਾਂ, ਰਸੋਈਏ। ੧੪ ਪਾਪ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ। ੧੫ ਪੀਲਾ। ੧੬ ਚੇਹਰਾ। ੧੭ ਰੰਗ। ੧੮ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੧	੧੨	੧੬	ਖਾਈ ਕੋਟੁ; ਨ [1]ਪਰ ਲਪ ਗਾਰਾ ॥ ੨. [2]ਪਰਲ [3]ਪਗਾਰਾ ॥
	੧੪	੧੭	ਪਾਂਚ [4]ਪਚੀਸ ਮੋਹ ਮਦ ਮਤਸਰ; [5]ਆਡੀ ਪਰਬਲ ਮਾਇਆ ॥
	੧੫	੧੭	ਕਾਮੁ [6]ਕਿਵਾਰੀ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਦਰਵਾਨੀ; ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਦਰਵਾਜਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧੁ ਪ੍ਰਧਾਨੁ ਮਹਾ ਬਡ [7]ਦੁੰਦਰ; ਤਹ ਮਨੁ [8]ਮਾਵਾਸੀ ਰਾਜਾ ॥ ਸ੍ਵਾਦ ਸਨਾਹ ਟੋਪੁ ਮਮਤਾ ਕੋ; ਕੁਬੁਧਿ ਕਮਾਨ ਚਢਾਈ ॥
	੧੮	੧੭	ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਸਹਜੇ ਪਰ-ਜਾਲੀ; ਏਕਹਿ ਚੋਟ [9]ਸਿਝਾਇਆ ॥
੧੧੬੨	੧੦	੧	ਜਿਹ ਪਉੜੇ; ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ॥
	੧੫	੧	[10]ਸੋ ਹੰ ਸੋ; ਜਾ ਕਉ ਹੈ ਜਾਪ ॥ ਅਬਰਨ ਬਰਨ; ਘਾਮ ਨਹੀ ਛਾਮ ॥ ਅਵਰ ਨ ਪਾਈਐ; ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਮ ॥
	੧੮	੨	ਕੋਟਿ ਮਹਾਦੇਵ; ਅਰੁ [11]ਕਬਿਲਾਸ ॥
੧੧੬੩	੧	੨	ਸੁਰ ਤੇਤੀਸਉ [12]ਜੇਵਹਿ ਪਾਕ॥ ੨. ਤੇਤੀਸ ਉਜੇਵਹਿ

੧ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ,ਲਪ=ਲਿਪਣ ਵਾਲੇ । ੨ ਬਸਤੀ ਖਾਸ ੩ ਸ਼ਾਹੀ ਮਹੱਲ । ੪ ਪੰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਆਂ ।੫ ਟੇਢੀ ਛਾਉਣੀ,ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਆੰਟ=ਓਟ । ੬ ਤਖਤੀ ਵਾਲਾ । ੭ ਦੂੰਦ ਜੁਧ ਮਚੌਣ ਵਾਲਾ । ੮ ਆਕੀ । ੯ ਜਿਤਿਆ । ੧੦ ਅਭੇਦਤਾ । ੧੧ ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ । ੧੨ ਪਰੋਸਦੇ ਹਨ,ਛਕੌਂਦੇ ਹਨ ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੩	੨	੨	ਧਰਮ ਕੋਟਿ; ਜਾ-ਕੈ [1]ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ.॥
	੩	੨	ਕੋਟਿ ਕਮੇਰ; ਭਰਹਿ ਭੰਡਾਰ ॥
			ਕੋਟਿਕ ਲਖਮੀ; ਕਰੈ ਸੀਗਾਰ ॥
	੫	੨	ਕੋਟਿ ਕਲਾ; ਖੇਲੈ ਗੋਪਾਲ ॥
			ਭੈਰਉ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੧	੧	[2]ਰੰਗੀ ਲੇ ਜਿਹਬਾ; ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ॥
			ਸੁ ਰੰਗ [3]ਰੰਗੀਲੇ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ॥
	੧੪	੧	ਪਰ ਧਨ, ਪਰ ਦਾਰਾ; [4]ਪਰਹਰੀ ॥
	੧੬	੨	ਪੂਣਵਤਿ ਨਾਮਦੇਉ; ਨਾਕਹਿ ਬਿਨਾ ॥
			ਨਾ ਸੋਹੈ; ਬਤੀਸ ਲਖਨਾ ॥
੧੧੬੪	੬	੫	ਕਬਹੂ; [5]ਕੂਰਨੁ ਚਨੇ [6]ਬਿਨਾਵੈ ॥
			(ਕਬਹੂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਬਿਸਰਾਮ ਲੈਣੇ)
	੭	੫	ਕਬਹੂ; ਪਾਇ [7]ਪਨਹੀਓ ਨ ਪਾਵੈ ॥
			ਕਬਹੂ; ਖਾਟ [8]ਸੁਪੇਦੀ [9]ਸੁਵਾਵੈ ॥
			ਕਬਹੂ; ਭੂਮਿ [10]ਪੈਆਰੁ ਨ ਪਾਵੈ ॥
	੧੦	੬	ਹੀਨੜੀ ਜਾਤ ਮੇਰੀ; [11]ਜਾਦਿਮ ਰਾਇਆ ॥
	੧੬	੭	ਜੈਸੀ ਪਰ ਪੁਰਖਾ; [12]ਰਤ ਨਾਰੀ ॥
੧੧੬੫	੭	੮	ਪੜੇ ਨਹੀ; ਹਮ ਹੀ ਪਚਿ [13]ਹਾਰੇ ॥

---

੧ ਦਾਸ, ਦਫਤਰੀ । ੨ ਰੰਗ ਲਈ ਹੈ । ੩ ਅਨੰਦੀ ਹੋ ਗਏ । ੪ ਤਿਆਗੀ । ੫ ਸੂੜੀ ਜਾਂ ਕਰੜੇ ਜਾਂ ਕੂੜੇ ਵਿਚੋਂ । ੬ ਚੁਗੌਂਦਾ ਹੈ । ੭ ਜੁਤਾ । ੮ ਚਿਟੀ ਵਿਛਾਈ । ੯ ਸਵੌਂਦਾ ਹੈ । ੧੦ ਪਰਾਲੀ ਜਾਂ ਪੈਰ । ੧੧ ਜਾਦਵਾਂ ਦੀ ਬੰਸ ਦੇ ਰਾਜਾ ਗੋਵਿੰਦ । ੧੨ ਪ੍ਰੀਤ । ੧੩ ਹੰਭ ਕੇ ਹਾਰ ਗਏ ।

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੫	੭	੮	ਰਾਮ ਨਾਮਾ; ਜਪਿਬੋ ਕਰੈ ॥
	੯	੮	ਦੁਸਟ ਸਭਾ ਮਿਲਿ, ਮੰਤਰ ਉਪਾਇਆ; ਕਰਸਹ ਅਉਧ [1]ਘਨੇਰੀ ॥
	੧੩	੯	ਸੁਲਤਾਨੁ ਪੂਛੈ; ਸੁਨੁ ਬੇ ਨਾਮਾ ॥
	੧੪	੯	[2]ਬਿਸਮਿਲਿ ਗਊ; ਦੇਹੁ ਜੀਵਾਇ ॥ ਨਾ ਤਰੁ ਗਰਦਨਿ; ਮਾਰਉ [3]ਠਾਂਇ ॥
੧੧੬੬	੫	੧੦	ਕਹਹਿ ਤ; ਲੇ ਕਰਿ ਊਪਰਿ ਧਰਉ ॥
	੬	੧੦	ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਣਵੈ; [4]ਸੇਲ ਮਸੇਲ ॥
	੧੫	੧੧	ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ; ਸਤਿ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ॥
੧੧੬੭	੩	੧੧	ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ; ਸਿਹਜ ਨਿਕਸਾਈ ॥
			ਭੈਰਉ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੩	੧	ਗਿਆਨੁ ਭਇਆ; ਤਹ ਕਰਮਹ ਨਾਸੁ ॥
	੧੪	੧	ਰਿਦੈ ਰਾਮੁ; ਕੀ ਨ ਜਪਸਿ ਅਭਾਗ ॥
	੧੫	੧	ਜਿਨਿ ਆਕਾਸ, [5]ਕੁਲਹ ਸਿਰਿ ਕੀਨੀ; [6]ਕਉਸੇ, ਸਪਤ ਪਯਾਲਾ ॥ [7]ਚਮਰ ਪੋਸ ਕਾ ਮੰਦਰੁ ਤੇਰਾ; ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਨੇ ਗੁਪਾਲਾ ॥

---

੧ ਮਾਰਨਾਂ। ੨ ਮਰੀ ਹੋਈ। ੩ ਇਸੇ ਥਾਂ ਤੇ। ੪ ਸੈਨਤੋ ਸੈਨਤੀ, ਸੇਲ=ਨਿਆਣਾਂ ਮਸੇਲ=ਪਾਇਆ ਗਊ ਨੂੰ, ਸੇਲਮ=ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਕਾਜੀ ਸੇਲ=ਦੁਖੀ ਹੋਏ। ੫ ਟੋਪੀ। ੬ ਖੜਾਵਾਂ। ੭ ਚਮੜੇ ਦੇ ਪੁਸ਼ਾਕੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਇਹ ਇਕ ਤੇਰਾ ਮੰਦਰ ਹੈ।

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ
੧੧੬੭	੧੫	੧	ਛਪਨ ਕੋਟਿ ਕਾ [1]ਪੇਹਨੁ ਤੇਰਾ;
			ਸੋਲਹ ਸਹਸ [2]ਇਜਾਰਾ ॥
			ਦੇਹੀ [3]ਮਹਜਿਦਿ ਮਨੁ ਮਉਲਾਨਾ;
			ਸਹਜ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰੈ ॥
			ਬੀਬੀ ਕਉਲਾ [4]ਸਉ, [5]ਕਾਇਨੁ ਤੇਰਾ;
			ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਕਾਰੈ ॥
			ਨਾਮੇ ਕਾ ਸੁਆਮੀ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ;
			ਫਿਰੇ ਸਗਲ [6]ਬੇਦੇਸਵਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ
			ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੧
੧੧੬੮	੪	੧	[7]ਮਾਹਾ ਮਾਹ ਮੁਮਾਰਖੀ; [8]ਚੜਿਆ ਸਦਾ ਬਸੰਤੁ ॥
			ਪਰਫੜੁ ਚਿਤ; ਸਮਾਲਿ ਸੋਇ,
	੯	੨	ਰੁਤਿ ਆਈ-ਲੇ; ਸਰਸ ਬਸੰਤ ਮਾਹਿ ॥
			ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਰਵਹਿ; ਸਿ ਤੇਰੈ ਚਾਇ ॥
	੧੨	੨	ਤੇਰੇ [9]ਸਠਿ ਸੰਬਤ; ਸਭਿ ਤੀਰਥਾ ॥ (ਸੱਠਿ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੩	੨	[10]ਅਣਜਾਣਤ; ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀਐ ॥

---

੧ ਚੋਲਾ, ਅੰਦਰਖਾ। ੨ ਪਜਾਮਾ, ੧੬ ਹਜ਼ਾਰ ਭੂਮਾਸਰ ਦੀ ਜੇਲ ਵਿਚੋਂ ਜੋਹੜੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਨ ਪਜਾਮੇਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹਨ। ੩ ਮਸੀਤ। ੪ ਸਾਥ। ੫ ਨਿਕਾਹ ਦਾ ਖੇਲਣਾ। ੬ ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿਚ। ੭ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਹੀਨਾਂ। ੮ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ੯ ਨਾਰਦ ਦੇਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਠ ਸੰਬਤ ਸੀ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ੨੦ ਸਾਲ ਸਠ ਸੰਬਤ ਹੋਏ। ੧੦ ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਅਣਗਿਣਤ

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੮	੧੩	੨	ਸਭੁ ਲੋਕੁ ਸਲਾਹੇ; ਏਕਸੈ ॥
੧੧੬੯	੧	੩	[1]ਰੁਪੇ ਕੀਆ ਕਾਰਾ; ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥
	੩	੩	ਚਾਰੇ ਬੇਦ; [2]ਮੁਖਾਗਰ ਪਾਠਿ ॥
	੪	੩	ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ; ਸਭ [3]ਖੜੀਅਸਿ ਬੰਧਿ ॥
	੬	੫	ਬਿਨੁ ਸਾਧ ਨ ਪਾਈਐ; ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਗੁ ॥
	੧੭	੫	ਬਿਖੁ ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ; ਪਰਹਰਾਇ ॥
੧੧੭੦	੫	੬	ਬਿਨੁ ਗੁਰ; ਸੰਤ ਨ ਸੰਗੁ ਦੇਇ ॥
	੯	੭	ਮਤ ਬਿਸਰਸਿ; ਰੇ ਮਨ ਰਾਮ ਬੋਲਿ ॥
	੧੦	੭	ਗੁਰ [4]ਸੇਵ ਤਰੇ; ਤਜਿ ਮੇਰ ਤੋਰ ॥
	੧੧	੭	ਗੁਰ ਸੇਵ ਨ ਭਾਈ; ਸਿ ਚੋਰ ਚੋਰ ॥
੧੧੭੧	੩	੯	ਕਾਚੀ ਢਹਗਿ [5]ਦਿਵਾਲ; ਕਾਹੇ [6]ਗਚੁ ਲਾਵਹੁ ॥ ਕਰ [7]ਹਰਿਹਟ ਮਾਲ ਟਿੰਡ ਪਰੋਵਹੁ; ਤਿਸੁ ਭੀਤਰਿ ਮਨੁ ਜੋਵਹੁ ॥
	੫	੯	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਦੁਇ ਕਰਹੁ [8]ਬਸੋਲੇ; ਗੋਡਹੁ ਧਰਤੀ ਭਾਈ ॥
	੧੬	੧੧	ਤਾ ਕੇ ਲਖਣ ਜਾਣੀਅਹਿ; ਖਿਮਾ ਧਨੁ [9]ਸੰਗ੍ਰਹੇਇ ॥

੧ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ। ੨ ਮੁਖ ਦੇ ਆਗਰ ਭਾਵ ਕੰਠੋਂ। ੩ ਲੈ ਜਾਣਗੇ। ੪ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਤਰ ਗਏ। ੫ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੰਧ ੬ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰ ਲੈਣ ਰੂਪ ਚੂਨਾ। ੭ ਹਲਟ, ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣ ਰੂਪ ਸਤਿ ਸੰਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਰੂਪ ਮਾਲ, ਸਰਧਾ ਆਦਿ ਗੁਣ ਟਿੰਡਾਂ, ਮਨ ਰੂਪੀ ਬੈਲ ਨੂੰ ਜੋੜੋ। ੮ ਕਸਉਲੀ ਦਸਤੇ ਵਾਲੇ ਖੁਰਪੇ ਖਲੋਕੇ ਗੁਡਣ ਵਾਲੇ, ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦੀਨ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਸਤੇ ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਬਸੋਲੇ ਕਰੋ ਵਾ ਵਸਤੂ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਖਿਮਾਂ ਬੁਧ ਰੂਪ ਧਰਤੀ। ੯ ਇਕੱਤ੍ਰ।

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੭੧	੧੬	੧੧	ਕਹਿਆ [1]ਸੁਣਹਿ ਨ ਖਾਇਆ ਮਾਨਹਿ; ਤਿਨ੍ਾ ਹੀ ਸੇਤੀ ਵਾਸਾ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩
੧੧੭੨	੧੬	੨	ਬਿਛੁਰਤ ਮਿਲਾਇ; ਗੁਰ ਸੇਵ ਰਾਂਗੇ ॥
	੧੯	੩	ਮਨਮੁਖ ਮੁਏ; ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥
੧੧੭੩	੮	੪	ਆਪੁ ਛੋਡਿ; ਹੋਹਿ ਦਾਸਤ ਭਾਇ ॥
੧੧੭੪	੧੨	੮	ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਜਨ; ਦੇਖਿ ਹਜੂਰਿ ॥
੧੧੭੫	੧੯	੧੨	ਗੁਰ ਸਬਦੀ; ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਸੁਭਾਇ ॥
੧੧੭੬	੧	੧੨	ਭਗਵੈ ਵੇਸਿ ਭ੍ਰਮਿ, ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥
	੬	੧੩	ਦੇਹਿ ਤ; ਜਾਪੀ [2]ਆਦਿ ਮੰਤੁ ॥
੧੧੭੭	੧੭	੧	ਸਾਕਤ ਨਰ ਲੋਭੀ, ਜਾਣਹਿ ਦੂਰਿ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਲਾ ੪
੧੧੭੮	੧੧	੪	ਤੁਮ੍ ਵਡ ਪੁਰਖ ਵਡ ਅਗਮ ਗੁਸਾਈ; ਹਮ ਕੀਰੇ ਕਿਰਮ [3]ਤੁਮਨ-ਛੇ ॥
	੧੪	੪	ਤੁਮਰ੍ਾ ਜਨੁ ਜਾਤਿ ਅਵਿਜਾਤਾ; ਹਰਿ ਜਪਿਓ ਪਤਿਤ [4]ਪਵੀਛੇ ॥
	੧੫	੪	ਸੇ ਧੰਨਿ ਵਡੇ ਵਡ, ਪੂਰੇ ਹਰਿ ਜਨ; ਜਿਨ ਹਰਿ ਧਾਰਿਓ ਹਰਿ ਉਰਛੇ ॥
੧੧੭੯	੨	੫	ਜਿਉ ਜਲ ਕਮਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਭਾਰੀ; ਬਿਨੁ ਜਲ ਦੇਖੇ [5]ਸੁਕਲੀਧੇ ॥

---

੧ ਇੰਦ੍ਰੇ ਨਹੀ ਸੁਣਦੇ ਖਾਧਾ ਮੰਨਦੇ ਨਹੀ। ੨ ਆਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ। ੩ ਤੁਹਾਡੇ ਛੋ=ਹੈਂ। ੪ ਪਵਿਤ੍ਰ। ੫ ਸੁਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਲੀਆਂ, ਪੰਖੜੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੭੯	੪	੫	ਹਮਰੇ ਕਰਮ ਨ ਬਿਚਰਹੁ ਠਾਕੁਰ; ਤੁਮ੍ ਪੈਜ ਰਖਹੁ [1]ਅਪਨੀਧੇ ॥
	੯	੬	ਜਿਉ [2]ਓਡਾ, ਕੂਪੁ ਗੁਹਜ ਖਿਨ ਕਾਢੈ; ਤਿਉ ਸਤਿਗੁਰਿ ਵਸਤੁ ਲਹਾਈਐ ॥
	੧੩	੭	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਨਹੀ ਚੇਤਿਆ; ਜਮ ਪਕਰੇ ਕਾਲਿ [3]ਸਲੰਢੁ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੫
੧੧੮੦	੧੦	੨	ਚੰਦ ਦੇਖਿ; ਬਿਗਸਹਿ [4]ਕਉਲਾਰ ॥
	੧੯	੩	ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ; ਹੀਤ ਚੀਤਿ ॥
੧੧੮੧	੧੦	੫	ਜਾ ਕੇ ਭਗਤ; ਆਨੰਦ ਮੈ ॥
	੧੩	੬	ਤੈਸੇ ਉਧਾਰਨ; ਗੁਰਹ ਪੀਰ ॥
੧੧੮੨	੧	੭	ਜਾਪ ਨ ਤਾਪ; ਨ ਕਰਮ ਕੀਤਿ ॥
	੯	੮	ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ; ਪਾਰ-ਗਰਾਮ ॥
੧੧੮੫	੬	੧੮	[5]ਸਘਨ ਬਾਸੁ; [6]ਕੂਲੇ ॥ ਇਕਿ ਰਹੇ; ਸੂਕਿ [7]ਕਠੂਲੇ ॥
	੭	੧੮	ਪਰਫੂਲਤਾ ਰਹੇ ॥ ਮਨੁ; ਰੁਤਿ ਨਾਮ ਰੇ ॥
੧੧੮੬	੩	੨੧	ਮੂਲੁ ਨ ਬੂਝੈ ਆਪੁ ਨ ਸੂਝੈ; ਭਰਮਿ ਬਿਆਪੀ ਅਹੰ [8]ਮਨੀ ॥

---

੧ ਆਪਣੇ ਬਣਾਕੇ । ੨ ਸੂੰਘਾ, ਜੋ ਸੂੰਘ ਕੇ ਖਾਰਾ ਮਿਠਾ ਪਾਣੀ ਦੱਸ ਦੇਵੇ ਤੇ ਖੂਹ ਗੁਪਤ ਦੱਸ ਦੇਵੇ । ੩ ਸਹਿਤ ਜੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ੪ ਕਵੀਆਂ । ੫ ਸੰਘਣੇ ਸੁਤ ਗੁਣਾਂ ਦੇ । ੬ ਕੂੰਬਲਾਂ, ਕਰੁਣਾ ਆਦਿ । ੭ ਕਠੋਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ । ੮ ਮਨੌਤਾਂ ਵਿਚ ।

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਲਾ ੯
੧੧੮੬	੯	੧	ਇਹੁ ਜਗੁ ਹੈ ਸੰਪਤਿ ਸੁਪਨੇ ਕੀ; ਦੇਖਿ ਕਹਾ [1]ਐਡਾਨੋ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੧
੧੧੮੭	੯	੧	ਬਰਖਸਿ [2]ਬਾਣੀ; ਬੁਦਬੁਦਾ ਹੇਰਿ ॥
	੧੦	੧	ਸਰਬ ਉਪਾਇ; ਗੁਰੂ ਸਿਰਿ ਮੋਰੁ ॥
	੧੩	੧	[3]ਖੀਲੈ ਬਿਗਸੈ; ਤੇਤੋ ਸੋਗ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਗਤਿ; ਕੀਨ੍ਸਿ ਹੋਗ ॥
	੧੪	੧	ਕਾਪੜੁ ਪਹਿਰਸਿ; ਅਧਿਕੁ ਸੀਗਾਰੁ ॥
	੧੫	੨	ਨਾਮੁ ਭਣਹੁ ਸਚੁ; [4]ਦੋਤੁ [5]ਸਵਾਰਿ ॥
੧੧੮੮	੧	੨	ਮਨੁ ਭੂਲਉ; ਭਰਮਸਿ ਭਵਰ [6]ਤਾਰ ॥ ੨. ਭਵਰਤਾਰ ॥
	੨	੨	ਮੇਗਲ ਜਿਉ ਫਾਸਸਿ; ਕਾਮ-ਹਾਰ ॥
	੩	੨	ਤਾ ਕੈ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤੀ; ਨਾਮ ਲੀਨ ॥
	੯	੨	ਤੂ ਅਭੁਲੁ; ਨ ਭੂਲੌ, ਕਦੇ [7]ਨਾਹਿ ॥
੧੧੮੯	੧੮	੫	ਪੰਚ ਮਾਰਿ; ਚਿਤੁ ਰਖਹੁ ਥਾਇ ॥
੧੧੯੦	੧੦	੭	ਐਸੀ ਭਵਰਾ; ਬਾਸੁ ਲੇ ॥
	੧੪	੭	ਨਿਹਕੇਵਲੁ [8]ਰਾਜਨੁ; ਸੁਖੀ ਲੋਗ ॥

---

੧ ਆਕੜਦਾ ਹੈਂ। ੨ ਬਾਣੀ=ਬਣੌਟ। ੩ ਖਿਲ ਬਿਲੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੪ ਸੂਰਜ ਦੇ ਉਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ। ੫ ਸਵੇਰ ਦੇ। ੬ ਭੌਰੇ ਵਤ ਵਾ ਜਲ ਜੁਲਾਹਾ ਵਾ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀਆਂ। ੭ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਜੀ। ੮ ਗਿਆਨ ਵਾਨ।

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੯੦	੧੭	੮	[1]ਨਉ [2]ਸਤ [3]ਚਉਦਹ [4]ਤੀਨਿ [5]ਚਾਰਿ; ਕਰਿ [6]ਮਹਲਤਿ [7]ਚਾਰਿ [8]ਬਹਾਲੀ ॥
੧੧੯੧	੧	੮	ਨਾ [9]ਸਾਬੂਰੁ ਹੋਵੈ ਫਿਰਿ ਮੰਗੈ; [10]ਨਾਰਦੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ ॥
	੩	੮	[11]ਦੇਵਲ [12]ਦੇਵਤਿਆ [13]ਕਰੁ ਲਾਗਾ; ਐਸੀ ਕੀਰਤਿ ਚਾਲੀ ॥
	੪	੮	ਜੇ ਤੂ ਮੀਰ ਮਹੀ-ਪਤਿ ਸਾਹਿਬੁ; ਕੁਦਰਤਿ ਕਉਣ ਹਮਾਰੀ ॥
	੫	੮	ਤੀਰਥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁੰਨ ਦਾਨ; ਕਿਛੁ ਲਾਹਾ ਮਿਲੈ ਦਿਹਾੜੀ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲੁ ਘਰੁ ੨ ਮਹਲਾ ੪
	੧੩	੯	ਮਿਲਿਓ ਸੁਦਾਮਾ ਭਾਵਨੀ ਧਾਰਿ; ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਗੈ ਦਾਲਦੁ ਭੰਜਿ ਸਮਾਇਆ ॥
	੧੬	੯	ਨਿੰਦਕੁ ਸਾਕਤੁ [14]ਖਵਿ ਨ ਸਕੈ ਤਿਲੁ; ਅਪਣੈ ਘਰਿ [15]ਲੂਕੀ ਲਾਈ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੫
੧੧੯੨	੬	੧	ਕੁਬਿਜਾ ਉਧਰੀ, ਅੰਗੁਸਟ ਧਾਰ ॥ ਬਿਦਰ ਉਧਾਰਿਓ; ਦਾਸਤ ਭਾਇ ॥

੧ ਨੌ ਖੰਡ। ੨ ਸੱਤ ਦੀਪ। ੩ ਚੌਦਾਂ ਲੋਕ। ੪ ਤਿੰਨ ਗੁਣ। ੫ ਖਾਣੀਆਂ ਵਾ ਚਾਰ ਜੁਗ। ੬ ਹਵੇਲੀ। ੭ ਸੁੰਦਰ। ੮ ਇਸਥਿਤ ਕੀਤੀ। ੯ ਸੰਤੋਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਲਬ। ੧੦ ਮਨ। ੧੧ ਮੰਦਰ। ੧੨ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤਾਂ। ੧੩ ਟੈਕਸ। ੧੪ ਸਹਾਰ ਨਹੀ ਸਕਦੇ। ੧੫ ਚੁਆਤੀ।

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੯੨	੧੦	੧	ਮਨੁ [1]ਡੀਗਿ ਨ ਡੋਲੈ; ਕਹੂੰ ਜਾਇ ॥
	੧੮	੨	ਪਾਪ ਬੰਧਨ; ਨਿਤ [2]ਪਉਤ ਜਾਹਿ ॥
੧੧੯੩	੫	੧	ਬਸੰਤ ਕੀ ਵਾਰ 'ਮਹਲੁ' ੫ ॥
			(ਏਥੇ ਪਾਠ ਮਹਲੁ ਹੈ, ਮਹਲਾ ਨਹੀ, ਮਹੱਲ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
			ਬਸੰਤ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥
	੧੫	੧	ਰਾਜਾ ਰਾਮੁ ਮਉਲਿਆ; ਅਨਤ ਭਾਇ ॥
	੧੮	੨	ਸੰਗ ਹੀ ਚੋਰ; ਘਰੁ ਮੁਸਨ ਲਾਗ ॥
	੧੯	੨	ਹਣਵੰਤੁ ਜਾਗੈ; ਧਰਿ [3]ਲੰਕੂਰੁ ॥
੧੧੯੪	੨	੩	ਜੋਇ; ਖਸਮੁ ਹੈ ਜਾਇਆ ॥
	੩	੩	ਸੁਤਿ ਮੁਕਲਾਈ; ਅਪਨੀ ਮਾਉ ॥
	੬	੪	ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਪਠਾਏ; ਪੜਨਸਾਲ ॥
	੧੧	੪	ਕਾਢਿ ਖੜਗੁ; [4]ਕੋਪਿਓ [5]ਰਿਸਾਇ ॥
			੨. ਕੋ ਪਿਓ ਰਿਸਾਇ ॥
	੧੪	੫	ਕੋ ਕੋ ਨ ਬਿਗੂਤੋ; ਮੈ ਕੋ ਆਹਿ ॥
	੧੫	੫	ਮਾਧਉ [6]ਦਾਰੁਨ ਦੁਖੁ; ਸਹਿਓ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੯	੬	ਬਰਧ ਪਚੀਸਕ; ਸੰਗੁ ਕਾਚ ॥
			ਨਉ [7]ਬਹੀਆਂ; ਦਸ ਗੋਨਿ ਆਹਿ ॥
			ਕਸਨਿ [8]'ਬਹਤਰਿ'; ਲਾਗੀ ਤਾਹਿ ॥
			(ਬਹੱਤਰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਹੋਕੇ। ੨ ਪੈਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੩ ਪੂਛ ਜਾਂ ਨਲ ਨੀਲ ਆਦਿ। ੪ ਗੁਸੇ। ੫ ਖਿਝ ਕੇ, ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਲ। ੬ ਭਿਆਨਕ। ੭ ਬਾਹੀਆਂ, ਗੋਲਕਾਂ। ੮--੭੨ ਨਾੜੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੯੫	੧	੬	ਮੋਹਿ ਐਸੇ ਬਨਜ ਸਿਉ; ਨਹੀਨ ਕਾਜੁ ॥
	੨	੬	ਤੀਨਿ ਜਗਾਤੀ, ਕਰਤ ਰਾਰਿ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ ਕੀ
	੧੭	੧	ਸਾਹਿਬੁ [1]ਸੰਕਟਵੈ; ਸੇਵਕੁ ‘ਭਜੈ’ ॥
			(ਭੱਜੈ ਜੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)
੧੧੯੬	੨	੨	[2]ਅਨਿਲ ਬੇੜਾ; ਹਉ [3]ਖੇਵਿ ਨ ਸਾਕਉ ॥
	੩	੨	ਹੋਹੁ ਦਇਆਲੁ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਤੂ; ਮੋਕਉ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੇ ਕੇਸਵਾ ॥
			(ਇਹ ਸਾਰੀ ਤੁਕ ਇਕੋ ਹੀ ਹੈ, ਛਾਪੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ।)
	੪	੩	ਸਹਜ ਅਵਲਿ ਧੂੜਿ ਮਣੀ; ਗਾਡੀ ਚਾਲਤੀ ॥
			(ਅੱਵਲਿ ਪੜੋ)
	੫	੩	ਜੈਸੇ [4]ਪਨਕਤ; [5]ਥੂ; [6]ਟਿਟਿ ਹਾਂਕਤੀ ॥
			ਬਸੰਤੁ—ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
	੯	੧	ਪਹਿਰਾਵਾ ਦੇਖੇ; [7]ਊਭਿ ਜਾਹਿ ॥
	੧੦	੧	ਜੈਸੇ ਭਾਦਉ ਖੂੰਬ [8]ਰਾਜੁ; ਤੂ ਤਿਸ ਤੇ ਖਰੀ ਉਤਾਵਲੀ ॥
	੧੧	੧	ਅਪ ਤਨ ਕਾ, ਜੋ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ॥

---

੧ ਤਕਲੀਫ ਵਕਤ। ੨ ਪੌਣ। ੩ ਸਹਾਰਕੇ ਚਲਾ ਨਹੀ ਸਕਦਾ। ੪ ਗੋਬਰ ਦੀ ਗੋਲੀ। ੫ ਧੂੰਹਦੀ ਹੈ। ੬ ਕਾਲੀ ਭੂੰਡੀ ਜਿੰਨੀ ਗੋਹੇ ਦੀਆਂ ਰੋੜੀਆਂ ਖਿਚਣ ਵਾਲੀ ਟਿੱਟਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ੭ ਉਚਾ ਹੋਣਾ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ। ੮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਖੁੰਬਾਂ ਦਾ।

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਬਸੰਤੁ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥
੧੧੯੬	੧੬	੧	[1]ਸੁਰਹ ਕੀ ਜੈਸੀ; ਤੇਰੀ ਚਾਲ ॥
	੧੮	੧	ਚਾਕੀ ਕਾ [2]ਚੀਥਰਾ; ਕਹਾਂ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੧
੧੧੯੭	੬	੧	ਜਬ ਕੀ ਰਾਮ ਰੰਗੀਲੈ ਰਾਤੀ; ਰਾਮ ਜਪਤ ਮਨ ਧੀਰੇ ॥
	੧੦	੨	ਜਬ ਲਗੁ, ਦਰਸੁ ਨ ਪਰਸੈ ਪ੍ਰੀਤਮ; ਤਬ ਲਗੁ ਭੂਖ ਪਿਆਸੀ ॥
	੧੧	੨	[3]ਊਨਵਿ [4]ਘਨਹਰੁ ਗਰਜੈ ਬਰਸੈ; ਕੋਕਿਲ ਮੋਰ ਬੈਰਾਗੈ ॥
੧੧੯੮	੫	੩	ਅੰਤਰਿ ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ ਹਿਤ ਕੌ; ਦੁਰੈ ਨ, ਲਾਲ ਪਿਆਰੀ ॥
			ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੪
੧੧੯੯	੫	੩	ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਅਚਲੁ, 'ਅਚਲਾ' ਮਤਿ; ਜਿਸੁ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੇ ॥ (ਅਚੱਲ ਅਚੱਲਾ ਪਾਠ ਕਰਨੇ)
੧੨੦੦	੧੧	੭	ਕਾਹੇ ਪੂਤ; ਝਗਰਤ-ਹਉ ਸੰਗਿ ਬਾਪ ॥

---

੧ ਗਊ ਦਾ ਦੇਵਤੇ । ੨ ਪਰੋਲਾ । ੩ ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੇ । ੪ ਬੱਦਲ ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੦	੧੧	੭	ਜਿਨ ਕੇ ਜਣੇ [1]ਬਡੀਰੇ ਤੁਮ-ਹਉ; ਤਿਨ ਸਿਉ ਝਗਰਤ ਪਾਪ ॥ ਜਿਸੁ ਧਨੰ ਕਾ ਤੁਮ ਗਰਬੁ ਕਰਤ-ਹਉ; ਸੋ ਧਨੁ ਕਿਸਹਿ ਨ ਆਪ ॥
੧੨੦੦	੧੬	੮	ਜਪਿ ਮਨ, ਜਗੰਨਾਥ ਜਗਦੀਸਰੋ ਜਗ ਜੀਵਨੋ, ਮਨ ਮੋਹਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਗੀ; ਮੈ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਟੇਕ, ਸਭ ਦਿਨਸੁ ਸਭ ਰਾਤਿ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ, ਅਨਿਕ ਗੁਨ ਗਾਵਤ; ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ; ਤਵ ਗੁਨ ਸੁਆਮੀ, ਗਨਿਨ ਨ ਜਾਤਿ ॥ ਤੂ ਹਰਿ ਬੇਅੰਤੁ,ਤੂ ਹਰਿ ਬੇਅੰਤੁ ਤੂ ਹਰਿ ਸੁਆਮੀ; ਤੂ ਆਪੇ ਹੀ ਜਾਨਹਿ, ਆਪਨੀ ਭਾਂਤਿ ॥ ਹਰਿ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ, ਹਰਿ ਨਿਕਟ ਹੀ ਬਸਤੇ; ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਾਧੂ, ਹਰਿ ਭਗਾਤ ॥ ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ, ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਲਿ ਮਿਲੇ; ਜੈਸੇ ਜਨ ਨਾਨਕ, ਸਲਲੈ ਸਲਲ ਮਿਲਾਤਿ ॥
੧੨੦੧	੨	੯	ਜਪਿ ਮਨ ਨਰਹਰੇ, ਨਰਹਰ ਸੁਆਮੀ; ਹਰਿ ਸਗਲ [2]ਦੇਵ ਦੇਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮਾ; ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮੋਰਾ ॥ ਜਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ, ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ, ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ; ਤਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਾਜੇ ਪੰਚ ਸਬਦ, ਵਡਭਾਗ [3]ਮਥੋਰਾ ॥

[1] ਵਡਿਆਏ ਹੋਇ। [2] ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ। [3] ਮੱਥੇ ਦੇ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੧	੪	੯	ਤਿਨ ਜਨ ਕੇ ਸਭਿ ਪਾਪ ਗਏ, ਸਭਿ ਦੋਖ ਗਏ, ਸਭਿ ਰੋਗ ਗਏ; ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ਗਏ; ਤਿਨ ਜਨ ਕੇ, ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਕਢੇ ਪੰਚ ਚੋਰਾ ॥ ਹਰਿ ਰਾਮ ਬੋਲਹੁ ਹਰਿ ਸਾਧੂ, ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਾਧੂ; ਜਗਦੀਸੁ ਜਪਹੁ, ਮਨਿ ਬਚਨਿ ਕਰਮਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਆਰਾਧੂ; ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਾਧੂ ॥ ਨਿਤ ਨਿਤ [1]ਜਾਗਰਣੁ ਕਰਹੁ; ਸਦਾ ਸਦਾ ਆਨੰਦੁ, ਜਪਿ ਜਗਦੀਸੁਰਾ ॥ ਮਨ ਇਛੇ ਫਲ ਪਾਵਹੁ, ਸਭੈ ਫਲ ਪਾਵਹੁ, ਧਰਮੁ ਅਰਥੁ ਕਾਮ ਮੋਖੁ; ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮਿਲੇ, ਹਰਿ ਭਗਤ ਤੋਰਾ ॥
	੯	੧੦	ਜਪਿ ਮਨ ਮਾਧੋ ਮਧੁਸੂਦਨੋ, ਹਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰੰਗੋ ਪਰਮੇਸਰੋ; ਸਤਿ ਪਰਮੇਸਰੋ, ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥
	੧੦	੧੦	ਹਰਿ ਘਟਿ ਘਟੇ, ਘਟਿ ਬਸਤਾ, ਹਰਿ ਜਲਿ ਥਲੇ, ਹਰਿ ਬਸਤਾ; ਹਰਿ ਥਾਨ ਥਾਨੰਤਰਿ ਬਸਤਾ; ਮੈ ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਚਾਉ ॥
	੧੭	੧੧	ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕਉ ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕਉ, ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਸਿਧ ਜਤੀ ਜੋਗੀ; ਤਟ ਤੀਰਥ ਪਰ-ਭਵਨ ਕਰਤ; ਰਹਤ ਨਿਰਾਹਾਰੀ ॥
	੧੯	੧੧	ਹਰਿ ਕੇ ਹੋ ਸੰਤ ਭਲੇ, ਤੇ ਊਤਮ ਭਗਤ ਭਲੇ; ਜੋ ਭਾਵਤ ਹਰਿ ਰਾਮ ਮੁਰਾਰੀ ॥

---

੧ ਜਾਗਣਾਂ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੨	੨	੧੨	ਜਪਿ ਮਨ ਗੋਵਿੰਦੁ, ਹਰਿ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ; ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਪ੍ਰਭੋ; ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਬੋਲਿ, ਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥
	੩	੧੨	ਹਰਿ ਆਪਿ ਦਇਆਲੁ, ਦਇਆ ਕਰਿ ਮੇਲੈ, ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੂ; ਸੋ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ [1]ਚਖਾਸੀ ॥
	੭	੧੩	ਬੋਲਹੁ ਭਈਆ ਸਦ ਰਾਮ ਰਾਮੁ; ਰਾਮੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਰਬਗੇ ॥ (ਸਰਬੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ) ਰਾਮੁ ਆਪੇ ਆਪਿ, ਆਪੇ ਸਭੁ ਕਰਤਾ; ਰਾਮੁ ਆਪੇ ਆਪਿ, ਆਪਿ 'ਸਭਤੁ' ਜਗੇ ॥ (ਸੱਭਤੁ ਪਾਠ ਕਰਨਾ) ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਰਾਮ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਰਾਇ; ਸੋ ਜਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗੇ ॥
			ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੫
	੧੬	੧	ਸਾਧਨ ਕਾ ਸੰਗੁ, ਸਾਧ ਸਿਉ ਗੋਸਟਿ; ਹਰਿ-ਸਾਧਨ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਉ ॥
	੧੮	੨	ਕਰਤ ਬੁਰਾਈ, ਮਾਨੁਖ ਤੇ ਛਪਾਈ; ਸਾਖੀ [2]ਭੂਤ [3]ਪਵਾਨ ॥

੧ ਧਾਰਦਾ ਸੀ, ਧਾਰੇਗਾ। ੨ ਰੂਪ। ੩ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਵਾ ਪਛਾਣ ਲੈ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੩	੧	੨	ਕਰਹਿ [੧]ਸੋਮਪਾਕੁ ਹਿਰਹਿ ਪਰ ਦਰਬਾ;
			ਅੰਤਰਿ ਝੂਠ ਗੁਮਾਨ ॥
	੨	੨	ਸੰਧਿਆ ਕਾਲ, ਕਰਹਿ ਸਭ ਵਰਤਾ;
			ਜਿਉ [੨]ਸਫਰੀ [੩]ਦੰਫਾਨ ॥
			ਪ੍ਰਭੂ ਭੁਲਾਏ ਉਝੜਿ ਪਾਏ;
			ਨਿਹਫਲ ਸਭਿ ਕਰਮਾਨ ॥
	੭	੩	ਕੁਆਰ ਕੰਨਿਆ, ਜੈਸੇ ਸੰਗਿ ਸਹੇਰੀ;
			ਪ੍ਰਿਆ ਬਚਨ ਉਪਹਾਸ ਕਹੋ ॥
	੮	੩	ਜਿਉ ਕਨਿਕੋ ਕੋਠਾਰੀ ਚੜਿਓ;
			[੪]ਕਬਰੋ ਹੋਤ ਫਿਰੋ ॥
	੯	੩	ਬਜਾਵਨ-ਹਾਰੋ ਊਠਿ ਸਿਧਾਰਿਓ;
			ਤਬ ਫਿਰਿ ਬਾਜੁ ਨ ਭਇਓ ॥
	੧੨	੪	ਦੁਲਭ ਜਨਮੁ ਚਿਰੰਕਾਲ ਪਾਇਓ;
			ਜਾਤਉ ਕਉਡੀ ਬਦਲ-ਹਾ ॥
			[੫]ਕਾਥੂਰੀ ਕੋ ਗਾਹਕੁ ਆਇਓ;
			ਲਾਦਿਓ ਕਾਲਰ ਬਿਰਖ [੬]ਜਿਵਹਾ ॥
	੧੯	੪	ਆਈ ਮਸਟਿ ਜੜਵਤ ਕੀ ਨਿਆਈ;
			ਜਿਉ ਤਸਕਰੁ [੭]ਦਰਿ [੮]ਸਾਂਨ੍ਹਿਹਾ ॥

---

੧ ਖੁਦ ਰਸੋਈ ਪਕਾ ਕੇ ਖਾਣੀ। ੨ ਰਾਹੀ ਵਾ ਮੱਛੀ। ੩ ਦੰਭ, ਪਖੰਡ। ੪ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਜਾਂ ਪਤਲਾ ਪੈਕੇ ਕਾਹਲਾ ਫਿਰਨਾਂ। ੫ ਕਸਤੂਰੀ। ੬ ਜੁਆਹਾਂ। ੭ ਵਿਚ। ੮ ਸੰਨ੍ਹੁਦੇ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੪	੧	੫	ਪੂਛਉ ਪੂਛਉ ਦੀਨ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ; ਕੋਊ ਕਹੈ ਪ੍ਰਿਅ [1]ਦੇਸਾਂਗਿਓ ॥
	੨	੫	ਚਰਣ ਬੰਦਨਾਂ ਅਮੋਲ ਦਾਸਰੋ; ਦੇਂਉ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ [2]ਅਰਦਾਗਿਓ ॥
	੫	੬	ਮਾਈ ਸਤਿ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਹਰਿ; ਸਤਿ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਸਾਧਾ ॥
	੮	੬	[3]ਚਾਰਿ ਬਿਨਾਸੀ [4]ਖਟਹਿ ਬਿਨਾਸੀ; ਇਕਿ ਸਾਧ ਬਚਨ ਨਿਹਚਲਾਧਾ ॥
	੧੧	੭	ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਬਾਸਿਬੋ; ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ॥
	੧੨	੭	ਜਹਾ ਸ੍ਰਵਨ ਹਰਿ ਕਥਾ ਨ ਸੁਨੀਐ; ਤਹ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਉਦਿਆਨਦ ॥
	੧੪	੭	ਜਹਾਂ ਕੀਰਤਨੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਰਸੁ; ਤਹ ਸਘਨ [5]ਬਾਸ [6]ਫਲਾਂਨਦ ॥
	੧੭	੮	ਅਬ ਮੋਹਿ; ਰਾਮ ਭਰੋਸਉ ਪਾਏ ॥ ਜੋ ਜੋ ਸਰਣਿ ਪਰਿਓ ਕਰੁਣਾ-ਨਿਧਿ; ਤੇ ਤੇ [7]ਭਵਹਿ ਤਰਾਏ ॥
੧੨੦੫	੨	੮	ਪਾਇਓ ਲਾਲੁ ਅਮੋਲੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ; ਛੋਡਿ ਨ ਕਤਹੂ ਜਾਏ ॥

---

੧ ਸੰਦੇਸਾ ਵਾ ਕੇਹੜੇ ਦੇਸ ਗਿਆ ਹੈ। ੨ ਅਰਦਾਸ ਵਾ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਦੇਓ। ੩ ਵੇਦ। ੪ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ। ੫ ਸੁਗੰਧੀ। ੬ ਫੈਲ ਦੀ ਹੈ। ੭ ਸੰਸਾਰ ਵਾ ਜਨਮਾਂ ਤੋਂ ਤਾਰਿਆ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੫	੬	੯	ਜੈਸੇ ਪਵਨੁ [1]ਬੰਧ ਕਰਿ ਰਾਖਿਓ; ਬੂਝ ਨ ਆਵਤ ਜਾਵਤ ॥ ਜਾ ਕਉ ਰਿਦੈ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਭਇਓ ਹਰਿ; ਉਆ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ਕਹਾਵਤ ॥ ਆਨ ਉਪਾਵ ਜੇਤੇ ਕਿਛੁ ਕਹੀਅਹਿ; ਤੇਤੇ ਸੀਖੇ ਪਾਵਤ ॥
	੧੩	੧੦	ਗਿਰਿਓ ਜਾਇ ਰਸਾਤਲਿ ਪਰਿਓ; [2]ਛਿਟੀ ਛਿਟੀ ਸਿਰ ਭਾਰੇ ॥
	੧੮	੧੧	ਨੀਰੁ ਬਿਲੋਵੈ ਅਤਿ ਸ੍ਰਮੁ ਪਾਵੈ; [3]ਨੈਨੂ ਕੈਸੇ [4]ਰੀਸੈ ॥
੧੨੦੬	੧੧	੧੩	ਭਗਤਨ ਕੀ ਟਹਲ ਕਮਾਵਤ ਗਾਵਤ, ਦੁਖ ਕਾਟੇ ਤਾ-ਕੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ॥
	੧੫	੧੪	ਸੰਤਹ ਚਰਨ; [5]ਮੋਰਲੋ ਮਾਥਾ ॥
	੧੬	੧੪	ਸਾਧਹ ਮੰਤ੍ਰੁ; [6]ਮੋਰਲੋ ਮਨੂਆ ॥
	੧੯	੧੫	ਕੈਸੇ ਕਹਉ ਮੋਹਿ; ਜੀਅ [7]ਬੇਦਨਾਈ ॥
੧੨੦੭	੮	੧੬	ਅਨਿਕ ਜਨਮ ਭ੍ਰਮਤੌ ਹੀ ਆਇਓ; ਮਾਨਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲਭਾਹੀ ॥
	੧੦	੧੬	ਮਿਥਿਆ ਸੰਗਿ ਕੂੜਿ ਲਪਟਾਇਓ, ਉਰਝਿ ਪਰਿਓ ਕੁਸਮਾਂਹੀ ॥
	੧੫	੧੭	ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ; ਬਲਿ ਬਲਿ ਤਾ-ਕੈ ਹਉ ਜਾਈ ॥
	੧੯	੧੮	ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ, ਤਨੁ ਧਨੁ ਸਾਧਨ ਕਾ; ਇਹੁ ਮਨੁ ਸੰਤ ਰੇਨਾਈ ॥

---

੧ ਰੋਕ ਕੇ। ੨ ਰੱਤੀ ਰੱਤੀ ਵਾ ਹੱਡੀ ਹੱਡੀ। ੩ ਮੱਖਣ। ੪ ਨਿਕਲੇ। ੫ ਮੇਰਾ ਲੱਗੇ। ੬ ਮੋੜ ਲਵੇ। ੭ ਪੀੜਾ, ਹਾਲਤ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੮	੪	੧੯	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਧਿਆਵਉ;
			ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਤਨਿ ਦਰਸ ਪਿਆਸ ॥
	੧੩	੨੧	ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਨਾਨਕ ਕੋ;
			ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਨ [੧]ਸਾਇ ॥
	੧੫	੨੨	ਭਏ ਪੁਨੀਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮਨ; ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਦੁਖ ਹਰੇ॥
੧੨੦੯	੧	੨੪	ਮੋਹਨ ਘਰਿ ਆਵਹੁ; ਕਰਉ [੨]'ਜੋਦਰੀਆ' ॥
	੧੦	੨੫	ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖਿਓ ਕਰਿ ਅਪੁਨਾ;
			ਜਿਉ ਜਲ ਕਮਲਾ [੩]ਅਲਿਪਾਰੀ ॥
	੧੧	੨੫	ਨਾਨਕ ਭਾਗਿ ਪਰਿਓ ਹਰਿ ਪਾਛੈ;
			ਰਾਖੁ ਸੰਤ [੪]'ਸਦਕਾਰੀ' ॥
	੧੨	੨੬	ਅਬ ਮੋਹਿ; ਸਰਬ ਉਪਾਵ [੫]'ਬਿਰਕਾਤੇ' ॥
	੧੫	੨੭	ਅਬ ਮੋਹਿ ਲਬਧਿਓ ਹੈ, ਹਰਿ ਟੇਕਾ ॥
	੧੬	੨੭	ਕਾਟੇ ਅਗਿਆਨ ਤਿਮਰ, ਨਿਰਮਲੀਆ;
			ਬੁਧਿ ਬਿਗਾਸ ਬਿਬੇਕਾ ॥
੧੨੧੦	੧	੨੯	ਪੇਖਿ ਆਇਓ ਸਰਬ ਥਾਨ ਦੇਸ;
			ਪ੍ਰਿਅ ਰੋਮ ਨ ਸਮਸਰਿ ਲਾਗੈ ॥
			ਮੈ [੬]ਨੀਰੇ, ਅਨਿਕ ਭੋਜਨ ਬਹੁ [੭]ਬਿੰਜਨ;
			ਤਿਨ ਸਿਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਕਰੈ [੮]'ਰੁਚਾਂਗੈ' ॥

---

੧ ਮਾਲਕ। ੨ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਾ ਜੋਦੜੀਆਂ, ਮਿੰਨਤ। ੩ ਨਿਰਲੇਪ। ੪ ਵਾਰਨੇ ਵਾ ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ। ੫ ਵਿਰਕਤ= ਅਤੀਤ ਹੋ ਗਏ। ੬ ਪਰੋਸੇ। ੭ ਮਿਠੇ ਭੋਜਨ। ੮ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨਹੀ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੦	੨	੨੯	ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਹੈ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰਿਅ ਮੁਖਿ ਟੇਰੈ; ਜਿਉ [1]ਅਲਿ ਕਮਲਾ ਲੋਭਾਂਗੋ ॥
	੮	੩੦	ਬਿਸਰਿਓ ਧੰਧੁ ਬੰਧੁ, ਮਾਇਆ ਕੋ; [2]'ਰਜਨਿ' ਸਬਾਈ [3]'ਜੰਗਾ' ॥
	੯	੩੦	ਪ੍ਰਿਉ ਅਪਨਾ, ਗੁਰਿ ਬਸਿ ਕਰਿ ਦੀਨਾ; ਭੋਗਉ ਭੋਗ ਨਿਸੰਗਾ ॥
	੧੭	੩੨	ਬਿਖਮ ਥਾਨ ਬਹੁਤ ਬਹੁ [4]ਧਰੀਆ; ਅਨਿਕ ਰਾਖ [5]ਸੂਰੂਟਾ ॥ ਬਿਖਮ [6]'ਗਾਰੂ', ਕਰੁ ਪਹੁਚੈ ਨਾਹੀ; ਸੰਤ [7]'ਸਾਨਥ' ਭਏ ਲੂਟਾ ॥
੧੨੧੧	੧੦	੩੫	ਆਨ ਬਾਪਾਰ ਬਨਜ ਜੋ ਕਰੀਅਹਿ; ਤੇ ਤੇ ਦੂਖ ਸਹਾਮਾ ॥
੧੨੧੨	੧੦	੪੦	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਪੀਆ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ; ਆਘਾਏ ਰਸਨ ਚਖਾ ॥
	੧੧	੪੧	ਗੁਰ ਮਿਲਿ; ਐਸੇ ਪ੍ਰਭੂ ਧਿਆਇਆ ॥
	੧੭	੪੨	ਸਤਸੰਗਤਿ ਕੀ ਰੇਣੁ ਮੁਖਿ ਲਾਗੀ; ਕੀਏ ਸਗਲ ਤੀਰਥ [8]'ਮਜਨੀਠਾ' ॥
੧੨੧੩	੮	੪੫	[9]'ਓਅੰ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਚੀਤਿ; [10]'ਪਹਿਲਰੀਆ' ॥ (ਕੱਠਾ ਤੇ ਹਲਕਾ ਬੋਲੋ)

੧ ਭੌਰੇ। ੨ ਸਾਰੀ ਰਾਤ। ੩ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੪ ਧੜੀਆਂ ਦਾ ਪੱਖ। ੫ ਸੂਰਮੇਂ ਰਾਖੇ ਹਨ। ੬ ਗੜ੍ਹੀ। ੭ ਸਾਥੀ। ੮ ਪਿਆਰੇ ਪੁਰਬਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ। ੯ ਮੰਗਲ ਰੂਪ। ੧੦ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ, ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਵੇਲੇ ਦੀ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੩	੯	੪੫	ਹਮ ਨੀਚ [੧]'ਬਿਰਖ', ਤੁਮ ਮੈਲਾਗਰ; ਲਾਜ ਸੰਗਿ ਸੰਗਿ ਬਸਰੀਆ ॥
	੧੩	੪੬	ਧੰਨਿ ਸੁ [੨]'ਭਾਗ' ਧੰਨਿ [੩]ਸੋਹਾਗਾ; ਧੰਨਿ ਦੇਤ ਜਿਨਿ ਮਾਨਾਂ ॥
	੧੯	੪੭	ਆਇ ਨ ਜਾਵੈ ਨ ਕਤਹੀ ਡੋਲੈ; ਥਿਰੁ ਨਾਨਕ [੪]'ਰਾਜਇਆ' ॥
੧੨੧੪	੧	੪੮	ਖੇਲਿ ਖਿਲਾਇ ਲਾਡ ਲਾਡਾਵੈ; ਸਦਾ ਸਦਾ ਅਨਦਾਈ ॥
	੭	੪੯	ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਿਆ; ਸਗਲ ਚੁਕੀ [੫]'ਮੁਹਤਾਈਐ' ॥
	੧੭	੫੨	ਕਵਨ ਬਸੇਰੋ ਦਾਸ ਦਾਸਨ ਕੋ; ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨ-ਹਾਰੈ ॥
੧੨੧੫	੫	੫੪	ਏਕੈ ਪਰਗਟੁ, ਏਕੈ ਗੁਪਤਾ; ਏਕੈ ਧੁੰਧੂਕਾਰੋ ॥
	੧੯	੫੯	ਦੀਨ ਬੰਧਰੋ ਦਾਸ ਦਾਸਰੋ; ਸੰਤਹ ਕੀ [੬]ਸਾਰਾਨ ॥
੧੨੧੬	੧	੫੯	ਅਨਿਕ ਕਾਜ ਅਨਿਕ [੭]'ਧਾਵਰਤਾ'; ਉਰਝਿਓ ਆਨ ਜੰਜਾਰੀ ॥ (ਧਾਵੱਰਤਾ ਬੋਲੋ)
	੩	੫੯	ਹਉ ਨਾਹੀ, ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਮੇਰਾ; ਨਾ ਹਮਰੋ ਬਸੁ [੮]ਚਾਰੀ ॥
	੬	੬੦	ਖਟੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰਤ ਰਸਨਾਗਰ; ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਨ ਥੋਰੀ ॥

---

੧ ਅਰਿੰਡ ਆਦਿ। ੨ ਕਰਮ। ੩ ਆਨੰਦ। ੪ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ੫ ਖੁਸ਼ਾਮਤ। ੬ ਸ਼ਰਨ। ੭ ਧੌਣੀਆਂ। ੮ ਜ਼ੋਰ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੬	੭	੬੦	ਅੰਧ ਕੂਪ ਮਹਿ, ਪਤਿਤ ਹੋਤ ਜਗੁ; ਸੰਤਹੁ ਕਰਹੁ ਪਰਮਗਤਿ ਮੋਰੀ ॥
	੯	੬੧	ਪਵਨਿ [1]ਅਫਾਰ ਤੋਰ ਚਾਮਰੋ; ਅਤਿ [2]ਜਜਰੀ ਤੇਰੀ ਰੇ, [3]ਮਾਟੁਲੀ ॥
	੧੨	੬੨	ਕੋਟਿ ਜੋਧ ਉਆ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੀਐ; ਤਾਂ ਦਰਗਹ ਭੀ ਮਾਨਿਓ ॥
	੧੭	੬੩	ਆਪਿ [4]ਮਹਾ ਜਨੁ ਆਪੇ [5]ਪੰਚਾ; ਆਪਿ ਸੇਵਕ ਕੈ ਕਾਮ ॥
੧੨੧੭	੨	੬੪	ਜਿਨ ਸੰਤਨ ਜਾਨਿਆ, ਤੂ ਠਾਕੁਰ; ਤੇ ਆਏ ਪਰਵਾਨ ॥
	੩	੬੫	ਕਰਹੁ ਗਤਿ; ਦਇਆਲ ਸੰਤਹੁ ਮੋਰੀ ॥
	੪	੬੫	ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਬਿਖਈ ਤੁਮ ਤਾਰੇ; ਸੁਮਤਿ, ਸੰਗਿ ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਈ ॥ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਤੇ ਪ੍ਰਭ ਬਿਸਰਤ; ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਹਰਿ ਗਾਈ ॥
	੯	੬੬	ਨੈਨਹੁ ਸੰਗਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਸੇਵਾ; ਚਰਨ ਝਾਰੀ ਕੇਸਾਇਓ ॥
	੧੦	੬੭	ਸਜਨੁ [6]ਸੁਰਿਦਾ ਸੁਹੇਲਾ ਸਹਜੇ; ਸੋ ਕਹੀਐ ਬਡਭਾਗੀ ॥

---

੧ ਆਫਰਿਆ ਹੋਇਆ। ੨ ਭੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਪੁਰਾਣੀ। ੩ ਮਟੀਲੀ, ਦੇਹ। ੪ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪੁਰਖ=ਮੁਖੀ। ੫ ਪੰਚਾਇਤ। ੬ ਸੁਹਿਰਦ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਰਿਦਾ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੭	੧੨	੬੭	ਅਚਿੰਤ ਸੋਇ, ਜਾਗਨੁ ਊਠਿ ਬੈਸਨੁ; ਅਚਿੰਤ ਹਸਤ ਬੈਰਾਗੀ ॥
੧੨੧੮	੧	੬੯	ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ, ਪੇਖਿ ਸਮਤੁ ਬੀਚਾਰਿਓ; ਸਗਲ ਸੰਭਾਖਨ ਜਾਪੁ ॥ (ਸਮੱਤੁ ਨਹੀਂ ਪੜਨਾ, ਢਿਲਾ ਬੋਲੋ)
੧੨੧੯	੧੦	੭੭	ਆਸ ਅਪਾਰ ਦਿਨਸ ਗਣਿ ਰਾਖੇ; ਗ੍ਰਸਤ ਜਾਤ ਬਲੁ [1]ਜਰਣੀ ॥
	੧੫	੭੮	ਸਭ ਤੇ ਊਚ, ਊਚ ਤੇ ਊਚੋ; ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਮਰਜਾਦ ॥
੧੨੨੧	੧੧	੮੮	ਪ੍ਰਭੂ ਤਿਆਗਿ ਆਨ ਜੋ ਚਾਹਤ; ਤਾ-ਕੈ ਮੁਖਿ ਲਾਗੈ [2]ਕਾਲੇਖਾ ॥
	੧੭	੯੦	ਸੋਈ [3]ਧੁਰੰਧਰੁ ਸੋਈ [4]ਬਸੁੰਧਰੁ; ਹਰਿ ਏਕ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਪਾਗੈ ॥
	੧੮	੯੦	ਬਲ ਬੰਚ ਕਰੈ ਨ ਜਾਨੈ ਲਾਭੈ; ਸੋ [5]ਧੂਰਤੁ ਨਹੀ, ਮੂੜ੍ਹਾ ॥
੧੨੨੨	੧੨	੯੪	ਸਿਮਰਤ ਨਾਹਿ ਸਿਰੀਧਰ ਠਾਕੁਰ; ਮਿਲਤ ਅੰਧ ਦੁਖ ਘੋਰੀ ॥
	੧੪	੯੪	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਤਿ ਰਸੁ ਦੀਜੈ; ਮਨੁ [6]ਖਚਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ [7]ਖੋਰੀ ॥

੧ ਬੁਢੇਪਾ। ੨ ਕਾਲਖ, ਪਾਪਾਂ ਦੀ। ੩ ਧੂੜ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾਂਗਾ ਜਾਂ ਮ੍ਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ। ੪ ਬਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾ ਖਿਮਾਂ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ। ੫ ਧੂੜ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾਂਗਾ ਵਾ ਚਤੁਰ। ੬ ਲਿਵ ਲੀਨ। ੭ ਖੁਮਾਰੀ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੨੨	੧੬	੯੫	ਚਿਤਵਉ ਵਾ ਅਉਸਰ; ਮਨ ਮਾਹਿ ॥
੧੨੨੩	੧੭	੧੦੧	ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਹੋਵਤ ਕੂਕਰੀ ਆਸਾ; ਇਤੁ ਲਾਗੋ ਬਿਖਿਆ ਛਾਰ ॥
੧੨੨੪	੫	੧੦੩	ਰਮਣ ਕਉ; ਰਾਮ ਕੇ [1]ਗੁਣਬਾਦ ॥
	੧੦	੧੦੪	[2]ਫੁਘਰਿ ਗਈਆਂ ਖਿਨਹਿ ਭੀਤਰਿ; ਜਮਹਿ ਗ੍ਰਾਸੇ [3]ਝੋਟ ॥
	੧੩	੧੦੫	ਅਨਾਥ [4]ਰਵਾਣਿ ਉਦਰੁ ਲੇ ਪੋਖਹਿ; ਮਾਇਆ ਗਈਆ ਹਾਟਿ ॥
੧੨੨੫	੧੧	੧੧੦	ਪੇਖਿ ਦਇਆਲ ਅਨਦ ਸੁਖ ਪੂਰਨ; ਹਰਿ ਰਸਿ [5]ਰਪਿਓ ਖੁਮਾਰੇ ॥
	੧੯	੧੧੨	ਭ੍ਰਮ ਬਨ ਦਹਨ ਭਏ ਖਿਨ ਭੀਤਰਿ; ਰਾਮ ਨਾਮ ਪਰਹਾਰਿ ॥
੧੨੨੬	੧੪	੧੧੬	ਲਾਭੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਨਿਧਿ ਧਨੁ; ਬਿਖੈ ਮਾਹਿ ਅਲੇਪ ॥
੧੨੨੭	੬	੧੧੯	ਗੁਰ ਚਰਨ ਬੋਹਿਥ, ਮਿਲਿਓ ਭਾਗੀ; ਉਤਰਿਓ ਸੰਸਾਰ ॥
	੮	੧੨੦	ਤਾ ਤੇ; [6]ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇ ॥
	੧੧	੧੨੦	ਉਧਰਹਿ ਲਾਗਿ ਪਲੇ ॥ (ਪੱਲੇ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੧੨੧	ਚਰਨ ਕਮਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ; ਕਰਿ ਸਰਬਸੁ ਅੰਤਰਿ ਰਾਖੀ ॥

---

੧ ਗੁਣਾਨਵਾਦ, ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਕਥਨ ਕਰਨਾ।੨ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਆਈਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ। ੩ ਜੂੰਡੇ। ੪ ਦਬਾਕੇ। ੫ ਰਚਿਆ। ੬ ਕੀਰਨੇ, ਜਤਨ

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੨੮	੩	੧੨੪	ਮਾਈ ਰੀ; ਅਰਿਓ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਖੋਰਿ ॥ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰਾਗ ਤੇ ਮਹਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ)
	੬	੧੨੪	ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਸਾਗਰ; ਬਿਨਸਿਓ ਆਨ [1]ਨਿਹੋਰ ॥
	੮	੧੨੫	ਚਿਤਵਤਾ ਗੋਪਾਲ ਦਰਸਨ; ਕਲਮਲਾ ਕਢੁ ਧੋਇ ॥
	੧੦	੧੨੬	ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ; ਮਤਿ [2]ਸਾਰ ॥
	੧੭	੧੨੮	ਤੁਮਹਿ ਪਛਾਨੂ, ਸਾਕੁ ਤੁਮਹਿ ਸੰਗਿ; ਰਾਖਨਹਾਰ ਤੁਮੈ ਜਗਦੀਸ ॥
੧੨੨੯	੪	੧੨੯	ਖਾਤ ਪੀਵਤ ਹਸਤ ਸੋਵਤ; ਅਉਧ ਬਿਤੀ [3]ਅਸਾਰ ॥
	੫	੧੨੯	[4]ਪਰ ਦ੍ਰੋਹ ਕਰਤ ਬਿਕਾਰ ਨਿੰਦਾ; ਪਾਪ [5]ਰਤ, [6]ਕਰ ਝਾਰ ॥
	੧੦	੧੩੦	[7]ਕਿੰ ਕਰੀ, ਬਿਕਾਰ ॥ ੨. [8]ਕਿੰਕਰੀ ਬਿਕਾਰ ॥
	੧੧	੧੩੦	ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਰੰਗ; ਕਰਤੀ ਮਹਾ ਕੇਲ ॥ ਸੁਪਨ ਰੀ; ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੧੨	੧੩੦	ਸਖੀ ਕਾਇ ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਲੀ; ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਿਦੈ ਮੇਲ ॥
	੧੪	੧੩੧	ਕੰਚਨਾ ਬਹੁ; ਦਤ ਕਰਾ ॥
	੧੭	੧੩੧	ਬਰਤ ਸੰਧਿ; ਸੋਚ ਚਾਰ ॥ ੨. ਸੋਚਚਾਰ ॥ ਅਪਰਸ ਕਰਤ; [9]ਪਾਕ ਸਾਰ ॥ (ਅਪੱਰਸ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਮਨੌਣਾਂ, ਅਹਿਸਾਨ। ੨ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ। ੩ ਬੇ ਖਬਰ, ਬੇ ਸੰਭਾਲ, ਝੂਠੇ ਪਾਸੇ। ੪ ਵੈਰ। ੫ ਪ੍ਰੀਤ। ੬ ਹਥ ਝਾੜਕੇ। ੭ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਬਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ। ੮ ਦਾਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹਾਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ। ੯ ਰਸੋਈ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੨੯	੧੯	੧੩੧	ਦੇਹੁ ਦਰਸੁ ਨੈਨ ਪੇਖਉ; ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮ [1]ਮਿਸਟ ਲਾਗੇ ॥
੧੨੩੦	੨	੧੩੨	ਬਿਨਸੇ ਭ੍ਰਮੁ ਮੋਹ ਅੰਧ, ਟੂਟੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੰਧ; ਪੂਰਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਠਾਕੁਰ, ਨਹ ਕੋਊ ਬੈਰਾਈ ॥
	੫	੧੩੩	ਸਰਨ ਪਰਨ ਸਾਧੂ; ਆਨ [2]ਬਾਨਿ ਬਿਸਾਰੇ ॥ (੩ ਥਾਨਿ ਭੀ ਪਾਠ ਹੈ)
	੧੨	੧੩੫	ਪੰਚਾ ਤੇ ਏਕੁ ਛੂਟਾ; ਜਉ ਸਾਧ ਸੰਗਿ [4]ਪਗ ਰਉ ॥
	੧੬	੧੩੬	[5]ਕਾਮ ਕਰੀ ਸਭ ਤਿਆਗਿ ਕੈ; ਹਉ ਸਰਣਿ ਪਰਉ-ਗੀ ॥
	੧੭	੧੩੭	ਜਾਨਤੇ ਦਇਆਰ ॥
੧੨੩੧	੪	੧੩੯ (੧੩੮)	ਉਪਜਤਾ ਬਿਕਾਰ [6]ਦੁੰਦਰ; [7]ਨਉਪਰੀ ਝੁਨੰਤ ਕਾਰ ਸੁੰਦਰ; [8]'ਅਨਿਗ' ਭਾਉ ਕਰਤ ਫਿਰਤ; ਬਿਨੁ ਗੋਪਾਲ ਧੋਹੇ ॥ (ਅਨਿੱਗ ਪਾਠ ਕਰੋ) ਤੀਨਿ ਭਉਨੇ ਲਪਟਾਇ ਰਹੀ; ਕਾਚ ਕਰਮਿ ਨ ਜਾਤ ਸਹੀ; ਉਨਮਤ ਅੰਧ ਧੰਧ ਰਚਿਤ, ਜੈਸੇ ਮਹਾ ਸਾਗਰ [9]ਹੋਹੇ ॥
੧੨੩੨	੩	੪	ਕਹਿ ਨਾਨਕ ਸਭ ਅਉਗਨ ਮੋ ਮੈ; ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਸਰਨਾਇਓ ॥

---

੧ ਪਿਆਰੇ। ੨ ਆਦਿਤ। ੩ ਹੋਰ ਥਾਂ।
੪ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਰਉ=ਰਚੇ। ੫ ਕਾਮ ਦੀ ਕਲਾ=ਚੇਸ਼ਟਾ।
੬ ਦੁੰਦ ਮਚੌਣ ਵਾਲਾ। ੭ ਪੌਟੇ, ਝਾਂਜਰਾਂ। ੮ ਅਨੇਕਾਂ।
੯ ਧੱਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੩੨	੧੭	੨	ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰਿ ਜਲੇ ਹਉ ਮਮਤਾ; ਪ੍ਰੇਮੁ ਸਦਾ [੧]ਨਉ-ਰੰਗੀ ॥
੧੨੩੩	੧	੨	[੨]ਅਭਰਤ, ਸਿੰਚਿ ਭਏ ਸੁਭਰ ਸਰ; ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਚੁ ਨਿਹਾਲਾ ॥
	੧੦	੧	ਸਬਦਿ ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਜਮ ਕਾਲ ਨਿਖੰਜਨੁ; ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥
੧੨੩੫	੫	੧	ਉਪਮਾ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜਨ ਕੀ ਸੰਤਹੁ; ਕਹਤ ਜੇਤ ਪਾਹੂਚਾ ॥
੧੨੩੬	੧	੨	ਅਨਿਕ ਸੂਰ; ਸਸੀਅਰ [੩]ਨਖਿਆਤਿ ॥
	੮	੨	ਅਨਿਕ ਪਰਲਉ; ਅਨਿਕ [੪]ਉਪਾਤਿ ॥
	੧੯	੨	ਘਰੀ ਮੂਹਤ-ਕ; ਬੇਲਾ ਆਈ ॥
੧੨੩੭	੫	੪	ਧੰਨਿ ਸੁ ਰਿਦਾ; ਜਿਹ ਚਰਨ ਬਸਾਇਆ ॥
			ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪ ਰਾਇ ਮਹਮੇ ਹਸਨੇ ਕੀ ਧੁਨਿ
੧੨੩੮	੩	੨	[੫]ਜਿਨਸਿ ਥਾਪਿ ਜੀਆ ਕਉ ਭੇਜੈ; ਜਿਨਸਿ ਥਾਪਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥
੧੨੩੯	੭	੫	ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਫੁਰਮਾਣੁ ਹੋਇ; ਉਠੀ [੬]ਕਰਲੈ ਪਾਹਿ ॥
	੧੫	੬	ਤੋਲਾ ਮਾਸਾ; ਰਤਕ ਪਾਇ ॥
	੧੮	੬	ਸਭਿ ਕਾਰਣ ਕਰਤਾ ਕਰੇ; ਘਟ ਅਉਘਟ ਘਟ ਥਾਪਿ ॥

---

੧ ਨਵੀਨ ਰੰਗ। ੨ ਖਾਲੀ ਰਿਦੇ। ੩ ਤਾਰੇ।
੪ ਉਤਪਤੀ। ੫ ਚੀਜ਼ਾਂ। ੬ ਰਸਤੇ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੪੧	੧੬	੧੧	ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਪੀ ਕੇਤੜਾ; ਕਹਿ ਨ ਸਕੀਜੈ ਕਾਰ ॥
੧੨੪੨	੭	੧੨	[1]ਜਾਂ ਨ ਸਿਆ ਕਿਆ ਚਾਕਰੀ;
			ਜਾਂ ਜੰਮੇ ਕਿਆ ਕਾਰ ॥ (ਨਸਿਆ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੨	੧੩	[2]ਪੂਕਾਰੰਤਾ [3]ਅਜਾਣੰਤਾ ॥
			ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ; ਕੂਕ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੯	੧੪	ਰੰਨਾ ਹੋਈਆ [4]ਬੋਧੀਆ; ਪੁਰਸ ਹੋਏ [5]ਸਈਆਦ ॥
			ਸੀਲੁ ਸੰਜਮੁ ਸੁਚ ਭੰਨੀ; ਖਾਣਾ ਖਾਜੁ [6]ਅਹਾਜੁ ॥
੧੨੪੩	੯	੧੫	ਤੈ ਸਹ ਪਾਸਹੁ; [7]ਕਹਣੁ ਕਹਾਇਆ ॥
	੧੦	੧੫	ਤਉ ਕਉੜਤਣ; ਚੂਕਸਿ [8]ਮਾਇ ॥
੧੨੪੫	੫	੨੦	ਹੋਵਹਿ [9]ਲਿੰਙ, [10]ਝਿੰਙ ਨਹ ਹੋਵਹਿ;
			ਐਸੀ ਕਹੀਐ ਸੂਰਤਿ ॥
	੧੨	੨੧	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, [11]ਉ-ਚਰੈ ॥ ੨. ਉਚਰੈ ॥
	੧੫	੨੧	ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਨ [12]ਵਿਸ ਹਹਿ; ਬਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਇਆ ॥
	੧੭	੨੨	ਮਖਟੂ ਹੋਇ ਕੈ; ਕੰਨ ਪੜਾਏ ॥
			(ਮਖੱਟੂ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੧੨੪੬	੧	੨੨	ਇਕਨ੍ਾ ਨਾਦ ਨ ਬੇਦ ਨ [13]ਗੀਅ ਰਸੁ;
			ਰਸ ਕਸ ਨ ਜਾਣੰਤਿ ॥ ੨. [14]ਗੀਅਰ ॥

---

੧ ਜਦੋਂ ਨਹੀ ਸੀ ਕੁਛ । ੨ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ । ੩ ਅਣ-ਜਾਣ, ਅਗਿਆਨ । ੪ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ । ੫ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੀਦ । ੬ ਨਾ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਨਖਿਧ ਖਾਂਦੇ ਹਨ । ੭ ਉਲਾਂਭਾ ੮ ਮਾਇਆ ਦੀ । ੯ ਲਖਣਾਂ ਸਹਿਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੂਰਮਾਂ ਹੋਵੇ । ੧੦ ਝੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਚਿਆਈ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕੈਰ । ੧੧ ਉਜਾੜ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਚਾਰੇ ਖਾਵੇ, ਨਾਸ ਕਰੇ । ੧੨ ਭਰੋਸਾ । ੧੩ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰਸ । ੧੪ ਗਿਆਤ ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੪੬	੧	੨੨	ਇਕਨਾ ਸੁਧਿ ਨ ਬੁਧਿ ਨ [1]ਅਕਲਿ ਸਰ; ਅਖਰ ਕਾ ਭੇਉ ਨ ਲਹੰਤਿ ॥
	੧੭	੨੪	ਨਾਂਗੇ ਆਵਣਾ ਨਾਂਗੇ ਜਾਣਾ; ਹਰਿ ਹੁਕਮੁ ਪਾਇਆ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ॥
	੧੯	੨੪	ਰੰਗ [2]ਪਰੰਗ [3]ਕਤੀਫਿਆ; ਪਹਿਰਹਿ [4]ਧਰ [5]ਮਾਈ ॥
੧੨੪੭	੧੭	੨੭	ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਮੇਲਿ ਲਏ; [6]ਆਪਤੁ ਗਵਾਵੈ ॥ (ਆਪੱਤ ਨ ਬੋਲੋ)
੧੨੪੮	੩	੨੮	ਨਾਨਕ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਤੂ ਅੰਤਰਿ; ਜਿਤੁ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ॥ ੨. ਮੋਖਦੁਆਰ ॥
੧੨੪੯	੧੮	੩੨	ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਨਿਤ ਵੇਖੈ; ਵਿਗਸੈ ਮੋਹਿ ਮਾਇਆ ॥
੧੨੫੦	੧੨	੩੪	ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ਝਿਮ ਝਿਮਾ ॥ ੨. ਝਿਮ ਝਿਮਾ ॥
	੧੯	੩੫	ਅਮਰੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ; ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ਸਿਆਣਪ ਨ ਚਲਈ, ਨ [7]ਹੁਜਤਿ ਕਰਣੀ ਜਾਇ ॥
੧੨੫੧	੪	੩੫	ਪਉੜੀ ਮਃ ੫ ॥ ਏਹ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸਾਹ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ॥
	੭	੩੬	ਅੰਨੁ ਪਾਣੀ [8]ਮੁਚੁ ਉਪਾਇ; ਦੁਖ ਦਾਲਦੁ ਭੰਨਿ [9]ਤਰੁ ॥

---

੧ ਅਕਲ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵੀ ਨਹੀ। ੨ ਮਿਸਰਤ ਰੰਗ ਦੇ। ੩ ਬਸਤ੍ਰ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ। ੪ ਧਾਰਨ ਕਰੇ। ੫ ਮਾਇਆ ਨੂੰ। ੬ ਅਪਣੱਤ ਭਾਵ ਆਪਾ। ੭ ਤਰਕ। ੮ ਬਹੁਤਾ। ੯ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਸਾਰੰਗ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀ
੧੨੫੧	੧੬	੧	ਮਨ ਦਸ [1]ਨਾਜੁ, ਟਕਾ ਚਾਰਿ ਗਾਂਠੀ; [2]ਐਂਡੌ ਟੇਢੌ ਜਾਤੁ ॥
	੧੭	੩	ਦਿਵਸ ਚਾਰਿ ਕੀ ਕਰਹੁ ਸਾਹਿਬੀ; ਜੈਸੇ ਬਨ ਹਰ ਪਾਤ ॥
੧੨੫੧	੧੭	੧	ਬਹੁਤੁ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਗਾਂਉ ਸਉ ਪਾਏ; ਦੁਇ ਲਖ ਟਕਾ [3]ਬਰਾਤ ॥
੧੨੫੨	੨	੨	[4]ਰਾਜਾਸ੍ਰਮ; ਮਿਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਤੇਰੀ ॥ (ਰਾਜਾਸ੍ਰਮ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ, ਰਾਜਾ ਸ੍ਰਮ ਨਹੀ ਬੋਲਨਾ)
			ਸਾਰਿੰਗ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ ਕੀ
	੧੦	੧	ਜਿਹਬਾ ਸੁਆਦੀ; [5]ਲੀਲਿਤ [6]ਲੋਹ ॥
	੧੪	੧	ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ; ਤਾ-ਚੀ ਆਣਿ ॥
	੧੫	੨	[7]ਬਦਹੁ ਕੀ ਨ [8]ਹੋਡ; ਮਾਧਉ ਮੋ ਸਿਉ ॥ ੨. [9]ਬਦਹੁ ਕੀਨ ॥
	੧੯	੩	ਦਰਸਨ ਨਿਮਖ ਤਾਪ ਤ੍ਰਈ ਮੋਚਨ; ਪਰਸਤ ਮੁਕਤਿ ਕਰਤ, ਗ੍ਰਿਹ ਕੂਪ ॥

---

੧ ਅਨਾਜ। ੨ ਆਕੜ ਕੇ। ੩ ਉਪਰੋਂ ਆਮਦਨ, ਇੰਗਸ,ਤਨਖਾਹ। ੪ ਰਾਜ ਅਸਥਾਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ। ੫ ਨਿਗਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ੬ ਲੋਹੇ ਦੀ ਕੁੰਡੀ ਨੂੰ ਮੱਛੀ। ੭ ਬੰਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਲੈਂਦੇ। ੮ ਸ਼ਰਤ। ੯ ਬੰਨਣਾਂ ਕਰੋ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੫੩	੪	੧	[੧]ਅਨਪਾਵਨੀ ਭਗਤਿ ਨਹੀ ਉਪਜੀ; ਭੂਖੇ ਦਾਨੁ ਨ ਦੀਨਾ ॥
	੬	੧	ਜਿਹ ਪਰਲੋਕ ਜਾਇ [੨]ਅਪਕੀਰਤਿ; ਸੋਈ ਅਬਿਦਿਆ ਸਾਧੀ ॥
	੮	੧	ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ, ਕਥਾ ਪੁਨੀਤ ਨ ਚਾਲੀ ॥
	੯	੧	ਛਾਡਿ ਮਨ; ਹਰਿ ਬਿਮੁਖਨ ਕੋ ਸੰਗੁ ॥*
			ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੫ ਸੂਰਦਾਸ
	੧੨	੧	ਦਰਸਨੁ ਪੇਖਿ ਭਏ [੩]ਨਿਰਬਿਖਈ; ਪਾਏ ਹੈ ਸਗਲੇ ਥੋਕ ॥
			ਸਾਰੰਗ ਕਬੀਰ ਜੀਉ
	੧੬	੧	ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ; ਹਿਤੁ ਲਾਗੋ ਸਭ ਫਨਕਾ ॥

---

੧ ਉਪਾਇ ਬਿਨਾਸਨੀ ਜੋ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਤੇ ਲੈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਿਸਦੀ ਭਗਤੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਅੰਨ=ਨਿਰੰਤਰ ਇਕ ਰਸ ਪਾਵਨੀ=ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਗਤੀ। ੨ਨਿੰਦਾ। *ਸੂਰਦਾਸ ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਕ ਤੁਕ ਮਹਾਰਾਜ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਾਈ ਤਾਂ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਗਏ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਨਾਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੂਰਦਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਧ ਖੁਲੀ ਓਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਮਲਾਰ ਰਾਗ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਗਲੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਭਾਈ ਬੰਨੋ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ, ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਇਕੋ ਹੀ ਤੁਕ ਹੈ।

੩ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੫੩	੧੭	੧	ਕਹਾ ਬਿਸਾਸਾ ਇਸ ਭਾਂਡੇ ਕਾ; ਇਤਨਕੁ ਲਾਗੈ [੧]ਠਨਕਾ ॥

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੫੪	੧੦	੨	ਸੁਣਿ ਘਨ ਘੋਰ ਸੀਤਲੁ ਮਨੁ ਮੋਰਾ;
੧੨੫੫	੪	੩	ਤੀਰਥਿ, [੨]ਤੇਜੁ ਨਿਵਾਰਿ ਨ ਨ੍ਹਾਤੇ; ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਭਾਇਆ ॥
	੮	੩	ਹਮ ਨੀਚ ਹੋੁਤੇ ਹੀਣ ਮਤਿ ਝੂਠੇ; ਤੂ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ॥
	੯	੩	ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਨਿ ਕਹਾਂ ਗੁਣ ਤੇਰੇ; ਕਿਆ ਕਿਆ ਕਥਉ ਅਪਾਰਾ ॥
	੧੧	੪	ਜਿਨਿ ਧਨ ਪਿਰ ਕਾ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਨਿਆ; ਸਾ [੩]ਬਿਲਖ ਬਦਨ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥
	੧੪	੪	ਮੁਕਤਿ ਭਏ ਗੁਰਿ ਦਰਸ ਦਿਖਾਇਆ; ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਭਗਤ ਸੁ ਭਾਵੀ ॥
੧੨੫੬	੧੩	੬	ਨਾਨਕ; [੪]ਪਣ੍ਹੀਆ ਪਹਿਰੈ ਸੋਇ ॥
	੧੪	੭	ਇਕੁ ਦੁਖੁ; [੫]ਸਕਤਵਾਰ ਜਮਦੂਤ ॥
੧੨੫੭	੩	੮	ਦੇਹ ਨ ਨਾਉ; ਨ ਹੋਵੈ ਜਾਤਿ ॥
	੧੦	੯	ਨਾਨਕ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ; ਜਪੀਐ, ਕਰਿ ਗੁਰੁ ਪੀਰੁ ॥

---

੧ ਠੋਲਾ। ੨ ਤਮੋ ਗੁਣ। ੩ ਵਿਆਕੁਲ,ਬਿਰਲਾਪ। ੪ ਜੁਤਾ। ੫ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੫੭	੧੯	੧	ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੂਝਹੁ; ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰਾ ॥
			ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩
੧੨੫੮	੨	੨	ਜਿਨੀ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਸੇ ਮੇਲੇ; ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ॥
	੮	੨	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਇ ॥
੧੨੫੯	੧੭	੬	ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵੈ; ਘਰੁ ਦਰੁ ਮਹਲੁ ਸੁਥਾਨੁ ॥
੧੨੬੦	੧੯	੯	ਚੰਦਨ ਗੰਧ ਸੁਗੰਧ ਹੈ; ਬਹੁ ਬਾਸਨਾ [1]ਬਹਕਾਰ ॥
੧੨੬੧	੪	੧੦	ਕਿ ਇਹੁ ਮਨੁ [2]ਅ-ਵਰਨੁ; ਸਦਾ [3]ਅਵਿਨਾਸੀ ॥
	੧੨	੧੦	ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਕੀ; ਫਿਰਿ ਕੂਕ ਨ ਹੋਇ ॥
੧੨੬੨	੫	੧੨	ਕੂੜੈ ਲਾਲਚਿ, ਨਾ ਲਪਟਾਈ ॥
	੯	੧੨	ਲਾਹਾ ਕਲਜੁਗਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ; ਗੁਰਮਤਿ ਅਨਦਿਨੁ ਹਿਰਦੈ ਰਵੀਜੈ ॥
੧੨੬੩	੨	੧	ਹਰਿ ਤਿਸ ਕੈ ਕੁਲਿ [4]ਪਰਸੂਤਿ ਨ ਕਰੀਅਹੁ; ਤਿਸੁ ਬਿਧਵਾ ਕਰਿ ਮਹਤਾਰੀ ॥
	੮	੨	[5]ਜਾਹਰਨ-ਵੀ ਤਪੈ ਭਾਗੀਰਥਿ ਆਣੀ; ਕੇਦਾਰੁ ਥਾਪਿਓ [6]ਮਹਸਾਈ ॥ (ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਵਾਵਾ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ)

---

੧ ਮਹਿਕਦੀ। ੨ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਹੈ। ੩ ਅਵਿਨਾਸੀ ਰੂਪ ਹੈ। ੪ ਜੰਮੈਣਾਂ। ੫ ਭਗੀਰਥੀ ਗੰਗਾ ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਚਰਨ ਧੋਕੇ ਜਾਹਨਵੀ ਰਿਖੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਈ। ੬ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਨੇ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੬੪	੪	੪	ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕਉ, ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਪਾਟ ਪਟੰਬਰ, ਬਹੁ ਬਿਧਿ [੧]ਸਤਿ ਕਰਿ ਮੁਖਿ ਸੰਚਹੁ; ਤਿਸੁ ਪੁੰਨ ਕੀ ਫਿਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥
	੧੨	੫	ਹਰਿ ਕਾ [੨]ਚਿਹਨੁ ਸੋਈ ਹਰਿ ਜਨ ਕਾ; ਹਰਿ ਆਪੇ ਜਨ ਮਹਿ ਆਪਿ ਰਖਾਂਤਿ ॥
੧੨੬੫	੧੮	੯	ਰਾਮ ਰਾਮ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ; ਖੋਜਤੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥
੧੨੬੬	੨	੯	ਮਨ ਮੋਹਨ ਮੇਰੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਮੁ; ਹਰਿ ਪਰਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗੀ ॥
	੮	੧	ਕਰੀ ਪਾਕਸਾਲ ਸੋਚ ਪਵਿਤ੍ਰਾ; ਹੁਣਿ ਲਾਵਹੁ ਭੋਗੁ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥
	੯	੧	ਜਉ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਲੁ [੩]ਰੰਗੀਓ ਆਇਆ; ਤਉ ਮੈ ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥
	੧੮	੩	ਸਗਲ ਬਿਧੀ ਜੁਰਿ [੪]ਆਹਰੁ ਕਰਿਆ; ਤਜਿਓ ਸਗਲ ਅੰਦੇਸਾ ॥
	੧੯	੩	ਭੋਰੁ ਭਇਆ ਮੈ ਪ੍ਰਿਅ ਮੁਖ ਪੇਖੇ; ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਗਲ [੫]ਸੁਹਲਾਵੀ ॥
੧੨੬੭	੫	੪	ਰਾਜ ਤੇ ਕੀਟ ਕੀਟ ਤੇ ਸੁਰਪਤਿ; ਕਰਿ ਦੋਖ [੬]ਜਠਰ ਕਉ ਭਰਤੇ ॥
	੬	੪	ਆਤਮ-ਘਾਤੀ ਹਰਤੇ॥ ੨. ਹਰ ਤੇ

੧ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ। ੨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਂ ਸੱਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ। ੩ ਆਨੰਦੀ। ੪ ਉਦਮ। ੫ ਸੋਹਲੇ=ਅਨੰਦ ਜਸ। ੬ ਗਰਬ,ਪੇਟ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੬੭	੭	੪	ਕਾਗਰ [1]ਨਾਵ ਲੰਘਹਿ ਕਤ ਸਾਗਰੁ; ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਥਤ ਹਮ ਤਰਤੇ ॥
	੯	੪	ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕੀ; ਤੁਮ ਨ ਡਾਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਕਰਤੇ ॥
	੧੮	੬	ਭਈ ਨਿਮਾਣੀ ਸਰਣਿ ਇਕ ਤਾਕੀ; ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਸੁਖਦਾਈ ॥
੧੨੬੮	੧	੭	ਬਰਸੁ [2]ਮੇਘ ਜੀ; ਤਿਲੁ ਬਿਲਮੁ ਨ ਲਾਉ ॥
੧੨੬੯	੫	੧੩	ਦੇਵ ਕੁਲ ਦੈਤ ਕੁਲ, ਜਖ੍ਹ ਕਿੰਨਰ ਨਰ; ਸਾਗਰ ਉਤਰੇ ਪਾਰੇ ॥
	੧੩	੧੫	ਲੋਗ [3]ਦੁਰਾਇ ਕਰਤ ਠਗਿਆਈ; ਹੋਤੈ ਸੰਗਿ ਨ ਜਾਨੈ ॥
੧੨੭੦	੧	੧੭	ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਕਰਿ ਸਰਨੀ ਆਏ, ਜਲਤਉ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ॥
੧੨੭੧	੧੯	੨੩	ਗੁਰ [4]ਮਨਾਰਿ; ਪ੍ਰਿਅ ਦਇਆਰ ਸਿਉ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥
੧੨੭੨	੨	੨੩	ਬਾਜੇ ਬਜਹਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਨਾਹਦ ਕੋਕਿਲ ਰੀ; ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਬੋਲੈ ਮਧੁਰ ਬੈਨ ਅਤਿ [5]ਸੁਹੀਆ ॥
			ਐਸੀ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਸੋਭ, ਅਤਿ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਿਅ ਅਮੋਘ; ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸੰਤ ਬਨੇ ॥
	੫	੨੪	[6]ਉਮਕਿਤ ਰਸਿ ਚਾਲੈ ॥੨. ਉਮਕਿ [7]ਤਰਸਿ ਚਾਲੈ

੧ ਬੇੜੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ। ੨ ਸਤਿਗੁਰੂ-ਬਦਲ। ੩ ਛਪਾਕੇ। ੪ ਸੁੰਦਰ ਜਾਂ ਮਨੋਹਣੇ। ੫ ਸੋਂਹਦੀ ਹੈ। ੬ ਉਛਲਕੇ। ੭ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੭੨	੮	੨੪	ਹਾਹਾ ਹੂਹੂ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਪਸਰਾ; ਅਨੰਦ ਮੰਗਲ ਰਸ, ਗਾਵਨੀ ਨੀਕੀ ॥ (ਅਪੱਸਰਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			ਤ੍ਰੈ ਗੁਨ ਮਾਈ ਮੋਹਿਆਈ; ਕਹੰਉ ਬੇਦਨ ਕਾਹਿ ॥ (ਮੋਹਿਆ-ਈ ਬੋਲੋ)
			[1]ਧੁਨਿਤ [2]ਲਲਿਤ [3]'ਗੁਨਗ੍ਯ' ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ; ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਨੀ ਨੀਕੀ ॥ (ਗੁਨਗਿਅ, ਪੜ੍ਹੋ)
	੯	੨੫	ਗਿਰਿ ਤਰ ਥਲ ਜਲ ਭਵਨ ਭਰਪੁਰਿ; ਘਟਿ ਘਟਿ ਲਾਲਨ ਛਾਵਨੀ ਨੀਕੀ ॥
	੧੪	੨੭	ਬਰਸੁ [4]ਸਰਸੁ, ਆਗਿਆ ॥
			ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ
੧੨੭੩	੯	੧	ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਘੜੀ ਨਹੀ ਜਗਿ ਜੀਵਾ; ਐਸੀ ਪਿਆਸ [5]ਤਿਸਾਈ ॥
੧੨੭੪	੪	੨	ਅਮਰੁ ਅਨਾਥ ਸਰਬ ਸਿਰਿ ਮੋਰਾ; ਕਾਲ ਬਿਕਾਲ ਭਰਮ ਭੈ ਖੰਜਨੁ ॥
	੬	੨	ਨਦੀ [6]ਉਪ [7]ਕੰਠਿ ਜੈਸੇ ਘਰੁ ਤਰਵਰੁ; ਸਰਪਨਿ ਘਰੁ, ਘਰ ਮਾਹੀ ॥
	੧੪	੩	ਰੂਖੀਂ ਬਿਰਖੀਂ ਊਡਉ ਭੂਖਾ; ਪੀਵਾ ਨਾਮੁ ਸੁਭਾਈ ॥

---

੧ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ। ੨ ਸੁੰਦਰ, ਲਲਤ ਰਾਗਣੀ ਭੀ ਹੈ। ੩ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤੇ। ੪ ਬਹੁਤਾ, ਸਹਿਤ ਰਸ ਦੇ। ੫ ਤਿਹਾਈ ੬ ਪਾਸ। ੭ ਕੰਢੇ ਤੇ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੭੫	੨	੪	[੧]ਅਖਲੀ [੨]ਊਂਡੀ; ਜਲੁ ਭਰ [੩]ਨਾਲਿ ॥
	੪	੪	ਨਾਮੁ ਸਮ੍ਹਾਲਸਿ; [੪]ਰੂੜ੍ਹੀ ਬਾਣਿ ॥
			[੫]ਥੈਂ ਭਾਵੈ; ਦਰੁ ਲਹਸਿ [੬]ਪਿਰਾਣਿ ॥
	੬	੪	ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ; ਤਹ ਮਗੁ ਨ ਚਾਲਣਹਾਰ ॥
	੧੧	੪	ਕਾਲਰਿ ਬੀਜਸਿ ਦੁਰਮਤਿ ਐਸੀ;
			ਨਿਗੁਰੇ ਕੀ ਨੀਸਾਣੀ ॥
	੧੪	੪	ਸਭ ਮਹਿ [੭]ਸਬਦੁ ਵਰਤੈ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚਾ;
			ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ [੮]ਬੈਆਲੰ ॥
	੧੭	੫	ਏਕ ਜੀਅ; ਕੈ ਜੀਆ ਖਾਹੀ ॥
	੧੯	੫	ਜਲਿ ਤਰਤੀ; ਬੂਡੀ ਜਲ ਮਾਹੀ ॥
			ਸਰਬ ਜੀਅ, ਕੀਏ [੯]ਪ੍ਰਤਪਾਨੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਮ: ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ
੧੨੭੬	੧੦	੧	[੧੦]ਧਾਤੁਰ ਬਾਜੀ ਸੰਸਾਰੁ ਅਚੇਤੁ ਹੈ;
			ਚਲੈ ਮੂਲੁ ਗਵਾਇ ॥
	੧੪	੧	ਮਸਤਕਿ ਲਿਲਾਟਿ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਠਾਕੁਰਿ;
			ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਇ ॥

---

੧ ਸੰਬੂਹ, ਲਮਢੀਂਗ। ੨ ਕੂੰਜਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਵਾ ਉਡਕੇ। ੩ ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਸਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਪੁੰਨਾਂ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਭਰਕੇ ਸੁਰਗ ਰੂਪੀ ਪਹਾੜ ਤੇ ਚੜਦੇ ਹਨ ਪੁੰਨਾਂ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਸ ਹੋਇਆਂ ਫੇਰ ਏਸ ਲੋਕ ਰੂਪੀ ਪਤਾਲ ਵਿਚ ਆ ਡਿਗਦੇ ਹਨ। ੪ ਸੁੰਦਰ। ੫ ਆਪ ਨੂੰ। ੬ ਪਛਾਣ ਲੈਣ ੭ ਹੁਕਮ। ੮ ਦਿਨ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਘਰ। ੯ ਹੱਥ ਦੇ ਬੱਲੇ, ਜ਼ੋਰਿ ਦਸਤ। ੧੦ ਮਾਇਆ ਦੀ ਬਾਜੀ ਰੂਪ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੭੭	੯	੨	ਹਰਿ ਨਾਵੈ ਨੋ ਸਭ ਕੋ ਪਰਤਾਪਦਾ; ਵਿਣੁ ਭਾਗਾਂ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੫	੩	ਮਨਮੁਖ ਕਾ; ਇਹੁ ਬਾਦਿ ਆਚਾਰੁ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫
੧੨੭੮	੯	੧	ਸੰਤ ਸੰਗੇ ਭਜੁ ਨਿਸੰਗੇ; [1]ਰਉਂ ਸਦਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀਆ ॥
	੧੮	੧	ਵਾਰ ਮਲਾਰ ਕੀ ਮਹਲਾ ੧, ਰਾਣੇ ਕੈਲਾਸ ਤਥਾ ਮਾਲਦੇ ਕੀ ਧੁਨਿ ॥
੧੨੭੯	੧	੧	ਸਭ ਦਿਸੈ ਹਰੀਆਵਲੀ; [2]ਸਰ ਭਰੇ ਸੁਭਰ [3]ਤਾਲ ॥
	੮	੧	ਤੀਰਥ ਧਰਮ ਵੀਚਾਰ; ਨਾਵਣ ਪੁਰਬਾਣਿਆ ॥
			ਤੁਧੁ ਸਰਿ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ; ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਣਿਆ ॥
	੧੬	੩	ਵੈਦਾ, ਵੈਦੁ ਸੁਵੈਦੁ ਤੂ; ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਗੁ ਪਛਾਣੁ ॥
	੧੮	੩	ਦਸ ਅਵਤਾਰੀ; ਰਾਮੁ ਰਾਜਾ ਆਇਆ ॥
੧੨੮੦	੩	੪	ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ਹੇ ਸਖੀ; ਜਲਹਰੁ ਬਰਸਨਹਾਰੁ ॥
	੬	੪	ਹੁਕਮੀ ਲਿਖੈ, ਸਿਰਿ ਲੇਖੁ; ਵਿਣੁ ਕਲਮ, [4]ਮਸਵਾਣੀਐ ॥
			ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਸਲਾਹਿ; ਸਚੁ ਪਛਾਣੀਐ ॥
	੮	੫	[5]ਊਨਵਿ ਊਨਵਿ ਆਇਆ; ਅਵਰਿ ਕਰੇਂਦਾ [6]ਵੰਨ ॥

---

੧ ਉਚਾਰੋ। ੨ ਕੱਚੇ, ਮੱਧਮ ਅਧਿਕਾਰੀ। ੩ ਪੱਕੇ, ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ। ੪ ਦਵਾਤ। ੫ ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੇ। ੬ ਰੰਗ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮੦	੧੨	੫	ਪਰਵਿਰਤਿ ਨਿਰਵਿਰਤਿ [1]ਹਾਠਾ ਦੋਵੈ;
			ਵਿਚਿ ਧਰਮੁ ਫਿਰੈ [2]ਰੈਬਾਰਿਆ ॥
	੧੮	੬	ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੀ;
			ਸਭ ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇਇ ॥
੧੨੮੨	੬	੯	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਤਿਖ ਉਤਰੈ;
			ਚੜੈ [3]'ਚਵਗਲਿ' [4]ਵੰਨੁ ॥ (ਚਵਗੱਲ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੯	ਜਲਾ [5]ਬਿੰਬੁ [6]ਅਸਰਾਲੁ; ਤਿਨੈ ਵਰਤਾਇਆ ॥
			ਨੀਲੁ ਅਨੀਲੁ ਅਗੰਮੁ; ਸਰਜੀਤੁ ਸਬਾਇਆ ॥
੧੨੮੩	੧੫	੧੨	ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਅਸੰਖ; ਮੈ ਗਣਤ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੭	੧੨	ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ [7]ਬਾਜਾਰੀਆ; [8]ਭੀਹਾਵਲਿ ਹੋਈ ॥
੧੨੮੫	੭	੧੬	ਹਥੀ ਸਿਰ ਖੋਹਾਇਨ; [9]ਭਦੁ ਕਰਾਇਆ ॥
			੨. ਖੋਹਾਇ; ਨ ਭਦੁ ਕਰਾਇਆ ॥
	੮	੧੬	ਮਨਿ ਜੂਠੈ ਵੇ-ਜਾਤਿ; ਜੂਠਾ ਖਾਇਆ ॥
	੧੫	੧੭	ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਅਸਨੇਹਿ; ਗੁਰਮੁਖਿ [10]ਘੀਜਈ ॥
੧੨੮੬	੭	੧੯	ਮੈ [11]ਮਹਦੂਦੁ ਲਿਖਾਇਆ; ਖਸਮੈ ਕੈ ਦਰਿ ਜਾਇ ॥
	੧੦	੧੯	ਖਸਮ; 'ਮਿਟੀ' ਫਿਰਿ ਭਾਨੀ ॥ (ਮਿੱਟੀ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੧੯	ਸਕਤਾ ਸੀਹੁ ਮਾਰੇ ਸੈ [12]ਮਿਰਿਆ;
			ਸਭ ਪਿਛੈ ਪੈਖਾਇ ॥

---

੧ ਤਰਫਾਂ। ੨ ਵਿਚੋਲਗੀ। ੩ ਚੋਗੁਣਾਂ ਭਾਵ ਤੁਰੀਆ, ਚਾਰ ਉਂਗਲ ਭਾਵ ਚਉਥਾ। ੪ ਰੰਗ। ੫ ਪਾਣੀ। ੬ ਭੈਦਾਇਕ। ੭ ਮਸਖਰਾ। ੮ ਭੈਦਾਇਕ। ੯ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਖੋਹਣ ਰੂਪੀ ਮੁੰਡਣਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ੧੧ ਮਾਫੀ ਦਾ ਪਟਾ, ਨਾਮ। ੧੨ ਮਿਰਗਾਂ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੬	੧੨	੧੯	ਅਕ ਜਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਅਕ ਤਿਡਾ; ਅਕ ਡਾਲੀ ਬਹਿ ਖਾਇ ॥
੧੨੯੭	੨	੨੦	ਭੁਲਿਆ ਚੁਕਿ ਗਇਆ; ਤਪ [1]ਤਾਲੁ ॥
	੫	੨੦	ਕਿਥਹੁ ਆਇਆ ਕਹ ਗਇਆ; ਕਿਹੁ ਨ ਸੀਓ ਕਿਹੁ ਸੀ ॥
			ਮਨਿਮੁਖਿ ਗਲਾ [2]ਗੋਈਆ; ਕੀਤਾ ਚਾਉ ਰਲੀ ॥
			ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ; [3]ਸਿਰ ਖੁਰ ਪਤਿ ਪਾਟੀ ॥
	੧੯	੨੧	ਇਕਨ੍ਹਾ ਗਲੀਂ ਜੰਜੀਰ; [4]ਬੰਦਿ ਰਬਾਣੀਐ ॥
੧੨੯੯	੨	੨੧	ਨਿੰਦਕ ਲਾਇਤਬਾਰ; ਮਿਲੇ ਹੜ੍ਹ [5]ਵਾਣੀਐ ॥ ੨. ਹੜ੍ਹਵਾਣੀਐ ॥
	੩	੨੨	ਅੰਧੇ ਕਾ ਨਾਉ ਪਾਰਖੂ; ਏਵੈ ਕਰੇ [6]ਗੁਆਉ ॥
	੬	੨੨	ਪਹਿਲੋਦੇ ਜੜ ਅੰਦਰਿ ਜੰਮੈ; ਤਾ ਉਪਰਿ ਹੋਵੈ ਛਾਂਉ ॥
	੭	੨੨	ਰਾਜੇ ਸੀਹ; [7]'ਮੁਕਦਮ' ਕੁਤੇ ॥ (ਮੁਕੱਦਮ ਬੋਲੋ) ਚਾਕਰ [8]ਨਹਦਾ; ਪਾਇਨਿ੍ ਘਾਉ ॥ (ਨਹਦਾ, ਨਹਿਦਾ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੦	੨੨	ਭੈ ਤੇ ਭੈਜਲੁ ਲੰਘੀਐ; ਗੁਰਮਤੀ ਵੀਚਾਰੁ ॥ (ਭੈਜਲੁ ਇਕੱਠਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸ਼ੀਘਰ ਜਾਂ ਤੱਤਾ ਘਰ, ਨਰਕ, ਗਰਭ। ੨ ਕਥੀਆਂ। ੩ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲਾਕੇ ਖੁਰ=ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ। ੪ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੀ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਬਾਦਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਣ ਜਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੂਤ। ੫ ਹੜ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕਾਠ ਦੀ ਬੇੜੀ। ੬ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਏਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜਾਂ ਗੁਵੈਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੭ ਮੁਨਸ਼ੀ, ਅਹਿਲਕਾਰ। ੮ ਨਹੁੰਦਰਾਂ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮੮	੧੩	੨੩	ਲਬੇ ਮਾਲੈ [1]ਘੁਲਿ ਮਿਲਿ ਮਿਚਲਿ; ਊਘੈ [2]ਸਉੜਿ ਪਲੰਘੁ ॥ ਭੰਉਕੈ ਕੋਪੁ ਖੁਆਰੁ ਹੋਇ; [3]ਫਕੜੁ ਪਿਟੈ ਅੰਧੁ ॥
	੧੫	੨੩	ਏਨ੍ਾ ਠਗਨਿ ਠਗ ਸੇ; ਜਿ ਗੁਰ ਕੀ ਪੈਰੀ ਪਾਹਿ ॥
੧੨੮੯	੨	੨੪	ਇਕਿ ਦੇ ਖਾਹਿ ਨਿਖੁਟੈ ਨਾਹੀ; ਇਕਿ ਸਦਾ ਫਿਰਹਿ ਫਕੀਰ ॥
	੬	੨੪	ਅਜਰੁ ਜਰੈ; ਤ [4]ਨਉ ਕੁਲ ਬੰਧੁ ॥
	੭	੨੪	[5]ਹੋਂਦਾ [6]ਫੜੀਅਗੁ; ਨਾਨਕ ਜਾਣੁ ॥ ਨਾ ਹਉ ਨਾ ਮੈ; ਜੂਨੀ ਪਾਣੁ ॥
	੧੨	੨੫	ਜੀਉ ਪਾਇ ਮਾਸੁ [7]ਮੁਹਿ ਮਿਲਿਆ; ਹਡੁ ਚੰਮੁ ਤਨੁ ਮਾਸੁ ॥
	੧੮	੨੫	ਅੰਧਾ ਸੋਇ ਜਿ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵੈ; ਤਿਸੁ ਰਿਦੈ [8]ਸਿ ਲੋਚਨ ਨਾਹੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਰਕਤੁ [9]ਨਿਪੰਨੇ; ਮਛੀ ਮਾਸੁ ਨ ਖਾਂਹੀ ॥
	੧੮	੨੫	ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖੈ ਜਾਂ [10]ਨਿਸਿ ਮੇਲਾ; ਓਥੈ [11]ਮੰਧੁ ਕਮਾਹੀ ॥

---

੧ ਮਿਲਣਾਂ। ੨ ਵਿਛਾਈ। ੩ ਖਰਾਬੀਆਂ।
੪ ਨੌ ਗੋਲਕਾਂ। ੫ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲਾ। ੬ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
੭ ਮੂੰਹ ਅੱਗੇ ਮਾਸ ਦਾ ਪੜਦਾ। ੮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਲੋਚਨ ਗਿਆਨ ਦੇ।
੯ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇ। ੧੦ ਰਾਤ। ੧੧ ਮਾਸ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੦	੮	੨੫	[੧]ਤੋਇਅਹੁ ਅੰਨੁ ਕਮਾਦੁ ਕਪਾਹਾ; ਤੋਇਅਹੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ [੨]ਗੰਨਾ ॥ ਤੋਆ ਆਖੈ ਹਉ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਛਾ; ਤੋਐ ਬਹੁਤੁ ਬਿਕਾਰਾ ॥
	੧੪	੨੬	ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਕਰਮ ਬਿਰਖੁ; ਫਲ [੩]ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ [੪]ਵਿਸੁ ॥
	੧੯	੨੬	ਅਗ.ਨਿ ਭਖੈ [੫]ਭੜ [੬]ਹਾੜ; ਅਨ-ਦਿਨੁ ਭਖਸੀ ॥
੧੨੯੧	੧	੨੭	ਪੰਚ ਸਬਦ ਧੁਨਿਕਾਰ ਧੁਨਿ; ਤਹ ਬਾਜੈ ਸਬਦੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥
	੫	੨੭	[੭]ਚਿਲਿਮਿਲਿ [੮]ਬਿਸੀਆਰ; ਦੁਨੀਆ [੯]ਫਾਨੀ ॥ [੧੦]ਕਾਲੂਬਿ ਅਕਲ; ਮਨ ਗੋਰ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ੨. ਕਾਲੂ ਬਿਅਕਲ ॥ [੧੧]ਮਨ [੧੨]ਕਮੀਨ [੧੩]'ਕਮਤਰੀਨ'; ਤੂ ਦਰੀਆਉ ਖੁਦਾਇਆ ॥ [੧੪]ਪੂਰਾਬ ਖਾਮ ਕੂਜੈ; ਹਿਕਮਤਿ ਖੁਦਾਇਆ ॥

---

੧ ਪਾਣੀ ਤੋਂ। ੨ ਗਿਣੀ ਦੇ, ਵਿਚਾਰੀਦੇ ਹਨ। ੩ ਸੁਖ। ੪ ਦੁਖ। ੫ ਭੱਠ ਦੇ। ੬ ਸਦਰਸ਼। ੭ ਚਮਤਕਾਰ। ੮ ਵੱਡਾ। ੯ ਫਨਾਹ,ਨਾਸਵੰਤ। ੧੦ ਕਾਲੂਬ=ਸਰੀਰ ਭਾਵ ਦਿਲ ਨੇ ਅਕਲ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਮੇਂ ਵਾ ਕਾਲੂ=ਕਿਹਾਹੈ ਬੇ ਅਕਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜਗਤ ਸਚਾ ਹੈ ਵਾ ਕੋਠੜੀ ਦਿਲ ਵਾ ਜੋ ਕਾਲੂ=ਕਿਹਾ ਹੈ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਮੂਰਖਾਂ ਨੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਹੀ ਮੰਨਿਆਂ। ੧੧ ਮੈਂ। ੧੨ ਛੋਟਾ। ੧੩ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ। ੧੪ ਪੂਰ ਆਬ=ਸੁਆਸਾਂ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਕੂਜੈ=ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੂਜਾ ਭਰਕੇ ਖਾਮ=ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੧	੫	੨੭	ਮਨ [੧]ਤੁਆਨਾ; ਤੂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਇਆ ॥ [੨]ਸਗ ਨਾਨਕ ਦੀਬਾਨ ਮਸਤਾਨਾ; ਨਿਤ ਚੜੈ ਸਵਾਇਆ ॥ [੩]ਆਤਸ ਦੁਨੀਆ; [੪]ਖੁਨਕ ਨਾਮੁ ਖੁਦਾਇਆ ॥

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਉ ਕੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੨	੩	੧	ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ ਦਿਗ [੫]ਦਿਸੈ [੬]ਸਰਾਇਚਾ; ਬੈਕੁੰਠ ਭਵਨ [੭]ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਲਾ; ਸਪਤ ਲੋਕ ਸਾਮਾਨਿ [੮]ਪੂਰੀਅਲੇ ॥ [੯]ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ; ਲਛਿਮੀ [੧੦]ਕੁਆਰੀ ॥ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਦੀਵੜੇ, [੧੧]ਕਉਤਕੁ ਕਾਲੁ [੧੨]ਬਪੁੜਾ; ਕੋਟਵਾਲੁ ਸੁ [੧੩]ਕਰਾ ਸਿਰੀ ॥ ੨. ਸੁਕਰਾ ਸਿਰੀ ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ [੧੪]ਕੁਲਾਲੁ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਚਤੁਰ ਮੁਖੁ [੧੫]ਡਾਂਵੜਾ; ਜਿਨਿ [੧੬]ਬਿਸ੍ਵ ਸੰਸਾਰੁ ਰਾਚੀ-ਲੇ॥ਜਾਂ ਕੈ ਘਰਿ [੧੭]ਈਸਰੁ [੧੮]ਬਾਵਲਾ; ਜਗਤ ਗੁਰੂ [੧੯]ਤਤ

---

੧ ਦਾਹਵਾਨ, ਅਕਲਵਾਨ । ੨ ਕੂਕਰ । ੩ ਅੱਗ । ੪ ਠੰਢਾ । ੫ ਦਸੇ ਦਿਸਾਂ ਦਿਗ ਪਾਲ । ੬ ਕਨਾਤਾਂ । ੭ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਵਾਲਾ ਘਰ । ੮ ਪੂਰੀਆਂ ਹਨ । ੯ ਜਾਂ ਕੇ । ੧੦ ਕੁਮਾਰ ਅਵਸਥਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸੰਗ ਹੋਣੇ ਤੇ ਭੀ ਕੁਆਰੀ ਹੈ । ੧੧ ਤਮਾਸ਼ ਬੀਨ । ੧੨ ਵਿਚਾਰਾ । ੧੩ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰ ਬਸਿਰ ਟੈਕਸ ਲੈਣ ਵਾਲਾ [illegible] ਮਥੇ ਦਾ ਲੇਖ ਹੈ ਏਹ ਕੋਤਵਾਲ ਹੈ ਵਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ । ੧੪ ਕੁਮਿਆਰ । ੧੫ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਕੱਦਾਂ ਰੂਪੀ ਡੋਲਾਂ ਨੂੰ ਬਣੌਣ ਵਾਲਾ । ੧੬ ਸੰਪੂਰਨ, ਸਾਰਾ । ੧੭ ਸ਼ਿਵ ਜੀ । ੧੮ ਮਸਤਾਨਾਂ । ੧੯ ਸਾਰ ਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਖੈ=ਅਕਾਸ਼ ਵਤ ਜੋ ਬਿਆਪਕ ਹੈ ਹਰੀ ਸਰੀਖਾ ਗਿਆਨ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਭਾਖਦੇ ਹਨ ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
੧੨੯੨	੬	੧

ਸਾਰਖਾ; ਗਿਆਨੁ ਭਾਖੀ-ਲੇ ॥ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਜਾਂ-ਚੈ [1]ਡਾਂਗੀਆ ਦੁਆਰੈ; ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤੁ ਲੇਖੀਆ ॥ ਧਰਮ ਰਾਇ, [2]ਪਰੁਲੀ [3]ਪ੍ਰਤਿਹਾਰੁ ॥ ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਰਿਖੀ ਬਪੁੜੇ; ਢਾਢੀਆ ਗਾਵੰਤ [4]ਆਛੈ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ [5]ਬਹੁ-ਰੂਪੀਆ; [6]ਅਨਗਰੂਆ [7]ਆਖਾੜਾ; [8]ਮੰਡਲੀਕ ਬੋਲ ਬੋਲਹਿ [9]ਕਾਛੇ ॥ [10]ਅੰਡ [11]ਟੂਕ; ਜਾ-ਚੈ [12]ਭਸਮਤੀ ॥ ਜਾ-ਚੈ ਘਰਿ [13]ਕੂਰਮਾ [14]ਪਾਲੁ; [15]ਸਹਸ੍ਰ ਫਨੀ, [16]ਬਾਸਕੁ ਸੇਜਵਾਲੂਆ ॥ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ ਬਨਾਸਪਤੀ ਮਾਲਣੀ; ਛਿਨਵੈ ਕਰੋੜੀ ਮੇਘ ਮਾਲਾ ਪਾਣੀ [17]ਹਾਰੀਆ ॥ ਨਖ [18]ਪ੍ਰਸੇਵ; ਜਾ-ਚੈ ਸੁਰਸਰੀ ॥ ਸਪਤ ਸਮੁੰਦ, ਜਾਂ-ਚੈ [19]ਘੜ-ਥਲੀ ॥

ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ; ਅਰਜਨੁ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ
ਅੰਬਰੀਕੁ ਨਾਰਦੁ [20]ਨੇਜੈ; ਸਿਧ ਬੁਧ ਗਣ
ਗੰਧਰਬ, [21]ਬਾਨਵੈ [22]ਹੇਲਾ ॥

---

੧ ਚੋਬਦਾਰ। ੨ ਪ੍ਰਲੋ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩ ਦਾਸ, ਦਫਤਰੀ। ੪ ਸਜਦੇ ਹਨ. ੫ ਬਹੁਰੂਪੀਏ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੬ ਅਨੁ ਨਿਰੰਤਰ ਗਰੂਆ=ਭਾਰੀ। ੭ ਸਭਾ ਵਾਲੀ ਜਗਾ। ੮ ਰਾਜੇ। ੯ ਸੁੰਦਰ। ੧੦ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ। ੧੧ ਟੁਕੜਾ ਭਾਰਥ ਵਰਸ਼। ੧੨ ਚੁੱਲਾ। ੧੩ ਕੱਛ ਅਵਤਾਰ। ੧੪ ਪਲੰਘ ੧੫ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਸੇਜਾ ਹੈ। ੧੬ ਬਾਸ਼ਕ ਨਾਗ ਸੇਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੧੭ ਝਿਊਰੀਆਂ। ੧੮ ਮੁੜ੍ਹਕਾ। ੧੯ ਘੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਥਾਂ ਘੜੌਸਣੀ ੨੦ ਨੇਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਜਾਂ ਨੇਜਾ ਭਗਤ। ੨੧ ਲਵੇਂਜਾ ਬੀਰ। ੨੨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੨	੧੬	੨	[1]ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹੁ [2]ਭ੍ਰਮੁ 'ਜੋ ਹੈ'; ਮੁਝ ਊਪਰ ਸਭ [3]ਕੋਪਿਲਾ ॥ ੨. ਜੋ ਹੈ ॥
	੧੭	੨	ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁ-ਗੇ; ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ [4]ਕੋਇਲਾ ॥ ਏ ਪੰਡੀਆ ਮੋਕਉ [5]ਢੇਢ ਕਹਤ; ਤੇਰੀ [6]ਪੈਜ [7]ਪਿਛੰਉਡੀ ਹੋਇਲਾ ॥
			ਮਲਾਰ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
੧੨੯੩	੨	੧	[8]ਨਾਗਰ ਜਨਾਂ; ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ [9]ਬਿਖਿਆਤ ਚੰਮਾਰੰ ॥
	੩	੧	ਸੁਰਸਰੀ ਸਲਲ [10]ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਰੁਨੀ ਰੇ; ਸੰਤ ਜਨ ਕਰਤ ਨਹੀ ਪਾਨੰ ॥ ਸੁਰਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ [11]ਨਤ ਅਵਰ ਜਲ ਰੇ; ਸੁਰਸਰੀ ਮਿਲਤ ਨਹਿ ਹੋਇ [12]ਆਨੰ ॥
	੫	੧	ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ [13]ਕੁਟ [14]ਬਾਂਢਲਾ, [15]ਢੋਰ ਢੋਵੰਤਾ; ਨਿਤਹਿ ਬਾਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ ॥

---

੧ ਆਲਾ=ਘਰ ਮੰਦਰ ਵਾਲੇ ਪੰਡੇ। ੨ ਭਰਮ ਕਰਕੇ ਤਾੜਦੇ ਹਨ। ੩ ਕ੍ਰੋਧ। ੪ ਕੋਈ ਭੀ। ੫ ਨੀਚ ਸੂਦਰ। ੬ ਵਡਿਆਈ ਪ੍ਰਤਗਿਆ। ੭ ਪਿਛੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ੮ ਗੁਜਰਾਤੀ ਬ੍ਰਹਮਣਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦੇ ਜਨੋ। ੯ ਪਰਗਟ। ੧੦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸ਼ਰਾਬ। ੧੧ ਗੰਦਾ ਨਾਲਾ। ੧੨ ਹੋਰ। ੧੩ ਚੰਮ ਨੂੰ ਕੁਟਣ ਵਾਲੀ। ੧੪ ਵਢਣ ਵਾਲੀ। ੧੫ ਮੁਰਦਾਰ ਪਸੂਆਂ ਨੂੰ।

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੩	੭	੨	ਹਰਿ ਜਪਤ ਤੇਊ ਜਨਾਂ, [1]ਪਦਮ [2]ਕਵਲਾਸਪਤਿ;
			ਤਾਸ ਸਮ [3]ਤੁਲਿ ਨਹੀ ਆਨ ਕੋਊ ॥
	੮	੨	ਜਾ ਕੈ ਭਾਗਵਤੁ ਲੇਖੀਐ, ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਪੇਖੀਐ;
			ਤਾਸ ਕੀ ਜਾਤਿ, [4]ਆਛੋਪ ਛੀਪਾ ॥
			[5]ਬਿਆਸ ਮਹਿ ਲੇਖੀਐ, ਸਨਕ ਮਹਿ ਪੇਖੀਐ;
			ਨਾਮ ਕੀ [6]ਨਾਮਨਾ, ਸਪਤ ਦੀਪਾ ॥
			ਜਾ ਕੈ [7]ਈਦਿ [8]ਬਕਰੀਦਿ, ਕੁਲ ਗਊ ਰੇ [9]ਬਧੁ
			ਕਰਹਿ; ਮਾਨੀਅਹਿ [10]ਸੇਖ [11]ਸਹੀਦ ਪੀਰਾ ॥
			ਜਾ ਕੈ [12]ਬਾਪ ਵੈਸੀ ਕਰੀ, [13]ਪੂਤ ਐਸੀ ਸਰੀ;
			ਤਿਹੂ ਰੇ ਲੋਕ ਪਰਸਿਧ ਕਬੀਰਾ ॥
			ਜਾ ਕੇ ਕੁਟੰਬ ਕੇ [14]ਢੇਢ,ਸਭ [15]ਢੋਰ ਢੋਵੰਤ ਫਿਰਹਿ;
			ਅਜਹੁ ਬੰਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ ॥
			ਆਚਾਰ ਸਹਿਤ ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਹਿ ਡੰਡਉਤਿ;
			ਤਿਨ [16]ਤਨੈ ਰਵਿਦਾਸ, ਦਾਸਾਨ ਦਾਸਾ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਹਮਾ। ੨ ਕੈਲਾਸ਼ ਦਾ ਪਤੀ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੩ ਵਿਚਾਰੋ, ਨਾਮ ਜਪਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਨਹੀ। ੪ ਨਾ ਛੂਹਣ ਵਾਲੀ। ੫ ਮਛੋਦਰੀ ਤੋਂ ਜੰਮਿਆਂ ਸੀ। ੬ ਮਹਿਮਾਂ। ੭ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਾਲਾ ਦਿਨ। ੮ ਮੱਕੇ ਦੇ ਹੱਜ ਵਾਲਾ ਦਿਨ। ੯ ਮਾਰਨਾਂ ਕਰੇ। ੧੦ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਤੀ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਆਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ੧੨ ਕਬੀਰ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂਰ ਅਲੀ ਨੇ ਕਬੀਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਗਊ ਕਤਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਸੀ। ੧੩ ਪੁਤ੍ਰ ਕਬੀਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਜੇ ਗਊ ਕਤਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰੌਂਦਾ ਗਊ ਕਤਲ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਾਈ ਸੀ।

੧੪ ਨੀਚ। ੧੫ ਮੁਰਦੇ ਪਸ਼ੂ। ੧੬ ਪੁਤ੍ਰ।

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ
੧੨੯੩	੧੭	੩	ਝੂਠੈ [1]ਬਨਜਿ; ਉਠਿ ਹੀ ਗਈ [2]ਹਾਟਿਓ ॥

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੪	੯	੧	ਹਉਮੈ [3]ਦੁਰਤੁ ਗਇਆ ਸਭੁ ਨੀਕਰਿ; ਜਿਉ ਸਾਬੂਨਿ ਕਾਪਰੁ ਕਰਿਆ ॥
	੧੧	੨	ਹਮ [4]ਅਚਿਤ [5]ਅਚੇਤ, ਨ ਜਾਨਹਿ ਗਤਿ ਮਿਤਿ; ਗੁਰਿ ਕੀਏ [6]ਸੁਚਿਤ [7]ਚਿਤੇਨ ॥
			ਪ੍ਰਭਿ ਦੀਨ ਦਇਆਲਿ, ਕੀਓ [8]ਅੰਗੀਕ੍ਰਿਤੁ; ਮਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪੇਨ ॥
੧੨੯੫	੧੨	੪	ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਰੰਗ ਹਰਿ ਕੇਰੇ; ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਾਮੁ ਰਵਿਓ [9]ਗੁਪਲਾਕ ॥
	੧੪	੪	ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਜਨਾ ਮਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ; ਤੇ ਜਨ ਊਤਮ ਜਨਕ ਜਨਾਕ ॥
			ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਮਿਲੇ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ; ਜੈਸੇ ਗਊ ਦੇਖਿ ਬਛਰਾਕ ॥
	੧੫	੪	ਤਿਨ੍ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਬਾਸੁ ਬਸਾਨੀ; ਛੂਟਿ ਗਈ ਮੁਸਕੀ ਮੁਸਕਾਕ ॥

---

੧ ਵਪਾਰ। ੨ ਹੱਟੀ, ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਰੂਪੀ। ੩ ਪਾਪ। ੪ ਜੜ੍ਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ੫ ਭੁੱਲੇ ਹੋਇ ਹਾਂ। ੬ ਸਾਵਧਾਨ। ੭ ਚੇਤੇ, ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੮ ਅੰਗੀਕਾਰ, ਪੱਖ ਗ੍ਰਹਿਣ। ੯ ਗੋਪਾਲ, ਇਕ ਗੁਪਤ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੫	੧੭	੫	ਹਰਿ ਹਰਿ ਵਸਤੁ ਮਾਇਆ ਗੜ੍ਹਿ [1]ਵੇੜ੍ਹੀ; ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਲੀਓ ਗੜੁ ਜੀਤਿ ॥
੧੨੯੬	੫	੬	ਘੂਮਨ-ਘੇਰ ਪਰੇ ਬਿਖੁ ਬਿਖਿਆ; ਸਤਿਗੁਰ ਕਾਢਿ ਲੀਏ ਦੇ ਹਾਥ ॥
	੧੪	੭	ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ, ਏਕ ਜੀਹ, ਕਿਆ ਕਥੈ ਬਿਚਾਰੀ; ਰਾਮ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਲਾਲ ॥
	੧੫	੭	ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਖਾ, ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਮੀਤਾ; ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਤਨਿ [2]ਜੀਹ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰੇ; ਰਾਮ ਨਾਮ, ਧਨੁ ਮਾਲ॥ ਜਾ ਕੋ ਭਾਗੁ ਤਿਨਿ ਲੀਓ ਰੀ ਸੁਹਾਗੁ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰੇ, ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਗੁਰਮਤਿ; ਹਉ ਬਲਿ ਬਲੇ, ਹਉ ਬਲਿ ਬਲੇ; ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਪਿ, ਭਈ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥ (ਬਿਸਰਾਮ ਭਈ ਤੇ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ)
	੧੯	੮	ਹਰਿ ਹੇ; ਹੈ [3]ਕਿਰਪੀਸ ॥
੧੨੯੭	੧	੮	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਲਾਇ ਹਰਿ ਸੇਵਾ; ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪੇ, ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪੇ; ਜਪੁ ਜਾਪਉ ਜਗਦੀਸ ॥
	੨	੮	ਤੁਮਰੇ ਜਨ ਰਾਮੁ ਜਪਹਿ, ਤੇ ਊਤਮ; ਤਿਨ ਕਉ ਹਉ ਘੁਮਿ ਘੁਮੇ, ਘੁਮਿ ਘੁਮਿ ਜੀਸ ॥

---

੧ ਬੱਝੀ ਹੋਈ। ੨ ਜਬਾਨ।
੩ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਈਸ਼ਰ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੭	੬	੯	ਰਾਮ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ, ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰਾ; ਸੁਖੁ ਹੋਤੁ, ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਹਰੇ; ਹਰੇ ਭਜੁ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥
	੭	੯	ਸਭ ਸਿਸਟਿ ਧਾਰ ਹਰਿ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾਲ; ਕਰਤਾ, ਸਭੁ ਤੂ ਤੂ ਤੂ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਜਨ ਨਾਨਕੋ ਸਰਣਾਗਤੀ, ਦੇਹੁ ਗੁਰਮਤੀ; ਭਜੁ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥
	੯	੧੦	ਭਜੁ ਹਰਿ ਰਸੁ; ਰਸ ਹਰਿ ਗਾਟ ॥ ਹਰਿ ਹੋ; ਹੋ ਲਿਖੇ ਲਿਲਾਟ ॥
	੧੦	੧੦	ਖਟ ਕਰਮ ਕਿਰਿਆ ਕਰਿ, ਬਹੁ ਬਹੁ ਬਿਸਥਾਰ; ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਜੋਗੀਆ, ਕਰਿ ਜਟ ਜਟਾ ਜਟ ਜਾਟ ॥
	੧੧	੧੦	ਕਰਿ ਭੇਖ ਨ ਪਾਈਐ, ਹਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਗੁ ਹਰਿ ਪਾਈਐ; ਸਤ ਸੰਗਤੀ, ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਸੰਤ ਜਨਾ; ਖੋਲਿ ਖੋਲਿ ਕਪਾਟ ॥
	੧੨	੧੦	ਤੂ ਅਪਰੰਪਰੁ ਸੁਆਮੀ ਅਤਿ ਅਗਾਹੁ; ਤੂ ਭਰਪੁਰਿ ਰਹਿਆ ਜਲ ਥਲੇ; ਹਰਿ ਇਕੁ ਏਕੋ, ਇਕ ਏਕੈ ਹਰਿ ਥਾਟ ॥
	੧੫	੧੧	ਬਿਖੁ ਮਾਇਆ ਸੰਚਿ, ਬਹੁ ਚਿਤੈ ਬਿਕਾਰ; ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਭਜੁ, ਸੰਤ ਸੰਤ ਸੰਗਤੀ; ਮਿਲਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਸਾਧੋ ॥

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੭	੧੫	੧੧	ਜਿਉ ਛੁਹਿ ਪਾਰਸ, ਮਨੂਰ ਭਏ ਕੰਚਨ; ਤਿਉ ਪਤਿਤ ਜਨ, ਮਿਲਿ ਸੰਗਤੀ ਸੁਧ ਹੋਵਤ; ਗੁਰਮਤੀ ਸੁਧ [1]ਹਾਧੋ ॥
	੧੮	੧੧	ਚਾਰਿ ਬਰਨ, ਚਾਰਿ ਆਸ੍ਰਮ ਹੈ; ਕੋਈ ਮਿਲੈ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਨਾਨਕ; ਸੋ ਆਪਿ ਤਰੈ, ਕੁਲ ਸਗਲ ਤਰਾਧੋ ॥
੧੨੯੮	੨	੧੨	ਤੇਰੇ ਜਨ ਧਿਆਵਹਿ, ਇਕ ਮਨਿ ਇਕ ਚਿਤ; ਤੇ ਸਾਧੂ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ, ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨ ॥ ਉਸਤਤਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀਆ, ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਸਾਧ ਜਨਾ; ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ॥ ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਤੂ ਸੁਆਮੀ, ਤੇ ਸੁਖ ਫਲ ਪਾਵਹਿ; ਤੇ ਤਰੇ ਭਵ ਸਿੰਧੁ, ਤੇ ਭਗਤ ਹਰਿ ਜਾਨ ॥
			ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫
੧੨੯੯	੮	੬	ਮਨਹਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੋਭਾ; [2]ਜਤ ਕਤ ਪੇਖਉ [3]ਆਹਿਓ ॥
੧੩੦੦	੨	੧੦	ਸੁਪਨ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ, ਪੇਖੀ ਸੁਪਨਾ; ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ॥
	੮	੧੧	ਤਾਪ ਸੰਤਾਪ ਮਿਟੇ ਨਾਨਕ; ਬਾਹੁੜਿ ਕਾਲੁ ਨ ਖਾਇਆ ॥
੧੩੦੧	੨	੧੫	ਗੁਣ [4]ਰਮੰਤ ਦੂਖ ਨਾਸਹਿ; ਰਿਦ [5]ਭਇਅੰਤ ਸਾਂਤਿ ॥

---

੧ ਹੈ, ਹੋਇਆ। ੨ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ। ੩ ਚਾਹ ਕੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ। ੪ ਉਚਾਰਨੇ ਕਰਕੇ। ੫ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੧	੧੫	੧੯	ਤੂ ਸਮੰਰਥੁ ਸਰਨਿ ਜੋਗੁ ਤੂ; ਰਾਖਹਿ ਅਪਨੀ ਕਲ ਧਾਰਿ ॥
੧੩੦੨	੫	੨੧	ਕਰਤ ਰਹੇ [1]ਕਰਤਗ੍ਯ ਕਰੁਣਾ-ਮੈ; ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਗ੍ਯਾਨ ॥
	੧੨	੨੩	ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਏਕੈ ਜਾਲੀ; ਤਾ ਕੀ ਗੰਠਿ ਨਹੀ ਛੋਰਾਇ ॥ ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਆਇਓ; ਸੰਤਨ ਹੀ ਸਰਨਾਇ ॥
੧੩੦੩	੧੩	੨੯	ਕਰਨਨਿ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਜਸੁ ਪ੍ਰੀਤਮ; ਕਲਮਲ ਦੋਖ ਸਗਲ ਮਲ [2]ਹਰਸਨ ॥
	੧੬	੩੦	[3]ਕੂਹਕਤ [4]ਕਪਟ [5]ਖਪਟ [6]ਖਲ ਗਰਜਤ; [7]ਮਰਜਤ [8]ਮੀਚੁ ਅਨਿਕ ਬਰੀਆ ॥ [9]ਅਹੰ ਮਤ [10]ਅਨ ਰਤ ਕੁਮਿਤ ਹਿਤ; ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੇਖਤ, ਭ੍ਰਮਤ ਲਾਖ ਗਰੀਆ ॥ ਅਨਿਕ ਬਿਉਹਾਰ, ਅਚਾਰ ਬਿਧਿ ਹੀਨਤ; [11]ਮਮ [12]ਮਦ [13]ਮਾਤ, ਕੋਪ ਜਰੀਆ ॥ ਕਰੁਣ ਕ੍ਰਿਪਾਲ, ਗੋੁਪਾਲ ਦੀਨ ਬੰਧੁ; ਨਾਨਕ ਉਧਰੁ, ਸਰਨਿ ਪਰੀਆ ॥

---

੧ ਕਰਤੱਬਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ। ੨ ਮੇਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ੩ ਕੂਕਦੇ ਹਨ। ੪ ਛਲ ਆਦਿਕ। ੫ ਖਪੌਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੬ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ। ੭ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ੮ ਮੌਤ। ੯ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੦ ਦ੍ਵੈਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਮਮਤ੍ਵਾ। ੧੨ ਹੰਕਾਰ। ੧੩ ਮਸਤ,ਕਮਲਾ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੪	੧	੩੧	ਬਿਖੈ ਰਸ ਸਿਉ [1]ਆਸਕਤ ਮੂੜੇ; ਕਾਹੇ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥ (ਆਸੱਕਤ ਬੋਲੋ)
	੪	੩੨	ਰਾਜ ਧਨੁ, ਪਰਵਾਰੁ ਮੇਰੈ; ਸਰਬਸੋ ਗੋਬਿੰਦ ॥
	੫	੩੨	ਸਾਧ [2]ਸੰਗਮਿ ਲਾਭੁ ਪਾਇਓ; ਨਾਨਕ ਫਿਰਿ ਨ ਮਰੰਦ ॥
	੭	੩੩	ਪ੍ਰਭ ਪੂਜਹੋ, ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਿ ॥
	੧੫	੩੪	ਹਰਿ ਰੰਗ ਰੰਗ, ਰੰਗ [3]ਅਨੂਪੇਰੈ ॥
	੧੮	੩੪	ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਕੋ ਨਾਮੁ; ਅੰਤਿ [4]ਪੁਕਰੋਰੈ ॥
	੧੯	੩੪	ਕਵਨ ਕਹਾਂ ਹਉ; ਗੁਨ ਪ੍ਰਿਅ ਤੇਰੈ ॥
੧੩੦੫	੧੧	੩੭	ਪੰਚ ਭਾਗੇ ਚੋਰ, ਸਹਜੇ ਸੁਖੈਨੋ, ਹਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤੀ ਗਾਵਤੀ, ਗਾਵਤੀ ਦਰਸ ਪਿਆਰਿ ॥
	੧੪	੩੭	ਪ੍ਰਭ ਥਾਨੁ ਤੇਰੋ [5]ਕੇਹਰੋ; ਜਿਤੁ ਜੰਤਨ ਕਰਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥
	੧੮	੩੮	ਹਰਿ ਸੰਤ ਮੰਤ; ਗੁਪਾਲ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ॥
੧੩੦੬	੧	੩੯	ਪ੍ਰਭ ਕਹਨ [6]ਮਲਨ [7]ਦਹਨ, [8]ਲਹਨ ਗੁਰ ਮਿਲੇ; ਆਨ ਨਹੀ ਉਪਾਉ ॥ [9]ਤਟਨ [10]ਖਟਨ ਜਟਨ ਹੋਮਨ; ਨਾਹੀ [11]ਡੰਡ ਧਾਰ ਸੁਆਉ ॥

੧ ਮੋਹਤ, ਮੋਹ ਵਿਚ ਪੈਕੇ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾਂ ।
੨ ਇਕਤੱਤ੍ਰਾਂ ਕਰਕੇ । ੩ ਅਨੂਪ—ਉਪਮਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ।
੪ ਪਕੜਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹੈਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ । ੫ ਕੇਹੜਾ ਹੈ । ੬ ਪਾਪ ।
੭ ਸੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ੮ ਭਾਗਾਂ ਕਰਕੇ । ੯ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ।
੧੦ ਛੇ ਕਰਮ ਸੰਧਿਆ ਆਦਿ । ੧੧ ਤ੍ਰਿਡੰਡੀ, ਸੋਟਾ ਲੋਟਾ ਲੰਗੋਟਾ ਆਦਿ ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੬	੧	੩੯	ਜਤਨ ਭਾਂਤਨ ਤਪਨ ਭ੍ਰਮਨ, ਅਨਿਕ ਕਥਨ ਕਥਤੇ; ਨਹੀ ਥਾਹ ਪਾਈ ਠਾਉ ॥ ਸੋਧਿ ਸਗਰ ਸੋਧਨਾ; ਸੁਖੁ ਨਾਨਕਾ ਭਜੁ ਨਾਉ ॥
	੧੪	੪੨	ਸੁਖੁ ਪ੍ਰਿਅ ਸੁਹਾਗ; [1]ਪਲਕ [2]ਰਾਤ ॥ ਕਨਿਕ ਮੰਦਰ [3]ਪਾਟ ਸੇਜ ਸਖੀ; ਮੋਹਿ ਨਾਹਿ ਇਨ ਸਿਉ [4]ਤਾਤ ॥
	੧੬	੪੨	ਰੂਖੋ ਭੋਜਨੁ ਭੂਮਿ ਸੈਨ ਸਖੀ; ਪ੍ਰਿਅ ਸੰਗਿ ਸੂਖਿ ਬਿਹਾਤ ॥
	੧੯	੪੩	ਗਾਇਓ ਰੀ ਗਾਇਓ; ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਗੁਨੀ ਗਹੇਰੋ ॥
੧੩੦੭	੧	੪੪	ਜੋ ਸੰਤ ਬੇਦ ਕਹਤ ਪੰਥ ਗਾਖਰੋ; ਮੋਹ ਮਗਨ ਅਹੰਤਾਪ ॥
	੨	੪੪	ਜੋ ਰਾਤੇ ਮਾਤੇ ਸੰਗਿ ਬਪੁਰੀ, ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸੰਤਾਪ ॥
	੫	੪੫	ਮਾਨ ਮੋਹੀ ਪੰਚ ਦੋਹੀ, ਉਰਝਿ ਨਿਕਟਿ ਬਸਿਓ; [5]ਤਾਕੀ ਸਰਨਿ ਸਾਧੂਆ, ਦੂਤ ਸੰਗੁ ਨਿਵਾਰਿ ॥
	੧੪	੪੭	ਕਹਨਿ ਭਵਨਿ, ਨਾਹੀ ਪਾਇਓ ਪਾਇਓ, ਅਨਿਕ ਉਕਤਿ ਚਤੁਰਾਈ ॥
	੧੫	੪੭	ਜਤਨ ਜਤਨ ਅਨਿਕ ਉਪਾਵ ਰੇ; ਤਉ ਮਿਲਿਓ ਜਉ ਕਿਰਪਾਈ ॥
	੧੮	੪੯	ਪ੍ਰਾਨ ਮਨੁ ਧਨੁ ਸਰਬਸੋ; ਹਰਿ ਗੁਨ ਨਿਧੇ ਸੁਖ ਮੋਰ ॥

---

੧ ਛਿਨ ਮਾਤ੍ਰ। ੨ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਰਾਤ। ੩ ਸੇਜ ਰੇਸ਼ਮ ਜਾਂ ਤਖਤ। ੪ ਇਛਾ। ੫ ਤੱਕੀ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੮	੪	੫੦	ਕਰਤ ਕਰਤ; ਚਰਚ ਚਰਚ [1]ਚਰਚਰੀ ॥ ਜੋਗ ਧਿਆਨ ਭੇਖ ਗਿਆਨ; ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ, ਧਰਤ ਧਰਤ 'ਧਰ' [2]ਚਰੀ ॥ ਅਹੰ ਅਹੇ ਅਹੈ ਅਵਰ; ਮੂੜ ਮੂੜ ਮੂੜ ਬਵਰਈ ॥ ਜਤਿ ਜਾਤ ਜਾਤ ਜਾਤ; ਸਦਾ ਸਦਾ; ਸਦਾ ਸਦਾ, ਕਾਲ [3]ਹਈ ॥ ਮਾਨੁ ਮਾਨੁ, ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਿ; ਮਿਰਤੁ ਮਿਰਤੁ, ਨਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ, ਸਦਾ [4]ਹਈ ॥ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰੇ ਭਾਜੁ, ਕਹਤੁ ਨਾਨਕੁ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਮੂੜ; ਬਿਨੁ ਭਜਨ ਭਜਨ; [5]ਅਹਿਲਾ ਜਨਮੁ ਗਈ ॥
			ਕਾਨੜਾ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੪
੧੩੦੯	੧੧	੨	ਬ੍ਰਹਮ ਕਮਲ ਪੁਤੁ, [6]ਮੀਨ ਬਿਆਸਾ; ਤਪੁ ਤਾਪਨ ਪੂਜ ਕਰਾਵੈ-ਗੋ ॥
	੧੨	੨	ਜਾਤ [7]ਨਜਾਤਿ ਦੇਖਿ ਮਤ ਭਰਮਹੁ; ਸੁਕ ਜਨਕ ਪਗੀ ਲਗਿ ਧਿਆਵੈ-ਗੋ ॥ [8]ਜੂਠਨ [9]ਜੂਠਿ ਪਈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ; ਖਿਨੁ ਮਨੂਆ ਤਿਲੁ ਨ ਡੁਲਾਵੈ-ਗੋ ॥

---

੧ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ ਚਰਚਾ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ। ੩ ਨਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੪ ਹੈ। ੫ ਬਿਅਰਥ ਵਾ ਸੁੰਦਰ। ੬ ਮਛੋਦ੍ਰੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਆਸ। ੭ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ। ੮ ਰਸੋਈ ਦੀਆਂ। ੯ ਜੂਠੀਆਂ ਪੱਤਲਾਂ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੧੦	੩	੩	ਸਾਸਨਿ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਬਲੁ ਪਾਈ ਹੈ; ਨਿਹਸਾਸਨਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ-ਗੋ ॥
੧੩੧੧	੪	੫	ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਸਰਨਿ ਜਨ ਆਏ; ਗੁਰ [1]ਹਾਥੀ ਦੇ ਨਿਕਲਾਵੈ-ਗੋ ॥
	੬	੫	ਹਉਮੈ ਕਰੈ ਕਰਾਵੈ ਹਉਮੈ; ਪਾਪ ਕੋਇਲੇ ਆਨਿ [2]ਜਮਾਵੈ-ਗੋ ॥
	੮	੫	ਖਾਇ ਖਰਚਿ ਦੇਵਹਿ ਬਹੁਤੇਰਾ; ਹਰਿ ਦੇਦੇ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ-ਗੋ ॥
			ਕਾਨੜੇ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪; ਮੂਸੇ ਕੀ ਵਾਰ ਕੀ ਧੁਨੀ ॥
੧੩੧੨	੧੯	੧	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ; ਗੁਰਮਤਿ ਰਖੁ ਉਰ ਧਾਰਿ ॥
੧੩੧੩	੨	੧	ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿਦੁ ਗੋਵਿਦੁ ਹਰਿ; ਗੋਵਿਦੁ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ॥
	੯	੨	ਹਰਿ ਆਪੇ ਆਪਿ ਦਇਆਲੁ ਹਰਿ; ਆਪੇ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ॥
	੧੭	੩	ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਮਲੁ ਵਿਗਸਿਆ ॥ (ਵਿਗੱਸਿਆ ਨ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੩੧੪	੨	੩	ਤੂੰ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ਭਰਪੂਰੁ ਹਹਿ ਕਰਤੇ; ਸਭ ਤੇਰੀ ਬਣਤ ਬਣਾਵਣੀ ॥
	੧੪	੪	ਸਭ ਜੋਤਿ ਤੇਰੀ ਜੋਤੀ ਵਿਚਿ ਕਰਤੇ; ਸਭੁ ਸਚੁ ਤੇਰਾ ਪਾਸਾਰਾ ॥

---

[1] ਕ੍ਰਿਪਾ ਰੂਪ ਹਥ, ਦਸਤ ਪੰਜਾ । [2] ਜਮਾ ਕਰੇਗਾ ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੧੪	੧੪	੪	ਸਭਿ ਧਿਆਵਹਿ ਤੁਧੁ, ਸਫਲ ਸੇ ਗਾਵਹਿ; ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥ ਸਭਿ [1]ਚਵਹੁ ਮੁਖਹੁ ਜਗੰਨਾਥੁ ਜਗੰਨਾਥੁ ਜਗਜੀਵਨੋ; ਜਿਤੁ ਭਵਜਲ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਾ ॥
੧੩੧੫	੪	੫	ਜੋ ਧਿਆਵਹਿ ਹਰਿ ਅਪਰੰਪਰੁ ਹਰਿ ਹਰਿ; ਹਰਿ ਧਿਆਇ, ਹਰੇ ਤੇ ਹੋਨਾ ॥ ਤੁਮ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਪੁਰਖ ਜਾਨੇ ਮਤਿ ਗੁਰਮਤਿ; ਮੁਖਿ ਵਡ ਵਡਭਾਗ [2]ਵਡੋਨਾ ॥ ਸਭਿ ਧਿਆਵਹੁ ਆਦਿ ਸਤੇ, ਜੁਗਾਦਿ ਸਤੇ, ਪਰਤਖਿ ਸਤੇ, ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਤੇ; ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਦਾਸੁ [3]ਦਸੋਨਾ ॥
	੧੫	੬	ਸਭਿ ਗਾਵਹੁ, ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ ਹਰੇ, ਗੋਵਿੰਦ ਹਰੇ, ਗੋਵਿੰਦ ਹਰੇ; ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਗੁਣੀ [4]ਸਮਊਲਾ ॥
੧੩੧੬	੧	੭	ਮਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਭਜਿਆ ॥ (ਭੱਜਿਆ ਨ ਬੋਲੋ)
	੭	੮	ਜਿਸੁ ਬੁਝਾਏ, ਆਪਿ ਬੁਝਾਇ ਦੇਇ; ਸੋਈ ਜਨੁ ਦਿਖਾ ॥
	੧੭	੯	ਸਭਿ ਕਹਹੁ ਮੁਖਹੁ ਨਰ ਨਰਹਰੇ, ਨਰ ਨਰਹਰੇ, ਨਰ ਨਰਹਰੇ; ਹਰਿ ਲਾਹਾ, ਹਰਿ ਭਗਤਿ [5]ਵਿਸੇਖਿਆ ॥

੧ ਉਚਾਰੋ। ੨ ਵਡੇ ਤੋਂ ਵਡੇ। ੩ ਦਾਸਾਂ ਦੇ ਦਾਸ ਸਦੋਂਦੇ ਹਾਂ। ੪ ਸਮੋਲਾਂ। ੫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤਾ।

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੧੭	੫	੧੦	ਕਿਉ ਪਾਈਐ ਕਿਉ ਦੇਖੀਐ; ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਘੜੁ ਸੁਜਾਣੀ ॥
	੧੪	੧੨	ਮਨੁ ਤਨੁ [1]ਤਾਮਿ [2]ਸਗਾਰਵਾ; ਜਾਂ ਦੇਖਾ ਹਰਿ ਨੈਣੇ ॥ ੨. ਤਾਮਿਸ [3]ਗਾਰਵਾ ॥
			ਨਾਨਕ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੈ ਮਿਲੈ; ਹਉ ਜੀਵਾ ਸਦੁ ਸੁਣੇ ॥ (ਸੱਦ ਪੜੋ)
੧੩੧੮	੫	੧੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂ; [4]ਲੁਡਿ [5]ਲੁਡਿ ਦਰਗਹਿ [6]ਵੰਞੁ ॥
			ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ, ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੭	੧	ਜੈਸੇ [7]ਦਰਪਨ ਮਾਹਿ; ਬਦਨ [8]ਪਰਵਾਨੀ ॥
	੧੮	੧	ਬਸੈ ਘਟਾ ਘਟ, [9]ਲੀਪ ਨ [10]ਛੀਪੈ ॥

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨ

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੧੯	੩	੧	ਰਾਮਾ; ਰਮ ਰਾਮੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
੧੩੨੦	੧	੩	ਮੇਰੇ ਮਨ; ਜਪੁ ਜਪਿ ਜਗੰਨਾਥੇ ॥

---

੧ ਤਦੋਂ। ੨ ਸਹਿਤ ਗੌਰਵਤਾ ਦੇ ਵਡਿਆਈ। ੩ ਤਮੋ ਗੁਣ ਨੂੰ ਗਾਲਣਾਂ ਵਾ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸਹਿਤ । ੪ ਬੇ ਫਿਕਰ। ੫ ਅਨੰਦ ਹੋਕੇ। ੬ ਜਾਣਾਂ ਕਰ। ੭ ਸ਼ੀਸ਼ਾ। ੮ਪ੍ਰਮਾਣ ਨੀਕ ਸਦ੍ਰਿਸ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਛਡ ਕੇ ਬਿੰਬੀ ਦੇਖਣਾਂ।
੯ ਲਿਪਾਇਮਾਨ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਪਾਪਾਂ ਕਰਕੇ।
੧੦ ਛਿਪਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਵਿਖੇਪ ਸਹਿਤ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ।

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੦	੩	੩	ਰਸਨਾ ਏਕ, ਜਸੁ ਗਾਇ ਨ ਸਾਕੈ; ਬਹੁ ਕੀਜੈ ਬਹੁ ਰਸੁਨਥੇ ॥
	੫	੩	ਕੋਈ ਮਾਰਗੁ ਪੰਥੁ ਬਤਾਵੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾ; ਕਹੁ ਤਿਨ੍ ਕਉ ਕਿਆ ਦਿਨਥੇ ॥ (ਨੋਟ:--ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਥੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਾਰਨੇ, ਅੱਡ ਨਹੀ ਕਰਨੇ)
	੮	੪	ਮੇਰੇ ਮਨ ਜਪਿ ਹਰਿ ਗੁਨ; ਅਕਥ [1]ਸੁਨਥਈ ॥
	੧੦	੪	ਜਹ ਦਰਗਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ; ਤਹ ਛੁਟੈ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਥਈ ॥ ਹਮਰੇ ਦੋਖ ਬਹੁ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ; ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ [2]ਲਗਥਈ ॥ ਗੁਰਿ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਰਿ ਜਲਿ ਨਾਵਾਏ; ਸਭ ਕਿਲਬਿਖ ਪਾਪ [3]ਗਥਈ ॥ (ਗਥੱਈ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੪	ਜਨ ਤੇਰਾ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ; ਹਰਿ ਜਪਿਓ ਜਗੰਨਥਈ ॥ (ਜਗੰ–ਨਥੱਈ ਬੋਲੋ ਐਸੇ)
	੧੭	੫	ਜਾ ਕਉ ਰਾਖਿ ਲੇਇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ; ਤਾ ਕਉ ਸੁਮਤਿ ਦੇਇ [4]ਪੈ ਕਾਨੈ ॥
੧੩੨੧	੩	੬	ਹਉ ਤੁਮਰੀ ਕਰਉ ਨਿਤ ਆਸ ਪ੍ਰਭ; ਮੋਹਿ ਕਬ ਗਲਿ ਲਾਵਹਿ-ਗੇ ॥

---

੧ ਜੋ ਅਕੱਥ ਸੁਣੀ ਦੇ ਹਨ। ੨ ਇਕ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ੩ ਚਲੀ ਗਈ ਵਸਤੂ। ੪ ਪੌਣਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ।

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੧	੧੦	੭	ਸਗਲ ਭਗਤ ਜਾਚਹਿ ਸੁਖ ਸਾਗਰ; ਭਵ ਨਿਧਿ [੧]ਤਰਣ ਹਰਿ ਚਿੰਤਾਮਣੇ ॥
			ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨ ਮਹਲਾ ੫
੧੩੨੨	੩	੩	ਜੋਗ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਸੇਖਨਾਗੈ; ਸਗਲ ਜਪਹਿ [੨]ਤਰੰਗੀ ॥
	੭	੪	ਇਤ ਉਤ ਦਹਦਿਸਿ ਰਵਿਓ; [੩]ਮੇਰ [੪]ਤਿਨਹਿ ਸਮਾਨਿ ॥
	੯	੫	ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਮਾਨ ਦਾਨ; ਮਨ ਰਸਿਕ ਰਸਨ ਨਾਮੁ ਜਪਤ; ਤਹ ਪਾਪ ਖੰਡਲੀ ॥ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਗਿਆਨਿ ਭੁਗਤਿ;ਸੁਰਤਿ ਸਬਦ [੫]ਤਤੁ-ਬੇਤੇ; ਜਪੁ ਤਪੁ ਅਖੰਡਲੀ ॥
	੧੨	੬	ਧਰਤ ਧਿਆਨੁ ਗਿਆਨੁ [੬]ਸਸਤ੍ਰਗਿਆ; [੭]ਅਜਰ ਪਦੁ ਕੈਸੇ [੮]ਜਰਉ ॥ (ਅ-ਜਰ ਨ ਬੋਲੋ)
੧੩੨੩	੫	੯	ਸਰਬ ਸੂਖ ਆਨੰਦ ਨਾਨਕ; ਜਪਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਕਲਿਆਣੁ ॥
			ਕਲਿਆਨ ਮ: ੪
	੧੧	੧	ਰਾਮਾ; ਰਮ ਰਾਮੈ ਸੁਨਿ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ॥

---

੧ ਜਹਾਜ਼ । ੨ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਅਨੰਤ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਲਾ । ੩ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ । ੪ ਕੱਖ । ੫ ਗਿਆਨੀ । ੬ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤੇ । ੭ ਜਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪਦਵੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹੈ । ੮ ਕਿਸਤਰਾਂ ਸਹਾਰਨ ਗੇ ।

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੪	੬	੨	ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਜਨ ਅਲਿਪਤ ਹੈ ਮੁਕਤੇ; ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ [1]ਪੰਕੁ ਨ ਭੀਜੈ ॥
	੯	੨	[2]ਪਰਸ ਨਿਪਰਸੁ ਭਏ ਸਾਧੂ ਜਨ; ਜਨੁ ਹਰਿ ਭਗਵਾਨੁ ਦਿਖੀਜੈ ॥ ੨. [3]ਪਰਸਨਿ ਪਰਸੁ ॥
੧੩੨੫	੪	੩	ਅਤੁਲਾ ਤੋਲੁ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰਮਤਿ; ਕੋ ਪੁਜੈ ਨ ਤੋਲ ਤੁਲੀਜੈ ॥
	੧੦	੩	ਮਨੁ ਮੋਤੀਸਾਲੁ ਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ; ਜਿਤੁ ਹੀਰਾ ਪਰਖਿ ਲਈਜੈ ॥
	੧੨	੪	ਧਰਮੁ ਫੁਲੁ, ਫਲੁ ਗੁਰਿ ਗਿਆਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ; [4]ਬਹਕਾਰ ਬਾਸੁ ਜਗਿ ਦੀਜੈ ॥
੧੩੨੬	੧੨	੬	ਭਰਮਿ ਸੂਕੇ ਬਹੁ ਉਭਿ-ਸੁਕ ਕਹੀਅਹਿ; ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਹਰੀਜੈ ॥
	੧੫	੬	ਸੰਤਹੁ ਸੁਨਹੁ ਸੁਨਹੁ ਜਨ ਭਾਈ; ਗੁਰਿ ਕਾਢੀ ਬਾਹ [5]ਕੁਕੀਜੈ ॥ (ਬਾਹੱਕ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੯	੬	ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਰਮ, ਰਮੁ ਰਮ; ਰਮ ਰਾਮੈ ਤੇ ਗਤਿ ਕੀਜੈ ॥ ਛਕਾ ੧ ॥

---

੧ ਖੰਭ। ੨ ਜੋ ਪਰਸਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਨ ਓਹ ਸਾਧੂਆਂ ਨਾਲ ਪਰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ। ੩ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪੀ ਪਾਰਸ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਮਹਿਕਾਰ। ੫ ਕੂਕਦੇ ਹਨ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਿਭਾਸ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੭	੪	੧	ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਗਹਣਾ; ਮਤਿ [1]ਮਕਸੂਦੁ ॥
			ਨਾਇ ਤੇਰੈ; ਨਾਉ ਮੰਨੇ ਸਭ ਕੋਇ ॥
	੯	੨	ਨਾਇ ਤੇਰੈ; ਸਭਿ ਸੁਖ ਵਸਹਿ ਮਨਿ ਆਇ ॥
	੧੦	੨	ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਕਰਮੁ ਚਾਨਣ; ਸੁਰਤਿ ਤਿਥੈ ਲੋਇ ॥
			ਅੰਧੇਰੁ ਅੰਧੀ [2]ਵਾਪਰੈ; ਸਗਲ ਲੀਜੈ ਖੋਇ ॥
	੧੨	੨	ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਦਾਰੂ, ਅਵਰੁ ਨਾਸਤਿ; ਕਰਣਹਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥
			ਪਾਤਾਲ ਪੁਰੀਆ ਏਕ ਭਾਰ; ਹੋਵਹਿ ਲਾਖ ਕਰੋੜਿ ॥
੧੩੨੮	੬	੩	ਤੇ ਤਸਕਰ ਜੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੇਵਹਿ; ਵਾਸਹਿ ਕੋਟ ਪੰਚਾਸਾ ॥
	੧੨	੪	ਜਾ ਕੈ ਬਰਤੁ ਨਾਹੀ ਨੇਮੁ ਨਾਹੀ; ਨਾਹੀ [3]ਬਕਬਾਈ ॥
੧੩੨੯	੨	੬	ਰਤਾ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਤਲ [4]ਹੀਅਲੁ; ਸੋ ਗੁਰੁ [5]ਪਰਮਲੁ ਕਹੀਐ ॥
			ਜਾਕੀ ਵਾਸੁ [6]ਬਨਾਸਪਤਿ [7]ਸਉਰੈ; ਤਾਸੁ ਚਰਣ ਲਿਵ ਰਹੀਐ ॥

---

੧ ਲਾਭ ਦਾਇਕ ਗਹਿਣਾਂ ਭੂਖਣ ਗ੍ਰਹਣ । ੨ ਅਗਿਆਨ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਹਨ । ੩ ਇਕ ਬਕਵਾਸ । ੪ ਹਿਰਦਾ ਸ਼ਾਂਤਿ ਤਲ=ਅਸਥਾਨ । ੫ ਗੁਰੂ ਬਾਵਨ ਚੰਦਨ ਰੂਪ । ੬ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਭਗਤੀ ਸਹਿਤ ਹੋਣਾਂ । ੭ ਸੁਧਰਨਾਂ ।

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੯	੮	੭	ਜਤੁ ਸਤੁ ਚਾਵਲ ਦਇਆ ਕਣਕ ਕਰਿ; ਪ੍ਰਾਪਤਿ [1]ਪਾਤੀ [2]ਧਾਨੁ ॥
	੧੧	੮	ਜਿਸ ਤੇ ਹੋਆ ਸੋਈ ਪਰੁ ਜਾਣੈ; ਜਾਂ ਉਸਹੀ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ॥
	੧੨	੮	ਤੂੰਹੈ ਹੈ ਵਾਹੁ; ਤੇਰੀ ਰਜਾਇ ॥
	੧੩	੮	ਜੈਸੇ ਹਰਹਟ ਕੀ ਮਾਲਾ ਟਿੰਡ ਲਗਤ ਹੈ; ਇਕ ਸਖਨੀ ਹੋਰ ਫੇਰ ਭਰੀਅਤ ਹੈ ॥ (ਸੱਖਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੯	ਜਿਨੀ ਜਾਣੁ ਸੁਜਾਣਿਆ; ਜਗਿ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ੨. ਸੁ ਜਾਣਿਆ ॥
੧੩੩੦	੧੫	੧੨	[3]ਮਸਟਿ ਕਰਉ; ਮੂਰਖੁ ਜਗਿ ਕਹੀਆ ॥
	੧੯	੧੨	ਮਨਮੁਖੁ [4]ਖੂਲਿ; ਮਹਾ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥ (ਭੂਲਿ–ਪਾਠ ਬੰਨੋ ਦੀ ਬੀੜ ਦਾ ਹੈ ਸੁਧ ਖੂਲਿ ਹੈ)
੧੩੩੧	੫	੧੩	[5]ਬਿਬਲੁ [6]ਝਾਗਿ; ਸਹਜਿ ਪਰਗਾਸਿਆ ॥
	੯	੧੩	ਨਾਨਕੁ ਜਲ ਕੌ ਮੀਨੁ [7]ਸੈ; [8]ਥੈ ਭਾਵੈ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥
	੧੦	੧੪	[9]ਰਹਸ ਰੰਗ, ਫੁਰਮਾਇਸਿ ਕਾਈ ॥
	੧੨	੧੪	ਮਤਿ ਸਤ, ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਗੋਬਿੰਦਾ ॥ ੨. ਮਤਿ ਸਤਭਾਇ ॥

---

੧ ਪੱਤਲਾਂ । ੨ ਧਨ । ੩ ਚੁਪ । ੪ ਖੁਲ ਕੇ । ੫ ਦ੍ਵੈਤ ਦੇ ਬਲ ਨੂੰ । ੬ ਲੰਘਕੇ । ੭ ਹੈ । ੮ ਆਪ ਕੋ ਭਾਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਰਖੋ ਸਾਡੀ । ੯ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ।

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੩੧	੧੨	੧੪	ਕੀਰਤਿ ਕਰਮ; ਕਾਰ ਨਿਜ ਸੰਦਾ ॥
	੧੯	੧੫	ਤਿਸ ਹੀ ਕੀ ਸਰਕਾਰਾ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਮੋਹਨੁ; ਅਤਿ ਰਸ ਲਾਲ [1]ਸਗੂੜੋ ॥
੧੩੩੨	੨	੧੫	ਕਾਲੁ [2]ਬਿਧੁੰਸਿ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਾਰੀ; ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ॥
੧੩੩੩	੧੭	੪	ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਮਹਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜ ਅੰਗ ਦਾ ਭਾਵ ਏਹ ਹੈ ਕਿ ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀ ਉਚਾਰਿਆ ਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਮੁਖ ਰਖਿਆ ਤੇ ਪਾਂਜਾ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।
੧੩੩੫	੪	੭	ਸੋਈ ਭਗਤੁ; [3]ਸੁਘੜੁ ਸੁੋਜਾਣਾ ॥
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੪ ਬਿਭਾਸ ॥
	੧੯	੨	ਬਿਖੁ ਭਉਜਲ ਡੁਬਦੇ ਕਾਢਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭ; ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਬਾਲ ਗੁਪਾਲ ॥
੧੩੩੬	੪	੩	ਹਰਿ ਜਨ ਸੋਭਾ ਸਭ ਜਗ ਊਪਰਿ; ਜਿਉ ਵਿਚਿ [4]ਉਡਵਾ [5]ਸਸਿ [6]ਕੀਕ ॥
	੫	੩	ਜੈਸੇ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰੈ ਦੇਹ ਮਾਨੁਖ; ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਕਟੇ ਨਕ ਕੀਕ ॥

---

੧ ਸਹਿਤ ਗੂੜ੍ਹਤਾਈ ਦੇ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਅਨੰਦ। ੨ ਨਾਸ। ੩ ਚਤੁਰ। ੪ ਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ। ੫ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ। ੬ ਕੀਤਾ।

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੩੬	੫	੩	ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਮਈਆ ਰਮਤ ਰਾਮ ਰਾਇ; ਸਭ ਵਰਤੈ ਸਭ ਮਹਿ ਈਕ ॥
	੧੧	੪	ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਭਿ ਬਸੈ [੧]ਬਾਸੁ [੨]ਬਸਨਾ; ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿਓ [੩]ਝਾਰ ਗਹੇ ॥
	੧੪	੫	ਮਨਿ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹਰਿ; ਹਰਿ ਜਪਿਓ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ [੪]ਵਡਫਾ ॥ (ਨੋਟ–ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਫੱਫੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਾਰਨੇ ਹਨ)
੧੩੩੭	੨	੬	ਜਪਿ ਮਨ; ਰਾਮ ਨਾਮੁ [੫]ਅਰਧਾਂਭਾ ॥ (ਪੂਰਾ ਭੱਭਾ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
	੪	੬	ਲੋਹ ਮਨੂਰ ਕੰਚਨੁ ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ; ਹਰਿ ਉਰ ਧਾਰਿਓ ਗੁਰਿ ਹਰਿ-ਭਾ ॥ (ਨੋਟ–ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਭਭੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਾਰੋ)
੧੩੪੦	੧੧	੧੦	ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਨ; ਹੋਆ ਜੋਗੁ ॥
	੧੪	੧੦	ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਨਿਤ; ਨਿਤ ਨਵੇ ॥
੧੩੪੧	੧੪	੧੫	ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ ਸੰਤ ਚਰਨ ਲਾਗਿ; ਮਨੁ ਪਵਿਤੁ ਜਾਹਿ ਪਾਪ ॥
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਬਿਭਾਸ
੧੩੪੨	੨	੧	ਲਪਟਿ ਰਹੀ, ਫੁਨਿ ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ੨. ਬੰਧੁਨ ਪਾਇਆ ॥

---

੧ ਖੁਸ਼ਬੂ ਕਸਤੂਰੀ ਦੀ। ੨ ਨਾਪਾ। ੩ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪ। ੪ ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ ਫਾਹੇ। ੫ ਅਰਾਧਣੇ ਜੋਗ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ, ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ।

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੪੨	੫	੧	ਜਿਉ ਮਨੁ ਦੇਖਹਿ; ਪਰ ਮਨੁ ਤੈਸਾ ॥
	੧੪	੧	ਐਸਾ ਜਾਪੁ ਜਪਉ; ਜਪਮਾਲੀ ॥
੧੩੪੩	੧੨	੩	ਬਿਖੁ ਵਾਤੀ, ਜੀਵਣ ਬਾਦਿ ॥
੧੩੪੪	੨	੪	ਤਿਨਿ ਹਰੀ-ਚੰਦਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਤਿ ਰਾਜੈ, [1]ਕਾਗਦਿ ਕੀਮ ਨ ਪਾਈ ॥ ਅਉਗਣੁ ਜਾਣੈ ਤ ਪੁੰਨ ਕਰੇ ਕਿਉ; ਕਿਉ [2]ਨੇਖਾਸਿ [3]ਬਿਕਾਈ ॥
	੧੭	੫	ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਕਰਿ; ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ॥
੧੩੪੫	੧੬	੭	ਜਲੁ ਤਰੰਗ ਅਗਨੀ ਪਵਨੈ ਫੁਨਿ; ਤ੍ਰੈ ਮਿਲਿ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩ ਬਿਭਾਸ ॥
੧੩੪੬	੧੨	੧	ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਸਉਦਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ; ਗੁਰਮੁਖਿ ਲੈਨਿ ਸਵਾਰਿ ॥ ਹਰਿ-ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਮਨੁ [4]ਲੋਹਟੁ ਹੈ; ਮੋਹਿਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ॥
	੧੪	੨	ਭੈ ਭਾਇ ਜਾਗੇ ਸੇ ਜਨ ਜਾਗ੍ਰਣ ਕਰਹਿ; ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਉਤਾਰਿ ॥
			ਬਿਭਾਸ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੫ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥
੧੩੪੭	੭	੧	ਉਰਝਿ ਪਰਿਓ; ਮਨ ਮੀਠ [5]ਮੋੁਹਾਰਾ ॥

---

੧ ਦਾਨ ਦਾ ਲਿਖਕੇ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀ ਆਇਆ ਵਾ ਮਸਤਕ ਰੂਪੀ ਕਾਗਜ ਤੇ । ੨ ਮੰਡੀ । ੩ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਹ ਮੰਡੀ ਹੈ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ । ੪ ਲੋਹੇ ਦਾ ਟੁਕੜਾ । ੫ ਮੋਹ ਦੇ ਵਿਚ ।

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੪੭	੯	੧	ਛਲ [1]ਨਾਗਨਿ ਸਿਉ; ਮੇਰੀ ਟੂਟਨਿ ਹੋਈ ॥
	੧੦	੧	ਮੁਖਿ ਮੀਠੀ; ਖਾਈ ਕਉਰਾਇ ॥
	੧੫	੧	ਇਹੁ [2]ਨੀ-ਘਰੁ; ਘਰੁ ਕਹੀ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੬	੧	ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ; ਦੁਇ ਨ [3]ਖਟਾਂਈ ॥
	੧੭	੧	ਕਰਹੁ [4]ਤਪਾਵਸੁ; ਪ੍ਰਭ ਸਰਬਾਗਿ ॥
੧੩੪੮	੫	੨	[5]ਪ੍ਰੂਅਰ ਤਾਪ; ਗੇਰੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰਾ ॥
	੬	੨	ਕਾਨ ਫਰਾਇ; [6]ਹਿਰਾਏ ਟੂਕਾ ॥
	੭	੨	ਬਨਿਤਾ ਛੋਡਿ; [7]ਬਦ ਨਦਰਿ ਪਰ ਨਾਰੀ ॥
	੧੭	੨	ਪ੍ਰਭਿ [8]ਪੁੰਨ-ਆਤਮੈ; ਕੀਨੇ ਧਰਮਾ ॥
			ਬਿਭਾਸ ਪ੍ਰਭਾਤੀ; ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ
੧੩੪੯	੧੨	੨	ਤੂ ਕਰਿ [9]ਮਿਹਰਾਮਤਿ; ਸਾਈ ॥ (ਸਾਂਈ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੨	ਬ੍ਰਹਮਨ [10]ਗਿਆਸ, ਕਰਹਿ [11]ਚਉਬੀਸਾ; ਕਾਜੀ [12]ਮਹ [13]ਰਮਜਾਨਾ ॥
	੧੪	੨	ਕਹਾ [14]ਉਡੀਸੇ ਮਜਨੁ ਕੀਆ; ਕਿਆ ਮਸੀਤਿ ਸਿਰੁ ਨਾਂਏਂ ॥
	੧੭	੨	ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ ਸੁਨਹੁ ਨਰ [15]ਨਰਵੈ; ਪਰਹੁ ਏਕ ਕੀ ਸਰਨਾ ॥

---

੧ ਮਾਇਆ। ੨ ਬੇਘਰਾ। ੩ ਮਿਲਾਪ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ। ੪ ਨਿਆਉਂ। ੫ ਧੂਣੀਆਂ। ੬ ਮੰਗੇ, ਦੇਖੇ। ੭ ਖੋਟੀ ਨਦਰ। ੮ ਪੁੰਨ ਰੂਪ। ੯ ਅਮਿਤ ਮੇਹਰ ਕਰੋ। ੧੦ ਇਕਾਦਸੀਆਂ। ੧੧ ਚੌਬੀ,। ੧੨ ਮਹੀਨਾ। ੧੩ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ। ੧੪ ਜਗਨ ਨਾਥ ਉਡੀਸੇ ਵਿਚ। ੧੫ ਇਸਤਰੀਆਂ।

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੦	੨	੩	ਨਾ ਕਛੁ [1]ਪੋਚ ਮਾਟੀ ਕੇ ਭਾਂਡੇ; ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਕੁੰਭਾਰੇ ॥
	੪	੪	ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕਹਹੁ ਮਤ ਝੂਠੇ; ਝੂਠਾ ਜੋ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥
	੫	੪	ਜਉ ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਖੁਦਾਇ ਕਹਤ-ਹਉ; ਤਉ ਕਿਉ ਮੁਰਗੀ ਮਾਰੈ ॥
	੬	੪	ਪਕਰਿ ਜੀਉ ਆਨਿਆ, ਦੇਹ ਬਿਨਾਸੀ; ਮਾਟੀ ਕਉ [2]ਬਿਸਮਿਲਿ ਕੀਆ ॥
	੭	੪	ਕਿਆ [3]ਉਜੂ ਪਾਕੁ ਕੀਆ, [4]ਮੁਹੁ ਧੋਇਆ; ਕਿਆ ਮਸੀਤਿ ਸਿਰੁ ਲਾਇਆ ॥
	੧੦	੫	ਸੁੰਨ ਸੰਧਿਆ ਤੇਰੀ ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਕਰ; [5]ਅਧਪਤਿ ਆਦਿ ਸਮਾਈ ॥ ੨. ਦੇਵਾਕਰ ॥
	੧੧	੫	ਲੇਹੁ ਆਰਤੀ, ਹੋ ਪੁਰਖ ਨਿਰੰਜਨ; ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਜਹੁ ਭਾਈ ॥
	੧੨	੫	ਤਤੁ ਤੇਲੁ ਨਾਮੁ ਕੀਆ ਬਾਤੀ; ਦੀਪਕੁ ਦੇਹ ਉਜ੍ਯਾਰਾ ॥ (ਉਜਿਆਰਾ ਬੋਲੋ)

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੧	੧	੧	ਜੋ ਜਨੁ ਜਾਨਿ ਭਜਹਿ ਪੁਰਖੋਤਮੁ; [7]ਤਾ-ਚੀ ਅਬਿਗਤੁ ਬਾਣੀ ॥

---

੧ ਨਿਊਨਤਾਈ, ਛੋਟਾ ਪੁਣਾਂ। ੨ ਕਲਮਾਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਛੁਰੀ ਫੇਰਕੇ ਮਾਰਿਆ। ੩ ਕੂਹਣੀਆਂ ਤੱਕ ਬਾਹਾਂ ਤੇ ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਲੱਤਾਂ ਧੋਣੀਆਂ ਜਾਂ ਪੰਜ ਇਸ਼ਨਾਨਾ। ੪ ਮਥੇ ਤੋਂ ਲਾਕੇ ਠੋਡੀ ਤੱਕ ਮੂੰਹ ਧੋਣਾ। ੫ ਅਧੋਪਤੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੬ ਸਿਧਾਂਤ ਗਿਆਨ। ੭ ਤਿਨਾਂ ਦੀ

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੧	੪	੨	ਬਾਵਨ [1]ਬੀਖੂ [2]ਬਾਨੈ [3]ਬੀਖੇ; ਬਾਸੁ ਤੇ ਸੁਖ ਲਾਗਿਲਾ ॥ ਸਰਬੇ ਆਦਿ ਪਰਮਲਾਦਿ; ਕਾਸਟ ਚੰਦਨੁ [4]ਭੈਇਲਾ ॥
	੫	੨	ਤੁਮ-ਚੇ ਪਾਰਸੁ ਹਮ-ਚੇ ਲੋਹਾ; ਸੰਗੇ ਕੰਚਨੁ ਭੈਇਲਾ ॥ ਤੂ ਦਇਆਲੁ ਰਤਨੁ ਲਾਲੁ; ਨਾਮਾ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇਲਾ ॥
	੭	੩	ਤੈ ਮੈ ਕੀਆ; ਸੁ ਮਾਲੂਮੁ ਹੋਈ ॥
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਭਗਤ ਬੇਣੀ ਜੀ ਕੀ
	੧੧	੧	[5]ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ; ਕਰ ਤਲ [6]ਕਾਤੀ ॥
	੧੨	੧	[7]ਕਲਿ [8]ਭਗਵਤ; ਬੰਦ [9]ਚਿਰਾਮੰ ॥
	੧੩	੧	ਰਿਦੈ [10]ਛੁਰੀ; [11]ਸੰਧਿਆਨੀ ॥
	੧੬	੧	ਰਿਦੈ ਕੂੜੁ; ਕੰਠਿ [12]ਰੁਦ੍ਰਾਖੰ ॥
	੧੭	੧	ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ; [13]ਬਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਿਛ ਚੰਦਨ। ੨ ਬਣ। ੩ ਵਿਚ। ੪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੫ ਰਿਦੇ ਰੂਪੀ ਹਥ ਦੀ ਤਲੀ ਤੇ। ੬ ਈਰਖਾ ਦੀ ਛੁਰੀ। ੭ ਸੁੰਦਰ। ੮ ਭਗਵੰਤ ਨੂੰ। ੯ ਚਿਰਤੱਕ ਬੰਦਨਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ੧੦ ਛੁਰੀ ਹਿੰਸਾ ਰੂਪੀ। ੧੧ ਜਿੰਨੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਹੌਂਦਾ ਧਿਆਨੀ ਹੈ। ੧੨ ਰੁਦਰਾਖੀ ਮਾਲਾ। ੧੩ ਰਸਤਾ।

ਰਾਗੁ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਰਾਗੁ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੨	੬	੧	ਬਾਰੂ ਕੀ ਭੀਤ ਜੈਸੇ; ਬਸੁਧਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ॥
	੯	੨	ਰਾਮ ਭਜੁ ਰਾਮ ਭਜੁ; ਜਨਮੁ [1]ਸਿਰਾਤੁ ਹੈ ॥
	੧੦	੨	ਅੰਤਿ ਬਾਰ ਸੰਗਿ ਤੇਰੈ; ਇਹੈ ਏਕ ਜਾਤੁ ਹੈ ॥
	੧੨	੩	ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਅਤਿ ਲੁਭਾਨਿ; ਮਤਿ ਨਾਹਿਨ ਫੇਰੀ ॥
੧੩੫੩	੧	੪	ਸਮਝਤ ਨਹ; ਰੇ ਅਜਾਨ ॥
	੩	੪	ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਹੀਏ ਆਨਿ; ਛਾਡਿ ਦੇ ਤੈ, ਮਨ ਕੋ ਮਾਨੁ ॥

ਸਲੋਕ [2]ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮਹਲਾ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੩	੮	੧	ਤ੍ਰੈ-ਪਾਲ; [3]ਤਿਹਾਲ ਬਿਚਾਰੰ ॥
	੧੦	੧	ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ; ਬਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥

---

੧ ਗੁਜ਼ਰ ਦਾ ਹੈ।

੨ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਖ ਵਾਲਾ ਜੋ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਲੈਣੀ ਕਾਵ, ਕਾਵ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਮਿਲਾਕੇ ਜੋ ਸਲੋਕ ਰਚੇ ਜਾਣ ਸੋ ਸਹਸ ਕ੍ਰਿਤੀ ਪਰਾਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਗ ਬੋਲੀ ਨਹੀ ਲਿਖੀ, ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਗੋਪਾਲ ਦੱਤ ਪੰਡਤ ਦੇ ਤਾਂਈ ਏਹ ਚਾਰ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਦਾ ਬਿਸ਼ਨ ਦੱਤ ਕਿਸੇ ਸਾਧੂ ਦੇ ਸਰਾਪ ਕਰਕੇ ਕੂਕਰ ਦੀ ਜੂਨ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸੀ, ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਉਚਰਵਾਕੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦੇ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਿਆ ਤੇ ਉਸਦੀ ਜੂਨ ਛੁਡਾਕੇ ਮੁਕਤ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ।

੩ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਾਲਕ ਵਾ ਤੇਰੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੩	੧੦	੨	ਨਿਹਫਲੰ ਤਸ੍ਯ ਜਨਮਸ੍ਯ;
			ਜਾਵਦ ਬ੍ਰਹਮ ਨ ਬਿੰਦਤੇ ॥ ੨. ਜਾਵਤ ॥
			ਸਾਗਰੰ ਸੰਸਾਰਸ੍ਯ; ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਤਰਹਿ ਕੇ ॥
	੧੨	੩	ਜੋਗ ਸਬਦੰ, ਗਿਆਨ ਸਬਦੰ;
			ਬੇਦ ਸਬਦੰ ਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣਹ ॥
			ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ, ਸੂਰ ਸਬਦੰ; ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ ਪ-ਰਾਕ੍ਰਿਤਹ ॥
			ਸਰਬ ਸਬਦੰ ਤ ਏਕ ਸਬਦੰ;
			ਜੇ ਕੋ ਜਾਨਸਿ ਭੇਉ ॥
	੧੬	੪	ਏਕ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨੰ ਤ ਸਰਬ ਦੇਵਾ; ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਹ ॥
			ਆਤਮੰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਸ੍ਵ-ਦੇਵਸ੍ਯ; ਜੇ ਕੋਈ ਜਾਨਸਿ ਭੇਵ ॥
			(ਸੱਸੇ ਦੇ ਪੈਰ ਦਾ ਵਾਵਾ ਔਂਕੜ ਵਾਙੂ ਯਾ ਮੁਕਤੇ ਐੜੇ ਵਾਙੂ ਬੋਲੇਗਾ, ਬਾਸ੍ਵ-ਬਾਸੁਅ ਵਾਂਙੂ ਤੇ 'ਦੇਵਸ੍ਯ' ਦੇਵਸੁ ਵਾਂਙੂ ਬੁਲਾਉਣਾ ।)
			***ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮਹਲਾ ੫**
੧੩੫੩	੧੯	੧	[1]ਕਤੰਚ ਮਾਤਾ ਕਤੰਚ ਪਿਤਾ;
			[1]ਕਤੰਚ ਬਨਿਤਾ [2]ਬਿਨੋਦ ਸੁਤਹ ॥

---

* ਗੁਪਾਲ ਦੱਤ ਦੇ ਪੋਤ੍ਰੇ ਪੰਡਿਤ ਹਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਲੈਕੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਾਸ ਆਏ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਬਜੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਡੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਓਸੇ ਤਰਾਂ ਹੇ ਸਤਿਗੁਰੋ ! ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਕੇ ਸਾਡਾ ਮੋਹ ਕੱਟ ਦਿਓ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ ।

੧ ਕਦੋਂ, ਕਦੇ, ਕਿਆ ਹੈ, ਕਿਸਦੇ ਹਨ, ਕਿਤਨੇ ਹੀ ਹਨ। ੨ ਕੌਤਕ ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੪	੧	੧	ਕਤੰਚ [1]ਚਪਲ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪੰ; ਪੇਖੰਤੇ ਤਿਆਗੰ ਕਰੋਤਿ ॥ ਰਹੰਤ ਸੰਗ ਭਗਵਾਨ ਸਿਮਰਣ; ਨਾਨਕ ਲਬਧੰ ਅਚੁਤ [2]ਤਨਹ ॥
	੨	੨	ਧ੍ਰਿਗ ਸ੍ਨੇਹੰ; [3]ਗ੍ਰਿਹਾਰਥ-ਕਹ ॥
	੪	੩	[4]ਬਰਧੰਤਿ [5]ਜਰੂਆ; ਹਿਤੰ੍ਤ ਮਾਇਆ ॥ ਗਨੰਤ ਸ੍ਵਾਸਾ; ਭੈਜਾਨ ਧਰਮੰ ॥
	੫	੪	ਕਾਚ ਕੋਟੰ ਰਚੰਤਿ [6]ਤੋਯੰ; ਲੇਪਨੰ ਰਕਤ ਚਰਮਣਹ ॥ ਨਵੰਤ ਦੁਆਰੰ [7]ਭੀਤ ਰਹਿਤੰ; [8]ਬਾਇ ਰੂਪੰ ਅਸਥੰਭਨਹ ॥
	੮	੫	[9]ਸੁਭੰਤ [10]ਤੁਯੰ [11]ਅਚੁਤ ਗੁਨਗੰ; ਪੂਰਨੰ [12]ਬਹੁਲੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥
	੯	੫	[13]ਭ੍ਰਿਤਿਆ [14]ਪ੍ਰਿਅੰ; ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਚਰਣੰ ॥
	੯	੬	ਮ੍ਰਿਗੀ ਪੇਖੰਤ [15]ਬਧਿਕ; [16]ਪ੍ਰਹਾਰੇਣ [17]ਲਖੵ [18]ਆਵਧਹ ॥

---

੧ ਚੰਚਲ। ੨ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਤ। ੩ ਘਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਅਰਥ–ਵਾਸਤੇ। ੪ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੫ ਬੁਢੇਪਾ ੬ ਪਾਣੀ, ਬਿੰਦ। ੭ ਤਖਤੇ। ੮ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਰੂਪ। ੯ ਸੋਭਾ ਹੋਵੇਗੀ। ੧੦ ਤੇਰੀ। ੧੧ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਹੋਵੇ। ੧੨ ਬਹੁਲਤਾ ਕਰਕੇ। ੧੩ ਦਾਸਾਂ ਦਾ। ੧੪ ਪਿਆਰਾ ੧੫ ਹੇੜੀ। ੧੬ ਚਲੌਂਦਾ ਹੈ। ੧੭ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਬਣਾਕੇ। ੧੮ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਦਾ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੪	੯	੬	[੧]ਅਹੋ ਜਸੁ ਰਖੇਣ ਗੋਪਾਲਹ;
			ਨਾਨਕ ਰੇਮ ਨ ਛੇਦੂਤੇ ॥
	੧੦	੭	ਬਹੁ ਜਤਨ ਕਰਤਾ ਬਲਵੰਤ [੨]ਕਾਰੀ;
			ਸੇਵੰਤ ਸੂਰਾ ਚਤੁਰ ਦਿਸਹ ॥
	੧੧	੭	ਹੋਵੰਤਿ ਆਗਿਆ, ਭਗਵਾਨ ਪੁਰਖਹ;
			ਨਾਨਕ ਕੀਟੀ ਸਾਸ [੩]ਅਕਰਖਤੇ ॥
	੧੩	੮	ਮਿਟੰਤਿ [੪]ਤਤ੍ਰਾਗਤ; ਭਰਮ ਮੋਹੰ ॥
			ਦ੍ਰਿਸਟ[੫]ਤੁਯੰ[੬]ਅਮੋਘ ਦਰਸਨੰ; ਬਸੰਤ ਸਾਧ ਰਸਨਾ ॥
			ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ; ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਿਅੰ ਜਾਪੁ ਜਪਨਾ ॥
	੧੫	੯	ਘਟੰਤ ਬਸੁਧਾ; ਗਿਰਿ ਤਰ [੭]ਸਿ ਖੰਡੰ ॥
			ਘਟੰਤ [੮]ਲਲਨਾ; ਸੁਤ ਭ੍ਰਾਤ ਹੀਤੰ ॥
			ਘਟੰਤ ਕਨਿਕ ਮਾਨਿਕ; ਮਾਇਆ ਸ੍ਵਰੂਪੰ ॥
			(ਸੁਐਰੂਪੰ ਇਹ ਹੈ ਸਰੂਪ ਬੋਲਨ ਦਾ)
	੧੭	੧੦	ਦ੍ਰਿੜੰਤ ਨਾਮੰ; ਤਜੰਤ ਲੋਭੰ ॥
	੧੮	੧੦	ਨਾਨਕ ਜਿਹ; ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਾਧਵਹ ॥
	੧੯	੧੧	ਜੋਬਨ [੯]ਬਹਿਕ੍ਰਮ; ਕਨਿਕ ਕੁੰਡਲਹ ॥
			[੧੦]ਬਚਿਤ੍ਰ ਮੰਦਿਰ ਸੋਭੰਤਿ ਬਸਤ੍ਰਾ;
			ਇਤ੍ਯੰਤ ਮਾਇਆ ਬ੍ਯਾਪਿਤੰ ॥

---

੨ ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ੨ ਦਵਾਈ। ੩ ਖਿਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ੪ ਤਿਸਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਆਇਆ-ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਰਮ। ੫ ਤੇਰੇ, ਤਾਂ। ੬ ਸਫਲ। ੭ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ। ੮ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੯ ਅਵਸਥਾ। ੧੦ ਨਾਨਾਂ ਤਰਾਂ ਦੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕਾਰੀ ਵਾਲੇ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੪	੧੯	੧੧	ਹੇ ਅਚੁਤ ਸਰਣ ਸੰਤ ਨਾਨਕ; [੧]ਭੋ ਭਗਵਾਨ [੨]ਏ ਨਮਹ ॥
੧੩੫੫	੧	੧੨	ਜਨਮੰ ਤ ਮਰਣੰ, ਹਰਖੰ ਤ ਸੋਗੰ; ਭੋਗੰ ਤ ਰੋਗੰ ॥ ਊਚੰ ਤ ਨੀਚੰ; ਨਾਨਾ ਸੁ ਮੂਚੰ ॥ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਮਾਰਗੰ; ਵਰਤੰਤਿ ਬਿਨਾਸਨੰ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਅਸਥਿਰੰ; ਨਾਨਕ ਭਗਵੰਤ ਭਜਨਾਸਨੰ ॥ ੨. ਜਨਮੰਤ ॥
	੨	੧੨	ਰਾਜੰ ਤ ਮਾਨੰ; ਅਭਿਮਾਨੰ ਤ ਹੀਨੰ ॥ ੨. ਸਾਰੇ ਤੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਜਨਮੰਤ ਵਾਂਙ ॥
	੩	੧੩	ਕਿਰਪੰ ਤ ਹਰੀਅੰ; ਮਤਿ ਤਤੁ ਗਿਆਨੰ ॥ ੨. ਕਿਰਪੰਤ ॥
	੪	੧੩	[੩]ਬਸ੍ਰਿੰਤ [੪]ਰਿਖਿਅੰ, ਤਿਆਗਿ ਮਾਨੰ ॥ ੨. ਬਸ੍ਰਿੰ ਤ ਸੀਤਲੰਤ ਰਿਦਯੰ; ਦ੍ਰਿੜੁ ਸੰਤ ਗਿਆਨੰ ॥ ੨. ਸੀਤਲੰ ਤ ॥ ਰਹੰਤ ਜਨਮੰ; ਹਰਿ ਦਰਸ ਲੀਣਾ ॥
	੫	੧੪	ਕਹੰਤ ਬੇਦਾ [੫]ਗੁਣੰਤ [੬]ਗੁਨੀਆ; ਸੁਣੰਤ [੭]ਬਾਲਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦ੍ਰਿੜੰਤ ਸੁਬਿਦਿਆ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

---

੧ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਜੀ! ੨ ਕਿ ਤਾਈਂ। ੩ ਵੱਸ ਕਰੇ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੪ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਕਾਲ। ੫ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ। ੬ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। ੭ ਜਗਿਆਸੂ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੫	੬	੧੪	ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਜਾਚੰਤ ਨਾਨਕ;
			ਦੈਨਹਾਰ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ॥
	੭	੧੫	ਨਹ ਚਿੰਤਾ ਮਾਤ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤਹ;
			ਨਹ ਚਿੰਤਾ ਕਿਛੁ ਲੋਕ ਕਹ ॥
			ਨਹ ਚਿੰਤਾ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਮੀਤਹ;
			ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਮਾਇਆ ਸਨਬੰਧਨਹ ॥
			ਦਇਆਲ ਏਕ ਭਗਵਾਨ ਪੁਰਖਹ;
			ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਜੀਅ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਲਕਹ ॥
	੯	੧੫	[1]ਅਨਿਤ੍ ਹੇਤੰ ਅਹੰ ਬੰਧੰ;
			ਭਰਮ ਮਾਇਆ, ਮਲਨੰ ਬਿਕਾਰੰ ॥
			ਫਿਰੰਤ ਜੋਨਿ ਅਨੇਕ ਜਠਰਾਗਨਿ;
			ਨਹ ਸਿਮਰੰਤ ਮਲੀਣ ਬੁਧੰ ॥
			ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕਰਤ ਮਇਆ;
			ਨਾਨਕ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਸਾਧ [2]ਸੰਗਮਹ ॥
	੧੧	੧੭	ਗਿਰੰਤ ਗਿਰਿ, ਪਤਿਤ ਪਾਤਾਲੰ;
			ਜਲੰਤ [3]ਦੇਦੀਪ੍ ਬੈਸ੍ਵਾਂਤਰਹ ॥ ੨. ਦੇ ਦੀਪ੍
			[4]ਬਹੰਤਿ [5]ਅਗਾਹ, ਤੋਯੰ ਤਰੰਗੰ;
			ਦੁਖੰਤ ਗ੍ਰਹ ਚਿੰਤਾ ਜਨਮੰ ਤ ਮਰਣਹ ॥
	੧੩	੧੮	ਘੋਰ ਦੁਖੰ ਅਨਿਕ ਹਤੰ;
			ਜਨਮ ਦਾਰਿਦ੍ਰੰ ਮਹਾ [6]ਬਿਖ੍ਯਾਦੰ ॥

੧ ਨਾਸਵੰਤ ਝੂਠਾ। ੨ ਇਕਤ੍ਰਤਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ । ੩ ਪ੍ਰਜੁਲਤ । ੪ ਰੁੜਨਾਂ। ੫ ਡੂੰਘੇ। ੬ ਝਗੜੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਖਾਧਾ ਹੋਇਆ ਦੁਖ

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੫	੧੩	੧੮	ਮਿਟੰਤ ਸਗਲ; ਸਿਮਰੰਤ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨਾਨਕ ॥
	੧੬	੧੯	ਸਰਣਿ ਜੋਗੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਿਅ ਨਾਨਕ; ਸੋ ਭਗਵਾਨ [1]ਖੇਮੰ ਕਰੋਤਿ ॥
	੧੬	੨੦	ਪਾਛੈ, ਕਰੋਤਿ [2]ਅਗ੍ਰਣੀਵਹ; ਨਿਰਾਸੰ ਆਸ ਪੂਰਨਹ ॥
	੧੮	੨੦	ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਸੇਵਾ; [3]ਕਿੰ ਨ ਲਭ੍ਯਤੇ ॥
੧੩੫੬	੧	੨੧	ਸਰਬਗ੍ਯ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਭਗਵਾਨਹ; ਭਗਤਿ ਵਛਲ [4]ਕਰੁਣਾਮਯਹ ॥
	੫	੨੩	ਸ੍ਰਿਜੰਤ ਰਤਨ ਜਨਮ; [5]ਚਤੁਰ ਚੇਤਨਹ ॥
	੬	੨੩	ਅਨਿਤ੍ਯ ਰਚਨਾ ਨਿਰਮੋਹ ਤੇ ॥
	੬	੨੪	ਦਾਨੰ [6]ਪਰਾ [7]ਪੂਰਬੇਣ; ਭੁੰਚੰਤੇ ਮਹੀ-ਪਤੇ ॥ [8]ਬਿਪਰੀਤ ਬੁਧੰ [9]ਮਾਰਤ ਲੋਕਹ; ਨਾਨਕ ਚਿਰੰਕਾਲ ਦੁਖ ਭੋਗਤੇ ॥
	੭	੨੫	[10]ਬ੍ਰਿਥਾ [11]ਅਨੁਗ੍ਰਹੰ ਗੋਬਿੰਦਹ; ਜਸ੍ਯ ਸਿਮਰਣ ਰਿਦੰਤਰਹ ॥ ਆਰੋਗ੍ਯੰ ਮਹਾ ਰੋਗ੍ਯੰ; ਬਿਸਿਮ੍ਰਿਤੇ ਕਰੁਣਾਮਯਹ ॥
	੮	੨੬	[12]ਰਮਣੰ ਕੇਵਲੰ ਕੀਰਤਨੰ; ਸੁਧਰਮੰ ਦੇਹ ਧਾਰਣਹ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਨਾਰਾਇਣ ਨਾਨਕ; ਪੀਵਤੰ ਸੰਤ ਨ ਤ੍ਰਿਪ੍ਯਤੇ ॥

---

੧ ਕਲਿਆਨ।੨ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ੩ ਕਿਆ ਨਹੀ ਲਭਦਾ ੪ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਸਰੂਪ। ੫ ਸਿਆਣੇ ਪੁਰਖ ਰੱਬ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੬ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਡਾ। ੭ ਪਹਿਲਾ। ੮ ਉਲਟੀ ਬੁਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੯ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਆਕੇ, ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਖਾਲੀ ੧੧ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੋਂ। ੧੨ ਉਚਾਰੀਏ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੯	੧੦	੨੭	ਸਹਣ ਸੀਲ ਸੰਤੰ; ਸਮ ਮਿਤ੍ਰਸ੍ ਦੁਰਜਨਹ ॥ ਨਾਨਕ ਭੋਜਨ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰੇਣ; ਨਿੰਦਕ ਆਵਧ ਹੋਇ ਉਪ [1]ਤਿਸਟਤੇ ॥ (ਉਪ ਪਾਠ ਜੁਦਾ ਹੈ)
	੧੧	੨੯	ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਜਪੰ ਤਿ, ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਸੰਗਹ; ਨਾਨਕ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸੁਖ [2]ਬਾਸਨਹ ॥
	੧੨	੨੯	ਸੈਨਾ ਸਾਧ ਸਮੂਹ ਸੂਰ [3]ਅਜਿਤੰ; ਸੰਨਾਹੰ ਤਨਿ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾਹ ॥
	੧੩	੨੯	[4]ਆਰੂੜਤੇ [5]ਅਸ੍ਵ [6]ਰਥ [7]ਨਾਗਹ; ਬੁਝੰਤੇ ਪ੍ਰਭ ਮਾਰਗਹ ॥ ਬਿਚਰਤੇ ਨਿਰਭਯੰ ਸਤ੍ਰੁ ਸੈਨਾ; [8]ਧਾਯੰਤੇ ਗੋੁਪਾਲ ਕੀਰਤਨਹ ॥ ਜਿਤਤੇ ਬਿਸ੍ਵ ਸੰਸਾਰਹ; ਨਾਨਕ ਵਸੰ੍ ਕਰੋਤਿ ਪੰਚ ਤਸਕਰਹ ॥
	੧੫	੩੦	ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਗੰਧਰਬ ਨਗਰੰ; ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਯਾ ਰਚਿ ਦੁਰਮਤਿਹ ॥ (ਦੁਰਮੱਤਹ ਪੜ੍ਹੋ) -(ਬਿਸ੍ਵ ਅਧਾ ਵਾਵਾ ਬੋਲੋ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਪੈਰ ਵਾਲਾ ਵਾਵਾ ਔਂਕੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।)

---

੧ ਨੇੜੇ ਖਲੋਤਾ ਹੈ। ੨ ਵਸਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪਾਤ੍ਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ੩ ਨਾਂ ਜਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇਂ। ੪ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ੫ ਘੋੜੇ ਸੂਵਣ ਰੂਪ। ੬ ਰਥ ਮੰਨਣ ਰੂਪ। ੭ ਹਾਥੀ ਨਿਧਿਆਸਣ ਰੂਪ। ੮ ਧਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੬	੧੬	੩੦	ਤਤਹ ਕੁਟੰਬ ਮੋਹ ਮਿਥ੍ਯਾ;
			ਸਿਮਰੰਤਿ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮਹ ॥
	੧੬	੩੧	ਨਚ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ਨਿਗਮੰ;
			[੧]ਨਚ ਗੁਣਗ੍ਯ ਨਾਮ ਕੀਰਤਨਹ ॥
	੧੭	੩੧	ਭਾਗ [੨]ਉਦਿਮ ਲਬਧੰ [੩]ਮਾਇਆ;
			ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਖਲ ਪੰਡਿਤਹ ॥
	੧੮	੩੨	ਕੰਠ [੪]ਰਮਣੀਯ ਰਾਮ ਰਾਮ ਮਾਲਾਂ;
			[੫]ਹਸਤ-ਊਚ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਰਣੀ ॥
			ਜੀਹ ਭਣਿਜੋ ਉਤਮ ਸਲੋਕ; ਉਧਰਣੰ ਨੈਨ [੬]ਨੰਦਨੀ ॥
੧੩੫੭	੧	੩੩	ਕੂਕਰਹ ਸੂਕਰਹ ਗਰਧਭਹ ਕਾਕਹ;
			ਸਰਪਨਹ ਤੁਲਿ ਖਲਹ ॥
	੨	੩੪	ਕੀਰਤਨੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ;
			ਨਹ ਦ੍ਰਿਸਟੰਤਿ ਜਮਦੂਤਨਹ ॥
	੫	੩੫	ਦੁਰਲਭੰ ਏਕ ਭਗਵਾਨ ਨਾਮਹ;
			ਨਾਨਕ ਲਬਧਿੰ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭੰ ॥
	੬	੩੬	ਜਤ ਕਤਹ ਤਤਹ ਦ੍ਰਿਸਟੰ;
			ਸ੍ਵਰਗ ਮਰਤ ਪਯਾਲ ਲੋਕਹ ॥

---

੧ ਨਹੀਂ। ੨ ਜਾਗਦੇ ਹਨ ਵਾ ਉਦਮ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਕਰਮ ਕਰੀਦੇ ਹਨ। ੩ ਲਛਮੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਲਭਦੀ ਹੈ। ੪ ਉਚਾਰਨਾਂ ਤੇ ਸੁੰਦ੍ਰ ਜੇਹੜਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਨੂੰ ਉਚਾਰਨਾਂ ਹੈ ਏਹੋ ਹੀ ਮਾਲਾ ਹੈ। ੫ ਗੋਮੁਖੀ ਉਚਾ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਜੋ ਗੁਥਲੀ ਬੰਨੀ ਦੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਹਸਤ ਊਚ ਹੈ ਏਧਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਧਾਰਨਾਂ ਗੋਮੁਖੀ ਹੈ ੬ ਅਨੰਦ ਨਹੀ ਲੈਣ ਦਿੰਦੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੮	੭	੩੭	ਦੁਖੰ [1]ਭਜੰਤਿ ਸੁਖੰ; ਭੈ ਭੀਤੰ ਤ ਨਿਰਭਯਹ ॥
			੨. ਭੀਤੰਤ ॥
	੯	੩੮	ਸਰਬ ਸੀਲ ਮਮੰ ਸੀਲੰ;
			ਸਰਬ ਪਾਂਵਨ ਮਮ ਪਾਂਵਨਹ ॥
	੧੦	੩੯	ਨਹ ਸੀਤਲੰ ਸੀਤ ਰੁਤੇਣ;
			ਨਾਨਕ ਸੀਤਲੰ ਸਾਧ ਸ੍ਵਜਨਹ ॥ (ਸੁਅਜਨਹ ਉਚਾਰੋ)
	੧੧	੪੦	ਦਯਾਲੰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੀਆ; ਪੰਚ ਦੋਖ ਬਿਵਰਜਿਤਹ ॥
			ਭੋਜਨੰ ਗੋਪਾਲ ਕੀਰਤਨੰ;
			[2]ਅਲਪ ਮਾਯਾ ਜਲ ਕਮਲ ਰਹਤਹ ॥
			ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਨਹ [3]ਸ੍ਰੋਤਿ ਸ੍ਰਵਣੰ;
			ਆਪੁ ਤ੍ਯਿਾਗਿ ਸਗਲ ਰੇਣੁਕਹ ॥
	੧੪	੪੧	[4]ਅਜਾ ਭੋਗੰਤ [5]ਕੰਦ ਮੂਲੰ; ਬਸੰਤੇ ਸਮੀਪ ਕੇਹਰਹ ॥
			[6]ਤਤ੍ਰਗਤੇ ਸੰਸਾਰਹ; ਨਾਨਕ ਸੋਗ ਹਰਖੰ ਬਿਆਪਤੇ ॥
	੧੬	੪੨	[7]ਮ੍ਰਿਤ੍ਰ ਜਨਮ ਭ੍ਰਮੰਤਿ ਨਰਕਹ;
			ਅਨਿਕ ਉਪਾਵੰ ਨ ਸਿਧ੍ਯਤੇ ॥ (ਮ੍ਰਿਤਉ ਉਚਾਰੋ)
	੧੮	੪੩	ਨਿਰਾਸ ਆਸ ਕਰਣੰ; ਸਗਲ ਅਰਥ [8]ਆਲਯਹ ॥
੧੩੫੯	੧	੪੪	ਦੁਰਗਮ ਸਥਾਨ ਸੁਗਮੰ; ਮਹਾਂ ਦੂਖ ਸਰਬ ਸੂਖਣਹ ॥
			(ਦੁਰ-ਗਮ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੨ ਨਿਰਲੇਪ, ਤੁਛ ਜਾਣਕੇ ਮਾਇਆ ਨੂੰ। ੩ ਕੰਨਾ ਨਾਲ। ੪ ਬੱਕਰੀ। ੫ ਫਲ ਫੁਲ। ੬ ਤੈਸੇ ਰੀਤੀ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਦੀ। ੭ ਮੌਤ। ੮ ਘਰ ਵਿਚ ਹੈ, ਅਰਥ ਪਦਾਰਥ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੮	੧	੪੪	ਦੂਰ ਬਚਨ ਭੇਦ ਭਰਮੰ; ਸਾਕਤ [1]ਪਿਸਨੰਤ ਸੁਰਜਨਹ ॥
			ਅਸਿਥੰ੍ਤ ਸੋਗ ਹਰਖੰ; ਭੈ ਖੀਣੰਤ ਨਿਰਭਵਹ ॥
			ਭੈ [2]ਅਟਵੀਅੰ, ਮਹਾਂ ਨਗਰ ਬਾਸੰ;
	੪	੪੫	ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਦੇਵ ਮਾਨੁਖੰ; ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਬਿਮੋਹਨਹ ॥
	੬	੪੬	ਤਵ ਭੈ [3]ਬਿਮੁੰਚਿਤ ਸਾਧ ਸੰਗਮ;
			ਓਟ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣਹ ॥
	੭	੪੭	ਹੇ [4]ਕਲਿ [5]ਮੂਲ ਕ੍ਰੋਧੰ; [6]ਕਦੰਚ [7]ਕਰੁਣਾ ਨ ਉਪਰਜਤੇ ॥
			[8]ਬਿਖਯੰਤ ਜੀਵੰ ਵਸੰ੍ਯ ਕਰੋਤਿ;
			ਨਿਰਤੰ੍ਯ ਕਰੋਤਿ ਜਥਾ [9]ਮਰਕਟਹ ॥
			ਅਨਿਕ [10]ਸਾਸਨ; ਤਾੜੰਤਿ ਜਮਦੂਤਹ ॥
	੧੦	੪੮	ਨਚ ਮਿਤੰ੍ਰ ਨਚ [11]ਇਸਟੰ [12]ਨਚ ਬਾਧਵ;
			ਨਚ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਵ ਲਜਯਾ ॥
			[13]ਅਕਰਣੰ ਕਰੋਤਿ ਅਖਾਦ੍ਯਿ ਖਾਦੰ੍ਯ ;
			[14]ਅਸਾਜੰ੍ਯ ਸਾਜਿ [15]ਸਮਜਯਾ ॥
			[16]ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਸਰਣ ਸੁਆਮੀ;
			[17]ਬਿਗ੍ਯਾਪ੍ਤਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਰਹਰਹ ॥

---

੧ ਚੁਗਲ। ੨ ਉਜਾੜ। ੩ ਛੁਟੀਦਾ ਹੈ ਵਾ ਨਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੪ ਲੜਾਈ। ੫ ਮੁੱਢ। ੬ ਕਦੇ ਭੀ। ੭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਤੂੰ। ੮ ਵਿਸ਼ਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੯ ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੧੦ ਸਜਾਵਾਂ ਨੂੰ। ੧੧ ਪਿਆਰੇ। ੧੨ ਨਹੀ ਪੂਨਾਂ। ੧੩ ਨਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੧੪ ਨਾਂ ਸਾਜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਜੌਂਦਾ ਹੈ। ੧੫ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਜਿਤ ਹੈ ੧੬ ਰਖਿਆ ਕਰੋ। ੧੭ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੮	੧੨	੪੯	ਹੇ ਜਨਮ ਮਰਣ ਮੂਲੰ; ਅਹੰਕਾਰੰ ਪਾਪਾਤਮਾ ॥
			ਮਿਤ੍ਰੰ ਤਜੰਤਿ ਸਤ੍ਰੰ ਦ੍ਰਿੜੰਤਿ; ਅਨਿਕ ਮਾਯਾ ਬਿਸ੍ਤੀਰਨਹ
	੧੬	੫੦	ਸਰੀਰ [1]ਸ੍ਵਸਥ [2]ਖੀਣ [3]ਸਮਏ;
			ਸਿਮਰੰਤਿ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਦਾਮੋਦਰ ਮਾਧਵਹ ॥
			(ਸਮੱਏ ਬੋਲੋ)
	੧੭	੫੧	ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਤਰਣੰ; ਨਾਨਕ ਮਹਾ ਸਾਗਰ ਭੈ ਦੁਤਰਹ।
੧੩੫੯	੧	੫੩	ਜੇਨ ਕਲਾ ਧਾਰਿਓ ਆਕਾਸੰ;
			ਬੈਸੰਤਰੰ ਕਾਸਟ [4]ਬੇਸਟੰ ॥
			ਜੇਨ ਕਲਾ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਖ੍ਯ੍ਤ੍ਰ ਜੋਤ੍ਯਿੰ;
			ਸਾਸੰ ਸਰੀਰ ਧਾਰਣੰ ॥
	੪	੫੪	ਗੁਸਾਂਈ [6]ਗਰਿਸ੍ਟ [7]ਰੂਪੇਣ;
			ਸਿਮਰਣੰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੀਵਣਹ ॥
			ਲਬਧ੍ਯੰ ਸੰਤ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ;
			[8]ਸ੍ਵਛ ਮਾਰਗ ਹਰਿ ਭਗਤਣਹ ॥
	੫	੫੫	[9]ਮਸਕੰ [10]ਭਗਨੰਤ [11]ਸੈਲੰ;
			[12]ਕਰਦਮੰ ਤਰੰਤ [13]ਪਪੀਲਕਹ ॥
			ਸਾਗਰੰ ਲੰਘੰਤਿ ਪਿੰਗੰ; [14]ਤਮ ਪਰਗਾਸ ਅੰਧਕਹ ॥
			(ਕਰੁਣਾ ਮਯਹ—ਕਰੁਣਾ ਮੱਇਅਹ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)

---

੧ ਤਿਆਰ ਬਰਤਿਆਰ ਕਲਿਆਣ ਸਹਿਤ । ੨ ਨਾਸ ਹੋਣਾਂ। ੩ ਵੇਲੇ। ੪ ਕਾਠ ਦੀ ਬਾਲੀ ਹੋਈ ਅਗਨੀ। ੫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ੬ ਭਾਰੀ ਵਡਾ। ੭ ਰੂਪ ਹੈ। ੮ ਪਵਿਤ੍ਰ। ੯ ਮੱਛਰ। ੧੦ ਭੰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਪੱਥਰ ਨੂੰ। ੧੨ ਚਿਕੜ। ੧੩ ਕੀੜੀ। ੧੪ ਅੰਧੇਰਾ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੯	੯	੫੮	ਉਦਿਆਨ [1]ਬਸਨੰ ਸੰਸਾਰੰ;
			ਸਨਬੰਧੀ [2]ਸ੍ਵਾਨ [3]ਸਿਆਲ [4]ਖਰਹ ॥
			(ਸੁਆਨ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੫੯	ਸਾਧ ਸੰਗੇਣਿ ਗੁਣ ਰਮਤ ਨਾਨਕ;
			ਸਰਣਿ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰਹ ॥
	੧੩	੬੦	[5]ਸਿਆਮਲੰ [6]ਮਧੁਰ ਮਾਨੁਖੰ; ਰਿਦਯੰ ਭੂਮਿ, ਵੈਰਣਹ ॥
	੧੭	੬੨	ਸਤ ਹਤੰ ਪਰਮ ਬਾਦੰ;
			[7]ਅਵਰਤ ਏਥਹ ਸੁਧ ਅਛਰਣ ॥ (ਅਵੱਰਤ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੬੩	ਗਰਬੰਤਿ ਨਾਰੀ; [8]ਮਦੋਨ ਮਤੰ ॥
			ਬਲਵੰਤ; [9]ਬਲਾਤ ਕਾਰਣਹ ॥
	੧੯	੬੩	ਹੇ [10]ਪਪੀਲਕਾ [11]ਗ੍ਰਸਟੇ; ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਮਰਣ ਤੁਯੰ ਧਨੇ ॥
			(ਧੰਨੇ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
੧੩੬੦	੧	੬੪	[12]ਤ੍ਰਿਣੰ ਤ [13]ਮੇਰੰ; [14]ਸਹਕੰ ਤ [15]ਹਰੀਅੰ ॥
			ਬੂਡੰ ਤ ਭਰੀਅੰ; ਊਣੰ ਤ ਭਰੀਅੰ ॥
	੩	੬੫	ਆਤਮ ਰਤੰ ਸੰਸਾਰ ਗਹੰ;
			ਤੇ ਨਰ ਨਾਨਕ ਨਿਹਫਲਹ ॥

---

੧ ਬਾਸਾ। ੨ ਕੂਕਰ ਲੋਭੀ। ੩ ਦਗੇ ਬਾਜ ਰੂਪੀ ਗਿਦੜ। ੪ ਆਲਸੀ, ਕਾਮੀ ਰੂਪੀ ਖੋਤੇ। ੫ ਕਾਲਾ। ੬ ਮਧਰਾ। ੭ ਆਕੇ ਬਰਤਣਾ ਕਰ ਜਾਂ ਬਰਤਣੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਰਸਨਾਂ। ੮ ਕਾਮ, ਹੰਕਾਰ। ੯ ਛਪ ਜਾਣ ਦਾ, ਬਲ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦਾ। ੧੦ ਕੀੜੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਤਾਰੀ ਹੈ। ੧੨ ਕੱਖ। ੧੩ ਸੁਮੇਰ। ੧੪ ਸੈਹਾ। ੧੫ ਸ਼ੇਰ।

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੦	੪	੬੬	ਲਉ [1]ਲਈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ [2]ਅਤਿਪਤਿ ਮਨ ਮਾਏ; ਕਰਮ ਕਰਤ ਸ [3]ਸੂਕਰਹ ॥ ੨. ਸ-ਸੂਕਰਹ
	੫	੬੭	ਅਨੇਕ [4]ਪਾਤਿਕ ਹਰਣੰ, ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਸੰਗਮ ਨ ਸੰਸਯਹ ॥

ਮਹਲਾ ੫ *ਗਾਥਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
	੭	੧	[5]ਕਰਪੂਰ [6]ਪੁਹਪ ਸੁਗੰਧਾ; [7]ਪਰਸ ਮਾਨੁਖ੍ਯ ਦੇਹੰ ਮਲੀਣੰ ॥ [8]ਮਜਾ [9]ਰੁਧਿਰ [10]ਦ੍ਰਗੰਧਾ; ਨਾਨਕ [11]ਅਥਿ ਗਰਬੇਣ ਅਗ੍ਯਾਨਣੋ ॥ (ਮੱਜਾ ਬੋਲਨਾ)
	੯	੨	[12]ਪ੍ਰਮਾਣੋ [13]ਪਰਜੰਤ ਆਕਾਸਹ; ਦੀਪ ਲੋਅ [14]ਸਿ ਖੰਡਣਹ ॥

---

੧ ਇਤਨੇ ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਲਏ ਹਨ ਇਤਨੇ ਲੈ ਲਵਾਂ ।੨ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ । ੩ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ । ੪ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ । ੫ ਮੁਸ਼ਕਪੂਰ । ੬ ਫੁਲ ਸੁਗੰਧੀਆਂ ੭ ਲੱਗਕੇ । ੮ ਮਿੱਝ । ੯ ਲਹੂ । ੧੦ ਮੈਲਾ । ੧੧ ਐਸੇ ਸਰੀਰ ਤੇ । ੧੨ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਜੀਵ ਜੋ ਵਾਲ ਦੇ ਸੌਵੇਂ ਹਿਸੇ ਨਾਲੋ ਭੀ ਬ੍ਰੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਖਾਂ ਤੇ ਖ਼ੁਰਦ ਬੀਨਾਂ ਨਾਲ ਭੀ ਨਹੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਜੋਗੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ । ੧੩ ਬਰਾਬਰ । ੧੪ ਤਿੰਨ ਲੋਕ ।

*ਗਾਥਾ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਪੰਡਤਾਂ ਨਾਲ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ।

ਗਾਥਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੦	੮	੨	[੧]ਗਛੇਣ ਨੈਣ [੨]ਭਾਰੇਣ ਨਾਨਕ; ਬਿਨਾ ਸਾਧੂ ਨ [੩]ਸਿਧ੍ਤੇ ॥
	੯	੩	ਜਾਣੋ ਸਤਿ ਹੋਵੰਤੋ ਮਰਣੋ; ਦ੍ਰਿਸਟੇਣ ਮਿਥਿਆ ॥
	੧੦	੪	ਲਬਧ੍ਹੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ; ਸੁਖ ਅਸਥਾਨੰ ਗੋਪਾਲ ਭਜਣੰ ॥
	੧੧	੫	ਮੈਲਾਗਰ ਸੰਗੇਣ; ਨਿੰਮੁ ਬਿਰਖ ਸਿ ਚੰਦਨਹ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਸੰਤੋ ਬਾਂਸੋ; ਨਾਨਕ ਅਹੰ-ਬੁਧਿ ਨ [੪]ਬੋਹਤੇ ॥
	੧੩	੭	ਬਚਨ ਸਾਧ ਸੁਖ ਪੰਥਾ; ਲਹੰਥਾ ਬਡ ਕਰਮਣਹ ॥ ਰਹੰਤਾ ਜਨਮ ਮਰਣੇਨ; ਰਮਣੰ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨਹ ॥
	੧੪	੮	ਪਤ੍ਰ [੫]ਭੁਰਿਜੇਣ [੬]ਝੜੀਯੰ; ਨਹ ਜੜੀਅੰ [੭]ਪੇਡ [੮]ਸੰਪਤਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੂਣ ਬਿਖਮਤਾ ਨਾਨਕ; [੯]ਬਹੰਤਿ ਜੋਨਿ ਬਾਸਰੋ ਰੈਣੀ ॥
	੧੬	੯	ਹਰਿ ਨਾਮ ਗੁਣ ਰਮਣੰ ਨਾਨਕ; ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਨਹ ਬਿਆਪਣਹ ॥
	੧੬	੧੦	ਗਾਥਾ ਗੂੜ ਅਪਾਰੰ; ਸਮਝਣੰ ਬਿਰਲਾ ਜਨਹ ॥ ਸੰਸਾਰ ਕਾਮ, ਤਜਣੰ ॥

---

੧ ਜਾ ਆਵੇ। ੨ ਅੱਖ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਮੀਚਣ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ। ੩ ਮੁਕਤ। ੪ ਸੁਗੰਧੀ। ੫ ਪੱਤਝੜਦੀ ਰੁਤ ਸਿਸਰ। ੬ ਝੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੭ ਬ੍ਰਿਛ। ੮ ਟਾਹਣੀਆਂ। ੯ ਰੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗਾਥਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੦	੧੭	੧੧	ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਸਾਧ ਬਚਨਾ; ਕੋਟਿ ਦੋਖ ਬਿਨਾਸਨਹ ॥
	੧੮	੧੧	ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਮਲ ਧ੍ਯਾਨੰ; ਨਾਨਕ ਕੁਲ ਸਮੂਹ ਉਧਾਰਣਹ ॥
੧੩੬੧	੧	੧੩	ਹਰਿ ਲਬਧੋ; ਮਿਤ੍ਰ ਸੁਮਿਤੋ ॥ ਸੁਈ ਨਾਨਕ ਸਖਾ; ਜੀਅ ਸੰਗਿ ਕਿਤੋ ॥
	੨	੧੪	[1]ਸਿਮਰਤਬ੍ਯ ਰਿਦੈ; ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰਣਹ ॥ (ਸਿਮਰਤੱਬਅ ਬੋਲਣਾ)
	੪	੧੬	[2]ਦਸਨ ਬਿਹੂਨ ਭੁਯੰਗੰ; ਮੰਤ੍ਰੰ [3]ਗਾਰੁੜੀ ਨਿਵਾਰੰ ॥
	੫	੧੭	[4]ਜਥ ਕਥ ਰਮਣੰ; ਸਰਣੰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੀਅਣਹ ॥
	੭	੧੮	ਗਾਥਾ ਗਾਵੰਤਿ ਨਾਨਕ; [5]ਭਬ੍ਯੰ ਪਰਾ ਪੂਰਬਣਹ ॥
	੭	੧੯	ਸੁਭ ਬਚਨ ਰਮਣੰ, ਗਵਣੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ; ਉਧਰਣ ॥ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰੰ; ਨਾਨਕ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮ ਨ ਲਭ੍ਯਤੇ ॥
	੧੦	੨੧	ਲਬਧਿਅੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ; ਵਡਭਾਗੀ ਭੇਟੰਤਿ ਦਰਸਨਹ ॥
	੧੧	੨੨	ਸਰਬ ਦੋਖ ਪਰੰਤਿਆਗੀ; ਸਰਬ ਧਰਮ ਦ੍ਰਿੜੰਤਣਃ ॥
	੧੨	੨੩	ਸਾਧੂ [6]ਸਤਮ ਜਾਣੋ; ਨਾਨਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਰਣੰ ॥
	੧੩	੨੪	ਰੋਗ ਸੋਗ ਬਿਓਗੰ; ਨਾਨਕ ਸੁਖੁ ਨ ਸੁਪਨਹ ॥

---

੧ ਅਬਿਨਾਸੀ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮੰਤ੍ਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਮਰਦੇ । ੨ ਦੰਦ । ੩ ਗਾਰੜੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸੱਪਾਂ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲਾ । ੪ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ । ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਦਾ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ । ੬ ਉਤਮ ਜਾਂ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ।

ਫੁਨਹੇ ਮਹਲਾ ੫

*ਫੁਨਹੇ ਮਹਲਾ ੫

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੧	੧੫	੧	ਉਰਝਿ ਰਹਿਓ ਸਭ ਸੰਗਿ; ਅਨੂਪ ਰੂਪਾਵਤੀ ॥
	੧੭	੨	ਸੰਤ ਸਭਾ ਮਹਿ ਬੈਸ; ਕਿ ਕੀਰਤਿ ਮੈ ਕਹਾਂ ॥
	੧੯	੩	ਸਖੀ ਕਾਜਲ ਹਾਰ ਤੰਬੋਲ; ਸਭੈ ਕਿਛੁ ਸਾਜਿਆ ॥
੧੩੬੨	੩	੫	ਆਸਾ ਇਤੀ ਆਸਕਿ; ਆਸ ਪੁਰਾਈਐ ॥ ੨. ਕਿ ਆਸ ਪੁਰਾਈਐ ॥
	੬	੭	ਮੇਰੈ ਹਾਥਿ [1]ਪਦਮੁ; [2]ਆਗਨਿ ਸੁਖ ਬਾਸਨਾ ॥ (ਆਂਗਨ ਬਿੰਦੇ ਵਾਂਗ ਬੋਲੋ)
	੯	੯	ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ [3]ਰਾਵਣਿ ਜਾਹਿ; ਸੇਈ [4]ਤਾਲਾਜੀਅਹਿ ॥ ੨. [5]ਤਾ ਲਾਜੀਅਹਿ
	੧੪	੧੧	ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਚਿਤ ਸੁਚਿਤ; ਸੁ ਸਾਜਨੁ ਚਾਹੀਐ ॥

---

*ਫੁਨ ਪੁਨਾਂ ਪੁਨਾਂ (ਹੇ) ਹਾਹਾ ਅਖਰ ਔਂਦਾ ਹੈ (ਹੇ) ਨਾਮ ਤਿਆਗ ਦਾ ਹੈ (ਫੁਨ) ਨਾਮ ਪੁਨਾਂ ਦਾ ਹੈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਹਰਿਹਾਂ ਸਖੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਇਹ ਮਾਂਉ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਵੇਲੇ ਹਰਿਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਥਾਇ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਸੀ। ਹਰਿਹਾਂ ਜਗਿਆਸੂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਹੇ ਭਾਈ ! ਸੰਬੋਧਨ ਹੈ ਤੇ ਫੁਨਹੇ ਦੀ ਚਾਲ ਅੜਿਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹੈ ਪੁਨਾਂ ਤੇ ਰੇਖਤਾ ਜੋ ਛੰਦ ਹਨ ਦਸਮ ਬੀੜ ਵਿਚ ਤਿਨਾਂ ਜੈਸੀ ਚਾਲ ਨਹੀ, ਅੜਿਲ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਫੁਨਹੇ ਬਾਣੀ ਭੀ ਛੰਦ ਹੈ।

੧ ਕਵਲ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਵੇਹੜਾ। ੩ ਭੋਗਣ। ੪ ਤਲੇ ਜਾਣਗੇ ਨਰਕਾਂ ਰੂਪ ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ। ੫ ਤਾਂ ਲਜਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ।

ਫੁਨਹੇ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੨	੧੭	੧੨	[1]ਹਰਿਹਾਂ ਚੰਚਲ ਚੋਰਹਿ ਮਾਰਿ; ਤ ਪਾਵਹਿ ਸਚੁ ਧਨਾ ॥
	੧੯	੧੪	ਕਰਨ ਨ ਸੁਨਹੀ ਨਾਦੁ; ਕਰਨ ਮੁੰਦਿ ਘਾਲਿਆ ॥
੧੩੬੩	੧੦	੨੦	ਮਹਾਂ ਦੁਰਗੰਧਤ ਵਾਸੁ; ਸਠ ਕਾ ਛਾਰੁ ਤਨ ॥
	੧੧	੨੦	ਹਰਿਹਾਂ ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ ਪੇਖਿ; ਕਾਹੇ ਸਚੁ ਮਾਨਈ ॥
	੧੬	੨੩	ਜੋ ਜੋ ਓਨਾ ਕਰਮ; [2]ਸੁਕਰਮ ਹੋਇ ਪਸਰਿਆ ॥

*ਚਉਬੋਲੇ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
	੧੮	੧	ਸੰਮਨ ਜਉ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ; [3]ਦਮਕ੍ਹਿੁ ਹੋਤੀ [4]ਸਾਟ ॥ [5]ਰਾਵਨ ਹੁਤੇ ਸੁ ਰੰਕ ਨਹਿ; ਜਿਨਿ ਸਿਰ ਦੀਨੇ ਕਾਟਿ ॥
੧੩੬੪	੨	੪	ਮੂਸਨ [6]ਮਸਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ; ਰਹੀ ਜੁ [7]ਅੰਬਰੁ ਛਾਇ ॥
	੩	੫	ਮੂਸਨ ਨਿਮਖਕ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿ; ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਦੇਂਉ ਸਰਬ ॥

---

੧ ਹੇ ਸਖੀ। ੨ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਰਮ। ੩ ਦਮੜਿਆਂ ਦੇ ਵਾ ਚਮਕ ਔਂਦੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ। ੪ ਮੁਲ ਵੱਟੇ, ਬਦਲੇ। ੫ ਰਾਵਣ ਧਨ ਕਰਕੇ ਕੰਗਾਲ ਨਹੀ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰ ਕਟਕੇ ਦੇਣੇ ਪਏ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਨੂੰ। ੬ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ, ਕੂਚੀ, ਚੰਦ੍ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਣਾਂ। ੭ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਅਵਿਦਿਆ ਦੀ ਮੈਲ ਜੋ ਛਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਕੂਚੀ ਨਾਲ ਕੂਚਣਾ ਕਰ।

*ਚਉਬੋਲਾ ਛੰਦ ਹੈ ਤੇ ਚਾਰ ਭਗਤ ਬੋਲੇ ਹਨ ਸੰਮਨ ਤੇ ਮੂਸਨ, ਜਮਾਲ ਤੇ ਪਤੰਗ ਏਨ੍ਹਾਂ ਚੌਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ।

ਚਉਬੋਲੇ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੪	੪	੬	ਮੂਸਨ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਨਈ; ਮਰਤ [1]ਹਿਰਤ ਸੰਸਾਰ ॥ ੨. ਮਰਤਹਿ [2]ਰਤ ॥
	੭	੯	ਨੀਚ ਕੀਚ [3]ਨਿਮ੍ਰਿਤ ਘਨੀ; ਕਰਨੀ ਕਮਲ [4]ਜਮਾਲ ॥
	੭	੧੦	ਕਮਲ ਨੈਨ ਅੰਜਨ ਸਿਆਮ; ਚੰਦ੍ਰ ਬਦਨ [5]ਚਿਤ ਚਾਰ ॥
	੮	੧੧	ਮਗਨੁ ਭਇਓ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ; [6]ਸੂਧ ਨ ਸਿਮਰਤ ਅੰਗ ॥

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੪	੧੩	੩	ਕਬੀਰ ਡਗਮਗ ਕਿਆ ਕਰਹਿ; ਕਹਾ ਡੁਲਾਵਹਿ ਜੀਉ ॥ ੨. ਡਗ ਮਗ ॥ ਸਰਬ ਸੂਖ ਕੋ [7]ਨਾਇਕੋ; ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸੁ ਪੀਉ ॥
੧੩੬੫	੧	੧੦	ਲੈ ਫਾਹੇ ਉਠਿ ਧਾਵਤੇ; ਸਿ ਜਾਨਿ ਮਾਰੇ ਭਗਵੰਤ ॥
	੨	੧੧	ਕਬੀਰ ਚੰਦਨ ਕਾ [8]ਬਿਰਵਾ ਭਲਾ; ਬੇੜ੍ਹਿਓ [9]ਢਾਕ ਪਲਾਸ ॥
	੯	੧੯	ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ [10]ਡੋਲਨੀ; ਪਵਨੁ ਵਹੈ [11]ਹਿਵ ਧਾਰ ॥

---

੧ ਦੇਖੀਦੀ ਹੈ। ੨ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਕੇ ਮਰਦੇ ਹਨ। ੩ ਨਿਮਰਤਾ ਰੂਪੀ (ਕੀਚ) ਗਾਰਾ। ੪ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜਿਆ। ੫ ਚਿਤ ਨੂੰ ਚਰੌਣ ਵਾਲੇ। ੬ ਸੁਧ ਨਹੀ। ੭ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ੮ ਸੰਤ ਰੂਪੀ ਬੂਟਾ। ੯ ਢਕੀ ਪਲਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂ ਨਰ ਮਦੀਨ ਮਧਮ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ। ੧੦ ਦੇਹ ਚਾਟੀ ਮਾਯਾ ਰਚਿਤ। ੧੧ ਹਿਮਾਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਠੰਢੇ ਸ੍ਵਾਸ।

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੫	੧੫	੨੫	ਕਬੀਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਕ ਸਿਉ ਕੀਏ; ਆਨ [1]ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਇ ॥ ਭਾਵੈ ਲਾਂਬੇ [2]ਕੇਸ ਕਰੁ; ਭਾਵੈ [3]ਘਰਰਿ ਮੁਡਾਇ ॥
	੧੬	੨੬	ਕਬੀਰ ਜਗੁ ਕਾਜਲ ਕੀ ਕੋਠਰੀ; ਅੰਧ ਪਰੇ ਤਿਸ ਮਾਹਿ ॥
੧੩੬੬	੫	੩੪	ਕਬੀਰ ਊਜਲ ਪਹਿਰਹਿ ਕਾਪਰੇ; ਪਾਨ ਸੂਪਾਰੀ ਖਾਹਿ ॥
	੯	੩੭	ਹੈਵਰ ਊਪਰ ਛਤ੍ਰ ਤਰ; ਤੇ ਫੁਨਿ ਧਰਨੀ ਗਾਡ ॥
	੧੧	੪੦	ਕਬੀਰ ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੀਐ; ਦੇਹੀ ਦੇਖਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਆਜੁ ਕਾਲਿ ਤਜਿ ਜਾਹੁ-ਗੇ; ਜਿਉ ਕਾਂਚੁਰੀ ਭੁਯੰਗ ॥
	੧੪	੪੨	ਪਾਂਚਉ ਲਰਿਕਾ ਜਾਰਿ ਕੈ; ਰਹੈ ਰਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ॥
	੧੯	੪੭	ਕਬੀਰ ਪਰਦੇਸੀ ਕੈ [4]ਘਾਘਰੈ; ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਲਾਗੀ ਆਗਿ ॥

---

੧ ਦ੍ਵੈਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੨ ਜਟਾਂ ਬਣੌਣੀਆਂ ਭਾਵ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਰ ਲੈ। ੩ ਘਸਾਕੇ ਮੁੰਡੌਣ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਚਾਹੇ ਨਵਿਰਤੀ ਕਰ ਲੈ, ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਿਆਂ ਦੁਐਤ ਜਾਵੇਗੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਉਂ ਜਨਮ ਧਾਰਦਾ ਹੈ ਕੇਸ ਲੰਬੇ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ–ਭਾਣੇ ਤੋਂ ਉਲਣ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਘਸਾਕੇ ਮਨੌਣ, ਕਿਤਨਾ ਹੀ ਮੁੰਡਨ ਕਰਨ ਕੇਸ ਹਰੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅੰਤ ਨੂੰ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੇਸ ਉਗਣੋ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ, ਈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਇਉਂ ਹੀ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਖੰਡ ਦਾ ਖੰਡਣ ਹੈ। ੪ ਘੇਰੇਦਾਰ ਚੋਲੇ ਜਾਂ ਘਘਰਾ, ਧੂੜ ਕੋਟ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਬੋਲਾ ਹੈ, ਘਘਰੇ ਨੂੰ ਧੂੜ ਕੋਟ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੬	੧੯	੪੮	ਕਬੀਰ [੧]ਖਿੰਥਾ ਜਲਿ [੨]ਕੋਇਲਾ ਭਈ; [੩]ਖਾਪਰੁ ਫੂਟ [੪]ਮਫੂਟ ॥
੧੩੬੭	੨	੪੯	ਇਹ [੫]ਟੋਘਨੈ ਨ ਛੂਟਸਹਿ; ਫਿਰਿ ਕਰਿ [੬]ਸਮੁੰਦੁ ਸਮ੍ਾਲਿ ॥
	੩	੫੧	ਕਬੀਰ [੭]ਨਿਗੁਸਾਂਏਂ [੮]ਬਹਿ ਗਏ; [੯]ਥਾਂਘੀ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥
	੫	੫੩	ਕਬੀਰ ਹਰਨਾ [੧੦]ਦੂਬਲਾ; ਇਹੁ [੧੧]ਹਰੀਆਰਾ [੧੨]ਤਾਲੁ ॥
	੧੦	੫੭	ਕਬੀਰ ਹਰਦੀ [੧੩]ਪੀਰਤਨੁ ਹਰੈ; [੧੪]ਚੂਨ ਚਿਹਨੁ ਨ ਰਹਾਇ ॥
	੧੧	੫੮	ਕਬੀਰ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ [੧੫]ਸੰਕੁਰਾ; ਰਾਈ ਦਸਏਂ ਭਾਇ ॥
	੧੬	੬੩	ਤਾ ਕੇ ਪਗ ਕੀ ਪਾਨਹੀ; ਮੇਰੇ ਤਨ ਕੋ ਚਾਮੁ ॥
	੧੯	੬੫	ਤੈ ਸਹ ਬਾਤ ਨ ਪੂਛੀਐ; ਕਬਹੁ ਨ ਲਾਈ ਪਾਇ ॥

---

੧ (ਖਿੰ) ਅਕਾਸ਼ (ਥਾ) ਪ੍ਰਿਥਵੀ। ੨ ਅਗਨੀ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ ਦੇਹ। ੩ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਖਪਰਾ ਫਟ ਗਿਆ ਹੈ। ੪ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਮਝਦਾ ਸੈਂ। ੫ ਟੋਏ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ। ੬ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ। ੭ ਗੁਰ ਗੁਸਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਨਿਗੁਰੇ। ੮ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਚ ਰੁੜ ਗਏ। ੯ ਥੰਮਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ। ੧੦ ਕਮਜ਼ੋਰ। ੧੧ ਹਰਿਆਈ ਵਾਲਾ। ੧੨ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁਖ ਰੂਪ ਤਲਾ। ੧੩ ਹਲਦੀ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਪੀਲਾ ਪੁਣਾ, ਅਲਪਗ-ਤਾਈ। ੧੪ ਚਿਟਾ ਆਟਾ, ਈਸ਼ਰ ਦੀ ਸਰਬੱਗਤਾ। ੧੫ ਭੀੜਾ।

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੮	੧	੬੭	ਕਬੀਰ ਡੂਬਾ [1]ਥਾ ਪੈ ਉਬਰਿਓ; [2]ਗੁਨ ਕੀ ਲਹਰਿ [3]ਝਬਕ ॥ (ਝਬੱਕ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੫	੭੧	ਮਰਨੇ ਤੇ ਕਿਆ ਡਰਪਨਾ; ਜਬ ਹਾਥਿ [4]ਸਿਧਉਰਾ ਲੀਨ ॥
	੧੧	੭੭	ਤਿਹ ਮਿਲਿ ਤੇਊ ਊਤਮ ਭਏ; ਲੋਹ ਕਾਠ ਨਿਰਗੰਧ ॥
੧੩੬੯	੧੧	੯੫	ਨਰਕਿ ਪਰਹਿ ਤੇ [5]ਮਾਨਈ; ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਦਾਸ ॥
੧੩੭੦	੫	੧੦੮	ਕਬੀਰ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿ ਕੈ; [6]ਅਹੋਈ ਰਾਖੈ ਨਾਰਿ ॥
	੯	੧੧੨	ਕਬੀਰ [7]ਹੈ [8]ਗਇ [9]ਬਾਹਨ ਸਘਨ ਘਨ; ਲਾਖ ਧਜਾ ਫਹਰਾਹਿ ॥
	੧੪	੧੧੭	[10]ਜੈਹਹਿ ਆਟਾਲੋਨ ਜਿਉ; [11]ਸੋਨ ਸਮਾਨਿ ਸਰੀਰੁ ॥ (ਆਟਾਲੇ-ਨ ਬੋਲੋ, ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੀ ਹੈ)
	੧੫	੧੧੯	ਕਬੀਰ ਹੰਸੁ ਉਡਿਓ ਤਨੁ ਗਾਡਿਓ; [12]ਸੋਝਾਈ [13]ਸੈਨਾਹ ॥ (ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੁਲਾਓ, ਅਜਹੂ ਜੀਉ ਨ ਛੋਡਈ; [14]ਰੰਕਾਈ ਨੈਨਾਹ ॥ (ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੁਲਾਓ)

---

੧ ਸੀ। ੨ ਤ੍ਰਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ। ੩ ਸ਼ੀਘਰ। ੪ ਖੰਡਾ ਗਿਆਨ ਨਲੇਰ ਵਿਰਾਗ। ੫ ਮਨੁਖ। ੬ ਅਨਹੋਈ= ਅਹੋਈ ਦਾ ਵਰਤ। ੭ ਘੋੜੇ। ੮ ਹਾਥੀ। ੯ ਸਵਾਰੀਆਂ। ੧੦ ਲੂਣ ਦੇ ਡਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੧੧ ਸੋਨਾ। ੧੨ ਸਮਝੌਂਦਾ ਹੈ। ੧੩ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ। ੧੪ ਕੰਗਾਲ ਪੁਣਾ।

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੧	੨	੧੨੩	ਜੈਸੇ ਬਚਰਹਿ ਕੂੰਜ ਮਨ; ਮਾਇਆ ਮਮਤਾ ਰੇ ॥
	੨	੧੨੪	ਕਬੀਰ ਅੰਬਰ ਘਨਹਰੁ ਛਾਇਆ;
			ਬਰਖਿ ਭਰੇ ਸਰ ਤਾਲ ॥
	੪	੧੨੬	ਕਬੀਰ [1]ਰੈਨਾਇਰ ਬਿਛੋਰਿਆ;
			ਰਹੁ ਰੇ ਸੰਖ [2]ਮਝੂਰਿ ॥
			ਦੇਵਲ ਦੇਵਲ ਧਾਹੜੀ; ਦੇਸਹਿ ਉਗਵਤ ਸੂਰ ॥
	੧੨	੧੩੪	ਕਬੀਰ ਫਲ ਲਾਗੇ ਫਲਨਿ; ਪਾਕਨ ਲਾਗੇ ਆਂਬ ॥
	੧੫	੧੩੭	ਕਬੀਰ ਕਾਗਦ ਕੀ [3]ਓਬਰੀ;
			ਮਸੁ ਕੇ ਕਰਮ ਕਪਾਟ ॥
	੧੬	੧੩੮	ਕਬੀਰ ਕਾਲਿ ਕਰੰਤਾ ਅਬਹਿ ਕਰੁ;
			ਅਬ ਕਰਤਾ [4]ਸੁਇਤਾਲ ॥
	੧੮	੧੩੯	ਦੀਸੈ ਚੰਚਲੁ ਬਹੁ ਗੁਨਾ; ਮਤਿ ਹੀਨਾ ਨਾਪਾਕ ॥
	੧੮	੧੪੦	ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਬੁਧਿ ਕਉ; ਜਮੁ ਨ ਕਰੈ [5]ਤਿਸਕਾਰ ॥
			ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਜਮੂਆ ਸਿਰਜਿਆ;
			ਸੁ ਜਪਿਆ ਪਰਵਿਦਗਾਰ ॥
੧੩੭੨	੧	੧੪੨	ਕਬੀਰ [6]ਗਹਗਚਿ ਪਰਿਓ ਕੁਟੰਬ ਕੈ;
			[7]ਕਾਂਠੈ ਰਹਿ ਗਇਓ ਰਾਮੁ ॥
	੫	੧੪੫	ਬਾਹਰਿ ਕੰਚਨੁ [8]ਬਾਰਹਾ; ਭੀਤਰਿ ਭਰੀ [9]ਭੰਗਾਰ ॥

---

੧ ਸਮੁੰਦਰ। ੨ ਵਿਚ। ੩ ਕੋਠੜੀ। ੪ ਸ਼ੀਘਰ। ੫ ਨਿਰਾਦਰੀ। ੬ ਪਕੜ ਕੇ ਖਚਤ ਹੋਣਾਂ। ੭ ਕਿਨਾਰੇ। ੮ ਬਾਰਾਂ ਵੰਨੀ ਦਾ ੯ ਲਾਖ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ।

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੨	੮	੧੪੮	ਹਰਿ ਜਨੁ ਐਸਾ ਚਾਹੀਐ; ਜਿਉ ਪਾਨੀ ਸਰਬੰਗ॥
	੧੦	੧੫੦	ਊਚ ਭਵਨ [1]ਕਨਕਾਮਨੀ; ਸਿਖਰਿ ਧਜਾ ਫਹਰਾਇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਲੀ ਮਧੂਕਰੀ; ਸੰਤ ਸੰਗ ਗੁਨ ਗਾਇ ॥
	੧੨	੧੫੨	ਤਹਾ ਕਬੀਰੈ ਮਟੁ ਕੀਆ; ਖੋਜਤ ਮੁਨਿ ਜਨ ਬਾਟ॥
	੧੭	੧੫੬	ਮਾਨ ਮੁਨੀ ਮੁਨਿਵਰ ਗਲੇ; ਮਾਨੁ ਸਭੈ ਕਉ ਖਾਇ॥
੧੩੭੩	੧	੧੫੯	ਤਾਸੁ [2]ਪਟੰਤਰ ਨਾ ਪੁਜੈ; ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਪਨਿਹਾਰਿ॥
	੪	੧੬੨	ਜਬਹੀ ਪਾਈਅਹਿ ਪਾਰਖੂ; ਤਬ ਹੀਰਨ ਕੀ [3]ਸਾਟ॥
	੯	੧੬੭	ਕਬੀਰ ਡੂਬਹਿਗੋ ਰੇ ਬਾਪੁਰੇ; ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਪਾਰੋਸੀ ਕੇ ਜੋ ਹੂਆ; ਤੂ ਅਪਨੇ ਭੀ ਜਾਨੁ ॥
	੧੦	੧੬੯	ਕਬੀਰ ਭਲੀ ਮਧੂਕਰੀ; ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕੋ ਨਾਜੁ॥
	੧੭	੧੭੪	ਮਲਿਆਗਰੁ ਭੁਯੰਗਮ ਬੇਢਿਓ; ਤ ਸੀਤਲਤਾ ਨ ਤਜੰਤ ॥
੧੩੭੪	੧	੧੭੭	ਓਰਾ ਗਰਿ ਪਾਨੀ ਭਇਆ; ਜਾਇ ਮਿਲਿਓ ਢਲਿ [4]ਕੂਲਿ ॥
	੨	੧੭੮	ਕਬੀਰਾ ਧੂਰਿ ਸਕੇਲਿ ਕੈ; ਪੁਰੀਆ ਬਾਂਧੀ ਦੇਹ ॥
	੭	੧੮੩	ਕਬੀਰ ਚੋਟ ਸੁਹੇਲੀ ਸੇਲ ਕੀ; ਲਾਗਤ ਲੇਇ ਉਸਾਸ ॥

---

੧ ਕਨਕ=ਸੋਨਾ ਕਾਮਣੀ=ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨ ਬਰਾਬਰੀ। ੩ ਵੱਟਾ, ਮੁਲ। ੪ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀਆਂ, ਕਨਾਰਾ।

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੪	੯	੧੯੫	ਕਬੀਰ ਜਾ ਕੀ ਦਿਲ ਸਾਬਤਿ ਨਹੀ; ਤਾ ਕਉ ਕਹਾਂ ਖੁਦਾਇ ॥
	੧੩	੧੯੮	ਹੇਰਾ ਰੋਟੀ ਕਾਰਨੇ; ਗਲਾ ਕਟਾਵੈ ਕਉਨੁ ॥
੧੩੭੫	੨	੧੯੬	ਅਨਿਕ ਸਿਆਨੇ ਪਚਿ ਗਏ; ਨਾ ਨਿਰਵਾਰੀ ਜਾਇ ॥
	੮	੨੦੨	ਕਬੀਰ ਧਰਤੀ ਅਰੁ ਆਕਾਸ ਮਹਿ; ਦੁਇ ਤੂੰ ਬਰੀ [1]ਅਬਧ ॥ (ਅਬੱਧ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੯	੨੧੨	ਕਾਹੇ [2]ਛੀਪਹੁ [3]ਛਾਇਲੈ; ਰਾਮ ਨ ਲਾਵਹੁ ਚੀਤੁ ॥
੧੩੭੬	੧	੨੧੪	ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਅਭੇਦਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਤਰਾਂ ਦੀ ਭਗਤਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੋੜ ਸੀ ਉਹ ਗੁਰੂਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਕੇ ਪੂਰੀਕੀਤੀ
	੫	੨੧੬	ਕਾਹੇ ਕੀ [4]ਕੁਸਲਾਤ; ਹਾਥ ਦੀਪੁ ਕੂਏ ਪਰੈ ॥
	੧੦	੨੨੨	ਕਬੀਰ ਕਾਇਆ ਕਾਚੀ [5]ਕਾਰਵੀ; ਕੇਵਲ ਕਾਚੀ ਧਾਤੁ ॥
	੧੨	੨੨੪	ਕਬੀਰ ਕਾਇਆ [6]ਕਜਲੀ ਬਨੁ ਭਇਆ; ਮਨੁ ਕੁੰਚਰੁ [7]ਮਯ [8]ਮੰਤੁ ॥ ਅੰਕਸੁ ਗ੍ਯਾਨੁ ਰਤਨੁ ਹੈ; ਖੇਵਟੁ ਬਿਰਲਾ ਸੰਤੁ ॥
	੧੯	੨੩੦	ਪੰਖੀ ਚਲੇ ਦਿਸਾਵਰੀ; ਬਿਰਖਾ ਸੁਫਲ ਫਲੰਤ ॥

---

੧ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੨ ਛਾਪਦੇ ਹੋ। ੩ ਬਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾ ਚਾਦਰਾਂ ਨੂੰ। ੪ ਸੁਖ। ੫ ਕੁੰਨੀ, ਤੌੜੀ। ੬ ਕੇਲਿਆਂ ਦਾ ਬਨ। ੭ ਸ਼ਰਾਬ। ੮ ਮਸਤ।

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੬	੩	੨੩੩	ਕਬੀਰ [1]ਭਾਂਗ [2]ਮਾਛੁਲੀ [3]ਸੁਰਾ ਪਾਨਿ; ਜੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਖਾਂਹਿ ॥
	੫	੨੩੫	ਆਠ ਜਾਮ ਚਉ ਸਠਿ ਘਰੀ; ਤੁਅ ਨਿਰਖਤ ਰਹੈ ਜੀਉ ॥ ੨. ਚਉਸਠਿ
	੧੦	੨੪੦	ਕਾਚੀ ਸਰਸਉਂ ਪੇਲਿ-ਕੈ; ਨਾ ਖਲਿ ਭਈ ਨ ਤੇਲੁ॥
	੧੨	੨੪੧	ਢੂੰਢਤ ਡੋਲਹਿ ਅੰਧ ਗਤਿ; ਅਰੁ ਚੀਨਤ ਨਾਹੀ ਸੰਤ ॥

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੭	੧੯	੧	ਆਪਣ ਹਥੀ [4]ਜੋਲਿ ਕੈ; ਕੈ ਗਲਿ ਲਗੈ ਧਾਇ ॥ ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ [5]ਪੁਰ [6]ਸਲਾਤ; ਕੰਨੀ ਨ ਸੁਣੀਆਇ ॥ ਫਰੀਦਾ [7]ਕਿੜੀ [8]ਪਵੰਦੀਈ; ਖੜਾ ਨ ਆਪੁ [9]ਮੁਹਾਇ ॥
੧੩੭੮	੨	੩	ਸਾਂਈਂ ਮੇਰੈ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ; ਨਾਹੀ ਤ ਹੰ ਭੀ ਦਝਾਂ ਆਹਿ ॥

---

੧ ਦਖਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਤਮਾਕੂ ਦੇ ਪਤੇ ਨੂੰ ਭੰਗ ਆਖਦੇ ਹਨ ਮਰਹਟੇ ਉਮਰਾਵਤੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਾ ਭੰਗ। ੨ ਮਛੀ ਦਾ ਮਾਸ। ੩ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਪਾਨਾਂ ਦਾ ਤੰਬਾਕੂ ਸਹਿਤ ਚਬਣਾਂ ਵਾ ਪਾਨ ਬੀੜੀ ਦਾ ਪੀਣਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਨਰਕ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਣਗੇ। ੪ ਤੋਰ ਕੇ। ੫ ਪੁਲ। ੬ ਦੁਖਾਂ ਵਾਲਾ ਵਾ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਰਸਤੇ। ੭ ਵਾਜਾਂ। ੮ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ੯ ਲੁਟਾ ਨਹੀ।

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੮	੪	੬	ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂ ਅਕਲਿ [1]ਲਤੀਫੁ; ਕਾਲੇ ਲਿਖੁ ਨ ਲੇਖੁ ॥ ਆਪਨੜੇ [2]ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ; [3]ਸਿਰੁ ਨੀਵਾਂ ਕਰਿ ਦੇਖੁ ॥
	੬	੮	[4]ਮਰਗ [5]ਸਵਾਈ ਨੀਹਿ; ਜਾਂ ਭਰਿਆ ਤਾਂ ਲਦਿਆ ॥
	੭	੯	ਦੇਖੁ ਫਰੀਦਾ ਜੁ ਥੀਆ; ਦਾੜੀ ਹੋਈ ਭੂਰ ॥
	੮	੧੦	ਦੇਖੁ ਫਰੀਦਾ ਜਿ ਥੀਆ; [6]ਸਕਰ ਹੋਈ ਵਿਸੁ ॥
	੯	੧੧	[7]ਸਾਖ ਪਕੰਦੀ ਆਈਆ; ਹੋਰ ਕਰੇਂਦੀ ਵੰਨ ॥
	੧੦	੧੨	ਕਰਿ ਸਾਂਈ ਸਿਉ ਪਿਰਹੜੀ; ਰੰਗੁ [8]ਨਵੇਲਾ ਹੋਇ ॥
	੧੫	੧੬	ਇਕੁ ਫਿਜਹਿ; ਬਿਆ ਲਤਾੜੀਅਹਿ ॥
	੧੬	੧੮	ਫਰੀਦਾ ਜਾ ਲਬੁ ਤਾ ਨੇਹੁ ਕਿਆ; ਲਬੁ ਤ ਕੂੜਾ ਨੇਹੁ ॥
	੧੮	੧੯	ਵਸੀ ਰਬੁ [9]ਹਿਆਲੀਐ; ਜੰਗਲੁ ਕਿਆ ਢੂਢੇਹਿ ॥
	੧੯	੨੦	ਅਜੁ ਫਰੀਦੇ [10]ਕੂਜੜਾ; ਸੈ ਕੋਹਾਂ [11]ਥੀਓਮਿ ॥
੧੩੭੯	੧	੨੨	ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਮੈ ਹੋਦਾ [12]ਵਾਰਿਆ; ਮਿਤਾ ਆਇੜਿਆਂ ॥

---

੧ ਚਤੁਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰ। ੨ ਕੁੜਤੇ ਦੇ ਗਲਾਵੇਂ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਪਾ ਕੇ ਭਾਵ ਅੰਤਰਮੁਖ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਕੇ। ੩ ਸਿਰ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਦੇਖ। ੪ ਮੌਤ। ੫ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ। ੬ ਸ਼ੱਕਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਜੋ ਸਬੰਧੀ ਸਨ ਸੋ ਵਿਹੁ ਰੂਪ ਹੋ ਗਏ। ੭ ਖੇਤੀ। ੮ ਨਵੀਨ। ੯ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ। ੧੦ ਲੋਟਾ ੧੧ ਹੋ ਗਿਆ। ੧੨ ਵਰਜਿਆ, ਰੋਕਿਆ।

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੯	੨	੨੩	ਫਰੀਦਾ ਲੋੜੈ ਦਾਖ [1]ਬਿਜਉਰੀਆਂ; ਕਿਕਰਿ ਬੀਜੈ ਜਟੁ ॥
	੧੨	੩੩	ਨਾਤੀ ਧੋਤੀ [2]ਸੰਬਹੀ; ਸੁਤੀ ਆਇ ਨਚਿੰਦੁ ॥
	੧੬	੩੭	ਇਕਿ [3]ਰਾਹੇਦੇ ਰਹਿ ਗਏ; ਇਕਿ [4]ਰਾਧੀ ਗਏ ਉਜਾੜਿ ॥
	੨੯	੩੯	ਏਹੁ ਨਿਦੋਸਾਂ ਮਾਰੀਐ; ਹਮ ਦੋਸਾਂ ਦਾ ਕਿਆ ਹਾਲੁ ॥
	੧੯	੪੦	ਸੋ [5]ਹੇੜਾ ਘੜੀਆਲ ਜਿਉ; ਡੁਖੀ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ॥
੧੩੮੦	੩	੪੩	ਕੰਧਿ ਕੁਹਾੜਾ ਸਿਰਿ ਘੜਾ; ਵਣਿ ਕੈ ਸਰੁ ਲੋਹਾਰੁ ॥ (ਕੈਸਰੁ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੪	੪੪	ਅਗੈ ਗਏ ਸਿੰਞਾਪਸਨਿ; ਚੋਟਾਂ ਖਾਸੀ ਕਉਣੁ ॥
	੫	੪੫	ਜਾਇ ਸੁਤੇ [6]ਜੀਰਾਣ ਮਹਿ; ਥੀਏ [7]ਅਤੀਮਾ ਗਡ ॥
	੬	੪੬	ਫਰੀਦਾ ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ; ਉਸਾਰੇਦੇ ਭੀ ਗਏ ॥
	੯	੪੯	ਫਰੀਦਾ ਵੇਖੁ ਕਪਾਹੈ ਜਿ ਥੀਆ; ਜਿ ਸਿਰਿ ਥੀਆ [8]ਤਿਲਾਹ ॥ ਕਮਾਦੈ ਅਰੁ ਕਾਗਦੈ; ਕੁੰਨੇ ਕੋਇਲਿਆਹ ॥
	੧੬	੫੪	ਫਰੀਦਾ [9]ਨੰਢੀ ਕੰਤੁ ਨ ਰਾਵਿਓ; ਵਡੀ ਥੀ ਮੁਈ ਆਸੁ ॥ ੨. ਮੁਈਆਸੁ ॥ ਧਨ ਕੂਕੇਂਦੀ ਗੋਰ ਮੇਂ; ਤੈ ਸਹ ਨਾ ਮਿਲੀਆਸੁ ॥

---

੧ ਬਜਉਰ ਦੇਸ ਦੀਆਂ। ੨ ਫਬੀ ਹੋਈ, ਸਜ ਧਜ ਕੇ। ੩ ਬੀਜ ਦੇ। ੪ ਬੀਜੀ ਹੋਈ। ੫ ਸਰੀਰ ਮਾਸ ਦਾ। ੬ ਉਜਾੜ। ੭ ਯਤੀਮ ਗਰੀਬ। ੮ ਤਿਲਾਂ ਨਾਲ। ੯ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਵ ਗਰੀਬੀ ਧਾਰਕੇ।

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੧	੧	੫੯	ਫਰੀਦਾ ਮੰਡਪ ਮਾਲੁ ਨ ਲਾਇ; [1]ਮਰਗ [2]ਸਤਾਣੀ ਚਿਤਿ ਧਰਿ ॥ 'ਸਾਈ' [3]ਜਾਇ ਸਮ੍ਹਾਲਿ; ਜਿਥੈ ਹੀ ਤਉ [4]ਵੰਞਣਾ ॥ (ਇਹ ਸਾਂਈ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੩	੬੦	ਦਰਵੇਸਾਂ ਨੋ ਲੋੜੀਐ; ਰੁਖਾਂ ਦੀ [5]ਜੀਰਾਂਦਿ ॥
	੪	੬੧	[6]ਗੁਨਹੀ ਭਰਿਆ ਮੈ ਫਿਰਾ; ਲੋਕੁ ਕਹੈ ਦਰਵੇਸੁ ॥ (ਗੁਨੱਹੀ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੦	੬੭	ਕੇਤੜਿਆ ਜੁਗ [7]ਵਾਪਰੇ; ਇਕਤੁ ਪਇਆ ਪਾਸਿ ॥
	੧੧	੬੯	ਫਰੀਦਾ ਭੰਨੀ ਘੜੀ [8]ਸਵੰਨਵੀ; ਟੁਟੀ [9]ਨਾਗਰ [10]ਲਜੁ ॥ ਜੋ ਸਜਣ ਭੁਇ ਭਾਰੁ ਥੇ; ਸੇ ਕਿਉ ਆਵਹਿ ਅਜੁ ॥
	੧੮	੭੬	ਫਰੀਦਾ ਜਿ ਦਿਹਿ ਨਾਲਾ [11]ਕਪਿਆ; ਜੇ ਗਲੁ ਕਪਹਿ [12]ਚੁਖ ॥
	੧੯	੭੭	[13]ਚਬਣ [14]ਚਲਣ [15]ਰਤੰਨ; ਸੇ [16]ਸੁਣੀਅਰ [17]ਬਹਿ ਗਏ ॥
	੧੯	੭੮	ਫਰੀਦਾ ਬੁਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਿ; ਗੁਸਾ ਮਨਿ ਨ [18]ਹਢਾਇ ॥

---

੧ ਮੌਤ। ੨ ਸਹਿਤ ਬਲ ਦੇ। ੩ ਜਗਾ ਸਾਈ=ਓਹ। ੪ ਜਾਣਾ। ੫ ਜਰਣ ਸ਼ਕਤੀ। ੬ ਔਗੁਣਾਂ ਦਾ। ੭ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ। ੮ ਸੋਨੇ ਰੰਗੀ ਘੜੀ=ਦੇਹ। ੯ ਚਤੁ। ੧੦ ਉਮਰ ੧੧ ਕਟਿਆ। ੧੨ ਰਤੀਕੁ। ੧੩ ਦੰਦ। ੧੪ ਪੈਰ। ੧੫ ਨੇਤ੍ਰ। ੧੬ ਕੰਨ। ੧੭ ਆਪਣੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਵਿਚ ਦਬ ਗਏ ॥ ੧੮ ਫੇਰ ਨ ਕਰ।

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੨	੫	੮੨	ਜੋ ਜਨ ਪੀਰਿ ਨਿਵਾਜਿਆ; ਤਿਨ੍ਹਾ [੧]ਅੰਚ ਨ ਲਾਗ ॥
	੮	੮੫	ਖੜਾ ਪੁਕਾਰੇ [੨]ਪਾਤਣੀ; [੩]ਬੇੜਾ [੪]ਕਪਰ [੫]ਵਾਤਿ ॥
	੧੦	੮੭	ਧੁਖਾਂ ਜਿਉ [੬]ਮਾਂਲੀਹ; ਕਾਰਣਿ ਤਿੰਨ੍ਹਾ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੧	੮੯	ਫਰੀਦਾ ਰਬ ਖਜੂਰੀ ਪਕੀਆਂ; [੭]ਮਾਖਿਅ [੮]ਨਈ ਵਹੰਨਿ ॥
	੧੪	੯੨	ਕਾਗਾ ਚੂੰਡਿ ਨ ਪਿੰਜਰਾ; ਬਸੈ ਤ [੯]ਉਡਰਿ ਜਾਹਿ ॥
	੧੫	੯੩	ਫਰੀਦਾ [੧੦]ਗੋਰ [੧੧]ਨਿਮਾਣੀ [੧੨]ਸਡੁ ਕਰੇ; ਨਿਘਰਿਆ ਘਰਿ ਆਉ ॥ (ਨਿ-ਘਰਿਆ ਬੋਲੋ) [੧੩]ਸਰਪਰ [੧੪]ਮੈ [੧੫]ਥੈ ਆਵਣਾ; ਮਰਣਹੁ ਨਾ ਡਰਿਆਹੁ ॥
	੧੯	੯੭	ਫਰੀਦਾ [੧੬]ਮਹਲ [੧੭]ਨਿਸਖਣ ਰਹਿ ਗਏ; ਵਾਸਾ ਆਇਆ [੧੮]ਤਲਿ ॥ (ਨਿਸੱਖਣ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੧੩੮੩	੪	੯੯	ਕੇਲ ਕਰੇਦੇ [੧੯]ਹੰਝ ਨੋ; ਅਚਿੰਤੇ ਬਾਜ ਪਏ ॥
	੫	੯੯	ਜੋ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਨ ਚੇਤੇ ਸਨਿ; ਸੋ ਗਾਲੀ ਰਬ ਕੀਆਂ ॥

---

੧ ਸੇਕ ਦੁਖ ਦਾ। ੨ ਗੁਰੂ। ੩ ਬੁਧ। ੪ ਕਾਮ ਆਦਿਕ ਲਹਿਰਾਂ। ੫ ਮੁਖ ਵਿਚ। ੬ ਗੋਹਿਆਂ ਦਾ ਗਿਲਾ ਚੂਰਾ। ੭ ਸ਼ਹਿਦ। ੮ ਨਦੀਆਂ। ੯ ਉਡ ਜਾ। ੧੦ ਕਬਰ ਨੂੰ। ੧੧ ਜਿੰਦ। ੧੨ ਅਵਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ੧੩ ਜਦੋਂ ਕਦੋਂ। ੧੪ ਮੇਰੇ। ੧੫ ਥਾਂ ਵਿਚ। ੧੬ ਸਰੀਰ। ੧੭ ਖਾਲੀ। ੧੮ ਧਰਤੀ ਦੇ ਤਲੇ। ੧੯ ਬਗਲੇ ਨੂੰ।

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੩	੬	੧੦੦	ਆਇਓ ਬੰਦਾ ਦੁਨੀ ਵਿਚਿ; [1]ਵਤਿ [2]ਆਸੂਣੀ ਬੰਨ੍ਹਿ।
	੧੬	੧੦੮	ਅਲਹ ਸੇਤੀ ਰਤਿਆ; ਏਹੁ ਸਚਾਵਾਂ ਸਾਜੁ ॥ (ਅੱਲਹ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੧੩੮੪	੨	੧੧੩	ਇਕਿ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹਨ੍ਹਿ; ਇਕਨ੍ਹਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਉਠਾਲਿ ॥
	੩	੧੧੪	ਢੂਢੇਦੀਏ ਸੁਹਾਗ ਕੂ; ਤਉ ਤਨਿ ਕਾਈ [3]ਕੋਰ ॥
	੪	੧੧੫	[4]ਸਬਰ [5]ਮੰਝ ਕਮਾਣ; [6]ਏ ਸਬਰੁ ਕਾ [7]ਨੀਹਣੋ ॥ (ਸੱਬਰ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ,)
	੬	੧੧੭	ਵਧਿ ਥੀਵਹਿ [8]ਦਰੀਆਉ; ਟੁਟਿ ਨ ਥੀਵਹਿ [9]ਵਾਹੜਾ ॥
	੭	੧੧੯	ਇਕਨਿ ਕਿਨੈ ਚਾਲੀਐ; ਦਰਵੇਸਾ-[10]ਵੀ ਰੀਤਿ ॥
	੧੪	੧੨੫	ਇਹੁ ਤਨੁ ਲਹਰੀ ਗਡੁ[11] ਥਿਆ; ਸਚੇ ਤੇਰੀ ਆਸ ॥
	੧੭	੧੨੯	ਇਕੁ [12]ਫਿਕਾ ਨਾ [13]ਗਾਲਾਇ; ਸਭਨਾ ਮੈ ਸਚਾ ਧਣੀ ॥ [14]ਹਿਆਉ ਨ [15]ਕੈਹੀ [16]ਠਾਹਿ; ਮਾਣਕ ਸਭ ਅਮੋਲਵੇ ॥

---

੧ ਫੇਰ ਗਿਆ। ੨ ਆਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਣੀ ਬੰਨਕੇ ਹੀ (ਮਲ ਕਲ ਮੌਤ) ਪਾਤਸ਼ਾਹਣੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਆਵੇਗੀ। ੩ ਕਾਂਣ। ੪ ਸੰਤੋਖ। ੫ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ। ੬ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜੇਹੜਾ ਸੰਤੋਖ ਹੈ। ੭ ਏਹ ਚਿਲਾ ਹੈ ਜੇਹੜਾ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸੰਤੋਖ ਹੈ ਇਹ ਤੀਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਰਬ ਗੁਨਹਗਾਰ ਨ ਕਰੇਗਾ। ੮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਰੂਪੀ ੯ ਨਾਲਾ,ਜੀਵ। ੧੦ ਵਾਲੀ। ੧੧ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ। ੧੨ ਫਿਕਾਬਚਨ। ੧੩ ਕਹੇ ਵਾ ਬੋਲ। ੧੪ ਹਿਰਦਾ। ੧੫ ਕਿਸੇ ਦਾ। ੧੬ ਢਾਹੇ।

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੪	੧੯	੧੩੦	ਸਭਨਾ ਮਨ ਮਾਣਿਕ; [1]ਠਾਹਣੁ [2]ਮੂਲਿ [3]ਮਚਾਂਗਵਾ॥ ਜੇ ਤਉ ਪਿਰੀਆ ਦੀ [4]ਸਿਕ; ਹਿਆਉ ਨ ਠਾਹੇ [5]ਕਹੀ ਦਾ॥
			ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਬਾਕ੍ਯ ਮਹਲਾ ੫
੧੩੮੫	੪	੧	ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਕਰਤਾਰ; ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਭ ਆਪੇ॥
	੫	੧	ਬ੍ਯਾਪਤੁ ਦੇਖੀਐ ਜਗਤਿ, ਜਾਨੈ ਕਉਨੁ ਤੇਰੀ ਗਤਿ; ਸਰਬ ਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰੈ, ਆਪੇ ਹਰਿ ਪਤਿ॥
	੬	੧	ਏਕੈ ਤੂਹੀ ਏਕੈ; ਆਨ ਨਾਹੀ ਤੁਮ [6]ਭਤਿ॥
	੭	੧	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਭਗਤੁ ਦਰਿ, [7]ਤੁਲਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਸਰਿ; ਏਕ ਜੀਹ ਕਿਆ ਬਖਾਨੈ॥ [8]ਹਾਂ ਕਿ ਬਲਿ ਬਲਿ; ਬਲਿ ਬਲਿ, ਸਦ ਬਲਿਹਾਰਿ
	੭	੨	ਆਪਨੈ ਭਾਵਨੁ ਕਰਿ, ਮੰਤ੍ਰਿ ਨ ਦੂਸਰੋ ਧਰਿ; ਓਪਤਿ ਪਰਲੌ, ਏਕੈ ਨਿਮਖ [9]ਤੁ ਘਰਿ॥ ਆਨ ਨਾਹੀ ਸਮਸਰਿ, ਉਜੀਆਰੋ [10]ਨਿਰਮਰਿ; ਕੋਟਿ ਪਰਾਛਤ ਜਾਹਿ, ਨਾਮ ਲੀਏ ਹਰਿ ਹਰਿ॥
੧੩੮੬	੩	੩	ਆਪ ਹੀ ਧਾਰਨ ਧਾਰੇ, ਕੁਦਰਤਿ ਹੈ ਦੇਖਾਰੇ; ਬਰਨੁ ਚਿਹਨੁ ਨਾਹੀ, ਮੁਖ ਨ [11]ਮਸਾਰੇ॥

---

੧ ਢਾਹੁਣਾ। ੨ ਉਕਾਹੀ। ੩ ਚੰਗਾ ਨਹੀ। ੪ ਇਛਾ ਚਾਹ ਮਿਲਨ ਦੀ। ੫ ਕਿਸੇ ਦਾ। ੬ ਤੇਰੇ ਤਰਾਂ ਦਾ। ੭ ਵੀਚਾਰਿਆ। ੮ ਨਿਹਚੇ ਕਰਕੇ ਕਿ—ਜੇ। ੯ ਤੇਰੇ। ੧੦ ਉਜਲ। ੧੧ ਮਸੀਹ ਦਾੜ੍ਹਾ ਮਾਸ ਨਹੀ।

ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ੍ਯ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੬	੪	੪	ਸਰਬ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨੰ, ਕੀਮਤਿ ਨ ਗ੍ਯਾਨੰ ਧ੍ਯਾਨੰ; ਊਚੇ ਤੇ ਊਚੌ ਜਾਨੀਜੇ, ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੋ ਥਾਨੰ ॥
	੮	੫	ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਆਕਾਰ; ਅਛਲ ਪੂਰਨ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਹਰਖਵੰਤ ਆਨੰਤ ਰੂਪ; ਨਿਰਮਲ ਬਿਗਾਸੀ ॥
	੯	੫	ਜਾ ਕਉ ਹੋਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ; ਸੁ ਜਨੁ ਪ੍ਰਭ ਤੁਮਹਿ ਮਿਲਾਸੀ
	੧੦	੫	ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ ਪਰਸਿਅਉ; ਸਿ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਹ ਥੇ ਰਹਿਓ ॥
	੧੧	੬	ਸਤਿ ਸਤਿ, ਹਰਿ ਸਤਿ; ਸਤਿ ਸਤੇ, ਸਤਿ ਭਣੀਐ ॥ ਦੂਸਰ ਆਨ ਨ ਅਵਰੁ; ਪੁਰਖੁ ਪਊਰਾਤਨੁ ਸੁਣੀਐ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ; ਲੈਤ ਮਨਿ ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਜੇਹ ਰਸਨ ਚਾਖਿਓ; ਤੇਹ ਜਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਏ ॥
	੧੪	੭	ਸਚੁ ਸਭਾ ਦੀਬਾਣੁ ਸਚੁ; ਸਚੇ ਪਹਿ ਧਰਿਓ ॥
	੧੫	੭	ਸਚਿ ਸਿਰਜਿਉ ਸੰਸਾਰੁ; ਆਪਿ ਆਭੁਲੁ ਨ ਭੁਲਉ ॥ ਰਤਨ ਨਾਮੁ ਅਪਾਰੁ; ਕੀਮ ਨਹੁ ਪਵੈ ਅਮੁਲਉ ॥
	੧੭	੮	ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਤੇਤੀਸ ਕੋਰਿ; [1]ਤਿਰੁ ਕੀਮ ਨ ਪਰੀਐ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਨਕਾਦਿ; [2]ਸੇਖ ਗੁਣ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਏ ॥
੧੩੯੭	੨	੯	ਬਿਨਤਿ 'ਕਰਉ' ਅਰਦਾਸਿ; ਸੁਨਹੁ ਜੇ ਠਾਕੁਰ ਭਾਵੈ ॥ ਦੇਹੁ ਦਰਸੁ ਮਨਿ ਚਾਉ; ਭਗਤਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਬਲਿਓ ਚਰਾਗੁ ਅੰਧ੍ਯਾਰ ਮਹਿ; ਸਭ ਕਲਿ ਉਧਰੀ ਇਕ ਨਾਮ ਧਰਮ ॥

੧ ਤਿਲ ਜਿੰਨੀ। ੨ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ।

ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕੵ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੭	੬	੧	ਕਾਚੀ ਦੇਹ ਮੋਹ ਫੁਨਿ ਬਾਂਧੀ; 'ਸਠ' ਕਠੋਰ ਕੁਚੀਲ ਕੁਗਿਆਨੀ ॥ (ਸੱਠ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
	੮	੧	ਪਰ ਧਨ ਪਰ [1]ਅਪਵਾਦ ਨਾਰਿ ਨਿੰਦਾ; ਯਹ ਮੀਠੀ ਜੀਅ ਮਾਹਿ [2]ਹਿਤਾਨੀ ॥
	੧੧	੨	ਚਿਤ ਚੇਤਿ ਅਚੇਤ ਜਾਨਿ ਸਤਸੰਗਤਿ; ਭਰਮ ਅੰਧੇਰ ਮੋਹਿਓ ਕਤ [3]ਧੰਉ ॥
	੧੪	੩	ਰੰਚਕ [5]ਰੇਤ [6]ਖੇਤ ਤਨਿ [7]ਨਿਰਮਿਤ; ਦੁਰਲਭ ਦੇਹ ਸਵਾਰਿ ਧਰੀ ॥
	੧੫	੩	ਬਰਧਮਾਨ ਹੋਵਤ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਨਿਤ; ਆਵਤ ਨਿਕਟਿ ਬਿਖੰਮ [8]ਜਰੀ ॥
	੧੭	੪	ਰੇ ਮਨ ਮੂਸ [9]ਬਿਲਾ ਮਹਿ ਗਰਬਤ; ਕਰਤਬ ਕਰਤ ਮਹਾਂ [10]ਮੁਘਨਾਂ ॥
	੧੮	੪	ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਸਾਜਨ ਸੁਖ ਬੰਧਪ; ਤਾ ਸਿਉ ਮੋਹੁ ਬਢਿਓ ਸੁ ਘਨਾ ॥ ਬੋਇਓ [11]ਬੀਜੁ ਅਹੰ, [12]ਮਮ ਅੰਕੁਰੁ; ਬੀਤਤ ਅਉਧ ਕਰਤ ਅਘਨਾ ॥

---

੧ ਖੋਟੇ ਝਗੜੇ। ੨ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ੩ ਧੌਣਾਂ ਹੈ ਵਾ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ੪ ਥੋੜੇ ਜੇਹੇ। ੫ ਬਿੰਦ ਨੂੰ। ੬ ਮਾਤਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ। ੭ ਇਸਥਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੮ ਬੁਢੇਪਾ। ੯ ਦੇਹ ਰੂਪ ਖਡ। ੧੦ ਮੂਰਖਾਂ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਬੀਜ। ੧੨ ਮਮਤਾ ਰੂਪ ਅੰਕੁਰ।

ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ੍ਯ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੯	੨	੫	ਦੇਹਨ ਗੇਹਨ ਨੇਹ ਨ ਨੀਤਾ; ਮਾਇਆ ਮਤ ਕਹਾ ਲਉ [੧]ਗਾਰਹੁ ॥ ਛਤ੍ਰਨ [੨]ਪਤ੍ਰਨ ਚਉਰ ਨ [੩]ਚਾਵਰ; [੪]ਬਹਤੀ ਜਾਤ ਰਿਦੈ ਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਰਥਨ ਅਸ੍ਵਨ ਗਜ ਸਿੰਘਾਸਨ; ਛਿਨ ਮਹਿ ਤਿਆਗਤ ਨਾਂਗ ਸਿਧਾਰਹੁ ॥ (ਪਾਠ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਇਸਤਰਾਂ ਹੀ ਹਨ) ਸੂਰਨ ਬੀਰਨ ਮੀਰ ਨ ਖਾਨਮ; ਸੰਗ ਨ ਕੋਊ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਕੋਟਨ ਓਟਨ [੫]ਕੋਸ ਨ ਛੋਟਾ; ਕਰਤ ਬਿਕਾਰ ਦੋਊ ਕਰ ਝਾਰਹੁ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਾਜਨ ਸਖ; ਉਲਟਤ ਜਾਤ ਬਿਰਖ ਕੀ [੬]ਛਾਰਹੁ ॥ ੨. ਸੂਰਨ ਬੀਰਨ ਮੀਰਨ ॥ ਕੋਟ ਨ ਓਟ ਨ ਕੋਸਨ
	੭	੬	ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਨ ਦਾਨ ਮਗ [੭]ਜੋਹਨ; ਹੀਤੁ ਚੀਤੁ ਦੇ, ਲੇ ਲੇ ਪਾਰੀ ॥
	੯	੬	ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਬਿਰਖ [੮]ਅਸਥਾਵਰ; ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਿਓ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥
	੧੦	੬	ਖਾਨ ਪਾਨ ਮੀਠ ਰਸ ਭੋਜਨ; ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਹੋਤ ਕਤ [੯]ਖਾਰੀ ॥

---

੧ ਗੌਰਵਤਾ ਕਿਥੋਂ ਲਵੇਗਾ ਵਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋਕੇ ਕਿਥੋਂ ਕੁ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਾਲੇਂਗੀ। ੨ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਭੀ ਨਹੀ ਚਲਣੇ। ੩ ਚੌਰਦਾਰ ਭੀ ਨਹੀ ਰਹਿਣੇ, ਵਾ ਚੌਰ੍ਹਾਂ ਭੀ ਨਹੀ ਰਹਿਣੀਆਂ। ੪ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਮਰ। ੫ ਖਜਾਨੇ ਕਰਕੇ ਭੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀ। ੬ ਛਾਇਆ। ੭ ਤਾੜਦਾ ਹੈ ਵਾ ਤੱਕਦਾ ਹੈ। ੮ ਜੜ੍ਹ ਪਥਰ ਬ੍ਰਿਛ ਆਦਿਕ। ੯ ਖਰੇ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ

ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕੵ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੮	੧੦	੬	ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਚਰਨ ਸੰਗਿ ਉਧਰੇ; ਹੋਰਿ ਮਾਇਆ ਮਗਨ, ਚਲੇ ਸਭਿ ਡਾਰੀ ॥
	੧੪	੭	ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ, ਆਨ ਕਉ ਜਾਚਹਿ; ਮੁਖ ਦੰਤ ਰਸਨ ਸਗਲ ਘਸਿ ਜਾਵਤ ॥
	੧੬	੮	ਮਾਇਆ ਰੰਗ, ਬਿਰੰਗ ਕਰਤ ਭ੍ਰਮ; ਮੋਹ ਕੈ ਕੂਪਿ ਗੁਬਾਰਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਏਤਾ ਗਬੁ ਅਕਾਸਿ ਨ ਮਾਵਤ, ਬਿਸਟਾ ਅਸ੍ਤ ਕ੍ਰਿਮਿ ਉਦਰੁ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥
	੧੮	੮	ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਸੰਕਟ ਨਰਕ ਭੁੰਚਤ; ਸਾਸਨ ਦੂਖ ਗਰਤਿ ਗਰਿਓ ਹੈ ॥
੧੩੯੯	੧	੯	ਅਉਖਧ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਪਰ ਦੁਖ ਹਰ; ਸਰਬ ਰੋਗ ਖੰਡਣ, ਗੁਣਕਾਰੀ ॥
	੩	੯	ਸਾਜਨ ਮੀਤ ਸਖਾ ਹਰਿ ਬੰਧਪ; ਜੀਅ [1]ਧਾਨ, ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰੀ ॥
	੪	੧੦	[2]ਆਵਧ ਕਟਿਓ ਨ ਜਾਤ; ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸੰਗਿ ॥ [3]ਦਾਵਨਿ ਬੰਧਿਓ ਨ ਜਾਤ; ਬਿਧੇ ਮਨ ਦਰਸ [4]ਮਗਿ ॥
	੬	੧੦	ਨੀਰੁ ਨ ਸਾਕਸਿ ਬੋਰਿ, ਚਲਹਿ ਹਰਿ ਪੰਥ ਪਗਿ ॥ ਨਾਨਕ ਰੋਗ ਦੋਖ ਅਘ ਮੋਹ; ਛਿਦੇ ਹਰਿ ਨਾਮ [5]ਖਗਿ॥
	੭	੧੧	ਭਸਮ ਲਗਾਇ ਤੀਰਥ ਬਹੁ ਭ੍ਰਮਤੇ; ਸੂਖਮ ਦੇਹ, ਬੰਧਹਿ ਬਹੁ ਜਟੂਆ ॥

---

੧ ਧਿਆਨ। ੨ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ। ੩ ਰਸੇ ਨਾਲ ਵਾ ਪਲੇ ਨਾਲ। ੪ ਮਗਨ ਹੋਕੇ ਵਾ ਰਸਤੇ ਵਿਚ। ੫ ਖੜਗ ਨਾਲ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ੍ ਮਹਲਾ ੫
੧੩੯੯	੮	੧੧	ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ, ਸਗਲ ਦੁਖ ਪਾਵਤ; ਜਿਉ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਸੂਤ ਕੇ [1]ਹਟੂਆ ॥
			[2]ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ੧
	੧੩	੨	ਗਾਵਉ ਗੁਨ ਪਰਮ ਗੁਰੂ ਸੁਖ ਸਾਗਰ; 'ਦੁਰਤ' ਨਿਵਾਰਣ ਸਬਦ ਸਰੇ ॥
	੧੪	੨	ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ; ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ ॥
	੧੭	੩	ਗਾਵੈ ਗੁਣ [3]ਧੋਮੁ ਅਟਲ ਮੰਡਲਵੈ; ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਰਸੁ ਜਾਣਿਓ ॥

---

੧ ਬਾਣੀਆਂ ਸੂਤ ਦੈ ਲਡੂ ਜਾਂ ਕੈਹਣਾਂ ਮਕੜੀ ਸੂਤ ਨੂੰ ਵਧੌਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਬੇਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਥੋਂ ਬਗੈਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਗਰਬ ਮੇਟਣ ਵਾਸਤੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਬਗੱਤਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਜਨਮ ਧਾਰੋ।ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਤੇ ਬੇਦ ਰਚਿਤ ਰਿਖੀ ਬੇਦ ਸੰਗਿਆ ਵਾਲੇਸਨ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਡੇ ਸਰਾਪ ਦਾ ਅੰਤ ਕਦੋਂ ਹੋਊ?ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਏਕੰਕਾਰ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਰੂਪ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਬੀੜ ਰਚਨਗੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੋਂਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਹ ਨਾਮ ਹਨ। ਸਿਆਮ ਬੇਦ ਦੇ-ਮਥਰਾ, ਜਾਲਪ, ਹਰਬੰਸ, ਬਲ। ਰਿਗਬੇਦ ਦੇ-ਕਲੁ, ਸਦਰੰਗ, ਸੇਵਕ, ਨਲੁ, ਕਲ-ਸਹਾਰ। ਜੁਜਰਬੇਦ ਦੇ–ਟਲ, ਸਲੁ, ਭਲ, ਜਲਹੁਣ। ਅਥਰਬਣਬੇਦ ਦੇ-ਦਾਸ, ਕੀਰਤ, ਗਿਯੰਦ ਗੰਗਾ, ਤੇ ਸਤਾਹਰਵਾਂ ਭਿਖਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ। ੩ ਧਰੂਅ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੯	੧	੪	ਗਾਵਹਿ ਕਪਿਲਾਦਿ ਆਦਿ ਜੋਗੇਸੁਰ; ਅਪਰੰਪਰ ਅਵਤਾਰ ਵਰੋ ॥ ਗਾਵੈ ਜਮਦਗਨਿ ¹ਪਰਸਰਾਮੇਸੁਰ; ਕਰ ਕੁਠਾਰੁ ਰਘੁ ਤੇਜੁ ਹਰਿਓ ॥ ਉਧੌ ਅਕ੍ਰੂਰੁ ਬਿਦਰ ਗੁਣ ਗਾਵੈ; ਸਰਬਾਤਮੁ ਜਿਨਿ ਜੌਨਿਓ॥
੧੩੯੦	੪	੬	ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਮਾਣਿਓ; ਬਸਿਓ ਨਿਰਵੈਰੁ ਰਿਦੰਤਰਿ॥ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਗਲ ਉਧਰੀ; ਨਾਮਿ ਲੇ ਤਰਿਓ ਨਿਰੰਤਰਿ ॥ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਨਕਾਦਿ ਆਦਿ; ਜਨਕਾਦਿ ਜੁਗਹ ਲਗਿ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਗੁਰੁ ਧੰਨਿ; ਜਨਮੁ ਸਕਯਥੁ ਭਲੌ ਜਗਿ॥ ਪਾਤਾਲ ਪੁਰੀ ਜੈਕਾਰ ਧੁਨਿ; ਕਬਿ ਜਨ ਕਲ ਵਖਾਣਿਓ ॥
	੭	੭	ਸਤਜੁਗਿ ਤੈ ਮਾਣਿਓ; ਛਲਿਓ ਬਲਿ, ਬਾਵਨ ਭਾਇਓ ॥
	੮	੭	ਦੁਆਪੁਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਰਾਰਿ; ਕੰਸੁ ²ਕਿਰਤਾਰਥੁ ਕੀਓ॥
	੯	੭	ਕਲਿਜੁਗਿ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ; ਅੰਗਦੁ ਅਮਰੁ ਕਹਾਇਓ ॥
	੧੦	੮	ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਰਵਿਦਾਸੁ; ਭਗਤੁ ਜੈਦੇਵ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ॥
	੧੨	੮	ਜੋਗ ਧਿਆਨਿ ਗੁਰ ਗਿਆਨਿ ਬਿਨਾ; ਪ੍ਰਭ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣੈ ॥
	੧੩	੯	ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਪਾਯਾਲਿ; ਭਗਤ ਨਾਗਾਦਿ ਭੁਯੰਗਮ॥ (ਪਇਆਲ ਬੋਲੋ 'ਯ' ਪੂਰਾ ਬਣਾਕੇ ਪਾਠ ਉਚਾਰੋ)

---

੧ ਪਰਸਰਾਮ। ੨ ਕਲਿਆਣ ਕੀਤੀ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੦	੧੩	੯	ਮਹਾਂਦੇਉ ਗੁਣ ਰਵੈ; ਸਦਾ ਜੋਗੀ ਜਤਿ ਜੰਗਮ ॥
	੧੫	੯	ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਖੰਡ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮੁ; ਗੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਸਮ ਜਾਣਿਓ ॥
	੧੭	੧੦	[1]ਮਾਂਧਾਤਾ ਗੁਣ ਰਵੈ; ਜੇਨ ਚਕ੍ਰਵੈ ਕਹਾਇਓ ॥ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਬਲਿ ਰਾਉ; ਸਪਤ ਪਾਤਾਲਿ ਬਸੰਤੌ ॥ ਭਰਥਰਿ ਗੁਣ ਉਚਰੈ; ਸਦਾ [2]ਗੁਰ ਸੰਗਿ ਰਹੰਤੌ ॥ [3]ਦੂਰਬਾ [4]ਪਰੂਰਉ [5]ਅੰਗਰੈ; ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜਸੁ ਗਾਇਓ ॥
			ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ ੨
੧੩੯੧	੨	੧	ਸੋਈ ਪੁਰਖੁ ਧੰਨੁ ਕਰਤਾ; ਕਾਰਣ ਕਰਤਾਰੁ ਕਰਣ ਸਮਰਥੋ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਧੰਨੁ ਨਾਨਕੁ; ਮਸਤਕਿ ਤੁਮ ਧਰਿਓ ਜਿਨਿ ਹਥੋ ॥ ਤ ਧਰਿਓ ਮਸਤਕਿ ਹਥੁ; ਸਹਜਿ ਅਮਿਉ ਵੁਠਉ [6]ਛਜਿ; ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਮੁਨਿ [7]'ਬੋਹਿਯ' [8]ਅਗਾਜਿ ॥ (ਯਕਾ ਪੂਰਾ ਬੋਲੋ) ਮਾਰਿਓ ਕੰਟਕੁ ਕਾਲੁ ਗਰਜਿ, ਧਾਵਤੁ ਲੀਓ ਬਰਜਿ; ਪੰਚ ਭੂਤ ਏਕ ਘਰਿ, ਰਾਖਿ ਲੇ [9]ਸਮਜਿ ॥ (ਸਮੱਜਿ ਪਾਠ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਮਾਨ ਧਾਤਾ। ੨ ਗੋਰਖ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ੩ ਦੁਰਬਾਸਾ। ੪ ਪਰੂਰਵ ਰਾਜਾ। ੫ ਅੰਗਰੈ ਰਿਖੀ। ੬ ਛੱਜੀਂ ਖਾਰੀ ਫੱਬ ਕੇ। ੭ ਸੁਗੰਧੀ ਜਸ ਰੂਪ। ੮ ਪ੍ਰਗਟ। ੯ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਜਿਤ ਕੇ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ २

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੧	੫	੧	ਜਗੁ ਜੀਤਉ ਗੁਰ ਦੁਆਰਿ, ਖੇਲਹਿ ਸਮਤ [1]ਸਾਰਿ; [2]ਰਥ [3]ਉਨਮਨਿ, ਲਿਵ ਰਾਖਿ ਨਿਰੰਕਾਰਿ ॥
	੬	੨	ਜਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ, ਕਾਲੁਖ [4]ਖਨਿ ਉਤਾਰ; ਤਿਮਰ ਅਗ੍ਹਾਨ ਜਾਹਿ, ਦਰਸ ਦੁਆਰ॥ ਓਇ ਜੁ ਸੇਵਹਿ ਸਬਦੁ ਸਾਰੁ, [5]ਗਾਖੜੀ ਬਿਖਮ ਕਾਰ; ਤੇ ਨਰ ਭਵ ਉਤਾਰ, ਕੀਏ ਨਿਰ ਭਾਰ ॥ ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਹਜ ਸਾਰਿ ਜਾਗੀ ਲੇ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰਿ; ਨਿੰਮਰੀ [6]ਭੂਤ ਸਦੀਵ, ਪਰਮ ਪਿਆਰਿ ॥
	੧੦	੩	[7]ਬਿਮਲ ਜਾਸੁ ਬਿਥਾਰੁ; ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਸੁਜਨਾ ਜੀਅ ਕੋ ਅਧਾਰੁ ॥ ਤੂ ਤਾ [8]ਜਨਿਕ ਰਾਜ, ਅਉਤਾਰੁ, ਸਬਦੁ ਸੰਸਾਰਿ ਸਾਰੁ, ਰਹਹਿ ਜਗਤੁ, ਜਲ ਪਦਮ ਬੀਚਾਰ ॥ ਕਲਪਤਰੁ ਰੋਗ ਬਿਦਾਰੁ, ਸੰਸਾਰ ਤਾਪ ਨਿਵਾਰੁ; ਆਤਮਾ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ, ਤੇਰੈ ਏਕ ਲਿਵਤਾਰ ॥ (ਕਲਪ-ਤਰ ਪਾਠ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਪੜੇ)

---

੧ ਸੰਮਤਾ ਰੂਪ ਬਾਜੀ। ੨ ਪ੍ਰਵਾਹ। ੩ ਤੁਰੀਆ। ੪ ਪੱਟ ਕੇ। ੫ ਕਠਨ ਤੋਂ ਕਠਨ। ੬ ਸਰੂਪ। ੭ ਉਜਲ। ੮ ਜਨਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਗ੍ਰਿਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿਕੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ, ਜਨਕ ਜੋ ਪਿਤਾ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਉਸਦਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪ ਅਵਤਾਰ ਹਨ, ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਜਨਕ, ਗਿਆਨ ਦਾ 'ਰਾਜਾ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ, ਵਾ ਕਵਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ ੨

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੧	੧੩	੪	ਤੈ ਤਾ[੧] ਹਦਰਥਿ ਪਾਇਓ ਮਾਨੁ, ਸੇਵਿਆ ਗੁਰੁ ਪਰਵਾਨੁ; ਸਾਧਿ[੨] ਅਜਗਰੁ, ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਉਨਮਾਨੁ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਰਸ ਸਮਾਨ, ਆਤਮਾਵੰਤ ਗਿਆਨ; ਜਾਣੀਅ ਅਕਲ ਗਤਿ, ਗੁਰ ਪਰਵਾਨ ॥ ਜਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਚਲ ਠਾਣ, ਬਿਮਲ ਬੁਧਿ ਸੁਥਾਨ; ਪਹਿਰਿ ਸੀਲ ਸਨਾਹੁ, [੩]ਸਕਤਿ ਬਿਦਾਰਿ ॥
	੧੫	੪	ਕਹੁ ਕੀਰਤਿ ਕਲਸਹਾਰ, ਸਪਤ ਦੀਪ ਮਝਾਰ; ਲਹਣਾ ਜਗਤ੍ਰ ਗੁਰੁ, ਪਰਸਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ('ਕਲ' ਪੋਲਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰੋ)
	੧੬	ਪੰ	ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਧਰਤ ਤਮ ਹਰਨ; ਦਹਨ ਅਘ, ਪਾਪ ਪ੍ਰਨਾਸਨ ॥
	੧੭	੫	ਲੋਭ ਮੋਹ ਵਸਿ ਕਰਣ; ਸਰਣ ਜਾਚਿਕ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਣ ॥ ਆਤਮ ਰਤ ਸੰਗ੍ਰਹਣ; ਕਹਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤ [੪]ਕਲ ਢਾਲਣ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਲ, 'ਸਤਿਗੁਰ' ਤਿਲਕੁ; ਸਤਿ ਲਾਗੈ ਸੋ ਪੈ ਤਰੈ ॥ ਗੁਰੁ ਜਗਤ [੫]ਫਿਰਣ [੬]ਸੀਹ [੭]ਅੰਗਰਉ; ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਲਹਣਾ ਕਰੈ ॥
	੧੯	੬	ਸਦਾ ਅਕਲ ਲਿਵ ਰਹੈ; [੮]ਕਰਨ ਸਿਉ ਇਛਾ [੯]ਚਾਰਹ

---

੧ ਹਜ਼ੂਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਵਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੨ ਅਸਹਿ ਭਾਰ, ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਧ ਕੇ। ੩ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ। ੪ ਸੁੰਦਰ। ੫ ਫੇਰੂ ਜੀ ਦੇ। ੬ ਸ਼ੇਰ। ੭ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੮ ਇੰਦ੍ਰੇ। ੯ ਆਪ ਦੀ ਇਛਾ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ ਸੁਤੰਤ੍ਰ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ ੨

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੨	੧	੬	[1]ਦ੍ਰੁਮ [2]ਸਪੂਰ ਜਿਉ ਨਿਵੈ; ਖਵੈ [3]ਕਸੁ, ਬਿਮਲ ਬੀਚਾਰਹਿ ॥ ਇਹੈ ਤਤੁ ਜਾਣਿਓ; ਸਰਬ ਗਤਿ ਅਲਖੁ ਬਿਡਾਣੀ ॥ ਸਹਜ ਭਾਇ ਸੰਚਿਓ; ਕਿਰਣਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਲ ਬਾਣੀ ॥ ਗੁਰ ਗਮਿ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਤੈ ਪਾਇਓ; ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ [4]ਗ੍ਰਾਹਜਿ ਲਯੌ ॥ ਹਰਿ ਪਰਸਿਓ ਕਲੁ [5]ਸਮੁਲਵੈ; ਜਨ ਦਰਸਨੁ ਲਹਣੇ ਭਯੌ ॥
੧੩੯੨	੩	੭	ਮਨਿ ਬਿਸਾਸੁ ਪਾਇਓ; [6]ਗਹਰਿ [7]ਗਹੁ ਹਦਰਥਿ ਦੀਓ ॥ [8]ਗਰਲ ਨਾਸੁ [9]ਤਨਿ ਨਠਯੋ; ਅਮਿਉ ਅੰਤਰ ਗਤਿ ਪੀਓ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਹਜ ਸਮਾਧਿ; ਰਵਿਓ ਸਾਮਾਨਿ ਨਿਰੰਤਰਿ ॥ [10]ਉਦਾਰਉ [11]ਚਿਤ ਦਾਰਿਦ ਹਰਨ; ਪਿਖੰਤਿਹ ਕਲਮਲ ਤ੍ਰਸਨ ॥
	੭	੮	ਨਾਮੁ ਅਵਖਧੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ; ਅਰੁ ਨਾਮੁ ਸਮਾਧਿ ਸੁਖੁ; ਸਦਾ ਨਾਮ ਨੀਸਾਣੁ ਸੋਹੈ ॥
	੭	੮	ਰੰਗਿ ਰਤੌ ਨਾਮ ਸਿਉ; ਕਲ ਨਾਮੁ ਸੁਰਿ ਨਰਹ [12]ਬੋਹੈ।
	੯	੯	ਸਚੁ ਤੀਰਥੁ ਸਚੁ ਇਸਨਾਨੁ; ਅਰੁ ਭੋਜਨੁ ਭਾਉ ਸਚੁ; ਸਦਾ ਸਚੁ ਭਾਖੰਤੁ ਸੋਹੈ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਿਛ। ੨ ਸਹਿਤ ਫਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰ ਕੇ ਨਿਵਿਆਂ ਹੋਵੇ। ੩ ਕਸ਼ਟ ਖਵੈ=ਸਹਾਰਕੇ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਆਪ ਦੀ ਉਜਲ ਵੀਚਾਰ ਹੈ। ੪ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲਿਆ। ੫ ਸਮ=ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਲਵੈ=ਕਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਲੁ ਕਵੀ। ੬ ਗਾੜ੍ਹਾ। ੭ ਗ੍ਰਹਨ ਹਦਰਥ=ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚੋਂ ਦਿਤਾ। ੮ ਜ਼ਹਿਰ ਹਉਮੈ ਦੀ। ੯ ਦੇਹ ਅਧਿਆਸ। ੧੦ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਦਾਤੇ। ੧੧ ਦੂਖਨ ਸਾਰੇ ਚਿਤ ਦੇ। ੧੨ ਪ੍ਰੀਤ ਰੂਪ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਹਿਤ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੨	੧੦	੯	ਜਿਸੁ ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਵਰਤੁ ਸਚੁ; ਕਬਿ ਜਨ ਕਲ ਵਖਾਣੁ ॥
	੧੧	੧੦	[1]ਅਮਿਅ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁਭ ਕਰੈ; ਹਰੈ ਅਘ ਪਾਪ ਸਕਲ ਮਲ ॥
	੧੨	੧੦	ਗੁਰੁ ਨਵ ਨਿਧਿ ਦਰੀਆਉ; ਜਨਮ [2]ਹਮ, ਕਾਲਖ ਧੋਵੈ ॥
	੧੩	੧੦	[3]ਸੁ [4]ਕਹੁ [5]ਟਲ ਗੁਰੁ ਸੇਵੀਐ, ਅਹਿਨਿਸਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
			ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩
	੧੭	੧	ਤਿਤੁ ਨਾਮਿ ਰਸਿਕੁ, ਨਾਨਕੁ ਲਹਣਾ; ਥਪਿਓ ਜੇਨ ਸ੍ਰਬ ਸਿਧੀ॥ ਕਵਿ ਜਨ ਕਲ੍ਯ ਸਬੁਧੀ; ਕੀਰਤਿ ਜਨ ਅਮਰ ਦਾਸ ਬਿਸ੍ਤਰੀਯਾ ॥ ਕੀਰਤਿ [6]ਰਵਿ ਕਿਰਣਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਸੰਸਾਰਹ; ਸਾਖ ਤਰੋਵਰ [7]ਮਵਲ ਸਰਾ ॥ ਉਤਰਿ ਦਖਿਣਹਿ [8]ਪੁਬਿ ਅਰੁ ਪਸ੍ਚਮਿ; ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਜਪੰਥਿ ਨਰਾ ॥
੧੩੯੩	੩	੨	ਸਸੀਅਰੁ ਅਰੁ ਸੂਰੁ, ਨਾਮੁ [9]ਉਲਾਸਹਿ; ਸੈਲ ਲੋਅ ਜਿਨਿ ਉਧਰਿਆ ॥

---

੧ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ। ੨ ਤਮਾਮ। ੩ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ। ੪ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ੫ ਟਲ ਭਟ ਜੀ। ੬ ਸੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਣਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੭ ਮਉਲੀ ਹੋਈ ਯਾ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ। ੮ ਪੂਰਬ। ੯ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੩	੪	੩	ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਸਿਵਰਿ ਨਵ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨੁ; ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿ [1]"ਸਮੁਧਰਿਆ" ॥ ('ਸਮੁਧਰਿਆ' ਪਾਠ ਕਰਣਾ ਸਮੁ ਧਰਿਆ ਨਹੀ ਕਰਣਾ)
	੭	੪	ਤਿਤੁ ਨਾਮਿ ਲਾਗਿ, ਤੇਤੀਸ ਧਿਆਵਹਿ; ਜਤੀ ਤਪੀ ਸੁਰ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ॥ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਸਿਮਰਿ [2]ਗੰਗੇਵ ਪਿਤਾਮਹ; ਚਰਣ ਚਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਿਆ ॥ ਤਿਤੁ ਨਾਮਿ ਗੁਰੂ, ਗੰਭੀਰ [3]ਗਰੂਅ ਮਤਿ; ਸਤ ਕਰਿ ਸੰਗਤਿ ਉਧਰੀਆ ॥
	੧੦	੫	ਨਾਮ [4]ਕਿਤਿ ਸੰਸਾਰਿ; ਕਿਰਣਿ ਰਵਿ ਸੁਰਤਰ ਸਾਖਹ ॥ ਉਤਰਿ ਦਖਿਣਿ, ਪੁਬਿ ਦੇਸਿ; ਪਸ੍ਚਮਿ ਜਸੁ ਭਾਖਹ ॥ ਜਨਮੁ ਤ ਇਹੁ [5]ਸਕਯਥੁ; ਜਿਤੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਰਿਦੈ ਨਿਵਾਸੈ ॥ ਭਲਉ ਪ੍ਰਸਿਧੁ [6]ਤੇਜੋ [7]ਤਨੌ; ਕਲ੍ ਜੋੜਿ ਕਰ ਧ੍ਹਾਇਅਉ ॥
	੧੩	੬	ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ਦੇਵ ਤੇਤੀਸ, ਅਰੁ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਨਰ; ਨਾਮਿ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਧਾਰੇ ॥ ਜਹ ਨਾਮੁ ਸਮਾਧਿਓ; ਹਰਖੁ ਸੋਗੁ ਸਮ ਕਰਿ ਸਹਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਅਮਰ ਗੁਰ; [8]ਤੁਸਿ ਦੀਓ ਕਰਤਾਰਿ ॥
	੧੫	੭	ਸਤਿ ਸੂਰਉ ਸੀਲਿ ਬਲਵੰਤੁ; ਸਤਭਾਇ ਸੰਗਤਿ ਸਘਨ; ਗਰੂਅ ਮਤਿ, ਨਿਰਵੈਰਿ ਲੀਣਾ ॥

---

੧ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਧਰਿਆ। ੨ ਭੀਸ਼ਮ ਪਤਾਮਾ। ੩ ਭਾਰੀ ਵਡੀ ਮਤ। ੪ ਕੀਰਤੀ। ੫ ਸਕਾਰਥ, ਸਫਲਾ। ੬ ਬਾਬੇ ਤੇਜ ਭਾਨ ਦੇ। ੭ ਸਪੁਤ੍ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ। ੮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ३

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੩	੧੫	੭	ਜਿਸੁ [੧]ਧੀਰਜੁ, ਧੁਰਿ ਧਵਲੁ; [੨]ਧੁਜਾ ਸੇਤਿ, ਬੈਕੁੰਠ [੩]ਬੀਣਾ ॥
	੧੭	੮	ਨਾਮੁ ਨਾਵਣੁ, ਨਾਮੁ ਰਸ ਖਾਣੁ; ਅਰੁ ਭੋਜਨੁ, ਨਾਮੁ ਰਸੁ; ਸਦਾ 'ਚਾਯ' ਮੁਖਿ ਮਿਸ੍ਟ ਬਾਣੀ ॥ ('ਚਾਇ' ਉਚਾਰੇ)
	੧੯	੮	ਕੁਲ ਸੰਬੂਹ [੪]'ਸਮੁਧਰੇ' ਪਾਯਉ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਸਕਯਥੁ ਜਨਮੁ [੫]ਕਲੵਚਰੈ; ਗੁਰ ਪਰਸੵਿਉ ਅਮਰ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
੧੩੯੪	੧	੯	[੬]ਬਾਰਿਜੁ ਕਰਿ [੭]ਦਾਹਿਣੈ; ਸਿਧਿ ਸਨਮੁਖ ਮੁਖੁ ਜੋਵੈ ॥ ਰਿਧਿ ਬਸੈ [੮]ਬਾਂਵਾਂਗਿ; ਜੁ ਤੀਨਿ [੯]ਲੋਕਾਂਤਰ ਮੋਹੈ ॥ ਰਿਦੈ ਬਸੈ [੧੦]'ਅਕਹੀਉ', ਸੋਇ ਰਸੁ ਤਿਨਹੀ ਜਾਤਉ ॥ (ਅ-ਕਹੀਉ ਬੋਲੋ) ਮੁਖਹੁ ਭਗਤਿ ਉਚਰੈ; ਅਮਰੁ ਗੁਰੁ ਇਤੁ ਰੰਗਿ ਰਾਤਉ ॥ ਮਸਤਕਿ ਨੀਸਾਣੁ ਸਚਉ ਕਰਮੁ; ਕਲੵ ਜੋੜਿ ਕਰ ਧ੍ਯਾਇਅਉ ॥ (ਧਿਆਇਓ ਬੋਲੋ) ਪਰਸਿਅਉ ਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰ ਤਿਲਕੁ; ਸਰਬ ਇਛ ਤਿਨਿ ਪਾਇਅਉ ॥

---

੧ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਧੌਲ ਨੂੰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਧੁਰੋਂ ਹੀ ਧੀਰਜ ਦਿਤੀ ਹੈ ।੨ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੇਤ=ਚਿਟੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਸੁਲਹ ਕੁਲ। ੩ ਮੰਦ੍ਰ। ੪ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਧਰੇ। ੫ ਕਲ ਭਟ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ ।੬ ਕਵਲ, ਕਵਲਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਕੇ ਲਛਮੀ। ੭ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਖੜੀ ਹੈ। ੮ ਖੱਬੇ ਅੰਗ ਕੋਲ। ੯ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋ ਅੰਦਰੀ। ੧੦ ਕਥਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੪	੪	੧੦	ਚਰਣ ਤ ਪਰ [1]ਸਕਯਥ; ਚਰਣ ਗੁਰ ਅਮਰ [2]'ਪਵਲਿ' [3]ਰਯ ॥ ('ਪਵੱਲਿ' ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੬	੧੦	ਸਕਯਥੁ ਸੁ ਹੀਉ, ਜਿਤੁ ਹੀਅ ਬਸੈ; ਗੁਰ ਅਮਰ ਦਾਸ ਨਿਜ ਜਗਤ ਪਿਤ ॥ ਸਕਯਥ ਸੁ ਸਿਰੁ ਜਾਲਪੁ ਭਣੈ; ਜੁ ਸਿਰੁ ਨਿਵੈ, ਗੁਰ ਅਮਰ ਨਿਤ ॥
	੮	੧੧	ਤਿ-ਨਰ ਦੂਖ ਨਹ ਭੁਖ, ਤਿ-ਨਰ [4]ਨਿਧਨ ਨਹੁ ਕਹੀਅਹਿ ॥ ਤਿ-ਨਰ [5]ਸੇਵ ਨਹੁ ਕਰਹਿ; ਤਿ-ਨਰ [6]ਸਯ [7]ਸਹਸ [8]ਸਮਪਹਿ ॥ (੨. ਸੇਵਨਹੁ) ਸੁਖ ਲਹਹਿ ਤਿ-ਨਰ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ; ਅਭੈ [9]ਪਟੁ, ਰਿਪ ਮਧਿ ਤਿਹ ॥
	੧੧	੧੨	ਤੈ ਪਢਿਅਉ ਇਕੁ, ਮਨਿ ਧਰਿਅਉ ਇਕੁ; ਕਰਿ ਇਕੁ ਪਛਾਨਿਓ ॥ ਨਯਣਿ ਬਯਣਿ ਮੁਹਿ ਇਕੁ ਇਕੁ; ਦੁਹੁ ਠਾਂਇ ਨ ਜਾਨਿਓ ॥ ਸੁਪਨਿ ਇਕੁ ਪਰਤਖਿ ਇਕੁ; ਇਕਸ ਮਹਿ ਲੀਣਉ ॥ [10]ਤੀਸ ਇਕੁ ਅਰੁ [11]ਪੰਜਿ ਸਿਧੁ; [12]ਪੈਤੀਸ ਨ [13]ਖੀਣਉ ॥

੧ ਸਕਾਰਥਾ, ਸਫਲਾ। ੨ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ੩ ਰਸਤੇ। ੪ ਨਿਰਧਨ। ੫ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀ ਕਰਦੇ। ੬ ਸੈਕੜੇ ਮਨੁਖਾਂ ਨੂੰ। ੭ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਦਾਰਥ। ੮ ਅਰਪ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ੯ ਚਤੁਰ ਹੈ ਵੈਰੀਆਂ ਵਿਚ। ੧੦ ਤੀਸ ਦਿਨ ਰੋਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ। ੧੧ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ। ੧੨ ਪੈਂਤੀਆਂ ਅਖਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਸਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੀਨਤਾ ਨਹੀਂ, ਕਹੱਤਰ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਏ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ। ੧੩ ਬਲ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆਂ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੪	੧੩	੧੨	ਇਕਹੁ ਜਿ ਲਾਖੁ, ਲਖਹੁ ਅਲਖੁ ਹੈ; ਇਕੁ ਇਕੁ ਕਰਿ ਵਰਨਿਅਉ ॥
	੧੪	੧੩	ਜਿ ਮਤਿ ਗਹੀ ਜੈਦੇਵਿ; ਜਿ ਮਤਿ ਨਾਮੈ ਸੰਮਾਣੀ ॥ ਜਿ ਮਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਚਿਤਿ; ਭਗਤ ਕੰਬੀਰਹਿ ਜਾਣੀ ॥ [1]ਰੁਕਮਾਂਗਦ ਕਰਤੂਤਿ; ਰਾਮੁ ਜੰਪਹੁ ਨਿਤ ਭਾਈ ॥ ਅੰਮਰੀਕਿ ਪ੍ਰਹਲਾਦਿ; ਸਰਣਿ ਗੋਬਿੰਦ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ਤੈ ਲੋਭੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤਜੀ; ਸੁਮਤਿ ਜਲ੍ਹ ਜਾਣੀ ਜੁਗਤਿ ॥
	੧੭	੧੪	ਗੁਰੁ ਅਮਰ ਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ; [2]ਪੁਹਮਿ [3]ਪਾਤਿਕ ਬਿਨਾਸਹਿ ॥ ਗੁਰੁ ਅਮਰਦਾਸੁ [4]ਪਰਸੀਐ; ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ [5]ਆਸਾਸਹਿ ॥ ਗੁਰੁ ਅਮਰਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ; ਧਿਆਨੁ ਲਹੀਐ [6]ਪਉ [7]ਮੁਕਿਹਿ ॥
੧੩੯੫	੧	੧੪	ਇਕੁ [8]ਬਿੰਨਿ [9]ਦੁ-ਗੁਣ ਜੁ ਤਉ ਰਹੈ; ਜਾ ਸੁਮੰਤ੍ਰਿ [10]ਮਾਨਵਹਿ ਲਹਿ ॥ ਜਾਲਪਾ ਪਦਾਰਥ ਇਤੜੇ; ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸਿ ਡਿਠੈ ਮਿਲਹਿ ॥

---

੧ ਰੁਕਮਾਂਗਦ ਇਕ ਰਾਜਾ ਸੀ ਇਸਦੇ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਅਪਛੱਰਾਂ ਫੁਲ ਤੋੜਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੇਖਕੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਏ, ਰਾਜੇ ਦਾ ਚਿਤ ਅਪਛੱਰਾਂ ਤੇ ਨਹੀ ਡੋਲਿਆ, ਐਸੇ ਨਾਮ ਜਪੋ। ੨ ਧਰਤੀ ਦੇ। ੩ ਪਾਪ। ੪ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖੀਦੇ। ੫ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਾ ਸੰਸੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਾ ਆਗਿਆ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੬ ਪਾ ਲਈਦੀ ਹੈ। ੭ ਮੁਕਤੀ। ੮ ਇਕ ਨੂੰ ਬਿੰਨ=ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ੯ ਦ੍ਵੈਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਪੁਰਖ ਤਾਂ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੧੦ ਮਨੁਖ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੫	੨	੧੫	ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ; ਸੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਨਾਨਕਿ [੧]ਸੰਗ੍ਰਹਿਅਉ॥ ਤਾ-ਤੇ ਅੰਗਦੁ ਲਹਣਾ ਪ੍ਰਗਟਿ; ਤਾਸੁ ਚਰਣਹ ਲਿਵ ਰਹਿਅਉ ॥ [੨]ਤਿਤੁ ਕੁਲਿ ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸੁ ਆਸਾ ਨਿਵਾਸੁ; ਤਾਸੁ ਗੁਣ ਕਵਣ ਵਖਾਣਉ ॥ ਬੋਹਿਥਉ ਬਿਧਾਤੈ [੩]ਨਿਰਮਯੌ; ਸਭ ਸੰਗਤਿ ਕੁਲ ਉਧਰਣ ॥ ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਕੀਰਤੁ ਕਹੈ; ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤੁਅ ਪਾ ਸਰਣ ॥
	੬	੧੬	ਨਿਰੰਕਾਰਿ ਆਕਾਰੁ; ਜੋਤਿ ਜਗ ਮੰਡਲਿ ਕਰਿਯਉ ॥ ਜਹ ਕਹ ਤਹ ਭਰਪੂਰੁ; ਸਬਦੁ ਦੀਪਕਿ [੪]ਦੀਪਾਯਉ ॥
	੮	੧੭	ਜਪੁ ਤਪੁ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ; ਪਿਖਿ ਦਰਸਨੁ ਗੁਰਸਿਖਹ ॥ ਗੁਰੁ [੫]ਗਉਹਰੁ [੬]ਦਰੀਆਉ; ਪਲਕ ਡੁਬੰਤ੍ਹ ਤਾਰੈ ॥ (ਡੁਬੰਤਿਆਹ ਪੜੋ)
	੧੨	੧੮	ਚਿਤਿ ਚਿਤਵਉ ਅਰਦਾਸਿ; ਕਹਉ ਪਰੁ ਕਹਿ ਭਿ ਨ ਸਕਉ ॥
	੧੬	੧੯	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਵਸਿ ਕਰੈ; ਪਵਣੁ ਉਡੰਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥
	੧੯	੨੦	ਸੰਨਿਆਸੀ ਤਪਸੀਅਹ; ਮੁਖਹੁ ਏ ਪੰਡਿਤ ਮਿਠੇ ॥ (ਤਪੱਸੀਅਹ ਨਹੀ ਕਰਨਾ) ਕਹਤਿਅਹ ਕਹਤੀ ਸੁਣੀ; ਰਹਤ ਕੋ ਖੁਸੀ ਨ ਆਯਉ ॥

---

੧ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ । ੨ ਤਿਸ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਰੂਪ ਕੁਲ ਵਿਚ । ੩ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ । ੪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਆ । ੫ ਵਡੇ ਅਨਵਿਧ ਮੋਤੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ । ੬ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਚੋਂ ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚੌਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੬	੩	੨੧	ਭੈ ਨਿਰਭਉ ਹਰਿ ਅਟਲੁ ਮਨਿ; ਸਬਦਿ ਗੁਰ ਨੇਜਾ ਗਡਿਓ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ [1]ਅਪਤੁ; ਪੰਚ ਦੂਤ ਬਿਖੰਡਿਓ ॥ ਭਲਉ [2]ਭੂਹਾਲੁ ਤੇਜੋ ਤਨਾ; ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਾਥੁ ਨਾਨਕ ਬਰਿ॥ ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਸਚੁ [3]ਸਲ੍ਯ ਭਣਿ; ਤੈ ਦਲੁ ਜਿਤਉ ਇਵ ਜੁਧੁ ਕਰਿ ॥
	੬	੨੨	[4]ਘਨਹਰ ਬੂੰਦ, [5]ਬਸੁਅ ਰੋਮਾਵਲਿ; ਕੁਸਮ ਬਸੰਤ ਗਨੰਤ ਨ ਆਵੈ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕਿਰਣਿ ਉਦਰੁ ਸਾਗਰ ਕੋ; ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਅੰਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਧਿਆਨ ਗਿਆਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ; ਕਬਿ ਜਨ ਭਲ੍ਯ [6]ਉਨਹ ਜੁੋ ਗਾਵੈ ॥ ਭਲੇ ਅਮਰਦਾਸ ਗੁਣ ਤੇਰੇ; ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੋਹਿ ਬਨਿਆਵੈ ॥ (ਭੱਲੇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੬	੧੦	੧	ਇਕ ਮਨਿ ਪੁਰਖੁ; ਨਿਰੰਜਨੁ ਧਿਆਵਉ ॥
	੧੩	੧	ਅਮਿਅ ਨਾਮੁ; ਜਾ ਕਉ ਫੁਰਿਆ ॥
	੧੪	੧	ਹਰਿ ਨਾਮ ਰਸਿਕੁ, ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਣ ਗਾਹਕੁ; ਚਾਹਕੁ ਤਤ ਸਮਤ ਸਰੇ ॥ (ਸਮੱਤ ਨਹੀ ਪੜਨਾ) ਕਵਿ ਕਲ੍ਯ, [7]ਠਕੁਰ [8]ਹਰਦਾਸ [9]ਤਨੇ; ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ ਅਭਰ ਭਰੇ ॥

---

੧ ਬੇਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੰਕਾਰ। ੨ ਮਹਾਰਾਜਾ। ੩ ਭੱਟ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੪ ਬੱਦਲ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ। ੫ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੋਮਾਵਲੀ ਬਨਾਸਪਤੀ। ੬ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਕੋਈ ਗਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਗਾ ਸਕੇ। ੭ ਠਾਕਰ ਜੀ।, ਛੱਤਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੮ ਬਾਬੇ ਹਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ। ੯ ਪੁਤ੍ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੬	੧੯	੩	ਸਤਗੁਰ ਮਤਿ ਗੂੜ੍ ਬਿਮਲ ਸਤ ਸੰਗਤਿ; ਆਤਮ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲ ਭਯਾ ॥ ਜਾਗ੍ਯਾ ਮਨੁ ਕਵਲੁ, ਸਹਜਿ ਪਰਕਾਸ੍ਯਾ, ਅਭੈ ਨਿਰੰਜਨੁ ਘਰਹਿ ਲਹਾ॥
੧੩੯੭	੨	੪	ਅਨਭਉ ਉਨਮਾਨਿ, ਅਕਲ ਲਿਵ ਲਾਗੀ; ਪਾਰਸੁ ਭੇਟਿਆ ਸਹਜ ਘਰੇ ॥
	੪	੪	ਮੇਟਿਆ ਜਨਮਾਂਤੁ ਮਰਣ ਭਉ ਭਾਗਾ; ਚਿਤੁ ਲਾਗਾ ਸੰਤੋਖ ਸਰੇ ॥
	੫	੫	ਅਭਰ ਭਰੇ, ਪਾਯਉ ਅਪਾਰੁ; ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਧਾਰਿਓ॥
	੭	੫	ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅੰਗਦ ਸੁਮਤਿ; ਗੁਰਿ ਅਮਰਿ ਅਮਰੁ ਵਰਤਾਇਓ ॥
	੯	੬	ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਪਾਇਅਉ [੧]ਦਿੰਤੁ; ਹਰਿ ਮਗਿ ਨ ਹੁਟੈ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪ੍ਰਮਾਣੁ, [੨]ਬਿਧ ਨੈ ਸਿਰਿਉ; ਜਗਿ ਜਸ [੩]ਤੂਰੁ ਬਜਾਇਅਉ ॥ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਕਲ੍ਯ੍ਚਰੈ; ਤੈ ਅਭੈ ਅਮਰਪਦੁ ਪਾਇਅਉ ॥
	੧੨	੭	ਸਹਜ ਸਰੋਵਰੁ ਮਿਲਿਓ; ਪੁਰਖੁ ਭੇਟਿਓ ਅਬਿਨਾਸੀ॥
	੧੩	੭	ਆਦਿਲੇ ਭਗਤ, ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰੇ; ਸੋ ਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਅਉ ॥
	੧੪	੮	ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਪਰਵਾਹ; ਪ੍ਰੀਤਿ [੪]ਪੁਬਲੀ ਨ [੫]ਹੁਟਇ॥ ਮਤਿ ਮਾਤਾ ਸੰਤੋਖੁ ਪਿਤਾ; ਸਰਿ ਸਹਜ ਸਮਾਯਉ॥

---

੧ ਦਿਤੀ ਹੋਈ ਦਾਤ ਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਗੇ ਦਾਤ। ੨ ਬਿਧਾਤਾ ਨੇ। ੩ ਵਾਜਾ ਜਸ ਦਾ। ੪ ਪਹਿਲੀ, ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਦੀ। ੫ ਹਟ ਦੀ ਨਹੀ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੭	੧੪	੮	ਆਜੋਨੀ [1]ਸੰਭਵਿਅਉ; ਜਗਤੁ ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਤਰਾਯਉ ॥ ਅਬਿਗਤ ਅਗੋਚਰੁ, ਅਪਰ ਪਰੁ; ਮਨਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵਸਾਇਅਉ ॥
	੧੯	੯	ਸਹਜ ਤਰੋਵਰ ਫਲਿਓ; ਗਿਆਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਲਾਗੇ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਈਅਹਿ; ਧੰਨਿ ਤੇ ਜਨ ਬਡਭਾਗੇ ॥ ਤੇ ਮੁਕਤੇ ਭਏ ਸਤਿਗੁਰ ਸਬਦਿ; ਮਨਿ ਗੁਰ ਪਰਚਾ ਪਾਇਅਉ ॥
੧੩੯੮	੨	੧੦	ਸੇਜ [2]ਸਧਾ ਸਹਜੁ [3]ਛਾਵਾਣੁ, ਸੰਤੋਖੁ [4]ਸਰਾਇਚਉ; ਸਦਾ ਸੀਲ ਸੰਨਾਹੁ ਸੋਹੈ॥ ਗੁਰ ਸਬਦਿ [5]ਸਮਾਚਰਿਓ; ਨਾਮੁ ਟੇਕ ਸੰਗਾਦਿ ਬੋਹੈ ॥ ਆਜੋਨੀਉ [6]ਭਲ੍ਯੁ ਅਮਲੁ; ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥ (ਅ-ਮਲ ਪੜ੍ਹੋ)
	੬	੧੧	ਪਰਚਉ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਗੁਰ ਪਾਇਅਉ; ਤਿਨ ਸਕਯਥਉ ਜਨਮੁ ਜਗਿ ॥
	੮	੧੨	ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਅੰਗਦੁ ਅਮਰੁ; ਭਗਤ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਸਮਾਣੇ ॥
	੯	੧੩	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਸਮਾਚਰੇ; ਅਭਰਾ ਸਰੁ ਭਰਿਆ ॥ ਇਹੁ [7]ਜਨਕ ਰਾਜੁ, ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ; ਤੁਝਹੀ ਬਣਿ ਆਵੈ।

---

੧ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੨ ਸਰਧਾ। ੩ ਚੰਦੋਆ। ੪ ਕਨਾਤਾਂ। ੫ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨਾ। ੬ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ। ੭ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੮	੧੧	੧	ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਮੁ, ਏਕ ਲਿਵ ਮਨਿ ਜਪੈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹੁ; ਤਿਨ੍ ਜਨ ਦੁਖ ਪਾਪੁ ਕਹੁ ਕਤ ਹੋਵੈ ਜੀਉ॥
	੧੫	੨	ਜਾਕੀ ਸੇਵਾ ਸਿਧ ਸਾਧ, ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੁਰਿ ਨਰ; ਜਾਚਹਿ ਸਬਦ ਸਾਰੁ, ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਈ ਹੈ॥ ਮਨ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੁਗਧ ਬੀਚਾਰੁ, ਅਹਿਨਿਸਿ ਜਪੁ; ਧਰਮ ਕਰਮ ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਈ ਹੈ॥
੧੩੯੯	੨	੩	ਨਲ੍ ਕਵਿ ਪਾਰਸ ਪਰਸ, ਕਚ ਕੰਚਨਾ ਹੁਇ; ਚੰਦਨਾ ਸੁਬਾਸੁ ਜਾਸੁ ਸਿਮਰਤ [੧]ਅਨ [੨]ਤਰ॥ ਜਾਕੇ ਦੇਖਤ ਦੁਆਰੇ, ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੀ ਨਿਵਾਰੇ ਜੀ; ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ, ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਪਗ॥
	੩	੪	ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਤਖਤੁ; ਦੀਅਨੁ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ॥ ਗੁਰ ਅੰਗਦ ਦੀਅਉ ਨਿਧਾਨੁ, ਅਕਥਕਥਾ ਗਿਆਨੁ; ਪੰਚ ਭੂਤ ਬਸਿ ਕੀਨੇ, [੩]ਜਮਤ ਨ ਤ੍ਰਾਸ॥ ਗੁਰ ਅਮਰੁ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ, ਕਲਿ ਜੁਗ ਰਾਖੀ ਪਤਿ; [੪]ਅਘਨ ਦੇਖਤ [੫]ਗਤੁ ਚਰਨ ਕਵਲ ਜਾਸ॥
	੭	੫	ਜਿਸਹਿ ਧਾਰ੍ਯਿਉ ਧਰਤਿ ਅਰੁ [੬]ਵਿਉਮੁ, ਅਰੁ ਪਵਣੁ ਤੇ ਨੀਰ ਸਰ; ਅਵਰ [੭]ਅਨਲ ਅਨਾਦਿ ਕੀਅਉ॥ ਸਸਿ [੮]ਰਿਖਿ ਨਿਸਿ ਸੂਰ ਦਿਨਿ ਸੈਲ; ਤਰੂਅ ਫਲ ਫੁਲ ਦੀਅਉ॥

---

੧ ਹੋਰ। ੨ ਬ੍ਰਿਛ ਵਾਂਙੂ। ੩ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ। ੪ ਪਾਪ। ੫ ਨਾਸ਼। ੬ ਅਕਾਸ਼। ੭ ਅਗਨੀ। ੮ ਤਾਰੇ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੯	੯	੫	ਸੁਰਿ ਨਰ ਸਪਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਿਅ; ਧਾਰਿਓ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਜਾਸੁ ॥ ਸੋਈ ਏਕੁ ਨਾਮੁ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਤਿ; ਪਾਇਓ ਗੁਰ ਅਮਰ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
	੧੪	੭	ਜਾਮਿ ਗੁਰੂ ਹੋਇ ਵਲਿ; ਗਿਆਨ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਅਨਨ ਪਰਿ ॥
	੧੯	੮	ਗੁਰੂ ਨਯਣਿ ਬਯਣਿ, ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਹੁ; ਗੁਰੂ ਸਤਿ ਕਵਿ ਨਲ੍ਯ ਕਹਿ ॥ ਜਿਨਿ ਗੁਰੂ ਨ ਦੇਖਿਅਉ [1]ਨਹੁ ਕੀਅਉ; ਤੇ ਅਕਯਥ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ ॥
੧੪੦੦	੧	੯	ਤਾਰਣ ਤਰਣ [2]ਸਮ੍ਰਥ ਕਲਜੁਗਿ; ਸੁਨਤ ਸਮਾਧਿ ਸਬਦ ਜਿਸੁ ਕੇਰੇ ॥ ਪੂਰਉ ਪੁਰਖੁ ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ; ਮੁਖੁ ਦੇਖਤ ਅਘ ਜਾਹਿ [3]ਪਰੇਰੇ ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਬੁਧਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਚਾਹਤ; ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਕਰੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥
	੪	੧੦	ਹੁਤੀ ਜੁ ਪਿਆਸ [4]ਪਿਊਸ ਪਿਵੰਨ ਕੀ; ਬੰਛਤ [5]ਸਿਧਿ ਕਉ ਬਿਧਿ ਮਿਲਾਯਉ ॥ ਪੂਰਨ [6]ਭੋ ਮਨ ਠਉਰ ਬਸੋ; [7]ਰਸ ਬਾਸਨ ਸਿਉ ਜੁ ਦਹੰਦਿਸਿ ਧਾਯਉ ॥ ਗੋਬਿੰਦਵਾਲੁ [8]ਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰੀ ਸਮ; ਜਲ੍ਯਨ ਤੀਰਿ ਬਿਪਾਸ ਬਨਾਯਉ ॥ ਗਯਉ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ [9]ਬਰਖਨ ਕੋ; ਸੁ ਗੁਰੂ ਮੁਖੁ ਦੇਖਿ ਗਰੂ ਸੁਖੁ ਪਾਯਉ ॥

---

੧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ੨ ਸਮ੍ਰਥ। ੩ ਦੂਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨ ਵਾਲੇ। ੪ ਅਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪੀਣ ਦੀ। ੫ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਵਾ ਮੁਕਤ। ੬ ਹੋਕੇ। ੭ ਰਸਾਂ ਦੀ ਵਾਸ਼ਨਾ। ੮ ਸਚਖੰਡ। ੯ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੦	੭	੧੧	ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਸਮਾਨ ਧਿਆਨ; ਸੁ ਨਾਮ ਸੁਨੇ [1]ਸੁਤੁ ਭਾਨ ਡਰ੍ਯਉ ॥ ਭਨਿ [2]ਦਾਸ ਸੁ ਆਸ ਜਗਤ੍ਰ ਗੁਰੂ ਕੀ; ਪਾਰਸੁ ਭੇਟਿ ਪਰਸੁ ਕਰ੍ਯਉ ॥
	੧੧	੧੨	ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਲਜੁਗ ਹੋਇ; ਰਾਖਹੁ ਦਾਸ ਭਾਟ ਕੀ ਲਾਜ ॥
	੧੨	੧੩	ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ; ਗੁਰੂ ਜਪੁ ਪ੍ਰਾਨੀਅਹੁ ॥ ਫੁਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰੰਗ ਪਾਈਐ, [3]ਗੁਰਮੁਖਹਿ ਧਿਆਈਐ; [4]ਅੰਨ ਮਾਰਗ ਤਜਹੁ, ਭਜਹੁ ਹਰਿ ਗ੍ਯਾਨੀਅਹੁ ॥ ਜਉ ਤ ਸਭ ਸੁਖ ਇਤ ਉਤ ਤੁਮ ਬੰਛਵਹੁ; ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ, ਗੁਰੂ ਜਪੁ ਪ੍ਰਾਨੀਅਹੁ ॥
	੧੭	੧੪	ਫੁਨਿ ਗੁਰੂ ਜਲ ਬਿਮਲ, ਅਥਾਹ ਮਜਨੁ ਕਰਹੁ; ਸੰਤ ਗੁਰਸਿਖ ਤਰਹੁ; ਨਾਮ ਸਚ ਰੰਗ ਸਰਿ ॥ ਸਦਾ ਨਿਰਵੈਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਨਿਰਭਉ ਜਪੈ; ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਰ ਸਬਦ ਰਸਿ; ਕਰਤ ਦ੍ਰਿੜੁ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ॥
੧੪੦੧	੧	੧੫	[5]ਉਦਧਿ ਗੁਰੁ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਬੇਅੰਤੁ ਹਰਿ; ਨਾਮ [6]ਨਗ ਹੀਰ ਮਣਿ; ਮਿਲਤ ਲਿਵਲਾਈਐ ॥ ਫੁਨਿ ਗੁਰੂ [7]ਪਰਮਲ ਸਰਸ, ਕਰਤ ਕੰਚਨੁ ਪਰਸ; ਮੈਲੁ ਦੁਰਮਤਿ ਹਿਰਤ; ਸਬਦਿ ਗੁਰੁ ਧ੍ਯਾਈਐ ॥

---

੧ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੨ ਭੱਟ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੩ ਗੁਰਮੁਖ ਬਣ ਕੇ। ੪ ਹੋਰ। ੫ ਸਮੁੰਦ੍ਰ। ੬ ਹੀਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਜਾਂ ਪੰਨੇ। ੭ ਚੰਨਣ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੧	੧	੧੫	ਅਮ੍ਰਿਤ ਪਰਵਾਹ ਛੁਟਕੰਤ ਸਦ ਦ੍ਵਾਰਿ ਜਿਸੁ; ਗ੍ਯਾਨ ਗੁਰ ਬਿਮਲ ਸਰ, ਸੰਤ ਸਿਖ ਨਾਈਐ ॥ ਨਾਮੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਉਰਿ ਧਰਹੁ; ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਹੁ, ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ॥
	੫	੧੬	ਜਾਕੀ ਸੇਵ ਸਿਵ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ, ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਗਣ; ਤਰਹਿ ਤੇਤੀਸ ਗੁਰ ਬਚਨ ਸੁਣਿ ਕੰਨ ਰੇ ॥ ਫੁਨਿ ਤਰਹਿ ਤੇ ਸੰਤ ਹਿਤ, ਭਗਤ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਹਿ; ਤਰਿਓ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਗੁਰ ਮਿਲਤ ਮੁਨਿ ਜੰਨ ਰੇ ॥ ਤਰਹਿ ਨਾਰਦਾਦਿ ਸਨਕਾਦਿ, ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਹਿ ਤਰਹਿ; ਇਕ ਨਾਮ ਲਗਿ ਤਜਹੁ ਰਸ ਅੰਨ ਰੇ ॥
	੮	੧	ਸਿਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬੁ ਸਭ ਊਪਰਿ ॥ ਕਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ; ਸਤਜੁਗਿ ਜਿਨਿ ਧ੍ਰੂ ਪਰਿ ॥
	੧੪	੨	ਅਪ੍ਰਉ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਖੈ ਨਿਧਿ; ਚਹੁ ਜੁਗਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਰਿ, ਫਲੁ ਲਹੀਅੰ ॥
	੧੭	੨	ਜਿਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਬਾਣੀ; ਸਾਧੂ ਜਨ ਜਪਹਿ, ਕਰਿ [1]ਬਿਚਿਤਿ ਚਾਓ ॥ ਆਨੰਦੁ ਨਿਤ ਮੰਗਲੁ; ਗੁਰ ਦਰਸਨੁ ਸਫਲੁ ਸੰਸਾਰਿ॥
	੧੯	੨	ਰਘੁ-ਬੰਸਿ [2]ਤਿਲਕੁ ਸੁੰਦਰੁ, ਦਸਰਥ ਘਰਿ; ਮੁਨਿ ਬੰਛਹਿ ਜਾਕੀ ਸਰਣੰ ॥
੧੪੦੨	੧	੩	ਸੰਸਾਰੁ ਅਗਮ ਸਾਗਰੁ ਤੁਲਹਾ; ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਗੁਰੂ ਮੁਖਿ ਪਾਯਾ ॥

੧ ਚਿਤ ਵਿਚ ੨ ਟਿੱਕੋ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੨	੨	੩	ਜਗਿ ਜਨਮ ਮਰਣੁ [੧]ਭਗਾ; ਇਹ ਆਈ ਹੀਐ ਪਰਤੀਤਿ ॥
	੫	੪	ਪਰਤਾਪੁ ਸਦਾ ਗੁਰ ਕਾ ਘਟਿ ਘਟਿ; ਪਰਗਾਸੁ ਭਯਾ ਜਸੁ ਜਨ ਕੈ ॥ ਇਕਿ ਪੜਹਿ ਸੁਣਹਿ ਗਾਵਹਿ; [੨]ਪਰਭਾਤਿਹਿ ਕਰਹਿ ਇਸ੍ਨਾਨੁ ॥ ਇਸ੍ਨਾਨੁ ਕਰਹਿ ਪਰਭਾਤਿ ਸੁਧ ਮਨਿ; ਗੁਰ ਪੂਜਾ, [੩]ਬਿਧਿ ਸਹਿਤ ਕਰੰ ॥ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਜਗੰਨਾਥੁ ਜਲ ਥਲ ਮਹਿ; ਰਹਿਆ ਪੂਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਰਨੰ ॥
	੯	੫	ਤਿਨ੍ ਤਰਿਓ ਸਮੁਦ੍ਰ [੪]ਰੁਦ੍ਰ, ਖਿਨ ਇਕ ਮਹਿ; [੫]ਜਲਹਰ [੬]ਬਿੰਬ ਜੁਗਤਿ ਜਗੁ ਰਚਾ (ਥੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ) [੭]ਕੁੰਡਲਨੀ ਸੁਰਝੀ ਸਤਸੰਗਤਿ; ਪਰਮਾਨੰਦ ਗੁਰੂ ਮੁਖਿ [੮]ਮਚਾ ॥ (ਥੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)
੧੨		੬	ਕਵਲ ਨੈਨ ਮਧੁਰ ਬੈਨ, ਕੋਟਿ ਸੈਨ ਸੰਗ ਸੋਭ; ਕਹਤ ਮਾ [੯]ਜਸੋਦ ਜਿਸਹਿ, ਦਹੀ [੧੦]ਭਾਤੁ ਖਾਹਿ ਜੀਉ

---

੧ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਨਿਵਿਰਤ ਹੋ ਗਿਆ। ੨ ਅਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ। ੩ ਬਿਧੀ ਪੂਰਬਕ ਛੇ ਅੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਚਿਤ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ (ਸੰਤੋਖ, ਬਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤੀ) ਅਖੰਡ ਸਰਧਾ, ਦੀਰਘ ਕਾਲ ਅਭਿਆਸ, ਗੁਰੂ ਇਸ਼ਟ ਨੂੰ ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗ ਜਾਨਣਾ, ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ। ੪ ਭਿਆਨਕ ੫ ਜਲ ਹੀ ਜਲ। ੬ ਜਿਵੇਂ ਜਲ ਦਾ ਬੁਦਬੁਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੭ ਭੁਯੰਗਮਾਂ ਨਾੜੀ ਚੇਤਨ ਤੇ ਜੜ੍ਹ ਦੀ ਗੰਢ, ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਗੰਢ ਤੇ ਸੰਸਿਆਂ ਦੀ ਗੰਢ, ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਿਲ ਕੇ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੮ ਪੀਣਾ ਕੀਤਾ। ੯ ਜਸੋਧਾਂ। ੧੦ ਚਾਵਲ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੨	੧੨	੬	ਦੇਖਿ ਰੂਪੁ ਅਤਿ ਅਨੂਪੁ, ਮੋਹ ਮਹਾਂ [1]ਮਗ ਭਈ; [2]ਕਿੰਕਨੀ ਸਬਦ, [3]ਝਨਤਕਾਰ ਖੇਲੁ ਪਾਹਿ ਜੀਉ ॥ ਕਾਲ ਕਲਮ ਹੁਕਮੁ ਹਾਥਿ, ਕਹਉ ਕਉਨੁ ਮੇਟਿ ਸਕੈ; ਈਸ [4]ਬੰਮ੍ਰ ਗ੍ਯਾਨੁ ਧ੍ਯਾਨੁ, ਧਰਤ ਹੀਐ ਚਾਹਿ ਜੀਉ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ; ਵਾਹਿ ਜੀਉ ॥
	੧੫	੭	ਰਾਮ ਨਾਮ ਪਰਮ ਧਾਮ, ਸੁਧ ਬੁਧ ਨਿਰੀਕਾਰ; ਬੇਸੁਮਾਰ [5]ਸਰਬਰ ਕਉ ਕਾਹਿ ਜੀਉ ॥ [6]ਸੁਥਿਰ ਚਿਤ ਭਗਤ ਹਿਤ; ਭੇਖੁ ਧਰਿਓ, ਹਰਨਾਖਸੁ ਹਰਿਓ; ਨਖ ਬਿਦਾਰਿ ਜੀਉ ॥
	੧੯	੮	ਪੀਤ ਬਸਨ [7]ਕੁੰਦ ਦਸਨ [8]ਪ੍ਰਿਆ ਸਹਿਤ ਕੰਠ ਮਾਲ; ਮੁਕਟੁ ਸੀਸਿ ਮੋਰ ਪੰਖ [9]ਚਾਹਿ ਜੀਉ ॥ ਬੇ-ਵਜੀਰ ਬਡੇ ਧੀਰ, ਧਰਮ ਅੰਗ ਅਲਖ ਅਗਮ; ਖੇਲੁ ਕੀਆ ਆਪਣੈ ਉਛਾਹਿ ਜੀਉ ॥
੧੪੦੩	੩	੯	ਬਲਿਹਿ ਛਲਨ, ਸਬਲ ਮਲਨ, ਭਗ੍ਤਿ ਫਲਨ ਕਾਨ੍ਹ [10]ਕੁਅਰ; ਨਿਹਕਲੰਕ ਬਜੀ ਡੰਕ, ਚੜ੍ਹੂ ਦਲ [11]ਰਵਿੰਦ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਮਗਨ । ੨ ਤੜਾਗੀ ਘੁੰਘਰੂਆਂ ਦੀ । ੩ ਛੁਨਕਾਰ । ੪ ਬ੍ਰਹਮ । ੫ ਬਰਾਬਰ । ੬ ਸਾਫ ਸੁੰਦਰ । ੭ ਮਰਤਬਾਨ ਦੇ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਦੰਦ । ੮ ਪਿਆਰੀ ਸਖੀ । ੯ ਗਰੜ ਦੀ ਸਵਾਰੀ । ੧੦ ਕੁਮਾਰ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ, ਕੌਰ, ਟਿੱਕਾ । ੧੧ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਵੰਸੀਆਂ ਦਾ ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੩	੩	੯	ਰਾਮ ਰਵਣ [1]ਦੁਰਤ [2]ਦਵਣ ਸਕਲ ਭਵਣ ਕੁਸਲ ਕਰਣ; ਸਰਬ [3]ਭੂਤ ਆਪਿ ਹੀ [4]ਦੇਵਾਧਿ ਦੇਵ; ਸਹਸ ਮੁਖ [5]ਫਨਿੰਦ ਜੀਉ ॥ ਜਰਮ ਕਰਮ, ਮਛ ਕਛ [6]ਹੁਅ ਬਰਾਹ; ਜਮੁਨਾ ਕੈ [7]ਕੂਲਿ, ਖੇਲੁ ਖੇਲਿਓ ਜਿਨਿ [8]ਗਿੰਦ ਜੀਉ ॥
	੮	੧੦	ਗੁਰ ਕਹਿਆ ਮਾਨੁ, ਨਿਜ ਨਿਧਾਨੁ, ਸਚੁ ਜਾਨੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਇਹੈ; ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਹੋਇ ਕਲ੍ਯਾਨੁ; ਲਹਹਿ ਪਰਮਗਤਿ ਜੀਉ ॥ ਨਾਮ ਸਾਰੁ ਹੀਏ ਧਾਰੁ, ਤਜੁ ਬਿਕਾਰੁ ਮਨ [9]ਗਯੰਦ; ਸਿਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿਰੀ ਗੁਰੂ, ਸਿਰੀ ਗੁਰੂ ਸਤਿ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧੧	ਸੇਵਕ ਕੈ ਭਰਪੂਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ; ਵਾਹਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਸਭੁ [10]ਸਦਕਾ ॥
	੧੮	੧੩	ਮਾਨਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਰੁਦ੍ਰਾਦਿਕ; ਕਾਲ ਕਾ ਕਾਲੁ ਨਿਰੰਜਨ ਜਚਨਾ ॥
੧੪੦੪	੧	੧	ਅਗਮੁ ਅਨੰਤੁ ਅਨਾਦਿ; ਆਦਿ ਜਿਸੁ ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ ॥ ਸਿਵ ਬਿਰੰਚਿ ਧਰਿ ਧ੍ਯਾਨੁ; ਨਿਤਹਿ ਜਿਸੁ ਬੇਦੁ ਬਖਾਣੈ ॥
	੫	੨	ਗੁਰੂ ਸਮਰਥੁ ਗਹਿ ਕਰੀਆ [11]ਧ੍ਰੁਵ; ਬੁਧਿ ਸੁਮਤਿ ਸਮ੍ਹਾਰਨ ਕਉ ॥

---

੧ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ। ੨ ਦਬੌਣ ਵਾਲਾ। ੩ ਰੂਪ। ੪ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਅਧੇਪਤੀ ਰਾਜੇ। ੫ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ। ੬ ਹੋਇਆ। ੭ ਕਨਾਰੇ। ੮ ਗੇਂਦ ਖੇਲੀ ਕਾਨ੍ਹ ਨੇ। ੯ ਭੱਟ ਜਾਂ ਹਾਥੀ ਮਨ। ੧੦ ਭਰੋਸਾ, ਵਾਰਨੇ ਜਾਵਾਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ। ੧੧ ਬੁਧੀ ਅੱਚਲ ਕੀਤੀ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੪	੫	੨	ਮਥੁਰਾ ਜਨ ਜਾਨਿ ਕਹੀ ਜੀਅ ਸਾਚੁ; ਸੁ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਨ ਕਉ ॥
	੭	੩	[1]ਸੰਤਤ ਹੀ ਸਤਸੰਗਤਿ ਸੰਗ; ਸੁ ਰੰਗ ਰਤੇ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਹੈ ॥ ੨. ਸੰਤ ਤਹੀ ॥ ਧ੍ਰਮ ਪੰਥੁ ਧਰਿਓ [2]ਧਰਨੀ ਧਰ ਆਪਿ; ਰਹੇ ਲਿਵ ਧਾਰਿ ਨ ਧਾਵਤ ਹੈ ॥ ਰਵਿ ਕੇ [3]ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ੍ ਤ੍ਰਾਸੁ ਕਹਾ; ਜੁ ਚਰੰਨ ਗੁਰੂ ਚਿਤੁ ਲਾਵਤ ਹੈ ॥
	੯	੪	ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਸੁਧਾ ਪਰ ਪੂਰਨ; ਸਬਦ ਤਰੰਗ ਪ੍ਰਗਟਿਤ ਦਿਨ [4]ਆਗਰੁ ॥ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ਅਥਾਹ ਅਤਿ ਬਡ ਸੁਭਰੁ; ਸਦਾ ਸਭ ਬਿਧਿ ਰਤਨਾਗਰੁ ॥ ਸੰਤ [5]ਮਰਾਲ ਕਰਹਿ [6]ਕੰਤੂਹਲ; ਤਿਨ ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਮਿਟਿਓ ਦੁਖ ਕਾਗਰੁ ॥
	੧੨	੫	ਜਾ ਕਉ ਮੁਨਿ ਧ੍ਯਾਨੁ ਧਰੇ ਫਿਰਤ ਸਗਲ ਜੁਗ; ਕਬਹੂਕ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਆਤਮ ਪ੍ਰਗਾਸ ਕਉ ॥ ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਸਹਿਤ, ਬਿਰੰਚਿ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ਜਾ ਕੋ; ਸਿਵ ਮੁਨਿ ਗਹਿ, ਨ [7]ਤਜਾਤ [8]ਕਬਿਲਾਸ ਕੰਉ ॥ ਜਾ ਕੌ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਅਨੇਕ ਤਪ; ਜਟਾ ਜੂਟ ਭੇਖ ਕੀਏ ਫਿਰਤ ਉਦਾਸ ਕਉ ॥

---

੧ ਨਿਰੰਤਰ, ਇਕ ਰਸ । ੨ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ ਵਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ । ੩ ਧਰਮ ਰਾਜਾ । ੪ ਅੱਗੇ ਹੀ । ੫ ਹੰਸ । ੬ ਉਤਸ਼ਾਹ । ੭ ਤਿਆਗ ਦਾ ਨਹੀਂ । ੮ ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ ਨੂੰ ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੪	੧੫	੫	ਸੁ ਤਿਨਿ ਸਤਿਗੁਰਿ [੧]ਸੁਖਿ ਭਾਇ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ ਜੀਅ; ਨਾਮ ਕੀ ਬਡਾਈ ਦਈ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਕਉ ॥
	੧੬	੬	ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਧਿਆਨ ਅੰਤਰ ਗਤਿ; ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਤਿਹੁ ਲੋਗ ਪ੍ਰਗਾਸੇ ॥ [੨]ਬਿਦ੍ਮਾਨ ਗੁਰਿ ਆਪਿ ਥਪ੍ਹਉ ਥਿਰੁ; ਸਾਚਉ ਤਖਤੁ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸੈ ॥
	੧੯	੭	ਤਾਰ੍ਹਉ ਸੰਸਾਰੁ ਮਾਯਾ ਮਦ ਮੋਹਿਤ; ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਦੀਅਉ ਸਮਰਥੁ ॥ ਫੁਨਿ ਕੀਰਤਿਵੰਤ ਸਦਾ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ; ਰਿਧਿ ਅਰੁ ਸਿਧਿ ਨ ਛੋਡਇ ਸਥੁ ॥
੧੪੦੫	੧	੧	ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਪਰਵਾਹ ਕਾਹੂ ਕੀ; ਜਾ ਕੈ [੩]ਬਸੀਸਿ ਧਰਿਓ ਗੁਰਿ ਹਥੁ ॥
	੨	੧	ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸੋਈ ॥ ਅਪਨ ਸਰਸੁ ਕੀਅਉ ਨ ਜਗਤ ਕੋਈ ॥ ਆਪੁਨ ਆਪੁ; ਆਪ ਹੀ ਉਪਾਯਉ ॥
	੩	੧	ਪਾਯਉ ਨਹੀ ਅੰਤੁ ਸੁਰੇ ਅਸੁਰਹ ਨਰ; ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਖੋਜੰਤ ਫਿਰੇ ॥
	੬	੨	ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਨਕਿ ਭਗਤਿ ਕਰੀ ਇਕ ਮਨਿ; ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਗੋਬਿੰਦ ਦੀਅਉ ॥ ਅੰਗਦਿ ਅਨੰਤ ਮੂਰਤਿ ਨਿਜ ਧਾਰੀ; ਅਗਮ ਗ੍ਯਾਨਿ ਰਸਿ ਰਸ੍ਯਉ ਹੀਅਉ ॥ ਗੁਰਿ ਅਮਰਦਾਸਿ ਕਰਤਾਰੁ ਕੀਅਉ ਵਸਿ; ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਿ ਧ੍ਯਾਇਯਉ ॥ (ਧਿਆਇਅਉ ਪੜ੍ਹੋ)

---

੧ ਸੁਖ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ । ੨ ਪ੍ਰਗਟ । ੩ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੫	੯	੩	ਨਾਰਦੁ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਸੁਦਾਮਾ; ਪੁਬ [੧]ਭਗਤ ਹਰਿ ਕੇ [੨]ਜੁਗਣੰ ॥ ੨. ਜੁ [੨]ਗਣੰ ਅੰਬਰੀਕੁ ਜਯਦੇਵ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ; ਨਾਮਾ ਅਵਰੁ ਕਬੀਰੁ ਭਣੰ ॥
	੧੧	੪	[੩]ਮਨਸਾ ਕਰਿ ਸਿਮਰੰਤ ਤੁਝੈ ਨਰ; ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਿਟਿਅਉ ਜੁ ਤਿਣੰ ॥ [੪]ਬਾਚਾ ਕਰਿ ਸਿਮਰੰਤ ਤੁਝੈ; ਤਿਨ੍ ਦੁਖੁ ਦਰਿਦ੍ਰੁ ਮਿਟਿਯਉ ਜੁ ਖਿਣੰ ॥ [੫]ਕਰਮ ਕਰਿ ਤੁਅ ਦਰਸ ਪਰਸ ਪਾਰਸ ਸਰ; ਬਲ੍ ਭਟ ਜਸੁ ਗਾਇਯਉ ॥
	੧੫	੫	ਸੋਈ ਰਾਮਦਾਸੁ ਗੁਰੁ ਬਲ੍ ਭਣਿ; ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਰਹੁ ॥
	੧੭	੧	ਤਾਤੇ [੬]ਗਉਹਰੁ ਗ੍ਯ੍ਾਨ ਪ੍ਰਗਟੁ ਉਜੀਆਰਉ; ਦੁਖ ਦਰਿਦ੍ਰ ਅੰਧ੍ਯ੍ਾਰ ਕੋ ਨਾਸੁ ॥
੧੪੦੬	੧	੨	ਤਾਤੇ ਸੰਗਤਿ [੭]ਸਘਨ ਭਾਇ ਭਉ ਮਾਨਹਿ; ਤੁਮ ਮਲੀਆਗਰ ਪ੍ਰਗਟ [੮]ਸੁਬਾਸੁ ॥
	੩	੨	ਜਿਹ ਪਿਖਤ ਅਤਿ ਹੋਇ ਰਹਸੁ ਮਨਿ; ਸੋਈ ਸੰਤ [੯]ਸਹਾਰੁ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸੁ ॥

(ਰਹੱਸ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)

---

੧ ਪੂਰਬਲੇ। ੨ ਜੋ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੁਗਾਂ ਦੇ। ੩ ਦਿਲ ਦੀ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ। ੪ ਬਾਣੀ ਕਰਕੇ। ੫ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ। ੬ ਅਨਬਿੱਧ ਮੋਤੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਵਡਾ। ੭ ਸੰਘਣੇ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਇਕ ਰਸ। ੮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਖੁਸ਼ਬੂ। ੯ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੬	੪	੩	ਤਾ ਤੇ ਅੰਗਦੁ ਅੰਗ ਸੰਗਿ, ਭਯੋ [1]ਸਾਇਰੁ; ਤਿਨਿ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਕੀ [2]ਨੀਵ ਰਖਾਈ ॥ ੨. ਕੀਨੀ ਵਰਖਾਈ ॥
	੮	੪	ਇਕ ਅਰਦਾਸਿ ਭਾਟ ਕੀਰਤਿ ਕੀ; ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਰਾਖਹੁ ਸਰਣਾਈ ॥
	੯	੧	ਮੋਹੁ [3]ਮਲਿ [4]ਬਿਵਸਿ ਕੀਅਉ; ਕਾਮੁ ਗਹਿ ਕੇਸ, ਪਛਾੜ੍ਯਿਉ ॥ (ਮੱਲਿ ਬੋਲੋ) ਕ੍ਰੋਧੁ ਖੰਡਿ [5]ਪਰਚੰਡਿ; ਲੋਭੁ ਅਪਮਾਨ ਸਿਉ [6]ਝਾੜ੍ਯਉ ॥ ਭਵ ਸਾਗਰੁ [7]ਬੰਧਿਅਉ; ਸਿਖ ਤਾਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨੈ ॥ ਸਿਰਿ [8]ਆਤ [9]ਪਤੁ ਸਚੌ ਤਖਤੁ; ਜੋਗ ਭੋਗ ਸੰਜੁਤੁ [10]ਬਲਿ ॥
	੧੨	੨	ਤੂ ਸਤਿਗੁਰੁ ਚਹੁ ਜੁਗੀ; ਆਪਿ ਆਪੇ ਪਰਮੇਸਰੁ ॥ ਸੁਰਿ ਨਰ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ; ਸਿਖ ਸੇਵੰਤ [11]ਧੁਰਹ ਧੁਰੁ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨਾਦਿ; ਕਲਾ ਧਾਰੀ ਤ੍ਰਿਹੁ ਲੋਅਹ ॥

---

੧ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ । ੨ ਸ਼ਬਦ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਸੁਰਤ=ਚਿਤ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸਿਖੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੇਲੇ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੀ ਨਿਕਲੇ ਸਨ ਸੋਰਿਆਂ ਸਿਖਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਕੇ ਇਹ ਨਿਰਮਲ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੰਥ ਦੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇਣ ਰੂਪ ਨੀਵ ਰਖੀਸੀ ਤਥਾ ਸ਼ਬਦਦੀ ਵਰਖਾਕੀਤੀ ੩ ਪਹਿਲਵਾਨ । ੪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੱਸ । ੫ ਜੋ ਤ੍ਰਿੱਖਾ ਸੀ । ੬ ਝਾੜ ਪਛੋੜ ਕੀਤੀ । ੭ ਨਾਮ ਦਾ ਪੁਲੁ ਬੰਨਿਆਂ । ੮ ਚੌਰ । ੯ ਛਤ੍ਰ । ੧੦ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਸਹਿਤ । ੧੧ ਆਦਿ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੬	੧੩	੨	ਅਗਮ ਨਿਗਮ [1]ਉਧਰਣ; [2]ਜਰਾ ਜੰਮਿਹਿ [3]ਆਰੋਅਹ ॥ ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸਿ ਥਿਰੁ ਥਪਿਅਉ; [4]ਪਰ-ਗਾਮੀ ਤਾਰਣ ਤਰਣ ॥ [5]ਅਘ [6]ਅੰਤਕ [7]ਬਦੈ ਨ, ਸਲ੍ਯ ਕਵਿ; ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਤੇਰੀ ਸਰਣ ॥ ੨. ਅੰਤਕ [8]ਬਦੈਨ ॥ ੩. ਕਬ [9]ਦੈਨ ॥
			ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫
੧੪੦੭	੨	੧	ਭਗਤਿ ਜੋਗ ਕੌ [10]ਜੈਤਵਾਰੁ; ਹਰਿ [11]ਜਨਕੁ ਉਪਾਯਉ ॥
	੩	੧	ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਅਮਰ ਲਾਗਿ; ਉਤਮ ਪਦੁ ਪਾਯਉ ॥ ਗੁਰੁ ਅਰਜੁਨੁ, ਘਰਿ ਗੁਰ ਰਾਮ ਦਾਸ; ਭਗਤ ਉਤਰਿ ਆਯਉ ॥
	੪	੨	ਬਡਭਾਗੀ [12]ਉਨਮਾਨਿਅਉ; ਰਿਦਿ ਸਬਦੁ ਬਸਾਯਉ ॥
੧੪੦੭	੬	੩	ਜਨਕ ਰਾਜੁ ਬਰਤਾਇਆ; ਸਤਜੁਗੁ ਆ[13]ਲੀਣਾ ॥ ਗੁਰ ਸਬਦੇ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ; [14]ਅਪਤੀਜੁ [15]ਪਤੀਣਾ ॥
	੫	੨	

੧ ਉਧਾਰਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦੇ। ੨ ਬੁਢੇਪੇ ਤੇ ਜਨਮ ਆਦਿਕਾਂ ਤੋਂ। ੩ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸੁਖਾਵਾਂ ਤੇ ਅਸਵਾਰ ੪ ਆਪ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਤਾਰਣ ਵਾਸਤੇ ਜਹਾਜ ਰੂਪ। ੫ ਪਾਪ। ੬ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਨੂੰ। ੭ ਬਿਦ ਦੇ ਨਹੀ, ਜਾਣਦੇ ਨਹੀ। ੮ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੯ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਕੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ। ੧੦ ਜਿਤਣ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। ੧੨ ਵਿਚਾਰਿਆ। ੧੩ ਮੇਲ ਦਿਤਾ ਸਤਿਜੁਗ ਨੂੰ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਲਿਆਕੇ। ੧੪ ਨਾ ਪਤੀਜਣ ਵਾਲਾ ਮਨ। ੧੫ ਪਤੀਜ ਗਿਆ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੭	੮	੪	ਖੇਲੁ [1]ਗੂੜ੍ਹਉ ਕੀਅਉ ਹਰਿ ਰਾਇ, ਸੰਤੋਖਿ [2]ਸਮਾਚਰ੍ਹਿਉ; ਬਿਮਲ ਬੁਧਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਮਾਣਉ ॥ ਆਜੋਨੀ [3]ਸੰਭਵਿਅਉ; ਸੁਜਸੁ ਕਲ੍ਹ ਕਵੀਅਣਿ ਬਖਾਣਿਅਉ ॥
	੧੧	੫	ਸਦ ਜੀਵਣੁ ਅਰਜੁਨੁ ਅਮੋਲੁ; ਆਜੋਨੀ [4]ਸੰਭਉ ॥ ਭਯ ਭੰਜਨੁ ਪਰ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰ; ਅਪਾਰੁ [5]ਅਨੰਭਉ ॥ ਅਗਹ ਗਹਣੁ ਭ੍ਰਮੁ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਦਹਣੁ; ਸੀਤਲੁ ਸੁਖ ਦਾਤਉ ॥ [6]ਆਸੰਭਉ [7]ਉਦਵਿਅਉ; ਪੁਰਖੁ ਪੂਰਨ ਬਿਧਾਤਉ ॥
	੧੪	੬	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਜਾਸੁ ਜਗ ਅੰਦਰਿ; ਮੰਦਰਿ ਭਾਗੁ ਜੁਗਤਿ [8]ਸਿਵ ਰਹਤਾ ॥ ਕੁਲਿ ਸੋਢੀ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ [9]ਤਨੁ; ਧਰਮ [10]ਧੁਜਾ ਅਰਜੁਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਾ ॥
	੧੮	੭	ਸਤਿਵੰਤੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੰਤ੍ਰੁ; ਨਵ ਨਿਧਿ ਨ ਨਿਖੁਟੈ ॥ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਤਨੁ ਸਰਬ ਮੈ; ਸਹਜਿ ਚੰਦੋਆ ਤਾਣਿਅਉ ॥
੧੪੦੮	੨	੮	ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਗੁਰੁ ਧੰਨਿ; ਅਭਰ ਸਰ ਸੁਭਰ ਭਰਾਯਉ ॥ (ਅਭੱਰ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਗੁਪਤ। ੨ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤਾ ਸੰਤੋਖ ਨੂੰ ੩ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ੪ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ੫ ਭੈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੬ ਅਚਰਜ ਰੂਪ। ੭ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ੮ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਵਿਚ। ੯ ਸਪੁਤ੍ਰ। ੧੦ ਨਿਸ਼ਾਨ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੮	੩	੯	ਅਮਿਉ ਰਸਨਾ [1]ਬਦਨਿ ਬਰ ਦਾਤਿ, ਅਲਖ ਅਪਾਰ ਗੁਰ ਸੂਰ; ਸਬਦਿ ਹਉਮੈ ਨਿਵਾਰੵਉ ॥ [2]ਪੰਚਾਹਰੁਨਿ ਦਲਿਅਉ; (੨. [3]ਪੰਚਾ ਹਰੁਨਿ) ਸੁੰਨ ਸਹਜਿ ਨਿਜ ਘਰਿ [4]ਸਹਾਰੵਉ ॥ ਗੁਰ ਅਰਜੁਨ ਕਲੵਚਰੈ; ਤੈ [5]ਜਨਕਹ [6]ਕਲਸੁ [7]ਦੀਪਾਇਅਉ ॥
	੬	੨	ਗੁਰੁ ਅਰਜੁਨੁ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਮਾਣੁ; [8]ਪਾਰਥਉ ਚਾਲੈ ਨਹੀ ॥
	੭	੨	ਭਵਜਲੁ ਸਾਇਰੁ [9]ਸੇਤੁ; ਨਾਮੁ ਹਰੀ ਕਾ ਬੋਹਿਥਾ ॥ ਤੁਅ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਹੇਤੁ; ਨਾਮਿ ਲਾਗਿ ਜਗੁ ਉਧਰੵਉ ॥
	੯	੩	ਅਬ ਨਾਹਿ ਅਵਰ ਸਰਿ ਕਾਮੁ; [10]ਬਾਰੰਤਰਿ ਪੂਰੀ ਪੜੀ ॥
	੧੨	੧	[11]ਮੂਰਤਿ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੁਰਖੁ; ਗੁਰੁ ਅਰਜੁਨੁ ਪਿਖਹੁ ਨਯਣ ॥
	੧੨	੨	ਸਤਿ ਰੂਪੁ ਸਤਿਨਾਮੁ; ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਧਰਿਓ ਉਰਿ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖਿ ਪਰਤਖਿ; ਲਿਖੵਉ ਅਛਰੁ ਮਸਤਕਿ ਧੁਰਿ ॥

---

੧ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਬਚਨ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ ਰਸਨਾ ਤੋਂ। ੨ ਪੰਚਾਹਰੁਨਿ=ਸ਼ੇਰ ਕਾਲ ਨੂੰ ਦਲਿਆ। ੩ ਪੰਜੇ ਹਰਨ, ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਲ ਦਿਤਾ। ੪ ਆਸਰਾ। ੫ ਗਿਆਨ ਦਾ। ੬ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ। ੭ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਆ ਹੈ। ੮ ਅਰਜਨ ਪਾਂਡਵ। ੯ ਪੁਲ। ੧੦ ਬਾਹਰ ਅੰਦਰ। ੧੧ ਪੰਜਵੇਂ ਸਰੂਪ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੮	੧੨	੨	[1]ਪਾਰਸੁ [2]ਪਰਸਿ [3]ਪਰਸੁ [4]ਪਰਸਿ; ਗੁਰਿ [5]ਗੁਰੂ ਕਹਾਯਉ ॥ ਭਨਿ ਮਥੁਰਾ ਮੂਰਤਿ ਸਦਾ ਥਿਰੁ; ਲਾਇ ਚਿਤੁ ਸਨਮੁਖ ਰਹਹੁ ॥
	੧੫	੨	ਕਲਜੁਗਿ ਜਹਾਜੁ ਅਰਜੁਨੁ ਗੁਰੂ; ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਲਗਿ [6]ਬਿ-ਤਰਹੁ ॥
	੧੬	੩	ਤਿਹ ਜਨ ਜਾਚਹੁ ਜਗਤ੍ਰ ਪਰ ਜਾਨੀਅਤੁ; [7]ਬਾਸੁਰ ਰਯਨਿ ਬਾਸੁ; ਜਾ ਕੋ ਹਿਤੁ ਨਾਮ ਸਿਉ ॥ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰਬ ਮਯ, ਅਰਜੁਨ ਗੁਰੁ; ਭਗਤਿ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਾਇ, ਰਹਿਓ ਮਿਲਿ ਰਾਮ ਸਿਉ ॥
	੧੯	੪	ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵਤ ਦੇਵ ਸਬੈ ਮੁਨਿ; ਇੰਦ੍ਰ ਮਹਾ ਸਿਵ ਜੋਗ ਕਰੀ ॥
੧੪੦੯	੨	੫	ਜਗ ਅਉਰੁ ਨ ਯਾਹਿ [8]ਮਹਾਤਮ ਮੈ; ਅਵਤਾਰੁ [9]ਉਜਾਗਰੁ ਆਨਿ ਕੀਅਉ ॥ ਇਹ [10]ਪਧਤਿ ਤੇ ਮਤ ਚੂਕਹਿ ਰੇ ਮਨ; ਭੇਦੁ [11]ਬਿਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨ [12]ਬੀਅਉ
	੮	੭	[13]ਕਲਿ ਸਮੁਦ੍ਰ ਭਏ ਰੂਪ; ਪ੍ਰਗਟਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਧਾਰਨੁ ॥

---

੧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੩ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੫ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ। ੭ ਦਿਨ। ੮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲਾ। ੯ ਪ੍ਰਤੱਖ। ੧੦ ਟਕਸਾਲ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਗੁਰ ਸਿਖੀ ਦੀ। ੧੧ ਭੇਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਕੇ। ੧੨ ਦੂਜਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨ ਸਮਝੇ। ੧੩ ਕਲਜੁਗ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਰੂਪ ਮਹਾਰਾਜ ਹੋਏ ਉਧਾਰਨ ਵਾਸਤੇ।

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੯	੧੦	੭	ਧਰਨਿ ਗਗਨ ਨਵ ਖੰਡ ਮਹਿ; ਜੋਤਿ ਸ੍ਵਰੂਪੀ ਰਹਿਓ ਭਰਿ ॥
	੧੧	੮	ਅਜੈ ਗੰਗ ਜਲੁ ਅਟਲੁ;॥ ਅਜੈ ਚਵਰੁ ਸਿਰਿ ਢੁਲੈ;॥ (ਅ-ਜੈ ਉਚਾਰੋ)
	੧੧	੧	ਨਿਤ ਪੁਰਾਣ ਬਾਚੀਅਹਿ; ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਖਿ ਗਾਵੈ ॥ ਮਿਲਿ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਅਮਰ ਗੁਰ; ਗੁਰੁ ਰਾਮਦਾਸੁ ਹਰਿ ਪਹਿ ਗਯਉ ॥ [1]ਹਰਿਬੰਸ ਜਗਤਿ ਜਸੁ ਸੰਚਰ੍ਉ; ਸੁ ਕਵਣੁ ਕਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਮੁਯਉ ॥
	੧੫	੨	[2]ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਗਯਉ; ਆਪਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਾਯਉ ॥ [3]ਰਹਸੁ ਕੀਅਉ [4]ਸੁਰ ਦੇਵ; ਤੋਹਿ ਜਸੁ ਜਯ ਜਯ ਜੰਪਹਿ ॥ ਛਤ੍ਰੁ [5]ਸਿੰਘਾਸਨੁ ਪਿਰਥਮੀ; ਗੁਰ ਅਰਜੁਨ ਕਉ ਦੇ ਆਇਅਉ ॥
			ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਮਹਲਾ ੧
੧੪੧੦	੪	੧	[6]ਉਤੰਗੀ [7]ਪੈ [8]ਓਹਰੀ; [9]ਗਹਿਰੀ [10]ਗੰਭੀਰੀ ॥ [11]ਗਚੁ ਜਿ ਲਗਾ [12]ਗਿਝ [13]ਵਤੀ; ਸਖੀਏ [14]ਧਉਲਹਰੀ ॥ ਸੇ ਭੀ ਢਹਿਦੇ ਡਿਠੁ ਮੈ; ਮੁੰਧ ਨ ਗਰਬੁ [15]ਥਣੀ ॥

੧ ਭੱਟ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਯਾ ਹਰਿ=ਸੂਰਜ ਦੀ ਬੰਸ ਸੋਢ ਬੰਸ ਦੇ। ੨ ਦੇਵ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੀ ਪੁਰੀ ਸਚਖੰਡ। ੩ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ। ੪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ। ੫ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਦਾ ਛਤ੍ਰ ਤੇ ਸਿੰਘਾਸਣ। ੬ ਉਚ ਅੰਗ ਵੈਰਾਗ(ਜੈਨੀਆਂ)ਬਿਬੇਕ ਆਦਿਕ ਸਾਧਨ। ੭ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਤੇ। ੮ ਝੁਕਣਾ ਕਰੇ। ੯ ਨਿਰਫੱਲ। ੧੦ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ਜਾਣੀ। ੧੧ ਵਰ ਰੂਪ ਚੂਨਾਂ। ੧੨ ਪਹਾੜ। ੧੩ ਹਵੇਲੀਆਂ ਸਨ। ੧੪ ਹਰੀ ਮੰਦਰ। ੧੫ ਅਸਥਨ,ਸਾਧਨ।

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧੦	੬	੨	ਸੁਣਿ ਮੁੰਧੇ [1]ਹਰਣਾਖੀਏ; ਗੂੜਾ [2]ਵੈਣੁ ਅਪਾਰੁ ॥
	੯	੩	ਜੇ ਤੂੰ ਤਾਰੂ ਪਾਣਿ; ਤਾਹੂ ਪੁਛੁ [3]ਤਿੜੰਨ੍ [4]ਵਲ ॥
			ਤਾਹੂ ਖਰੇ ਸੁਜਾਣ; [5]ਵੰਞਾਇਨੀ [6]ਕਪਰੀ ॥
			੨. ਵੰਞਾ ਏਨੀ ॥
	੧੦	੪	[7]ਝੜ[8]ਝਖੜ[9]ਓਹਾੜ; ਲਹਰੀ ਵਹਨਿ ਲਖੇ[10]ਸਰੀ ॥
	੧੧	੫	[11]ਸਾਲਕੁ ਮਿਤੁ; ਨ ਰਹਿਓ ਕੋਈ ॥
	੧੨	੬	ਹੈ ਹੈ ਕਰਿ ਕੈ; ਓਹਿ ਕਰੇਨਿ ॥
	੧੪	੭	ਸਹਮੈ ਜੀਅਰਾ ਪਰਿ ਰਹਿਓ;
			[12]ਮਾ ਕਉ ਅਵਰੁ ਨ ਢੰਗੁ ॥
੧੪੧੧	੫	੧੦	ਸਰਵਰੁ ਹੰਸਿ ਨ ਜਾਣਿਆ; ਕਾਗ ਕੁਪੰਖੀ ਸੰਗਿ ॥
	੧੦	੧੩	ਪਿਰਮ [13]ਪੈਕਾਮੁ ਨ ਨਿਕਲੈ;
			ਲਾਇਆ ਤਿਨਿ ਸੁਜਾਣਿ ॥
	੧੨	੧੪	ਭਾਂਡਾ [14]ਆਣਗੁ ਰਾਸਿ; ਜਾਂ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ ॥
੧੪੧੨	੨	੨੦	ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ॥
	੭	੨੫	ਸੀਤਾ ਲੈ ਗਇਆ ਦਹ-ਸਿਰੋ;
			ਲਛਮਣੁ ਮੂਓ ਸਰਾਪਿ ॥
	੯	੨੬	ਹਣਵੰਤਰੁ ਆਰਾਧਿਆ; ਆਇਆ ਕਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ॥

---

੧ ਹਰਨਾਂ ਸਰੀਖੀ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਸੁਰਤੀ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ। ੨ ਬਚਨ। ੩ ਤਰਣਾ ਵਾ ਕਿਨਾਰਾ। ੪ ਜੁਗਤੀ। ੫ ਚਲੇ ਗਏ। ੬ ਲਹਿਰਾਂ; ਕਾਮਾਦਿਕ। ੭ ਲੋਭ ਦਾ। ੮ ਮੋਹ ਦਾ। ੯ ਹੜ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ। ੧੦ ਆਸਾ ਰੂਪ ਨਦੀ। ੧੧ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। ੧੨ ਮੇਰੇ ਤਾਈਂ। ੧੩ ਤੀਰ। ੧੪ ਆਵੇਗਾ।

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧੨	੯	੨੬	ਨਾਨਕ ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ਸੌ; ਕਿਰਤੁ ਨ ਮਿਟਈ ਰਾਮ ॥
	੧੨	੨੯	[1]ਉਦੋ-ਸੀਅ [2]ਘਰੇ ਹੀ ਵੁਠੀ; [3]ਕੁੜਿਈਂ [4]ਰੰਨੀ [5]ਧੰਮੀ ॥
	੧੪	੩੦	ਕੈ ਦੇਖੜੈ ਸਾਂਝਓਹਿ; ਕਾਲੀ ਹੋਈਆ ਦੇਹੁਰੀ, ਨਾਨਕ ਮੈ ਤਨਿ ਭੰਗੁ ॥
			ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩
੧੪੧੩	੨	੧	[6]ਅਭਿਆ-ਗਤ ਏਹ ਨ ਆਖੀਅਹਿ; ਜਿਨ ਕੈ ਮਨ ਮਹਿ ਭਰਮੁ ॥
	੪	੩	ਹੋਵਾ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋਤਕੀ; ਵੇਦ ਪੜਾ ਮੁਖਿ ਚਾਰਿ ॥
	੫	੪	ਬ੍ਰਹਮਣ [7]ਕੈਲੀ ਘਾਤੁ [8]ਕੰਞਕਾ; [9]ਅਣਚਾਰੀ ਕਾ [10]ਧਾਨੁ ॥
	੯	੬	ਮਨਮੁਖ ਬੰਨਿ ਚਲਾਈਅਹਿ; ਨਾ ਮਿਲਹੀ [11]ਵਗਿ ਸਗਿ ॥
	੧੧	੭	ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਏਕੁ ਦਰੁ; [12]ਬੀਭਾ [13]ਪਰਹਰਿ ਆਹਿ ॥

---

੧ ਸਾਹ ਸਾਹ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚ ਉਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਨ, ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨ। ੨ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੩ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ। ੪ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਿਪਰਜੇ, ਨਿੰਦ੍ਰਾ, ਸਿਮ੍ਰਤੀ, ਵਿਕਲਪ, ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ। ੫ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂ-ਦੀਆਂ ਹਨ। ੬ ਅਤਿਥੀ। ੭ ਗਊ। ੮ ਲੜਕੀ, ਘਾਤ=ਮਾਰਣ ਵਾਲਾ। ੯ ਧਰਮ ਦੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੧੦ ਅੰਨ। ੧੧ ਬਗਲੇ ਸਗਿ=ਹੰਸਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਵਾ ਵਗਿ=ਗਊਆਂ ਨਾਲ ਸਗਿ=ਕੁਤੇ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਇਉਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨਾਲ ਮਨਮੁਖ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ। ੧੨ ਦੂਜਾ। ੧੩ ਤਿਆਗ।

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧੫	੧੯	੨੭	ਜਨ ਕੀ ਟੇਕ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ; ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ [1]ਠਵਰ ਨ ਠਾਉ ॥
੧੪੧੬	੧੧	੩੧	ਮਨਮੁਖੀਆ ਦੋਹਾਗਣੀ; ਆਵਣ ਜਾਣਿ ਮੁਈਆਸੁ ॥
	੧੯	੩੩	ਅੰਤਰਿ ਆਇ ਵਸੈ; ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੈ ਕੋਇ ॥
੧੪੧੭	੨	੩੪	ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੋਹਿਥੈ, ਵਡਭਾਗੀ ਚੜੈ; ਤੇ ਭਉਜਲਿ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਇ ॥
	੯	੩੮	ਮਨਮੁਖਿ ਅਸਥਿਰੁ ਨਾ ਥੀਐ; ਮਰਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਖਿਨ ਵਾਰ ॥
	੧੨	੪੦	ਲੋਭੀ ਕਾ ਵੇਸਾਹੁ ਨ ਕੀਜੈ; ਜੇ ਕਾ [2]ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ ॥
੧੪੧੮	੧	੪੨	ਗੁਰਮੁਖਾਂ [3]ਕਰਾਂ ਉਪਰਿ ਹਰਿ ਚੇਤਿਆ; ਸੇ ਪਾਇਨਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ॥
	੯	੪੫	ਮਨਮੁਖ ਜੂਠਿ ਨ ਉਤਰੈ; ਜੇ ਸਉ ਧੋਵਣ ਪਾਇ ॥
	੧੫	੪੮	ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਪਾਇਆ; ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਰ-ਜਾਲਿ ॥
੧੪੧੯	੩	੫੧	ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਉਪੇ ਜੀਅ ਸਉ ਭਾਈ; ਲਏ ਹੁਕਮਿ ਫਿਰਾਉ ॥
੧੪੨੦	੧੩	੬੨	ਵਡੜੇ ਝਾਲਿ [4]ਝਲੁੰਭਲੇ; ਨਾਵੜਾ ਲਈਐ ਕਿਸੁ ॥
	੧੪	੬੩	[5]ਹਰਹਟ ਭੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਕਰਹਿ; ਬੋਲਹਿ ਭਲੀ [6]ਬਾਨਿ ॥
੧੪੨੧	੨	੬੬	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤੈ ਖਸਮ ਕਾ; ਮਤਿ ਭਵੀ ਫਿਰਹਿ, [7]ਚਲ ਚਿਤ ॥

---

੧ ਠਹਿਰਨ ਨੂੰ, ਯਾ ਲੋਕ ਪਲੋਕ ਵਿਚਾਰ ਵਾਹ ਚਲੋ। ੩ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦੇ ਗਲਤ ਦੇ ਇਕਰਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ ਤੌੜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਵਡੇ ਤੋਂ ਵਡੇ ਤੜਕੇ, ਵਾ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ। ੫ ਹਲਟ। ੬ ਬਾਣੀ ੭ ਚੰਚਲ ਚਿਤ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਤ ਫਿਰ ਗਈ ਨਿਸਚੇ ਵਲੋਂ।

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੪

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੧	੧੫	੪	ਹਉ ਢੂਢੇਦੀ ਤਿਨ; ਸਜਣ ਸਚਿ ਸਵਾਰਿਆ ॥
	੧੭	੫	ਹਉ ਖੜੀ ਨਿਹਾਲੀ [1] ਪੰਧੁ; ਮਤੁ [2] ਮੂੰ ਸਜਣੁ ਆਵਏ ॥
			ਕੋ ਆਣਿ ਮਿਲਾਵੈ ਅਜੁ; ਮੈ ਪਿਰੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਏ ॥
੧੪੨੨	੫	੮	ਜਾ ਸਹੁ ਦੇਖਨਿ ਆਪਣਾ; ਨਾਨਕ ਥੀਵਨਿ ਭੀ ਹਰੇ ॥
	੫	੯	ਜਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਦਰਿ ਨੇਹੁ;
			ਤੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਚੈ ਲਾਇਆ ॥
	੬	੧੦	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੀ [3] ਆਸਕੀ; ਜਿਤੁ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਚਾ ਪਾਈਐ
੧੪੨੩	੧੭	੨੪	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਤਿਨਾ ਰਾਸਿ ਹੋਇ;
			ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥
੧੪੨੪	੧੧	੨੯	ਸਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤੈ ਕਰਤਾ;
			ਜੋ ਭਾਵੈ ਸੋ ਨਾਇ ਲਾਇਆ ॥

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੫	੨	੪	[4] ਜਾ [5] ਮੂੰ [6] ਇਕੁ, ਤ ਲਖ ਤਉ [7] ਜਿਤੀ;
			ਪਿਨਣੇ ਦਰਿ ਕਿਤੜੇ ॥
	੭	੭	ਕਰੇ ਸੁ ਚੰਗਾ ਮਾਨਿ; [8] ਦੂਜੀ [9] ਗਣਤ [10] ਲਾਹਿ ॥

---

੧ ਰਸਤਾ। ੨ ਮੇਰਾ। ੩ ਪੀੜੀ। ੪ ਜਦੋਂ। ੫ ਮੇਰਾ ਤੂੰ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ। ੭ ਤੇਰੇ ਜੈਸੇ ਕਿਤਨੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਪਿੰਨਣੇ=ਮੰਗਤੇ ਔਂਦੇ ਹਨ। ੮ ਦੂਸਰੀ। ੯ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਣੌਣਾਂ। ੧੦ ਮੇਟ ਦੇਹ।

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੫	੧੨	੧੧	[1]ਖੁਭੜੀ [2]ਕੁਥਾਇ; [3]ਮਿਠੀ [4]ਗਲਣਿ [5]ਕੁਮੰਤ੍ਰੀਆ ॥
	੧੭	੧੬	ਦੂਜੀ ਛੋਡਿ ਕੁਵਾਟੜੀ; ਇਕਸ ਸਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥
	੧੮	੧੭	[6]ਤਿਹਟੜੇ ਬਾਜਾਰ; ਸਉਦਾ ਕਰਨਿ [7]ਵਣਜਾਰਿਆ ॥
੧੪੨੬	੩	੨੧	[8]ਖੰਭ ਵਿਕਾਂਦੜੇ ਜੇ ਲਹਾਂ; [9]ਘਿੰਨਾ [10]ਸਾਵੀ ਤੋਲਿ ॥
	੪	੨੨	ਜਿਸੁ ਪਾਸਿ [11]ਬਹਿਠਿਆ ਸੋਹੀਐ; ਸਭਨਾ ਦਾ [12]ਵੇਸਾਹੁ ॥

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੯

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
	੯	੩	[13]ਤਰਨਾਪੋ [14]ਇਉ ਹੀ ਗਇਓ; ਲੀਓ ਜਰਾ ਤਨੁ ਜੀਤਿ ॥
	੧੨	੭	ਤਨੁ ਧਨੁ ਜਿਹ ਤੋਕਉ ਦੀਓ; ਤਾਂ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਨ ਕੀਨ ॥
	੧੩	੮	ਤਨੁ ਧਨੁ ਸੰਪੈ ਸੁਖ ਦੀਓ; ਅਰੁ ਜਿਹ ਨੀਕੇ ਧਾਮ ॥
	੧੪	੯	ਸਭ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਰਾਮੁ ਹੈ; ਦੂਸਰ ਨਾਹਿਨ ਕੋਇ ॥

---

੧ ਖੁਭ ਰਹੀ ਹੈ ਬ੍ਰਿਤੀ। ੨ ਕੁਸੂਤੀ ਜਗਾ ਕੁਸੰਗਤ। ੩ ਮਾਇਆ ਦੀ। ੪ ਖੁੱਭਣ, ਜਿੱਲ੍ਹਣ। ੫ ਖੋਟੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ। ੬ ਹਟਾਂ। ੭ ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣ ਨਿਧਿਆਸਣ ਦੇ ੮ ਅਧਿਕਾਰੀ। ੯ ਖੰਭ ਜੋ ਵਿਕਦੇ ਮਿਲ ਜਾਣ ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਾਂ। ੧੦ ਆਪਣੇ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੁਲਾ ਕੇ ਲੈ ਲਵਾਂ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜੜ ਲਵਾਂ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਖੋਜ ਲਵਾਂ। ੧੧ ਇਸਥਿਤ ਹੋਇਆਂ। ੧੨ ਭਰੋਸੇ ਜੋਗ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ। ੧੩ ਜਵਾਨੀ ਪੂਣਾਂ। ੧੪ ਐਵੇਂ ਹੀ।

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੯

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੬	੧੫	੧੦	ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਗਤਿ ਪਾਈਐ; ਤਿਹਿ ਭਜੁ ਰੇ ਤੈ ਮੀਤ ॥
੧੪੨੭	੧੬	੩੦	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ; ਜੀਵਨ [1]ਕਉਨੇ ਕਾਮ ॥
੧੪੨੮	੩	੩੬	ਕਰਣੋ [2]ਹੁਤੋ ਸੁ ਨਾ ਕੀਓ; ਪਰਿਓ ਲੋਭ ਕੈ ਫੰਧ ॥
	੫	੩੯	ਨਰ ਚਾਹਤ ਕਛੁ ਅਉਰ; ਅਉਰੈ ਕੀ ਅਉਰੈ ਭਈ ॥ ਚਿਤਵਤ ਰਹਿਓ ਠਗਉਰ; ਨਾਨਕ ਫਾਸੀ ਗਲਿ ਪਰੀ ॥
	੧੧	੪੪	ਏਕ ਭਗਤਿ ਭਗਵਾਨ; ਜਿਹ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੈ ਨਾਹਿ ਮਨ ॥ ਜੈਸੇ ਸੂਕਰੁ ਸੁਆਨ; ਨਾਨਕ ਮਾਨੋ ਤਾਹਿ ਤਨ ॥
	੧੪	੪੭	ਸਿਰੁ ਕੰਪਿਓ ਪਗ ਡਗਮਗੇ; ਨੈਨ ਜੋਤਿ ਤੇ ਹੀਨ ॥ ੨. ਡਗ ਮਗੇ ॥
੧੪੨੯	੨	੫੩	ਬਲੁ ਛੁਟਕਿਓ ਬੰਧਨ ਪਰੇ; ਕਛੂ ਨ ਹੋਤ ਉਪਾਇ ॥
	੩	੫੪	[3]ਬਲੁ ਹੋਆ ਬੰਧਨ ਛੁਟੇ; ਸਭ ਕਿਛੁ ਹੋਤ ਉਪਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਭ ਕਿਛੁ ਤੁਮਰੈ ਹਾਥ ਮੈ; ਤੁਮਹੀ ਹੋਤ ਸਹਾਇ ॥

---

੧ ਕਿਸ ਕੰਮ। ੨ ਥਾ, ਕਰਨਾਂ ॥ ੩ ਦਸਮ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਹੈ, ਪਟਣੇ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਣੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜੋ ਬੀੜ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਾਈ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਮ: ੧੦ ਵਾਂ ਹੈ, ਬਾਬੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਪਾਠ ਦਸਵਾਂ ਹੈ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਭੀ ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਕਲਗੀਧਰ ਵਲੋਂ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਛਾਪੇ ਦੀਆਂ ਬੀੜਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੯	੫	੫੫	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਇਹ [੧]ਬਿਪਤ ਮੈ; ਟੇਕ ਏਕ [੨]'ਰਘੁਨਾਥ'॥
			[੩]'ਮੁੰਦਾਵਣੀ' ॥ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫
	੧੧	੧	[੪]ਤੇਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਤੋ ਨਾਹੀ; ਮੈਨੋ ਜੋਗੁ ਕੀਤੋਈ ॥
			ਤਰਸੁ ਪਇਆ [੫]ਮਿਹਰਾਮਤਿ ਹੋਈ;
			ਸਤਿਗੁਰ ਸਜਣੁ ਮਿਲਿਆ ॥
			ਰਾਗ ਮਾਲਾ
	੧੬	੧	ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਗ, ਭੈਰਉ ਵੈ ਕਰਹੀ ॥
			ਪੰਚਿਆਕੀ ਗਾਵਹਿ; ਬੰਗਲੀ ॥
			ਪੁਨਿ ਅਸਲੇਖੀ ਕੀ; ਭਈ ਬਾਰੀ ॥
			ਪੰਚਮ; ਹਰਖ ਦਿਸਾਖ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥
			ਦੂਤੀਆ; 'ਮਾਲ-ਕਉਸਕ' ਆਲਾਪਹਿ ॥
			ਗੰਧਾਰੀ; ਸੀਹੁਤੀ ਉਚਾਰੀ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਸਤਅੰਗ, ਮੇਵਾਰਾ ॥
			ਖਉਖਟ; ਅਉ ਭਉਰਾਨਦ ਗਾਏ ॥
			ਚੰਦ੍ਰਬਿੰਬ; ਮੰਗਲਨ ਸੁਹਾਏ ॥

—o—

੧ ਤਕਲੀਫ ਵਕਤ। ੨ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਤਮ ਨਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਜੇ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਵਰਤੇ ਤਾਂ 'ਰਾਮ ਗਇਓ ਰਾਵਨ ਗਇਓ' ਤੁਕ ਵਿਚ ਉਸ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਦੀ ਟੇਕ ਨਹੀ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹੈ।

੩ ਬੁਝਾਰਤ, ਮੋਹਰ ਛਾਪ। ੪ ਆਪਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਉਪਕਾਰ ਜਾਣਿਆਂ ਨਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੋਗ=ਲਾਇਕ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ! ੫ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਿਹਰ ਹੋਈ ਜਾਂ ਮਿਹਰਬਾਨੀ।

ਰਾਗ-ਮਾਲਾ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ		ਪੰਜ ਪੰਜ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤੇ ਅਠ ਅਠ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ							
ਭੈਰਉ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ		ਭੈਰਵੀ	ਬਿਲਾਵਲੀ	ਪੁਨਿਆਕੀ	ਬੰਗਲੀ	ਅਸਲੇਖੀ		
	ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਪੰਚਮ	ਹਰਖ	ਦਿਸਾਖ	ਬੰਗਾਲਮ	ਮਧੁ	ਮਾਧਵ	ਲਲਤ	ਬਿਲਾਵਲ
ਮਾਲ ਕਉਸਕ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ		ਗੋਂਡਕਰੀ	ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ	ਗੰਧਾਰੀ	ਸੀਹੁਤੀ	ਧਨਾਸਰੀ		
	ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਮਾਰੂ	ਮਸਤ ਅੰਗ	*ਮੇਵਾਰਾ	ਪ੍ਰਬਲਚੰਡ	ਕਉਸਕ	ਉਭਾਰਾ	ਖਉਖਟ	ਭਉਰਾਨਦ
ਹਿੰਡੋਲ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ		ਤੇਲੰਗੀ	ਦੇਵਕਰੀ	ਬਸੰਤੀ	ਸੰਦੂਰ	ਅਹੀਰੀ		
	ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਸੁਰਮਾਨੰਦ	ਭਾਸਕਰ	ਚੰਦ੍ਰਬਿੰਬ	†ਮੰਗਲਨ	ਸਰਸਬਾਨ	ਬਿਨੋਦਾ	ਬਸੰਤ	ਕਮੋਦਾ
ਦੀਪਕ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ		ਕਛੇਲੀ	ਪਟਮੰਜਰੀ	ਟੋਡੀ	ਕਾਮੋਦੀ	ਗੂਜਰੀ		
	ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਕਾਲੰਕਾ	ਕੁੰਤਲ	ਰਾਮਾ	ਕਮਲ ਕੁਸਮ	ਚੰਪਕ	ਗਉਰਾ	ਕਾਨਰਾ	ਕਲ੍ਯਾਨਾ
ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ		ਬੈਰਾਰੀ	ਕਰਨਾਟੀ	ਗਵਰੀ	ਆਸਾਵਰੀ	ਸਿੰਧਵੀ		
	ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਸਾਲੂ	ਸਾਰਗ	ਸਾਗਰਾ	ਗੋਂਡ	ਗੰਭੀਰ	ਗੁੰਡ	ਕੁੰਭ	ਹਮੀਰ
ਮੇਘ ਰਾਗ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ		ਸੋਰਠਿ	ਗੋਂਡ	ਮਲਾਰੀ	ਆਸਾ	ਸੂਹਉ		
	ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਬੈਰਾਧਰ	ਗਜਧਰ	ਕੇਦਾਰਾ	ਜਬਲੀਧਰ	ਨਟ	ਜਲਧਾਰਾ	ਸੰਕਰ	ਸਿਆਮਾ

*ਪਾਠਾਂਤ੍ਰ:–ਮਾਰੂ ਮਸਤ, ਅੰਗ ਮੇਵਾਰਾ, ਪ੍ਰਬਲ, ਚੰਡ।

†ਮੰਗਲਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਈ ਗਿਆਨੀ 'ਸਰਸ' ਨੂੰ ਗਿਣਦੇ ਹਨ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

ਇਹ ਚੁਰਾਸੀ, ੬ ਰਾਗ, ੩੦ ਰਾਗਣੀਆਂ, ੪੮ ਪੁੱਤ੍ਰ, ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਪੌਣ ਸਮੇਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਪ ਗਾਏ ਸਨ। ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪੂਰਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਜੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਭੋਗ ਪਾਵੇਗਾ ਉਹ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੂਨ ਦੇ ਗੇੜੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ੴ ਤੋਂ ਅਠਾਰਹ ਦਸ ਬੀਸ ਤੱਕ ਆਪ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਤੇ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕੀਤਾ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸੰਗ੍ਰਤਿ ਬਣਾਈ। ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।

ਉਥਾਨਕਾ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜਦ ਬਾਣੀ ਦੀ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮੁੰਦਾਵਣੀ ਲਿਖਵਾਈ, ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ! ਆਪ ਬਾਣੀ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਮਾਲਾ ਬਖਸ਼ੋ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਰਾਸੀਹ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਈਏ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਣ ਕਰਦੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਰਚੀ।

ਨੋਟ:-ਸਿਖਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉੱਤ੍ਰ ਹਨ:--

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਰਥ:-੧=ਅਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ਓ=ਸਰਬ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਉਚਾਰਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਰਖਜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ। ਸਤਿ=ਤਿੰਨ ਕਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ਗੁਰ=ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ, ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ। ਪ੍ਰਸਾਦਿ=ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ। ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਹਾਇ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ

ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ। ਮਾਲਾ=ਪੰਗਤੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਮਾਲਾ। ਜਿਸਦੀ ਪੰਗਤੀ ਪੰਗਤੀ ਰੂਪ ਮਣਕੇ ਹੈਂ. ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਸੂਤ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਰੂਪ ਫੇਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਵਨਾ ਸਹਿਤ ਪੜ੍ਹਦਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਅੰਦਰ ਵਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਓਹ ਚੌਰਾਸੀਹ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਆਵਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਮਹਾਰਾਜ ! ਪੰਜੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣ?

ਉਤ੍ਰ:–ਰਾਗ ਏਕ ਸੰਗਿ ਪੰਚ ਬਰੰਗਨ ।

ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ । ਏਕ=ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ । ਸੰਗਿ=ਨਾਲ । ਪੰਚ=ਪੰਜ । ਬਰੰਗਨ=(ਬਰ-ਅੰਗਨ) ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਨਾਰੀਆਂ ਭਾਵ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ, ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਉਣੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ (ਰਸਨਾ, ਨੇਤ੍ਰ, ਤ੍ਵਚਾ, ਨਕ, ਕੰਨ) ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਲੋਇਣ ਰਤੇ ਲੋਇਣੀ ਕੰਨੀ ਸੁਰਤਿ ਸਮਾਇ ॥ ਜੀਭ ਰਸਾਇਣਿ ਚੂਨੜੀ ਰਤੀ ਲਾਲ ਲਵਾਇ ॥ ਅੰਦਰੁ ਮੁਸਕਿ ਝਕੋਲਿਆ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥

(ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਸਲੋਕ ੧੫ ॥)

੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਆਖਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਸੰਗਿ ਅਲਾਪਹਿ ਆਠਉ ਨੰਦਨ ॥

ਸੰਗਿ=ਸੰਗਤਿ । ਅਲਾਪਹਿ=ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ । ਆਠਉ=ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ।ਨੰਦਨ=ਪੁਤ੍ਰ(ਜਗਤ) ਸਤਿ ਸੰਗਤ ਅਠੇ ਪਹਿਰ (ਉਸ ਅਕਾਲ ਨੂੰ) ਜਿਸਦਾ ਜਗਤ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ, ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਣ–ਮੀਤ ਅਰਾਧਨ ਸਦ ਸਦਾ ਸਭਨਾ ਕਾ ਬਖਸਿੰਦੁ । (ਮਾਝ ਦਿਨ ਰੈਣਿ ਮਹਲਾ ੫)

੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਵੈ ਕਰਹੀ ॥

ਪ੍ਰਥਮ=ਪਹਿਲੇ । ਭੈਰਉ (ਭੈ-ਰਉ) ਡਰ ਵਿਚ ਰਚਕੇ । ਵੈ=ਉਸ । ਕਰਹੀ=ਕਰੀਏ । ਪਹਿਲਾਂ ਭੈ ਵਿਚ ਰਚਕੇ ਉਸ ਹਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੀਏ । ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਨਾਨਕ ਜਿਨੁ ਮਨਿ ਭਉ ਤਿਨ੍ਹਾ ਮਨਿ ਭਾਉ ॥ (ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫)

੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਹਰੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉਚਾਰੀਏ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੰਚ ਰਾਗਨੀ ਸੰਗਿ ਉਚਰਹੀ ॥

ਪੰਚ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ । ਰਾਗਨੀ=ਪ੍ਰੀਤੀ । ਸੰਗਿ=ਨਾਲ । ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਹਰੀ ਨੂੰ ਉਚਾਰੀਏ । ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਿਦੈ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮ । (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥)

੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਅਨੰਦ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਪ੍ਰਥਮ ਭੈਰਵੀ ਬਿਲਾਵਲੀ ॥

ਪ੍ਰਥਮ=ਆਦਿ । ਭੈਰਵੀ=(ਭੈ-ਰਵੀ) ਭੈ ਵਿਚ ਰਚੀਏ । ਬਿਲਾਵਲੀ=ਅਨੰਦੀ । ਆਦਿ (ਜਨਮ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੈ ਵਿਚ ਰਚੀਏ ਤਾਂ (ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ) ਆਨੰਦ ਵਾਲੇ ਹੋਈ ਦਾ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਿਲਵਿਖ ਕਟੇ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਸਾਰਿਆ ॥ ਵਾ:–ਅਨੰਦੁ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ ॥ (ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ)

੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਦ੍ਵੈਤ ਕਿਵੇਂ ਗਲਦੀ ਹੈ?

ਉਤ੍ਰ:—ਪੁਨਿਆਕੀ ਗਾਵਹਿ ਬੰਗਲੀ॥

ਪੁੰਨਿਆਕੀ=ਪੁੰਨ ਵਾਨਾ ਦੀ ਬੁਧੀ। ਬੰਗਲੀ=(ਬੰ-ਗਲੀ) ਦ੍ਵੈਤ ਗਲ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁੰਨਵਾਨਾ ਦੀ ਬੁਧੀ ਹਰੀ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਦ੍ਵੈਤ ਗਲ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਬਿਨਸੈ ਦੂਜਾ॥ (ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਹਲਾ ੫॥ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਸਟਪਦੀ॥)

੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਿਵੇਂ ਪਵੇ?

ਉਤ੍ਰ:—ਪੁਨਿ ਅਸਲੇਖੀ ਕੀ ਭਈ ਬਾਰੀ॥

ਪੁਨ=ਪਵਿਤ੍ਰ। ਅਸਲੇਖੀ=(ਅਸ-ਲੇਖੀ) ਸੁਧ ਸਰੂਪ, ਲਿਖਿਆ। ਬਾਰੀ=ਨਦੀ। ਕੀ=ਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਦੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿਚ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਲੇਖਾ ਲਿਖੀਐ ਮਨ ਕੈ ਭਾਇ॥ (ਸਾਰਿੰਗ ਕੀ ਵਾਰ ਮ: ੪)

੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਮਨ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣ?

ਉਤ੍ਰ:—ਏ ਭੈਰਉ ਕੀ ਪਾਚਉ ਨਾਰੀ॥

ਏ=ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਪਾਚਉ=ਪੰਜੇ। ਨਾਰੀ=ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੈ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਪੰਜੇ (ਪ੍ਰਮਾਣ, ਵਿਪਰਜੈ, ਨਿੰਦ੍ਰਾ, ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ, ਵਿਕਲਪ) ੧. ਪ੍ਰਮਾਣ = ਦਿਸਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਮਨ ਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਲਗਣਾ। ੨. ਬਿਪ੍ਰਜੈ = ਗੁਰੂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਉਲਟਾ ਸੁਭਾ। ੩. ਨਿੰਦ੍ਰਾ = ਨੀਂਦ ਸੁਖੋਪਤ ਅਵਸਥਾ। ੪. ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ = ਪਿਛਲੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਚੇਤਾ। ੫. ਵਿਕਲਪ = ਦੂਜੀ ਕਲਪਨਾ। ਕਮਾਈ ਥੋੜੀ ਫਲ ਦੀ ਇਛਾ ਬਹੁਤੀ। ਏਹ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨਾਰੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਭਉ ਪਇਆ ਵਡਭਾਗਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ॥ ਭੈ ਪਇਐ ਮਨੁ ਵਸਿ ਹੋਆ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ॥ (ਸੋਰਠਿ ਕੀ ਵਾਰ ਸਲੋਕ ੬)

੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕਹੋ?

ਉਤ੍ਰ:—ਪੰਚਮ ਹਰਖ ਦਿਸਾਖ ਸੁਨਾਵਹਿ॥

ਪੰਚਮ = (ਪੰਚ-ਮ) ਪੰਜ ਤਤ, ਮੈਂ। ਹਰਖਦਿ = ਅਨੰਦਾਇਕ। ਸਾਖ = ਸਾਖੀ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ (ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਨਿਰਮਲ, ਧਰਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿਮਾ, ਪਉਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਲੇਪ, ਅਗਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ, ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਖੇਭਤਾ ਅਫੁਰ) ਮੈ ਅਨੰਦਾਇਕ ਸਾਖੀ ਚੇਤਨ ਕੋ ਸੁਣਾਂਵਦੇ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਸਹਨ ਸੀਲ ਪਵਨ ਅਰ ਪਾਣੀ, ਬਸੁਧਾ ਖਿਮਾ ਨਿਭਰਾਤੇ॥ (ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫॥ ਸ਼ਬਦ ੪)

ਵਾ-ਸਸਤ੍ਰਿ ਤੀਖਣਿ ਕਾਟਿ ਡਾਰਿਓ ਮਨਿ ਨ ਕੀਨੋ ਰੋਸੁ ॥ ਕਾਜੁ ਉਆ ਕੋ ਲੇ ਸਵਾਰਿਓ ਤਿਲੁ ਨ ਦੀਨੋ ਦੋਸੁ ॥੧॥ ਮਨ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਰਉ ਨਿਤ ਨੀਤਿ ॥ ਦਇਆਲ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਸੁਨਿ ਸੰਤਨਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਚਰਣ ਤਲੈ ਉਗਾਹਿ ਬੈਸਿਓ ਸ੍ਰਮੁ ਨ ਰਹਿਓ ਸਰੀਰਿ ॥ ਮਹਾ ਸਾਗਰੁ ਨਹ ਵਿਆਪੈ ਖਿਨਹਿ ਉਤਰਿਓ ਤੀਰ ॥੨॥ ਚੰਦਨ ਅਗਰ ਕਪੂਰ ਲੇਪਨ ਤਿਸੁ ਸੰਗੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਬਿਸਟਾ ਮੂਤ੍ਰ ਖੋਦਿ ਤਿਲੁ ਤਿਲੁ ਮਨਿ ਨ ਮਨੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ॥੩॥ ਊਚ ਨੀਚ ਬਿਕਾਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਲਗਨ ਸਭ ਸੁਖ ਛਤ੍ਰ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੁ ਨ ਕਛੂ ਜਾਨੈ ਸਰਬ ਜੀਅ ਸਮਤ ॥੪॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਅੰਧਕਾਰ ਬਿਨਾਸ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਪਵਿਤ੍ਰਹ ਕਿਰਣ ਲਾਗੇ ਮਨਿ ਨ ਭਇਓ ਬਿਖਾਦੁ ॥੫॥ ਸੀਤ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧ ਚਲਿਓ ਸਰਬ ਥਾਨ ਸਮਾਨ ॥ ਜਹਾ ਸਾ ਕਿਛੁ ਤਹਾ ਲਾਗਿਓ ਤਿਲੁ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨ ॥੬॥ ਸੁਭਾਇ ਅਭਾਇ ਜੁ ਨਿਕਟਿ ਆਵੈ ਸੀਤੁ ਤਾ ਕਾ ਜਾਇ॥ਆਪ ਪਰ ਕਾ ਕਛੁ ਨ ਜਾਣੈ ਸਦਾ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥੭॥ ਚਰਣ ਸਰਣ ਸਨਾਥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਲਾਲ ॥ ਗੋਪਾਲ ਗੁਣ ਨਿਤ ਗਾਉ ਨਾਨਕ ਭਏ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾਲ ॥੮॥੩॥ (ਮਾਰੂ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥)

੧੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਗਾਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਬੰਗਾਲਮ ਮਧੁ ਮਾਧਵ ਗਾਵਹਿ ॥

ਬੰਗਾਲਮ=(ਬੰ-ਗਾਲ-ਮ) ਬੰ=ਦ੍ਵੈਤ । ਗਾਲ=ਗਾਲਕੇ ॥ ਮ=ਵਿਚ । ਮਧ=ਹਿਰਦੇ । ਮਾਧਵ=ਮਾਧਵ=ਮਾਇਆ ਦਾ ਪਤੀ । ਗੁਰਮੁਖ ਦ੍ਵੈਤ ਕੋ ਗਾਲ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਤੀ ਕੋ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ । ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਾਈ ।
(ਧਨਾਸਰੀ ਮ: ੩ ਸ਼ਬਦ ੧)

੧੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਜਾਣੀਏ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਲਲਤ ਬਿਲਾਵਲ ਗਾਵਹੀ ਅਪੁਨੀ ਅਪੁਨੀ ਭਾਂਤਿ ॥

ਲਲਤ=ਸੁੰਦ੍ਰ । ਬਿਲਾਵਲ=ਅਨੰਦ । ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ=ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰਬਕ । ਭਾਂਤਿ=ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਜ੍ਹਾ । ਸੁੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕੋ ਅਨੰਦ ਸਹਿਤ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈ । ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਰੂਪ ਤਰਾਂ ਸੇ । ਭਗਤ ਭਗਤੀ ਦੀ ਤਰਾਂ ਸੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਜਾਣ ਕੇ ਇਉਂ ਜਾਣੀਏ । ਪ੍ਰਮਾਣ:--ਇਛਾ ਪੂਰਕੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ, ਜਾਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਕਾਮਧੇਨਾ ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ਸ਼ਬਦ ੧੨)

੧੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਅਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਭੈਰਵ ਕੇ ਗਾਵਹਿ ਗਾਇਨ ਪਾਤ੍ਰ ॥

ਅਸ਼ਟ = ਅੱਠ । ਪੁਤ੍ਰ = ਅਧੀਨ । ਭੈਰਵ (ਭੈ-ਰਵ) = ਭੈ ਵਿਚ ਰਚਕੇ ਜਿਨਾਂ (ਸੰਤਾਂ) ਦੇ ਇਹ ਅਠੇ (ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ-ਰਜੋ, ਸਤੋ, ਤਮੋ) ਪੰਜ ਵਿਕਾਰ

ਤੇ ਤਿਨ ਗੁਣ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ, ਓਹ ਭੈ ਵਿਚ ਰਚਕੇ ਗਾਉਣੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਏ ਹੈਂ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਪਾਚਉ ਲਰਿਕਾ ਜਾਰਿ ਕੈ ਰਹੈ ਰਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ॥ (ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ ਜੀ ੪੨)
ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਤੀਨੇ ਸਮ ਕਰਿ ਲਿਆਵੈ ॥ (ਗਉੜੀ ਥਿਤੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

੧੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸ਼ੰਕਾ ਕਿਵੇਂ ਮਿਟੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਦੁਤੀਆ ਮਾਲ ਕਉਸਕ ਆਲਾਪਹਿ ॥

ਦੁਤੀਆ=ਦ੍ਵੈਤ। ਮਾਲ=ਮਲਕੇ । ਕਉਸਕ = (ਕਉ-ਸਕ) ਕਉ = ਕਿਉਂ । ਸਕ ਸ਼ੰਕਾ। ਜੋ ਦ੍ਵੈਤ ਨੂੰ ਮਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਓਹ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੰਕਾ ਉਚਾਰਨ ਭਾਵ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਦੁਬਿਧਾ ਮੇਟਿ ਖਿਮਾ ਗਹਿ ਰਹਹੁ॥(ਗਉੜੀ ਥਿਤੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥)

੧੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਰੁਕਣ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸੰਗਿ ਰਾਗਨੀ ਪਾਚਉ ਥਾਪੈ ॥

ਸੰਗਿ = ਨਾਲ । ਰਾਗਨੀ = ਪ੍ਰੀਤੀ। ਪਾਚਉ = ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ। ਥਾਪੈ = ਰੋਕਨਾ, ਇਸਥਿਤ। ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ (ਗੁਰਮੁਖ) ਰੋਕਦੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਪਾਂਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰਈ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਦੋਊ ਨਿਰਵਰਈ ॥

(ਗਉੜੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

੧੫.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਭਗਤੀ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗੌਂਡ ਕਰੀ ਅਰੁ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ॥

ਗੌਂਡ = ਵਿਚਾਰ। ਕਰੀ = ਕਰਦੇ । ਦੇਵ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ । ਗੰਧਾਰੀ = ਸੁਗੰਧੀ। ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਓਹੁ ਬਹੁੜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੀ (ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ) ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਸਹਜੇ ਹੀ ਭਗਤਿ ਊਪਜੈ ਸਹਜਿ ਪਿਆਰਿ ਬੈਰਾਗਿ॥ (ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮ: ੩ ਛੇਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ॥) ਨਾਮੇ ਸੁਰਤਿ ਵਜੀ ਹੈ ਦਹਦਿਸਿ ਹਰਿ ਮੁਸਕੀ ਮੁਸਕ ਗੰਧਾਰੇ ॥ (ਨਟ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮ: ੪ ਦੂਜੀ ਅਸਟਪਦੀ ॥)

੧੬.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗਿਆਨ ਦਾ ਕਥਨ ਕਹੋ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗੰਧਾਰੀ ਸੀਹੁਤੀ ਉਚਾਰੀ ॥

ਗੰਧਾਰੀ = (ਗੰਧ-ਆਰੀ) ਦੁਰਗੰਧ ਵੈਰੀ । ਸੀਹੁਤੀ = (ਸੀ-ਹੁਤੀ) ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜੋ (ਗਿਆਨ) ਵਿਸ਼ੇ ਦੁਰਗੰਧ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹੈ, ਸੰਤਾਂ ਦੀ (ਬੁਧੀ) ਤਿਸਨੂੰ ਉਚਾਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਚਾਰੇ ਗੀ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਕਥੀਐ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭ ਗਿਆਨੁ ॥ ਸੋ ਅੰਤਰਿ ਸੋ ਬਾਹਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਿਆਪਿ ਰਹਿਆ ਭਗਵੰਤ ॥

(ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮ: ੫ ॥ ੨੩ ਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ॥)

੧੭.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਬੁਧੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ?

ਉਤ੍ਰ:-ਧਨਾਸਰੀ ਏ ਪਾਚਉ ਗਾਈ ॥

ਧਨਾਸਰੀ=(ਧਨ-ਆਸਰੀ) ਧਨ ਦੇ ਆਸ੍ਰਿਤ । ਪਾਚਉ=ਪਚਾਇ, ਨਾਸ। ਗਾਈ=ਗਾ ਕੇ। ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਲੂ ਬੁਧੀ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕੋ ਗਾਇ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮ:੫ ਵੀਹਵਾਂ ਸ਼ਬਦ॥)

੧੮.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਕਹੋ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਮਾਲ ਰਾਗ ਕਉਸਕ ਸੰਗ ਲਾਈ ॥

ਮਾਲ=ਹਾਥੀ ਘੋੜੇ ਆਦਿ । ਰਾਗ=ਮੋਹ । ਲਾਈ=ਲਾਹ ਦਿਤੀ । ਸੰਗ=ਸਾਥ। ਕਉਸਕ=(ਕਉ-ਸਕ) ਕਉ=ਕੀ। ਸਕ=ਸ਼ੰਕਾ। (ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ) ਮਾਇਆ ਦੇ ਮਾਲ ਦੇ ਮੋਹ ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਸਾਥ ਹੀ ਲਾਹ ਦਿਤੀ ਹੈ । ਭਾਵ ਪਦਾਰਥ ਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਮਿਥਿਆ ਕਰਿ ਮਾਇਆ ਤਜੀ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਬੀਚਾਰਿ। (ਬਿਲਾਵਲ ਕਬੀਰ ਜੀ ੧੦ ਸ਼ਬਦ ॥)

੧੯.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਮਨ ਮਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਮਾਰੂ ਮਸਤ ਅੰਗ ਮੇਵਾਰਾ ॥

ਮਾਰੂ=ਮਾਰਕੇ। ਮਸਤ=ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ । ਅੰਗ=ਪਿਆਰਾ । ਮੇਂ=ਵਿਚ, ਰਿਦਾ। ਵਾਰਾ= ਵਰਜ ਕੇ। ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਲੋਂ ਵਰਜ ਕੇ, ਵਾਸ਼ਨਾ ਕੋ ਮਾਰਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਬੇਪਰਵਾਹ=ਮਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ਅਲਮਸਤੁ ਮਤਵਾਰਾ ॥ (੨੭ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫।)

੨੦.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਅਪ੍ਰੇਖ ਗਿਆਨ ਦਾ ਫਲ ਕਥਨ ਕਰੋ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪ੍ਰਬਲ ਚੰਡ ਕਉਸਕ ਉਭਾਰਾ ॥

ਪ੍ਰਬਲ = ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਲ ਵਾਲੇ । ਚੰਡ = ਤਿਖੇ। ਕਉ = ਕਉਣ। ਸਕ = ਸ਼ੰਕਾ। ਉਭਾਰਾ=ਉਠਾਲਨਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਲ ਵਾਲੇ ਤਿਖੇ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਹੋਣੇ ਕਰਕੇ ਕਉਣ ਸ਼ੰਕਾ ਕੋ ਉਠਾਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਕਥਨ ਕਹਿਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਮਹਿ ਗਿਆਨੁ ਪਰਚੰਡੁ ॥ ਤਿਥੈ ਨਾਦ ਬਿਨੋਦ ਕੋਡ ਅਨੰਦੁ ॥ (ਜਪੁਜੀ)

ਮੋਲੁ ਨਾਹੀ ਕਛੁ ਕਰਨੈ ਜੋਗਾ ਕਿਆ ਕੋ ਕਹੈ ਸੁਣਾਵੈ॥ਕਥਨ ਕਹਣ ਕਉ ਸੋਝੀ ਨਾਹੀ ਜੋ ਪੇਖੈ ਤਿਸੁ ਬਣਿ ਆਵੈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ੪)

੨੧.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਕਿਸਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਖਉਖਟ ਅਉ ਭਉਰਾਨਦ ਗਾਏ॥

ਖਉ =ਨਾਸ । ਖਟ=ਛੇ, ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇ=ਸ਼ਬਦ, ਸਪਰਸ਼, ਰੂਪ, ਰਸ, ਗੰਧ,

ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਮਨ । ਭਉਰ-ਆਨਦ = ਭਉਰ ਜਗਜਾਸੂ = ਆਨਦ । ਅਉ = ਫੇਰ । ਗਾਏ = ਕਥਨ । ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਮਨ ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਗਜਾਸੂਆਂ ਦੇ ਤਾਂਈ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਦਾ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਲੋਭ ਮੋਹ ਇਹ ਪਰਸਿ ਨ ਸਾਕੈ ਗਹੀ ਭਗਤਿ ਭਗਵਾਨ ॥ (ਬਸੰਤ ਮ: ੯ ਸ਼ਬਦ ਤੀਸਰਾ)

੨੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਅਸਟ ਮਾਲ ਕਉਸਕ ਸੰਗ ਲਾਏ ॥

ਅਸ਼ਟ = ਅਠ = ਸਤ, ਸੰਤੋਖ, ਦਇਆ, ਧਰਮ, ਵਿਚਾਰ (ਅਸਤੀ) ਸਤਿ,(ਭ੍ਰਾਤੀ) ਚੇਤਨ (ਪ੍ਰੇਮਤਾ) ਆਨੰਦ । ਕਉ-ਸਕ = ਕਉ = ਕਿਉਂ । ਸਕ = ਸ਼ੰਕਾ।ਲਾਏ = ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਨ ਦੀ ਕਿਉਂ ਸ਼ੰਕਾ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋ, ਭਾਵ ਸ਼ੰਕਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲੋ । ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ਹੋਏ ਆਪਿ ਸਹਾਇ ॥ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਨਿਤਿ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕੁ ਸਹਸਾ ਦੁਖੁ ਮਿਟਾਇ ॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫, ੩੧ ਸ਼ਬਦ ॥)

੨੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਹਉਮੈ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਿਟਦੀ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਆਇਅਉ ਹਿੰਡੋਲੁ ਪੰਚ ਨਾਰਿ ਸੰਗਿ ਅਸਟ ਸੁਤ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ (ਪੁੰਨ) ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਾਮ (ਆਇਓ) ਆਇਆ ਹੈ । ਉਨਾਂ ਦੀ (ਹਿੰ) ਹੰਗਤਾ ਡੋਲ=ਡੋਲ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਕੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋ (ਸੰਗਿ) ਸੰਗੀ ਸ੍ਰੀਰ ਮੰਨਿਆਂ ਸੀ ਅੱਠਾਂ ਧਾਤਾਂ ਦਾ ਉਸਦਾ ਭੀ ਮਾਣ ਸੂਤ ਦਿਤਾ ਹੈ ।

ਪੰਜ ਕੋਸ਼

੧. ਅਨਮਯ ਕੋਸ਼:-ਅੰਨ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲਾ ਸਥੂਲ ਸ੍ਰੀਰ (ਕੋਸ਼) ਪੜਦਾ, ਮਿਆਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ । ਸੂਖਮ ਸ੍ਰੀਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕੋਸ਼ ਹਨ ।।

੨. ਪ੍ਰਾਣਮਯ ਕੋਸ਼:-ਪੰਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ=ਪ੍ਰਾਣ, ਅਪਾਨ, ਸਮਾਨ, ਬਿਆਨ, ਉਦਿਆਨ ।

੩. ਮਨੋਮਯ ਕੋਸ਼:-ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਛੇਵਾਂ ਮਨ ॥

੪. ਵਿਗਜਾਨ ਮਯ ਕੋਸ਼:-ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਛੇਵੀਂ ਬੁਧੀ ।

੫. ਅਨੰਦ ਮਯ ਕੋਸ਼:-ਸਖੋਪਤ ਅਵਸਥਾਂ ਦਾ ਜੋ ਅਨੰਦ ਹੈ ਏਹ ਅਨੰਦ ਮਯ ਕੋਸ਼ ਹੈ । ਕਾਰਨ ਦੇਹ ਮੇ ।

ਅਸ਼ਟ ਧਾਂਤ

(੧) ਅਸਤ । (੨) ਮਿੱਝ । (੩) ਲਹੂ । (੪) ਚਮੜੀ । (੫) ਮਾਸ । (੬) ਰਸ । (੭) ਬੀਰਜ । (੮) ਬਲ ਵਾ ਨਾੜੀਆਂ ।

ਪੰਚ ਨਾਰਿ ਸੰਗਿ:-ਵਾ ਏਹਨਾ ਪੰਜ ਕੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਨਾਲ ਸੰਗੀ ਜਾਣਿਆਂ ਹੈ ਅੱਠਾਂ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀਰ ਦੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਸੂਤ ਕੇ (ਵਾ) ਪੰਚ ਨਾਰਿ=

ਪੰਜ ਨਾਰੀਆਂ=ਪੰਜ ਅਵਸਥਾ ॥ ਖੇਚਰੀ, ਭੂਚਰੀ, ਚਰਚਰੀ, ਅਗੋਚਰੀ, ਉਨਮਨੀ ॥ ਅਸਟ ਸੁਤ=ਪ੍ਰਾਣ, ਬਿਆਨ, ਸਮਾਨ, ਅਪਾਨ, ਉਦਿਆਨ, ਇੜਾ, ਪਿੰਗਲਾ ਤੇ ਸੁਖਮਨਾ ਏਹ ਅੱਠੇ ਸੁਤ=(ਸੂਤ)=ਠੀਕ,ਵਸਿ ॥

ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਾਮੁ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੰਜੇ ਅਵਸਥਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ=ਅਠੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਣ ਆਦਿਕ ਵਸਿ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ, ਅਤੇ ਹੰਗਤਾ ਡੋਲ ਗਈ ਹੈ ॥

ਜੋਗ ਮਤ ਦੁਆਰਾ (੧) ਖੇਚਰੀ=ਤਾਲੂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਾਨ ਲਾਉਣੀ ਵਾ ਸਿੱਧੀ ਬਲ ਨਾਲ ਅਕਾਸ਼ ਮੇਂ ਵਿਚਰਨਾ ॥ (੨) ਭੂਚਰੀ=ਭਰਵਟਿਆਂ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਟਿਕਾਉਣੀ ਵਾ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾਂ । (੩) ਚਾਚਰੀ=ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਵਿਚ ਟਿਕਣਾ ਵਾ ਹਵਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਣਾ। (੪) ਅਗੋਚਰੀ=ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਸਹੰਸਰ ਦਲ ਕਵਲ ਦੇਖਣਾਂ ਵਾ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਾ (੫) ਉਨਮਨੀ = ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਧ੍ਰ ਨਾੜੀ ਵਿਚ ਜੋਗੀ ਦਾ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਕੇ ਤਾਲੂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਾਸਨ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਹੋਣਾ ਵਾ ਪੰਜ ਤਤਾਂ ਵਿਚ ਸਿਧੀ ਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਤੱਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਪਰ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਸਹਿਤ ਕਾਰਨ ਅਵਿਦਿਆ ਦੇਹ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਏਹ ਸਿਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਹ ਪਲਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ॥ ਏਹ ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਹੈ ॥ (੧) ਪ੍ਰਾਣ=ਜੋ ਰਿਦੇ ਅਸਥਾਨ ਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ। (੨) ਬਿਆਨ=ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇਂ। (੩) ਸਮਾਨ=ਨਾਭੀ ਵਿਚ। (੪) ਅਪਾਨ= ਗੁਦਾ ਮੇਂ। (੫) ਉਦਿਆਨ=ਜੋ ਕੰਠ ਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ। (੬) ਇੜਾ=ਖਬੀ ਸੁਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ। (੭)ਪਿੰਗਲਾ=ਸਜੀ ਸੁਰ ਸੂਰਜ ਦੀ।(੮) ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨਾ ਦੀ ਏਕਤਾ॥ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਜਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਖਮਨਾ ਹੈ। ਏਹ ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹਉਮੈ ਦੇ ਮਿਟਨੇ ਕਰਕੇ ਏਹ ਪੰਜ ਤੇ ਅੱਠ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਮਤ ਦ੍ਵਾਰਾ-੧.ਖੇਚਰੀ=(ਖੇ) ਚਿਦਾ ਕਾਸ਼ ਮੇਂ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ।੨. ਭੂਚਰੀ= ਭੂਮਾ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਵਿਚਰਨਾ। ੩. ਚਾਚਰੀ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ (ਚਾ) ਉਤਸ਼ਾਹ ਮੇਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹਿਣੀ। ੪.ਅਗੋਚਰੀ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਅਵਿਸ਼ੇ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ॥ ੫.ਉਨਮਨੀ= ਤੁਰੀਆ ਅਵਸਥਾ॥ ਵਾ ਖੇਚਰੀ = ਸਤਿਸੰਗੀ, ਧਰਮ ਖੰਡ ॥ ਭੂਚਰੀ = ਸੇਵਕ, ਗਿਆਨ ਖੰਡ। ਚਾਚਰੀ = ਸਿਖ,ਸਰਮ (ਸੁਖ) ਖੰਡ॥ਅਗੋਚਰੀ = ਸਨਮੁਖ = ਕਰਮ(ਬਖਸ਼ਸ਼) ਖੰਡ ॥ ਉਨਮਨੀ=ਗੁਰਮੁਖ=ਸਚਖੰਡ ਏਹ ਅਵਸਥਾ (ਨਾਰਿ) ਨਾਲ ਹਨ ॥

ਪ੍ਰਾਨ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ॥ ਅਪਾਨ=ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ। ਬਿਆਨ = ਦ੍ਵੈਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ। ਸਮਾਨ = ਬਿਆਪਕ ਸਮਝਣਾ ॥ ਉਦਿਆਨ=ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਰੂਪ ਸਮਝਣਾ,ਇੜਾ = ਜੋ ਅੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨ ਨੂੰ (ਪਿੰਗਲਾ) ਪਿੰਗਲਾ ਕਰਨਾ ਸੁਖਮਨਾ=ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ॥ ਅਥਵਾ ਇੜਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨਾਂ ਭਾਵ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਰੇਚਨ (ਤਿਆਗ) ਕਰਨਾ ਪਿੰਗਲਾ । ਦੁਆਰਾ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਭਾਵ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ, ਸੁਖਮਨਾ ਮੇਂ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਕੁੰਭਕ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਮਨ ਦਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੇ ਟਿਕਾਉਣਾ ਏਹ ਠੀਕ ਵਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਹਉਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਹਿ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਸੁਣਹੁ ਜਨਹੁ ਇਤੁ ਸੰਜਮਿ ਦੁਖ ਜਾਹਿ ॥
(ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ੭ ਵਾਂ ਸਲੋਕ)

੨੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਕਿਸਦੇ ਮਿਟਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਉਠਹਿ ਤਾਨ ਕਲੋਲ ਗਾਇਨ ਤਾਰ ਮਿਲਾਵਹੀ ॥

ਤਾਨ = ਤਨ, ਸ੍ਰੀਰ ॥ ਕਲੋਲ = ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ, ਲਹਿਰ ॥ ਤਾਰ = ਬ੍ਰਿਤੀ ॥ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੇਲ ਕੇ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਉਠ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਮਾਈ ਮੈ ਧਨੁ ਪਾਇਓ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਧਾਵਨ ਤੇ ਛੂਟਿਓ ਕਰਿ ਬੈਠੋ ਬਿਸਰਾਮੁ ॥ (ਬਸੰਤ ਮ: ੯ ਸ਼ਬਦ ੩)

੨੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਅਪਣੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਕਿਸਨੂੰ ਆਈ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਤੇਲੰਗੀ ਦੇਵਕਰੀ ਆਈ ॥

ਤੇ = ਤਿੰਨ ॥ ਲੰਗੀ = ਲੰਘਕੇ । ਦੇਵ = ਪੂਜਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਤਾਂਈ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੰਘਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਤਮਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਆਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਰਹਤ ਰਹੈ ਨਿਰਾਰੀ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਰਤਨ ਕੋਠੜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਖਜਾਨੈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ੬)
ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਵੈ ਸੁ ਪੂਜਾ ਜਾਣੈ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀ ੩)

੨੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਭਾਣਾ ਮੰਨਣੇ ਕਰਕੇ ਕੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਬਸੰਤੀ ਸੰਦੂਰ ਸੁਹਾਈ ॥

ਬਸੰ-ਤੀ = ਬਸੰ = ਬਸ ॥ ਤੀ = ਇਸਤ੍ਰੀ ॥ ਸੰ-ਦੂਰ = ਸੰ = ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ॥ ਸੁਹਾਈ = ਸੋਭਨੀਕ ॥ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਸਿ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੋਭਨੀਕ ਮਾਇਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸੋ ਮਿਲੈ ਤੁਧੁ ਆਇ ॥
ਜਿਸੁ ਭਾਣਾ ਭਾਵੈ ਸੋ ਤੁਝਹਿ ਸਮਾਇ ॥ (ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮ: ੩ ਸਬਦ ੨੦ ਵਾਂ)
ਵਾ:-ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ ਠਗਾਨਾ ਸੁ ਮਾਇਆ ਹਰਿ ਜਨ ਠਾਗੀ ॥
(ਰਾਗ ਸਾਰਿਗ ਮ: ੫ ਸਬਦ ੬੭ ਵਾਂ)

੨੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਰਸ ਅਹੀਰੀ ਲੈ ਭਾਰਜਾ ॥

ਸਰਸ=ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ॥ ਅਹੀ-ਰੀ=ਅਹੀ=ਸਪਣੀਆਂ ॥ ਰੀ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ॥ ਲੈ = ਨਾਸ॥ ਭਾ-ਰਜਾ = ਭਾ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ॥ ਰਜਾ ਤ੍ਰਿਪਤ । ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ

ਰੂਪ ਸਪਣੀਆਂ ਨਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਹੈਂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸਾਚ ਕਹੌਂ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਤਿਨਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਓ ॥ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਵਯੇ ੯ ॥)

੨੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਾਈ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਸੰਗ ਲਾਈ ਪਾਂਚਉ ਆਰਜਾ ॥

ਪਾਚਉ = ਚੇਤਨ ॥ ਆਰਜਾ = ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੈ ਤਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਾਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਰਹੇ ਲਿਵ ਏਕੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮਾਨੀ ॥ (ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਸਬਦ ਪਹਿਲਾ ॥)

੨੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕਿਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਸੁਰਮਾਨੰਦ ਭਾਸਕਰ ਆਏ ॥

ਸੁਰਮਾ = ਕਾਲਾ, ਕਾਲੀ ਮਾਇਆ ॥ ਨੰਦ = ਪੁਤ੍ਰ, ਮਨ ॥ ਭਾਸ-ਕਰ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ॥ ਮਾਇਆ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਮਨ ਹੈ ਤਿਸ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਮਨ ਮਹਿ ਆਪਿ ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਮਾਹਿ ॥ (ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਹਲਾ ੫ ਅ: ੧੨ਵੀ ॥ ਪੌੜੀ ੭ ॥) ਵਾ:-ਮਨ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਮਨੂਆ ਪੰਚ ਮਿਲੇ ਗੁਰ ਭਾਈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੧ ॥ ਸਬਦ ੯ ਵਾਂ ॥)

੩੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਜੋਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਚੰਦ੍ਰਬਿੰਬ ਮੰਗਲਨ ਸੁਹਾਏ ॥

ਚੰਦ੍ਰ = ਚੰਦ੍ਰਮਾ ॥ ਬਿੰਬ = ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬ, ਅਕਾਸ਼ ॥ ਮੰਗਲਨ = ਅਨੰਦਾਇਕ ॥ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਘੜਿਆਂ ਮੇਂ ਸੁਹਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਨੰਦਾਇਕ ਜੋਤਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸੋਹਵੰਦੀ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਹਭ ਸਮਾਣੀ ਜੋਤਿ ਜਿਉਂ ਜਲ ਘਟਾਊ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ॥ (ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਡਖਣੇ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਸਲੋਕ੧੪ ਵਾਂ ॥)

ਅਥ੍ਵਾ:-ਜਿਉ ਪਸਰੀ ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ ਜੋਤਿ ॥
ਤਿਉ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਮਈਆ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ॥ (ਬਸੰਤ ਮ: ੪ ॥ ਸਬਦ ੧ ॥)

੩੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਫਲ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਰਸਬਾਨ ਅਉ ਆਹਿ ਬਿਨੋਦਾ ॥

ਸਰਸ = ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਬਾਨ = ਤੀਰ ॥ ਅਉ = ਬਹੁੜੋ, ਫੇਰ ॥ ਆਹਿ=ਹੈ ॥ ਬਿਨੋਦਾ = ਆਨੰਦ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਤੀਰ ਦੇ ਸਹਿਤ ਹੈਂ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਈਂ ਫੇਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਭ੍ਰਮ ਰਹਿਤ ਨ੍ਰਿਉਪਾਧ ਅਨੰਦ ਹੀ ਅਨੰਦ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸਰ ਲਾਗੇ ਤਨ ਭੀਤਰਿ ਤਾ ਭ੍ਰਮੁ ਕਾਟਿਆ ਜਾਈ ॥ (ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਸ਼ਬਦ ੯)

੩੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਗਾਵਣ ਦਾ ਕੀ ਫਲ ਹੈ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗਾਵਹਿ ਸਰਸ ਬਸੰਤ ਕਮੋਦਾ ॥

ਬਸੰਤ=ਅਨੰਦ ॥ ਕਮੋਦਾ=ਕਵੀਆਂ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ, ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਰਕੇ ਅਨੰਦ ਸਹਿਤ ਹੈ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ:--ਸਭੇ ਕਾਜ ਸੁਹੇਲੜੇ ਥੀਏ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੁਠਾ ॥

(ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਦੂਜੀ ਮ: ੫ ਸਲੋਕ ਨੰ: ੧੭)

ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਜਗ ਫਲਾ ਸੁਣਿ ਗਾਵਣ ਹਾਰੇ ਰਾਮ ॥

(ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ ਛੰਤ ਮ: ੫ ਛੇਵਾਂ ਛੰਤ)

੩੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਵੈਰਾਗ ਬਿਬੇਕਾਦਿਕ ਸਾਧਨ ਕਹੋ?

ਉਤ੍ਰ:--ਅਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈ ਕਹੇ ਸਵਾਰੀ ॥

ਅਸਟ=ਅੱਠ ॥ ਪੁਤ੍ਰ=ਪਵਿਤ੍ਰ ॥ ਮੈ=ਮੇਰੇ ॥ ਸਵਾਰੀ=ਸਵਾਰ ੨ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਠ (*ਵੈਰਾਗੁ, ਬਿਬੇਕ, ਖਟ ਸੰਪਤੀ, ਮੁਕਤੀ ਇਛਾ, ਸ੍ਰਵਨ, ਮੰਨਨ, ਨਿਦਿਆਸਨ ॥ (੯) ਤਤ ਤ੍ਰੰ

---

੧. *ਵੈਰਾਗ–ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਤਕ ਜਿੰਨੇ ਪਦਾਰਥ ਹਨ, ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦੇ ਵਿਚੋਂ ਤਿਆਗਿ ਕਰੇ। ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਇਛਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

੨. ਬਿਬੇਕ:–ਬ੍ਰਹਮ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਜਗਤ ਸ਼੍ਰੀਰ ਸਹਿਤ ਨਾਸਵੰਤ ਹੈ।

੩. ਖਟ ਸੰਪਤੀ:–ਛੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧਨ (੧) ਸਮ-ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। (੨) ਦਮ–ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਰੋਕਣਾ। (੩) ਸਰਧਾ–ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸਚੇ ਹੈਂ, ਮੇਰੀ ਕਲਿਆਣ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਐਸਾ ਭਰੋਸਾ ਹੋਣਾ। (੪) ਸਮਾਧਾਨ–ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਨਾਨਾਂ ਪੁਣੇ ਦੀ ਹਿਲ-ਜੁਲੀ ਰੂਪ ਵਿਖੇਪ ਨਾ ਹੋਣਾ।(੫) ਉਪ੍ਰਾਮ–ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਧਨਾ ਸਮੇਤ ਸਭ ਕਰਮ ਦਾ ਤਿਆਗ, ਵਿਹੁ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ ਭੱਜਣਾ। ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਜੇ ਵਿਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਗਲਿਆਨੀ ਮੰਨਣੀ। (੬) ਤਤਿਛਿਆ--ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਧੁਪ, ਪਾਲਾ, ਭੁਖ, ਤੇਹ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੇ ਸੁਭਾ ਸਹਾਰ ਲੈਣਾ, ਏਹ ਖਟ ਸੰਪਤੀ ਤੀਜਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਛੇ ਨਹੀਂ।

੪. ਮੁਕਤੀ ਇਛਾ–ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਔਰ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਕੀ ਨਵਿਰਤੀ ਮਮੋਖ੍ਹ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਏਸ ਇਛਾ ਦਾ ਨਾਮੁ ਮਮੁਖਤਾ ਹੈ।

੫. ਸ੍ਰਵਨ–ਖਟ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੁਗਤੀ ਸੇ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕੋਂ ਕਾ ਤਾਤ ਪ੍ਰਜ ਨਿਸਚੇ ਕਰਨਾ ਚਿਤ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਨਾਮੁ ਸੁਨਣਾ।

ਖਟ ਚਿੰਨ੍ਹ–੧. ਉਪਕਰਮ=ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਰਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ, (ਉਪਸਹਾਰ) ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਵਿਚ ਸਮਾਪਤੀ (ਆਦਿ ਮੇਂ ਭੀ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਕਥਨ ਔਰ ਅੰਤ ਮੇਂ ਭੀ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਕਥਨ ਕਰਨਾ)। (ਬਾਕੀ ਦੇਖੋ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਪਰ ਫੁਟ ਨੋਟ)

ਦਾ ਸੋਧਨ) ਸਾਧਨਾ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਮੇਰੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਸਵਾਰ ਸਵਾਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਮਨ ਤਨ ਰੰਗਿ ਰਤੇ ਰੰਗਿ ਏਕੈ ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੈ ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕੈ॥

(ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮ: ੫ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ੨ ਪੌੜੀ ਪੰਜਵੀਂ)

੩੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਨੁਖਾ ਦੇਹ ਦੀ ਵਾਰੀ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਆਈ ਦੀਪਕ ਕੀ ਬਾਰੀ ॥

ਪੁਨ = ਫੇਰ ॥ ਦੀਪਕ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ॥ਬਾਰੀ = ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ। ਚੌਰਾਸੀ ਦੇ ਫੇਰ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਨ ਦੀ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਵਾਰੀ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹੁਰੀਆ ॥

ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਣ ਕੀ ਇਹ ਤੇਰੀ ਬਰੀਆ ॥ (ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ)

੩੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕਬੁਧੀ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਕਛੇਲੀ ਪਟਮੰਜਰੀ ਟੋਡੀ ਕਹੀ ਅਲਾਪਿ ॥

ਕਛੇਲੀ = ਕ-ਛੇਲੀ = ਕ = ਖੁਟਿਆਈ, ਕਰੂਪ ॥ ਛੇਲੀ = ਛਲ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ॥ ਪਟ = ਪਟ ਦੇਣਾ ॥ ਮੰ-ਜਰੀ = ਮੰ = ਰਿਦੇ ਵਿਚ ॥ ਜਰੀ = ਜੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ॥ ਟੋਡੀ = ਦੇਸੀ = ਸਾਖੀ ॥ ਖੁਟਿਆਈ ਛਲ ਵਾਲੀ ਜੋ ਕਰੂਪ ਕਬੁਧੀ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਜੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਸੋ ਪਟ ਦਿਤੀ ॥ ਗੁਰਮੁਖ ਸ੍ਰੈ ਦੇਸੀ, ਸਾਖੀ ਚੇਤਨ ਕੋ ਆਪ (ਅਲਾਪਿ) ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਗਾਵੋ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਕਬੁਧਿ ਮਿਟੈ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥

(ਰਾਮਕਲੀ ਸਿੱਧ ਗੋਸਟ ੫੬ ਵੀਂ ਪੌੜੀ)

੩੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਬੁਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਕਾਮੋਦੀ ਅਉ ਗੂਜਰੀ ਸੰਗ ਦੀਪਕ ਕੇ ਥਾਪਿ ॥

ਕਾਮੋਦੀ = ਕਾਮ ਨੂੰ ਉਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਬੁਧੀ ਵਾ ਕਵੀਆਂ ॥ ਗੂਜਰੀ = ਗੁਜਰ ਗਈ ॥ ਦੀਪਕ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ॥ ਥਾਪਿ = ਇਸਥਿਤ ॥ ਅਉ = ਪੁਨਾਂ = ਫੇਰ ॥

(੫੨੯ ਸਫੇ ਦਾ ਫੁਟ ਨੋਟ)

੨. ਅਭਿਆਸ-ਪੁਨਾਂ ਪੁਨਾਂ ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਸਤੂ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਣਾ। ੩. ਅਪੂਰਬਤਾ--ਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਗਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀਂ। ੪. ਪੂਰਬਤਾ--ਫਲ= ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ।੫. ਅਰਥਾਵਾਦ-ਨਾਮੁ ਦੀ ਮਹਿਮਾ। ੬.ਉਤਪਤੀ=ਜੁਗਤੀ।ਬੇਮੁਖਤਾ ਦਾ ਖੰਡਨ

੬. ਮੰਨਣ-ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਅਭੇਦ ਕੀ ਸਾਧਕ ਔਰ ਭੇਦ ਕੋ ਖੰਡਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਜੁਗਤੀਓਂ ਸੇ ਅਦੁਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਣਾ।

੭. ਨਿਦਿਆਸਨ-ਅਨਾਤਮਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਇਸਥਤੀ ਕਰਨੀ।

੮. ਤਤ ਤ੍ਵੰ ਕਾ ਸੋਧਨ--ਤਤ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਈਸ਼ਰ ਦਾ ਸਾਖੀ, ਤ੍ਵੰ ਪਦ ਦਾ ਅਰਥ ਜੀਵ ਦਾ ਸਾਖੀ, ਇਕੋ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਜੋ ਕਬੁਧੀ ਵਿਸ਼ੇ ਰਸ ਵਿਚ ਕਵੀਆਂ ਵਾਂਙੂ ਖਿੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੁਨਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਗੁਜਰ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੁਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸੁਕਰਣੀ ਕਾਮਣਿ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਹਮ ਪਾਈ ॥ (ਆਸਾ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ਨੰ: ੩)
ਵਾ-ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂੰ ਗੁਰੁ ਪਿਤਾ ਹੈ ਦੇ ਮਤਿ ਸਮਝਾਏ ॥ (ਆਸਾ ਮ: ੪ ਛੰਤ ੧੭ ਵਾਂ)

੩੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਕੀ ਔਗੁਣ ਮਿਟ ਗਏ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਕਾਲੰਕਾ ਕੁੰਤਲ ਅਉ ਰਾਮਾ ॥

ਕਾਲੰਕਾ=ਕਲੰਕ, ਪਾਪ ॥ ਕੁੰਤਲ=ਕਾਲੇ ॥ ਅਉ=ਪੁਨਾ ॥ ਰਾਮਾ=ਰਮ ਗਏ, ਚਲੇ ਗਏ=ਕਾਲੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਜੋ ਕਲੰਕ ਸਨ ਫੇਰ ਉਹ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਕੋਟਿ ਜਨਮ ਕੇ ਬਿਨਸੇ ਪਾਪ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਤ ਨਾਹੀ ਸੰਤਾਪ ॥
(ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੫ ॥ ੪੬ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੩੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਚਿੱਤ ਉਜਲ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਕਮਲ ਕੁਸਮ ਚੰਪਕ ਕੇ ਨਾਮਾ ॥

ਚੰਪਕ=ਰੰਬਾ ॥ ਕੁਸਮ=ਫੁਲ ॥ ਕਮਲ=ਕੌਲ ॥ ਕੇ=ਕਰਕੇ ॥ ਨਾਮਾ=ਵਾਹਿਗੁਰੂ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮੁ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਕਵਲ ਦੇ ਫੁਲ ਵਾਂਙੂ ਨਿਰਲੇਪ ਅਤੇ ਚੰਬੇ ਦੇ ਫੁਲ ਵਾਂਙੂ ਉਜਲ (ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ) ਹੋ ਗਏ।ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਨਾਮਿ ਜਿਸੈ ਕੈ ਊਜਲੀ ਤਿਸੁ ਦਾਸੀ ਗਨੀਆ ॥
(ਆਸਾ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ੧੧੭ ਵਾਂ)

੩੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਵਡੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗਉਰਾ ਅਉ ਕਾਨਰਾ ਕਲ੍ਯਾਨਾ ॥

ਗਉਰਾ=ਗੌਰਵਤਾ, ਵਡਿਆਈ ॥ ਕਾਨਰਾ=ਕਾ=ਸੁਖ ਸਰੂਪ, ਨਰਾ=ਨਿਅੰਤਾ ਰੂਪ ॥ ਕਲ੍ਯਾਨਾ=ਕਲਿਆਨ ਸਰੂਪ ॥ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਨਾਮੁ ਦੀ ਹੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਖ, ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਤੇ ਨਿਅੰਤਾ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਸਰੂਪ ਹੋਏ ਹੈਂ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸਭ ਵਡਿਆਈਆ ਹਰਿ ਨਾਮ ਵਿਚਿ ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਈਐ ॥
(ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਵਾਰ ਤੀਜਾ ਸਲੋਕ)

੪੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਨਾਮੀ ਕਿਸ ਮੁਲ ਕਰਕੇ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਅਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀਪਕ ਕੇ ਜਾਨਾ ॥

ਅਸ਼ਟ=ਅ=ਬਿਨਾਂ, ਸਟ=ਸਟੇ, ਮੁਲ ਤੋਂ = ਅਮੋਲਕ ॥ਪੁਤ੍ਰ = ਪਵਿਤ੍ਰ। ਦੀਪਕ = ਗਿਆਨ। ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਦੀ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਸਟੇ (ਵਟੇ) ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਦੇ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਾਣੀ ਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਕੰਚਨ ਸਿਉ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਤੋਲਿ ॥ ਮਨੁ ਦੇ ਰਾਮੁ ਲੀਆ ਹੈ ਮੋਲਿ ॥ (ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ੧੯ ਵਾਂ)

੪੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਭਗਤ ਕਿਵੇਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਭ ਮਿਲਿ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਵੈ ਗਾਵਹਿ ॥

ਸ੍ਰੀ = ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ॥ ਰਾਗ = ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਵੈ = ਓਸ ਹਰੀ ਤਾਂਈਂ ॥ ਸਾਰੇ ਭਗਤ ਮਿਲਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਾਂਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜੈ ਦੇਉ ਨਾਮਾ ॥ ਭਗਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਇਨਹੀ ਹੈ ਜਾਨਾ ॥

(ਗਉੜੀ ਅਸਟਪਦੀ ਕਬੀਰ ਕੀ ਸ਼ਬਦ ੩੭ ਵਾਂ)

੪੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਹਰੀ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪਾਚਉ ਸੰਗ ਬਟੰਗਨ ਲਾਵਹਿ ॥

ਪਾਚਉ = ਚੇਤਨ, ਹਰੀ ॥ ਬਰ-ਅੰਗਨ = ਬਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ-ਅੰਗਨ = ਰਿਦੇ ਵਾਲਾ । ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਰਿਦੇ ਨੂੰ ਲਾਕੇ ਹਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਪਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਏਹੁ ਤਨੁ ਵੇਚੀ ਸੰਤ ਪਹਿ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇਇ ਮਿਲਾਇ ॥

(ਆਸਾ ਮ: ੫ ਬਿਰਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ੧)

੪੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪੂਰਨ ਫਲ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਬੈਰਾਗੀ ਕਰਨਾਟੀ ਧਰੀ ॥

ਬੈਰਾਗੀ=(ਬੈਰ-ਅਰੀ) ਬੈਰ ਦੀ ਨਾਸਕ=ਗ੍ਰੀਬੀ ॥ (ਕਰਨ-ਅਟੀ) ਕ੍ਰਿਪਾ, ਪੂਰੀ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਗ੍ਰੀਬੀ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਫਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਸਹਜ ਸੁਹੇਲਾ ਫਲੁ ਮਸਕੀਨੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਅਪੁਨੈ ਮੋਹਿ ਦਾਨੁ ਦੀਨੀ ॥

(ਗਉੜੀ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਮ: ੫ ਅਸਟਪਦੀ ੧)

੪੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਸ ਕਿਸਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗਵਰੀ ਗਾਵਹਿ ਆਸਾਵਰੀ ॥

ਗਵਰੀ=ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ਵਾ ਪਾਰਬਤੀ ॥ (ਆਸਾ-ਵਰੀ) ਆਸਾ ਵਰਜੀ ॥ ਜੋ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੁਧੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾਂਵਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਾ ਨੂੰ ਵਰਜਿਆ ਹੈ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਸ ਪਾਰਬਤੀ ਆਦਿਕ ਦੇਵੀਆਂ ਭੀ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਮਮਤਾ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹੈ ਉਦਾਸਾ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਹਮ ਤਾਕੇ ਦਾਸਾ ॥ (ਬਿਲਾਵਲ ਥਿਤੀ ਮਹਲਾ ੧)

੪੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਿਵੇਂ ਮਰੀ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਸਿੰਧਵੀ ਅਲਾਪੀ ॥

ਤਿਹ=ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ॥ ਪਾਛੈ=ਪਿਛੇ ਹਟੇ ॥ (ਸਿੰਧ-ਵੀ)=ਸਮੁੰਦਰ ਵੀ=ਨਿਆਈਂ ॥ ਅਲਾਪੀ=ਜਸ ॥ ਜੋ ਸੰਤ ਭਗਤ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹਟੇ ਹਨ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਸ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ

ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਕਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਵਡਾ ਜਾਣ ਕੇ ਅਲਾਪਦੇ ਹੈਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਹਟ ਗਈ ਹੈ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਬੁਝਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਉਧਰੇ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਈ ॥

(ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਸ਼ਬਦ ੫੫ ਵਾਂ)

ਵਾ:–ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮ: ੫ ॥ ੫੧ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੪੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕਲੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਮਿਟੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਸਿਉ ਪਾਂਚਉ ਥਾਪੀ ॥

ਸ੍ਰੀ=ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ॥ ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਪਾਂਚਉ = ਪੰਜ ਕਲੇਸ ॥ (*੧. ਅਵਿਦਿਆ, ੨. ਅਸਿਮਤਾ, ੩. ਰਾਗ, ੪. ਦ੍ਵੈਖ, ੫. ਅਭੀ ਨਵੇਸ ॥) ਥਾਪੀ=ਰੋਕੀ ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਪੰਜਾਂ ਕਲੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੋਕੀ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਕਲੀ ਕਾਲ ਕੇ ਮਿਟੇ ਕਲੇਸਾ ॥ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਮਨ ਮਹਿ ਪਰਵੇਸਾ ॥

(ਸੂਹੀ ਮ: ੫ ॥ ਸਬਦ ੩੭ ਵਾਂ)

੪੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਪਕ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਾਲੂ ਸਾਰਗ ਸਾਗਰਾ ਅਉਰ ਗੋਂਡ ਗੰਭੀਰ ॥

ਸਾਲੂ = ਘਰ ॥ ਸਾਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ॥ ਗ=ਗ੍ਰਹਨ ॥ ਸਾਗਰਾ=ਸਮੁੰਦਰ ॥ ਗੋਂਡ=ਵਿਚਾਰ ॥ ਗੰਭੀਰ = ਡੂੰਘਾ ॥ਅਉਰ = ਬਹੁੜੇ ॥ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਣ ਦਾ ਘਰ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ = ਬਹੁੜੇ ਤਿਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਗੰਭੀਰ ਜਾਣ ਕੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੈਂ ॥ ਵਾ ਘਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸਾਰ = ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ਦਾ (ਗ) ਗਿਆਤਾ ਹੈ, ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਅਗੰਮ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਅਉਰ ਸਭ ਵਿਚ (ਗੋਂਡ) ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਉਦਕ ਸਮੁੰਦ ਸਲਲ ਕੀ ਸਾਖਿਆ ਨਦੀ ਤਰੰਗ ਸਮਾਵਹਿ ਗੇ ॥
ਸੁੰਨਹਿ ਸੁੰਨੁ ਮਿਲਿਆ ਸਮਦਰਸੀ ਪਵਣ ਰੂਪ ਹੋਇ ਜਾਵਹਿ ਗੇ ॥

(ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ਨੰ: ੪)

੪੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸੂਰਮਾ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਅਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਕੇ ਗੁੰਡ ਕੁੰਭ ਹਮੀਰ ॥

ਅਸਟ = ਅੱਠ (ਜਮ, ਨੇਮ, ਆਸਨ, ਪ੍ਰਾਣਾ ਯਾਮ, ਪ੍ਰਤਿਆਹਾਰ, ਧਾਰਨਾ, ਧਿਆਨ, ਸਮਾਧੀ) ਪੁਤ੍ਰ = ਪਵਿਤ੍ਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ = ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਗੁੰਡ = ਮਿਲਿਆ ॥ ਕੁੰਭ = ਸ੍ਰੀਰ ॥ ਹਮੀਰ = ਸੂਰਮਾ ॥ ਇਹ ਅੱਠੇ ਜੋਗ ਦੇ ਅੰਗ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

*੧. ਅਵਿਦਿਆ–ਸਰੂਪ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਰਹਿਤ । ੨. ਅਸਿਮਤਾ = ਸਮਾਨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾ ਹੋਣੀ । ੩. ਰਾਗ = ਮੋਹ । ੪. ਦ੍ਵੈਖ = ਵੈਰ । ੫. ਅਭੀ ਨਵੇਸ = ਉਲਟਾ ਹਠ । ਬੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਗੁਰਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟੀ ਬਾਤ ਦਾ ਹਠ ਕਰਣਾ ।

ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਸਤ੍ਰ ਨੂੰ ਜਿਤਕੇ ਉਹ ਸੂਰਮੇ ਬਣੇ ਹਨ ਵਾ (ਗੁੜ) ਮਿਲਿਆ ਜੋ (ਕੁੰਭ) ਸੀਰ ਹੈ ਇਸਦੇ ਅਭਿਮਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਸੂਰਮੇ ਹੋ ਗਏ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੂਰਾ ਵਰੀਆਮੁ

ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਦੁਸਟ ਅਹੰਕਰਣੁ ਮਾਰਿਆ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਾਲਾਹਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥

(ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਕੀ ਵਾਰ ੧੧ ਵਾਂ ਸਲੋਕ)

(੧) ਯਮ:--ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ॥

੧. ਅਹਿੰਸਾ—ਇਹ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ (੧) ਮਨ ਤੇ ਬੁਰਾ ਨਾ ਚਿਤਵਨਾ (੨) ਜਬਾਨ ਤੋਂ ਫਿੱਕਾ ਨਾ ਬੋਲਣਾ (੩) ਦੇਹ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਨਾ ਮਾਰਨਾ।

੨. ਸਚ—ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲੇ ਸਦਾ ਸਚ ਬੋਲੇ। ੩. ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ—ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਚੱਕੇ, ਮਨ ਦੇ ਪਾਪ ਨਾ ਲਕੋਵੇ, ਇਉਂ ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇ ॥

੪. ਜਤ ਰਖੇ—ਏਹ ਅੱਠ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਕਾਮ ਕਾ ਤਿਆਗਨ ਕਰੇ। (੧) ਬਾਤ ਕਹਨੀ (੨) ਸੁਨਣੀ। (੩) ਇਕਾਂਤ ਮਿਲਨਾ। (੪) ਅੰਗ ਪਰਸਣੇ। (੫) ਹਿਤ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ। (੬) ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਲਾਉਣਾ।(੭) ਮਨ ਮੇ ਚਿਤਵਨੀ।(੮)ਭੋਗ ਇਹਨਾਂ ਅੱਠਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ ਇਉਂ ਜਤ ਰਖੇ।

੫. ਧੀਰਜ—ਸੁਖ ਦੁਖ ਵਿਚ ਸਮ। ੬. ਖਿਮਾ—ਕਿਸੇ ਦੇ ਔਗੁਣ ਵੇਖ ਕੇ ਸੁਆਰ ਕਰਣੇ, ਖੋਭ ਨ ਕਰਣਾ। ੭, ਦਇਆ—ਦੁਖੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਣੀ। ੮, ਕੋਮਲ ਹਿਰਦਾ—ਚੰਗਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇਣਾ। ੯, ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਭੋਜਨ ਛਕਣਾ—ਭੁਖ ਤੋਂ ਚੌਥਾ ਹਿਸਾ ਘਟ ਖਾਣਾ। ੧੦, ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਰੀਰ ਦਾ ਜਲ ਨਾਲ, ਮਨ ਦਾ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਦਾ ਤਿਆਗ ਏਹ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਯਮ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ।

(੨) ਨੇਮ:--ਏਹ ਭੀ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ॥

੧. ਤਪ—ਇਹ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ। (੧) ਤਾਮਸੀ ਤਪ—ਭੁਖੇ ਤਿਹਾਏ ਰਹਿਣਾ,ਅਗਨ ਤਾਵਣੀ, ਜਲ ਧਾਰਾ, ਏਹ ਤਾਮਸੀ ਤਪ ਹੈ। (੨) ਰਾਜਸੀ ਤਪ—ਕੁਕਰਮਾਂ ਵਲੋਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੋਕਣੀਆਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੇਵਾ ਆਦਿਕ ਕਰਣੀ ਰਾਜਸੀ ਤਪ ਹੈ। (੩) ਸ਼ਾਂਤਕੀ ਤਪ—ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਨਾਮੁ ਵਿਚ ਟਿਕਾਉਣਾ।

੨. ਸੰਤੋਖ—ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਜ਼ਾਇ ਵਿਚ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲੇ ਦੁਖ ਅਥਵਾ ਸੁਖ ਉਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿਣਾ ॥ ਏਹ ਸਚਾ ਸੰਤੋਖ ਹੈ ॥

ਕਚਾ ਸੰਤੋਖ—ਪਦਾਰਥ ਹੱਥ ਨ ਆਉਣਾ ਕਹਿਣਾ ਮੈਂ ਸੰਤੋਖੀ ਹਾਂ, ਐਸੇ ਕਰਣੇ ਸੇ ਚਿਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੇਵਲ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਭੁਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

੩. ਆਸਤਕ—ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਤੇ ਬੁਧੀ ਅੰਦਰ ਦ੍ਰਿੜ ਨਿਸਚਾ ਹੋਣਾ।

੪. ਦਾਨ—ਕ੍ਰੋਧ ਸਹਿਤ ਦਾਨ ਦੇਣਾ, ਬਿਨਾਂ ਚੰਗੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਾਮਸੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜਸ ਵਾਸਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਰਾਜਸੀ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ

ਭੀ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਏਹ ਸਾਤਕੀ ਉਤਮ (ਗੁਰਮਤਿ) ਦਾਨ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਵਿਦਿਆ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਧਨ ਹੋਵੇ, ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਕੇ ਦੇਵੇ ਬੇਅੰਤ ਫਲ ਹੈ। ੫. ਪੂਜਾ—ਰਿਦੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਧਰਕੇ ਮਨ ਨਾਲ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ। ੬. ਪਾਠ—ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੁਨਣਾ। ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕੰਨੀ ਨਾ ਪਾਉਣੀ ਨਾ ਕਹਿਣੀ। ੭. ਬਿਨੌਂ ਦੇਹ—ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰੇ ਤੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰਹੇ। ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋ ਕੇ ਵਰਤੇ ਪਖੰਡ ਨਾ ਕਰੇ। ੮. ਸ਼ਾਂਤਕੀ ਬ੍ਰਿਤ—ਨੀਵਾਂ ਚਲੇ ਮਿਠਾ ਬੋਲੇ।

੯. ਅਬੋਲ—ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਨਿਤਨੇਮ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੇ ਉਨਾ ਚਿਰ ਉਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਨਾ ਬੋਲੇ।

੧੦. ਹੋਮ—ਭੁਖੇ ਦੇ ਮੁਖ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਅੰਨ-ਜਲ, ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਮ ਹੈ, ਅਗਨ ਹੋਮ ਕੇਵਲ ਅਗਨ ਅਹੂਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ।

(੩) ਆਸਨ:—ਪਦਮ ਆਸਨ, ਸਿਧ ਆਸਨ ਆਦਿ।

(੪) ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ—ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਉਤਰਾਉਣਾ।

(੫) ਪ੍ਰਤਿਆਹਾਰ—ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਬੇਗ ਨੂੰ ਵਰਜਕੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਮੇਟ ਕੇ ਆਤਮ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ। ਅਥਵਾ ਇਕਾਂਤ ਦੇਸ ਇਸ ਅੰਗ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨ ਸੁਣੇ ਤਿਥੇ ਰਹਿਣਾ।

(੬) ਧਾਰਨਾ—ਚਿਤ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਸਥਾਨ ਔਰ ਸਚੀ ਵਸਤੂ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ।

(੭) ਧਿਆਨ—ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਚਿਤ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ, ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਦਾ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਧੋਅਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ, ਮਨ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਨਾ ਜਾਣਾ।

(੮) ਸਮਾਧਿ—ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਰਹਿਤ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ, ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ, ਸਹਿਤ ਧਿਆਤਾ, ਧਿਆਨ, ਧੇਯ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਸਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮਤਿ ਭਗਤ ਜੋਗ ਦੇ ਅੱਠ ਅੰਗ :—

੧. ਯਮ—ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਰਖਣਾ, ਅਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਰਹਿਣਾ।

੨. ਨੇਮ—ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਜਾਣਾ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਿਲਕੇ ਸੁਨਣਾ। ਜੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਸੁਨਣਾ।

੩. ਇਕਾਂਤ ਦੇਸ—ਸਭ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਜਾਨਣਾ, ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਦਿਸਣਾ ਹੀ ਨਾ, ਇਕੋ ਵਿਆਪਕ ਸਾਰਿਆਂ ਘਟਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਵਾ ਪ੍ਰਤਿਆਹਾਰ, ਮਨ ਦੀਆਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਸੂਖਮ ਕਰਨੀਆਂ, ਆਤਮ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ।

੪. ਆਸਨ—ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਵਿਚ ਚਿਤ ਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸਥਿਰ ਕਰਨਾ ਚਿਤ ਹੀ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਵਾਸਤੇ ਆਸਨ ਹੈ।

੫. ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ–ਪੂਰਕ–ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਅੰਦਰ ਖਿਚ ਲੈਣੇ। ਕੁੰਭਕ–ਜੋ ਆਤਮਾ ਵਸਤੂ ਸਮਝੀ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਚ ਸਦਾ ਰਿਦੇ ਨੂੰ ਇਸਥਿਤ ਕਰਨਾ, ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਤਿਆਗਣਾ ਨਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੰਤ੍ਰ ਨੂੰ ਸਦਾ ਮਨ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਉਣਾ। ਰੇਚਕ–ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਤਿਆਗਨਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਵੱਡਾ ਸੁਖ ਮੰਨਣਾ, ਏਹ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਹੈ॥

੬. ਧਿਆਨ–ਜਦੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਸੁਨਣ ਬੈਠੇ ਓਦੋਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਰਖੇ॥ ਹੋਰ ਫੁਰਨਾ ਸੰਕਲਪ ਨਾ ਫੁਰਨ ਦੇਵੇ॥

੭. ਧਾਰਨਾ–ਮਨ ਜਦੋਂ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਜਾਵੇ ਫੇਰ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਹੀ ਲਾਵੇ॥

੮. ਸਮਾਧਿ–ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਨ ਦੋ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ ਟਿਕਣ ਲਗ ਜਾਵੇ ਫੇਰ ਤਨ, ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਧ ਕੇ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਮਨ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰਸ ਲਵੇ, ਹਉਮੈ ਮੇਟ ਕੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਸਮਾਵੇ ਤਾਂ ਪੂਰਨ ਸਮਾਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ॥

ਏਹ ਅੱਠ ਅੰਗ ਭਗਤ ਜੋਗ ਦੇ ਹਨ॥

੪੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਕੌਣ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਖਸਟਮ ਮੇਘ ਰਾਗ ਵੈ ਗਾਵਹਿ॥

ਖਸਟਮ=ਛੇ ਜਤੀ॥ (੧. ਗੋਰਖ। ੨. ਭੀਸ਼ਮ ਪਿਤਾਮਾ। ੩. ਲਛਮਣ। ੪. ਭੈਰਉ ੫. ਦਤਾ ਤ੍ਰੇ। ੬. ਹਨੂੰਮਾਨ) ਮੇਘ=ਬੱਦਲ-ਵੈ, ਉਸ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਛੇ ਜਤੀ ਭੀ ਗੁਰੂ ਬੱਦਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਵਾ, ਮਨ, ਬਾਣੀ, ਸਰੀਰ ਤੇ ਤਿੰਨੇ ਕਾਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੇਆਂ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾਈਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗਾਵਹਿ ਜਨਕਾਦਿ ਜੁਗਤਿ ਜੋਗੇਸੁਰ, ਹਰਿ ਰਸ ਪੂਰਨ ਸਰਬ ਕਲਾ॥
ਗਾਵਹਿ ਸਨਕਾਦਿ ਸਾਧ ਸਿਧਾਦਿਕ, ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਾਵਹਿ ਅਛਲ ਛਲਾ॥
ਗਾਵਹਿ ਗੁਣ ਧੋਮੁ ਅਟਲ ਮੰਡਲਵੈ, ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਰਸੁ ਜਾਣਿਓ॥
ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ, ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ॥
(ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਨੰ: ੩)

੫੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪਾਚਉ ਸੰਗ ਬਰੰਗਨ ਲਾਵਹਿ॥

ਪਾਚਉ = ਪੰਜ ਤਤ [੧. ਧਰਤੀ ੨. ਪਾਣੀ ੩. ਪੌਣ ੪. ਅਗਨੀ ੫. ਅਕਾਸ਼] ਬਰ = ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾਈ॥ ਅੰਗਨ = ਰਿਦੇ ਵਿਚ॥

ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਤੋ ਮਯ ਰੂਪ ਜੋ ਮਨ ਹੈ, ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾਈ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ–ਨਿਰਮਲ ਹੰਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਿ ॥ ਹਰਿ ਸਰਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ॥

(ਮਾਝ ਮ: ੩ ॥ ਅਸਟਪਦੀ ੩੧ ਵੀਂ, ੩੨ ਵੀਂ)

੫੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਵੈਰਾਗ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸੋਰਠਿ ਗੋਂਡ ਮਲਾਰੀ ਧੁਨੀ ॥

ਸੋਰਠਿ=ਬੁਧੀ ॥ ਗੋਂਡ=ਮਿਲਕੇ ॥ ਮਲਾਰੀ=ਮਲ ਦਾ ਅਰੀ=ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਲ ਦਾ ਅਰੀ=ਵੈਰਾਗ ॥ ਧੁਨੀ=ਉਚਾਰਨਾ ॥ ਸਬੁਧੀ ਵੈਰਾਗ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਸ ਉਚਾਰਨਾ ਕਰੇ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਨੀ ਸਹਜ ਬੈਰਾਗੁ ॥ (ਵਡਹੰਸ ਮ: ੩ ॥ ੭ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੫੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕੌਣ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ਆਸਾ ਗੁਨ ਗੁਨੀ ॥

ਪੁਨ=ਵਾਰ ਵਾਰ ॥ ਗੁਨੀ=ਗਿਆਨੀ ॥ ਗੁਨ=ਵਿਚਾਰ ਕੇ ॥ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਸਾ ਰੂਪ ਜਗਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗਿਆਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਹੈ ਨਿਤ ਹਰਿ ਲਿਵ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

(ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਮ: ੩ ॥ ੨੧ ਵੀਂ ਪਉੜੀ)

੫੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕੀ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਹਰੀ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਊਚੇ ਸੁਰਿ ਸੂਹਉ ਪੁਨਿ ਕੀਨੀ ॥

ਸੁਰਿ=ਦੇਵਤੇ ॥ ਸੂਹਉ=ਸੇਭਾ ॥ ਪੁਨ=ਵਾਰ ਵਾਰ ॥

ਊਚੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੋਭਾ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ–ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਿਵਛੰਦ ਮੁਨੀਸੁਰ ਰਸਕਿ ਰਸਕਿ ਠਾਕੁਰ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥

(ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਮ: ੫ ॥ ਦੂਜੀ ਤਖਤੀ ਸਤਵੀਂ ਪੌੜੀ)

੫੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਨਿਆਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਮੇਘ ਰਾਗ ਸਿਉ ਪਾਚਉ ਚੀਨੀ ॥

ਮੇਘ=ਬਦਲ ॥ ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਸਿਉ=ਨਾਲ ॥ ਪਾਚਉ=ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬੱਦਲ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ _ਖੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੂੰ ਜਾਣੀ ਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਮੋਲਿ ਅਮੋਲੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੁਰੂ ਦਿਵਾਇਆ ਥਾ ॥

(ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ੧੨ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੫੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਨ ਕਿਵੇਂ ਪਕੜਿਆ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਬੈਰਾਧਰ ਗਜਧਰ ਕੇਦਾਰਾ ॥

ਬੈਰਾ-ਧਰ=ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨਾ ॥ ਗਜਧਰ=ਮਨ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪਕੜਨਾ (ਕੇ) ਕੀ ॥ ਦਾਰਾ=ਡਰ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਧਾਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮਨ ਰੂਪੀ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪਕੜ ਲਿਆ ਫੇਰ ਕਾਲ ਦਾ ਕੀ ਡਰ ਹੈ।
ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਬਾਣੀ ਰੋਕਿਆ ਰਹੈ ਦੁਆਰ ॥ ਤਉ ਮਨੁ ਮਤਵਾਰੋ ਪੀਵਨ ਹਾਰ ॥
(ਗਉੜੀ ਵਾਰ ਕਬੀਰ ਕੇ)

੫੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਜੀਵ ਈਸ ਤੇ ਗੁਰ, ਸਿਖ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਜਬਲੀ ਧਰ ਨਟ ਅਉ ਜਲ ਧਾਰਾ ॥

(ਜਬ-ਲੀ-ਧਰ) ਜਬ=ਜਦੋਂ (ਬ੍ਰਿਤੀ) ਧਰ=ਪਕੜ ਕੇ ॥ ਲੀ=ਲੈ ਕਰ ਲਈ ॥ ਨਟ= ਈਸਰ ॥ ਅਉ=ਫੇਰ ॥ ਜਲਧਾਰਾ=ਬੱਦਲ (ਗੁਰੂ) ਦਾ ਜਲ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸ੍ਵਾਂਤੀ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਬੀਹਾ (ਸਿਖ) ਦਾ ਜਲ ਦੀ ਧਾਰਾ ਪਾਣੀ (ਉਪਦੇਸ਼) । ਜਬ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲੈ ਕਰਕੇ ਪਕੜ ਲਈ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਨਾਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਖ ਇਹ ਇਕ ਸਰੂਪ ਹੀ ਵੇਖੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਏਕਲ ਚਿੰਤਾ ਰਾਖੁ ਅਨੰਤਾ ਅਉਰ ਤਜਹੁ ਸਭ ਆਸਾ ਰੇ ॥
ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਭਏ ਨਿਹਕਾਮਾ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਕੋ ਦਾਸਾ ਰੇ ॥
(ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ੩)

੫੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਸ਼ਿਵ ਬਿਸ਼ਨ ਆਦਿਕ ਕਿਸਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ਸੰਕਰ ਅਉ ਸਿਆਮਾ ॥

ਪੁਨ=ਵਾਰ ਵਾਰ ॥ ਸੰਕਰ=ਸ਼ਿਵਜੀ, ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਮ ਦਾ ਸੁੰਦ੍ਰ ॥
ਵਾਰ ਵਾਰ ਐਸੇ ਸਤਿ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੋ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਭੀ ਸੁੰਦਰ ਕਲਿਆਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਸੰਕਰੁ ਇੰਦੁ ਤਪੈ ਭੇਖਾਰੀ ॥
ਮਾਨੈ ਹੁਕਮੁ ਸੋਹੈ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਆਕੀ ਮਰਹਿ ਅਫਾਰੀ ॥ (ਮਾਰੂ ਮ: ੧ ॥ ਸ਼ਬਦ ੧੦ ਵਾਂ)

੫੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਤਨੇ ਕੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਮੇਘ ਰਾਗ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਮਾ ॥

ਮੇਘ = ਬੱਦਲ [ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ। ਪ੍ਰਮਾਣ :- ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਘ ਪਠਾਇਆ ॥ (ਮਾਝ ਮ: ੫) ਰਾਗ = ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਪੁਤ੍ਰਨ = ਪਵਿਤ੍ਰ ॥
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੱਦਲ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਸਤਿਨਾਮੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਕਿਤਨੇ ਹੀ ਅਨੰਤ ਜੀਵ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।
ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਬੇਅੰਤ ਉਧਾਰਨ ਹਾਰਿਆ ॥ ਤੇਰੀ ਸੋਭਾ ਤੁਧੁ ਸਚੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰਿਆ ॥
(ਰਾਮਕਲੀ ਵਾਰ ਦੂਜੀ ੧੨ ਵਾਂ ਸਲੋਕ)
ਵਾ:-ਅਨਿਕ ਭਗਤ ਅਨਿਕ ਜਨ ਤਾਰੇ ਸਿਮਰਹਿ ਅਨਿਕ ਮੁਨੀ ॥
(ਬਿਲਾਵਲ ਮ: ੫ ॥ ੧੨੭ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੫੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਕਹੋ?

ਉਤ੍ਰ:--ਖਸਟ ਰਾਗ ਉਨਿ ਗਾਏ ਸੰਗਿ ਰਾਗਨੀ ਤੀਸ ॥

ਖਸਟ=ਪੰਜ ਸੂਖਮ ਤਤ [੧. ਸ਼ਬਦ ੨. ਸਪਰਸ ੩. ਰੂਪ ੪. ਰਸ ੫. ਗੰਧ] ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਚਿਤ-ਰਾਗਨੀ=ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ਤੀਸ=੨੭ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ* ਤੇ ਤਿੰਨ ਲੋਕ ਏਹ ਤੀਹ ਉਨਿ=ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ॥

ਪੰਜ ਸੂਖਮ ਤਤ ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਚਿਤ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤਾਂਈਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸਤਾਈ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂ, ਤਿੰਨ ਲੋਕ ਏਹ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਹਿਤ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ--ਖਟ ਭੀ ਏਕਾ ਬਾਤ ਬਖਾਨੈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਵਾ—ਪ੍ਰਮਾਣ—ਰਾਗ ਰਤਨ ਪਰਵਾਰ ਪਰੀਆ ਸਬਦ ਗਾਵਣਿ ਆਈਆ ॥

(ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੩ ਅਨੰਦੁ ੧ ਪੌੜੀ)

ਵਾ--ਸਿਮਰੈ ਧਰਤੀ ਅਰੁ ਆਕਾਸਾ ॥ ਸਿਮਰਹਿ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਗੁਣ ਤਾਸਾ ॥
ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰ ਸਿਮਰਹਿ ਸਿਮਰੈ ਸਗਲ ਉਪਾਰਜਨਾ ॥

(ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ੯)

੬੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਸਭ ਵਾਸ਼ਨਾ ਮਿਟ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਭੈ ਪੁਤ੍ਰ ਰਾਗੰਨ ਕੇ ਅਠਾਰਹ ਦਸ ਬੀਸ ॥

ਸਭੈ=ਸਾਰੇ ਭਗਤ ॥ ਰਾਗੰਨ=ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਅਠਾਰਹ=ਅਠਾਰਾਂ ਗੋਤ ਵਾ ਪੁਰਾਣ† ॥ ਪੁਤ੍ਰ=

---

*੨੭ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ:-(੧) ਮਨੂੰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ (੨) ਯਾਗ ਵਾਲਕਯ (੩) ਲਘੁ ਅਤ੍ਰਿ (੪) ਅਤ੍ਰੀ (੫) ਵ੍ਰਿਧ ਅਤ੍ਰਿ (੬) ਵਿਸ਼ਨੂੰ (੭) ਲਘੁ ਹਾਰੀਤ (੮) ਵ੍ਰਿਧ ਹਾਰੀਤ (੯) ਔਸ਼ਨਸ (੧੦) ਆਂਗਿਰਧ (੧੧) ਯਮ (੧੨) ਆਪ ਸਤੰਬ (੧੩) ਸੰਵਰਤ (੧੪) ਕਾਤ੍ਯਾਯਨ (੧੫) ਬ੍ਰਿਹਸਪਤ (੧੬) ਪਾਰਾਸੁਰ (੧੭) ਵ੍ਰਿਹਤ ਪਰਾਸੁਰੀ (੧੮) ਬਿਆਸ (੧੯) ਲਘੁ ਵਾਸੁਕ (੨੦) ਸੰਖ (੨੧) ਲਿਖਤ (੨੨) ਦੱਖ (੨੩) ਗੋਤਮ (੨੪) ਵਿਵਧ ਗੋਤਮ (੨੫) ਸੰਤਾਤਪ (੨੬) ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ (੨੭) ਪੁਲਸਤ ॥

ਇਹ ਚਾਰੇ ਵਖਰੀਆਂ ਹਨ :--

(੨੮) ਬੁਧ (੨੯) ਕਸ਼ਪ (੩੦) ਨਾਰਦ (੩੧) ਔਸ਼ਨਸ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ ॥

†ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਦੇ ਨਾਂ:-[੧] ਮੱਤਸ ਪੁਰਾਣ [੨] ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਣ [੩] ਭਵਿਖਤ ਪੁਰਾਣ [੪] ਭਾਗਵਤ ਪੁਰਾਣ [੫] ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰਾਣ [੬] ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਪੁਰਾਣ [੭] ਬ੍ਰਹਮ ਵਰਤ [੮] ਵਾਮਨ ਪੁਰਾਣ [੯] ਵਾਯੂ [੧੦] ਵਿਸ਼ਨੂੰ [੧੧] ਵਰਾਹ [੧੨] ਅਗਨਿ [੧੩] ਨਾਰਦ ਪੁਰਾਣ [੧੪] ਪਦਮ [੧੫] ਲਿੰਗ [੧੬] ਗਰੜ [੧੭] ਕੂਰਮ [੧੮] ਸਕੰਦ ਪੁਰਾਣ ॥

ਪਵਿਤ੍ਰ ॥ ਦਸ=ਦਸ* ਅਵਤਾਰ ਵਾ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਤੇ ਚਾਰ ਬੇਦ ॥ ਬੀਸ=ਬੀਸ ॥ ਬਿਸਵੇ= ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ॥

ਸਾਰੇ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਠਾਰਾਂ ਗੋਤ ਵਾ ਪੁਰਾਨ, ਦਸ ਅਵਤਾਰ ਵਾ ਚਾਰ ਵੇਦ, ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਏਹ ਦਸ, ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਏ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਵਾ (ਖਸਟ) ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਾਥ ਮਾਇਆ ਦਾ ਪਤੀ ਸਾਥ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ॥ ਸਹਿਤ ਭੈ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ (ਅ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ (ਠਾਰਹ) ਠੰਢੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹੈਂ, ਰਿਦੇ (ਦਸ) ਦਸ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ (ਬੀਸ) ਨਿਸਚੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤਾਂਈ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ—ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਗੁਰ ਕਾ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ॥ (ਸੁਖਮਨੀ ਅਸਟਪਦੀ ੧੮)

ਬੀਸ ਸਪਤਾਹਰੋ ਬਾਸਰੋ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਤੀਨਿ ਖੋੜਾ ਨਿਤ ਕਾਲੁ ਸਾਰੈ ॥
ਦਸ ਅਠਾਰ ਮੈ ਅਪਰੰਪਰੋ ਚੀਨੈ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਇਵ ਏਕੁ ਤਾਰੈ ॥

(ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਃ ੧ ॥ ਸ਼ਬਦ ੨੯ ਵਾਂ)

ਨੋਟ:—ਏਹ ਸੱਠ (੬੦) ਪ੍ਰਕਰਣ ਜੋ ਹਨ "ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਜੀਵਾਂ ਤਨੁ ਮਨੁ ਥੀਵੈ ਹਰਿਆ" (ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਨਾਮੁ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋਈਦਾ ਹੈ, ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਨਾਮੁ ਰੰਗ ਵਿਚ ਹਰਿਆ ਹੋ ਆਂਵਦਾ ਹੈ) ਏਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਵੇਂ ਪ੍ਰਕਰਣ ਵਾਲੀ ਇਉਂ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੀ ਹਰਿ ਆਸ ਪੁਜਾਵਹੁ ਹਰਿ ਦਰਸਨਿ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ ॥

[ਗੋਂਡ ਮਹਲਾ ੪ ਛੇਵਾਂ ਸ਼ਬਦ]

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਚਖੰਡ ਵਾਸੀ

ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਸਰੂਪ ਪਰਮਾਰਥ ਹੈ।

ਦਾਸਨਿਦਾਸ:—

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ "ਖਾਲਸਾ"

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਭਿੰਡਰ ਕਲਾਂ (ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ)

---

*੧੦ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ:—(੧) ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ (੨) ਕੱਛ (੩) ਬੈਰਾਹ (੪) ਨਰ ਸਿੰਘ (੫) ਬਾਵਨ (੬) ਪ੍ਰਸਰਾਮ (੭) ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ (੮) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ (੯) ਬੁਧ (੧੦) ਕਲਕੀ ॥